

Seek Truth & Ensure Justice

The Constitution of Bhutan

Penal Code of Bhutan 2004

Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2001

Evidence Act of Bhutan 2005

ཁས་མི་ལེན་པའི་ངག་བརྗོད།

འབྲུག་གི་རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་གི་ ཟིན་འགོད་དང་བསྐྱར་ཞིབ་སྡེ་ཚན་གྱིས་ ཁྲིམས་དེབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་འབད་དེ་ དཔེ་བསྐྲུན་འབད་མི་འདིའི་དམིགས་དོན་གཙོ་བོ་རང་ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་ནང་ལྟ་འབད་མི་ཁྲིམས་རྩོདཔ་ཚུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་འདུན་སར་ རྩོད་བཤེར་དང་ཉེས་བཤེར་ཚུ་ ཕུལ་བའི་སྐབས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་ ཞིབ་འཚོལ་འབད་ནིའི་ རྒྱབ་རྟེན་སྤེ་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིན། [1] ཁྲིམས་རྩོདཔ་ཚུ་ ཁྲིམས་དོན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་འགོ་དཔོན་ཨིནམ་ལས་ དྲང་ཁྲིམས་ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཁྲི་ཡོད་པའི་ཁར་ ཞིབ་འཚོལ་ལུ་བརྟེན་པའི་གྲོས་ཆོད་ཚུ་ལུ་ བརྩི་མཐོང་ཤོས་བསྐྱེད་དགོཔ་ཡོད། དེ་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་དེབ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་འདི་གིས་ ཁྲིམས་རྩོད་པ་ཡོངས་ལུ་ ཕན་རླབས་འཇུག་པའི་རེ་སྨོན་ཡོད།

Disclaimer Clause:

This compilation of relevant laws published by the Drafting and Review Division of the Office of the Attorney General of Bhutan is for use by the Prosecutors [1] of the Office of the Attorney General of Bhutan as reference for the research that they carry out while preparing for a matter for the Courts in Bhutan. The Prosecutors as an officer of the legal system has a special responsibility for the quality of justice and should have the highest regard for research based decisions. This is what this compilation intends to assist.

---

[1] འབྲུག་གི་ཕྱོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ ཡིག་ཐོག་ལུ་གནང་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གོ་གནས་འདི་ལུ་ ཆ་གནས་ཡོད།

1. As so designed by the Attorney General of Bhutan unless contrary order to such designation is issued in writing.

༄༅ ། །འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མོ། །



The Constitution of
the Kingdom of Bhutan

ISBN 99936-754-0-7

མཆོད་བརྗོད།

ཨོཾ་སྭསྟི། སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་སྟོན་པ་རྗོགས་སངས་རྒྱས། །འགོག་ལམ་གཉིས་ལྡན་ཞི་བསིལ་དམ་པའི་ཆོས།།
རིག་གྲོལ་གཉིས་ལྡན་དགེ་འདུན་ཐར་པའི་གྲོགས། །བསླུ་མེད་རིན་ཆེན་གསུམ་གྱིས་དགེ་ལེགས་སྩོལ། །

བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཨོ་རྒྱན་པདྨ་འབྱུང་། །མར་མི་དྭགས་གསུམ་གཙང་པ་རྒྱ་རས་དང་། །
ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་པད་མ་གླིང་པ་སོགས། །རིས་མེད་སྐྱེས་ཆེན་ཡོངས་ལ་དད་ཕྱག་བརྩེགས། །

རི་བྲག་མོན་ཡུལ་ལྷོ་སྨན་ཁ་བཞི་སོགས། །གྲགས་པའི་ལྗོངས་འདི་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཞིང་། །
བསྒྱུར་མཛད་སྐྱབས་མགོན་ངག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི།།བཀའ་དྲིན་བསམ་བཞིན་གུས་པས་ཕྱག་བགྱིའོ།།

དྲི་མེད་མཁྱེན་རབ་ཐུགས་རྗེའི་སྐྱ་རེངས་ཀྱིས། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་སྙན་པའི་བ་དན་བསྒྲེངས། །
ཆོས་སྲིད་རིང་ལུགས་ཕན་བདེར་སྦྱོར་མཛད་པ། །སྔོན་བྱོན་གོང་མའི་ཚོགས་ལའང་གུས་ཕྱག་འཚལ།།

གཞན་ཕན་ཐུགས་མངའ་བྱང་སེམས་ཐབས་མཆོག་གིས། །རང་དབང་རྒྱལ་སྲིད་དཔལ་ཡང་བློས་བཏང་ནས།།
དམངས་གཙོའི་རང་དབང་ཕྱིར་སྤེལ་མཛད་པ་ཡི། །བརྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་རབས་བཞི་པའི་བཀའ་དྲིན་མཐོ། །

དྲི་མེད་ལུགས་བཟང་གཏོད་མཛད་ཁྲིམས་བཟོ་དང་། །རྒྱལ་ཁམས་ཚུལ་བཞིན་སྐྱོང་བའི་འཛིན་སྐྱོང་སྡེ། །
གཡོ་མེད་བདེན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དྲང་ཁྲིམས་ཏེ། །དབང་ཆ་མ་འདྲེས་ལྷན་སྡེ་རྣམ་གསུམ་བརྗིད། །

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ལུང་སྤྱི་བོར་བཅིངས། །རྣམ་དཔྱོད་བློ་གྲོས་རིག་པའི་རྩལ་བཏོན་ཏེ། །
རྒྱལ་གཅེས་རྣམ་པར་དཀར་བའི་ལྷག་བསམ་གྱིས། །རྩ་ཁྲིམས་ཚུལ་བཞིན་འདི་ནང་གསལ་བར་བྱ།།

Table of contents

Article 1.....**1**

Kingdom of Bhutan **1**

Article 2.....**2**

The Institution of Monarchy.....**2**

Article 3.....**7**

Spiritual Heritage.....**7**

Article 4..... ..**8**

Culture **8**

Article 5.....**9**

Environment..... ..**9**

Article 6..... **10**

Citizenship **10**

Article 7..... **11**

Fundamental Rights **11**

Article 8..... **13**

Fundamental Duties..... **13**

Article 9..... **14**

Principles of State Policy..... **14**

དཀར་ཆག

ཚ་ཚོན་ ཤོག་གྲངས་

ཚ་ཚོན་༡པ། ༡

འགྲུག་རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ། ༡

ཚ་ཚོན་༢པ། ༢

རྒྱལ་བརྒྱད་ཀྱི་རིང་ལུགས། ༢

ཚ་ཚོན་༣པ། ༣

སྲོས་རྒྱུན་གྱི་ཆོས། ༣

ཚ་ཚོན་༤པ། ༤

ལམ་སྲོལ། ༤

ཚ་ཚོན་༥པ། ༨

མཐའ་འཁོར། ༨

ཚ་ཚོན་༦པ། ༡༠

མི་ཁྱངས། ༡༠

ཚ་ཚོན་༧པ། ༡༡

གཞི་རྟེན་ཐོབ་དབང་། ༡༡

ཚ་ཚོན་༨པ། ༡༣

གཞི་རྟེན་འགན་ཁྲམ། ༡༣

ཚ་ཚོན་༩པ། ༡༤

རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྒིད་བྱུས་གཞི་རྩ། ༡༤

Article 10 ..... **16**

Parliament **16**

Article 11 ..... **19**

The National Council **19**

Article 12 ..... **20**

The National Assembly **20**

Article 13 ..... **20**

Passing of Bills **20**

Article 14 ..... **22**

Finance, Trade and Commerce **22**

Article 15 ..... **24**

Political Parties **24**

Article 16 ..... **27**

Public Campaign Financing **27**

Article 17 ..... **27**

Formation of Government **27**

Article 18 ..... **28**

The Opposition Party **28**

Article 19 ..... **29**

Interim Government **29**

Article 20 ..... **30**

The Executive **30**

རྩ་ཚན་༡༠པ། ༡༦
སྤྱི་ཚོགས། ༡༦
རྩ་ཚན་༡༡པ། ༡༩
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ། ༡༩
རྩ་ཚན་༡༢པ། ༢༠
རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ། ༢༠
རྩ་ཚན་༡༣པ། ༢༠
དཔྱད་ཡིག་ཆ་འཇོག། ༢༠
རྩ་ཚན་༡༤པ། ༢༢
དངུལ་རྩིས་དང་ཚོངས་སྒྱུར་ཚོང་འབྲེལ། ༢༢
རྩ་ཚན་༡༥པ། ༢༤
སྲིད་དོན་ཚོགས་པ། ༢༤
རྩ་ཚན་༡༦པ། ༢༧
མི་དམངས་བསྐུལ་བསྒྲགས་ཟད་གྲོན། ༢༧
རྩ་ཚན་༡༧པ། ༢༧
གཞུང་གཞི་འཛུགས། ༢༧
རྩ་ཚན་༡༨པ། ༢༨
ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ། ༢༨
རྩ་ཚན་༡༩པ། ༢༩
གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་། ༢༩
རྩ་ཚན་༢༠པ། ༣༠
འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ། ༣༠

Article 21 ..... **31**

The Judiciary **31**

Article 22 ..... **33**

Local Governments **33**

Article 23 ..... **36**

Elections **36**

Article 24 ..... **38**

Election Commission **38**

Article 25 ..... **39**

The Royal Audit Authority **39**

Article 26 ..... **40**

The Royal Civil Service Commission **40**

Article 27 ..... **41**

The Anti-Corruption Commission **41**

Article 28 ..... **42**

Defence **42**

Article 29 ..... **42**

The Attorney General **42**

Article 30 ..... **43**

The Pay Commission **43**

རྩ་ཚན་༢༡པ། ༣༡
དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ། ༣༡
རྩ་ཚན་༢༢པ། ༣༣
ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་། ༣༣
རྩ་ཚན་༢༣པ། ༣༦
བཙག་འཐུ། ༣༦
རྩ་ཚན་༢༤པ། ༣༨
བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས། ༣༨
རྩ་ཚན་༢༥པ། ༣༩
རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན། ༣༩
རྩ་ཚན་༢༦པ། ༤༠
རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས། ༤༠
རྩ་ཚན་༢༧པ། ༤༡
ངན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས། ༤༡
རྩ་ཚན་༢༨པ། ༤༢
སྲུང་སྐྱོབ། ༤༢
རྩ་ཚན་༢༩པ། ༤༢
རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ། ༤༢
རྩ་ཚན་༣༠པ། ༤༣
དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས། ༤༣

Article 31 ..... **44**

Holders of Constitutional Offices **44**

Article 32 ..... **45**

Impeachment **45**

Article 33 ..... **45**

Emergency **45**

Article 34 ..... **47**

National Referendum **47**

Article 35 ..... **47**

Amendment & Authoritative Text **47**

First Schedule **49**

The National Flag and the National Emblem of Bhutan **49**

The National Flag **49**

The National Emblem **49**

Second Schedule **50**

The National Anthem of Bhutan **50**

Third Schedule **50**

Oath or Affirmation of Office **50**

Fourth Schedule **50**

Oath or Affirmation of Secrecy **50**

Glossary **51**

རྩ་ཚན་༣༡པ། ༩༩
རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི། ༩༩
རྩ་ཚན་༣༢པ། ༩༥
གནས་དབྱུང་། ༩༥
རྩ་ཚན་༣༣པ། ༩༥
ཚབས་རྗོལ། ༩༥
རྩ་ཚན་༣༩པ། ༩༧
རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས། ༩༧
རྩ་ཚན་༣༥པ། ༩༧
འཕྲི་སྣོན་དང་ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད། ༩༧
ཟུར་དེབ་དང་པ། ༩༨
འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་རྟགས། ༩༨
ཟུར་དེབ་གཉིས་པ། ༥༠
རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས། ༥༠
ཟུར་དེབ་གསུམ་པ། ༥༠
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ངོས་ལེན། ༥༠
ཟུར་དེབ་བཞི་པ། ༥༠
གསང་བའི་དམ་བཅའམ་ངོས་ལེན། ༥༠

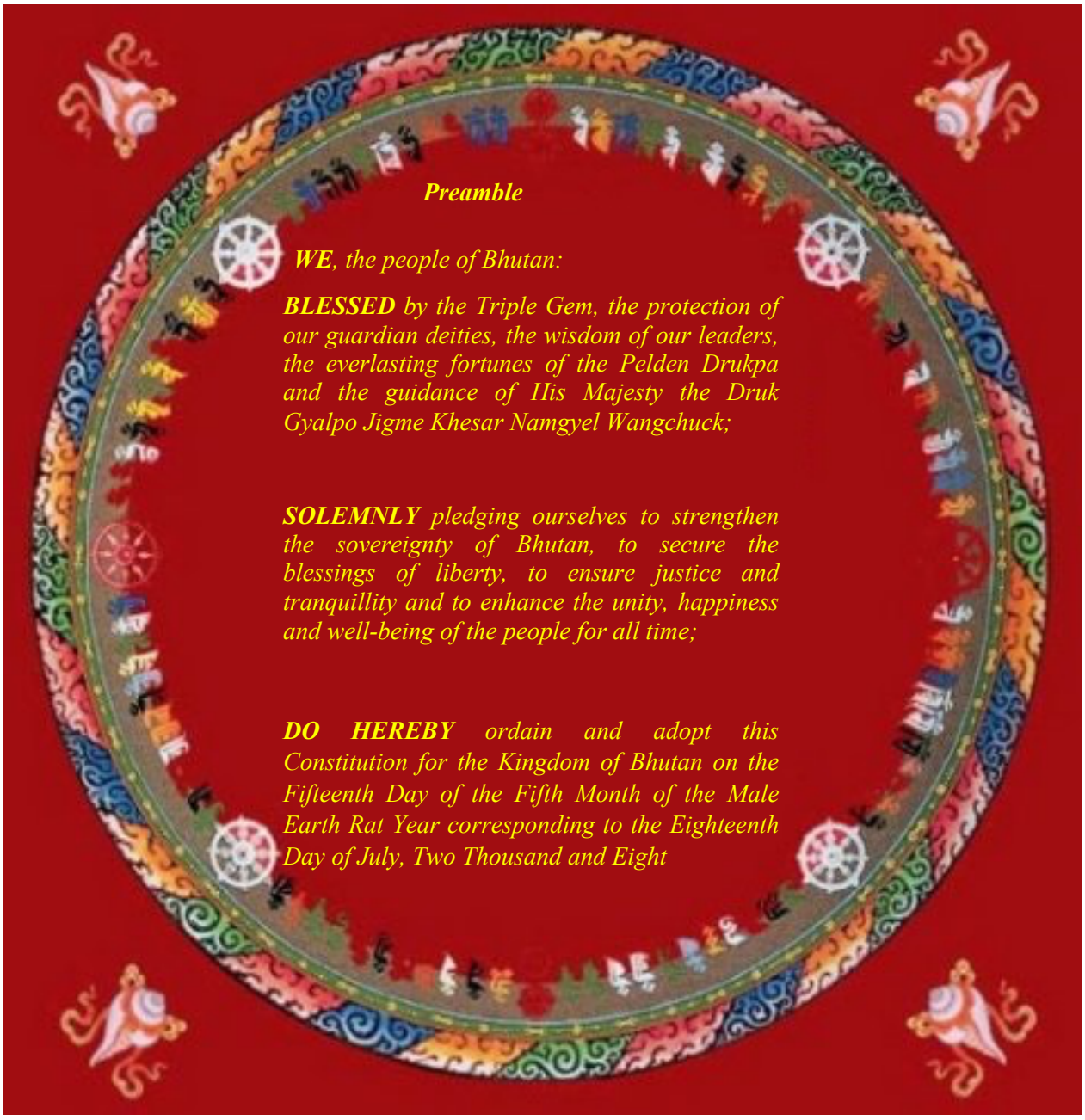

Preamble

***WE**, the people of Bhutan:*

***BLESSED** by the Triple Gem, the protection of our guardian deities, the wisdom of our leaders, the everlasting fortunes of the Pelden Drukpa and the guidance of His Majesty the Druk Gyalpo Jigme Khesar Namgyel Wangchuck;*

***SOLEMNLY** pledging ourselves to strengthen the sovereignty of Bhutan, to secure the blessings of liberty, to ensure justice and tranquillity and to enhance the unity, happiness and well-being of the people for all time;*

***DO HEREBY** ordain and adopt this Constitution for the Kingdom of Bhutan on the Fifteenth Day of the Fifth Month of the Male Earth Rat Year corresponding to the Eighteenth Day of July, Two Thousand and Eight*



ངོ་སྤྲོད།

༄ ང་བཅས་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཚུ་ སྤྱིར་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ ཐུགས་རྗེ་དང་ རང་རེའི་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མའི་མགོན་སྐྱབས་ བྱེ་བྲག་ང་ བཅས་རའི་དབུ་ཁྲིད་ཚུ་གི་མཁྱེན་རབ་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་མངའ་ཐང་ ཡུན་གནས་དང་ སྒོས་སུ་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མི་དབང་འཇིགས་མེད་གེ་སེར་ རྣམ་རྒྱལ་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གི་ལམ་སྟོན་བཟང་པོའི་བཀའ་དྲིན་ལས་བརྟེན།

ཇི་སྲིད་ནམ་གནས་ཀྱི་བར་དུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཙན་བརྟན་ཐབས་ དང་ འདོད་དབང་གི་དཔལ་ཡོན་ལྡན་པའི་ཁར་ དྲང་ཁྲིམས་དང་བདེ་ འཇགས་ངེས་གཏན་གནས་པའི་སྒོ་ལས་ མི་སེར་གཅིག་མཐུནདང་་དང་ དགའ་སྐྱིད་ བདེ་འབྱོར་ འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ང་བཅས་ཀྱིས་ ལྷག་ བསམ་རྣམ་དག་གི་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་དང་བཅས།

རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ གནམ་ལོ་ས་ཕོ་བྱི་བ་ ཟླ་ལྔ་པ་རྗེས་མའི་ཚེས་བཅོ་ ལྔའམ་ སྤྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་བརྒྱད་ ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ལུ་འབྲུག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལེགས་པར་བཀོད་དེ་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའོ།

Article 1
Kingdom of Bhutan

1. Bhutan is a Sovereign Kingdom and the Sovereign power belongs to the people of Bhutan.

2. The form of Government shall be that of a Democratic Constitutional Monarchy.

3. The international territorial boundary of Bhutan is inviolable and any alteration of areas and boundaries thereof shall be done only with the consent of not less than three-fourths of the total number of members of Parliament.

4. The territory of Bhutan shall comprise twenty Dzongkhags with each Dzongkhag consisting of Gewogs and Thromdes. Alteration of areas and boundaries of any Dzongkhag or Gewog shall be done only with the consent of not less than three-fourths of the total number of members of Parliament.

5. The National Flag and the National Emblem of Bhutan shall be as specified in the First Schedule of this Constitution.

6. The National Anthem of Bhutan shall be as specified in the Second Schedule of this Constitution.

7. The National Day of Bhutan shall be the Seventeenth Day of December of each year.

8. Dzongkha is the National Language of Bhutan.

9. This Constitution is the Supreme Law of the State.

10. All laws in force in the territory of Bhutan at the time of adopting this Constitution shall continue until altered, repealed or amended by Parliament. However, the provisions of any law, whether made before or after the coming into force of this Constitution, which are inconsistent with this Constitution, shall be null and void.

11. The Supreme Court shall be the guardian of this Constitution and the final authority on its interpretation.

12. The rights over mineral resources, rivers, lakes and forests shall vest in the State and are the properties of the State, which shall be regulated by law.

རྩ་ཚན་༡ པ།

འབྲུག་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་ རང་བཙན་གྱི་དབང་ཚད་འདི་ འབྲུག་པའི་མི་ སེར་གྱི་བདག་དབང་ཡིན།

༢ གཞུང་ལུགས་འདི་ དམངས་གཅོའི་རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་གཞུང་ཅིག་ཡིན།

༣ འབྲུག་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ས་མཚམས་འདི་ ལྷ་འགྲུར་ལྷོག་མེད་པའི་ཁར་ དེའི་ས་ཁོངས་དང་ས་མཚམས་སྤོ་བཤུད་ག་ཅི་རང་འབད་དགོ་རྩད་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་ བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ མོས་མཐུན་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།

༤ འབྲུག་གི་མངའ་ཁོངས་ལྷ་རྩོང་ཁག་ཉི་ཤུ་ཚུད་པའི་ཁར་ རྩོང་ཁག་རེ་རེའི་ནང་ལྷ་ཆེད་འོག་དང་ ཁྲོམ་སྡེ་ཚུ་ཚུདཔ་ཡིན། རྩོང་ཁག་དང་ཆེད་འོག་གང་རུང་ཅིག་གིས་ཁོངས་དང་ས་མཚམས་སྤོ་བཤུད་ཚུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ མོས་མཐུན་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལས་འབད་དགོ།

༥ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་རྒྱལ་རྟགས་འདི་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་དང་པའི་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན།

༦ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས་འདི་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་གཉིས་པའི་ནང་ཆེད་དམིགས་བཀོད་པ་ལྟར་དུ་ཡིན།

༧ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོ་འདི་ ལོ་བསྟར་བཞི་ན་དུས་སྤྱི་ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་བཅུ་བདུན་ལྟ་ཡིན།

༨ རྩོང་ཁ་འདི་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྐད་ཡིག་ཡིན།

༩ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཁྲིམས་ཡིན།

༡༠ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་དུས་ཚོད་ལྟ་ འབྲུག་གི་མངའ་ཁོངས་ལྟ་ཞུབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཆ་མཉམ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་སོར་བཅོས་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་ འཕྱི་སྟོན་མ་གནང་ཚུན་ དེ་ཚུའི་ཞྭབ་དང་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་རུང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ སྤ་ཕྱི་ནམ་རང་བཙུམས་པའི་ཁྲིམས་གང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་དང་མ་མཐུན་མི་ཚུ་ ནུས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་ཡིན།

༡༡ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་འདི་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་གཞི་འཛིན་དང་ དེའི་དོན་འགྲེལ་མཐའ་གཅོད་ཀྱི་དབང་འཛིན་ཡིན།

༡༢ གཏེར་རྫས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་དང་ གཅོང་ཆུ་ མཆོ་ ནགས་ཚལ་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་འདི་རྒྱལ་ཁམས་ལུ་ཡོད་པའི་ཁང་ དེ་ཚུ་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ཡིནམ་ལས་ཁྲིམས་ཐོག་མཚམས་འཛིན་འཐབ་དགོ།

13. There shall be separation of the Executive, the Legislature and the Judiciary and no encroachment of each other's powers is permissible except to the extent provided for by this Constitution.

Article 2
The Institution of Monarchy

1. His Majesty the Druk Gyalpo is the Head of State and the symbol of unity of the Kingdom and of the people of Bhutan.

2. The Chhoe-sid-nyi of Bhutan shall be unified in the person of the Druk Gyalpo who, as a Buddhist, shall be the upholder of the Chhoe-sid.

3. The title to the Golden Throne of Bhutan shall vest in the legitimate descendants of Druk Gyalpo Ugyen Wangchuck as enshrined in the inviolable and historic Gyenja of the Thirteenth Day, Eleventh Month of the Earth Monkey Year, corresponding to the Seventeenth Day of December, Nineteen Hundred and Seven and shall:

   (a) Pass only to children born of lawful marriage;

   (b) Pass by hereditary succession to the direct lineal descendants on the abdication or demise of the Druk Gyalpo, in order of seniority, with a prince taking precedence over a princess, subject to the requirement that, in the event of shortcomings in the elder prince, it shall be the sacred duty of the Druk Gyalpo to select and proclaim the most capable prince or princess as heir to the Throne;

   (c) Pass to the child of the Queen who is pregnant at the time of the demise of the Druk Gyalpo if no heir exists under section 3(b);

   (d) Pass to the nearest collateral line of the descendants of the Druk Gyalpo in accordance with the principle of lineal descent, with preference being given for elder over the younger, if the Druk Gyalpo has no direct lineal descendant;

༡༣ འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ་དང་ ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་ དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་རང་དབང་ཐ་དད་ཡིནམ་ལས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་ཁྱབ་ཚད་ཚུན་མ་གཏོགས་ གཅིག་གི་དབང་ཚད་ནང་ གཅིག་གིས་ཉམ་འཛུལ་འབད་མི་ཆོག།

རྩ་ཚན་༢ པ།

རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རིང་ལུགས།

༡ འབྲུག་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་ རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲུག་པའི་མི་ སེར་གཅིག་མཐུན་གྱི་བརྡ་མཚོན་ཡིན།

༢ འབྲུག་གི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ངོ་བོར་འདུས་པ་ ལས་ སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་འཛིན་འབྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཆ་རའི་བསྟན་པ་ འཛིན་མི་ཡིན།

༣ འབྲུག་གི་གསེར་ཁྲིའི་བདག་དབང་འདི་ འགྱུར་ལྡོག་མེད་པའི་རྒྱལ་རབས་ཅན་ཀྱི་གནམ་ལོ་ས་ སྤྲེལ་ཟླ་བཅུ་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་དང་ སྤྱི་ལོ་གཅིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ ཟླ་བཅུ་གཉིས་ པའི་ཆོས་བཅུ་བདུན་ཅན་མར་བཀོད་དོན་ལྟར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་གོང་ས་ཡོ་རྒྱན་དབང་ཕྱུག་གི་ ཁྲིམས་མཐུན་གདུང་བརྒྱུད་གཙང་མ་ཚུ་ལུ་ཡོད་མི་འདི་ཡང་།

ཀ༡ ཁྲིམས་མཐུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་མི་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྲས་སྲོས་ཁོ་ན་ལུ་ བཅོལ་གཏད་ མཛད་ནི་དང་།

ཁ༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ རྒྱལ་ཁྲི་སྤང་བ་ ཡང་ན་ཞིང་ལུ་ཕེབས་ད་ དངོས་བརྒྱུད་གདུང་ འཛིན་ཚུ་ལུ་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རིམ་བཅོལ་གཏད་འདི་ རྒན་རིམ་དང་བསྟུན་ཏེ་ སྲས་མོ་ཚུ་ལས་སྲས་ཅིག་གིས་འདེམས་རིམ་ཉེ་མ་བཟུང་ནི་ཡིན་རུང་ གལ་སྲིད་སྲས་ སྦོམ་ཤོས་འདི་ལུ་སྐྱོན་ཆ་རེ་འབྱུང་ཚེ་ དགོས་མཁོ་དང་ བསྟུན་ལྟོགས་གྲུབ་ཆེ་ཤོས་ སྲས་ ཡང་ན་སྲས་མོ་འདི་ རྒྱལ་ཁྲི་འཛིན་མིར་གདམ་ཁ་གནང་ཞིནམ་ལས་ དེ་ ལུགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྱབ་གནང་ནི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཕྱག་འགན་དམ་ཟབ་ ཅན་ཅིག་ཡིན།

ག༡ དོན་ཚན་༣ པ་ཁ༡ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་འཛིན་མི་མེད་ཚེ་ འབྲུག་ རྒྱལ་པོ་མཆོག་ཞིང་ལུ་ཕེབས་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་ བཙུན་མོའི་ལྷུམས་སུ་ཡོད་མི་སྲས་ སྲོས་དེ་ལུ་རྒྱལ་བརྒྱུད་བཅོལ་གཏད་མཛད་ནི་ཡིན།

ང་༡ གལ་སྲིད་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ཐད་ཀར་གྱི་དངོས་བརྒྱུད་གདུང་འཛིན་མེད་ཚེ་ དངོས་བརྒྱུད་གདུང་འཛིན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་གདུང་

(e) Not pass to children incapable of exercising the Royal Prerogatives by reason of physical or mental infirmity; and

(f) Not pass to a person entitled to succeed to the Throne who enters into a marriage with a person other than a natural born citizen of Bhutan.

4. The successor to the Throne shall receive dar from the Machhen of Zhabdrung Ngawang Namgyal at Punakha Dzong and shall be crowned on the Golden Throne.

5. Upon the ascension of the Druk Gyalpo to the Throne, the members of the Royal Family, the members of Parliament and the office holders mentioned in section 19 of this Article shall take an Oath of Allegiance to the Druk Gyalpo.

6. Upon reaching the age of sixty-five years, the Druk Gyalpo shall step down and hand over the Throne to the Crown Prince or Crown Princess, provided the Royal Heir has come of age.

7. There shall, subject to the provision of section 9 of this Article, be a Council of Regency when:

(a) The successor to the Throne has not attained the age of twenty-one years;

(b) The Druk Gyalpo has temporarily relinquished, by Proclamation, the exercise of the Royal Prerogatives; or

(c) It has been resolved by not less than three-fourths of the total number of members of Parliament in a joint sitting that the Druk Gyalpo is unable to exercise the Royal Prerogatives by reason of temporary physical or mental infirmity.

8. The Council of Regency shall collectively exercise the Royal Prerogatives and the powers vested in the Druk Gyalpo under this Constitution and shall be composed of:

(a) A senior member of the Royal Family nominated by the Privy Council;

(b) The Prime Minister;

བརྒྱད་ཅེ་ཨོས་གཞོན་ཨོས་ལས་ རྣན་ཨོས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་སྟེ་བཅོལ་གཏད་མཛད་ནི་ཞེན།

ཅ།། སྐུ་གཟུགས་ ཡང་ན་ དབུ་ཤེས་བརྟན་པོ་མེདཔ་ལས་ རྒྱལ་པོའི་ཁྲད་དབང་སྤྱོད་ནི་ཞེའོ་གསུངས་ཤེས་པའི་སྒོས་ལུ་བཅོལ་གཏད་མཛད་ནི་མེད།

ཆ།། རྒྱལ་ཁྲིར་འཛིན་ནི་ཐོབ་རིམ་ཡོད་མི་ཅིག་གིས་ རཀ་བཞེན་སྐྱེས་ལུང་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་གི་མི་སེར་མ་ཡིན་མི་ཅིག་དང་གཉེན་སྤྱོར་མཛད་ཚེ་ དེ་ལུ་བཅོལ་གཏད་མཛད་ནི་མེད།

༩ རྒྱལ་ཁྲིར་འཛིན་མི་དེ་གིས་ སྤྱངས་ཐང་ཁའི་རྫོང་ནང་ ཞབས་དྲུང་ངཱ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མ་ཆེན་སྐུ་མདུན་ལས་དར་ཞུ་སྟེ་ གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཕྱལ་ནི།

༥ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱལ་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་ཕྱལ་ཞེན་ལས་ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་དང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡༥ པའི་ནང་ལུ་འཁོད་དེ་ཡོད་པའི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ དད་དམ་གཅོང་མའི་དམ་བཅའ་ཕྱལ་དགོ།།

༦ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྷ་བཞེསཔ་དང་ བརྒྱད་འཛིན་གྱི་སྒས་ ཡང་ན་ སྒས་མོ་འདི་ལོ་ཚད་ལོན་པ་ཡིན་ཚེ་ ཁྱེ་ལས་བབ་སྟེ་རྒྱལ་བརྒྱད་འཛིན་མི་འདི་ལུ་རྒྱལ་ཁྲིས་སྐྱོད་མཛད་ནི་ཞིན།

༧ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༤ པའི་དགོངས་དོན་གྱི་དབང་ལུ་བསྡུན་མ་གཏོགས་ རྒྱལ་ཚབ་ཆོགས་སྟེ་ཅིག་དགོ་པའི་དུས་སྐབས་འདི་ཡང་།

ཀ།། རྒྱལ་ཁྲིའི་ཤུལ་འཛིན་དེ་ དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་མ་ལོན་པ་ ཡང་ན།

ཁ།། འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་ རྒྱལ་པོའི་ཁྲད་དབང་སྤྱོད་ནི་འདི་ཉེ་ཞིག་སྤྱངས་ཀྱེ་བཞག་པ།

ག།། འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་གཟུགས་ ཡང་ན་ཉེ་ཞིག་ངན་ཤེས་བརྟན་པོ་མེདཔ་ལས་ རྒྱལ་པོའི་ཁྲད་དབང་སྤྱོད་མ་ཚུགས་པའི་སྐོར་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ཚོད་གླགཔ།

༨ རྒྱལ་ཚབ་ཆོགས་སྟེ་གིས་ རྒྱལ་པོའི་ཁྲད་དབང་དང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ཉིད་གསལ་ལྡང་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ཡོད་པའི་དབང་ཚད་ཚུ་ སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཐོག་ལས་སྤྱོད་ཀི་དང་ དེའི་འཐུས་མི་གྲངས་སུ་ཚུད་དགོས་འདི་ཡང་།

ཀ།། སྐུ་སྐེར་ཆོགས་སྟེ་གིས་གདམ་ཁ་གླབ་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་གཡལ་ལས་ རཀ་ཨོས་གཅིག་དང་།

ཁ།། བློན་ཆེན།

(c) The Chief Justice of Bhutan;

(d) The Speaker;

(e) The Chairperson of the National Council; and

(f) The Leader of the Opposition Party.

9. In the case speîified under section 7(b) or 7(c) of this Article, the descendant of the Druk Gyalpo, who is the heir presumptive, shall, instead of the Council of Regency, become Regent by right, if the heir presumptive has attained the age of twenty-one years.

10. The members of the Council of Regency shall take an Oath of Allegiance before Parliament to faithfully discharge their duties.

11. When the successor to the Throne attains the age of twenty-one years or when the Druk Gyalpo resumes the exercise of the Royal Prerogatives under sections 7(a) and 7(b) of this Article, notice shall be given by Proclamation. However, when the Druk Gyalpo regains the ability to exercise the Royal Prerogatives under section 7(c) of this Article, notice shall be given to that effect by resolution of Parliament.

12. The members of the Royal Family shall be the reigning and past Monarchs, their Queens and the Royal Children born of lawful marriage.

13. The Druk Gyalpo and the members of the Royal Family shall be entitled to:

(a) Annuities from the State in accordance with a law made by Parliament;

(b) All rights and privileges including the provision of palaces and residences for official and personal use; and

(c) Exemption from taxation on the royal annuity and properties provided for by sections 13(a) and 13(b) of this Article.

ག༡ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ།

ང་༡ ཚོགས་དཔོན།

ཅ༡ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན།

ཆ༡ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིདཔ།

༨ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༧ པའི་ཁ༡ པ་ ཡང་ན་ ༧ ག༡ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ ཆེད་དམིགས་བཀོད་པའི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ བརྒྱུད་འཛིན་ལུ་ཆ་བཞག་གྲུབ་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་གདུང་འཛིན་འདི་ དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་བཞེས་ཚེ་ རྒྱལ་ཚབ་ཚོགས་སྡེའི་ཚབ་ལུ་ བརྒྱུད་འཛིན་སྤེ་ཆ་བཞག་གྲུབ་མི་དེ་གིས་ ཐོབ་དབང་ལས་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཚབ་མཛད་ནི་ཨིན།

༡༠ རྒྱལ་ཚབ་ཚོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མདུན་སར་ དད་དམ་གཙང་མའི་སྒོ་ལས་ཁོང་རའི་འགན་ཁུར་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་ནིའི་དམ་བཅའ་ཕུལ་དགོ།

༡༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༧ ཀ༡ པ་དང་ ༧ ཁ༡ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ རྒྱལ་ཁྲིའི་ཤུལ་འཛིན་དེ་ དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལོན་པ་ ཡང་ན་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་དབང་སྤྱོད་ནིའི་ལྟོགས་གྲུབ་བསྐྱར་སོན་བྱུངམ་ཅིག་ རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་དབང་ཚུ་བསྐྱར་བཞེས་མཛད་ནི་ཡིན་ཚེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་བཀའ་ཁྱབ་ཐོག་ལུ་གནང་ནི། ཨིན་རུང་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༧ ག༡ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་དབང་སྤྱོད་ནིའི་ལྟོགས་གྲུབ་བསྐྱར་སོན་བྱུང་ཚེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ཐོག་ལས་དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་དགོ།

༡༢ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་འདི་ རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་སྟེ་བཞུགས་མི་དང་ ཉེ་མའི་རྒྱལ་པོ་དང་དེ་ཚུ་གི་རྒྱལ་བཙུན་ དེ་ཁར་ ཁྲིམས་མཐུན་ཁབ་ཏུ་བཞེས་མི་ལས་འཁྲུངས་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྲས་སྲོས་ཚུ་ཨིན།

༡༣ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་ལུ་ཐོབ་རིམ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཁམས་ལས་ལོ་བསྟར་གྱི་གསོལ་ཕོགས་དང་།

ཁ༡ གཞུང་འབྲེལ་དང་སྐུ་སྒེར་གྱི་དོན་ལུ་སྤྱོད་ནིའི་ཕོ་བྲང་དང་ གཟིམ་ཅུང་བཅས་པའི་ཐོབ་དབང་དང་ཁེ་དབང་ཆ་མཉམ།

ག༡ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡༣ ཀ༡ པ་དང་༡༣ ཁ༡ པའི་ནང་བཀོད་པའི་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་གྱི་གསོལ་ཕོགས་དང་རྒྱུ་དངོས་ཚུ་ལུ་ ཁྲལ་འབབ་ཀྱི་ཡངས་ཆག་ཡོད།

14. There shall be a Privy Council, which shall consist of two members appointed by the Druk Gyalpo, one member nominated by the Lhengye Zhungtshog and one member nominated by the National Council. The Privy Council shall be responsible for:

(a) All matters pertaining to the privileges of the Druk Gyalpo and the Royal Family;

(b) All matters pertaining to the conduct of the Royal Family;

(c) Rendering advice to the Druk Gyalpo on matters concerning the Throne and the Royal Family;

(d) All matters pertaining to crown properties; and

(e) Any other matter as may be commanded by the Druk Gyalpo.

15. The Druk Gyalpo shall not be answerable in a court of law for His actions and His person shall be sacrosanct.

16. The Druk Gyalpo, in exercise of His Royal Prerogatives, may:

(a) Award titles, decorations, dar for Lhengye and Nyi-Kyelma in accordance with tradition and custom;

(b) Grant citizenship, land kidu and other kidus;

(c) Grant amnesty, pardon and reduction of sentences;

(d) Command Bills and other measures to be introduced in Parliament; and

(e) Exercise powers relating to matters which are not provided for under this Constitution or other laws.

17. The Druk Gyalpo may promote goodwill and good relations with other countries by receiving state guests and undertaking state visits to other countries.

18. The Druk Gyalpo shall protect and uphold this Constitution in the best interest and for the welfare of the people of Bhutan.

19. The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, appoint:

༡༩ སྐུ་སྐེར་ཚོགས་སྡེ་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་ནང་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་འཐུས་མི་གཉིས་དང་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་གདམ་ཁ་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་གཅིག་ དེ་ཁར་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་གདམ་ཁ་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་གཅིག་ཚུདཔ་ཨིན། སྐུ་སྐེར་ཚོགས་སྡེའི་ཁག་འགན་འདི་ཡང་།

ཀ༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་གྱི་ཁེ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་དང་།

ཁ༡ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་གྱི་མཛད་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ།

ག༡ རྒྱལ་ཁྲི་དང་ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་འཁོར་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་གྲོས་འབུལ་ཕུལ་ནི།

ང་༡ རྒྱལ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ།

ཅ༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་རྒྱ་གནང་བའི་གནད་དོན་གཞན་ཚུ།

༡༥ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཅིག་ནང་ལན་འདེབས་ལས་འདས་པའི་ཁར་ རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ངོ་བོ་དྲི་མས་གོས་པ་ཅིག་ཨིན།

༡༦ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་པོའི་ཁྱད་དབང་སྤྱོད་སྐབས་མཛད་ནི་འདི་ཡང་།

ཀ༡ གོ་ས་དང་ གཟེངས་རྟགས་ ལྷན་རྒྱས་དང་གཉིས་སྐལ་མ་ལུ་ སྔར་སྲོལ་དང་ལུགས་སྲོལ་ལྟར་གྱི་དར་གནང་ནི་དང་།

ཁ༡ མི་ཁུངས་དང་ ས་གཞིའི་སྐྱིད་སྡུག་ སྐྱིད་སྡུག་གཞན་ཚུ་གནང་ནི།

ག༡ བཙོན་གྲོལ་དང་ དགོངས་ཡངས་ བཙོན་ཚད་ཕབ་ཆག་གནང་ནི།

ང་༡ སྤྱི་ཚོགས་ནང་དཔྱད་ཡིག་དང་ཐབས་ལམ་གཞན་ཚུ་ བཙུགས་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།

ཅ༡ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་གྱི་ནང་གསལ་མ་བཀོད་པའི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་དབང་ཚད་ཚུ་སྤྱོད་ནི།

༡༧ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐུ་མགྲོན་ཚུ་བསུ་ལེན་དང་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཁར་རྒྱལ་དོན་གཟིགས་བསྐོར་མཛད་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དང་གཅིག་ཁར་ལེགས་སྨོན་དང་མཐུན་འབྲེལ་ཡར་སྤེལ་གནང་ནི།

༡༨ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་གྱི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་དང་ཕན་བདེའི་དོན་ལུ་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་གོང་ལུ་བཀུར་ནི།

༡༩ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་མཛད་ནི་འདི་ཡང་།

(a) The Chief Justice of Bhutan in accordance with section 4 of Article 21;

(b) The Drangpons of the Supreme Court in accordance with section 5 of Article 21;

(c) The Chief Justice of the High Court in accordance with section 11 of Article 21;

(d) The Drangpons of the High Court in accordance with section 12 of Article 21;

(e) The Chief Election Commissioner and Election Commissioners in accordance with section 2 of Article 24;

(f) The Auditor General in accordance with section 2 of Article 25;

(g) The Chairperson and members of the Royal Civil Service Commission in accordance with section 2 of Article 26;

(h) The Chairperson and members of the Anti-Corruption Commission in accordance with section 2 of Article 27;

(i) The heads of the Defence Forces from a list of names recommended by the Service Promotion Board;

(j) The Attorney General in accordance with section 2 of Article 29;

(k) The Governor of the Central Bank of Bhutan on the recommendation of the Prime Minister;

(l) The Chairperson of the Pay Commission in accordance with section 1 of Article 30;

(m) The Cabinet Secretary on the recommendation of the Prime Minister;

(n) The Secretary General of the respective Houses on the recommendation of the Royal Civil Service Commission;

(o) Ambassadors and Consuls on the recommendation of the Prime Minister;

(p) The Secretaries to the Government on the recommendation of the Prime Minister who shall obtain nominations from the Royal Civil Service Commission on the basis of merit and seniority and in accordance with other relevant rules and regulations; and

(q) Dzongdags on the recommendation of the Prime Minister who shall obtain nominations from the Royal Civil Service Commission.

20. The Druk Gyalpo shall abdicate the Throne for willful violations of this Constitution or for being subject to permanent mental disability, on a motion passed by a joint sitting of Parliament in accordance with the procedure as laid down in sections 21, 22, 23, 24 and 25 of this Article.

ཀ། རྩ་ཚན་༡༧ པའི་དོན་ཚན་༩ པ་ལྟར་འགྲུག་གི་ཁྱིམས་སྤྱི་བློན་པོ་དང་།

ཁ། རྩ་ཚན་༡༧ པའི་དོན་ཚན་༤ པ་ལྟར་ མངོན་མཐོ་ཁྱིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ།

ག། རྩ་ཚན་༡༧ པའི་དོན་ཚན་༧༧ པ་ལྟར་ ཆེ་མཐོ་ཁྱིམས་འདུན་གྱི་ཁྱིམས་སྤྱི།

ང། རྩ་ཚན་༡༧ པའི་དོན་ཚན་༧༡ པ་ལྟར་ ཆེ་མཐོ་ཁྱིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ།

ཅ། རྩ་ཚན་༡༩ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་ བཅཱ་འཐུ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་བཅཱ་འཐུའི་ལྟན་འཛིན་སྤྱི་ཁྲབ་དང་ བཅཱ་འཐུའི་ལྟན་འཛིན་ཚུ།

ཆ། རྩ་ཚན་༢༥ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་ རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྲབ།

ཇ། རྩ་ཚན་༢༦ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་འཛིན་དང་ འཐུས་མི་ཚུ།

ཉ། རྩ་ཚན་༢༧ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་ དན་ལྟག་བཀག་སྡོམ་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་འཛིན་དང་འཐུས་མི་ཚུ།

ཏ། དམག་སྡེའི་གོ་གནས་བཀོད་ཚོགས་ཀྱིས་ གོས་འདེབས་ཕྱལ་བའི་མིང་ཐོའི་ནང་གསེས་ལས་ སྡུང་སྐྱོབ་དམག་སྡེའི་འགོ་བདག་ཚུ།

ཐ། རྩ་ཚན་༢༨ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ།

ད། བློན་ཆེན་གྱི་གོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་གི་དྲུལ་ཁང་ལྷེ་བའི་སྤྱི་འཛིན།

ན། རྩ་ཚན་༣༠ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་ལྟར་དྲུལ་ཚོགས་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་འཛིན།

པ། བློན་ཆེན་གྱི་གོས་འདེབས་ཐོག་ ལྟན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན།

ཕ། རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྟན་ཚོགས་ཀྱི་གོས་འདེབས་ཐོག་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་ཡོངས་ཁྲབ་དྲུང་ཆེན།

བ། བློན་ཆེན་གྱི་གོས་འདེབས་ཐོག་ གཞུང་ཚབ་དང་དོན་གཅོད་པ་ཚུ།

མ། བློན་ཆེན་གྱིས་ གཟེགས་ཐོན་དང་ རྐན་རིམ་ འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཡིག་གཞན་ཚུ་དང་འཁྱིལ་ཏེ་གདམ་ངོ་ཚུ་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྟན་ཚོགས་ལས་ལེན་ཏེ་གོས་འདེབས་ཕྱལ་ཐོག་ གཞུང་དྲུང་ཆེན་ཚུ།

ཙ། བློན་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྟན་ཚོགས་ལས་གདམ་ངོ་ཚུ་ལེན་ཏེ་ གོས་འདེབས་ཕྱལ་ཐོག་ རྩོང་བདག་ཚུ།

༡༠ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་མཛེན་བཞིན་དུ་ རྩ་ཁྱིམས་ཆེན་མོ་འདི་ལས་འགལ་བ་ ཡང་ན་ དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྩ་གཏན་ལས་སྡོགས་གྲུབ་མེད་པའི་དབང་ལུ་ཐལ་བའི་གོས་དོན་ཅིག་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡༧ པ་དང་ ༡༡ པ་ ༡༣ པ་ ༡༩ པ་ ༢༥ པ་བཅས་ཀྱི་ནང་བཀོད་པའི་ཐུ་བའི་གནད་སྡུད་དང་འཁྱིལ་ཏེ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྟན་བཞུགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་ཚོ་ རྒྱལ་ཁྱིས་སྤང་ནི།

21. The motion for abdication shall be tabled for discussion at a joint sitting of Parliament if not less than two-thirds of the total number of the members of Parliament submits such a motion based on any of the grounds in section 20 of this Article.

22. The Druk Gyalpo may respond to the motion in writing or by addressing the joint sitting of Parliament in person or through a representative.

23. The Chief Justice of Bhutan shall preside over the joint sitting of Parliament mentioned in section 21 of this Article.

24. If, at such joint sitting of Parliament, not less than three-fourths of the total number of members of Parliament passes the motion for abdication, then such a resolution shall be placed before the people in a National Referendum to be approved or rejected.

25. On such a resolution being approved by a simple majority of the total number of votes cast and counted from all the Dzongkhags in the Kingdom, the Druk Gyalpo shall abdicate in favour of the heir apparent.

26. Parliament shall make no laws or exercise its powers to amend the provisions of this Article and section 2 of Article 1 except through a National Referendum.

Article 3
Spiritual Heritage

1. Buddhism is the spiritual heritage of Bhutan, which promotes the principles and values of peace, non-violence, compassion and tolerance.

2. The Druk Gyalpo is the protector of all religions in Bhutan.

3. It shall be the responsibility of religious institutions and personalities to promote the spiritual heritage of the country while also ensuring that religion remains separate from politics in Bhutan. Religious institutions and personalities shall remain above politics.

༢༡ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༢༠ པའི་གཞི་གནད་གང་རུང་ཅིག་ལས་བརྟེན་པའི་རྒྱལ་ཁྲི་སྲང་ནིའི་གྲོས་དོན་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ཕུལ་ཚེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་དོན་སྐོར་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་གྲོས་སྡུར་གྱི་དོན་ལུ་བཙུགས་དགོ།

༢༢ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ གྲོད་དོན་དེ་ལུ་ཡིག་ཐོག་ ཡང་ན་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ནང་ སྐུ་ངོ་བོས་གསུང་བཤད་ ཡང་ན་ སྐུ་ཚབ་བརྒྱུད་དེ་བཀའ་ལན་གནང་ཆོག།

༢༣ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༢༡ པའི་ནང་འཁོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་འབད་དགོ།

༢༤ གལ་སྲིད་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་གི་སྐབས་ སྤྱི་ཚོགས་དེའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཁྲི་སྲང་དགོ་པའི་གྲོས་དོན་ཅིག་ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཚེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་འདི་མི་སེར་གྱིས་ཆ་འཇོག་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཅིག་ནང་བཙུགས་དགོ།

༢༥ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྫོང་ཁག་ཆ་མཉམ་ལས་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་ཏེ་གྲངས་བརྩིས་ཚར་བའི་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ཕྱེད་མང་ཞིག་གིས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ལུ་ཆ་འཇོག་འགྲུབ་ཚེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བརྒྱུད་འཛིན་འོས་འབབ་ཅན་གྱི་དོན་ལུ་རྒྱལ་ཁྲི་བློས་གཏང་ནི།

༢༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་བརྒྱུད་དེ་མ་གཏོགས་ རྩ་ཚན་འདི་དང་རྩ་ཚན་༡ པ་དོན་ཚན་༢ པའི་ དགོངས་དོན་ཚུ་འཕྲི་སྣོན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་བརྩམས་པ་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་རང་གི་དབང་ཚད་སྤྱོད་ནི་མེད།

རྩ་ཚན་༣ པ།

སྲོས་རྒྱུན་གྱི་ཆོས།

༡ ཞི་བདེ་དང་ འཚེ་མེད་ སྙིང་རྗེ་ བཟོས་པའི་གཞི་རྩ་དང་ཁྱད་ཆོས་ཚུ་སྤེལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོད་འདི་ འབྲུག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་ཨིན།

༢ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་མི་ཨིན།

༣ རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་ཡར་སྤེལ་མཛད་ནི་འདི་ ཆོས་སྡེའི་གཙུག་སྡེ་དང་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་མི་ཚུ་གི་ཁག་འགན་ཨིན་པའི་ཁར་ འབྲུག་ལུ་ཆོས་འདི་ སྲིས་དོན་དང་ཐ་དད་གནས་དགོཔ་དེ་ཡང་ངེས་གཏན་ཨིན། ཆོས་སྡེའི་གཙུག་སྡེ་དང་ཆོས་སྒོར་ཞུགས་མི་ཚུ་ སྲིད་དོན་ལས་འདས་པའི་ཡུལ་ལུ་གནས་དགོ།

4. The Druk Gyalpo shall, on the recommendation of the Five Lopons, appoint a learned and respected monk ordained in accordance with the Druk-lu, with the nine qualities of a spiritual master and accomplished in ked-dzog, as the Je Khenpo.

5. His Holiness the Je Khenpo shall, on the recommendation of the Dratshang Lhentshog, appoint monks with the nine qualities of a spiritual master and accomplished in ked-dzog as the Five Lopons.

6. The members of the Dratshang Lhentshog shall comprise:

   (a) The Je Khenpo as Chairman;

   (b) The Five Lopons of the Zhung Dratshang; and

   (c) The Secretary of the Dratshang Lhentshog who is a civil servant.

7. The Zhung Dratshang and Rabdeys shall continue to receive adequate funds and other facilities from the State.

Article 4
Culture

1. The State shall endeavour to preserve, protect and promote the cultural heritage of the country, including monuments, places and objects of artistic or historic interest, Dzongs, Lhakhangs, Goendeys, Ten-sum, Nyes, language, literature, music, visual arts and religion to enrich society and the cultural life of the citizens.

2. The State shall recognize culture as an evolving dynamic force and shall endeavour to strengthen and facilitate the continued evolution of traditional values and institutions that are sustainable as a progressive society.

3. The State shall conserve and encourage research on local arts, custom, knowledge and culture.

4. Parliament may enact such legislation as may be necessary to advance the cause of the cultural enrichment of Bhutanese society.

༩ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སློབ་དཔོན་ལྔའི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་ལུགས་ཀྱི་སྡོམ་རྒྱུན་ལྡན་པ་ དམ་པའི་ངང་ཚུལ་དགུ་ལྡན་ བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་ སྦྱངས་པ་ཅན་དང་གུས་པས་བཀུར་བའི་སྐྱེས་མཆོག་ཅིག་ རྗེ་མཁན་པོར་མངའ་གསོལ་ཕུལ་ནི།

༥ རྗེ་མཁན་མཆོགས་གིས་ གྲྭ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ དམ་པའི་ངང་ཚུལ་དགུ་ལྡན་ བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་མཁས་ཤིང་གྲུབ་པའི་སྐྱེས་མཆོག་ཚུ་ སློབ་དཔོན་ལྔ་པོར་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༦ གྲྭ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་གྲངས་སུ་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ དབུ་ཁྲི་རྗེ་མཁན་པོ་མཆོག་དང་།

ཁ༡ གཞུང་གྲྭ་ཚང་གི་སློབ་དཔོན་ལྔ།

ག༡ ཞི་གཡོགཔ་ཞིན་མི་གྲྭ་ཚང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་དྲུང་ཆེན།

༧ གཞུང་གྲྭ་ཚང་དང་རབ་སྡེ་ཚུ་ལུ་ ལྡང་ངེས་ཀྱི་མ་དངུལ་དང་མཐུན་རྐྱེན་གཞན་ཚུ་ རྒྱལ་ཁམས་ལས་འཕྲོ་མཐུད་དེ་རང་ཐོབ་དགོ།

རྩ་ཚན་༩ པ།

ལམ་སྲོལ།

༡ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ མི་སྡེ་དང་མི་སེར་གྱི་ལམ་སྲོལ་འཚོ་བ་འབྱོར་ཐབས་ལུ་ དྲན་རྟེན་དང་ སྒྱུ་རྩལ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་རབས་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་དང་དང་ཅ་དངོས་ རྫོང་གཞིས་ ལྷ་ཁང་ དགོན་སྡེ་ རྟེན་གསུམ་ གནས་ སྐད་ཡིག་ རྩོམ་རིག་ སྒྲ་དབྱངས་ མཐོང་སྣང་གི་སྒྱུ་རྩལ་ ཆོས་ལུགས་བརྩིས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལམ་སྲོལ་འདི་ གཉེར་སྲུང་དང་ ཉེན་སྐྱོབ་ ཡར་སྤེལ་དོན་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

༢ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ལམ་སྲོལ་འདི་འཕོ་འགྱུར་ཆེ་བའི་ནུས་ཤུགས་ཅན་ཅིག་ཞིན་པའི་ངོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་ འཕོ་འགྱུར་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་སྔར་སྲོལ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་གཙུག་སྡེ་ཚུ་ ཡར་འཕེལ་ཅན་གྱི་མི་སྡེ་གཅིག་སྤེ་ ཡུན་བརྟན་ཚུགས་པའི་མཐའ་བཙན་དང་ཕན་འདེབས་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

༣ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ས་གནས་ཀྱི་སྒྱུ་རྩལ་དང་ལུགས་སྲོལ་ ཤེས་བྱ་ ལམ་སྲོལ་ཚུ་ སྲུང་འཛིན་དང་ཞིབ་འཚོལ་གྱི་བློ་བསྐུལ་འབད་དགོ།

༤ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ འབྲུག་པའི་མི་སྡེའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་འབྱོར་པ་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལུ་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་བརྩམ་ཆོག།

Article 5
Environment

1. Every Bhutanese is a trustee of the Kingdom's natural resources and environment for the benefit of the present and future generations and it is the fundamental duty of every citizen to contribute to the protection of the natural environment, conservation of the rich biodiversity of Bhutan and prevention of all forms of ecological degradation including noise, visual and physical pollution through the adoption and support of environment friendly practices and policies.

2. The Royal Government shall:

   (a) Protect, conserve and improve the pristine environment and safeguard the biodiversity of the country;

   (b) Prevent pollution and ecological degradation;

   (c) Secure ecologically balanced sustainable development while promoting justifiable economic and social development; and

   (d) Ensure a safe and healthy environment.

3. The Government shall ensure that, in order to conserve the country's natural resources and to prevent degradation of the ecosystem, a minimum of sixty percent of Bhutan's total land shall be maintained under forest cover for all time.

4. Parliament may enact environmental legislation to ensure sustainable use of natural resources and maintain intergenerational equity and reaffirm the sovereign rights of the State over its own biological resources.

5. Parliament may, by law, declare any part of the country to be a National Park, Wildlife Reserve, Nature Reserve, Protected Forest, Biosphere Reserve, Critical Watershed and such other categories meriting protection.

རྩ་ཚན་༥ པ།

མཐའ་འཁོར།

༡ འཕྲལ་དང་ཕུགས་ཀྱི་མི་རབས་རིམ་པའི་མཐའ་དོན་ལུ་ འབྲུག་མི་ཆ་མཉམ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་དང་མཐའ་འཁོར་གྱི་གཉེར་འཛིན་འབད་མི་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁར་ མཐའ་འཁོར་ལུ་ཕན་པའི་གོམས་སྲོལ་དང་སྲིད་བྱུས་ཚུ་ ཆ་འཇོག་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་ཐོག་ལས་ སྒྲ་སྐད་མཐོང་སྣང་དང་གཟུགས་ཅན་གྱི་བཙོག་གྲིབ་ཚུ་བརྩིས་པའི་རང་བཞིན་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་ འབྲུག་གི་འབྱོར་ཆེའི་སྐྱེ་ལྡན་རིགས་སྣའི་སྲུང་འཛིན་ སྣོད་བཅུད་ཉམས་ཆག་གི་རིགས་སྔོན་འགོག་འབད་ནི་འདི་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱི་གཞི་རྟེན་འགན་འཁུར་ཅིག་ཡིན།

༢ རྒྱལ་གཞུང་གིས།

ཀ༡ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགྲིབ་པ་མེད་པའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་སྲུང་འཛིན་ ཡར་སྐྱེད་གཏང་ནི་དང་ སྐྱེ་ལྡན་རིགས་སྣའི་ཉེན་སྲུང་འཐབ་དགོཔ་དང་།

ཁ༡ བཙོག་གྲིབ་དང་ སྣོད་བཅུད་ཀྱི་ཉམས་ཆག་སྔོན་འགོག་འབད་དགོ།

ག༡ ཁུངས་ལྡན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་མི་སྡེ་གོང་འཕེལ་གཏང་བའི་སྐབས་ སྣོད་བཅུད་ཚད་མཉམ་ལྡན་པའི་ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་གྱི་སྲ་བརྟན་བཟོ་དགོ།

ང་༡ ཉེན་མེད་དང་ ལེགས་ལྡན་གྱི་མཐའ་འཁོར་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༣ གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་གི་སྲུང་འཛིན་དང་ སྣོད་བཅུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལུ་ཉམས་ཆག་ཚུ་ སྔོན་འགོག་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་ཆའི་ཁྱོན་བསྡོམས་ལས་ཉུང་ཤོས་བརྒྱ་དཔྱ་དྲུག་ཅུ་ཐམ་པ་ དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ནགས་ཚལ་གྱི་ཁྱབ་བརྡལ་འོག་ལུ་འཛིན་སྐྱོང་ངེས་གཏན་འཐབ་དགོ།

༤ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རང་བཞིན་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ཡུན་བརྟན་ཐོག་ལུ་སྤྱོད་ནིའི་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི་དང་ མི་རབས་རིམ་པའི་སྤྱི་སྙོམས་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ལུ་རང་བཙན་གྱི་ཐོབ་དབང་ ཡང་བསྐྱར་གྱི་གཏན་འབེབས་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ མཐའ་འཁོར་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་བརྩམ་ཆོག།

༥ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་གང་རུང་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་གླིང་ག་དང་ རི་དྭགས་སྲུང་སྐྱོང་ རང་བཞིན་སྲུང་སྐྱོང་ ཉེན་སྐྱོབ་ཅན་གྱི་ནགས་ཚལ་ སྐྱེ་ལྡན་ས་ཁོངས་སྲུང་སྐྱོང་ ཉེན་གལ་ཅན་གྱི་ཆུ་ཀའི་ས་ཁོངས་དང་ དེ་ལུགས་ཉེན་སྐྱོབ་ཀྱི་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ས་གནས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་ཚུ་ཡང་ ཁྲིམས་ཐོག་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ཆོག།

Article 6
Citizenship

1. A person, both of whose parents are citizens of Bhutan, shall be a natural born citizen of Bhutan.

2. A person, domiciled in Bhutan on or before the Thirty-First of December Nineteen Hundred and Fifty Eight and whose name is registered in the official record of the Government of Bhutan shall be a citizen of Bhutan by registration.

3. A person who applies for citizenship by naturalization shall:

   (a) Have lawfully resided in Bhutan for at least fifteen years;

   (b) Not have any record of imprisonment for criminal offences within the country or outside;

   (c) Be able to speak and write Dzongkha;

   (d) Have a good knowledge of the culture, customs, traditions and history of Bhutan;

   (e) Have no record of having spoken or acted against the Tsawa-sum;

   (f) Renounce the citizenship, if any, of a foreign State on being conferred Bhutanese citizenship; and

   (g) Take a solemn Oath of Allegiance to the Constitution as may be prescribed.

4. The grant of citizenship by naturalization shall take effect by a Royal Kasho of the Druk Gyalpo.

5. If any citizen of Bhutan acquires the citizenship of a foreign State, his or her citizenship of Bhutan shall be terminated.

6. Subject to the provisions of this Article and the Citizenship Acts, Parliament shall, by law, regulate all other matters relating to citizenship.

རྩ་ཚན་༦ པ།

མི་ཁུངས།

༡ ཕ་མ་གཉིས་ཆ་ར་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཨིན་པའི་མི་འདི་ རང་བཞིན་སྐྱེས་ལུང་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཨིན།

༢ སྤྱི་ལོ་གཅིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ང་བརྒྱད་ ཟླ་བཅུ་གཉིས་པའི་ཚེས་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་གི་ཉིན་མར་ ཡང་ན་ དེའི་ཧེ་མ་འབྲུག་ནང་གཞིས་གནས་བཅགས་ཏེ་སྡོད་མི་ཨིན་པའི་ཁར་ འབྲུག་གཞུང་གི་གཞུང་འབྲེལ་འཛིན་ཐོའི་ནང་མིང་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་འདི་ ཐོ་བཀོད་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཨིན།

༣ རང་སྦྱོར་ལས་བརྟེན་པའི་མི་ཁུངས་དོན་ལུ་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་བའི་མི་ངོ་གིས་འགྲུབ་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ འབྲུག་ནང་འཁོད་ ཉུང་ཤོས་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔ་དེ་ཅིག་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ལས་སྡོད་ཡོདཔ་དང་།

ཁ༡ རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ག་ཏེ་ཨིན་རུང་ ཉེས་ཅན་གྱི་གནོད་འགེལ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ བཙོན་ཁྲིམས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་གང་ཡང་མེད་པ།

ག༡ རྫོང་ཁ་སླབ་ནི་དང་འབྲི་ཚུགས་པ།

ང་༡ འབྲུག་གི་ལམ་སྲོལ་དང་ ལུགས་སྲོལ་ སྔར་སྲོལ་ རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ལེགས་ཤོམ་ཡོད་པ།

ཅ༡ རྩ་བ་གསུམ་གྱི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་གཏམ་གླེང་བ་ ཡང་ན་ བྱ་སྤྱོད་སྒྲིག་པའི་འཛིན་ཐོ་མེད་པ།

ཆ༡ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་གནངམ་ད་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཅིག་གི་མི་ཁུངས་རེ་ཡོད་རུང་སྤངས་ཏེ་བཞག་པ།

ཇ༡ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ལུ་ དད་དམ་གཙང་མའི་དམ་བཅའ་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་དུ་ཕུལ་བ།

༤ རང་སྦྱོར་ལས་བརྟེན་པའི་མི་ཁུངས་འཐོབ་ནི་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་ཤོས་ཅིག་གནང་ཞིནམ་ལས་ཆ་གནས་གྲུབ་ཨིན།

༥ གལ་སྲིད་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ག་ར་ཨིན་རུང་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཅིག་གི་མི་ཁུངས་ལེན་པ་ཡོད་ཚེ་ཁོའམ་མོ་རའི་འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་ཆ་མེད་གཏང་དགོ།

༦ རྩ་ཚན་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་ མི་ཁུངས་འདོགས་ལུགས་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཚུ་ལས་མ་འགལ་བར་ མི་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཐོག་མཛམས་འཛིན་འབད་དགོ།

Article 7
Fundamental Rights

1. All persons shall have the right to life, liberty and security of person and shall not be deprived of such rights except in accordance with the due process of law.

2. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of speech, opinion and expression.

3. A Bhutanese citizen shall have the right to information.

4. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of thought, conscience and religion. No person shall be compelled to belong to another faith by means of coercion or inducement.

5. There shall be freedom of the press, radio and television and other forms of dissemination of information, including electronic.

6. A Bhutanese citizen shall have the right to vote.

7. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of movement and residence within Bhutan.

8. A Bhutanese citizen shall have the right to equal access and opportunity to join the Public Service.

9. A Bhutanese citizen shall have the right to own property, but shall not have the right to sell or transfer land or any immovable property to a person who is not a citizen of Bhutan, except in keeping with laws enacted by Parliament.

10. A Bhutanese citizen shall have the right to practice any lawful trade, profession or vocation.

11. A Bhutanese citizen shall have the right to equal pay for work of equal value.

12. A Bhutanese citizen shall have the right to freedom of peaceful assembly and freedom of association, other than membership of associations that are harmful to the peace and unity of the country, and shall have the right not to be compelled to belong to any association.

རྩ་ཚན་༧ པ།

གཞི་རྟེན་ཐོབ་དབང་།

༡ མི་ངོ་ཆ་མཉམ་ལུ་ ཚེ་སྲོག་དང་ འདོད་དབང་ རང་སོའི་བདེ་སྲུང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁར་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ ཐོབ་དབང་དེ་ཚུ་ལས་འབྲལ་ཐབས་བསྒྲིག་ནི་མེད།

༢ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ ཁ་སླབ་དང་ བསམ་འཆར་ གསལ་སྟོན་འབད་ནི་ཚུ་གི་དལ་དབང་ལུ་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༣ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༤ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ མནོ་བསམ་དང་ བསམ་དཔྱད་ ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དལ་དབང་ལུ་ཐོབ་དབང་ཡོད། མི་ངོ་ག་ལུ་ཞིན་རུང་ བཙན་བསྐུལ་ ཡང་ན་ རྒྱུད་བསྐུལ་ཐོག་ལས་ ཆོས་ལུགས་གཞན་ལུ་བསྒྱུར་དགོ་པའི་ནན་བསྐུལ་འབད་ནི་མེད།

༥ གསར་ཤོག་དང་ རྒྱང་བསྒྲགས་ རྒྱང་མཐོང་ འཕྲིལ་རིག་བརྩིས་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་ ཁྱབ་སྤེལ་འབད་ནིའི་དལ་དབང་ཡོད།

༦ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༧ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ འགྲོ་འགྲུལ་དང་ སྡོད་གནས་ཀྱི་དལ་དབང་ལུ་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༨ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ སྤྱི་གཡོག་གྲལ་ཁར་གཏོགས་ནི་ལུ་ འཛུལ་ཞུགས་དང་ གོ་སྐབས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༩ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་བདག་བཟུང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོདཔ་ཞིན་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་མ་ཡིན་མི་ཅིག་ལུ་ས་ཆའམ་ བསྒྲུལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་གང་རུང་ཅིག་བཙོང་ནི་ ཡང་ན་ མིང་ཐོ་སྤོ་ནིའི་ཐོབ་དབང་མེད།

༡༠ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འཚོ་གཡོག་ ཡང་ན་ ཁྱད་གཡོག་ ལག་རྩལ་ ག་ཅི་ནང་ཞིན་རུང་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༡ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ ལྷ་གི་ཁྱད་ཆོས་འདྲ་མཉམ་དང་བསྟུན་པའི་གླ་ཕོགས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༢ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་ གཅིག་མཐུན་ལུ་གནོད་པའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་མ་ཡིན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ ཞི་བདེ་འཛོམས་འདུའི་དལ་དབང་དང་ མཐུན་ཚོགས་དལ་དབང་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁར་ ནན་བསྐུལ་ཐོག་ལས་མཐུན་ཚོགས་གང་རུང་ཅིག་གི་ཁོངས་སུ་ ཐབས་མེད་གཏོགས་བཅུག་ནི་མེད་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

13. Every person in Bhutan shall have the right to material interests resulting from any scientific, literary or artistic production of which he or she is the author or creator.

14. A person shall not be deprived of property by acquisition or requisition, except for public purpose and on payment of fair compensation in accordance with the provisions of the law.

15. All persons are equal before the law and are entitled to equal and effective protection of the law and shall not be discriminated against on the grounds of race, sex, language, religion, politics or other status.

16. A person charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proven guilty in accordance with the law.

17. A person shall not be subjected to torture or to cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

18. A person shall not be subjected to capital punishment.

19. A person shall not be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home or correspondence nor to unlawful attacks on the person's honour and reputation.

20. A person shall not be subjected to arbitrary arrest or detention.

21. A person shall have the right to consult and be represented by a Bhutanese Jabmi of his or her choice.

22. Notwithstanding the rights conferred by this Constitution, nothing in this Article shall prevent the State from subjecting reasonable restriction by law, when it concerns:

    (a) The interests of the sovereignty, security, unity and integrity of Bhutan;

    (b) The interests of peace, stability and well-being of the nation;

    (c) The interests of friendly relations with foreign States;

    (d) Incitement to an offence on the grounds of race, sex, language, religion or region;

༡༣ འབྲུག་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་ངོ་ག་ར་ལུ་ རྩོམ་པ་པོ་ ཡང་ན་ གསར་གཏོད་འབད་མི་ཕོ་མོ་རང་ཉིད་ ཞིན་པའི་ཚན་རིག་དང་ རྩོམ་རིག་ སྒྲུ་རྩལ་གང་རུང་ལས་བྱུང་བའི་བཟོ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལུ་ཐོབ་ དབང་ཡོད།

༡༤ མི་ཅིག་ལས་ མི་དམངས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་བའི་དྲང་འོས་ ཀྱི་རྒྱུད་འཐུས་སྤྲོད་དེ་མ་གཏོགས་ བསྡུ་ལེན་ ཡང་ན་དགོས་མཁོ་བཀོད་དེ་ རྒྱུ་དངོས་ལས་ འབྲལ་ཐབས་བསྒྲིག་ནི་མེད།

༡༥ ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ལུ་མི་ག་ར་འདྲ་མཉམ་ཞིནམ་དང་ དེ་ཚུ་ལུ་ གནད་དུ་སྨིན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེན་ སྐྱོབ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་རིམ་ཡོདཔ་ལས་ རིགས་རུས་ ཡང་ན་ ཕོ་མོ་ སྐད་ཡིག་ ཆོས་ ལུགས་ སྲིད་དོན་ ཡང་ན་ གནས་འབབ་གཞན་ལུ་བརྟེན་ ཕྱོགས་རིས་ཕྱེ་ནི་མེད།

༡༦ ཉེས་འགེལ་དང་བསྟུན་པའི་ཉེས་འཛུགས་བཀོད་མི་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ པར་མ་གྲུབ་ཚུན་ ཉེས་མེད་སྤེ་བརྩི་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༧ མི་ཅིག་ལུ་ མནར་གཅོད་ ཡང་ན་ གདུག་རྩུབ་ མི་སྤྱོད་ལས་འགལ་བ་ དམའ་འབེབས་ཀྱི་ཉེས་ སྤྱོད་ ཡང་ན་ ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་མེད།

༡༨ མི་ཅིག་ལུ་ སྲོག་ཐོག་ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་མེད།

༡༩ མི་ཅིག་གི་རང་གསང་ ཡང་ན་ བཟའ་ཚང་ སྡོད་གནས་ འཕྲིན་འབྲེལ་བཅས་ལུ་བཙན་དབང་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་ཐེ་གཏོགས་དང་ ཁོའམ་མོ་རའི་ཆེ་བསྟོད་དང་སྙན་གྲགས་ལུ་ ཁྲིམས་ འགལ་གནོད་བཀལ་གྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་མེད།

༢༠ མི་ཅིག་ བཙན་དབང་གི་འཛིན་བཟུང་ ཡང་ན་ དོ་དམ་གྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་མེད།

༢༡ མི་ཅིག་ལུ་ ཁོའམ་མོ་རའི་གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་འབྲུག་པའི་རྒྱབ་མི་ཅིག་ལུ་འདྲི་བསྟུན་འབད་ནི་དང་ ངོ་ཚབ་སྤེ་བཙུགས་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༢༢ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་དང་བསྟུན་པའི་ཐོབ་དབང་ལུ་མ་ལྟོས་པར་ རྩ་ཚན་འདི་ནང་བཀོད་མི་གང་ རུང་གིས་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཁྲིམས་ཐོག་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བཀག་དམ་གྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་ལས་ སྔོན་འགོག་འབད་ནི་མེད་པའི་འབྲེལ་གནད་འདི་ཡང་།

ཀ༡ འབྲུག་གི་རང་བཙན་དང་ བདེ་སྲུང་ གཅིག་མཐུན་ གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་མཐའ་དོན་སྐོར་ ཡང་ན།

ཁ༡ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཞི་བདེ་དང་ བརྟན་གཞི་ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་མཐའ་དོན་སྐོར།

ག༡ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ མཛའ་བཤེས་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་མཐའ་དོན་སྐོར།

ང་༡ རིགས་རུས་ ཡང་ན་ ཕོ་མོ་ སྐད་ཡིག་ ཆོས་ལུགས་ ལུག་ཕྱོགས་བཅས་ཀྱི་གཞི་ གནད་ཐོག་ གནོད་འགེལ་ཅིག་ནང་ངན་བསྐུལ་སྐོར།

(e) The disclosure of information received in regard to the affairs of the State or in discharge of official duties; or

(f) The rights and freedom of others.

23. All persons in Bhutan shall have the right to initiate appropriate proceedings in the Supreme Court or High Court for the enforcement of the rights conferred by this Article, subject to section 22 of this Article and procedures prescribed by law.

Article 8
Fundamental Duties

1. A Bhutanese citizen shall preserve, protect and defend the sovereignty, territorial integrity, security and unity of Bhutan and render national service when called upon to do so by Parliament.

2. A Bhutanese citizen shall have the duty to preserve, protect and respect the environment, culture and heritage of the nation.

3. A Bhutanese citizen shall foster tolerance, mutual respect and spirit of brotherhood amongst all the people of Bhutan transcending religious, linguistic, regional or sectional diversities.

4. A person shall respect the National Flag and the National Anthem.

5. A person shall not tolerate or participate in acts of injury, torture or killing of another person, terrorism, abuse of women, children or any other person and shall take necessary steps to prevent such acts.

6. A person shall have the responsibility to provide help, to the greatest possible extent, to victims of accidents and in times of natural calamity.

7. A person shall have the responsibility to safeguard public property.

8. A person shall have the responsibility to pay taxes in accordance with the law.

9. Every person shall have the duty to uphold justice and to act against corruption.

10. Every person shall have the duty to act in aid of the law.

ཅ། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་དོན་སྐོར་ ཡང་ན་ གཞུང་འབྲེལ་འགན་ཁུར་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་འབྱོར་བའི་གནས་ཚུལ་གསང་སྒྲོག་སྐོར།

ཆ། གཞན་གྱི་ཐོབ་དབང་དང་དལ་དབང་སྐོར།

༢༣ འབྲུག་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་ངོ་ཆ་མཉམ་ལུ་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༢༢ པ་དང་ ཁྲིམས་ཐོག་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ལས་མ་འགལ་བར་ རྩ་ཚན་འདི་དང་བསྟུན་པའི་ཐོབ་དབང་ཚུ་གི་ཁྱབ་དབང་སྤྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་མངོན་མཐོ་ ཡང་ན་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྡན་པའི་རྩོད་བཤེད་བཙུགས་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

རྩ་ཚན་༢ པ།

གཞི་རྟེན་འགན་ཁུར།

༡ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་གིས་ འབྲུག་གི་རང་བཙན་དང་ ས་ཁྱོན་གཅིག་སྒྲིལ་ བདེ་སྲུང་གཅིག་མཐུན་འདི་ གཉེར་སྲུང་དང་ ཉེན་སྐྱོབ་ སྲུང་སྐྱོབ་འབད་དགོ་པའི་ཁར་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གསལ་བརྡ་གནངམ་ད་ རྒྱལ་ཡོངས་ཞབས་ཏོག་ཞུ་དགོ།

༢ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་དང་ ལམ་སྲོལ་ སྲོལ་རྒྱུན་འདི་གཉེར་སྲུང་དང་ ཉེན་སྐྱོབ་ བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད།

༣ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཅིག་གིས་ ཆོས་ལུགས་ སྐད་ཡིག་ ལུང་ཕྱོགས་ ཡང་ན་ དབྱེ་ཚན་འདྲ་མིན་ཚུ་ལུ་མ་བལྟ་བར་ འབྲུག་མི་ཡོངས་ཀྱི་བར་ན་བཟོད་སེམས་དང་ ཕན་ཚུན་གྱི་བརྩི་བཀུར་དང་ སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་དགོ།

༤ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དང་རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས་ལུ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོ།

༥ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ གཞན་ལུ་གནོད་འཚེའམ་ མནར་གཅོད་ སྲོག་གཅོད་ ཡང་ན་ དྲག་ཐོག་དབང་བཙོང་ ཨམ་སྲུའམ་ ཨ་ལོ་ མི་ངོ་གཞན་ག་ལུ་ཨིན་རུང་ ལོག་སྤྱོད་སྒྲིག་པའི་བྱ་བ་ཚུ་ལུ་བཟོད་སེམས་བསྐྱེད་ནི་མེད་པ་ ཡང་ན་ གཏོགས་ནི་མེད་པའི་ཁར་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་ཚུ་ སྔོན་འགོག་ལུ་མཁོ་བའི་ཐབས་ཤེས་བསྒྲིག་དགོ།

༦ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ བར་རྐྱེན་གྱི་ཉམས་རྒུདཔ་ཚུ་ལུ་དང་ འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྐྱེན་ངན་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཅི་ཕན་གྱི་གྲོགས་རམ་གང་དྲག་འབད་དགོ་པའི་ཁག་འགན་ཡོད།

༧ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ སྤྱི་དངོས་ཉེན་སྲུང་འཐབ་དགོ་པའི་ཁག་འགན་ཡོད།

༨ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་བའི་ཁྲལ་འབབ་ཚུ་ཕུལ་དགོ་པའི་ཁག་འགན་ཡོད།

༩ མི་ག་ར་གིས་ དྲང་ཁྲིམས་གོང་ལུ་བཀུར་ནི་དང་ངན་ལྷད་ཀྱི་ཟློག་ཐབས་བསྒྲིག་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད།

༡༠ མི་ག་ར་གིས་ ཁྲིམས་ལུགས་དཔུང་གྲོགས་ཀྱི་དང་ལེན་འབད་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད།

11. Every person shall have the duty and responsibility to respect and abide by the provisions of this Constitution.

Article 9
Principles of State Policy

1. The State shall endeavour to apply the Principles of State Policy set out in this Article to ensure a good quality of life for the people of Bhutan in a progressive and prosperous country that is committed to peace and amity in the world.

2. The State shall strive to promote those conditions that will enable the pursuit of Gross National Happiness.

3. The State shall endeavour to create a civil society free of oppression, discrimination and violence, based on the rule of law, protection of human rights and dignity, and to ensure the fundamental rights and freedoms of the people.

4. The State shall endeavour to protect the telephonic, electronic, postal or other communications of all persons in Bhutan from unlawful interception or interruption.

5. The State shall endeavour to provide justice through a fair, transparent and expeditious process.

6. The State shall endeavour to provide legal aid to secure justice, which shall not be denied to any person by reason of economic or other disabilities.

7. The State shall endeavour to develop and execute policies to minimize inequalities of income, concentration of wealth, and promote equitable distribution of public facilities among individuals and people living in different parts of the Kingdom.

8. The State shall endeavour to ensure that all the Dzongkhags are treated with equity on the basis of different needs so that the allocation of national resources results in comparable socio-economic development.

།། མི་གա་ར་གིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལུ་བརྩི་བཀུར་ཞུ་ནི་དང་ གནས་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་དང་ཁག་འགན་ཡོད།

རྩ་ཚན་ ༥ པ།
རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་ཐྲུས་གཞི་རྩ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ འཛམ་གླིང་འདི་ནང་ ཞི་བདེ་དང་ མཐུན་ལམ་ལུ་བརྩོན་པའི་ཡར་འཕེལ་ཅན་དང་ ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནང་ འཐུག་པའི་མི་སེར་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ སྤུས་ཚད་ལེགས་ལྡན་གྱི་མི་ཚེ་དེས་གཏན་འཁྱོད་ཐབས་ལུ་ རྩ་ཚན་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་སྲིད་ཐྲུས་གཞི་རྩ་ཚུ་ སྒྲུབ་འཛུགས་འབད་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་དགའ་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམ་ཀྱི་རྟེས་སུ་འཛུགས་ཚུགས་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ནིའི་དོན་གཅེར་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་དབང་དང་ཆེ་མཐོང་གི་ཉེན་སྐྱོབ་ གཅིག་ཏུ་ཡོད་པའི་ཧེ་མ་ལས་གྲོལ་བའི་མི་སྡེ་ཅིག་བཟོ་ནི་དང་ མི་སེར་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཐོབ་དབང་དང་ དལ་དབང་ཚུ་ དེས་གཏན་ཡོད་པ་བཟོ་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ འཐུག་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་ངོ་ཚ་མཉམ་ཀྱི་བརྒྱུད་འཕྲིན་ ཡང་ན་ འཕྲིལ་རིག་འགྲུལ་ བརྒྱུད་འཛིལ་ཀྱི་རྒྱུན་ལམ་གཞན་ཚུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཀྱི་འཛབ་འཛིན་ ཡང་ན་ བར་དགོག་ཚུ་ལས་ཉེན་སྐྱོབ་འབད་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ དྲང་སྟེམས་དང་ དཀར་གསལ་ མཁྱེགས་རིམ་ཀྱི་སྐོ་ལས་དྲང་ཁྲིམས་སྐྱིན་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ དཔལ་འབྱོར་ ཡང་ན་ ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལུ་བརྟེན་མི་ངོ་གཏུགས་ཡོད་མིན་རུང་ དྲང་ཁྲིམས་བཀག་འགོག་མི་འབད་ནི་དེའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་སྐེགས་གསོ་གནང་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ དོ་བྷ་མི་མཉམ་པའི་འོང་འབབ་དང་ རྒྱུ་ནོར་གཅིག་དབང་གང་ཁྱང་བཟོ་ནིའི་སྲིད་ཐྲུས་ཚུ་ཡར་རྒྱས་སྤེལ་ཞུ་ནི་ལུ་ དོ་རྒྱང་ཚུ་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་གནས་སོ་སོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཚུ་ སྤྱི་སྟེམས་ཀྱི་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

། རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་བགོ་སྐལ་ཐོག་ལས་ དོ་བྷ་མཉམ་པའི་མི་སྡེ་དཔལ་འབྱོར་གོང་འཕེལ་འབྱུང་ཐབས་ལུ་ དགོས་མཁོ་སོ་སོར་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྩོང་ཁག་ཆ་མཉམ་ལུ་ སྤྱི་སྟེམས་ཀྱི་སྐྱོང་གཞག་དེས་པར་འཐབ་ནི་ལུ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

9. The State shall endeavour to achieve economic self-reliance and promote open and progressive economy.

10. The State shall encourage and foster private sector development through fair market competition and prevent commercial monopolies.

11. The State shall endeavour to promote those circumstances that would enable the citizens to secure an adequate livelihood.

12. The State shall endeavour to ensure the right to work, vocational guidance and training and just and favourable conditions of work.

13. The State shall endeavour to ensure the right to rest and leisure, including reasonable limitation of working hours and periodic holidays with pay.

14. The State shall endeavour to ensure the right to fair and reasonable remuneration for one's work.

15. The State shall endeavour to provide education for the purpose of improving and increasing knowledge, values and skills of the entire population with education being directed towards the full development of the human personality.

16. The State shall provide free education to all children of school going age up to tenth standard and ensure that technical and professional education is made generally available and that higher education is equally accessible to all on the basis of merit.

17. The State shall endeavour to take appropriate measures to eliminate all forms of discrimination and exploitation against women including trafficking, prostitution, abuse, violence, harassment and intimidation at work in both public and private spheres.

18. The State shall endeavour to take appropriate measures to ensure that children are protected against all forms of discrimination and exploitation including trafficking, prostitution, abuse, violence, degrading treatment and economic exploitation.

19. The State shall endeavour to promote those conditions that are conducive to co-operation in community life and the integrity of the extended family structure.

๙ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ གྲུ་ཡངས་དང་ ཡར་འཕེལ་ཅན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་དྲག་དང་ རང་མཁོ་རང་འདྲོངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་བསྒྲུབ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๐ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཚོང་ལམ་འགྲན་སྡུར་དྲང་སྟེམས་ཀྱི་སྐོལ་ལས་ སྐེར་སྡེ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་བློ་བསྐུལ་འབད་དེ་ ཚོང་འཛེལ་གྱི་རྒྱུ་འཛིན་ སྡོན་འགོག་འབད་དགོ།

๑๑ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ མི་སེར་ཚུ་ལུ་ལྟང་དེས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་ཐོབ་ཚུགས་པའི་སྐབས་དོན་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๒ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ལྟ་འབད་ནི་དང་ ལག་རྩལ་ལམ་སྟོན་ སྤྱོང་བརྡར་ དང་བདེན་དང་བྱ་སྤྱབས་བདེ་བའི་ལྟ་གི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་དེས་གཏན་བཟོ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๓ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་ལྟ་གི་ཆུ་ཚོད་ཚད་འཛིན་དང་ དངུལ་ཐོགས་ཡོད་པའི་དུས་མཚམས་ངལ་གསོ་བཅྱེས་ཏེ་ དལ་གསོ་དང་དལ་ཁོམས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๔ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རང་གི་ལྟ་དང་བསྟུན་ཏེ་དང་སྟེམས་དང་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་གླ་ཡོན་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๕ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཤེས་ཡོན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་མིའི་གཤིས་སྤྱོད་ཧྲིལ་པོར་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ མི་སེར་ཆ་མཉམ་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་ ཁྱད་ཆོས་ དེགཔ་རྩལ་གྱི་ལེགས་བཅོས་དང་འཕེལ་སྐྱེད་གཏང་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๖ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ སློབ་གྲྭར་འཛུལ་རན་པའི་ལོ་ཚད་ལོན་མི་ཚ་ལོ་ཆ་མཉམ་ལུ་ སློབ་རིམ་བཅུ་པ་ཚུན་ཤེས་ཡོན་སྟོང་པར་ཁྱེན་ནི་དང་ བཟོ་རིག་དང་ཁྱད་རིག་གི་ཤེས་ཡོན་འདི་ སྤྱིར་བཏང་གིས་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཟོ་ནི་དང་ མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོད་དེ་ གཟེངས་ཐོན་ལུ་གཞི་འཛུགས་བཟོ་དགོ།

๑๗ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཞམ་སྒུ་ནག་ཚོང་དང་ སྨད་ཚོང་ དམངས་སྐེར་ཀྱི་ས་ཁོངས་གཉིས་ཆ་རའི་ནང་ ལྟ་སར་ ལོག་སྤྱོད་དང་ འཆེ་བ་ བསྡུན་འཆེར་ འཇིགས་བསྐུལ་བཅོས་པའི་ཕྱོགས་རིས་དང་ བཀོལ་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་འདྲཔ་ཚུ་རྩ་མེད་བཟོ་ནི་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་ཐབས་ལམ་བསྒྲིག་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๙ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ཞ་ལོ་ཚུ་ནག་ཚོང་དང་ སྨད་ཚོང་ ལོག་སྤྱོད་ འཆེ་བ་ དམའ་འབེབས་ཀྱི་ བཀོལ་སྤྱོད་དང་ དཔལ་འབྱོར་ཉེས་བཅྱེས་པའི་ཕྱོགས་རིས་དང་བཀོལ་ཉེས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ འདྲཔ་ཚུ་ལས་ཉེན་སྐྱོབ་རིས་གཏན་བཟོ་ནི་ཏོ་དོན་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་ཐབས་ལམ་བསྒྲིག་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๒๐ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ མི་སྡེ་འཚོ་བའི་མཉམ་འབྲེལ་དང་ ཉེ་ཚན་འདུ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་གཞི་གཅིག་སྒྲིལ་ལུ་ ཕན་རྒྱབས་ཆེ་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

20. The State shall strive to create conditions that will enable the true and sustainable development of a good and compassionate society rooted in Buddhist ethos and universal human values.

21. The State shall provide free access to basic public health services in both modern and traditional medicines.

22. The State shall endeavour to provide security in the event of sickness and disability or lack of adequate means of livelihood for reasons beyond one's control.

23. The State shall encourage free participation in the cultural life of the community, promote arts and sciences and foster technological innovation.

24. The State shall endeavour to promote goodwill and co-operation with nations, foster respect for international law and treaty obligations, and encourage settlement of international disputes by peaceful means in order to promote international peace and security.

Article 10
Parliament

1. There shall be a Parliament for Bhutan in which all legislative powers under this Constitution are vested and which shall consist of the Druk Gyalpo, the National Council and the National Assembly.

2. Parliament shall ensure that the Government safeguards the interests of the nation and fulfils the aspirations of the people through public review of policies and issues, Bills and other legislations, and scrutiny of State functions.

3. The election of the members of Parliament shall be in accordance with the provisions of the Electoral Laws of the Kingdom.

4. A person shall not be a member of the National Council as well as the National Assembly or a Local Government at the same time.

5. The Druk Gyalpo shall summon the first sitting of Parliament after each general election.

๑๐ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ འཇོ་བ་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐར་རྫ་བ་འཛིན་པའི་ལེགས་ལྡན་དང་ བྱམས་སྙིང་ལྡན་པའི་མི་སྡེ་ཅིག་ ཡུན་བརྟན་གོང་འཕེལ་དངོས་སུ་འབྱུང་ཚུགས་པའི་གནས་སྐབས་བཟོ་ནི་ལུ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དགོ།

๑๑ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ དེང་རབས་དང་ སྔར་སྲོལ་གསོ་དཔྱད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་དམངས་གསོ་བའི་གཞིས་གནས་ཞབས་ཀྱི་གཅུག་ཕྲ་ཙམ་ཡང་ སྟོང་པར་ཐོབ་ཚུགསཔ་བཟོ་དགོ།

๑๒ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ ནད་གཞི་དང་ དབང་པོ་ལུ་ཐོ་ཚོགཔ་ ཡང་ན་ ཐབས་མེད་ཀྱི་གནས་ལུ་ཐུག་སྟེ་འཚོ་རྟེན་ལྡང་ངེས་མེད་པའི་སྐབས་ བདེ་སྡུང་བསྒྲིགཔ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

๑๓ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ མི་སྡེའི་ལམ་སྲོལ་གྱི་འཚོ་བའི་ནང་ ངང་མོས་ཀྱིས་བཅའ་མར་གཏོགས་ནི་ལུ་བློ་བསྐུལ་དང་ སྐུ་རྩལ་དང་ཚན་རིག་ཚུ་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ འཕྲུལ་རིག་གསར་གཏོད་ལུ་དང་ འདོད་བསྐྱེད་བཙུག་དགོ།

๑๔ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ལེགས་སྩོན་དང་མཐུན་འབྲེལ་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དང་ཆིངས་ཡིག་གི་འགན་ཁུར་ཚུ་ལུ་བརྩི་བཀྲུར་བསྐྱེད་དེ་འཛམ་གླིང་ཞི་བའི་དང་བདེ་སྡུང་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་ ཞི་བའི་ཐབས་ལམ་ཀྱི་སྐོལ་ལས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཉེགས་འཛིང་ཚུ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་བློ་བསྒྲུལ་འབད་ནི་ལུ་ བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

རྩ་ཚན་༡༠ པ།

སྤྱི་ཚོགས།

๑ འབྲུག་ལུ་སྤྱི་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་ལུ་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཚད་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་པའི་ཁར་ སྤྱི་ཚོགས་དེ་ནང་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་བཅས་ཚུད་པ་ཞིན།

๒ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ སྤིད་བྱས་དང་གནད་དོན་ དཔྱད་ཡིག་ཚུ་དང་ཁྲིམས་ཡིག་གཞན་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མཛད་སྒོའི་བརྡ་ཁེབ་ཚུ་ མི་དམངས་བསྒྲུབ་ཁེབ་ཐོག་ལས་ གཞུང་གིས་ མི་སེར་ཀྱི་རེ་འདོད་བསྐང་ནི་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཐའ་དོན་ཉེན་སྐྱོབ་ཁེབ་ཚུ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

๓ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་བཅག་འཐུ་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བཅག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཁྱིལ་དགོ།

๔ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ དུས་གཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ ཡང་ན་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཅིག་གི་འཐུས་མི་འབདཝ་ནི་མེད།

๕ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྤྱིར་བཏང་བཅག་འཐུ་ཞེངས་རེའི་ཤུལ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམས་དང་ཁ་འཚོགས་ནིའི་འབོད་བཀུག་གནང་ནི།

6. At the commencement of each session of Parliament, the Druk Gyalpo shall be received in a joint sitting of Parliament with Chibdrel Ceremony. Each session shall be opened with a Zhug-drel-phunsum tshog-pai ten-drel and each session shall conclude with the Tashi-mon-lam.

7. The Druk Gyalpo may address or sit in the proceedings of either House or a joint sitting of Parliament as and when deemed expedient.

8. The Druk Gyalpo may send messages to either or both the Houses as deemed expedient.

9. The House receiving the message shall, as early as possible, consider the matter referred to in the message and submit its opinion to the Druk Gyalpo.

10. The Prime Minister shall present an Annual Report on the state of the nation, including legislative plans and the annual plans and priorities of the Government, to the Druk Gyalpo and to a joint sitting of Parliament.

11. Both Houses shall determine their rules of procedure, and the proceedings of each House shall be conducted in accordance with its own rules. The rules of procedure in each House shall provide for the appointment of Committees to carry out the business of Parliament.

12. The Speaker and the Chairperson shall convene an extraordinary sitting of Parliament on the command of the Druk Gyalpo if the exigencies of the situation so demand.

13. Each Member of Parliament shall have one vote. In case of equal votes, the Speaker or the Chairperson shall cast the deciding vote.

14. The presence of not less than two-thirds of the total number of members of each House respectively shall constitute a quorum for a sitting of the National Council or the National Assembly.

༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞལ་འཛོམས་ཚར་རེ་འཚོགས་ནི་འགོ་བཙུགསཔ་ད་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ནང་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ ཆིབས་གྲལ་ཐོག་ལས་གདན་འདྲེན་ཞུ་དགོ། ཚོགས་ཐེངས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་བཞུགས་གྲལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་བཅསཔ་སྤེ་ འགོ་འབྱེད་གནང་ནི་དང་ཚོགས་ཐེངས་རེ་རེབཞིན་དུ་བཀྲ་ཤིས་སྨོན་ལམ་གྱིས་མཇུག་བསྡུ་དགོ།

༧ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གི་མཛད་རིམ་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ལུ་ ནམ་རང་ཞིན་རུང་ཕན་རླབས་ཡོད་པར་གཟིགས་ཚེ་ གསུང་བཤད་གནང་ནི་ ཡང་ན་ སྐུ་དངོས་བཞུགས་ནི།

༨ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ཕན་རླབས་ཡོད་པར་གཟིགས་ཚེ་ བཀའ་འཕྲིན་གནང་ནི།

༩ བཀའ་འཕྲིན་སོན་པའི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ བཀའ་དོན་འདི་གང་མགྱོགས་ དང་ལེན་འབད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ ཚོགས་ཁང་དེའི་བསམ་འཆར་ཕུལ་དགོ།

༡༠ བློན་ཆེན་གྱིས་ གཞུང་གི་ཁྲིམས་བཟོ་དང་ལོ་བསྟར་འཆར་གཞིའི་ཁར་ གཞུང་གི་གཙོ་རིམ་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གནས་སྟངས་སྐོར་ལས་ ལོ་བསྟར་སྙན་ཞུ་ཅིག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ལུ་ཕུལ་དགོ།

༡༡ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཀྱིས་ རང་སོའི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ་པའི་ཁར་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་མཛད་རིམ་ཚུ་ བཅའ་ཡིག་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ། ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་སྒོ་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཆུང་ཚུ་བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ་པའི་སྐོར་ རང་སོའི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་ནང་བཀོད་དགོ།

༡༢ འཕྲལ་མཁོའི་གནས་སྟངས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་དགོས་དོན་ཐོན་ཚེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལུ་ ཚོགས་དཔོན་དང་ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཞལ་འཛོམས་ཅིག་འཚོགས་དགོ།

༡༣ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་རེ་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་རེ་ཡོད། ཚོགས་རྒྱན་འདྲ་མཉམ་གྱི་འབྲེལ་གནདསྐབས་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་ལུ་ཐག་གཅད་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱན་རེ་ཡོདཔ་ཞིན།

༡༤ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཐེངས་རེ་ནང་ འཐུས་མིའི་ ཚོགས་གྲངས་འདི་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བར་དགོཔ་ཞིན།

15. The proceedings of Parliament shall be conducted in public. However, the Speaker or the Chairperson may exclude the press and the public from all or any part of the proceedings if there is a compelling need to do so in the interests of public order, national security or any other situation, where publicity would seriously prejudice public interest.

16. The Speaker shall preside over the proceedings of a joint sitting and the venue for the joint sitting of the Houses shall be the hall of the National Assembly.

17. When the office of a member of Parliament becomes vacant for any reason other than the expiration of term, an election of a member to fill the vacancy shall be held within ninety days as from the date of the vacancy.

18. The members of Parliament shall take an Oath or Affirmation of Office, as provided for in the Third Schedule of this Constitution, before assuming their responsibilities.

19. The Prime Minister, the Ministers, the Speaker, the Deputy Speaker, the Chairperson and Deputy Chairperson of the National Council shall take an Oath or Affirmation of Secrecy, as provided for in the Fourth Schedule of this Constitution, before assuming office.

20. Every member of Parliament shall maintain the decorum and dignity of the House and shall desist from acts of defamation and use of physical force.

21. The members of Parliament or any Committee thereof shall be immune from any inquiry, arrest, detention or prosecution on account of any opinion expressed in the course of the discharge of their functions or vote cast in Parliament and no person shall be liable in respect of any report, paper or proceedings made or published under the authority of Parliament.

22. The immunities herein granted shall not cover corrupt acts committed by the members in connection with the discharge of their duties or cover other acts of accepting money or any other valuables in consideration to speak or to vote in a particular manner.

23. The concurrence of not less than two-thirds of the total number of members of each House respectively is required to remove the right of immunity of a member.

༡༥ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཛད་རིམ་ཚུ་ མི་དམངས་ཀུན་མཐོང་ཐོག་ལུ་འབད་དགོཔ་ཨིན། ཨིན་རུང་ སྤྱི་བདེའམ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་ ཡང་ན་ གནས་སྟངས་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ལས་བརྟེན་པའི་ཁྱབ་སྤེལ་གྱིས་ སྤྱི་དོན་ལུ་ཚབས་ཆེ་བའི་གནོད་པ་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཐབས་མེད་ཀྱི་གནད་རེ་ཐོན་ཚེ་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྲི་འཛིན་གྱིས་ གསར་འགོད་པ་དང་མི་དམངས་ཚུ་མཛད་རིམ་ཆ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེའི་ཆ་ཤས་ཅིག་ལས་བཀག་ཆོག།

༡༦ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་མཛད་རིམ་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་གྱིས་ཚོགས་གཙོ་འབད་ནི་དང་ ཚོགས་ཁང་ལྷན་བཞུགས་འཚོགས་ས་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཚོགས་ཁང་ནང་ཨིན།

༡༧ གནས་ཡུན་ཚང་སྟེ་མིན་པར་ རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཅིག་གི་གོ་གནས་ས་སྟོང་ཐོན་ཚེ་ ས་སྟོང་བསུབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ས་སྟོང་ཐོན་པའི་ཆེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ནང་འཁོད་ འཐུས་མི་ཅིག་བཙག་འཐུ་འབད་དགོ།

༡༨ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཁག་འགན་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་གསུམ་ པའི་ནང་བཀོད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ ངོས་ལེན་ཕུལ་དགོ།

༡༩ བློན་ཆེན་དང་ བློན་པོ་ཚུ་ ཚོགས་དཔོན་གོང་འོག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་གོང་འོག་བཅས་ཀྱིས་ རང་སོའི་ཡིག་ཚང་ནང་མ་འཛུལ་བའི་ཉེ་མར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་བཞི་པའི་ནང་བཀོད་པའི་གསང་བའི་དམ་བཅའམ་ ངོས་ལེན་ཕུལ་དགོ།

༢༠ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཆ་མཉམ་གྱིས་ ཚོགས་ཁང་གི་སྒྲིགས་ལམ་དང་ ཆེ་མཐོང་གི་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོ་པའི་ཁར་ སྐུར་འདེབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་ སྦྲུངས་ཤུགས་སྤྱོད་ནི་ལས་འཛེམ་དགོ།

༢༡ སྤྱི་ཚོགས་ ཡང་ན་ དེའི་ཚོགས་ཆུང་གང་ཞིག་གི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་ རང་སོའི་བྱ་སྒོ་བསྒྲུབ་པའི་སྐབས་ བསམ་འཆར་གང་རུང་ཅིག་བརྗོད་པའམ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་ལུགས་ལས་བརྟེན་ འདྲི་རྩད་ ཡང་ན་ འཛིན་བཟུང་ དོ་དམ་ ཉེས་བཤེར་ཚུ་ལས་བཀག་ཆ་ཡོདཔ་དང་ མི་ངོ་ག་ལུ་ཨིན་རུང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དབང་འཛིན་འོག་ལུ་སྙན་ཞུ་གང་རུང་ཅིག་ ཡང་ན་ ཡིག་ཆ་དང་མཛད་རིམ་བཀོད་པའམ་ དཔར་བསྐྲུན་བཅས་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་པ་སྨིན་ནི་མེད།

༢༢ འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་འགན་ཁུར་བསྒྲུབ་ནི་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ངན་ལྷད་ཀྱི་བྱ་བ་སྒྲིག་མི་ཚུ་འདི་ནང་འཁོད་པའི་བཀག་ཆ་གིས་འགབ་ནི་མེདཔ་ ཆེད་མངགས་ཀྱི་ཁ་སླབ་ནི་ ཡང་ན་ ཚོགས་རྒྱད་སྐྱུར་ལུགས་བསྒྲིག་ནིའི་དོན་ལུ་ ཏི་རུའམ་རིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཚུ་ལེན་ནིའི་བྱ་བ་གཞན་བཀག་ཆ་དེ་གིས་འགབ་ནི་མེད།

༢༣ འཐུས་མི་ཅིག་གི་བཀག་ཆའི་ཐོབ་དབང་འབྲལ་ཐབས་བསྒྲིག་ནིའི་དོན་ལུ་ ཚོགས་ཁང་སོ་སོའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ མོས་མཐུན་འབྱུང་དགོཔ་ཨིན།

24. The National Assembly and the National Council shall continue for five years from the date of the first sitting of the respective Houses. While the National Council shall complete its five-year term, premature dissolution of the National Assembly may take place on the recommendation of the Prime Minister to the Druk Gyalpo or in the event of a motion of no confidence vote against the Government being passed in the National Assembly or in accordance with section 12 of Article 15.

25. Except for existing International Conventions, Covenants, Treaties, Protocols and Agreements entered into by Bhutan, which shall continue in force subject to section 10 of Article 1, all International Conventions, Covenants, Treaties, Protocols and Agreements duly acceded to by the Government hereafter, shall be deemed to be the law of the Kingdom only upon ratification by Parliament unless it is inconsistent with this Constitution.

Article 11
The National Council

1. The National Council shall consist of twenty-five members comprising:

   (a) One member elected by the voters in each of the twenty Dzongkhags; and

   (b) Five eminent persons nominated by the Druk Gyalpo.

2. Besides its legislative functions, the National Council shall act as the House of review on matters affecting the security and sovereignty of the country and the interests of the nation and the people that need to be brought to the notice of the Druk Gyalpo, the Prime Minister and the National Assembly.

3. A candidate to or a member of the National Council shall not belong to any political party.

4. At the first sitting after any National Council election, or when necessary to fill a vacancy, the National Council shall elect a Chairperson and Deputy Chairperson from among its members.

༢༩ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་ཞལ་འཛོམས་དང་པ་འཚོགས་པའི་ཆེས་གྲངས་ལས་བརྩིས་ཏེ་ ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་འཕྲོ་མཐུད་དེ་གནས་དགོ། རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རང་གི་ལོ་ལྔའི་གནས་ཡུན་ཧྲིལ་པོར་ཚང་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཐད་ བློན་ཆེན་གྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་ཐོག་ ཡང་ན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ གཞུང་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཚོགས་རྒྱན་གྱི་གྲོས་དོན་ཅིག་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའམ་ རྩ་ཚན་༡༥ པའི་དོན་ཚན་༡༢ པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་གནས་ཡུན་མ་ཚང་གོང་ལས་རྩ་གྲོལ་གཏང་ཆོག།

༢༥ རྩ་ཚན་༡ པའི་དོན་ཚན་༡༠ པ་ལས་མ་འགལ་བར་ འབྲུག་གིས་དངོས་གཏོགས་གྲུབ་པའི་ཆ་གནས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་གྲོས་དང་ གན་འཛིན་ ཆིངས་ཡིག་ དཔྱད་གཞིའི་གན་འཛིན་ གན་རྒྱ་ཚུ་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་ཁྱབ་དབང་ཡོདཔ་ཞིན་རུང་ ཕྱི་ཆད་གཞུང་གིས་ངོས་སྦྱོར་ཚུལ་མཐུན་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་གྲོས་དང་ གན་འཛིན་ ཆིངས་ཡིག་ དཔྱད་གཞིའི་གན་འཛིན་ གན་རྒྱ་བཅས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་དང་མ་མཐུན་ན་མ་གཏོགས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྣོན་གནང་ཞིནམ་ལས་རྐྱངམ་གཅིག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་སྤེ་ཆ་བཞག་དགོ།

རྩ་ཚན་༡༡ པ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ།

༡ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ནང་ འཐུས་མི་ཉེར་ལྔ་ཡོད་མིའི་གྲངས་སུ་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ རྫོང་ཁག་ཉི་ཤུ་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ བཙག་འཐུ་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་རེ་དང་།

ཁ༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་གདམ་ཁ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་ལྡན་གྱི་མི་ངོ་ལྔ།

༢ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ རང་སོའི་ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་སྒོ་ཚུ་གིས་མ་ཚད་པར་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཙན་དང་བདེ་སྲུང་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གནོད་ཉེན་ཡོད་པའི་སྐོར་ལས་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ བློན་ཆེན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ལུ་ སྙན་སྒྲོན་ཕུལ་དགོ་པའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་བསྐྱར་ཞིབ་ཚོགས་ཁང་ཅིག་སྤེ་ དང་ལེན་བསྒྲུབ་དགོ།

༣ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་དོན་ལུ་འདེམས་ངོ་ ཡང་ན་ དེའི་འཐུས་མི་ཅིག་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གང་རུང་ཅིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ནི་མེད།

༤ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་བཙག་འཐུ་གང་ཞིག་གི་ཤུལ་ལས་ ཞལ་འཛོམས་དང་པ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ ཡང་ན་ ས་སྟོང་བསུབ་དགོཔ་རེ་འཐོན་པའི་དུས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་གིས་ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ཁྲི་འཛིན་གོང་འོག་བཙག་འཐུ་འབད་དགོ།

5. The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, confer Dakyen to the Chairperson.

6. The National Council shall assemble at least twice a year.

Article 12
The National Assembly

1. The National Assembly shall have a maximum of fifty-five members, elected from each Dzongkhag in proportion to its population, provided that no Dzongkhag shall have less than two members or more than seven members, for which purpose Parliament shall, by law, provide for each Dzongkhag to be divided into constituencies through appropriate delimitation, and for the voters in each constituency directly electing one member to the National Assembly.

2. The number of elected members from each Dzongkhag shall be reapportioned to reflect the changing registered voter population after every ten years, subject to the limitation of a minimum of two and a maximum of seven members from each Dzongkhag.

3. At the first sitting after any general election, or when necessary to fill a vacancy, the National Assembly shall elect a Speaker and a Deputy Speaker from among its members.

4. The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, confer Dakyen to the Speaker.

5. The National Assembly shall assemble at least twice a year.

Article 13
Passing of Bills

1. A Bill passed by Parliament shall come into force upon Assent of the Druk Gyalpo.

๔ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ཕྱི་འཛིན་སྟེ་བདག་རྒྱན་གནང་ནི།

๕ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་སྡེའི་ཞལ་འཛོམས་འདི་ ལོ་ངོ་རེ་ལྟ་ཉུང་ཤོས་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཚོགས་དགོ།

རྩ་ཚན་༡༡ པ།
རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ།

๑ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་འདི་ནང་ མི་རྒྱལས་ཀྱི་ཚ་ཚད་དང་བསྟུན་རྫོང་ཁག་ཚུ་ལས་བཅོག་འཐུག་གྲལ་བའི་འཐུས་མིའི་གྲངས་བསྡོམས་མཐོ་ཤོས་ལྟ་བཅུ་ང་ལྟ་ངོང་དགོས་ཞིན་ དེ་ཡང་རྫོང་ཁག་གཅིག་ལྟ་འཐུས་མི་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་དང་ བདུན་ལས་མ་ལྷགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་པའི་ཁར་ དེའི་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་བཅད་མཚམས་བཟོ་སྟེ་རྫོགས་ཁག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འདེམས་ཁོངས་ཚུ་ལུ་དམྱ་བགོ་རྒྱབ་ཐངས་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུའི་ནང་ འདེམས་ཁོངས་རེའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གྲིས་ འཐུས་མི་རེ་ཐད་ཀར་བཅོག་འཐུ་འབད་ནིའི་སྐོར་ལས་ ཁྱིམས་ཐོག་བགོད་དགོ།

๒ ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་རེའི་རྒྱབ་ལས་ མི་རྒྱལས་ཀྱི་འཚོ་འགྱུར་མཚོན་བྱེད་དོན་ལུ་ ལོ་ངོ་བཅུ་པའི་མི་རྐྱེས་རྒྱབ་ཚར་ཞིན་མས་ རྫོང་ཁག་རེ་ལས་བཅོག་འཐུ་གྲལ་པའི་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཚན་དེ་ཡང་ བསྡུར་དཔྱད་བགོ་བཟོ་དགོ་པ་ཞིན་མད་ རྫོང་ཁག་རེ་ལས་འཐུས་མི་ཉུང་ཤོས་གཉིས་དང་ མང་ཤོས་བདུན་རེའི་ཚད་འཛིན་ལས་འཐལ་ནི་ཞེད།

๓ སྤྱི་བཏང་བཅོག་འཐུ་གང་ཞིག་གི་ཤུལ་ལས་ ཞལ་འཛོམས་དང་པ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ལུ་ ཡང་ན་ ས་སྟོང་བསྡུབ་དགོ་པ་རེ་འཐོན་པའི་དུས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གིས་ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ཆོགས་དཔོན་གོང་འོག་བཅོག་འཐུ་འབད་དགོ།

๔ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ཕྱི་འཛིན་སྟེ་བདག་རྒྱན་གནང་ནི།

๕ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་འདི་ ལོ་རེ་ལྟ་ཆུག་ཤོས་ཆོགས་ཐེངས་གཉིས་རེ་འཚོགས་དགོ།

རྩ་ཚན་༡༢ པ།
དཔྱད་ཡིག་ཆ་འཛོག།

๑ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་གྲྭབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་བཀའི་གནང་བ་གྲོལ་ཞིན་མས་ ཁྲབ་དབང་གི་ཆ་གནས་གྲྭབ་ཨིན།

2. Money Bills and financial Bills shall originate only in the National Assembly whereas any other legislative Bill may originate in either House.

3. A Bill pending in either House shall not lapse by reason of the prorogation of either House.

4. A Bill shall be passed by a simple majority of the total number of members of the respective Houses or by not less than two-thirds of the total number of members of both Houses present and voting, in the case of a joint sitting.

5. Where a Bill has been introduced and passed by one House, it shall present the Bill to the other House within thirty days from the date of passing and that Bill may be passed during the next session of Parliament. In the case of Budget and Urgent Bills, they shall be passed in the same session of Parliament.

6. Where the other House also passes the Bill, that House shall submit the Bill to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of passing of such Bill.

7. Where the other House does not pass the Bill, that House shall return it to the House in which the Bill originated with amendments or objections for re-deliberation. If the Bill is then passed, it shall be presented to the Druk Gyalpo for Assent within fifteen days from the date of passing of such Bill.

8. Where the House in which the Bill originated refuses to incorporate such amendments or objections of the other House, it shall submit the Bill to the Druk Gyalpo, who shall then command the Houses to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting.

9. Where the other House neither passes nor returns the Bill by the end of the next session, the Bill shall be deemed to have been passed by that House and the House in which the Bill originated shall present the Bill within fifteen days to the Druk Gyalpo for Assent.

༢ ཏི་རུ་གི་དཔྱད་ཡིག་དང་ དངུལ་རྩིས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱངམ་གཅིག་ནང་འགོ་ཐོག་བཙུགས་ནི་ཞིན་རུང་ ཁྲིམས་བཟོའི་དཔྱད་ཡིག་གཞན་གྱི་ཐད་ ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ནང་འགོ་ཐོག་བཙུགས་ཆོག།

༣ ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་ནང་བསྣར་འགྱངས་ཡོད་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་གང་རུང་ཅིག་གི་ཕྱིར་བཤོལ་ལས་བརྟེན་ཆ་མེད་འགྱོ་ནི་མེད།

༤ དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་ཕྱེད་མང་ཞིག་གི་ཐོག་ལས་ཡང་ན་ ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ལུ་ཡིན་ཚེ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་འཐུས་མི་ རྒྱན་སྐྱུར་ཚོགས་གྲལ་ལུ་ཡོད་མིའི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ཆ་འཇོག་འབད་དགོ།

༥ ཚོགས་ཁང་གཅིག་གིས་བཙུགས་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ ཆ་འཇོག་གི་ཚེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་སུམ་ཅུའི་ནང་འཁོད་ ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་ནང་བཙུགས་དགོཔ་དང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་ཤུལ་མའི་སྐབས་ལུ་ཡང་ཆ་འཇོག་འབད་ཆོག། འཆར་དངུལ་དང་འཕྲལ་མཁོ་ཅན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ཡིན་ཚེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་འདི་ནང་རང་ཆ་འཇོག་འགྲུབ་དགོ།

༦ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་ཡང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཚེ་ ཆ་འཇོག་གི་ཚེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་འཁོད་ དཔྱད་ཡིག་འདི་བཀའ་གྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ།

༧ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཇོག་མ་གྲུབ་ཚེ་ ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་འགོ་ཐོག་བྱུང་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་ལུ་ འཕྲི་སྣོན་ ཡང་ན་ དགག་ཆ་དང་སྦྲགས་ཏེ་བསྐྱར་གྲོས་ཀྱི་དོན་ལུ་སླར་ལོག་གཏང་དགོ། དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཚེ་ ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའི་ཚེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་འཁོད་ དཔྱད་ཡིག་འདི་བཀའ་གྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ།

༨ དཔྱད་ཡིག་འདི་འགོ་ཐོག་འབྱུང་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་ལས་འབྱོར་བའི་འཕྲི་སྣོན་ ཡང་ན་ དགག་ཆ་ཚུ་ངོས་ལེན་མ་གྲུབ་ཚེ་ ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ་པའི་ཁར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་དཔྱད་ཡིག་དེ་སྐོར་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་ལས་གསུང་གྲོས་གནང་སྟེ་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།

༩ དཔྱད་ཡིག་བཙུགས་པའི་ཚོགས་ཁང་གཞན་མི་དེ་གིས་ཆ་འཇོག་མ་གྲུབ་པ་ ཡང་ན་ ཚོགས་ཐེངས་རྗེས་མ་མཇུག་བསྡུ་བའི་སྐབས་ལུ་ལོག་སྟེ་མ་བཏང་ཚེ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པའི་

10. Where the Druk Gyalpo does not grant Assent to the Bill, He shall return the Bill with amendments or objections to deliberate and vote on the Bill in a joint sitting.

11. Upon deliberation and passing of the Bill in a joint sitting, it shall be resubmitted to the Druk Gyalpo for Assent thereto, whereupon Assent shall be granted to the Bill.

Article 14
Finance, Trade and Commerce

1. Taxes, fees and other forms of levies shall not be imposed or altered except by law.

2. There shall be a Consolidated Fund into which shall be deposited all public monies not allocated to specific purposes by law and from which expenditure of the State shall be met.

3. Public money shall not be drawn from the Consolidated Fund except through appropriation in accordance with the law.

4. The Government, in the public interest, may raise loans, make grants or guarantee loans in accordance with the law.

5. The Government shall exercise proper management of the monetary system and public finance. It shall ensure that the servicing of public debt will not place an undue burden on future generations.

6. The Government shall ensure that the cost of recurrent expenditures is met from internal resources of the country.

7. A minimum foreign currency reserve that is adequate to meet the cost of not less than one year's essential import must be maintained.

8. The annual budget, with a report on the budget of the previous fiscal year, shall be presented to the National Assembly by the Finance Minister.

ཁུངས་སུ་བརྩི་དགོཔ་དང་ དཔྱད་ཡིག་འདི་འགོ་ཐོག་བྱུང་སའི་ཚོགས་ཁང་དེ་གིས་ ཉིན་གྲངས་བཅོ་ལྔའི་ནང་འཁོད་བཀའ་གྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་དགོ།

༡༠ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ དཔྱད་ཡིག་དེ་ལུ་བཀའི་གནང་བ་མ་གྲོལ་ཚེ་ མངའ་ཞབས་ཀྱིས་འཕྲི་སྣོན་ ཡང་ན་ དགག་ཆ་དང་སྦྲགས་ཏེ་ ལྷན་བཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱར་གྲོས་དང་ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་ནིའི་དོན་ལུ་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི།

༡༡ ཚོགས་ཁང་ལྷན་བཞུགས་ནང་གྲོས་སྡུར་གནང་སྟེ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་ཆ་འཇོག་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་བཀའ་གྲོལ་གྱི་དོན་ལུ་ དཔྱད་ཡིག་འདི་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་སླར་ལོག་ཕུལ་དགོཔ་དང་ དེ་ལུ་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཀའི་གནང་བ་གྲོལ་ནི།

རྩ་ཚན་༡༩ པ།

དངུལ་རྩིས་དང་ ཚོངས་སྐྱུར་ ཚོང་འབྲེལ།

༡ ཁྲལ་འབབ་དང་ གླ་ཡོན་ བསྡུ་བླང་གི་ཆ་ཤས་གཞན་ཚུ་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ སོར་བཅོས་ཚུ་ ཁྲིམས་ཐོག་མ་གཏོགས་འབད་ནི་མེད།

༢ ཁྲིམས་ཐོག་ཆེད་དམིགས་དགོས་དོན་ཚུ་ལུ་ བགོ་སྐལ་མ་བཟོ་བའི་སྤྱི་དངུལ་ཆ་མཉམ་ གསོག་འཇོག་འབད་སའི་ཕྱོགས་བསྡུས་མ་དངུལ་ཅིག་བཟོ་སྟེ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་ཟད་གྲོན་འདི་ནང་ལས་གཏང་དགོ།

༣ སྤྱི་དངུལ་འདི་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་བའི་དཔྱ་བགོ་བཟོ་སྟེ་མ་གཏོགས་ ཕྱོགས་བསྡུས་མ་དངུལ་ལས་བཏོན་ནི་མེད།

༤ གཞུང་གིས་ སྤྱི་དོན་ལུ་སྐྱིན་འགྲུལ་འཚོལ་ནི་ ཡང་ན་ གནང་སྤྱིན་བཟོ་བ་ བུ་ལོན་གྱི་གཉའ་དཔང་འཛུལ་ནི་ཚུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབད་ཆོག།

༥ གཞུང་གིས་ དངུལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དང་ དམངས་དངུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ཚུལ་མཐུན་འཐབ་དགོ། གཞུང་དེ་གིས་སྤྱི་བུན་སྤྲོད་ནི་ལས་བརྟེན་ མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཚུ་ལུ་འོས་མེད་ཀྱི་སྡུག་གྱོང་བཀལ་ནི་མེདཔ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༦ གཞུང་གིས་ བསྐྱར་ཟློས་ཟད་གྲོན་ཚུ་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་ལས་འགབ་ཚུགསཔ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༧ ཕྱི་དངུལ་ཟུར་གསོག་ཉུང་ཤོས་རང་ ལོ་ངོ་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་བའི་ཉེར་མཁོའི་ནང་འདྲེན་གྱི་རིན་གོང་བདའ་བཟུན་ཚུགས་པའི་རྒྱུན་སྐྱོང་ངེས་པར་འཐབ་དགོ།

༨ འདས་པའི་རྩིས་ལོའི་དངུལ་རྩིས་དང་བཅས་པའི་ལོ་བསྟར་གྱི་འཆར་དངུལ་སྙན་ཞུ་ཅིག་ དངུལ་རྩིས་བློན་པོ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ གསལ་བཤད་ཕུལ་དགོ།

9. Where the budget has not been approved by the National Assembly before the beginning of the fiscal year, the preceding budget on current expenses shall be applied until the new one is sanctioned. Revenues shall be collected and disbursements made in accordance with the law in force at the end of the preceding year. However, if one or more parts of the new budget have been approved, they shall be put into effect.

10. Any expenditure not included in the budget, or in excess of the budget appropriation, as well as the transfer of any fund from one part of the budget to another, shall be made in accordance with the law.

11. Funds for more than one fiscal year may be appropriated in accordance with the law if the nature of the expenditure so requires. In such a case, each annual successive budget shall include the funds allocated for that year.

12. Parliament shall establish a relief fund and the Druk Gyalpo shall have the prerogative to use this fund for urgent and unforeseen humanitarian relief.

13. The State shall make adequate financial provisions for the independent administration of constitutional bodies.

14. Unless otherwise provided for under the provisions of this Constitution or any other laws, there shall be free movement of goods and services among all the Dzongkhags.

15. Trade and Commerce with foreign nations shall be regulated by law.

16. Parliament shall not enact laws that allow monopoly except to safeguard national security.

༨ རྩིས་ལོ་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་ཧེ་མར་ རྒྱ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་གིས་འཆར་དངུལ་གྱི་གནང་བ་མ་གྲུབ་པའི་སྐབས་ འཆར་དངུལ་གསར་པའི་གནང་བ་མ་གྲོལ་ཚུན་ རྒྱུན་སྐྱོང་གི་ཟད་གྲོན་ཚུ་ ཧེ་མའི་འཆར་དངུལ་ལྟར་དུ་སྦྱོར་འཇུག་འཐབ་དགོཔ་ཨིན། འོང་འབབ་ཚུ་བསྡུ་ལེན་འབད་ནི་དང་བགོ་བཀྲམ་གཏང་ནི་ཚུ་ ཧེ་མའི་ལོ་མཇུག་ཚུན་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོ། ཨིན་རུང་ འཆར་དངུལ་གསར་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཆ་ཤས་ཚུ་གནང་བ་གྲུབ་སྟེ་ཡོད་ཚེ་ དེ་ཚུ་དངོས་སྦྱོར་འཐབ་ནི་འགོ་བཙུགས་དགོ།

༡༠ འཆར་དངུལ་ནང་མ་ཚུད་པ་ ཡང་ན་ འཆར་དངུལ་དཔྱ་བགོ་ལས་ལྷག་པའི་ཟད་གྲོན་གང་རུང་ཅིག་དང་ འཆར་དངུལ་གྱི་ཆ་ཤས་གཅིག་ལས་གཞན་ལུ་ མ་དངུལ་སྤོ་སོར་འབད་ནི་དེ་ཡང་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོ།

༡༡ གལ་སྲིད་ ཟད་གྲོན་གྱི་གནས་ལུགས་ལུ་དགོས་མཁོ་གང་ཞིག་ཐོན་ཚེ་ རྩིས་ལོ་གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་དོན་ལུ་མ་དངུལ་གྱི་དཔྱ་བགོ་ཚུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བཟོ་ཆོག། དེ་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ ལོ་བསྟར་རིམ་པའི་ཤུལ་མའི་འཆར་དངུལ་དེ་ནང་ ལོ་ངོ་དེའི་དོན་ལུ་བགོ་སྐལ་བཟོ་བའི་མ་དངུལ་ཚུ་ཡང་ཚུད་དགོ།

༡༢ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒུད་གསོའི་མ་དངུལ་ཅིག་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོཔ་དང་ མ་དངུལ་འདི་འཕྲལ་མཁོ་དང་ངེས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོའི་རྒུད་སྐྱོབ་དོན་ལུ་སྤྱོད་ནིའི་ཁྱད་དབང་ འབྲུག་་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ཡོད།

༡༣ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་འདུས་ཚོགས་སོ་སོའི་རང་དབང་བདག་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ ལྡང་ངེས་ཀྱི་མ་དངུལ་བྱིན་དགོ།

༡༤ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་གང་ཞིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་གི་ནང་གསལ་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ རྫོང་ཁག་ཆ་མཉམ་གྱི་བར་ན་ དངོས་ཟོག་དང་ཞབས་ཏོག་ཚུ་ ཐོགས་ཆགས་མེད་པར་འགྲུལ་བསྐྱོད་འབད་དགོ།

༡༥ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ ཚོངས་སྒྱུར་དང་ཚོང་འབྲེལ་འདི་ ཁྲིམས་ཐོག་མཚམས་འཛིན་འབད་དགོ།

༡༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་བདེ་སྲུང་གི་ཉེན་སྲུང་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ ཚོང་འབྲེལ་ཆུང་འཛིན་འཐབ་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བརྩམ་ནི་མེད།

Article 15
Political Parties

1. Political parties shall ensure that national interests prevail over all other interests and, for this purpose, shall provide choices based on the values and aspirations of the people for responsible and good governance.

2. Political parties shall promote national unity and progressive economic development and strive to ensure the well-being of the nation.

3. Candidates and political parties shall not resort to regionalism, ethnicity and religion to incite voters for electoral gain.

4. A political party shall be registered by the Election Commission on its satisfying the qualifications and requirements set out hereinafter, that:

   (a) Its members shall be Bhutanese citizens and not otherwise disqualified under this Constitution;

   (b) Its membership is not based on region, sex, language, religion or social origin;

   (c) It is broad-based with cross-national membership and support and is committed to national cohesion and stability;

   (d) It does not accept money or any assistance other than those contributions made by its registered members, and the amount or value shall be fixed by the Election Commission;

   (e) It does not receive money or any assistance from foreign sources, be it governmental, non-governmental, private organizations or from private parties or individuals;

   (f) Its members shall bear true faith and allegiance to this Constitution and uphold the sovereignty, territorial integrity, security and unity of the Kingdom;

   (g) It is established for the advancement of democracy and for the social, economic and political growth of Bhutan; and

རྩ་ཚན་༡༥ པ།

སྲིད་དོན་ཚོགས་པ།

༡ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་མཐའ་དོན་འདི་ མཐའ་དོན་གཞན་ཆ་མཉམ་ལས་ལྷག་སྟེ་ཁྱབ་ཆེཝ་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི་དང་ དེའི་དོན་ལུ་ཁྱད་ཆོས་དང་མི་སེར་གྱི་རེ་འདོད་བསྐྱེད་མི་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་འགན་ཁུར་ཅན་དང་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་གྱི་གདམ་ཁ་བྱིན་དགོ།

༢ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་མཐུན་དང་ཡར་འཕེལ་ཅན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་དྲག་གཏང་ནི་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ངེས་གཏན་བཟོ་ནིའི་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དགོ།

༣ འདེམས་ངོ་དང་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གིས་ བཙག་འཐུའི་ཁེ་འབབ་དོན་ལུ་ ལུང་ཕྱོགས་དང་མི་རིགས་ ཆོས་ལུགས་ཚུ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་ལུ་རྒྱུད་བསྐུལ་འབད་ནི་མེད།

༤ གཤམ་གསལ་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ཁྱད་ཚད་དང་དགོས་མཁོ་ཚུ་ལུ་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ཞིནམ་ལས་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ཐོ་ཡིག་བཀོད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༽ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་ འབྲུག་གི་མི་ཁུངས་དང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་ཚད་ལས་མ་འགལ་མི་དགོཔ་དང་།

ཁ༽ དེ་གི་འཐུས་མིའི་འགན་དབང་འདི་ ལུང་ཕྱོགས་ ཡང་ན་ ཕོ་མོ་ སྐད་ཡིག་ ཆོས་ལུགས་ མི་སྡེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཚུ་ལུ་གཞིར་འཛིན་མེདཔ།

ག༽ ཚོགས་པ་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་འགན་དབང་དང་ རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བཅས་པའི་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཁར་ རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་གྱུར་དང་བརྟན་གཞིར་བརྩོན་མི།

ང༽ ཐོ་བཀོད་འབད་བའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་བྱིན་པའི་ཞལ་འདེབས་མ་ཡིན་པའི་ཏི་རུ་གཞན་ ཡང་ན་ གྲོགས་རམ་གང་ཞིག་ལེན་ནི་མེད་པའི་ཁར་ འདི་གི་གྲངས་འབོར་ ཡང་ན་ རིན་ཚད་འདི་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

ཅ༽ ཚོགས་པ་དེ་གིས་ གཞུང་ ཡང་ན་ གཞུང་མིན་ སྒེར་གྱི་ལས་ཚོགས་སམ་ སྒེར་སྡེ་དང་ངོ་རྐྱང་ཚུ་ག་ལས་ཨིན་རུང་ ཕྱིའི་འབྱུང་ཁུངས་ལས་དངུལ་རྐྱང་ ཡང་ན་ གྲོགས་རམ་གང་ཡང་མ་ལེན་པ།

ཆ༽ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ལུ་ དམ་ཚིག་གཙང་མའི་གུས་བཀུར་ཞུ་དགོཔ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རང་བཙན་དང་ བདེ་སྲུང་ གཅིག་མཐུན་ གཅིག་སྒྲིལ་གོང་ལུ་བཀུར་དགོ།

ཇ༽ ཚོགས་པ་དེ་ དམངས་གཙོའི་མདུན་སྐྱོད་དང་ འབྲུག་གི་མི་སྡེ་དང་དཔལ་འབྱོར་སྲིད་དོན་འཕེལ་སྐྱེད་དོན་ལུ་གཞི་འཛུགས་ཡོད་པ།

(h) It has not been dissolved earlier under the provisions of section 11 of this Article.

5. Election to the National Assembly shall be by two political parties established through a primary round of election in which all registered political parties may participate.

6. A primary round of election shall be held to select the two political parties for the general election on the expiry of the term of the National Assembly or in the event of dissolution under section 12 of this Article.

7. The two political parties obtaining the first and the second highest number of votes in the primary election shall be declared as the two political parties for the purpose of section 5 of this Article to contest in the general election.

8. The party which wins the majority of seats in the National Assembly in the general election shall be declared as the ruling party and the other as the opposition party. However, in the case of casual vacancy, if the opposition party gains majority of seats in the National Assembly after the bye-election, such party shall be declared as the ruling party.

9. No election shall be held where the remainder of the term of the National Assembly is less than one hundred and eighty days.

10. The members of the National Assembly belonging to one party shall not defect to the other party either individually or en bloc.

11. A political party shall be dissolved only by declaration of the Supreme Court:

(a) If the objectives or activities of the party are in contravention of the provisions of this Constitution;

(b) If it has received money or assistance from foreign sources;

(c) On such other grounds as may be prescribed by Parliament or under a law in force; or

(d) On violation of the Electoral Laws.

ཉ༽ ཚོགས་པ་དེ་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡༡ པའི་དགོངས་དོན་ནང་གསལ་ལྟར་ ཧེ་མ་ རྩ་གྲོལ་མ་བཏང་བ།

༥ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཆ་མཉམ་གྱིས་ བཅའ་མར་གཏོགས་ཆོག་པའི་འགོ་ཐོག་ བཙག་འཐུའི་འདེམས་རིམ་བརྒྱུད་དེ་ གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གཉིས་ རྒྱལ་ ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཙག་འཐུའི་དོན་ལུ་ཞིན།

༦ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་གནས་ཡུན་ཚང་བ་ ཡང་ན་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡༢ པའི་དགོངས་ དོན་ནང་གསལ་ལྟར་རྩ་གྲོལ་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གཉིས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་ནིའི་དོན་ ལུ་ འགོ་ཐོག་བཙག་འཐུ་ཅིག་འབད་དགོ།

༧ འགོ་ཐོག་བཙག་འཐུའི་ནང་ རྒྱན་གྲངས་མཐོ་ཤོས་དང་པ་དང་གཉིས་པ་ཐོབ་མི་སྲིད་དོན་ཚོགས་ པ་གཉིས་པོ་དེ་ སྤྱིར་བཏང་བཙག་འཐུའི་ནང་འགྲན་སྡུར་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ ཚན་༥ པའི་དགོས་དོན་ལུ་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གཉིས་ཞིན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།

༨ སྤྱིར་བཏང་བཙག་འཐུའི་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འདེམས་ཁྲི་མང་ཤོས་ཐོབ་མི་ཚོགས་པ་ འདི་ གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་ཞིནམ་དང་ གཞན་མི་དེ་ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་ཞིན་པའི་གསལ་ བསྒྲགས་འབད་དགོ། ཞིན་རུང་ ངེས་མེད་ས་སྟོང་གི་སྐབས་ དུས་མིན་བཙག་འཐུའི་རྒྱབ་ལས་ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་འདེམས་ཁྲི་མང་ཤོས་ཐོབ་ཚེ་ ཚོགས་ པ་དེ་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་ཞིནམ་སྤེ་གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོ།

༩ ཚོགས་འདུའིགནས་ཡུན་ལྷག་ལུས་ཉིན་གྲངས་གཅིག་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་མ་ལང་ཚེ་ བཙག་འཐུ་རྒྱབ་ ནི་མེད།

༡༠ ཚོགས་པ་ཅིག་གི་གྲངས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་རྒྱང་ ཡང་ ན་ ཤོ་ཁག་སྤེ་ཚོགས་པ་གཞན་མི་དེ་ཁར་ཟུར་ཐོན་འཛུལ་ནི་མེད།

༡༡ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ གསལ་བསྒྲགས་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལས་རྩ་ གྲོལ་གཏང་ནི་འདི་ཡང་།

ཀ༽ གལ་སྲིད་ཚོགས་པ་དེ་གི་དམིགས་ཡུལ་ ཡང་ན་ ལས་དོན་ཚུ་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ འདིའི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་པ་ ཡང་ན།

ཁ༽ གལ་སྲིད་ཚོགས་པ་དེ་གིས་ ཕྱིའི་འབྱུང་ཁུངས་ལས་ཏི་རུ་ ཡང་ན་གྲོགས་རམ་ལེན་པ།

ག༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་གཞི་གནད་གཞན་ ཡང་ན་ ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་དོན་ནང་གསལ་ལྟར།

ང༽ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ལས་འགལ་བ།

12. Where the ruling party in the National Assembly stands dissolved under section 11 of this Article or the Government is dismissed under section 24 of Article 10 or under section 7 of Article 17, the National Assembly shall also stand dissolved and, accordingly, sections 1 to 8 of this Article shall apply.

13. During the election of the opposition party under section 14 of this Article, the National Assembly shall be suspended animation and the ruling party and their candidates shall not contest in the elections.

14. Where the original opposition party stands dissolved under this Constitution, an opposition party shall be elected:

(a) Within sixty days from the date of the dissolution of the original opposition party;

(b) From the parties registered with the Election Commission in accordance with section 4 of this Article; and

(c) Through an election held under the Electoral Laws to fill the seats of those constituencies which stood vacant on the dissolution of the original opposition party.

15. Upon such election of the opposition party and the seats having been filled up, the National Assembly shall resume thereafter in accordance with the provisions of this Constitution.

16. Parliament shall, by law, regulate the formation, functions, ethical standards, and intra-party organization of political parties and shall ensure the transparency of party funds through regular auditing of their accounts.

๑๓ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་๑๑ པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུའི་ནང་གི་གཞུང་འཛིན་ཆོགས་པ་རྩ་སྒོལ་སོང་བ་ ཡང་ན་ རྩ་ཚན་๑๐ པའི་དོན་ཚན་๑๙ པ་ རྩ་ཚན་๑๗ པའི་དོན་ཚན་๗ པ་བཅས་ཀྱི་ནང་གསལ་ལྟར་གཞུང་འདི་ཆ་མེད་སོངམ་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་འདི་ཡང་རྩ་སྒོལ་སོང་བ་བཞིན་དུ་ དེ་དང་བསྟུན་ཏེ་རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་๑ ལས་๎ པ་ཚུན་སྤྱོད་འཛུགས་འབད་དགོ།།

๑๔ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་๑๙ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ སྤྲོག་སྤྱོགས་ཆོགས་པའི་བཅོག་འཐུའི་སྐབས་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ ཆོགས་འདུ་སྐབས་སྐབས་ཅིག་ཅིག་མཚམས་འཇོག་གཏང་དགོས་དང་ གཞུང་འཛིན་ཆོགས་པ་དང་ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ བཅོག་འཐུའི་ནང་འགན་སྤྱད་འབད་ནི་ཨེད།

๑๙ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་ སྐབས་མའི་སྤྲོག་སྤྱོགས་ཆོགས་པ་རྩ་སྒོལ་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ སྤྲོག་སྤྱོགས་ཆོགས་པ་བཅོག་འཐུ་འབད་དགོས་འདི་ཡང།

๓.๑ སྐབས་མའི་སྤྲོག་སྤྱོགས་ཆོགས་པ་རྩ་སྒོལ་སོང་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཉིན་གངས་དྲུག་ཙམ་ནང་འཁོད་དང་།

๓.๒ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་๙ པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བཅོག་འཐུ་ལྟར་ཆོགས་ནང་སྐབས་འབད་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཟླ་གངས་དྲུག་ཙམ་ནང་ཁོང་ཚོའི་ཁྲིམས་ཐོག་ལས་ ཕྱིར་བཏོན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཐོག་ལས་ ཁོང་ཚོ་ཡང་ཆོགས་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་ནས་ ཕྱིར་བཏོན་ཡོད་པའི་ཚེས་ཐོག་ལས་

Article 16
Public Campaign Financing

1. Parliament shall, by law, establish a Public Election Fund into which shall be paid every year such amounts as the Election Commission may consider appropriate to fund registered political parties and their candidates during elections to the National Assembly and candidates to the National Council.

2. The payment out of the Public Election Fund shall be made by the Election Commission in a non-discriminatory manner to registered political parties and candidates in accordance with laws made by Parliament.

3. The Election Commission shall fix a ceiling for the total expenditure that may be incurred by political parties and their candidates taking part in elections to the National Assembly.

4. The Election Commission shall fix a ceiling for contribution offered voluntarily by any of its registered members to a political party subject to the provisions of the Election Fund Act.

5. The funding received by political parties and their candidates shall be subjected to scrutiny and auditing as called for by the Election Commission in accordance with laws made by Parliament or law in force.

Article 17
Formation of Government

1. The Druk Gyalpo shall confer Dakyen to the leader or nominee of the party, which wins the majority of seats in the National Assembly, as the Prime Minister.

2. No person shall hold office as Prime Minister for more than two terms.

3. The Druk Gyalpo shall appoint Ministers from among the members of the National Assembly, on the recommendation of the Prime Minister, or shall remove a Minister on the advice of the Prime Minister.

རྩ་ཚོན་༡༦ པ།

མི་དམངས་བསྐུལ་བསྒྲགས་ཟད་སྤོན།

༡ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་འདེམས་དོ་ཚུ་བཅོག་འཐུའི་སྐབས་ ཚོགས་པ་དེ་ཚུ་གི་འདེམས་དོ་ཚུ་ལུ་མ་དངུལ་ཕྱིན་ནིའི་དོན་ལུ་ འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་འབོར་ཚད་ཀྱི་བལྟ་ཞིབ་དང་བསྟུན་ཏེ་ ལོ་བསྡར་བཞིན་དུ་བཙུགས་པའི་མི་དམངས་བཅོག་འཐུའི་མ་དངུལ་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱིམས་ཐོག་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༢ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་དང་ འདེམས་དོ་ཚུ་ལུ་མི་དམངས་བཅོག་འཐུའི་མ་དངུལ་ཐོག་ལས་སྤྱོད་བྱ་འདི་ ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱིམས་ཚུ་དང་འཁྱིལ་ཏེ་སྤྱོད་དགོ།

༣ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་བཅོག་འཐུ་ཚུ་ནང་གཏོགས་མི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་ འདེམས་དོ་ཚུ་གིས་སྤྱོད་ཚོག་པའི་ཟད་སྤོན་ཡོངས་བསྟོམས་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ཅིག་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

༤ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཅིག་ནང་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ དང་བློངས་ཐོག་ལས་སྤྱོད་པའི་ཞལ་འདེབས་ལུ་ བཅོག་འཐུའི་མ་དངུལ་བཅའ་ཁྱིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་འགལ་བར་མཐོ་ཚད་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།

༥ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱིམས་ ཡང་ན་ ཁྲབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྱིམས་དང་འཁྱིལ་ཏེ་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་དང་འདེམས་དོ་ཚུ་གིས་མ་དངུལ་ཐོབ་མི་ཚུ་ བཅོག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསྒྲལ་མ་དང་བསྟུན་ ཅིས་ཞེབ་དང་བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོ།

རྩ་ཚོན་༡༧ པ།

གཞུང་གཞི་འཛུགས།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ནང་འདེམས་ཁྱེ་མང་ཤོས་ཐོབ་མི་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྱེདཔ་ ཡང་ན་ དེའི་གདམ་ངོ་འདི་ལུ་བློན་ཆེན་སྤེ་བདག་རྒྱུན་གནང་ནི།

༢ མི་ཅིག་གིས་ བློན་ཆེན་ཀྱི་གོ་གནས་འདི་ གནས་ཡུན་ཐེངས་གཉིས་ལས་ལྷག་སྤེ་བཟུང་ནི་མེད།

༣ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མིའི་གྲལ་ལས་ བློན་ཆེན་ཀྱི་གོས་འདེམས་ཐོག་ བློན་པོ་ཚུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི་ ཡང་ན་ བློན་ཆེན་ཀྱི་གོས་འབུལ་ཐོག་ བློན་པའི་གོ་གནས་ལས་བཏོན་གཏང་ནི།

4. A candidate for the post of Prime Minister or Minister shall be an elected member of the National Assembly and a natural born citizen of Bhutan.

5. Not more than two members elected from the electoral constituencies of the same Dzongkhag shall be entitled to be appointed as Ministers.

6. A motion of no confidence against the Government may be moved by not less than one-third of the total number of members of the National Assembly.

7. A vote of no confidence against the Government, if passed by not less than two-thirds of the total number of members of the National Assembly, shall require the Government to be dismissed by the Druk Gyalpo.

Article 18
The Opposition Party

1. The Opposition Party shall play a constructive role to ensure that the Government and the ruling party function in accordance with the provisions of this Constitution, provide good governance and strive to promote the national interest and fulfil the aspirations of the people.

2. The Opposition Party shall promote national integrity, unity and harmony, and co-operation among all sections of society.

3. The Opposition Party shall endeavour to promote and engage in constructive and responsible debate in Parliament while providing healthy and dignified opposition to the Government.

4. The Opposition Party shall not allow party interests to prevail over the national interest. Its aim must be to make the Government responsible, accountable and transparent.

5. The Opposition Party shall have the right to oppose the elected Government, to articulate alternative policy positions and to question the Government's conduct of public business.

༩ བློན་ཆེན་དང་བློན་པོའི་གོ་གནས་ཀྱི་དོན་ལུ་འདེམས་ངོ་དེ་ བཙག་འཐུ་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཅིག་ཞིན་དགོ་པའི་ཁར་ རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེས་ལུང་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཞིན་མི་ཅིག་དགོ།

༥ རྫོང་ཁག་གཅིག་པའི་བཙག་འཐུའིའདེམས་ཁོངས་ཚུ་ལས་བཙག་འཐུ་གྲུབ་པའི་འཐུས་མི་གཉིས་ལས་ལྷག་སྟེ་ བློན་པོར་བསྐོ་བཞག་གི་ཐོབ་རིམ་མེད།

༦ གཞུང་སྐྱོང་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་གྲོས་དོན་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཅིག་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་བཀོད་ཆོག།

༧ གལ་སྲིད་རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ གཞུང་སྐྱོང་གི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་ཡིད་ཆེས་མེད་པའི་ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་ཆེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་གཞུང་འདི་རྩ་གྲོལ་གནང་ནི།

རྩ་ཚན་༡༨ པ།

ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ།

༡ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ ཕན་ཐོགས་ཅན་གྱི་འགན་ཁུར་དང་ལེན་གྱི་ཐོག་ལས་ གཞུང་དང་གཞུང་འཛིན་ཚོགས་པ་གིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་འཐབ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ཡར་དྲག་གི་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དེ་ མི་སེར་གྱི་རེ་འདོད་བསྐང་ནིའི་བྱ་སྒོ་བསྒྲུབ་ནི་ཡོདཔ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༢ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་གཅིག་སྒྲིལ་དང་ མི་སྡེའི་སྡེ་ཚན་ཆ་མཉམ་གྱི་བར་ན་གཅིག་མཐུན་ མཐུན་འགྲིགས་དང་ མཉམ་འབྲེལ་ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།

༣ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་ གཞུང་ལུ་ལེགས་འབྱོར་དང་ཆེ་མཐོང་ལྡན་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་འབད་བའི་སྐབས་ ཕན་ཐོགས་དང་ ཁག་འགན་ཅན་གྱི་རྩོད་སྡུར་ཐོག་ལས་གཏོགས་ནི་དང་ ཡར་དྲག་གཏང་ནི་ལུ་བརྩོད་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

༤ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཚོགས་པའི་མཐའ་དོན་དེ་ཁྱབ་ཆེཤ་བཟོ་ནི་མེད། དེའི་དམིགས་ཡུལ་འདི་ཡང་ ཁག་འགན་དང་ འཁྲི་འགན་ དྭངས་གསལ་ཅན་གྱི་གཞུང་བཟོ་དགོཔ་ཞིན།

༥ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པ་གིས་ བཙག་འཐུ་གྲུབ་པའི་གཞུང་འདི་ལུ་ལྡོག་ཕྱོགས་འབད་ནི་དང་ སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐབས་གཞན་གནད་ཁུངས་གསལ་ནིའི་ཁར་ གཞུང་གི་སྤྱི་ལས་འཐབ་ཐངས་ལུ་དྲི་བ་བཀོད་ནི་ཚུ་གི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

6. The Opposition Party shall aid and support the Government in times of external threat, natural calamities and such other national crises when the security and national interest of the country is at stake.

Article 19
Interim Government

1. Whenever the National Assembly is dissolved, the Druk Gyalpo shall appoint an Interim Government to function for a period, which shall not exceed ninety days, to enable the Election Commission to hold free and fair elections.

2. The Interim Government shall consist of a Chief Advisor and other Advisors appointed by the Druk Gyalpo within fifteen days after the dissolution of the National Assembly. The Chief Justice of Bhutan shall be appointed as the Chief Advisor.

3. Upon the appointment of the Interim Government, the Prime Minister and the Ministers who were in office immediately before the National Assembly was dissolved shall resign from office.

4. The Interim Government shall carry out the routine functions of the Government but shall not be entitled to take any policy decisions or enter into any agreement with foreign governments or organizations.

5. The Government shall be formed within ninety days from the date of dissolution of the National Assembly.

6. The Interim Government shall cease to exist from the date on which the new Prime Minister enters office when the new National Assembly is constituted.

๘ ལྷོ་མྱོགས་ཆོགས་པ་གཅིག་ ཕྱིའི་འཇིགས་བསྐྱལ་དང་ འབྱུང་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུན་བཅད་ ད་བཟླམ་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཉན་འཕྲང་གཞན་ལྷ་བརྟེན་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྡུང་དང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལྷ་ཉིན་ཁ་འཐོན་པའི་སྐབས་ལྷུ་ གཞུང་ལྷ་དམྱང་གྲོགས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

རྩ་ཚན་༡༢ པ།

གཞན་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་ནམ་ཞེག་རྩ་སྒོལ་སོང་བའི་སྐབས་ལྟ་ བཅོག་འཐུམ་ཆོགས་ཀྱིས་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་བཅོག་འཐུ་འབད་ཚུགས་པའི་དོན་ལྟ་ ཉིན་གངས་དཀྲ་བཅུ་ལས་མ་འདས་པའི་དུས་ཡུན་ཅིག་ནང་ འཛིན་སྐྱོང་འཐབ་མི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ གཞུང་ཅིག་ བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༢ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདི་ནང་སྒོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲབ་གཅིག་དང་སྒོས་དཔོན་གཞན་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་རྩ་སྒོལ་སོང་སྟེ་ཉིན་གངས་བཅོ་ལྔའི་དང་འཁོད་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི། འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་འདི་ སྒོས་དཔོན་སྤྱི་ཁྲབ་སྟེ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༣ གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་བསྐོས་པའི་བསྟུང་ལས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་རྩ་སྒོལ་མ་སོངམ་ཅིག་ གི་ཉེ་མ་ གོ་གནས་འཆང་སྟེ་ཡོད་པའི་བློན་ཆེན་དང་བློན་པོ་ཚུ་ རང་སོའི་གོ་གནས་ལས་དགོངས་ཞུ་འབད་དགོ།

༤ གནས་སྐབས་ཀྱི་གཞུང་འདི་གིས་ གཞུང་གི་དུས་རྒྱུན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་བསྟུབ་ནི་མ་གཏོགས་ སྤྱིད་བྱུས་ཅིག་གི་སྒོས་ཆོད་ ཡང་ན་ ཕྱི་གཞུང་གི་ལས་ཆོགས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གན་རྒྱ་བཅས་གང་ཡང་བཟོ་ནིའི་ཐོག་རིམ་མེད།

༥ གཞུང་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་རྩ་སྒོལ་སོང་བའི་ཚེས་གངས་ལས་ ཉིན་གངས་དཀྲ་བཅུའི་ནང་ལ་ཁོ་ཚུ་ཐོག་བཙུགས་འབད་དགོ།

༦ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོགས་འདུ་གནར་བཙུགས་གྲུབ་སྟེ་ བློན་ཆེན་གནར་ཁ་གིས་ ཡིག་ཚང་གི་ལྟ་འགན་འགོ་བཙུགས་པའི་ཚེས་གངས་ལས་ གནས་སྐབས་གཞུང་གི་གནས་འཕྲོ་ཆད་པ་ཞིན།

Article 20
The Executive

1. The Government shall protect and strengthen the sovereignty of the Kingdom, provide good governance, and ensure peace, security, well-being and happiness of the people.

2. The Executive Power shall be vested in the Lhengye Zhungtshog which shall consist of the Ministers headed by the Prime Minister. The number of Ministers shall be determined by the number of Ministries required to provide efficient and good governance. Creation of an additional ministry or reduction of any ministry shall be approved by Parliament. Ministries shall not be created for the purpose only of appointing Ministers.

3. Subject to sections 16 and 19 of Article 2, the Lhengye Zhungtshog shall aid and advise the Druk Gyalpo in the exercise of His functions including international affairs, provided that the Druk Gyalpo may require the Lhengye Zhungtshog to reconsider such advice, either generally or otherwise.

4. The Prime Minister shall keep the Druk Gyalpo informed from time to time about the affairs of the State, including international affairs, and shall submit such information and files as called for by the Druk Gyalpo.

5. The Lhengye Zhungtshog shall:

   (a) Assess the state of affairs arising from developments in the State and society and from events at home and abroad;

   (b) Define the goals of State action and determine the resources required to achieve them;

   (c) Plan and co-ordinate government policies and ensure their implementation; and

   (d) Represent the Kingdom at home and abroad.

6. The Lhengye Zhungtshog shall promote an efficient civil administration based on the democratic values and principles enshrined in this Constitution.

7. The Lhengye Zhungtshog shall be collectively responsible to the Druk Gyalpo and to Parliament.

རྩ་ཚན་༢༠ པ།

འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ།

༡ གཞུང་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་གྱི་ཉེན་སྐྱོབ་དང་མཐའ་བཙན་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་ མི་སེར་གྱི་ཞི་བདེ་དང་ བདེ་སྲུང་ བདེ་སྐྱིད་ དགའ་སྐྱིད་ཡོདཔ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༢ འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཚད་དེ་ བློན་ཆེན་གྱིས་འགོ་ཁྲིད་ཐོག་ བློན་པོ་ཚུ་ཚུད་པའི་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ལུ་ཡོདཔ་ཨིན། བློན་པོའི་ཞལ་གྲངས་གཏན་འཁེལ་འདི་ འཛོན་ཚད་ལྡན་པའི་གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་སྐྱོང་ཐབས་ལུ་མཁོ་བའི་ལྷན་ཁག་གི་གྲངས་ཚད་དང་འཁྲིལ་དགོ། ལྷན་ཁག་ཁ་སྐོང་གསར་བཙུགས་ ཡང་ན་ ལྷན་ཁག་གང་ཞིག་ཕབ་ནིའི་ཐད་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་བ་གྲོལ་དགོ། བློན་པོ་བསྐོ་བཞག་ཁོ་ནིའི་དོན་ལུ་ལྷན་ཁག་གསར་བཙུགས་འབད་ནི་མེད།

༣ རྩ་ཚན་༢ པའི་དོན་ཚན་༡༦ པ་དང་༡༩ པ་ལས་མ་འཁལ་བར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་དོན་བརྩིས་པའི་སྐུ་ཉིད་ཀྱི་མཛད་སྒོ་སྐྱོང་བའི་སྐབས་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་འདི་གིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་དཔུང་གྲོགས་དང་གྲོས་འབུལ་ཕུལ་དགོཔ་ཨིན་ དེ་ཡང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་འབུལ་འདི་ སྤྱིར་བཏང་ ཡང་ན་ དེ་མེན་རུང་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་སླར་ལོགས་བལྟ་ཞིབ་འབད་དགོ་པའི་བཀའ་ཁྱབ་གནང་ཆོག།

༤ བློན་ཆེན་གྱིས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་དོན་ཚུ་བརྩིས་ཏེ་ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་འབྲེལ་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་སྙན་གསོལ་ཞུ་དགོ་པའི་ཁར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་གནང་བའི་བཀའ་བསྐུལ་དང་བསྟུན་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་ཡིག་ཆ་ཚུ་ཡང་ཕུལ་དགོ།

༥ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས།

ཀ༡ རྒྱལ་ཁམས་དང་མི་སྡེ་ལས་འཐོན་པའི་འགྱུར་བ་དང་ ཕྱི་ནང་གི་སྐབས་དོན་ཚུ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་ཚུ་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་དང་།

ཁ༡ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་གྱི་དམིགས་དོན་ཚུ་བཀོད་ནི་དང་ དེ་ཚུ་བསྒྲུབ་ཐབས་ལུ་མཁོ་བའི་ཐོན་ཁུངས་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནི།

ག༡ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་བརྩམ་ནི་དང་ འགོ་འདྲེན་འཐབ་ནིའི་ཁར་ དེ་ཚུ་གི་ལག་ལེན་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི།

ང་༡ ཕྱི་ནང་གཉིས་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་འབད་ནི།

༦ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ དམངས་གཙོའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་གཞི་རྩ་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་འཛོན་ཐངས་ཅན་གྱི་ཞི་བའི་བདག་སྐྱོང་ཅིག་ ཡར་དྲག་གཏང་དགོ།

༧ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཁག་འགན་འཁྲིཕ་ཨིན།

8. The Executive shall not issue any executive order, circular, rule or notification which is inconsistent with or shall have the effect of modifying, varying or superseding any provision of a law made by Parliament or a law in force.

Article 21
The Judiciary

1. The Judiciary shall safeguard, uphold, and administer Justice fairly and independently without fear, favour, or undue delay in accordance with the Rule of Law to inspire trust and confidence and to enhance access to Justice.

2. The judicial authority of Bhutan shall be vested in the Royal Courts of Justice comprising the Supreme Court, the High Court, the Dzongkhag Court, the Dungkhag Court and such other Courts and Tribunals as may be established from time to time by the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission.

3. The Supreme Court shall be a court of record.

4. The Chief Justice of Bhutan shall be appointed from among the Drangpons of the Supreme Court or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal in consultation with the National Judicial Commission.

5. The Drangpons of the Supreme Court shall be appointed from among the Drangpons of the High Court or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal in consultation with the National Judicial Commission.

6. The term of office of:

   (a) The Chief Justice of Bhutan shall be five years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier; and

   (b) The Drangpons of the Supreme Court shall be ten years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier.

༤ འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ་གིས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་ ཡང་ན་ ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གང་རུང་ཅིག་གི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་པ་ ཡང་ན་ དེ་ཚུ་སྒྱུར་བཅོས་སམ་ ཁྱད་པར་འགྱུར་སྲིད་པ་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་འགྱུར་སྲིད་པའི་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་རྒྱ་ ཁྱབ་བསྒྲགས་སམ་བཅའ་ཡིག་ བརྡ་བསྐུལ་ཚུ་གང་ཡང་གནང་ནི་མེད།

རྩ་ཚན་༢༡ པ།

དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ།

༡ དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བློ་གཏད་དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསྐུལ་མ་དང་ དྲང་ཁྲིམས་སྨིན་ཐབས་འཕེལ་རྒྱས་གཏང་ནི་ལུ་ འཇིགས་སྣང་ ཡང་ན་ མཐུན་འགྱུར་འོས་མེད་བསྣར་འགྱངས་མེད་པར་ དྲང་སྙོམས་དང་རང་དབང་གི་བདག་སྐྱོང་ཐོག་ལས་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་ཉེན་སྲུང་དང་བརྩི་བཀུར་ཞུ་དགོ།

༢ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་འདི་ མངོན་མཐོ་དང་ ཆེ་མཐོ་ རྫོང་ཁག་ དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་ཚུ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་གཞི་བཙུགས་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་ཚུ་ཡང་ཚུད་པའི་རྒྱལ་གཞུང་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཡོདཔ་ཨིན།

༣ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་འདི་ བཤེར་ཁྲའི་ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་ཨིན།

༤ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲི་བསྟུན་མཛད་དེ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྱད་ལྡན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༥ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲི་བསྟུན་མཛད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྱད་ལྡན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༦ གོ་གནས་ཀྱི་གནས་ཡུན་འདི་ཡང་།

ཀ༽ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་འདི་ ལོ་ངོ་ལྔའམ་ སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ ག་ཧ་མི་དེ་ལུ་གནས་ནི་དང་།

ཁ༽ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་ ཡང་ན་སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ ག་ཧ་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།

7. The Supreme Court of Bhutan, which shall comprise the Chief Justice and four Drangpons, shall be the highest appellate authority to entertain appeals against the judgments, orders, or decisions of the High Court in all matters and shall have the power to review its judgments and orders.

8. Where a question of law or fact is of such a nature and of such public importance that it is expedient to obtain the opinion of the Supreme Court, the Druk Gyalpo may refer the question to the Supreme Court for its consideration, which shall hear the reference and submit its opinion to Him.

9. The Supreme Court may, on its own motion or on an application made by the Attorney General or by a party to a case, withdraw any case pending before the High Court involving a substantial question of law of general importance relating to the interpretation of this Constitution and dispose off the case itself.

10. The Supreme Court and the High Court may issue such declarations, orders, directions or writs as may be appropriate in the circumstances of each case.

11. The Chief Justice of the High Court shall be appointed from among the Drangpons of the High Court or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal, on the recommendation of the National Judicial Commission.

12. The Drangpons of the High Court shall be appointed from among the Drangpons of the Dzongkhag Courts or from among eminent jurists by the Druk Gyalpo, by warrant under His hand and seal, on the recommendation of the National Judicial Commission.

13. The term of office of the Chief Justice and the Drangpons of the High Court shall be ten years or until attaining the age of sixty years, whichever is earlier.

৬ འབྲུག་གི་མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་འདི་ནང་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་དང་དྲང་དཔོན་བཞི་ཡོད་མི་འདི་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་འཛུན་ཚོད་ ཡང་ན་ བཀའ་རྒྱ་ གོས་ཚོས་ཚུ་ལས་བརྟེན་པའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་ཀྱི་སྐོར་ལས་ མཐོ་གཏུགས་འབད་སའི་དབང་འཛིན་མཐོ་ཤོས་ཅིག་ཨིན་པའི་ཁར་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གི་འཛུན་ཚོད་དང་བཀའ་རྒྱ་ཚུ་ བསྒྲུར་ཞིབ་འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད་པ་ཨིན།

৭ ཁྲིམས་ ཡང་ན་ དོན་ལུངས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཅིག་གི་གནས་ལུགས་དང་ དེ་བརྟམ་སྤྱི་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཕན་རྒྱས་ཆེ་བའི་བསམ་འཆར་བཞེས་དགོཔ་ཐོན་ཆོ་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་དོགས་གཞི་གཟིགས་ཞིབ་དོན་ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་གནང་ཆོགཔ་དང་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ བཀའ་ལུང་དེ་སྐན་གསན་གྱུབ་ཞིན་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་བསམ་འཆར་འཕུལ་དགོ།།

৮ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་དོན་འགེལ་དང་འབྲེལ་ སྤྱིར་བཏང་གནད་འགག་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཅིག་ལས་བརྟེན་པའི་རྩོད་གཞི་གང་རུང་ཅིག་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་བསྡུར་འགྱངས་ལུས་ཡོད་ཚོ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་རང་གི་གྲོས་དོན་ཐོག་ལས་ ཡང་ན་ རྩོད་དཔོན་ཡོགས་ཁྲབ་དང་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ཅིག་ལས་ཞུ་ཡིག་ཕུལ་ཏེ་ཕྱིར་བཏོན་ ཡང་ན་ མཇུག་བསྡིལ་གཏོང་ཆོག།

১০ མངོན་མཐོ་དང་ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འབའཏུན་གྱིས་ འབྲེལ་གནད་ཅིག་གི་སྐབས་དོན་ལུ་འོས་འཚམས་ལྟན་པའི་གསལ་བསྒྲགས་ ཡང་ན་བཀའ་རྒྱ་ བཏོད་ཁྲབ་ བཀའ་ཡིག་ཚུ་གནང་ཆོག།

১১ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྟེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་མོག་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྲད་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཐུགས་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་མོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

১২ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྟེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་མོག་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་དྲང་དཔོན་ ཡང་ན་ ཁྲད་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཐུགས་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་མོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

১৩ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་ དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་གོ་གནས་ཀྱི་གནས་ཡུན་ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་ ཡང་ན་ སྐྱེས་ལོ་དྲུག་རྩ་ལོན་མི་གཅིས་ལས་ གཅུ་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།།

14. The High Court of Bhutan, which shall comprise of a Chief Justice and eight Drangpons, shall be the court of appeal from the Dzongkhag Courts and Tribunals in all matters and shall exercise original jurisdiction in matters not within the jurisdiction of the Dzongkhag Courts and Tribunals.

15. The independence of the Drangpons of the Supreme Court and the High Court shall be guaranteed, provided that a Drangpon may be censured or suspended by a command of the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission for proven misbehaviour, which, in the opinion of the Commission, does not deserve impeachment.

16. Parliament may, by law, establish impartial and independent Administrative Tribunals as well as Alternative Dispute Resolution centres.

17. The Druk Gyalpo shall appoint members of the National Judicial Commission by warrant under His hand and seal. The National Judicial Commission shall comprise:

(a) The Chief Justice of Bhutan as Chairperson;

(b) The senior most Drangpon of the Supreme Court;

(c) The Chairperson of the Legislative Committee of the National Assembly; and

(d) The Attorney General.

18. Every person has the right to approach the courts in matters arising out of the Constitution or other laws subject to section 23 of Article 7.

Article 22
Local Governments

1. Power and authority shall be decentralized and devolved to elected Local Governments to facilitate the direct participation of the people in the development and management of their own social, economic and environmental well-being.

2. Bhutan shall have Local Governments in each of the twenty Dzongkhags comprising the Dzongkhag Tshogdu, Gewog Tshogde and Thromde Tshogde.

༡༩ འབྲུག་གི་ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་འདི་ནང་ ཁྲིམས་སྤྱི་གཅིག་དང་དྲང་དཔོན་བརྒྱད་ཡོད་མི་འདི་ རྩོང་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་དང་ ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེ་ལས་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་སྐོར་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་ཁྲིམས་འདུན་ཕེན་པའི་ཁར་ རྩོང་ཁག་ཁྲིམས་འདུན་དང་ ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེའི་ནང་འཁོད་ལུ་མ་བསྡུ་བའི་གནད་དོན་གྱི་དབང་ཁྲབ་ཚུ་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྲབ་སྤྱོད་དགོ།

༡༥ མངོན་མཐོ་དང་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་ངང་དབང་འདི་ཁས་ལེན་གྱབ་སྡེ་ཡོད་ དེ་ཡང་ སྤྱོད་ངན་གྱི་བདེན་ཁྲངས་ཐོན་པའི་དྲང་དཔོན་ཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལུ་ གནས་དབྱུང་གི་འོས་འབབ་མེད་པ་སྤེ་འཛར་ཚེ་ ལྷན་ཚོགས་དེའི་གྲོས་ འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོ་མཚོག་གིས་ དྲང་དཔོན་དེ་ལུ་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་བཀའ་བཏོན་ ཡང་ན་ དགོངས་ཚོག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཚོག།

༡༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཕྱོགས་རིས་མེད་པའི་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོང་གི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེ་དང་ གདམ་ཁ་ཅན་གྱི་འཚོན་འདུམ་ལྟེ་བ་ཚུ་ ཁྲིམས་ཐོག་གཞི་བཙུགས་འབད་ཆོག།

༡༧ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོ་མཚོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི། རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང།

ཀ) ཁྲི་འཛིན་འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་ཡོ་དང་།

ཁ) མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་རྒན་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དྲང་དཔོན།

ག) རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཁྲི་འཛིན།

ང) རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ།

༡༨ མི་ངོ་ཆ་མཉམ་ལུ་ རྩ་ཚན་༣ པའི་དོན་ཚན་༡༤ པ་ལས་མ་འགལ་བར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་གཞན་སོ་སོ་ལས་ཐོན་པའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་བཅར་གཏུགས་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

རྩ་ཚན་༡༡ པ།
ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་།

༡ མི་སེར་རང་སོའི་མི་སྡེ་དང་ དཔལ་འབྱོར་ མཐའ་འཁོར་གྱི་བདེ་འཇྱོར་གོང་འཕེལ་དང་འཚིན་སྐྱོང་ནང་ ཐད་ཀར་གྱལ་གཏོར་གྱི་ཕན་གྲོགས་ལུ་ བཅོག་འཐུག་གྱབ་པའི་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ ལུ་ དབང་ཚད་དང་དབང་འཛིན་ཕྱིར་སྤེལ་འབད་དགོ།

༢ འབྲུག་གི་རྩོང་ཁག་ཉིས་ཤུ་རེ་རེའི་ནང་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་རེ་ཡོད་དགོ་པའི་ཁར་ དེ་ནང་རྩོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་ ཆེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ ཁོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན།

3. Local Governments shall ensure that local interests are taken into account in the national sphere of governance by providing a forum for public consideration on issues affecting the local territory.

4. The objectives of Local Government shall be to:

   (a) Provide democratic and accountable government for local communities;

   (b) Ensure the provision of services to communities in a sustainable manner;

   (c) Encourage the involvement of communities and community organizations in matters of local governance; and

   (d) Discharge any other responsibilities as may be prescribed by law made by Parliament.

5. A Local Government shall strive, within its financial and administrative capacity, to achieve the objectives set out under this Article.

6. The Dzongkhag Tshogdu shall comprise:

   (a) The Gup and Mangmi as the two elected representatives from each Gewog;

   (b) One elected representative from that Dzongkhag Thromde; and

   (c) One elected representative from Dzongkhag Yenlag Thromdes.

7. A Gewog shall be divided into Chiwogs for the election of the Tshogpas to the Gewog Tshogde. The Gup and Mangmi, who are elected by the people of the Gewog shall be the members of the Gewog Tshogde. The Gup shall be the Chairperson of the Gewog Tshogde.

8. A Thromde Tshogde shall be headed by a Thrompon, who is directly elected by the voters of the Dzongkhag Thromde. The powers and functions of the Thrompon shall be defined by law made by Parliament.

9. A Dzongkhag Thromde shall be divided into constituencies for the election of the members of the Thromde Tshogde.

10. A Gewog Tshogde or a Thromde Tshogde shall not have more than ten and fewer than seven elected members.

11. The Dzongkhag Tshogdu shall elect a Chairperson from among its members.

३ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གིས་ ས་གནས་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ལུ་ཨན་གཅོད་ཆེ་བའི་གནད་དོན་སྐོར་ལས་དམངས་ཀྱིས་བརྩི་འཛོག་དོན་ལུ་འཛོམས་ཐབས་ཡོད་པ་སྟེ་ ས་གནས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ཚུ་རྒྱུས་ཡོངས་གཞུང་སྐྱོང་གི་ཁྲབ་ཁོངས་ནང་ བརྩི་ཁྲངས་ཡོད་པ་རེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

९ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་དམིགས་ཡུལ་འདི་ཡང།

ཀ) ས་གནས་ཀྱི་མི་སྡེའི་དོན་ལུ་ དམངས་གཙོ་དང་འཁྲི་འགན་ཅན་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་བཙུགས་ནི་དང་།

ཁ) མི་སྡེར་ཞབས་ཏོག་ཅིན་ནི་ཚུ་ ཡུན་བརྟག་རྣམ་གཞག་གི་ཐོག་ལས་རེས་གཏན་བཟོ་ནི།

ག) ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་སྐྱོང་གནད་དོན་ཚུ་ནང་ མི་སྡེ་དང་མི་སྡེའི་ལས་ཆོགས་ཚུ་ འཐེལ་གཏོགས་ཀྱི་བློ་བསྒུལ་འབད་ནི།

ང) སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་ཐོག་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཁག་འགན་གཞན་ཡང་བསྒྲུབ་ནི།

५ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཅིག་གིས་ རང་སོའི་དཔྱལ་འཕྲོས་དང་བདག་སྐྱོང་གི་འཛོན་ཚད་ནང་འཁོད་ལུ་ རྩ་ཚན་འདིའི་ནང་གསལ་བཀོད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་བསྒྲུབ་ནི་ལུ་དོན་གཉེར་བསྐྱེད་དགོ།

६ རྩོང་ཁག་ཆོགས་འདུའི་ནང་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང།

ཀ) ཆེད་འོག་རེ་ལས་བཅག་འཐུག་གྱང་པའི་ངོ་ཚབ་གཉིས་སྟེ་ ཁ་པོ་དང་དམངས་མི་དང་།

ཁ) རྩོང་ཁག་དེའི་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་ བཅག་འཐུ་གྱང་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག།

ག) རྩོང་ཁག་ཡན་ལག་ཁྲོམ་སྡེ་ལས་བཅག་འཐུ་གྱང་པའི་ངོ་ཚབ་གཅིག།

७ ཆེད་འོག་ཆོགས་སྡེ་ནང་ ཆོགས་པ་བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ཆེད་འོག་དེ་ སྤྱི་འོག་ལུ་དཔྱ་བགོ་ཀྱུབ་དགོ། ཆེད་འོག་དེའི་མི་སེར་གྱིས་བཅག་འཐུ་གྱང་པའི་ཁ་པོ་དང་དམངས་མི་དེ་ ཆེད་འོག་ཆོགས་སྡེ་དེའི་འཐུས་མི་ཚེན། ཁ་པོ་དེ་ཆེད་འོག་ཆོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་འབད་དགོ།

८ ཁྲོམ་སྡེ་ཆོགས་སྡེ་ཅིག་ ཁྲོམ་སྡེའི་ཆོགས་ཀུན་སྡུད་མི་ཚུ་གིས་ ཐད་ཀར་བཅག་འཐུ་གྱང་པའི་ཁྲོམ་དཔོན་ཅིག་འགོ་ཁྲིད་འབད་དགོ། ཁྲོམ་དཔོན་གྱི་དབང་ཚད་དང་ཐུམ་སྒྲོག་ཚུ་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་ཐོག་བཀོད་དགོ།

९ ཁྲོམ་སྡེ་ཆོགས་སྡེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་བཅག་འཐུའི་དོན་ལུ་ ཁྲོམ་སྡེ་ཅིག་འདེམས་ཁོངས་སོ་སོར་དཔྱ་བགོ་ཀྱུབ་དགོ།

१० ཆེད་འོག་ཆོགས་སྡེ་ ཡང་ན་ ཁྲོམ་སྡེ་ཆོགས་སྡེ་ཅིག་ལུ་ བཅག་འཐུ་གྱང་པའི་འཐུས་མི་བརྩུ་ཐམ་ལས་ལྷག་ནི་མེད་པ་དང་ བདུན་ལས་ཉུང་ནི་མེད།

११ རྩོང་ཁག་ཆོགས་འདུ་གིས་ དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་གྲལ་ལས་ཁྲི་འཛིན་ཅིག་བཅག་འཐུ་འབད་དགོ།

12. The Dzongkhag Tshogdu shall meet at least twice a year while the Gewog Tshogde and the Thromde Tshogde shall assemble at least three times a year.

13. The presence of not less than two-thirds of the total number of members shall be required to constitute a quorum for a sitting of a Local Government.

14. When the office of a member of the Local Government becomes vacant for any reason other than the expiration of term, an election of a member to fill the vacancy shall be held within thirty days as from the date of the vacancy.

15. The members of Local Governments shall take an Oath or Affirmation of Office, as provided for in the Third Schedule of this Constitution, before assuming their responsibilities.

16. The election of the members of Local Governments shall be conducted in accordance with the provisions of the Electoral Laws.

17. A candidate to or a member of the Local Governments shall not belong to any political party.

18. Local Governments shall be:

(a) Supported by the Government in the development of administrative, technical and managerial capacities and structures which are responsive, transparent, and accountable;

(b) Entitled to levy, collect, and appropriate taxes, duties, tolls, and fees in accordance with such procedure and subject to limitations as may be provided for by Parliament by law;

(c) Entitled to adequate financial resources from the Government in the form of annual grants;

(d) Allocated a proportion of national revenue to ensure self-reliant and self-sustaining units of local self-government;

(e) Supported by the Government to promote holistic and integrated area-based development planning; and

༡༢ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དེ་ ལོ་ངོ་གཅིག་ནང་ལན་ཐེངས་གཉིས་དེ་རེ་འཚོགས་དགོཔ་དང་ རྒྱད་འོག་ཚོགས་སྡེ་དང་ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་འདི་ ལོ་ངོ་གཅིག་ནང་ལན་ཐེངས་གསུམ་དེ་རེ་འཚོགས་དགོ།

༡༣ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཅིག་འཛོམས་ནིའི་ཚོགས་གྲངས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཚང་དགོ་པའི་འཐུས་མིའི་གྲངས་ཚད་འཛིན་ནི་འདི་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུང་བར་འཛོམས་དགོ།

༡༤ གནས་ཡུན་ཚང་སྟེ་མིན་པར་ རྒྱུ་མཚན་གཞན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མིའི་གོ་གནས་ས་སྟོང་ཐོན་ཚེ་ ས་སྟོང་བསུབ་དིའི་དོན་ལུ་ ས་སྟོང་འཐོན་པའི་ཆེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་སུམ་ཅུའི་ནང་འཁོད་ འཐུས་མི་ཅིག་བཙག་འཐུ་འབད་དགོ།

༡༥ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་ཁག་འགན་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་གསུམ་པའི་ནང་བཀོད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ ངོས་ལེན་ཕུལ་དགོ།

༡༦ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ཚུ་གི་བཙག་འཐུ་འདི་ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབད་དགོ།

༡༧ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུ་བཙག་འཐུ་འབད་ནིའི་འདེམས་ངོ་ ཡང་ན་ འཐུས་མི་ཚུ་ སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་གང་ཞིག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ནི་མེད།

༡༨ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ལུ།

ཀ༡ ལན་འདེབས་དང་ དྭངས་གསལ་ འཁྲི་འགན་ཅན་གྱི་བདག་སྐྱོང་དང་ ཐབས་རིག་འཛིན་སྐྱོང་གི་འཛོན་ཚད་གཞི་བཀོད་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་ལུ་ གཞུང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོདཔ་དང་།

ཁ༡ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཐོག་བཀོད་པའི་ཚད་འཛིན་ལས་མ་འགལ་བར་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲལ་འབབ་དང་ ཅ་ཁྲལ་ ལམ་ཁྲལ་ གློ་ཡོན་ཚུ་བཀལ་ནི་དང་བསྡུ་ནི་ དཔྱ་བགོ་རྒྱབ་ནིའི་ཐོབ་རིམ་ཡོད།

ག༡ ལོ་བསྟར་དངུལ་གྱི་གནང་སྤྱིན་སྤེ་ གཞུང་ལས་དངུལ་རྩིས་ཐོན་ཁུངས་ལྡང་ངེས་ཀྱི་ཐོབ་རིམ་ཡོད།

ང༡ རང་སྐྱོང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་རང་འདྲོངས་དང་ རང་བརྟན་གྱི་སྡེ་ཕྲན་ཚུ་ངེས་གཏན་གནས་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་འོང་འབབ་ཀྱི་ཆ་ཚད་བགོ་བཀྲམ་ཐོབ།

ཅ༡ ཡོངས་ལྡན་དང་གཅིག་སྒྲུལ་ལུ་གཞི་བཞག་པའི་ས་ཁོངས་གོང་འཕེལ་གྱི་འཆར་གཞི་བསྒྲུབ་ཐབས་ལུ་ གཞུང་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོདཔ།

(f) Entitled to own assets and incur liabilities by borrowing on their own account subject to such limitations as may be provided for by Parliament by law.

19. Local Governments shall be supported by administrative machinery staffed by civil servants.

20. A Dzongkhag shall have a Dzongdag as the chief executive supported by civil servants. The Dzongdag shall have no political affiliation and shall discharge his or her responsibilities as the chief executive in the interests of the people and the country.

21. The Dzongkhag Tshogdu, the Gewog Tshogde and the Thromde Tshogde, unless sooner dissolved, shall continue for five years from the date of the first sitting of the respective bodies.

22. The powers and functions of the Dzongdag and the Local Governments shall be in accordance with the laws made by Parliament.

Article 23
Elections

1. Under this Constitution, the general will of the people shall be the basis of government and it shall be expressed through periodic elections.

2. A person shall have the right to vote by direct adult suffrage through secret ballot at an election if the person is:

(a) A Bhutanese citizen as evidenced by a Citizenship Card;

(b) Not less than eighteen years of age;

(c) Registered in the civil registry of that constituency for not less than one year, prior to the date of the election; and

(c) Not otherwise disqualified from voting under any law in force in Bhutan.

3. A candidate for an elective office under this Constitution shall:

(a) Be a Bhutanese citizen;

ཆ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཁྲིམས་ཐོག་བཀོད་པའི་ཚད་འཛིན་ལས་མ་འགལ་བར་ གཞིས་གནས་བདག་བཟུང་དང་རང་སོའི་རྩིས་ཐོག་སྐྱིན་འགྲུལ་ལེན་ཏེ་ འཁྲི་བ་ཚུ་བཟོ་ཆོག་པའི་ཐོབ་རིམ་ཡོད།

༡༩ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ ཞི་གཡོགཔ་ཡོད་པའི་བདག་སྐྱོང་འདུས་ཚོགས་ཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

༢༠ རྫོང་ཁག་ཅིག་ལུ་ ཞི་གཡོགཔ་ཚུ་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་ལྡན་པའི་འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་འཛིན་སྤེ་ རྫོང་བདག་ཅིག་དགོ། རྫོང་བདག་འདི་ སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་ནི་མེད་པའི་ཁར་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་སེར་གྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ འཛིན་སྐྱོང་གཙོ་འཛིན་སྤེ་ཁོའམ་མོ་རའི་ཁག་འགན་ཚུ་བསྒྲུབ་དགོ།

༢༡ སྔ་གོང་ལས་རྩ་གྲོལ་སོང་བ་ཞིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་ རྫོང་ཁག་ཚོགས་འདུ་དང་རྒེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་ རང་སོའི་ཚོགས་ཐེངས་དང་པའི་ཆེས་གྲངས་ལས་བརྩིས་ཏེ་ལོ་ངོ་ལྔ་རེ་འཕྲོ་མཐུད་དེ་གནས་དགོ།

༢༢ རྫོང་བདག་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་གི་དབང་ཚད་དང་བྱ་སྒོའི་རིགས་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོ།

རྩ་ཚན་༢༣ པ།

བཙག་འཐུ།

༡ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་ གཞུང་གི་གཞི་གནས་འདི་ མི་སེར་སྤྱིར་གྱི་བསམ་དོན་ཞིནམ་དང་ བསམ་དོན་འདི་དུས་མཚམས་ཅན་གྱི་བཙག་འཐུའི་ཐོག་ལས་གསལ་སྟོན་འབད་དགོ།

༢ མི་ཅིག་གིས་ བཙག་འཐུ་ཅིག་ནང་གསང་བའི་ཚོགས་རྒྱན་ཐོག་ལས་ ན་ལོན་ཚོགས་རྒྱན་ཐད་ཀར་བསྐྱུར་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ངོ་འདི།

ཀ། མི་ཁུངས་ལག་ཁྱེར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་ནི་ཡོད་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་དང་།

ཁ། སྐྱེས་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་མ་ཆུང་བ།

ག། བཙག་འཐུའི་ཆེས་གྲངས་ཀྱི་སྔ་གོང་ལས་ལོ་ངོ་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་བར་ འདེམས་ཁོངས་དེའི་ཞི་བའི་ཐོ་བཀོད་མ་ཡིག་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པ།

ང་། འབྲུག་ལུ་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གང་རུང་ཅིག་གི་ནང་གསལ་ལྟར་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་ནིའི་ཁྱད་ཚད་ལས་མ་འགལ་བ།

༣ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་ བཙག་འཐུ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་དོན་ལུ་ འདེམས་ངོ་གིས་འགྲུབ་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ། འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཞིན་མི་ཅིག་དང་།

(b) Be registered voter of that constituency;

(c) Be a minimum of twenty-five years and maximum of sixty-five years of age at the time of filing the nomination;

(d) Not receive money or any assistance from foreign sources, be it governmental, non-governmental, private organizations or from private parties or individuals; and

(e) Fulfil the necessary educational and other qualifications prescribed in the Electoral Laws.

4. A person shall be disqualified as a candidate or a member holding an elective office under this Constitution, if the person:

(a) Is married to a person who is not a citizen of Bhutan;

(b) Is terminated from Public Service;

(c) Is convicted for any criminal offence and sentenced to imprisonment;

(d) Is in arrears of taxes or other dues to the Government;

(e) Has failed to lodge accounts of election expenses within the time and in the manner required by law without good reason or justification;

(f) Holds any office of profit under the Government, public companies or corporations as prescribed in the Electoral Laws; or

(g) Is disqualified under any law made by Parliament.

5. Any disqualification under section 4 of this Article shall be adjudicated by the High Court on an election petition filed pursuant to a law made by Parliament under section 7 of this Article.

ཁ༽ འདེམས་ཁོངས་དེ་ནང་ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་སྦེ་ཐོ་བཀོད་གྲུབ་པ།

ག༽ གདམ་ངོའི་ཞུ་ཡིག་བཙུགས་པའི་སྐབས་ དམའ་ཤོས་སྐྱེས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་དང་ མཐོ་ཤོས་སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོན་པ།

ང་༽ གཞུང་ ཡང་ན་ གཞུང་མིན་ སྐོར་གྱི་ལས་ཚོགས་ ཡང་ཅན་སྐོར་སྡེ་དང་ངོ་རྐྱང་ཚུ་ག་ལས་ཞིན་རུང་ ཕྱིའི་འབྱུང་ཁུངས་ལས་དངུལ་རྐྱང་ ཡང་ན་ གྲོགས་རམ་གང་ཡང་མ་ལེན་པ།

ཅ༽ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་དགོས་མཁོའི་ཤེས་ཡོན་དང་ཁྱད་ཚད་གཞན་ཚུ་ཡོདཔ།

༩ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་འདེམས་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ བཙག་འཐུ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་འཆང་བའི་འཐུས་མི་ཅིག་ ཁྱད་ཚད་དང་མ་མཐུན་པའི་མི་ངོ་སྦེ་བརྩིད་དགོཔ་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ངོ་འདི།

ཀ༽ འབྲུག་པའི་མི་སེར་མིན་མི་ཅིག་དང་གཉེན་དུ་བསྡོམས་པ་ ཡང་ན།

ཁ༽ སྤྱི་གཡོག་ལས་བཏོན་བཏང་བ།

ག༽ ཉེས་ཅན་གྱི་གནོད་འགེལ་གང་རུང་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་སྟེ་བཙོན་ཁྲིམས་སྨིན་པ།

ང་༽ གཞུང་ལུ་ཕུལ་དགོ་པའི་ཁྲལ་འབབ་ ཡང་ན་ འབུལ་སྒོ་གཞན་ཚུ་ཆད་ལུས་ཡོད་པ།

ཅ༽ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དགོ་པའི་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་དང་ རྣམ་གཞག་ཅིག་གི་ཐོག་ལས་བཙག་འཐུའི་ཟད་གྲོན་གྱི་རྩིས་ཁྲ་བཀལ་མ་ཚུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ ཡང་ན་བདེན་ཁུངས་གང་ཡང་མེད་པ།

ཆ༽ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་དོན་ལྟར་ གཞུང་ངམ་ མི་དམངས་ཚོང་སྡེ་ ལས་འཛིན་ཚུ་གི་འགོ་ལུ་ ཁེ་འབབ་ཅན་གྱི་གོ་ངནས་གང་རུང་ཅིག་འཆང་བ།

ཇ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་གང་རུང་ཅིག་གི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་ཚད་ལས་འགལ་བ།

༥ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༧ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༩ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་ཁྱད་ཚད་གང་རུང་ཅིག་ལས་ འགལ་བའི་བཙག་འཐུའི་བཤེར་ཡིག་བཙུགས་མི་འདི་གུར་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་དབྱེ་བཤེར་མཛད་དགོ།

6. In order to provide for informed choice by the voter, a candidate for an elective office shall file, along with his or her nomination, an affidavit, declaring:

(a) The income and assets of the candidate, spouse and dependent children;

(b) His or her bio-data and educational qualifications;

(c) Records of criminal convictions, if any; and

(d) Whether the candidate is accused in a pending case for an offence punishable with imprisonment for more than one year and in which charges are framed or cognizance is taken by a court of law prior to the date of filing of such a nomination.

7. Parliament shall, by law, make provisions for all matters relating to, or in connection with, elections including the filing of election petitions challenging elections to Parliament and Local Governments, and the Code of Conduct for the political parties and the conduct of the election campaign as well as all other matters necessary for the due constitution of the Houses of Parliament and the Local Governments.

Article 24
Election Commission

1. There shall be an Election Commission which shall be responsible for the preparation, maintenance, and periodical updating of electoral rolls, the election schedule, and the supervision, direction, control, and conduct of elections to Parliament and Local Governments, as well as holding of National Referendums, in a free and fair manner.

2. The Election Commission shall be independent and shall consist of a Chief Election Commissioner and two Election Commissioners, appointed by the Druk Gyalpo from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

༦ ཚོགས་རྒྱན་སྐྱུར་མི་ཚུ་གིས་ ཁུངས་དག་ཤེས་པའི་གདམ་ཁའི་དོན་ལུ་ བཙག་འཐུ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་གི་འདེམས་ངོ་དེ་གིས་ ཁོའམ་མོ་རའི་གདམ་ཁའི་ཞུ་ཡིག་དང་སྦྲགས་པའི་འབའ་གན་ཅིག་ནང་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༽ འདེམས་ངོ་དང་ རང་སོའི་གཉེན་གྲོགས་ རང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་སྡོད་མི་བུ་གཞི་ཚུ་གི་འོང་འབབ་དང་གཞིས་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལས་དང་།

ཁ༽ ཕོ་མོ་རང་སོའི་རྟོགས་བརྗོད་དང་ ཤེས་ཡོན་གྱི་ཁྱད་ཚད།

ག༽ གས་སྲིད་ ཉེས་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་གཅོད་འཛིན་ཐོ་གང་རུང་ཅིག་ཡོད་པ།

ང་༽ གདམ་ཁའི་ཞུ་ཡིག་བཙུགས་པའི་ཆེས་གྲངས་ཀྱི་ཉེ་མར་ ཡུན་འགྱངས་རྩོད་གཞི་ཅིག་ནང་ ལོ་ངོ་གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་བཙོན་ཁྲིམས་སྨིན་ངེས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་ཅིག་གི་སྐོར་ཉེས་འཛུགས་བཀོད་པ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་གིས་ངོས་ལེན་གྲུབ་མི་གང་ཞིག་ནང་ འདེམས་ངོ་དེ་ལུ་ཉེས་ཁག་བཀལ་བ་ཡོད་མེད།

༧ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་བརྟེན་པའི་དགོངས་དོན་ཚུ་བཀོད་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་གི་བཙག་འཐུའི་སྐོར་དང་ བཙག་འཐུའི་རྩོད་ཉོག་གི་བཤེར་ཡིག་བཙུགས་ཐངས་དང་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་དང་ བསྐུལ་བསྒྲགས་འཐབ་ལུགས་ཀྱིས་མ་ཚད་པར་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཁང་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ ཚུལ་མཐུན་གཞི་བཙུགས་ལུ་མཁོ་བའི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་ཁྲིམས་ཐོག་བཀོད་དགོ།

རྩ་ཚན་༢༩ པ།

བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས།

༡ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་དེ་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཚུ་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཚུ་གི་བཙག་འཐུའི་སྐབས་ རང་མོས་དང་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ལས་འོག་འདྲེན་འཐབ་ནི་ལུ་ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་བཅའ་སྒྲིག་ ཐོ་ཡིག་རྒྱུན་སྐྱོང་དང་ དུས་མཚམས་དང་བསྟུན་པའི་ཁ་གསོ་ བཙག་འཐུའི་ལས་འཆར་དང་ བལྟ་སྐྱོང་ བཀོད་ཁྱབ་དམ་འཛིན་འབད་ནི་ཚུ་གི་ཁག་འགན་ཡོད།

༢ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་འིད་ རང་དབང་ཅན་ཞིན་དགོ་པའི་ཁར་ དེ་ནང་བློན་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིདཔ་བཅས་ཀྱིས་ མགྲིན་མཐུན་ཐོག་ལས་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་བའི་མིང་ཐོའི་ནང་གསེས་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་ བཙག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་དང་ བཙག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་གཉིས་ཚུདཔ་ཞིན།

3. The term of office of the Chief Election Commissioner and Election Commissioners shall be five years or until they attain the age of sixty-five years, whichever is earlier.

4. The Election Commission shall be responsible for the delimitation of constituencies for election of the members of Parliament and Local Governments.

5. Parliament shall, by law, ensure that the Election Commission holds elections so that the National Assembly and Local Governments are re-constituted within ninety days after its dissolution.

Provided that in the case of the National Council, elections shall be held so that it is re-constituted on the date of expiry of the term. In the case of the Dzongkhag Tshogdu, the Gewog Tshogde and the Thromde Tshogde being dissolved prematurely, it shall be re-constituted within ninety days after its dissolution.

6. The Election Commission shall function in accordance with the Electoral Laws.

Article 25
The Royal Audit Authority

1. There shall be a Royal Audit Authority to audit and report on the economy, efficiency, and effectiveness in the use of public resources.

2. The Royal Audit Authority shall be an independent authority headed by the Auditor General who shall be appointed by the Druk Gyalpo from a list of eminent persons recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

3. The term of office of the Auditor General shall be five years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier.

༣ བཙག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ་དང་བཙག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་ཚུ་གི་གནས་ཡུན་འདི་ ལོ་ངོ་ལྔའམ་
སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ ག་ཏ་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།
༤ སྤྱི་ཚོགས་དང་ ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མི་བཙག་འཐུའི་དོན་ལུ་ འདེམས་ཁོངས་ཚུ་གི་
བཙད་མཚམས་བཟོ་ནི་འདི་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁག་འགན་ཡིན།
༥ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་དང་ཤ་གནས་ཀྱི་གཞུང་རྩ་གྲོལ་སོང་ཞིནམ་ལས་ ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་
ནང་འཁོད་ དེ་ཚུ་བསྐྱར་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་བཙག་འཐུ་རྐྱབ་དགོཔ་
སྤེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཐོག་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།
དེ་ཡང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཐད་ རང་སོའི་གནས་ཡུན་ཚང་བའི་ཆེས་གྲངས་དེ་ཁར་བསྐྱར་
འཛུགས་འགྲུབ་ནིའི་དོན་ལུ་ འདུས་ཚོགས་རང་སོའི་བཙག་འཐུ་ཚུ་འབད་དགོ། རྫོང་ཁག་ཚོགས་
འདུ་དང་ རྒེད་འོག་ཚོགས་སྡེ་ ཁྲོམ་སྡེ་ཚོགས་སྡེ་ཚུ་གི་ཐད་ གནས་ཡུན་མ་ཚང་གོང་ལས་རྩ་
གྲོལ་སོང་ཚེ་ རྩ་གྲོལ་སོང་བའི་ཆེས་གྲངས་ལས་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ནང་འཁོད་བསྐྱར་འཛུག་
འབད་དགོ།
༦ བཙག་འཐུ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བཙག་འཐུ་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྱ་སྒོ་བསྒྲུབ་དགོ།

རྩ་ཚན་༢༥ པ།

རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན།

༡ རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་ སྤྱི་ནོར་ཚུ་ ཚད་དམ་དང་འཇོན་ཚད་
དོན་སྨིན་ཅན་སྤེ་སྤྱོད་ནིའི་སྐོར་ལས་ རྩིས་ཞིབ་རྐྱབ་ནི་དང་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ཡིན།
༢ རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་འདི་ རང་དབང་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་ཅིག་ཡིན་དགོཔ་དང་
དེའི་འགོ་ཁྲིད་འབད་མི་རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྱབ་འདི་ བློན་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་
ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་ ལྡོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིདཔ་བཅས་
ཀྱིས་ མགྲིན་མཐུན་ཐོག་ལས་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་བའི་ཁྱད་ལྡན་མི་ངོ་ཚུ་གི་མིང་ཐོའི་ནང་གསེས་
ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།
༣ རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་གནས་ཡུན་ལོ་ངོ་ལྔའམ་ སྐྱེས་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ ག་
ཏ་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།

4. The Royal Audit Authority shall, without fear, favour, or prejudice, audit the accounts of all departments and offices of the Government including all offices in the Legislature and the Judiciary, all public authorities and bodies administering public funds, the police and the defence forces as well as the revenues, public and other monies received and the advances and reserves of Bhutan.

5. The Auditor General shall submit an Annual Audit Report to the Druk Gyalpo, the Prime Minister and Parliament.

6. Parliament shall appoint a five member Public Accounts Committee, comprising members of Parliament who are reputed for their integrity, to review and report on the Annual Audit Report to Parliament for its consideration or on any other report presented by the Auditor General.

7. The Royal Audit Authority shall function in accordance with the Audit Act.

Article 26
The Royal Civil Service Commission

1. There shall be a Royal Civil Service Commission, which shall promote and ensure an independent and apolitical civil service that will discharge its public duties in an efficient, transparent and accountable manner.

2. The Commission shall consist of a Chairperson and four other members appointed by the Druk Gyalpo from among eminent persons having such qualifications and experience as would enhance the performance of the Commission, from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

3. The term of office of the Chairperson and members of the Commission shall be five years or until they attain the age of sixty-five years, whichever is earlier.

4. The Commission shall endeavour to ensure that civil servants render professional service, guided by the highest standards of ethics and integrity to promote good governance and social justice, in implementing the policies and programmes of the Government.

๔ རྒྱལ་གཞུང་རྩེས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ འཇིགས་སྐང་ ཡང་ན་ མཐུན་འགྱུར་ ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པར་ གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་དང་ ཡིག་ཚང་ཚུ་བརྩེས་པའི་ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་དང་ དབང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེའི་མངའ་འོག་གི་ཡིག་ཚང་ཚུ་ མི་དམངས་ཚད་ཅན་དང་ སྤྱི་ཚན་མ་དཔྱལ་བདག་སྐྱོང་འཐབ་མི་འདུས་ཚོགས་ ཁྲིམས་སྲུང་འགག་སྡེ་དང་སྲུང་སྐྱོབ་དམག་སྡེ་ཚུ་ དེ་ལས་འབྲུག་གི་འོང་འབབ་དང་སྤྱི་དཔྱལ་བྱང་ཕོ་དང་མ་དཔྱལ་གཞན་ཀྱི་བྱང་ཕོ་སྟོན་ཆིན་དང་ གསོག་འཛོག་མ་དཔྱལ་ཀྱི་རྩིས་ཁྲ་ཚུ་ རྩིས་ཞིབ་འབད་དགོ།

๕ རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ བློན་ཆེན་ སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ལུ་ ལོ་བསྟར་རྩིས་ཞིབ་སྐྱན་ཞུ་ཅིག་ཐུལ་དགོ།

๖ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཞིབ་བཤུས་དོན་ལུ་ཐུལ་བའི་ལོ་བསྟར་རྩིས་ཞིབ་སྐྱན་ཞུ་ ཡང་ན་ རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ཐུལ་བའི་སྐྱན་ཞུ་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་སྐྱན་ཞུ་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མིའི་གྲལ་ལས་ རང་སོའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་དག་གི་མིང་གཏམ་ཅན་གྱི་འཐུས་མི་ལུ་ཡོད་པའི་དམངས་རྩིས་ཚོགས་ཆུང་ཅིག་ བསྐོ་བཞག་འབད་དགོ།

๗ རྒྱལ་གཞུང་རྩིས་ཞིབ་དབང་འཛིན་གྱིས་ རྩིས་ཞིབ་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྱ་སྤྱོད་བསྐྱབ་དགོ།

རྩ་ཚིན་ ༡༨ པ།

རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས།

๑ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་གིས་ འཛིན་ཚད་དང་ དྭངས་གསལ་འཁྲི་འགན་ལྟན་པའི་རྣམ་གཞག་གི་སྤྱོ་ལས་སྤྱི་འགན་སྐྱབ་མི་རང་དབང་ཅན་དང་ སྡིད་དོན་འཛེལ་ཞེད་ཀྱི་ཞི་གཡོག་ཅིག་ཡར་ངག་གཏོང་ནི་དང་ རེས་གཏན་ཡོད་པ་བཟོ་དགོ།

๒ ལྷན་ཚོགས་འདི་ནང་ བློན་ཆེན་དང་ འབྲུག་ཁེ་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྲི་འཛིན་ ལྷོག་ཕྱོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་པ་བཅས་ཀྱིས་ མགྲིན་མཐུན་ཐོག་ལས་ གློས་འདེབས་ཕྱལ་བའི་མི་ངོ་ཚུ་གི་མིང་ཐོའི་ནང་གསེས་ལས་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་འཛེལ་ རྒྱས་གཏུང་ཐུབ་པའི་ཁྲིད་ཚད་དང་ ཉམས་སྐྱོང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གཞི་ཁྱབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་དོན་འཛེལ་ རྒྱས་གཏུང་ཐུབ་པའི་ཁྲིད་ཚད་དང་ ཉམས་སྐྱོང་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་གཞི་ཁྱབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་ རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་ཁྲི་འཛིན་ཅིག་དང་ འཐུས་མི་བཞི་ཚུགས་པ་ཞིན།

๓ ལྷན་ཚོགས་དེའི་ཁྲི་འཛིན་དང་ འཐུས་མི་ཚུ་གི་གནས་ཡུན་ལོ་ངོ་ལྔའམ་ སྐྱེས་ལོ་དྲུག་རྩ་དེ་ལྟ་ལོན་མི་གཉིས་ལས་ ག་ཅ་མི་དེ་ལུ་གནས་དགོ།

๔ ལྷན་ཚོགས་དེ་གིས་ གཞུང་གི་སྲིད་ཐུས་དང་ལས་རིམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ གཞུང་སྐྱོང་ལེགས་ལྡན་དང་ མི་སྡེའི་དྲང་ཁྲིམས་ཡང་དག་ལུ་གནས་ཚད་མཐོ་བའི་བཟང་སྤྱོད་དང་ གཅིག་སྒྲིལ་གྱི་ལམ་སྟོན་ཐོག་ལས་ ཞེ་གཡོག་པ་ཚུ་གིས་ཁུངས་རིག་གི་ཞབས་ཏོག་ཞུ་ཚུགས་པ་ རེས་གཏན་བཟོ་ནི་ལུ་བཙོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

5. The Commission shall, in the interest of promoting merit, productivity and equity, ensure that uniform rules and regulations on recruitment, appointment, staffing, training, transfers and promotion prevail throughout the civil service.

6. The Commission shall ensure that all civil servants shall have recourse to justice through the Administrative Tribunal established under section 16 of Article 21 to hear their appeals against administrative decisions including those of the Commission.

7. Every civil servant who has been adversely affected by an administrative action shall have the right of access to the Commission.

8. The Commission shall meet regularly and shall be supported by a permanent Secretariat, which shall function as the central personnel agency of the Government.

9. The Commission shall submit an Annual Report on its policies and performances to the Druk Gyalpo and to the Prime Minister.

10. The Royal Civil Service Commission shall function in accordance with the Civil Service Act.

Article 27

The Anti-Corruption Commission

1. There shall be an Anti-Corruption Commission, headed by a Chairperson and comprising two members, which shall be an independent authority and shall take necessary steps to prevent and combat corruption in the Kingdom.

2. The Chairperson and members of the Commission shall be appointed by the Druk Gyalpo from a list of names recommended jointly by the Prime Minister, the Chief Justice of Bhutan, the Speaker, the Chairperson of the National Council and the Leader of the Opposition Party.

3. The term of office of the Chairperson and members of the Commission shall be five years or until attaining the age of sixty-five years, whichever is earlier.

4. The Commission shall submit an Annual Report on its policies and performances to the Druk Gyalpo, the Prime Minister and Parliament.

๕ ལྷན་ཚོགས་དེ་གིས་ གཟེངས་ཐོན་དང་ གྲུབ་འབྲས་ཅན་ སྤྱི་སྟོམས་ཡར་སྤེལ་གཏང་ནི་དེ་ དག་ལ་ལྟོས་དང་ བསྐོ་བཞག་ ལས་ཁྲིད་གཞི་བཀོད་ སྤྱོད་བརྟན་ གནས་སོར་ ཏོ་གནས་ཡར་སེང་བཅས་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་དང་སྦྱིག་གཞི་ཚུ་ ཞི་གཡོགཔ་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་གཅིག་ མཚུངས་ཁྲབ་ཚུགསཔ་དེས་གཏན་བཙོ་དགོ།

๖ ལྷན་ཚོགས་དེ་གིས་ རང་གི་གྲོས་ཆོད་བཅུས་པའི་བདག་སྐྱོང་གི་གྲོས་ཆོད་ཚུ་གི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་སྟན་གསན་གྱི་དོན་ལུ་ རྩ་ཚན་༡༡ གི་དོན་ཚན་༡༤ པའི་ནང་གསལ་ལྷར་གཞི་ བཙུགས་གྲུབ་པའི་བདག་སྐྱོང་ཁེམས་ཞིབ་ཆོགས་སྤེ་བརྒྱད་དེ་ ཞི་གཡོགཔ་ཆ་མཉམ་ལུ་ ཏང་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཞུ་གཏུགས་འབད་ནི་ཡོད་པ་དེས་གཏན་བཙོ་དགོ།

๗ བདག་སྐྱོང་གི་དང་ལེན་ལས་བརྟེན་གཞོད་པ་བྱུང་མི་ཞི་གཡོགཔ་ག་ར་ཁིན་རྒྱང་ ལྷན་ཚོགས་འདི་ ནང་ཐོགས་ཆེད་བཅར་ཚོག་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

๘ ལྷན་ཚོགས་འདི་ དུས་རྒྱུན་ཚོགས་ནི་དང་ དེ་ལུ་གཞུང་གི་ལས་གཡོག་པའི་ལས་འཆེལ་ཞེ་བ་སྤེ་ བྱ་སྤོ་སྤྲུབ་མི་གཏན་འཇགས་དྲུང་ཆེན་ཡིག་ཚང་ཅིག་གིས་རྒྱབ་སྐྱོར་འབད་དགོ།

๙ ལྷོན་ཚོགས་དེ་གིས་ རང་སོའི་སྲིད་བྱུས་དང་ལས་དོན་སྐོར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ བློན་ཆེན་ལུ་ ལོ་བསྟར་སྟན་ཞུ་ཅིག་ཕུལ་དགོ།

๑๐ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཞི་གཡོག་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྱ་སྤོ་བསྟུབ་དགོ།

རྩ་ཚན་ ༡༣ པ།

བདན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས།

๑ བདན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་དེ་ནང་ ཁྱེ་འཛིན་ཅིག་གིས་འགོ་ཁྲིད་ཐོག་ འཐུས་མི་གཉིས་དགོ་པའི་ཁར་ ལྷན་ཚོགས་དེ་ རང་དབང་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་ཅིག་ཚིནམས་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ནང་ བདན་ལྷད་སྡོན་འགོག་དང་འཛོམས་ཐབས་ལུ་མཁོ་བའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་དང་ལེན་ འབད་དགོ།

๒ བདན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་འཛིན་དང་འཐུས་མི་ཚུ་ བློན་ཆེན་དང་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ སྤྱི་བློན་པོ་ ཚོགས་དཔོན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེའི་ཁྱེ་འཛིན་ ལྷོག་སྒོགས་ཚོགས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ བཅས་ཀྱིས་ མཐུན་མཐུན་ཐོག་ལས་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་བའི་མིང་ཐོའི་ནང་གསེས་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བསྐོ་བཞག་འགལ་མེད་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་ལོ་དྲུག་རྩ་རེ་ལྷ་ལོན་ མི་གཉིས་ལས་ གཏན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྱེ་འཛིན་དང་ གཉིས་ཀ་ཡང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ལས་དོན་སྐོར་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ བློན་ཆེན་སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ལུ་ ལོ་བསྟར་སྟན་ཞུ་ཅིག་ཕུལ་དགོ།

5. Prosecution of individuals, parties or organizations on the basis of the findings of the Commission shall be undertaken expeditiously by the Office of the Attorney General for adjudication by the courts.

6. The Anti-Corruption Commission shall function in accordance with the Anti-Corruption Act.

Article 28

Defence

1. The Druk Gyalpo shall be the Supreme Commander in Chief of the Armed Forces and the Militia.

2. The Royal Body Guards shall be responsible for the security of the Druk Gyalpo while the Royal Bhutan Army shall serve as a professional standing army and both forces shall form the core of Bhutan's defence against security threats.

3. The Royal Bhutan Police shall, as a trained uniform force under the Ministry of Home Affairs, be primarily responsible for maintaining law and order and prevention of crime, and shall also be considered an important part of the nation's security force.

4. Parliament may, by law, require compulsory militia service for adult citizens to strengthen the defence of the country.

5. The State shall be responsible for the maintenance of the Armed Forces to safeguard the security of the country and the well-being of the nation.

6. Bhutan shall not use military force against a foreign State except in self-defence or for the purpose of maintaining its security, territorial integrity and sovereignty.

Article 29

The Attorney General

1. There shall be an Office of the Attorney General, which shall be autonomous, to carry out the responsibilities within the domain and authority of the Government and such other legal matters as may be entrusted to the office.

༥ ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཞིབ་བཤེར་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ ངོ་རྒྱང་ ཡང་ན་ རྩ་ཕན་ ལས་ཚོགས་ཀྱི་ཉེས་བཤེར་ཚུ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་རྩོད་བཤེར་དོན་ལུ་ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་གིས་ གང་མགྱོགས་འགན་ལེན་འབད་དགོ།

༦ ངན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ངན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྱ་སྒོ་བསྒྲུབ་དགོ།

རྩ་ཚན་༢༨ པ།

སྲུང་སྐྱོབ།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ དྲག་པོའི་དམག་སྡེ་དང་ཞི་བའི་དཔའ་རྩལ་པའི་མངོན་མཐོའི་བཀོད་དཔོན་སྤྱི་ཁྱབ་ཡིན།

༢ རྒྱལ་པོའི་སྐུ་སྲུང་དམག་སྡེའི་ཁག་འགན་འདི་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་སྐུའི་བདེ་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་ནིའི་ཁར་ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་དམག་སྡེ་གིས་ ཁྱད་རིག་ལྡན་པའི་གཏན་འཇགས་ཀྱི་དྲག་པོའི་དམག་སྡེ་ཅིག་སྦེ་ཕྱག་ཕྱིད་ཞུ་ནི་ཡིནམ་དང་ དམག་སྡེ་གཉིས་པོ་བདེ་སྲུང་ལུ་འཇིགས་བསྐུལ་གྱི་ཟློག་ཐབས་བསྒྲིག་མི་ འབྲུག་གི་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་སྲོག་ཤིང་ཡིན།

༣ རྒྱལ་གཞུང་འབྲུག་གི་འགག་སྡེ་འདི་ སྦྱོང་བརྡར་གྲུབ་པའི་སྒྲིགས་ཆས་ཅན་གྱི་དམག་སྡེ་ཅིག་ཡིནམ་ལས་ ནང་སྲིད་ལྷན་ཁག་འོག་ལུ་ སྒྲིགས་དང་ཁྲིམས་ལུགས་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་དང་ ཉེས་ལས་སྔོན་འགོག་གི་ཁག་འགན་གཙོ་བོ་བཟུང་ནིའི་ཁར་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དམག་སྡེའི་ ཆ་ཤས་གལ་ཅན་ཅིག་སྦེ་ཡང་བརྩི་འཇོག་འབད་དགོ།

༤ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཁྲིམས་ཐོག་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲུང་སྐྱོབ་མཐའ་བཙན་གྱི་དོན་ལུ་ ན་ལོན་མི་སེར་ཚུ་ ངེས་པར་མཁོ་བའི་ཞི་བའི་དཔའ་རྩལ་པའི་ཞབས་ཏོག་ཞུ་ཐབས་བསྒྲིག་ཆོག།

༥ རྒྱལ་ཁམས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཉེན་སྲུང་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་དྲག་དམག་ཚུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་ནིའི་ཁག་འགན་འབག་དགོ།

༦ འབྲུག་གིས་ རང་གི་སྲུང་སྐྱོབ་ ཡང་ན་ བདེ་སྲུང་ མངའ་ཁོངས་གཅིག་སྒྲིལ་ རང་བཙན་རྒྱུན་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁམས་ཀྱི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་དྲག་དམག་སྤྱོད་ནི་མེད།

རྩ་ཚན་༢༩ པ།

རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ།

༡ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་ཡིག་ཚང་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་དེ་ རང་སྐྱོང་ཅན་ཡིནམ་དང་ དེ་གིས་གཞུང་གི་དབང་ཁྱབ་དང་ དབང་འཛིན་གྱི་ནང་འཁོད་ལས་འབྱུང་བའི་ཁག་འགན་ཚུ་དང་ ཡིག་ཚང་དེ་ལུ་སྤྲོད་དེ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་གནད་དོན་གཞན་ཚུ་ བསྟར་སྤྱོད་བསྒྲུབ་དགོ།

2. The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, appoint an eminent jurist as the Attorney General on the recommendation of the Prime Minister.

3. The Attorney General as the chief legal officer shall be the legal advisor to and legal representative of the Government.

4. In the performance of his or her duties, the Attorney General shall have the right to appear before all courts.

5. The Attorney General shall have the power to institute, initiate, or withdraw any case in accordance with the law.

6. The Attorney General shall have the right to appear and express opinions on any legal question in Parliament.

7. The Attorney General shall submit an Annual Report to the Druk Gyalpo and to the Prime Minister.

8. The Attorney General's Office shall function in accordance with the Office of the Attorney General's Act.

Article 30

The Pay Commission

1. There shall be a Pay Commission, headed by a Chairperson, which shall be autonomous and shall be constituted, from time to time, on the recommendation of the Prime Minister.

2. The Pay Commission shall recommend to the Government revisions in the structure of the salary, allowances, benefits, and other emoluments of the Royal Civil Service, the Judiciary, the members of Parliament and Local Governments, the holders and the members of constitutional offices and all other public servants with due regard to the economy of the Kingdom and other provisions of this Constitution.

3. The recommendations of the Commission shall be implemented only on the approval of the Lhengye Zhungtshog and subject to such conditions and modifications as may be made by Parliament.

༢ བློན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་ ཁྱད་ལྡན་ཁྲིམས་ཀྱི་མཁས་མཆོག་ཅིག་ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་སྤེ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི།

༣ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་འདི་ ཁྲིམས་དོན་འགོ་དཔོན་གཙོ་བོ་འབད་ནི་འདི་གིས་ གཞུང་གི་ཁྲིམས་དོན་གྲོས་དཔོན་དང་ཁྲིམས་དོན་གྱི་སྐུ་ཚབ་ཨིན།

༤ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ ཁོའམ་མོ་རའི་འགན་ཁུར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ཡོངས་ཀྱི་མདུན་ས་ལུ་བཅར་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༥ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ་ རྩོད་གཞི་གང་རུང་ཅིག་གི་བཤེར་གཏུགས་ ཡང་ན་ འགོ་བཙུགས་ནི་ ཕྱིར་བཏོན་ཚུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

༦ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ལུ་ ཁྲིམས་དོན་གྱི་དྲི་བ་གང་རུང་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ནང་ ངོ་བཅར་དང་བསམ་འཆར་བརྗོད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༧ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ བློན་ཆེན་ལུ་ལོ་བསྟར་སྙན་ཞུ་ཅིག་ཕུལ་དགོ།

༨ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཡིག་ཚང་གིས་ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བྱ་སྒོ་བསྒྲུབ་དགོ།

རྩ་ཚན་༣༠ པ།

དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས།

༡ དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་ ཁྲི་འཛིན་ཅིག་གིས་འགོ་ཁྲིད་ཐོག་ རང་སྐྱོང་ཅན་ཅིག་ཨིནམ་དང་ བློན་ཆེན་གྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་བཙུགས་དགོ།

༢ དངུལ་ཕོགས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ གཞུང་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་དགོངས་དོན་གཞན་ལུ་ འོས་འབབ་རན་པའི་བརྩི་མཐོང་དང་བསྟུན་ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོགཔ་དང་ དྲང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་ སྤྱི་ཚོགས་དང་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ དེ་ཁར་རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་དང་དེའི་འཐུས་མི་ཚུ་ སྤྱི་གཡོགཔ་གཞན་ཆ་མཉམ་གྱི་དངུལ་ཕོགས་དང་ཟུར་འཐུས་ ཁེ་ཕན་ཐོབ་ལམ་གཞན་གྱི་གཞི་བཀོད་བསྐྱར་བཟོའི་གྲོས་འདེབས་ཕུལ་དགོ།

༣ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཆ་རྐྱེན་དང་སྒྱུར་བཅོས་ཚུ་ལས་མ་འགལ་བར་ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱི་གནང་བ་ཁོ་ན་དང་བསྟུན་ ལྷན་ཚོངས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོཔ་ཨིན།

Article 31
Holders of Constitutional Offices

1. No person shall hold a constitutional office or post under this Constitution unless the person is:

   (a) A natural born citizen of Bhutan; and

   (b) Not married to a person who is not a citizen of Bhutan.

2. The holders of constitutional offices under this Constitution shall be:

   (a) The Chief Justice of Bhutan and the Drangpons of the Supreme Court;

   (b) The Chief Justice and the Drangpons of the High Court;

   (c) The Chief Election Commissioner;

   (d) The Auditor General;

   (e) The Chairperson of the Royal Civil Service Commission; and

   (f) The Chairperson of the Anti-Corruption Commission.

3. The holders of the constitutional offices shall have no political affiliation.

4. The holders of the constitutional offices shall not be eligible for re-appointment.

5. Parliament may, by law, prescribe necessary educational and other qualifications for the holders of constitutional offices.

6. The holders of constitutional offices shall take an Oath or Affirmation of Office, as provided for in the Third Schedule of this Constitution, before assuming office.

7. The salary, tenure, discipline and other conditions of service of the holders of constitutional offices shall be as prescribed by law, provided that the salary and benefits of the holders of constitutional offices shall not be varied to their disadvantage after appointment.

རྩ་ཚན་༣༡ པ།

རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི།

༡ མི་ག་ར་ཞིན་རུང་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འིདི་ནང་གསལ་ལྟར་ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་ ཡང་ན་གོ་གནས་འཆང་ཆོག་པ་འདི་ཡང་།

ཀ༽ རང་བཞིན་སྐྱེས་ལུང་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུག་པའི་མི་སེར་དང་།

ཁ༽ འབྲུག་པའི་མི་སེར་མིན་མི་དང་གཉེན་དུ་མ་བསྡོམས་མི།

༢ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ནང་གསལ་ལྟར་ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གཤམ་གསལ།

ཀ༽ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་དང་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་དང་།

ཁ༽ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་ དྲང་དཔོན་ཚུ།

ག༽ བཙག་འཐུའི་ལྷན་འཛིན་སྤྱི་ཁྱབ།

ང་༽ རྩིས་ཞིབ་ཡོངས་ཁྱབ།

ཅ༽ རྒྱལ་གཞུང་ཞི་གཡོག་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན།

ཆ༽ ངན་ལྷད་བཀག་སྡོམ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲི་འཛིན།

༣ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་ སྲིད་དོན་དང་འབྲེལ་གཏོགས་མེདཔ་ཅིག་དགོ།

༤ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་ སླར་ལོག་བསྐོ་བཞག་འབད་ནིའི་གོ་སྐབས་མེད།

༥ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གི་དོན་ལུ་མཁོ་བའི་ཤེས་ཡོན་དང་ ཁྱད་ཚད་གཞན་ཚུ་ ཁྲིམས་ཐོག་ཆེད་དུ་བཀོད་ཆོག།

༦ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གིས་ རང་སོའི་གོ་གནས་མ་ལེན་པའི་ཉེ་མར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་ཟུར་དེབ་གསུམ་པའི་ནང་བཀོད་པའི་གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའམ་ ངོས་ལེན་ཕུལ་དགོ།

༧ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གི་དངུལ་ཕོགས་དང་ གནས་ཡུན་ སྒྲིགས་ཁྲིམས་ལས་གཡོག་གི་ཆ་རྐྱེན་གཞན་ཚུ་ ཁྲིམས་ཐོག་ཆེད་དུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཞིན་ དེ་ཡང་ རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་གི་དངུལ་ཕོགས་དང་ཁེ་ཕན་ཚུ་ བསྐོ་བཞག་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་ ཁོང་ལུ་མ་བཏུབ་པའི་ཁྱད་པར་བཟོ་ནི་མེད།

Article 32
Impeachment

1. The holders of constitutional offices shall be removed only by way of impeachment by Parliament.

2. A holder of constitutional office shall be liable to be impeached only on the ground of incapacity, incompetency or serious misconduct with the concurrence of not less than two-thirds of the total number of members of Parliament.

3. The Chief Justice of Bhutan shall preside over all impeachment proceedings and, in the case of the impeachment of the Chief Justice of Bhutan, the senior most Drangpon of the Supreme Court shall preside.

4. The Attorney General shall submit a written report on the Articles of impeachment to the Speaker.

5. The procedure for impeachment, incorporating the principles of natural justice, shall be as laid down by law made by Parliament.

Article 33
Emergency

1. The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim an emergency if the sovereignty, security, and territorial integrity of Bhutan or any part thereof is threatened by an act of external aggression or armed rebellion.

2. The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim that a public emergency or calamity, which threatens or affects the nation as a whole or part thereof, exists in which case the Government may take measures to the extent strictly required by the exigencies of the situation.

རྒྱ་ཚན་༡༡ པ།

གནས་དབྱུང་།

༡ རྒ་ཁྱིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གནས་དབྱུང་ཁོ་ནའི་ཐོག་ལས་བཏོན་གཏང་ནི།

༢ རྒ་ཁྱིམས་ཅན་གྱི་གོ་གནས་འཆང་མི་ཚུ་ འཛིན་ཐངས་ ཡང་ན་ ལྷོགས་གྲྭབ་མེད་པ་ མི་དགེ་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ཚབས་ཆེན་གྱི་གཞི་གནད་ཁོ་ན་ལུ་བརྟེན་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་མོས་མཐུན་འབྱུང་ཚེ་ གནས་དབྱུང་གཏང་དགོ།

༣ གནས་དབྱུང་གི་དབྱེ་བཞེད་རིམ་པ་ཆ་མཉམ་ནང་ འབྲུག་གི་ཁྱིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ ཆོགས་གཅོ་འབད་ནི་དང་ འབྲུག་གི་ཁྱིམས་སྤྱི་བློན་པོའི་གནས་དབྱུང་ཡིན་ཚེ་ མངོན་མཐོ་ཁྱིམས་འདུན་ཀྱི་ཆ་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དྲང་དཔོན་དེ་གིས་ ཆོགས་གཅོ་འབད་དགོ།

༤ རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱིས་ཆོགས་དཔོན་ལུ་ གནས་དབྱུང་གི་དོན་ཚན་སྐོར་ལས་ཡིག་ཐོག་སྟན་ཞུ་ཅིག་སྤྲལ་དགོ།

༥ གནས་དབྱུང་གི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་འདི་ རང་བཞིན་དྲང་ཁྱིམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཚུ་མཉམ་བསྡེབས་འབད་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ཁྱིམས་ནང་བཀོད་དོན་དང་འཁྱིལ་དགོ།

རྒྱ་ཚན་༡༢ པ།

ཚབས་རྩོལ།

༡ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བློན་ཆེན་ཀྱིས་ཡིག་ཐོག་སྤྲལ་བའི་སྒོས་འབྲལ་ཐོག་ འབྲུག་ ཡང་ན་ དེའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་ཅིག་གི་རང་བཅན་དང་བདེ་སྡུང་ ས་ཁོངས་གཅིག་སྐྱིལ་ཚུ་ ཕྱིའི་བཅོན་གཞོན་ ཡང་ན་ གོ་མཚོན་ཅན་གྱི་ངོ་རྒལ་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིགས་བསྐྱལ་འབྱུང་ཚེ་ ཚབས་རྩོལ་གྱི་བཀའ་ཁྲབ་གཏང་ནི།

༢ དམངས་ཀྱི་ཚབས་རྩོལ་ ཡང་ན་ ཉེན་ངན་ཅིག་གིས་ རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ དེའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་ཅིག་ལུ་འཛིགས་བསྐྱལ་བྱུང་བ་ ཡང་ན་ གཞོན་ཉེན་སྤྱི་ཚོགས་ཡིག་ཐོག་སྤྲལ་བའི་གྲོས་འབྲལ་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ ཚབས་རྩོལ་གྱི་བཀའ་ཁྲབ་གཏང་ཆོགཔ་དང་ དེའི་སྐབས་ལུ་གཞུང་གིས་ གནས་སྟངས་ལུ་ཉེ་བར་མཁོ་དོན་ལས་མ་ལྷག་པར་ ཐབས་ལམ་བསྒྲིག་ཆོག།

3. The Proclamation of Emergency under section 1 or 2 of this Article shall remain in force for a period of not more than twenty-one days from the date of the Proclamation unless Parliament, in a joint sitting, resolves by not less than two-thirds of the total number of members of Parliament to extend it within the said period.

4. Not less than one-fourth of the total number of members of the National Assembly may move a resolution to disapprove such a Proclamation of Emergency or disapprove the continuance in force of such Proclamation by writing to the Druk Gyalpo if the House is not in session and to the Speaker if the House is in session.

5. A joint sitting shall be held at the earliest date within twenty-one days from the day on which the motion is received by the Speaker or, as the case may be, by the Druk Gyalpo, failing which the Proclamation of Emergency shall lapse.

6. Where a Proclamation of Emergency is in operation, the Government shall be empowered to give appropriate directions to the concerned Local Government.

7. Where a Proclamation of Emergency is in operation, the enforcement of the rights conferred by this Constitution under sections 2, 3, 5, 12 and 19 of Article 7 may be suspended.

8. The Druk Gyalpo may, on the written advice of the Prime Minister, proclaim a Financial Emergency if His Majesty is satisfied that a situation has arisen whereby the financial stability or credit of Bhutan is threatened. Such a Proclamation shall be laid before each House within a period of twenty-one days after such Proclamation unless Parliament, in a joint sitting, resolves by not less than two-thirds of the total number of members of Parliament to extend it within the said period.

9. The Constitution shall not be amended during a state of emergency.

༣ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༡ པ་ ཡང་ན་ ༢ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་གྱི་ཚབས་རྡོལ་བཀའ་ཁྱབ་གནང་
བའི་ཆེས་གྲངས་ལས་ དུས་ཡུན་ཉིན་གྲངས་ཉེར་གཅིག་གི་རིང་ལུ་གནས་ནི་ཞིནམ་དང་ གལ་
སྲིད་དུས་ཡུན་དེའི་ནང་འཁོད་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་
གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ དུས་ཡུན་ཡར་སེང་གཏང་ནིའི་གྲོས་ཐག་བཅད་ན་མ་
གཏོགས་ ཚབས་རྡོལ་གྱི་བཀའ་ཁྱབ་དེ་ལུ་ གོང་གི་དུས་ཡུན་ལས་ལྷག་པའི་ཁྱབ་དབང་མེད།
༤ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་བཞི་དཔྱ་གཅིག་ལས་མ་ཉུང་པའི་འཐུས་
མི་ཚུ་གིས་ ཚབས་རྡོལ་བཀའ་ཁྱབ་འདི་ལུ་དགག་ཆ་ ཡང་ན་ བཀའ་ཁྱབ་དེའི་ཁྱབ་དབང་འཕྲོ་
མཐུད་ནི་ལུ་དགག་ཆའི་གྲོས་ཆོད་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་མ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ འབྲུག་
རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་ཡིག་ཐོག་ཕུལ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པའི་སྐབས་ཡིན་ཚེ་
ཚོགས་དཔོན་ལུ་བཙུགས་ཆོག།
༥ གྲོས་དོན་འདི་ སྐབས་ཐོབ་དང་བསྟུན་ཏེ་ ཚོགས་དཔོན་ ཡང་ན་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་
འབྱོར་བའི་ཉིནམ་ལས་ ཉིན་གྲངས་ཉེར་གཅིག་ནང་འཁོད་ གང་མགྱོགས་སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་
བཞུགས་ཅིག་འཚོགས་དགོཔ་དང་ འཚོགས་མ་ཚུགས་ཚེ་ ཚབས་རྡོལ་བཀའ་ཁྱབ་འདི་ཆ་མེད་
ཞིན།
༦ ཚབས་རྡོལ་གྱི་བཀའ་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ གཞུང་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་ཀྱི་གཞུང་ལུ་
འོས་འཚམས་ལྡན་པའི་བཀོད་ཁྱབ་བྱིན་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།
༧ ཚབས་རྡོལ་གྱི་བཀའ་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་རྩ་ཚན་༧ པའི་དོན་ཚན་༢
པ་དང་ ༣ པ་ ༥ པ་ ༡༢ པ་ ༡༩ པ་བཅས་ཀྱི་ནང་གསལ་ལྟར་གནང་བའི་ཐོབ་དབང་ཚུ་གི་
ཁྱབ་དབང་སྤྱོད་ནིའི་མཚམས་འཇོག་འབད་ཆོག།
༨ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བློན་ཆེན་གྱིས་ཡིག་ཐོག་ཕུལ་བའི་གྲོས་འབུལ་ཐོག་ འབྲུག་གི་དངུལ་
འབྲེལ་བརྟན་གཞི་ ཡང་ན་ སྐྱིན་འགྲུལ་ལུ་འཇིགས་བསྐུལ་བྱུང་ཉེན་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་ཐོད་
མི་ལུ་ མངའ་ཞབས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་འདྲོངས་ཚེ་ དངུལ་གྱི་ཚབས་རྡོལ་བཀའ་ཁྱབ་གནང་
ཆོགཔ་དང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་ཁྱབ་གནང་སྟེ་ཉིན་གྲངས་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་སྤྱི་ཚོགས་
ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམ་ཀྱི་གསུམ་དཔྱ་གཉིས་ལས་མ་ཉུངམ་
ཅིག་གིས་ གོང་གི་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ བཀའ་ཁྱབ་འདི་གི་དུས་ཡུན་ཡར་སེང་གཏང་ནིའི་གྲོས་
ཐག་བཅད་ན་མ་གཏོགས་ བཀའ་ཁྱབ་དེ་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆ་རའི་ནང་བཙུགས་དགོ།
༩ ཚབས་རྡོལ་གྱི་བཀའ་ཁྱབ་ཅིག་གནས་པའི་རིང་ལུ་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ལུ་འཕྲི་སྣོན་འབད་ནི་
མེད།

Article 34
National Referendum

1. The will of the people shall be expressed in a National Referendum. A simple majority of the total number of votes cast and counted shall be required for the referendum to be adopted.

2. The Druk Gyalpo may command a National Referendum if:

   (a) In His opinion a Bill, which is not passed in a joint sitting of Parliament, is of national importance; or

   (b) An appeal is made by not less than fifty percent of the total number of members of all Dzongkhag Tshogdues.

3. A National Referendum shall not be held on the question of imposition, variation, repeal of taxes or any other grounds as may be prescribed by law made by Parliament.

4. Parliament shall, by law, prescribe the procedure for holding a National Referendum.

Article 35
Amendment & Authoritative Text

1. Subject to the provision of section 26 of Article 2 and section 9 of Article 33, Parliament shall have the power to amend by way of addition, variation, or repeal the provisions of this Constitution in accordance with the procedure set out in this Article.

2. A motion to amend the Constitution under section 1 of this Article shall be initiated by a simple majority of the total number of members of Parliament at a joint sitting and, on being passed by not less than three-fourths of the total number of members in the next session at a joint sitting of Parliament, the Constitution shall stand amended on Assent being granted by the Druk Gyalpo.

རྩ་ཚོན་༡༩ པ།

རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས།

༡ མི་སེར་གྱི་བསམ་དོན་འདི་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཅིག་ནང་ གསལ་སྟོན་འབད་དགོ། རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཆ་འཛོག་གི་དོན་ལུ་ ཚོགས་རྒྱན་བསྒྲུར་ཏེ་གདམ་བཅུས་ཚར་བའི་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ ཕྱེད་མང་ཞིག་དགོཔ་ཨིན།

༢ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོ་མཆོག་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་ཅིག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག་པ་འདི་ཡང་གསལ་སྟིན།

ཀ) སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་ཆ་འཛོག་མ་གྲུབ་པའི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་གལ་ཅན་ཨིནམ་སྟེ་འཆར་བ་ ཡང་ན།

ཁ) རྩོང་ཁག་ཆོགས་འདུ་ཆ་མཉམ་གྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་བརྒྱ་དཔྱ་ལྔ་བཅུ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ མཐོ་གཏུགས་སུལ་བའི་སྐབས།

༣ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་གཞི་གནད་གཞན་ ཡང་ན་ ཁ་ལ་འབབ་བཀལ་ནི་ ཁྱད་པར་བཟོ་ནི་དང་ཆ་མེད་ གཏན་ནི་སྐོར་ལས་རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འབད་ནི་མེད།

༤ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་བྱ་བའི་གནད་སྡུད་ ཁྲིམས་ཐོག་ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ།

རྩ་ཚོན་༡༥ པ།

འཕྲི་སྟོན་དང་ཆོག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༡ རྩ་ཚོན་༡ པའི་དོན་ཚན་༡༨ དང་ རྩ་ཚོན་༡༡ དོན་ཚན་༢ པའི་དགོངས་དོན་ལས་མ་འགལ་བར་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ རྩ་ཚོན་འདི་ནང་བཀོད་པའི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་དང་བསྟུན་ཏེ་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ཉེ་དགོངས་དོན་ཆུ་ལུ་ ༣སྐོང་ ཡང་ན་ ཁྱད་པར་ ཆ་མེད་བཅས་ཀྱི་སྐོ་ལས་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

༢ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་ཅིག་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ཕྱེད་མང་ཞིག་ གིས་ རྩ་ཚན་འདིའི་དོན་ཚན་༣ པའི་ནང་གསལ་ལྟར་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ལུ་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ལུ་ ཆ་མེད་ཐོག་ནས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་ཅིང་ ཡོངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེངས་རེ་རེ་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་བཞི་དཔྱ་གསུམ་ལས་མ་ཉུངམ་ཅིག་གིས་ཆ་གནས་གྱུབ་ཅེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཡོ་མཆོག་གིས་གནང་བ་གྲོལ་ཞིན་ན་ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་འཕྲི་སྟོན་གྱུབ་ཨིན།

3. Parliament may call for a National Referendum if, in its opinion, a Constitutional Bill, which is not granted Assent by the Druk Gyalpo is of national importance. Accordingly, sections 1, 3 and 4 of Article 34 shall apply.

4. In any instance of a difference in meaning between the Dzongkha and the English texts of this Constitution, each text shall be regarded as equally authoritative and courts shall reconcile the two texts.

༣ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ གནང་བ་མ་གྲོལ་བའི་རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་ནང་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་གལ་ཅན་སྤེ་འཆར་ཚེ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱལ་ཡོངས་འོས་འདེམས་འབད་དགོ་པའི་གསལ་བསྒྲགས་སྤེལ་ཆོག། དེ་དང་བསཏུན་ཏེ་རྩ་ཚན་༣༩ པའི་དོན་ཚན་༡ པ་དང་ ༣ པ་ ༩ པ་བཅས་ སྦྱོར་འཇུག་འབད་དགོ།

༩ རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདིའི་རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ གོ་དོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་རེ་ཐོན་ཚེ་ ཚིག་དོན་གཉིས་ཆ་ར་ལུ་ དབང་ཚད་འདྲ་མཉམ་གྱི་བརྩི་འཇོག་འབད་དགོཔ་དང་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཚིག་དོན་གཉིས་འགྲིག་འཇགས་འབད་དགོཔ་ཡིན་ནོ།

First Schedule

The National Flag and the National Emblem of Bhutan

The National Flag

The upper yellow half that touches the base symbolizes the secular tradition. It personifies His Majesty the King, whose noble actions enhance the Kingdom. Hence, it symbolizes that His Majesty is the upholder of the spiritual and secular foundations of the Kingdom.

The lower orange half that extends to the top symbolizes the spiritual tradition. It also symbolizes the flourishing of the Buddhist teachings in general and that of the Kagyu and Nyingma traditions in particular.

The dragon that fully presses down the fimbriation symbolizes the name of the Kingdom, which is endowed with the spiritual and secular traditions.

The white dragon symbolizes the undefiled thoughts of the people that express their loyalty, patriotism and great sense of belonging to the Kingdom although they have different ethnic and linguistic origins.

The National Emblem

Within the circle of the national emblem, two crossed-vajras are placed over a lotus. They are flanked on either side by a male and female white dragon. A wish-fulfilling jewel is located above them. There are four other jewels inside the circle where the two vajras intersect. They symbolize the spiritual and secular traditions of the Kingdom based on the four spiritual undertakings of Vajrayana Buddhism. The lotus symbolizes absence of defilements, the wish-fulfilling jewel, the sovereign power of the people, and the two dragons, the name of the Kingdom.

ཟུར་དེབ་དང་པ།

འབྲུག་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར་དང་ རྒྱལ་རྟགས།

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་དར།

སྟེང་ནས་ཕྱེད་སེར་པོས་རྩ་བ་འཛིན་པ་ནི། སྲིད་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཚོན་པས་ཆབ་སྲིད་མཐའ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་ མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་རུ་གོ་བས་ དེས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གཞི་མ་འཛིན་པའི་དོན།

འོག་ནས་ཕྱེད་ལི་ཁྲིས་གཡབ་རྩེ་བྱས་པ་ནི། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཚོན་རྒྱལ་བསྟན་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་བཀའ་རྙིང་ཟུང་འཇུག་གི་རིང་ལུགས་ཀུན་ཏུ་སྤེལ་བའི་དོན།

མཐུད་མཚམས་འབྲུག་གིས་ཁྱབ་པར་གནོན་པ་ནི། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་འབྲུག་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་མིང་བརྡ་མཚོན་པ།

འབྲུག་གི་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ནི། རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་མི་རིགས་དང་ ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་མི་གཅིག་པ་མང་ཡང་ ནང་བསམ་སྦྱོར་དྲི་མེད་རྒྱལ་གཅེས་བརྩི་ཞེན་ཆེན་པོས་རྗེ་འབངས་ཀྱི་དམ་ཚིག་དྲི་མེད་དཀར་བའི་དོན་མཚོན་པའོ།

རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་རྟགས།

རྒྱལ་ཡོངས་རྒྱལ་རྟགས་ཀྱི་སྒོར་ཐིག་ནང་ རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་པདྨའི་སྟེང་དུ་བཞུགས་པའི་གཡས་གཡོན་ལུ་ འབྲུག་དཀར་པོ་ཕོ་མོ་ཟུང་གིས་བསྐོར་བའི་རྩེ་མོར་ ནོར་བུ་དགོས་འདོད་དཔུང་འཇོམས་བཞུགས་ཡོད། རྡོ་རྗེ་རྒྱ་གྲམ་གྱི་ ལྟེ་བར་ནོར་བུ་དགའ་འཁྱིལ་བཞི་ལྡན་འདི་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་བའི་ངོ་བོ་ལས་གྲུབ་པའི་ ཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞི་མཚོན་པའི་འབྲུག་གི་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་དོན། པདྨའི་གདན་དེནི་དྲི་མ་མེད་པ། ནོར་བུ་དགོས་འདོད་དཔུང་འཇོམས་དེནི་ རང་བཙན་གྱི་དབང་ཚད་དང་། འབྲུག་ཕོ་མོ་དེནི་ རྒྱལ་ཁབ་འདི་གི་མིང་ལུ་ འབྲུག་ཟེར་གྲགས་པའི་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཚན་བྱང་ལུ་གོཝ་ཡིན་ནོ།

Second Schedule

The National Anthem of Bhutan

In the Kingdom of Bhutan adorned with cypress trees,
The Protector who reigns over the realm of spiritual and secular traditions,

He is the King of Bhutan, the precious sovereign.

May His being remain unchanging, and the Kingdom prosper, May the teachings of the Enlightened One flourish,

May the sun of peace and happiness shine over all people.

Third Schedule

Oath or Affirmation of Office

"I, ….., do solemnly swear/affirm that I shall uphold the sovereignty and integrity of Bhutan faithfully, conscientiously discharge my duties in the service of the Tsawa-sum and perform the duties of my office without fear or favour to the best of my ability, and that I shall bear true faith and allegiance to the Constitution of Bhutan."

Fourth Schedule

Oath or Affirmation of Secrecy

"I, …., do solemnly swear/affirm that I shall not directly or indirectly communicate or reveal to any person any matter which shall be brought under my consideration or shall become known to me as a …….for the Royal Government of Bhutan except as may be required for the due discharge of my duties as ..."

རྒྱང་དེབ་གཉིས་པ།
རྒྱལ་ཡོངས་བརྟན་བཞུགས།

འཕྲིག་བཅོན་དན་བགོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་། །དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་ཡི་ཐུབ་སྲིད་སྐྱོང་བའི་མགོན། ।
འཕྲིག་རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ། །སྐུ་འགྱུར་མེད་བརྟན་ཅིང་ཆབ་སྲིད་འཛེལ། ।
ཚོས་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས། །འབངས་བདེ་སྐྱིད་ཉི་མ་ཤར་བར་མོགས ।

རྒྱང་དེབ་གསུམ་པ།
གོ་གནས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ རོས་ལེན།

གུས་ཕྱན་.....རང་གིས་ འཕྲིག་གི་རང་བཅོན་དང་གཅིག་སྤྱིལ་གོང་ལུ་བཀུར་ཏེ་ འཕྲིག་གི་རྩ་བ་གསུམ་ལུ་དད་དམ་གཙང་ཞིང་རྣམ་དག་གི་སྐོ་ལས་ ང་རའི་འགན་ཁུར་ཕྱག་ཕྱེད་ཞི་དེ་དང་ འཇིགས་སྐྱང་ ཡང་ན་ མཐུན་འགྱུར་མེད་པར་ ཡིག་ཚང་གི་འགན་ཁུར་བསྐྱེབ་ནི་ལུ་ ང་རའི་ལྟོགས་གྱུབ་གང་དྲག་བཏོན་ཏེ་ འཕྲིག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་འདི་ལུ་ རེད་ཀྱིས་དམ་ཚོགས་གཙང་མའི་ཤ་ཞེན་ཀྱི་བརྩེ་བཀུར་ཞུ་ནིའི་ དམ་བཅའ་རོས་ལེན་ ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྐོ་ལས་ཕུལ་བ་དགེ། གནམ་ལོ་.....ཟླ་.....ཚེས.....ལ།

རྒྱང་དེབ་བཞི་པ།
གསང་བའི་དམ་བཅའ་ རོས་ལེན།

གུས་ཕྱན་.....རང་ཉིད་ .....འགན་ཁུར་ཚུལ་མཐུན་བསྐྱབ་ནིའི་དོན་ལུ་དགོས་མཁོ་བྱུང་ ན་མ་གཏོགས་ དཔལ་ལྡན་འཕྲིག་གཞུང་གི.....སྤེ་ཤེས་རྩོགས་བྱུང་བ་ ཡང་ན་ རོས་ཀྱི་བསམ་གཞིག་ཆེད་དུ་བྱུང་བའི་གནད་དོན་གཅིག་རྩེ་ཙམ་ མི་ངོ་གུ་ལུ་ཡང་ངའི་ གཙུག་རམ་ བཏུབ་དེ་ རྒྱན་འཛེལ་ ཡང་ན་ གསང་སྤྲོག་མི་འབད་ནིའི་གསང་བའི་དམ་བཅའ་རོས་ལེན་ ལྟག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྐོ་ལས་ཕུལ་བ་དགེ། གནམ་ལོ་.....ཟླ་.....ཚེས.....ལ།

GLOSSARY

Chhoe-sid: Religion and politics (temporal and secular).

Chhoe-sid-nyi: Dual system of religion and politics (temporal and secular).

Chibdrel: A ceremonial procession to receive and honour distinguished personages and personalities.

Chiwog: A unit under a Gewog.

Dakyen: Award of rank and responsibility.

Dar: Scarf that symbolizes the conferring of rank.

Drangpon: Judge or Justice of a Royal Court of Justice.

Dratshang: Monastic Body.

Dratshang Lhentshog: The Commission for the Monastic Affairs.

Druk: Bhutan.

Druk Gyalpo: The King of Bhutan.

Druk-lu: The tradition of the Drukpa Kargyu, established by Zhabdrung Ngawang Namgyal.

Dungkhag Court: Sub-district Court.

Dzong: Fortress, which is commonly used as an administrative center and traditionally is the abode of monks.

Dzongdag: District Administrator.

Dzongkha: The National Language of Bhutan.

Dzongkhag: District.

Dzongkhag Tshogdu: District Council.

Gewog: County.

Gewog Tshogde: County Committee.

Goendey: A monastic community.

Gup: Head of a Gewog.

Gyenja: Agreement.

Jabmi: Legal Counsel.

Je Khenpo: The Chief Abbot of the Central Monastic Body of Bhutan.

Kargyu: One of the four orders of Mahayana Buddhism.

Kasho: A written order.

Ked-dzog: Stages of development and completion in Vajrayana practice.

Kidu: Benefits granted by the King or the Government of Bhutan.

Lhakhang: Temple.

Lhengye: Ministerial position.

Lhengye Zhungtshog: Council of Ministers or Cabinet.

Lhentshog: Commission.

Lopon: Teacher.

Machhen: The holy relic of Zhabdrung Ngawang Namgyal, who unified Bhutan in the 17th century.

Mangmi: An elected representative of the Gewog, who is also a deputy Gup.

Nye: Sacred pilgrimage site.

Nyi-Kyelma: Conferring a red scarf (rank and honour with the title of Dasho).

Nyingma: One of the four orders of Mahayana Buddhism.

Pelden Drukpa: Glorious Bhutan or an illustrious Bhutanese person.

Rabdeys: Monastic bodies in dzongs other than Punakha and Thimphu.

Tashi-mon-lam: Prayers for fulfillment of good wishes and aspirations.

Ten-sum: Three types of sacred treasures comprising of images, scriptures and stupas.

Thromde: Municipality.

Thromde Tshogde: Municipal Committee.

Thrompon: Municipal Administrator or Mayor.

Triple Gem: Buddha, Dharma and Sangha.

Tsa Thrim Chhenmo: The Supreme Constitution.

Tsawa-Sum: The King, Country and People.

Tshogpa: An association or committee.

Yenlag Thromde: Satellite town.

Zhug-drel-phunsum tshog-pai ten-drel: Traditional ceremony for the acquisition of the triple attributes of grace, glory and wealth during a formal and auspicious occasion.

Zhung Dratshang: Central Monastic Body.

སྨོན་ཚིག།

སྨན་ལྗོངས་པད་ཚལ་མཛེས་པའི་ཞིང་ས་རུ། །ཆོས་སྲིད་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་འོད་སྣང་གིས། །
དྲང་ཁྲིམས་ཟེའུ་འབྲུ་བཞད་པའི་དཔལ་ངོམས་ཏེ། །ཞི་བདེ་དཔལ་གྱིས་ཕྱུག་པའི་རྒྱུ་རུ་སྨོན། །

རང་ལུགས་སྲོལ་བཟང་རྩ་བ་རབ་བརྟན་ཅིང་། །ཀུན་ཕན་དམངས་གཙོའི་འདབ་སྟོང་གྲིབ་བསིལ་ཅན། །
རྩ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ཆབ་སྲིད་འདིས། །རྒྱལ་ཁབ་དགའ་སྐྱིད་འབྲས་བཟང་གཡུར་ཟ་ཤོག །

མདོ་སྔགས་བཤད་སྒྲུབ་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས། །རྗེ་ལ་གུས་ཤིང་འབངས་ལ་བརྩེ་བ་སོགས། །
མི་སྡེའི་དཔལ་འབྱོར་གཅིག་སྒྲིལ་དལ་དབང་དང་། །ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཤོག།

འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༤ །



Penal Code of Bhutan 2004

འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༤ །

Penal Code of Bhutan 2004

As amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021, and shall come into force on the 6th Day of the 1th Month of Iron Female Ox Year of the Bhutanese Calendar corresponding to the 17th Day of 2nd Month of 2021

མཆོད་བརྗོད།

ཨོཾ་སྭསྟི།ཿ སྲིད་ཞིའི་གདུང་བ་ཀུན་སེལ་སྙིང་རྗེའི་གཏེར། །བརྒྱད་གཉིས་ལང་ཚོའི་ཆ་རྫོགས་ཟླ་བའི་བཞིན། །
ཕྲིན་ལས་ཕ་མཐའ་ཡས་པའི་འཛུམ་ཟེར་ཅན། །ས་གསུམ་ཡིག་ཅན་ཀུན་དའི་གཉེན་ལ་འདུད། །

སངས་རྒྱས་གཉིས་པ་པདྨ་ཀཱ་ར་ཡི། །བསམ་ཡས་སྒྱུ་འཕྲུལ་དྲ་བའི་རོལ་གར་ལས། །
སྤྲུལ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་པད་གླིང་དང་། །མར་མི་དྭགས་གསུམ་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་འདུད། །

རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཇིག་རྟེན་མགོན། །རྡོ་རྗེ་འཛིན་པའི་གར་གྱི་རྣམ་པར་རོལ། །
ལུགས་གཉིས་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་ལྷག་པའི་ལྷ། །མཐུ་ཆེན་བླ་མ་སྤྱི་བོའི་རྒྱན་དུ་བསྙེན། །

དཔལ་སྡན་ལུགས་གཉིས་ཐུགས་རྗེའི་སྐྱ་རེངས་ཀྱིས། །སྨོན་ལྗོངས་ཕན་བདེའི་ཉིན་མོར་བྱེད་པའི་གཉེན། །
བྱང་སེམས་བརྒྱུད་འཛིན་མངའ་བདག་རིམ་བྱོན་སྤྱིའི། །བཀའ་དྲིན་དྲན་པའི་མེ་ཏོག་ལན་བརྒྱར་འཐོར། །

གཟུར་གནས་ཚད་ལྡན་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱིས། །དཔྱད་གསུམ་རིག་པས་བསྲེག་བཅད་ལེགས་བརྡར་ནས། །
དགེ་བཅུའི་རྣམ་གཞག་དོ་ཤལ་གྱིས་སྤྲུད་པའི། །ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་གླེང་གཞི་ཚར་དུ་དངར། །

Table of Contents

Content **Page no.**

Preamble

Part One General Provisions

Chapter 1 Preliminary

Short title, commencement and extent **1**

Repeal **1**

Chapter 2 Classification of Crime

Classes of crime 2

Degrees of felonies 3

Chapter 3 Sentencing

Value based sentencing 5

Mitigating circumstances 6

Aggravating circumstances 6

Chapter 4 Alternatives to Sentencing

Civil commitment in lieu of imprisonment or sentence 7

Thrimthue 7

Commutation of sentences or conditional discharge 8

Infraction of conditions of conditional release 9

Restriction 9

Chapter 5 Damages, Restitution, Confiscation and Recovery

Damages in general 9

Compensatory damages 10

Default on compensatory damages or fine 11

Repayment of debt in the case of homicide 11

Restitution 11

Confiscation and Recovery 11

Chapter 6 General Principles of Liability

An act must be voluntary 12

An omission must be voluntary 12

དཀར་ཆག

དོན་ཚན། ཤོག་གྲངས།

ངོ་སྤྲོད།

གླེང་གཞི་དང་པ། སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།

ལེའུ་དང་པ། སྔོན་བརྗོད།

མཚན་བསྡུས་དང་ འགོ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད། ༡

ཆ་མེད། ༡

ལེའུ་གཉིས་པ། ཉེས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

ཉེས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༢

ཉེས་ཆེན་གྱི་དབྱེ་རིམ། ༣

ལེའུ་གསུམ་པ། ཁྲིམས་ཚད།

རིན་ཐང་དང་བསྡུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད། ༥

ལྷོད་ཡངས་ཀྱི་སྐབས་དོན། ༦

ཉེན་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན། ༦

ལེའུ་བཞི་པ། ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ།

བཙོན་འཇུག་གམ་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ་ལུ་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད། ༧

ཁྲིམས་འཐུས། ༧

འཕྲི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་ཚད། ༨

དམ་གྲོལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ལས་འདས་པ། ༩

བཀག་གནོན། ༩

ལེའུ་ལྔ་པ། གྱོང་འཐུས་དང་ སོར་ཆུད་ བཙན་བཟུང་ བསྐྱར་ལེན།

སྤྱིར་བཏང་གྱོང་འཐུས། ༩

གྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས། ༡༠

ཉེས་ཆད་དམ་ གྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ལུ་ཆད་བཤོལ། ༡༡

སྲོག་འདོར་ཉེས་ཅན་ལས་བརྟེན་པའི་བུ་ལོན་སྤྲོད་ལུགས། ༡༡

སོར་ཆུད། ༡༡

བཙན་བཟུང་དང་བསྐྱར་ལེན། ༡༡

ལེའུ་དྲུག་པ། སྤྱིར་བཏང་ཉེས་འཁྲིའི་རྩ་དོན།

བྱ་བ་ དང་བླངས་ཐོག་ལས་འབད་བ་ཞིན་དགོཔ། ༡༢

ཕྱིར་བཤོལ་ དང་བླངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཞག་པ་ཞིན་དགོཔ། ༡༢

Presumption of voluntary possession....12
General requirements of culpability....12
Purposely....13
Knowingly....13
Recklessly....13
Negligently....13
Culpability....14
Causal relationship between conducts and result....14
Accomplice liability....14
Approver....15
Consolidated trials and double jeopardy....15
Non-compoundable and Compoundable offences....16
Bailable Offences....16
Chapter 7 Affirmative Defences to Liability
Ignorance or mistake....17
Intoxication....17
Duress, compulsion, or coercion....18
Consent of the victim....18
Conditions for valid consent....18
Consent to bodily injury....19
Entrapment defence....19
Defence of alibi....19
Chapter 8 Justification as an Affirmative Defence
Justification in general....19
Prevention of greater harm or crime....19
Execution of public duty....20
Error in the execution of a superior's order....20
Officially induced error....20
Use of force....20

དང་བླངས་ཀྱི་བདག་བཟུང་ལས་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག། ༡༢
ཉེས་འགེལ་རུང་བའི་སྤྱིར་བཏང་དགོས་མཁོ། ༡༢
བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ལས། ༡༣
ཤེས་བཞིན་དུ། ༡༣
སྣང་མེད་སྒོ་ལས། ༡༣
བག་གཡེང་གི་སྒོ་ལས། ༡༣
ཉེས་འགེལ་རུང་བ། ༡༤
བྱ་སྤྱོད་དང་གྲུབ་འབྲས་ལུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་འབྲེལ་བ། ༡༤
ཉེས་འབྲེལ་པའི་ཉེས་འཁྲི། ༡༤
ཁས་ལེན་འབད་མི། ༡༥
རྩོད་བཤེར་གཅིག་སྒྲིལ་དང་ བསྐྱར་ལྡབ་ཉེས་ཁྲིམས། ༡༥
མཚམས་མེད་དང་མཚམས་སྦྱོར་རུང་བའི་གནོད་འགེལ། ༡༦
གློད་གྲོལ་རུང་བའི་གནོད་འགེལ། ༡༦
ལེའུ་བདུན་པ། ཉེས་འཁྲིར་འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན།
ཤེས་དམན་ནམ་ ནོར་འཁྲུལ། ༡༧
མྱོས་བྱེད། ༡༧
བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ། ༡༨
ཉམས་རྒུད་པའི་གནང་བ། ༡༨
གནང་བར་བརྩི་འཇོག་གི་ཆ་རྐྱེན། ༡༨
ལུས་རྟེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བའི་གནང་བ། ༡༩
རྙིར་འཛིན་གྱི་དགག་ལན། ༡༩
གཞན་གནས་ཀྱི་དགག་ལན། ༡༩
ལེའུ་བརྒྱད་པ། བདེན་ཁུངས་ལས་བརྟེན་པའི་འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན།
སྤྱིར་བཏང་གི་བདེན་ཁུངས། ༡༩
གནོད་སྐྱོན་ནམ་ ཉེས་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཀག་ཐབས། ༡༩
མི་མང་གི་འགན་འཁུར་བསྟར་སྤྱོད། ༢༠
འགོ་བདག་གི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་བསྟར་སྤྱོད་འཛོལ་བ། ༢༠
གཞུང་འབྲེལ་བསྐུལ་མའི་འཛོལ་བ། ༢༠
དྲག་ཤུགས་ཉེར་སྤྱོད། ༢༠

When use of force is not a defence 21
Use of deadly force 21
Use of confinement as protective force....22
Use of force to protect property 22
Use of force to a wrongful obstructer 22
Use of force by a private person assisting an arrest....23
Use of force to prevent escape from custody....23
Use of force to prevent suicide or the commission of a crime....24
Use of force for care, discipline, or safety of another....24
Reckless or negligent use of otherwise justifiable force....25
Chapter 9 Child in Conflict with Law and Mental Disability
Child in conflict with law....26
Mentally disabled persons....26
Chapter 10 Attempt, Aiding and Abetting, Solicitation, and Criminal Conspiracy
Criminal attempt 27
Aiding and abetting....28
Solicitation 28
Criminal conspiracy 28
Scope of conspiratorial relationship....28
Conspiracy to commit multiple crimes 28
Joinder in conspiracy prosecution....29
Defence to conspiracy....29
Cessation of a conspiracy....29
Conspiracy as a continuing offence 29
Grading of criminal attempt, solicitation and criminal conspiracy....30
Grading of aiding and abetting....30

དགག་ལན་མེད་པའི་དྲག་ཤུགས་རིགས། ༢༡
ཧ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༡
ཉེན་སྐྱོབ་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་དམ་འཛིན་སྤྱོད་པ། ༢༢
རྒྱུ་དངོས་ཉེན་སྐྱོབ་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༢
ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བར་གེགས་ཅན་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༢
སྐེར་མིས་ འཛིན་བཟུང་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༣
དམ་འཛིན་ལས་ བྲོས་ཟུར་བཀག་ཐབས་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༣
རང་སྲོག་ལྕེབས་པའམ་ ཉེས་ལས་བགྱིད་ནི་བཀག་ཐབས་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་
པ། ༢༤
བདག་འཛིན་དང་སྒྲིག་ལམ་ ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། ༢༤
བདེན་ཁུངས་ཡོད་པའི་དྲག་ཤུགས་ཨིན་རུང་ སྣང་མེད་དམ་ བག་གཡེང་ཐོག་
ལུ་སྤྱོད་པ། ༢༥

ལེའུ་དགུ་པ། ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་བྱུང་བའི་ཨ་ལོ་དང་ དྲན་ཤོས་འཛོན་ཚད་མེདཔ།

ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྱུང་བའི་ཨ་ལོ། ༢༦
དྲན་ཤེས་ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི། ༢༦

ལེའུ་བཅུ་པ། གྲབས་གཤོམ་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས།

ཉེས་ཅན་གྱི་གྲབས་གཤོམ། ༢༧
སྡོང་ཟླ་དང་ རྒྱུད་བསྐུལ། ༢༨
ལོག་འདྲེན། ༢༨
ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས། ༢༨
ལྐོག་གྲོས་མཉམ་གཤིབས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད། ༢༨
སྣ་མང་ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་ལྐོག་གྲོས། ༢༨
ལྐོག་གྲོས་ཉེས་བཤེར་ནང་ ལྷན་དུ་བསྡོམས་བཞག། ༢༩
ལྐོག་གྲོས་ལུ་དགག་ལན། ༢༩
ལྐོག་གྲོས་བསྐྱུར་བཞག་པ། ༢༩
འཕྲོ་མཐུད་གནོད་འགེལ་ལྟ་བུའི་ལྐོག་གྲོས། ༢༩
གྲབས་གཤོམ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༣༠
སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༣༠

Part Two Offences against the Person

Chapter 11 Homicide

Homicide 30
Murder 31
Grading of Murder 31
Voluntary manslaughter 31
Grading of Voluntary manslaughter 31
Involuntary manslaughter 31
Grading of Involuntary manslaughter 32
Negligent homicide 32
Grading of Negligent homicide 32
Illegal Abortion 32
Grading of Illegal abortion 32
Custodial death 32
Grading of Custodial death 32
Complicity in suicide 33
Grading of Complicity in suicide 33
Illegal selling or buying of human organs 33
Grading of Illegal selling or buying of human organs 33
Trafficking a person 33
Grading of trafficking a person 33

Chapter 12 Assault, Battery and Related Offences

Assault 34
Grading of Assault 34
Battery 34
Grading of Battery 34
Reckless endangerment 34
Grading of Reckless endangerment 34

Chapter 13 Kidnapping and Related Offences

Kidnapping 34

སྒེར་གཞི་གཉིས་པ། མི་ལས་བརྟེན་པའི་གཏོར་འགེལ།
ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། སྨོག་འཕྲོག།
སྨོག་འཕྲོག།.....३०
སྨོག་གཅོད།.....३१
སྨོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....३१
དང་བླངས་ཀྱི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག།.....३१
དང་བླངས་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་ཉེས་རིམ།.....३१
དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག།.....३१
དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་ཉེས་རིམ།.....३२
བཀ་གཡེང་གི་སྨོག་འཕྲོག།.....३२
བཀ་གཡེང་སྨོག་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ།.....३२
ཁྱིམས་འགལ་མངལ་ཤོར།.....३२
ཁྱིམས་འགལ་མངལ་ཤོར་གྱི་ཉེས་རིམ།.....३२
དོ་དམ་འཆི་རྒྱན།.....३२
དོ་དམ་གྱི་འཆི་རྒྱན་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་རིམ།.....३२
རང་སྨོག་ལྷེབས་པའི་ལག་སྦྱོལ།.....३३
རང་སྨོག་ལྷེབས་པའི་ལག་སྦྱོལ་གྱི་ཉེས་རིམ།.....३३
འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཁྱིམས་འགལ་ཉོ་བཅོང་།.....३३
འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཁྱིམས་འགལ་ཉོ་བཅོང་གི་ཉེས་རིམ།.....३३
སྐྱེ་བོ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པ།.....३३
སྐྱེ་བོ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ།.....३३
ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། འཐབ་རྩོད་ འཐབ་འཛིང་དང་འབྲེལ་བའི་གཏོར་འགེལ།
འཐབ་རྩོད།.....३९
འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....३९
འཐབ་འཛིང་།.....३९
འཐབ་འཛིང་གི་ཉེས་རིམ།.....३९
སྡང་མེད་ཐོག་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།.....३९
སྡང་མེད་ཐོག་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།.....३९
ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། བཟུང་ཕྱིད་དང་འབྲེལ་བའི་གཏོར་འགེལ།
བཟུང་ཕྱིད།.....३९

Grading of Kidnapping 35
Abduction.....35
Grading of Abduction 35
Criminal elopement.....36
Grading of Criminal elopement 36
Escape from lawful custody.....36
Grading of Escape from lawful custody 36
Felonious restraint.....36
Grading of Felonious restraint 36
Infringement of movement.....36
Grading of Infringement of movement 37
Chapter 14 Sexual Offences
Rape 37
Grading of Rape 37
Rape of a married person 37
Grading of Rape of a married person.....37
Statutory rape 38
Grading of Statutory rape.....38
Rape of a child above twelve years of age.....38
Grading of Rape of a child above twelve years of age 38
Rape of pregnant women 39
Grading of Rape of pregnant woman.....39
Gang rape 39
Grading of Gang rape.....39
Gang rape of a married person.....39
Grading of Gang rape of a married person.....39
Gang rape of a child below twelve years of age 39
Grading of Gang rape of a child below twelve years of age.....40
Gang rape of a child above twelve years of age.....40

བརྒྱང་ཁྱིད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ३५
བཙན་ཁྱིད། ३५
བཙན་ཁྱིད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ३५
ཉེས་ཅན་གསང་བྱོལ། ३७
ཉེས་ཅན་གསང་བྱོལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३७
ཁྱིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་བློས་བྱུང་། ३७
ཁྱིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་བློས་བྱུང་གྱི་ཉེས་རིམ། ३७
ཉེས་ཆེན་གྱི་བཀག་གཏོན། ३७
ཉེས་ཆེན་བཀག་གཏོན་གྱི་ཉེས་རིམ། ३७
འགྲུལ་བསྐྱོད་འགལ་བཀག། ३७
འགྲུལ་བསྐྱོད་འགལ་བཀག་གི་ཉེས་རིམ། ३७

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་གཏོད་འགེལ།

བཙན་གཡེམ། ३७
བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३७
གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་བཙན་གཡེམ། ३७
གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३७
ཁྱིམས་ལྡང་དུས་མིན་གྱི་བཙན་གཡེམ། ३८
ཁྱིམས་ལྡང་དུས་མིན་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३८
བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་བཙན་གཡེམ། ३८
བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३८
མངལ་སྨྱམ་ཅན་ལུ་བཙན་གཡེམ། ३९
མངལ་སྨྱམ་ཅན་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३९
དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ། ३९
དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३९
གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ། ३९
གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ३९
བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ། ३९
བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་
ཉེས་རིམ། ४०
བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ། ४०

Grading of Gang rape of a child above twelve years of age 40
Gang rape of pregnant woman 40
Grading of Gang rape of pregnant woman 40
Custodial rape 41
Grading of Custodial rape 41
Marital rape 41
Grading of Marital rape 41
Injury 41
Compensation to victim 41
Child molestation 42
Grading of Child molestation 42
Sexual Harassment 42
Grading of Sexual harassment 42
Incest 42
Grading of Incest 42
Indecent exposure 43
Grading of Indecent exposure 43
Bestiality 43
Grading of Bestiality 43
Unnatural sex 43
Grading of Unnatural sex 43
Unauthorized Disclosure of Identity 43
Grading of Unauthorized Disclosure of Identity 44

Chapter 15 Offences against Infant, Child, Mentally Disabled and Incompetent Person

Abandonment of an infant or a child 44
Grading of Abandonment of an infant or a child 44
Abandonment of a dead infant 44
Grading of Abandonment of a dead infant 44

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཅན་གཡེམ་གྱི་
ཉེས་རིམ། ༩༠
མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ། ༩༠
མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༠
དོ་དམ་ནང་གི་བཙན་གཡེམ། ༩༡
དོ་དམ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༡
ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ། ༩༡
ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༡
གནོད་འཚེ། ༩༡
ཉམས་རྒུད་པར་རྒུད་འཐུས། ༩༡
བྱིས་པ་བསུན་གཅོར། ༩༢
བྱིས་པ་བསུན་གཅོར་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༢
བརྡབས་གསིག་གི་འཁྲིག་ཆགས། ༩༢
བརྡབས་གསིག་འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༢
སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ངན་པ། ༩༢
སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་ངན་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༢
ཚུལ་མིན་སྟོན་པ། ༩༣
ཚུལ་མིན་སྟོན་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༣
དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད། ༩༣
དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༣
བགྲོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འབྲེལ། ༩༣
བགྲོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འབྲེལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༣
གནང་བ་མེད་པར་ ངོ་རྟགས་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད། ༩༣
གནང་བ་མེད་པར་ ངོ་རྟགས་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༤

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། ཁྱེའུ་ བྱིས་པ་ དྲན་ཤེས་ལྕོགས་མེད་དང་ ལྕོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ གནོད་འགེལ།

ཁྱེའུ་འམ་ བྱིས་པ་བསྐྱུར་བཞག་པ། ༩༤
ཁྱེའུ་འམ་ བྱིས་པ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༤
ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པ། ༩༤
ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༤

Child abuse....44
Grading of a Child abuse....45
Endangerment of a child....45
Grading of Endangerment of a child....45
Pedophilia....45
Grading of Pedophilia....45
Trafficking of a child....46
Grading of Trafficking of a child....46
Endangerment of a mentally disabled or an incompetent person....46
Grading of Endangerment of a mentally disabled or an incompetent person.....46
Part Three Offences against Property
Chapter 16 Arson and Related Offences
Arson....46
Grading of Arson....46
Negligent burning or exploding....46
Grading of Negligent burning or exploding....47
Chapter 17 Burglary, Trespass and Related Offences
Burglary....47
Grading of Burglary....47
Trespass....47
Exception to trespass....48
Grading of Trespass....48
Chapter 18 Larceny, Robbery, Armed Robbery and Related Offences
Larceny....48
Larceny by deception....49
Defence to larceny....49
Grading of Larceny....49
Robbery....50

བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་། ༩༩
བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་གི་ཉེས་རིམ། ༩༥
བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས། ༩༥
བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༥
བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས། ༩༥
བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༥
བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པ། ༩༦
བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༦
དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ། ༩༦
དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་
ཉེས་རིམ། ༩༦
གླེང་གཞི་གསུམ་པ། རྒྱུ་དངོས་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ།
ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། མེར་བསྲེག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།
མེར་བསྲེག། ༩༦
མེར་བསྲེག་གི་ཉེས་རིམ། ༩༦
བག་གཡེང་མེར་བསྲེག། ༩༦
བག་གཡེང་མེར་བསྲེག་གི་ཉེས་རིམ། ༩༧
ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། ཆོམ་རྐུན་ ཉམ་འཛུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།
ཆོམ་རྐུན། ༩༧
ཆོམ་རྐུན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༧
ཉམ་འཛུལ། ༩༧
ཉམ་འཛུལ་ལུ་ཐེ་མིན། ༩༨
ཉམ་འཛུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༨
ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། མ་བྱིན་ལེན་པ་ འཕྲོག་བཅོམ་ རྐུ་ཇག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་
འགེལ།
མ་བྱིན་ལེན་པ། ༩༨
གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་ལེན་པ། ༩༩
མ་བྱིན་ལེན་པའི་དགག་ལན། ༩༩
མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༩
འཕྲོག་བཅོམ། ༥༠

Grading of Robbery 50
Armed robbery 50
Grading of Armed robbery 50
Extortion 50
Grading of Extortion 50
Illegal transfer of immovable property 50
Grading of Illegal transfer of immovable property 51
Larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake 51
Grading of Larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake 51
Possession of stolen property 51
Grading of Possession of stolen property 51
Theft of services 51
Grading of Theft of services 52
Unauthorized use of property 52
Grading of Unauthorized use of property 52
Breach of Trust 53
Grading of Breach of Trust 53
Criminal misappropriation of property 53
Grading of Criminal misappropriation of property 53
Reckless endangerment of property 53
Grading of Reckless endangerment of property 53
Unlawful posting of advertisements 53
Grading of Unlawful posting of advertisements 54
Auto stripping 54
Grading of Auto stripping 54
Pick pocketing 54
Grading of Pick pocketing 54

འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༥༠
རྐུ་འཇག་འཕྲོག་གསུམ། ༥༠
རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༥༠
བཙན་འཕྲོག། ༥༠
བཙན་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ། ༥༠
བསྒུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བརྗེ་སོར། ༥༠
བསྒུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བརྗེ་སོར་གྱི་ཉེས་རིམ། ༥༧
བརླག་སྟོར་རམ་ འཛོལ་བཞག་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པ། ༥༧
བརླག་སྟོར་རམ་ འཛོལ་བཞག་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་
ཉེས་རིམ། ༥༧
བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་། ༥༧
བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་གི་ཉེས་རིམ། ༥༧
ལས་གླ་མ་བྱིན་ལེན་པ། ༥༧
ལས་གླ་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ། ༥༢
དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྤྱོད། ༥༢
དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༥༢
བློ་གཏད་ཀྱི་བར་རྐྱེན། ༥༣
བློ་གཏད་བར་རྐྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༥༣
རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན། ༥༣
རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༥༣
རྒྱུ་དངོས་ལུ་ སྣང་མེད་ཀྱིས་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ། ༥༣
སྣང་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ། ༥༣
ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བ། ༥༣
ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བའི་ཉེས་རིམ། ༥༩
འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག། ༥༩
འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ། ༥༩
མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་མི། ༥༩
མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་པའི་ཉེས་རིམ། ༥༩

Part Four Commercial Crime, Fraud, Corruption and Related Offences

Chapter 19 Money Laundering and Smuggling

Money Laundering 54
Grading of Money Laundering 54
Smuggling 55
Grading of Smuggling 55
Receiving of smuggled goods or substances 55
Grading of Receiving of smuggled goods or substances 55
Tax evasion 55
Grading of Tax evasion 55
Market Abuse 55
Grading of Market Abuse 56
Serious Organized Crime 56
Grading of Serious Organized Crime 56
Candestine foreign investment 56
Grading of Clandestine foreign investment 57
Fronting 57
Grading of Fronting 57
Breach of contract 58
Grading of Breach of contract 58

Chapter 20 Embezzlement and Bribery

Embezzlement 58
Grading of Embezzlement 58
Bribery 58
Grading of Bribery 58
Commercial bribery 58
Grading of Commercial bribery 59
Official misconduct 59
Grading of Official misconduct 59

སྒེར་གཞི་བཞི་པ། ཚོང་འབྲེལ་ཉེས་ལས་དང་ གཡོ་རྫོལ་ དན་སྡུད་དང་འབྲེལ་བའི་
གཅོད་འགེལ།
ལེའུ་བརྒྱད་པ། དངུལ་རྫོལ་དང་ སྐོག་ཚོང་།
དངུལ་རྫོལ།.....५९
དངུལ་རྫོལ་གྱི་ཉེས་རིམ།.....५९
སྐོག་ཚོང་།.....५५
སྐོག་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ།.....५५
སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་རྫས་ལེན་པ།.....५५
སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་རྫས་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།.....५५
ཁྲལ་འབབ་ལས་ཟུར་ཐབས།.....५५
ཁྲལ་འབབ་ལས་གཟུར་ཐབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....५५
ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད།.....५५
ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....५८
ཉེན་འཚུབས་ཅན་གྱི་དན་འཆལ་ཉེས་ལས།.....५८
ཉེན་འཚུབས་ཅན་གྱི་དན་འཆར་གྱི་ཉེས་རིམ།.....५८
གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རྟ་གཞི་བཙུགས།.....५८
གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རྟ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....५७
ཚུལ་མིན་གླང་སྤྱོད།.....५७
ཚུལ་མིན་གླང་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།.....५७
འགན་འཛིན་བར་ཆྱེན།.....५२
འགན་འཛིན་བར་ཆྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ།.....५२
ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། སྐོག་ཟ་དང་ གསུག་འབུལ།
སྐོག་ཟ།.....५२
སྐོག་ཟའི་ཉེས་རིམ།.....५२
གསུག་འབུལ།.....५२
གསུག་འབུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།.....५२
ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གསུག་འབུལ།.....५२
ཚོང་འབྲེལ་གསུག་འབུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།.....५९
ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་དན་པ།.....५९
ཡིག་ཚང་བྱ་སྤྱོད་དན་པའི་ཉེས་རིམ།.....५९

Chapter 21 Forgery and Related Offences

Forgery 59
Grading of Forgery 60
Tampering with public records 60
Grading of Tampering with public records 60
Tampering with documents 60
Grading of Tampering with documents 61
Execution of a document by deception 61
Grading of Execution of a document by deception 61
Fraudulent cheque writing 61
Grading of Fraudulent cheque writing 62
Counterfeiting 62
Grading of Counterfeiting 62
Deceptive practice 62
Grading of Deceptive practice 63
Fraudulent obtaining of insurance 63
Grading of Fraudulent obtaining of insurance 63
Fraudulent insolvency 63
Grading of Fraudulent insolvency 64
Fraud involving a security interest 64
Grading of Fraud involving a security interest 64
Official misconduct 64
Grading of Official misconduct 64

Chapter 22 Defamation and Related Offences

Defamation 64
Exceptions to defamation 65
Grading of Defamation 65
Libel 66
Grading of Libel 66
Blackmail 66

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། བརྗུས་མ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ།

བརྗུས་མ་བཟོ་བ། ༥༩
བརྗུས་མ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ། ༦༠
མི་མང་གི་བརྗེད་ཐོར་སྐྱོན་ཞུགས། ༦༠
མི་མང་གི་བརྗེད་ཐོར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༠
ཡིག་ཆར་སྐྱོན་ཞུགས། ༦༠
ཡིག་ཆར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༡
གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བ། ༦༡
གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ། ༦༡
གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཟོ་བ། ༦༡
གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ། ༦༢
རྫུན་མ་བཟོ་བ། ༦༢
རྫུན་མ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ། ༦༢
གཡོ་སྒྱུའི་ལག་ལེན། ༦༢
གཡོ་སྒྱུའི་ལག་ལེན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༦༣
གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པ། ༦༣
གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ། ༦༣
གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་། ༦༣
གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་གི་ཉེས་རིམ། ༦༤
བདོག་གཏད་ཁེ་ཕན་གྱི་གཡོ་ཁྲམ། ༦༤
བདོག་གཏད་ཁེ་ཕན་གཡོ་ཁྲམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༦༤
ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ། ༦༤
ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པའི་ཉེས་རིམ། ༦༤

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ། སྐུར་འདེབས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

སྐུར་འདེབས། ༦༤
སྐུར་འདེབས་ལུ་ཐེ་མིན། ༦༥
སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༥
ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས། ༦༦
ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༦
བསྙད་འཕྲོག། ༦༦

Grading of Blackmail 66
False advertising 66
Grading of False advertising 67
Part Five Offences against State and Public Order
Chapter 23 Treason, Terrorism and Related Offences
Treason 67
Grading of Treason 67
Terrorism 67
Grading of Terrorism 68
Sedition 68
Grading of Sedition 68
Espionage 69
Grading of Espionage 69
Hijacking 69
Grading of Hijacking 69
Abettor of mutiny 69
Grading of Abettor of mutiny. 70
Harbouring of deserter 70
Grading of Harbouring of deserter 70
Impersonation of uniformed personnel 70
Grading of Impersonation of uniformed personnel 70
Impersonation of an official 70
Grading of Impersonation of an official 70
Chapter 24 Offences against Cultural and National Heritage
Illicit sale of cultural and national heritage property 70
Grading of Illicit sale of cultural and national heritage property 71

བསྙད་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ། ༦༦
རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས། ༦༦
རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༧
གླེང་གཞི་ལྔ་པ། རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་གནོད་འགེལ། ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ། ངོ་ལོགཔ་དང་ དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་ འགེལ།
ངོ་ལོག། ༦༧
ངོ་ལོག་གི་ཉེས་རིམ། ༦༧
དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན། ༦༧
དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༦༨
ཁེང་ལོག། ༦༨
ཁེང་ལོག་གི་ཉེས་རིམ། ༦༨
སྐུང་མྱུལ། ༦༩
སྐུང་མྱུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༦༩
བཙན་འདེད། ༦༩
བཙན་འདེད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༦༩
གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་བསྐུལ། ༦༩
གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་བསྐུལ་ཉེས་རིམ། ༧༠
བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས། ༧༠
བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༠
སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྫུས་གཟུགས། ༧༠
སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྫུས་གཟུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༠
འགོ་འཛིན་བརྫུས་གཟུགས། ༧༠
འགོ་འཛིན་བརྫུས་གཟུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༠
ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཏན་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་ འགེལ།
སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་ ཆོག་མཆན་མེད་པའི་ ཚོང་སྒྱུར། ༧༠
སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་རྒྱུ་དངོས་ ཆོག་མཆན་མེད་པའི་ཚོང་ སྒྱུར་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༡

Damage to cultural or national heritage property and national monuments 71
Grading of Damage to cultural or national heritage property and national monuments 71
Damage to religious objects 71
Grading of Damage to religious objects 71
Offence against the Ku, Sung, Thuk-Ten, or Zung 71
Grading of Offence against the *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* 72
Illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* 72
Grading of Illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* 72
Illegal gift of Ku, Sung, *Thuk-Ten, or Zung* 72
Grading of Illegal gift of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* 72
Caretaker's negligence causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique 72
Grading of Caretaker's negligence causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique 73
Larceny of antique 73
Grading of Larceny of antique 73
Illegal purchase or sale of an antique 73
Grading of Illegal purchase or sale of an antique 73
Illegal gift of antique 73
Grading of Illegal gift of antique 73

Chapter 25 Offences against Judicial Authority

Unauthorized hearing 74
Grading of Unauthorized hearing 74
Contempt of court 74
Grading of Contempt of court 74

སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དྲན་རྟེན་ཉམས་
ཆག། ༧༡
སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དྲན་རྟེན་ཉམས་
ཆག་གི་ཉེས་རིམ། ༧༡
ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བ། ༧༡
ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆགས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ། ༧༡
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ། ༧༡
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༢
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་། ༧༢
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེནནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་
རིམ། ༧༢
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་
སྟོང་པར་བྱིན་པ། ༧༢
སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་
སྟོང་པར་བྱིན་པའི་ཉེས་རིམ། ༧༢
དཀོན་གཉེར་གྱི་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་གཟུངས་ ཅ་
རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་རྐུན་མར་ཤོར་བ། ༧༢
དཀོན་གཉེར་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ ཅ་
རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་ རྐུན་མ་ཤོར་བའི་ཉེས་རིམ། ༧༣
ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པ། ༧༣
ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ། ༧༣
ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོངས། ༧༣
ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་རིམ། ༧༣
ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ། ༧༣
ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༣

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན། ༧༤
དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༤
ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད། ༧༤
ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༤

Perjury 74
Grading of Perjury 75
Cantankerous litigation 75
Grading of Cantankerous litigation 75
Chapter 26 Prostitution and Related Offences
Prostitution 75
Grading of Prostitution 75
Promotion of prostitution 75
Grading of Promotion of prostitution 76
Patronizing a prostitute 76
Grading of Patronizing a prostitute 76
Trafficking a person for prostitution 76
Grading of trafficking a person for prostitution 76
Lewd and lascivious conduct 77
Grading of Lewd and lascivious conduct 77
Chapter 27 Offences against the Public Welfare
Public intoxication 77
Grading of Public intoxication 77
Use of health hazard substances 77
Grading of Use of health hazard substances 78
Illegal sale of health hazard substances 78
Grading of Illegal sale of health hazard substances 78
Illegal sale of alcohol 78
Grading of Illegal sale of alcohol 78
Gambling 79
Grading of Gambling 79
Malicious mischief 79
Grading of Malicious mischief 80
Usury 80

ཛུན་མནའ། ༧༩
ཛུན་མནའི་ཉེས་རིམ། ༧༥
འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་། ༧༥
འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་གི་ཉེས་རིམ། ༧༥
ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ། སྨད་ཚོང་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།
སྨད་ཚོང་། ༧༥
སྨད་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ། ༧༥
སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ། ༧༥
སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༦
སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན། ༧༦
སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༦
སྨད་ཚོང་དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན། ༧༦
སྨད་ཚོང་དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༦
འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད། ༧༧
འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་དེའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༧
ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ། མི་སྡེའི་ཕན་བདེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།
མི་མང་འཁྱམས་སར་མྱོས་བྱེད། ༧༧
མི་མང་འཁྱམས་སར་མྱོས་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༧
འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གནོད་པའི་རྒྱུ་རྫས་བཀོལ་སྤྱོད། ༧༧
འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གནོད་པའི་རྒྱུ་རྫས་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༧༨
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གནོད་པའི་རྒྱུ་རྫས་ ཉོ་བཙོང་། ༧༨
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གནོད་པའི་རྒྱུ་རྫས་ ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་
རིམ། ༧༨
ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་། ༧༨
ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ། ༧༨
རྒྱལ་འགྲན། ༧༩
རྒྱལ་འགྲན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༧༩
གནོད་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན། ༧༩
གནོད་སེམས་སྤྱོད་ངན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༨༠
ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ། ༨༠

Grading of Usury 80
Tampering with a consumer product 80
Grading of Tampering with a consumer product 80
Black-marketing 80
Grading of Black-marketing 80
Antitrust 80
Grading of Antitrust 81
Endangerment of a public water source 81
Grading of Endangerment of a public water source 81
Environment pollution 81
Grading of Environment pollution 81
Criminal nuisance 81
Grading of Criminal nuisance 81
Chapter 28 Offences Related to Public and Civic Duties
Entrapment 82
Grading of entrapment 82
Torture 82
Grading of Torture 82
Illegal arrest 83
Grading of Illegal arrest 83
Hindering prosecution 83
Grading of hindering prosecution 84
Obstruction of lawful authority 84
Grading of Obstruction of lawful authority 84
Obstruction of Public Service 84
Grading of Obstruction of Public Service 84
Reporting of false information 84
Grading of Reporting of false information 84
Failure to assist lawful authority 85
Grading of Failure to assist lawful authority 85

ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༠
མཁོ་ཆས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས། ༡༠
མཁོ་ཆས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༠
ནག་ཚོང་འཐབ་པ། ༡༠
ནག་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ། ༡༠
བློ་གཏད་བརྟབ་སེམས། ༡༠
བློ་གཏད་བརྟབ་སེམས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༡
མི་མང་གི་ཆུའི་ཤ་འགོ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ། ༡༡
མི་མང་གི་ཆུའི་ཤ་འགོ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ། ༡༡
མཐའ་འཁོར་གནས་སྦྱངས་ཀྱི་བཅོག་གྲིབ། ༡༡
མཐའ་འཁོར་གནས་སྦྱངས་ཀྱི་བཅོག་གྲིབ་བཙོ་བའི་ཉེས་རིམ། ༡༡
ཉེས་ཅན་འཆོར་གཟན། ༡༡
ཉེས་ཅན་འཆོར་གཟན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༡༡

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ། མི་མང་དང་ ཞི་བའི་འགན་ཁུར་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

རྨི་འཛུགས། ༡༢
རྨི་འཛུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༢
མནར་གཅོད། ༡༢
མནར་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༢
ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་། ༡༣
ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་གི་ཉེས་རིམ། ༡༣
ཉེས་བཤེར་བར་ཆད། ༡༣
ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༡༤
ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྩོལ་འགོག། ༡༤
ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྩོལ་འགོག་གི་ཉེས་རིམ། ༡༤
མི་མང་ལས་གཡོག་ལུ་རྩོལ་འགོག། ༡༤
མི་མང་ལས་གཡོག་ལུ་རྩོལ་འགོག་གི་ཉེས་རིམ། ༡༤
རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐྱན་ཞུ། ༡༤
རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐྱན་ཞུའི་ཉེས་རིམ། ༡༤
ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བ། ༡༥
ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བའི་ཉེས་རིམ། ༡༥

Failure to report a crime....85
Grading of Failure to report a crime....85
Tampering with a dead body....85
Grading of Tampering with a dead body....86
Abandonment of a person in danger....86
Grading of Abandonment of a person in danger....86
Malpractice....86
Grading of Malpractice....86
Crime against public election....86
Grading of crime against public election....86
Illegal immigration....87
Grading of Illegal immigration....87
Illegal issue of immigration documents....87
Grading of Illegal issue of immigration documents....87
Illegal transportation of immigrant....87
Grading of Illegal transportation of immigrant....87
Drawing of an illegal document....87
Grading of drawing an illegal document....88
Chapter 29 Offences Related to Public Order and Tranquility
Breach of Public Order and tranquillity....88
Grading of Breach of Public Order and tranquillity....88
Unlawful assembly....89
Grading of Unlawful assembly....89
Disruption of a lawful meeting or gathering....89
Grading of Disruption of a lawful meeting or gathering....89
Failure to disperse....89
Grading of Failure to disperse....89
Rioting....89
Grading of Rioting....90

ཉེས་ལས་སྐྱན་ཞུ་མ་འབབ་བ།..... ২৫
ཉེས་ལས་སྐྱན་ཞུ་མ་འབབ་བའི་ཉེས་རིམ།..... ২৫
ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱང་པ།..... ২৫
ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱང་པའི་ཉེས་རིམ།..... ২৬
ཉེན་ཁར་ཐུགས་མི་བསྐྱུར་བཞག་པ།..... ২৬
ཉེན་ཁར་ཐུགས་མི་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ།..... ২৬
གཡོ་ཟོལ་གྱི་བྱ་བ།..... ২৬
གཡོ་ཟོལ་གྱི་བྱ་བའི་ཉེས་རིམ།..... ২৬
མི་མང་བཙོག་འཐུའི་ཉེས་ལས།..... ২৬
མི་མང་བཙོག་འཐུའི་ཉེས་རིམ།..... ২৬
ཁྲིམས་འགལ་གཞིས་སྤྲོ།..... ২৭
ཁྲིམས་འགལ་གཞིས་སྤྲོའི་ཉེས་རིམ།..... ২৭
གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་བྱེན་པ།..... ২৭
གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བྱེན་པའི་ཉེས་རིམ།..... ২৭
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གཞིས་སྤྲོ་སྐྱེལ་འདེན།..... ২৭
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གཞིས་སྤྲོ་སྐྱེལ་འདེན་གྱི་ཉེས་རིམ།..... ২৭
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བ།..... ২৭
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ།..... ২২

ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ། འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་ སྟོབས་འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་ཐགེལ།

འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་ སྟོབས་འཇགས་ཀྱི་བར་ཆྱེན།..... ২২
འབངས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དང་ སྟོབས་འཇགས་བར་ཆྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ།..... ২২
ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུ།..... ২৮
ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུའི་ཉེས་རིམ།..... ২৮
ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་ཀྱི་བར་བཀག།..... ২৮
ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་བར་བཀག་གི་ཉེས་རིམ།..... ২৮
ཁ་ཟོས་མ་བཏུབ་པ།..... ২৮
ཁ་ཟོས་མ་བཏུབ་པའི་ཉེས་རིམ།..... ২৮
ཟིང་འཕྲུག་སློང་བ།..... ২৮
ཟིང་འཕྲུག་སློང་བའི་ཉེས་རིམ།..... ৫০

Promotion of civil unrest....90
Grading of Promotion of civil unrest....90
Disorderly conduct....90
Grading of Disorderly conduct....90
Harassment....91
Grading of Harassment....91
Compelling others to belong to another faith....91
Grading of compelling others to belong to another faith....91
Prowling....91
Grading of Prowling....91
Obstruction of thoroughfare....91
Grading of Obstruction of thoroughfare....92
Part Six Miscellaneous Offences
Chapter 30 Offences against Privacy
Eavesdropping....92
Grading of Eavesdropping....92
Unauthorized opening of mail or parcel....92
Grading of Unauthorized opening of mail or parcel....92
Chapter 31 Computer Offences
Tampering with computer materials....92
Grading of Tampering with computer materials....92
Unlawful possession of computer materials....93
Grading of Unlawful possession of computer materials....93
Computer pornography....93
Grading of Computer pornography....93
Chapter 32 Offences Related to Firearms and Weapons
Illegal manufacturing of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon93
Grading of Illegal manufacturing of a firearm, ammunition,
explosive, or other lethal weapon....93

ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྱབ། ༩༠
ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྱབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༠
སྒྲིག་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད། ༩༠
སྒྲིག་མེད་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༠
བརྡབས་གསིག། ༩༡
བརྡབས་གསིག་གི་ཉེས་རིམ། ༩༡
ཆོས་ལུགས་ཐབས་མེད་བསྒྱུར་བཅུག་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༡
འཁྱམས་ཉུལ། ༩༡
འཁྱམས་ཉུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༡
འགྲུལ་ལམ་ལུ་བར་གེགས། ༩༡
འགྲུལ་ལམ་ལུ་བར་གེགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། ༩༢

གླེང་གཞི་དྲུག་པ། གནོད་འགེལ་སྣ་ཚོགས།

ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ། སྐེར་དབང་དབ་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

སྐུང་ཉན། ༩༢
སྐུང་ཉན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༢
དབང་འཛིན་མེད་པར་ འགྲེམས་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པ། ༩༢
དབང་འཛིན་མེད་པར་ འགྲེམས་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༢

ལེའུ་སོ་གཅིག་པ། གློག་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

གློག་རིག་གི་དངོས་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པ། ༩༢
གློག་རིག་གི་དངོས་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༢
ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་གློག་རིག་གི་དངོས་པོ་འཆང་བ། ༩༣
ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ གློག་རིག་གི་དངོས་པོ་འཆང་བའི་ཉེས་རིམ། ༩༣
གློག་རིག་གི་འཆལ་སྤྱོད་གཟུགས་བརྙན། ༩༣
གློག་རིག་འཆལ་སྤྱོད་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༣

ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། གོ་མཚོན་དང་ མཚོན་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོས་པའི་གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཚོན་ཆ་
གདུག་ཅན་གཞན། ༩༣
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོས་པའི་གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཚོན་ཆ་
གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེས་རིམ། ༩༣

Illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon 93
Grading of Illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon....94
Illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon 94
Grading of Illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon 94
Illegal pointing of a firearm 94
Grading of Illegal pointing of a firearm....94
Display of a weapon....94
Grading of Display of a weapon 95
False alarm 95
Grading of False alarm....95
Chapter 33 Offences Related to Protected Species, Controlled & other Harmful Substances
Risking the protected species....95
Grading of risking the protected species....95
Illegal hunting or fishing....96
Grading of Illegal Hunting or fishing 96
Genetic interference 96
Grading of genetic interference....96
Illegal cultivation, production or manufacturing 96
Grading of Illegal cultivation, production, or manufacturing....96
Illegal transaction of controlled substances 96
Grading of Illegal transaction of controlled substances....96
Possession of a controlled substance 96
Grading of Possession of a controlled substance 97
Adulteration of drugs 97
Grading of Adulteration of drugs....97

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་འཆང་བའི་གོ་མཆོད་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཆོད་ཆ་
གདུག་ཅན་གཞན། ๘๓
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་འཆང་བའི་གོ་མཆོད་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཆོད་ཆ་
གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེས་རྣམ། ๘๙
གོ་མཆོད་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཆོད་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་ཁྲིམས་
འགལ་ཉེ་བཅོངས། ๘๙
གོ་མཆོད་དང་ མདེའུ་ འབར་རྫས་ མཆོད་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་
འགལ་ཉེ་བཅོངས་གི་ཉེས་རྣམ། ๘๙
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཆོད་དཔགས་པ། ๘๙
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཆོད་དཔགས་པའི་ཉེས་རྣམ། ๘๙
མཆོད་ཆ་སྦྱོན་པ། ๘๙
མཆོད་ཆ་སྦྱོན་པའི་ཉེས་རྣམ། ๙๔
བརྡ་དཀྱོགས་རྫུན་མ། ๙๔
བརྡ་དཀྱོགས་རྫུན་མའི་ཉེས་རྣམ། ๙๔

**ལེའུ་སོ་གསུམ་པ། བདག་བརྒྱང་གི་སེམས་ཅན་ ཚད་འཛིན་དང་ གཞོད་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་
རྫས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།**

བདག་བརྒྱང་གིསྟེ་ཚན་ལྷ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ། ๙๔
བདག་བརྒྱང་གིསྟེ་ཚན་ལྷ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རྣམ། ๙๔
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་བརྒྱང་། ๙๘
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་བརྒྱང་གི་ཉེས་རྣམ། ๙๘
སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས། ๙๘
སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་རྣམ། ๙๘
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཏབ་པའམ་ ཐོན་ཤུགས་བཏོན་པ་ བཟོ་བ། ๙๘
ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཏབ་པའམ་ ཐོན་ཤུགས་བཏོན་པ་ བཟོ་བའི་ཉེས་རྣམ། ๙๘
ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉེ་བཅོངས་འཐབ་པ། ๙๘
ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉེ་བཅོངས་འཐབ་པའི་ཉེས་རྣམ། ๙๘
ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་འཆང་བ། ๙๘
ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་འཆང་བའི་ཉེས་རྣམ། ๙๗
སྨིད་སྨན་བསྒྲུབ་བཀོད། ๙๗
སྨིད་སྨན་བསྒྲུབ་བཀོད་ཀྱི་ཉེས་རྣམ། ๙๗

Sale of a prescription for a controlled substance 97
Grading of sale of a prescription for a controlled substance.....97
Illegal sale and use of harmful chemical substance 97
Grading of Illegal sale and use of harmful chemical substance.....98
Chapter 34 Corporate or Other Business Association's Criminal Liability
Conviction of a corporation or other business association 98
Damages for a corporation's or other business association's criminal liability.....99
Chapter 35 Amendment & Authoritative Text
Amendment.....99
Authoritative Text 99

བཀོད་འཛིན་ཡོད་པའི་ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་། ༩༧
བཀོད་འཛིན་ཡོད་པའི་ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་
རིམ། ༩༧
གནོད་སྐྱོན་གྱི་རྫས་སྦྱོར་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་ངམ་སྦྱོད་པ། ༩༧
གནོད་སྐྱོན་གྱི་རྫས་སྦྱོར་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་ངམ་སྦྱོད་པའི་ཉེས་རིམ། ༩༨
ལེའུ་སོ་བཞི་པ། ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཉེས་འཁྲི།
ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་གཅོད། ༩༨
ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཉེས་འཁྲིར་གྱོང་འཐུས། ༩༩
ལེའུ་སོ་ལྔ་པ། འཕྲི་སྣོན་དང་ ཆ་གནས།
འཕྲི་སྣོན། ༩༩
ཆ་གནས། ༩༩

Preamble

In keeping with His Majesty's vision for enlightened laws to protect the society, "perpetuate good and chaste actions, correct those, who have gone wrong", guilty not to escape and innocent not to suffer and to secure justice to ourselves and our posterity, do hereby ordain and establish this Penal Code for the Kingdom of Bhutan.

Part One (General Provisions)

Chapter 1

(Preliminary)

Short title, commencement and extent

1. This Code shall:
   (a) Be called The PENAL CODE OF BHUTAN;
   (b) Come into force on the Male Wood Monkey, Sixth Month, the Third Day corresponding to the Eleventh Day of August, 2004; and
   (c) Extend to whole of the Kingdom of Bhutan or otherwise within the jurisdiction of Bhutan.

Repeal

2. This Penal Code hereby repeals:
   (a) Sections *Chha 1.1,1.2,1.3 &1.4, Tha 1.9, 1.10,1.11,1.12,1.13 & 1.14, Da 3-14, Na, Pa, Pha, Ba 1-1 to Ba 1-18, 1-20,1-21 & 1-22* and *Ma,* of the *Thrimzung Chhenmo,* 1959;
   (b) The Rape Act;
   (c) The Narcotic Drugs & Psychotropic Substances Notification, 1988;
   (d) Sections 3(b) (c) & 4(a) of the Firearms and Ammunition Act, 1990; and

ངོ་སྤྲོད།

སྤྱི་ཚོགས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ "ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་འགྱུར། གནོང་མི་བཀུར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་ཚར་གཅད་པའི་ཕྱིར" ཉེས་སྐྱོན་ལུ་ཡངས་ཆག་དང་ ཉེས་མེད་ལུ་དཀའ་སྡུག་མེད་པར་ རང་ཅག་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ལུ་ ཕན་རླབས་ཡུན་རིང་གནས་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ མི་དབང་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེའི་ བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་འདྲེན་པའི་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ བརྩམས་བསྒྲིགས་མཛད་པའོ། ཁྲིམས་དེབ་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ཐེངས་ ༢༣ པའི་ནང་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པ་འདི་ལྟར།

གླེང་གཞི་དང་པ། ༼སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།༽

ལེའུ་དང་པ།

༼སྔོན་བརྗོད།༽

མཚན་བསྟུས་དང་ འགོ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད།

༡ ཁྲིམས་འདིཿ

(ཀ) འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༩ ཅན་མ་ཟེར་བརྗོད་དགོ།

(ཁ) གནམ་ལོ་ཤིང་ཕོ་སྤྲེལ་ལོ་ ཟླ་དྲུག་པའི་ཚེས་ཉེར་དྲུག་གམ་ སྤྱི་ཚེས་ ༡༡.༤.༢༠༠༩ ལས་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

(ག) འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས་སམ་འབྲུག་གི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་འདུས་པའི་རིགས ལུ་ཁྱབ་དགོ།

ཆ་མེད།

༢ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་གིསཿ

(ཀ) སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ཅན་མ་ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཀ་རྟགས་ཆ༽༡.༡ དང་ ༡.༢ ༡.༣ ༡.༩ ཐ༽༡.༩ པ་དང་ ཐ༽༡.༡༠ ཐ༽༡.༡༡ ཐ༽༡.༡༢ ཐ༽༡.༡༣ ཐ༽༡.༡༩ ད༽༣.༡༩ ན༽དང་ པ༽ ཕ༽ བ༽༡.༡ པ་ལས་ བ༽༡.༡༤ བ༽༡.༢༠ བ༽༡.༢༢ མ༽ པ་བཅས་ དང་།

(ཁ) དབང་བཅོང་འདོད་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས།

(ག) སྤྱི་ལོ་ ༡༩༤༤ ལོའི་སྨྱོ་རྫས་ཀྱི་ཁྱབ་བསྒྲགས།

(ང་) སྤྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོའི་གོ་མཚོན་དང་ མདེའུའི་བཅའ་ཁྲིམས་དོན་ཚན་༣ པའི་ཁ༽ དང་ ག༽ དོན་ཚན་ ༩ པའི་ཀ༽ པ།

(e) The Penal provisions of any laws, byelaws, rules & regulations and circulars that is inconsistent with this Penal Code.

Chapter 2
(Classification of Crime)

Classes of crime

3. For the purpose of this Penal Code, the classes of crimes shall be as follows:

(a) A crime shall be a felony, if it is so designated in this Penal Code or other laws and provides for a minimum term of imprisonment of three years for the convicted defendant.

(b) A crime shall be a misdemeanour, if it is so designated in this Penal Code or other laws and provides for a maximum term of imprisonment of less than three years and a minimum term of one year for the convicted defendant.

(d) A crime shall be a petty misdemeanour, if it is so designated in this Penal Code or other laws and provides for a maximum term of imprisonment of less than one year and a minimum term of one month for the convicted defendant.

(d) A crime shall be a violation, if it is so designated in this Penal Code or other laws and provides that the convicted defendant shall not be imprisoned but shall be fined the minimum wage up to a maximum of ninety days.[1]

[1] Sub-section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

(ཅ) ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ འབྲེལ་ཆགས་མེད་པའི་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཁྲིམས་ བཅའ་ཡིག་དང་སྒྲིགས་གཞི་ ཁྱབ་བསྒྲགས་ཚུ་ནང་ ཉེས་འགེལ་དོན་ཚན་གྱི་རིགས་ ཆ་མེད་ཨིན།

ལེའུ་གཉིས་པ།

ཉེས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

ཉེས་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།

༣ ཁྲིམས་དེབ་འདི་གི་དོན་ལུ་ ཉེས་ལས་དབྱེ་བའི་ཐད༔

(ཀ) ཉེས་ལས་འདི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ བཙོན་ཁྲིམས་དམའ་ཤོས་ ལོ་གསུམ་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཉེས་ཆེན་ཡིན་པར་བརྩི་ དགོཔ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་གཞན་ནང་ཡང་ བཙོན་ཁྲིམས་དེ་བཞིན་ བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ ལུ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཉེས་ཆེན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

(ཁ) ཉེས་ལས་འདི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ ལོ་གསུམ་འོག་རྒྱུ་དང་ དམའ་ཤོས་ ལོ་གཅིག་ བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཉེས་ཕྲ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོཔ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་གཞན་ནང་ཡང་ བཙོན་ཁྲིམས་དེ་ བཞིན་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

(ག) ཉེས་ལས་འདི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ མཐོ་ཤོས་ ལོ་གཅིག་འོག་རྒྱུ་དང་ དམའ་ཤོས་ཟླཕ་གཅིག་ བཀོད་ དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོཔ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་གཞན་ནང་ཡང་ བཙོན་ཁྲིམས་ དེ་བཞིན་བཀོད་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཉེས་པ་ཡང་ ཕྲ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

(ང་) ཉེས་ལས་འདི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ མཐོ་ཤོས་ ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་ པའི་རིགས་ལུ་ བཙོན་ཁྲིམས་མ་བཀལ་བར་ ཁྲིམས་འཆལ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོཔ་མ་ ཚད་ ཁྲིམས་གཞན་ནང་ཡང་ བཙོན་ཁྲིམས་དེ་བཞིན་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ལུ་ ཁྲིམས་ གཅོད་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འཆལ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [1]

---

[1] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

Degrees of felonies

4. A felony shall be classified into the following four degrees:
   (a) Felony of the first degree;
   (b) Felony of the second degree;
   (c) Felony of the third degree; and
   (d) Felony of the fourth degree.

5. An offence defined under other laws of Bhutan and that are not graded under those laws shall be graded accordingly by the Court with the gravity of the crime.

Chapter 3
(Sentencing)

6. A defendant convicted of a criminal offence shall not be sentenced otherwise than in accordance with this Penal Code.

7. Life imprisonment shall be awarded to the defendant:
   (a) In case of a felony of the first degree comprising of murder, treason, terrorism or gang rape of a child of 12 years and below; [2]
   (b) For the offence against the *Ku, Sung, Thuk-ten* and *Zung;* or
   (c) For the offence of illegal manufacturing of weapon of mass destruction
   (d) Of statutory rape as provided in section 182 (b). [3]

8. A defendant convicted of a felony of the first degree shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be fifteen years and a maximum of which shall be life imprisonment.

9. A defendant convicted of a felony of the second degree shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be nine years and a maximum of which shall be less than fifteen years.

10. A defendant convicted of a felony of the third degree shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be five years and a maximum of which shall be less than nine years.

---

[2] Sub-section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[3] New Sub-section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཉེས་ཆེན་གྱི་དབྱེ་རིམ།

༩ ཉེས་ཆེན་གྱི་དབྱེ་རིམ་ ཁག་བཞི་ལྡུ་དབྱེ་ནིའི་ཐད་ཀ།

(ཀ) དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་།

(ཁ) དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ང) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན།

༡ འཚུག་གི་ཁྲིམས་གཞན་ནང་དེས་ཆོག་བཀོད་དེ་ཡོད་རྒྱང་ དབྱེ་རིམ་མེད་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་རིགས་ ཁྲིམས་ཀྱིའདུན་ས་ལས་ ཉེས་ལས་ཆེ་ཆུང་དང་འཁྲིལ་བའི་ ཉེས་རིམ་བཀོད་དགོ།

ལེའུ་གསུམ་པ།

ཁྲིམས་ཚད།

༤ ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལྡུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་ཚད་བཀལ་ནི་མེད།

༥ གཤམ་དོན་གཙོའ་ལས་ ཆོ་ག་ཟླ་ཞིག་ལྡུ་ ཆེ་བཅོས་སྤེལ་དགོས།

(ཀ) དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་སྔོག་གཅོད་དམ་ དོ་ལོག་ དྲག་ཐོག་དབང་བཅོང་ ཡང་ན་ བྱེས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་དེའི་མན་ཆད་ལྡུ་ དམངས་བསྡོམས་བཅན་གཤེམ་དང་།[1]

(ཁ) སྐྱ་ གསུང་ ཐུགས་རྟེན་དང་ ནང་གཟུངས་ཀྱི་གཙོ་ཁ་ལོག

(ག) རྒྱ་ཆེར་སྡོང་བའི་ཚོ་མཆོག་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལྡུ་ བཟོ་བསྒྲུབ་འབད་བ།

(ང) དོན་ཚན་༡༡༩(ཁ) པའི་ནང་ བཀོད་པ་ལྟར་གྱི་ཁྲིམས་ལྟར་ དུས་མིན་བཅན་གཤེམ།[2]

༦ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་ལྡུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལྡུ་ ཁྲིམས་ཚད་ དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔ་དང་ མཐོ་ཤོས་ཆེ་བཅོད་ཐོག

༧ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་ལས་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལྡུ་ ཁྲིམས་ཚད་ དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ལོ་ངོ་དགུ་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔ་འོག་རྒྱུའི་ བཅོད་ཁྲིམས་ཐོག

༨ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ལས་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལྡུ་ ཁྲིམས་ཚད་ དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ལོ་ངོ་ལྔ་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་དགུ་འོག་རྒྱུའི་ བཅོད་ཁྲིམས་ཐོག

---

[1] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཟླ་མ་གོས་ ཨཉ་ཡག་ཡོད་ཀྱང་ཚད་ དེ་བཞིན་འཕྲིན་ཡིག་མཇལ་ཡོད།

[2] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཟླ་མ་གོས་ ཨཉ་ཡག་ཡོད་ཀྱང་ཚད་ གསར་པ་ཡོད།

11. A defendant convicted of a felony of the fourth degree shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be three years and a maximum of which shall be less than five years.

12. A defendant convicted of a misdemeanor shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be one year and a maximum of which shall be less than three years.

13. A defendant convicted of a petty misdemeanour shall be sentenced to a term of imprisonment, a minimum of which shall be one month and a maximum of which shall be less than one year.

14. A defendant convicted of a violation shall be fined the minimum wage for a maximum of ninety days.[4]

15. A defendant, who is found guilty of the same offence, shall on the next conviction be liable to enhanced punishment as follows:

    (a) A violation shall be enhanced to petty misdemeanour.

    (b) A Petty misdemeanour shall be enhanced to misdemeanour.

    (c) A Misdemeanour shall be enhanced to felony of the fourth degree.

    (d) Felony of the fourth degree shall be enhanced to felony of the third degree.

    (e) A Felony of the third degree shall be enhanced to felony of the second degree.

    (f) A Felony of the second degree shall be enhanced to felony of the first degree.

    (g) A Felony of the first degree shall be enhanced to life imprisonment.

16. A convicted defendant, who commits a further offence while undergoing or serving the term of imprisonment or sentence, shall be liable to be tried for that offence and if convicted of the offence, the defendant shall be sentenced accordingly in addition to the original sentence.

17. In determining a convicted defendant's sentence within the appropriate sentencing range as set forth above, the Court shall consider mitigating and aggravating factors as are enumerated in this Penal Code.

[4] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

༡༡ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ལས་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་ཚད་དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ལོ་ངོ་གསུམ་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ལྔ་འོག་རྒྱུའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ཕོག།

༡༢ ཉེས་ཕྲ་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་ཚད་དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ལོ་ངོ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་གསུམ་འོག་རྒྱུའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ཕོག།

༡༣ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་ཚད་དུས་ཡུན་དམའ་ཤོས་ ཟླཔ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་གཅིག་འོག་རྒྱུའི་ བཙོན་ཁྲིམས་ཕོག།

༡༤ ཁྲིམས་འཆལ་ལས་བརྟེན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ མཐོ་ཤོས་ཉིན་གྲངས་དགུ་བཅུའི་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཕོག། [༩]

༡༥ གནོད་འགེལ་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ ཤུལ་མའི་ཁྲིམས་གཅོད་སྐབས་ ཉེ་མར་བཀལ་བའི་ཁྲིམས་ཚད་ལས་ མཐོ་བའི་ཉེས་ཁྲིམས་སྨིན་དགོཔཿ

(ཀ) ཁྲིམས་འཆལ་ཞིན་པ་ཅིན་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའི་གུར་སེང་ནི་དང་།

(ཁ) ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་ཞིན་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲའི་གུར་སེང་ནི།

(ག) ཉེས་ཕྲ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་གུར་སེང་ནི།

(ང་) དབྱེ་རིམ་བཞི་པ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་གུར་སེང་ནི།

(ཅ) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་གུར་སེང་ནི།

(ཆ) དབྱེ་རིམ་གཉིས་པ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་གུར་སེང་ནི།

(ཇ) དབྱེ་རིམ་དང་པ་ཞིན་པ་ཅིན་ ཚེ་བཙོན་གུར་སེང་ནི་ཞིན།

༡༦ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ ཁྲིམས་སྨིན་ཏེ་སྔོད་པའི་སྐབས་ལུ་ ད་རུང་གནོད་འགེལ་རེ་འཐབ་པ་ཅིན་ གནོད་འགེལ་དེ་གི་དོན་ལུ་ རྩོད་བཤེར་མཛད་རུང་བའི་ཁར་ གལ་སྲིད་ དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པ་ཡིན་ཚེ་ དེ་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་མ་ཚད་ ཉེ་མར་སྨིན་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ཚད་དེ་ཡང་ཕོག།

༡༧ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ཁྲིམས་ཚད་འདི་ གོང་འཁོད་ལྟར་ གང་འོས་ཀྱི་གཏན་འཁེལ་འབད་བའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ལྷོད་ཡངས་དང་ ཉེན་ཚབས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་ལུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་དོན་ལྟར་ གཟིགས་ཞིབ་གནང་དགོ།

---

[༩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

Value based sentencing [5]

18. The offences graded as value based under this Code shall be:

(a) a felony of the second degree, if the value or the amounts involved in the crime exceed the total amount of the minimum wage at the time of the crime for a period of sixty years or more;

(b) a felony of the third degree, if the value or the amounts involved in the crime exceed the total amount of the minimum wage at the time of the crime for a period of less than sixty years and for a period of thirty years or more;

(c) a felony of the fourth degree, if the value or the amounts involved in the crime exceed the total amount of the minimum wage at the time of the crime for a period less than thirty years and for period of fifteen years or more;

(d) a misdemeanour, if the value or the amounts involved in the crime exceed the total amount of the minimum wage at the time of the crime for a period less than fifteen years and for a period of seven years or more; or

(e) a petty misdemeanour, if the value or the amounts are less than the total amount of the minimum wage at the time of the crime for a period less than seven years".

19. The value of the property or other items in an offence committed, following one scheme or course of conduct, whether from the same person or several persons, shall be aggregated in determining the grade of the offence.

20. Without prejudice to the generality of the preceding provisions, a Court may also order forfeiture of property, suspend or cancel a license or a transaction, impound the documents, or remove a person from an official position.

21. The Court may, in addition to the sentence awarded under the provisions of this Penal Code, order restitution, recovery, confiscation, of any property or article or may order the payment of any appropriate damages or compensatory damages for the injury, loss, damage or the value of what the victim had been parted or deprived of being possessed.

---

[5] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད། [5]

༡༨ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ གནོད་འགེལ་ཞིག་ལུ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་སྤེ་ བཀོད་དེ་ཡོད་ཚེ།

(ཀ) རིན་ཐང་ཅན་ནམ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་བསྡོམས་དེ་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུའམ་ དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་།

(ཁ) རིན་ཐང་ཅན་ནམ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་བསྡོམས་དེ་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ ལོ་ངོ་དྲུག་ཅུའི་འོག་རྒྱུ་དང་ ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའམ་ དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་ གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) རིན་ཐང་ཅན་ནམ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་བསྡོམས་དེ་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ ལོ་ངོ་སུམ་ཅུའི་འོག་རྒྱུ་དང་ ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའམ་ དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་ པའི་ཉེས་ཆེན།

(ང་) རིན་ཐང་ཅན་ནམ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་བསྡོམས་དེ་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ ལོ་ངོ་བཅོ་ལྔའི་འོག་རྒྱུ་དང་ ལོ་ངོ་བདུན་ནམ་ དེ་ལས་ལྷག་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ།

(ཅ) རིན་ཐང་ཅན་ནམ་ ཉེ་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རིན་བསྡོམས་དེ་ གླ་ཆ་ཉུང་ཤས་ ལོ་བདུན་གྱི་རྩིས་ལས་ཉུང་པ་ཅིན་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ།

༡༩ གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་ངོ་ཇི་ལྟར་ཡང་ ངན་འཆར་རམ་ བྱ་སྤྱོད་གཅིག་དང་བསྟུན་ཏེ་ འབད་བའི་རྒྱུ་དངོས་དང་ ཅ་ཆས་གཞན་གྱི་རིན་ཐང་ཚུ་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ་གཏན་ འཁེལ་དོན་ལུ་བསྡོམས་ཏེ་བཟོ་དགོ།

༢༠ གོང་འཁོད་སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན་ཚུ་ལུ་ འགལ་ཟླ་མེད་པར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་ དབང་ལེན་གྱི་བཀའ་རྒྱའམ་ ཆོག་ཐམ་ སྤྲོད་ལེན་གྱི་རིགས་ མཚམས་འཇོག་གམ་ ཆ་དབྱུང་ ཡིག་ཆ་བཙན་བཟུང་ མི་ངོ་ཡིག་ཚང་ལས་གནས་དབྱུང་གཏང་ཆོག།

༢༡ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ལྷན་ ཐབས་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་སོར་ཆུད་འབད་ནི་ ཡང་ན་ བསྐྱར་ལེན་ བཙན་བཟུང་ ཉམས་ རྒུད་པར་གནོད་འཚེའམ་གྱོང་རྒུད་ ཉམས་ཆག་བཀལ་བ་ བདག་དབང་བཙན་འཕྲོག་བཅས་ཀྱི་ རིགས་ འོས་འབབ་ཡོད་པའི་གྱོང་འཐུས་སམ་ གྱོང་རྒུད་ཀྱི་འཐུས་ རྒྱུ་དངོས་རིན་ཐང་སྤྲོད་ དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

---

[5] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་སྐོད) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོད་མཛད་ཡོད།

22. The Court may award reasonable sentence within the sentencing parameter enumerated in this Penal Code, if the offence committed by the defendant is not stated in the Code. The Court shall specify its reason in awarding such sentences.

Mitigating circumstances

23. Mitigating circumstances for sentencing shall include:

(a) The defendant has no record of a prior criminal conviction;

(b) The crime is committed while the defendant was under the affliction of extreme mental or emotional distress;

(c) The crime is committed accidentally;

(d) The victim is a participant in the defendant's criminal conduct or consented to the criminal act;

(e) The crime is committed under circumstances that the defendant believed of having a reasonable justification or extenuation for the conduct;

(f) The defendant is an accomplice in a crime committed by another person and the defendant's participation in the crime is minor;

(g) The defendant acted under duress or under the domination of another person; or;

(h) At the time of the crime, the capacity of the defendant to appreciate the wrongfulness of the conduct or to conform the conduct to the requirements of law was impaired on account of mental disability or intoxication.

Aggravating circumstances

24. Aggravating circumstances for sentencing shall include:

(a) The crime is committed by a defendant, who has previously been convicted of a crime that was punishable by imprisonment or a crime of the same or similar nature;

(b) At the time of the commission of the crime, the defendant also committed another crime;

(c) The defendant knowingly created a grave risk of death or serious bodily injury to another person;

༢༢ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་གིས་གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་སྐོར་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་མ་ཚུད་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚད་དང་བསྟུན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚད་བཀལ་ཆོག། དེའི་སྐབས་ལུ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་བཀོད་དགོ།

ལྷོད་ཡངས་ཀྱི་སྐབས་དོན།

༢༣ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ལྷོད་ཡངས་ཀྱི་སྐབས་དོན་གྲངས་སུ་བརྩི་དགོཔཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཉེ་མར་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་བརྗེད་ཐོ་མེད་པའམ།

(ཁ) རྩོད་ཟླ་གིས་ སྤྱི་འགྲོས་མེན་པའི་དྲན་ཤེས་ ཡང་ན་ ཚོར་སྣང་དྲག་པོའི་སྟུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་ཤན་ཞུགས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པ།

(ག) འཕྲལ་རྐྱེན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པ།

(ང) ཉམས་རྒུད་པ་དེ་ རྩོད་ཟླའི་ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ཡིན་པ་ ཡང་ན་ ཉེས་སྤྱོད་དེ་ནང་ གནང་བ་བྱིན་པ།

(ཅ) རྩོད་ཟླ་གིས་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བདེན་ཁུངས་ཀྱི་སྐབས་དོན་ལུ་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའམ་ དེའི་བྱ་སྤྱོད་དང་བསྟུན་པའི་ཕབ་ཆག།

(ཆ) རྩོད་ཟླ་དེ་ མི་གཞན་ཞིག་གིས་འཐབ་པའི་ཉེས་ལས་ལུ་ ཉེས་ཟླ་ཙམ་མ་ཚད་ ཉེས་སྤྱོད་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་པ་ཡིན་རུང་ ཉེས་ལས་ཕྲ་མོ་ཡིན་པ།

(ཇ) རྩོད་ཟླ་དེ་ བཙན་དབང་ངམ་ མི་གཞན་ཞིག་གིས་དབང་བསྒྱུར་གྱི་འོག་ལུ་འབད་བ།

(ཉ) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་ནམ་དུས་ དྲན་ཤེས་སྐྱོན་ཅན་ནམ་ སྨྱོ་ནད་ལུ་ བརྟེན་ཏེ་ ནོར་འཁྲུལ་ཐོག་ལས་ ཉེས་སྤྱོད་ཡིནམ་ཤེས་པ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་བའི་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་འཇོན་ཚད་ལུ་ ཉམས་ཆག་བྱུང་བ།

ཉེན་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན།

༢༤ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཉེན་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་གྲངས་སུ་བརྩི་དགོཔཿ

(ཀ) ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེ་མར་ཡང་ བཙོན་འཇུག་གི་ཉེས་ཁྲིམས་བཀལ་རུང་བའི་ཉེས་ལས་ལུ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པ་ཡང་ན་ དེ་བཟུམ་མའི་ གནས་ལུགས་ཀྱི་ཉེས་ལས་འཐབ་པའམ།

(ཁ) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་ནམ་དུས་ ཉེས་ལས་གཞན་ཅིག་ཡང་འཐབ་པ།

(ག) རྩོད་ཟླ་གིས་ཤེས་བཞིན་ མི་གཞན་གྱི་ལུས་རྟེན་ལུ་ སྲོག་འཕྲོག་གི་ཉེན་འཚུབས་སམ་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཆེན་བཀལ་བ།

(d) The defendant negligently caused bodily injury to another person with a deadly weapon; or

(e) The crime is especially heinous, atrocious, or cruel thus manifesting exceptional depravity on behalf of the defendant.

Chapter 4

(Alternatives to Sentencing)

Civil commitment in lieu of imprisonment or sentence

25. If a defendant is found to be clinically insane or suffering from a mental abnormality or chronic condition that significantly impairs the defendant's capacity to make sagacious judgments, a Court shall, in lieu of imprisonment, order the civil commitment of the defendant to a hospital or other institution for psychiatric or other rehabilitative treatment.

26. If the Court makes an order of civil commitment under Section 25, the Court may also order the defendant to pay compensatory damages as provided for in this Penal Code.

27. The Court shall not make an order of civil commitment unless it is of the opinion that the commitment will further reform or rehabilitate the defendant and will not jeopardize the public safety.

Thrimthue [6]

28. A court may make an order to pay fine in lieu of imprisonment, if the offence is not a felony and in the cases of:

(a) a recidivist;

(b) an accustomed or habitual offender; and

(c) an accomplice to and a person who aids and abets, conspires, attempts and solicits, commission of a felony, if the term of imprisonment thereof is three years and above.

[6] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ང་) རྩོད་ཟླ་གིས་ དྲན་པ་བག་གཡེང་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་གྱི་ལུས་རྟེན་ལུ་ སྲོག་ཉེན་མཚོན་ཆ་གིས་ གནོད་འཚེ་བཀལ་བ།

(ཅ) དམིགས་བསལ་གྱི་ཉེས་ལས་ཚབས་ཅན་ ཡང་ན་ གདུག་རྩུབ་ཅན་ དྲག་ཤུལ་ ཆེད་མངགས་ཀྱི་ཞན་སེམས་མངོན་གསལ་སྟོན་པ།

ལེའུ་བཞི་པ།

ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ།

བཅོན་འཇུག་གམ་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ་ལུ་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད།

༢༥ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྨྱོ་འབོག་སྤེ་བརྟག་དཔྱད་གྲུབ་པའམ་ དྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་མེདཔ་ རྒྱུན་གྱི་གཅོང་ནད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཐག་གཅོད་དོན་ལུ་ ཧ་ཅང་གིས་ཉམས་ཆག་གྱུར་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྨན་ཁང་ ཡང་ན་ བཅོས་ཁང་གཞན་ལུ་ ཀུན་སྤྱོད་བསྐྱར་གསོའི་དོན་ལས་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ་མར་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༢༦ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་དོན་ཚན་༢༥ པ་ལྟར་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནངམ་ད་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ སྤྲོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག

༢༧ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དགོངས་འཆར་ལུ་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད་དེ་གིས་ རྩོད་ཟླའི་ཀུན་སྤྱོད་བསྐྱར་གསོ་ལུ་ཕན་ཐབས་སམ་ མི་སེར་གྱི་ཉེན་སྲུང་ལུ་ ཉེན་དོགས་མེད་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི་མེད།

ཁྲིམས་འཐུས། [6]

༢༨ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་ཆེན་གྱི་ཉེས་འགེལ་མེན་པའི་རིགས་ལུ་ ཁྲིམས་འཐུས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོགཔ་ཨིན་རུང་ ཉེས་ཆེན་གྱི་ཉེས་འགེལ་དང་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་རིགས་ལུ་གནང་མི་ཆོག།

(ཀ) ཉེས་ལས་བསྐྱར་བློས་ཅན་ལུ་དང་།

(ཁ) རྒྱུན་འཇགས་གནོད་འགེལ་པའམ་ ལང་ཤོར་ཚུད་པའི་གནོད་འགེལ་པ།

(ག) གལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཚད་ལོ་ངོ་གསུམ་ཡན་ཆད་ ཕོག་པ་ཅིན་ ཉེས་ཆེན་ལུ་ཁས་ལེན་འབད་མི་མ་ཚད་ དེ་ལུ་སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ དེ་ལས་ལྐོག་གྲོས། གྲབས་གཤོམ། ལོག་འདྲེན་འབད་བའི་མི་ངོ་ཅིག།

---

[6] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་སྐོན) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

In this Code, unless the context otherwise requires:

(i) "recidivist" means a person who has been convicted of a criminal offence that is same or similar in nature for more than once; and

(ii) "habitual or accustomed offender" means a person who has been convicted of a crime more than twice.

Commutation of sentences or conditional discharge

29. If the community is responsible for damaging the property of another community, or if the criminal act of the defendant affects the public property, the Court may order the community or defendant to restore the property damaged by rendering community service to the affected group.

30. The Court may order community service in lieu of the imprisonment, if the defendant is convicted of the offences liable for a petty misdemeanour or misdemeanour, provided that the defendant convicted does not pose potential threat to the society, the victim or there exists no likelihood of flight.

31. A defendant conditionally released on probation or when his sentence is suspended shall be required to:

(a) Make oneself available to the Court as and when required;

(b) Remain within the limits of any particular area as prescribed in the order; and

(c) Abstain from doing any act, which violates the conditions of the release.

32. His Majesty the *Druk Gyalpo*, in exercise of His Royal Prerogatives may grant amnesty, pardon, leniency, reprieve or remission of punishment or suspend the sentence.

ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་སྐབས་སོབ་ཀྱི་མཐོ་གལ་དང་བསྟུན་ གོ་བ་སོ་སོར་སྦྱེ་ལེན་དགོས་འབྱུང་ན་མ་གཏོགས།

(ཅ) “ཉེས་ལས་བསྒྲུར་རྒྱས་ཅན” ཟེར་མི་འདི་ ཅོག་འཐདཔ་ ཡང་ན་ གནས་ལུགས་ཆ་འཛུ་བའི་ཉེས་ཅན་གཞོད་འགེལ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ ཐེངས་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ཟོ།

(ཉ) “རྒྱུན་འཛགས་ཡང་ན་ཡང་ཤོར་ཚུད་པའི་གཞོད་འགེལ་པ” ཟེར་མི་འདི་ཉེས་འགེལ་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ ཐེངས་གཉིས་ལས་ལྷག་སྟེ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ཟོ།

འཕྲི་ཚོག་པའི་ཁྲིམས་ཚད།

༢༨ མི་སྟེ་གཅིག་གི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ མི་སྟེ་གཞན་ཞེག་གིས་ཚོང་རྒྱུད་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ རྩོད་བླ་ཞེག་གི་ ཉེས་ཅན་ཀྱི་བྱ་ལུ་བརྟེན་ མི་མང་གི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ གཞོད་སྐྱོན་བྱུང་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ མི་སྟེའམ་རྩོད་བླ་དེ་གིས་ ཉམས་རྒུད་པ་མི་སྟེའི་དོན་ལུ་ལུ་འབད་དེ་ ཚོང་ཞེལ་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ སོར་ཆུད་འབད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༢༩ གལ་སྲིད་ རྩོད་བླ་གིས་གཞོད་འགེལ་འཐབ་མི་དེ་ ཉེས་ཟླའམ་ ཉེས་པ་ཡང་ཟླ་ཚིནམ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་རྩོད་བླ་དེ་གིས་ མི་སྟེའམ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ ཀ་ཅང་གི་འཇིགས་སྣང་མེད་པ་ ཡང་ན་ བོས་ཟུར་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩམ་ མི་སྲིད་པའི་འཛེལ་གནད་ཚིན་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་ཚབ་མར་ མི་སྟེའི་དོན་ལུ་ ལུ་འབད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༣༠ ཉམས་ཆོངས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལུ

Infraction of conditions of conditional release

33. A convicted defendant conditionally released on probation on the ground of exemplary conduct or behaviour shall be reincarcerated to serve the remainder of the original term of the sentence, if the convict is found to have violated the conditions of the release.

34. A probationer, who commits a further offence while on probation shall be liable to be tried for that offence and if convicted of the offence, shall be given a maximum sentence for the commission of that crime in addition to completing the remainder of the original sentence.

Restriction

35. The Court may give a restriction order to any person accused of a crime to remain within the limits of any particular area as prescribed in the order.

Chapter 5
(Damages, Restitution, Confiscation and Recovery)

Damages in general

36. A Court may order a defendant to pay appropriate damages or reparation for any loss, injury, or deterioration caused to a victim.

37. In ordering a convicted defendant to pay damages of any type in addition to serving a sentence of imprisonment or probation, the Court shall consider whether:

(a) The defendant has derived a pecuniary gain from the crime;

(b) The damage awarded will deter the commission of a subsequent crime of the same or similar nature;

(c) Compensation to the victim or the victim's survivors is sanctioned by customs or laws or the severity of the offence warrants such recompense; or

(d) The defendant has the ability to pay the damages.

དམ་གྲོལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ལས་འདས་པ།

༣༣ ཉམས་ཚོད་དམ་ ཚོད་བརྟག་ཐོག་ལུ་ བཏང་བའི་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་མི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གལ་སྲིད་དམ་གྲོལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ལས་འདས་ཚེ་ དཔེར་འོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་ངམ་ ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི་གནད་ལུ་བརྟེན་ ཆ་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ལས་ ཉམས་ཚོད་ཐོག་ལུ་ དམ་གྲོལ་གྲུབ་པའི་མི་ཞིག་ལུ་ ཧེ་མའི་ཁྲིམས་ཚད་དུས་ཡུན་ལྷག་ལུས་གང་ཡོད་སྨིན་དགོ།

༣༤ ཉམས་ཚོད་སྐབས་ལུ་ ཉམས་ཚོད་ཅན་དེ་གིས་ གནོད་འགེལ་གཞན་སོ་སོ་རེ་འཐབ་པ་ཅིན་ལག་ལེན་པ་དེ་ལུ་ རྩོད་བཤེར་བཙུགས་རུང་བའི་ཁར་ གལ་སྲིད་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་ཚེ་ གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་ཉེས་ལས་དང་བསྟུན་པའི་ ཁྲིམས་ཚད་མཐོ་ཤོས་དེ་དང་ ཧེ་མའི་ཁྲིམས་ཚད་དུས་ཡུན་ལྷག་ལུས་གང་ཡོད་སྨིན་དགོ།

བཀག་གནོན།

༣༥ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ བཀའ་འཕྲིན་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་སྡོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ལེའུ་ལྔ་པ།

ཁྱོང་འཐུས་དང་ སོར་ཆུད་ བཙན་བཟུང་ བསྐྱར་ལེན།

སྤྱིར་བཏང་ཁྱོང་འཐུས།

༣༦ རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ཁྱོང་རྒྱུད་དམ་ གནོད་ཚེ་ ཉམས་བཅུག་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་རེ་འཐོན་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ གང་འོས་ཀྱི་ཁྱོང་འཐུས་སྤྲོད་ནི་ ཡང་ན་ བསྐྱར་གསོའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༣༧ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ལུ་ བཙོན་འཇུག་གམ་ ཉམས་ཚོད་བསྟར་དགོ་པའི་ཁར་ ཁྱོང་འཐུས་ག་ཅི་བཟུམ་ཨིན་རུང་ སྤྲོད་དགོཔ་སྦེ་བཀའ་རྒྱ་གནངམ་ད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་དགོ་པའི་ཐདཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ལས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དངུལ་གྱི་ཁེ་འབབ་ཐོབ་པ་ཡོད་མེད་དམ།

(ཁ) ཁྱོང་འཐུས་ཀྱི་དཔྱད་ཁྲ་གནང་མི་དེ་གིས་ ཕྱིན་ཆད་ ཉེས་ལས་དེ་བཟུམ་ འཐབ་ནི་ལུ་ བཀག་ཚུགས་དང་མི་ཚུགས།

(ག) རྒྱུད་འཐུས་དེ་ སྔར་སྲོལ་ལམ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ ཡང་ན་གནོད་འགེལ་གྱི་གནད་དང་བསྟུན་ཏེ་ ཉམས་རྒྱུད་པའམ་ དེའི་ཤུལ་འཛིན་པ་ལུ་ཐོབ་ལམ་ཡོད་མེད།

(ང་) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཁྱོང་འཐུས་སྤྲོད་ནིའི་ལྟོགས་གྲུབ་ཡོད་མེད།

Compensatory damages

38. A Court may order a defendant sentenced for a crime to pay appropriate compensatory damages in addition to the sentence. However, no such order shall be made if the victim is responsible for his own victimization or have contributed to such victimization in any manner.

39. If the Court determines that compensatory damages are appropriate, then a defendant convicted of a crime shall pay appropriate compensatory damages at the rate of the minimum wage at the time of the crime for:

    (a) Maximum of ten years to the surviving spouse or next of kin of the victim and the cost for forty-nine days for seven people towards the expenses incurred in the funeral rites of the deceased victim, when the crime has resulted in the death of the victim;

    (b) Maximum of ten years, if the crime causes permanent total disability to the victim;

    (c) Maximum of seven years, if the crime causes permanent partial disability to the victim;

    (d) Maximum of five years, if the crime causes temporary total disability to the victim;

    (e) The daily wage lost to the victim, when the crime has resulted in temporary loss of wage. [7]

40. Compensatory damages if determined by the Court shall be paid in lump sum.

41. A convicted person who is unable to pay in cash, any damages, compensatory damages, reparation or any payment ordered by the Court, may pay in kind or possessions.

42. In addition to compensatory damages, the Court may order a defendant to pay expenses of the victim's medical treatment or other ancillary and incidental expenses incurred on account of the offence committed by the defendant.

[7] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས།

༣༥ ཉམས་རྒྱུད་བྱུང་དགོ་པའི་གནད་ཁྲངས་འདི་ ཉམས་རྒྱུད་པ་རང་ལས་བརྟེན་ཏེ་བྱུང་བའམ་ རྣམ་གཞག་གང་ཞེག་གི་ཐོག་ལས་ དེའི་གྲས་ཁར་གཏོགས་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཉེས་ལས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚད་གྲུབ་པའི་རྩོད་བླ་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་ཚད་ལྷན་ཐབས་ལུ་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་གང་འོས་སྤྱོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༣༨ [1] སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་གཏན་འཁེལ་ཐད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ འོས་འབབ་ཡོད་པ་སྤེ་འཆར་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་བླ་དེ་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་གླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ཐོག་ལས་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་སྤྱོད་དགོ་པའི་ཚད་གཞི་འདིཿ

(ཀ) ཉེས་ལས་ལུ་བཏེན་ཏེ་ འཆི་རྒྱན་འབྱུང་པ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་གྱི་ལས་མིའི་གླ་ཆ་མ་ཚད་ ཆེ་འདས་ཀྱི་ངོ་བསྟུ་དགེ་རྩ་ལས་བཏེན་པའི་ཞག་གཅིག་ ༤༠ ཚུན་གྱི་ཐད་འགྲོ་ཚུ་ མི་གངས་བདུན་གྱི་རྩིས་རྒྱབ་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་སྤྱོད་དགོས་ ཡང་ན།

(ཁ) ཉེས་ལས་དེ་ལུ་བཏེན་ཏེ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་དེ་ གཏན་འཇགས་ཡོངས་རྫོགས་ལྡོག་ཐུབ་མེད་པ་ཐལ་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་བཅུ་ཐམ་གྱི་གླ་ཆ།

(ག) ཉེས་ལས་དེ་ལུ་བཏེན་ཏེ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་དེ་ གཏན་འཇགས་དབང་པོ་ཆ་ཤས་ལྡོག་ཐུབ་མེད་པ་ཐལ་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་བདུན་གྱི་གླ་ཆ།

(ང་) ཉེས་ལས་དེ་ལུ་བཏེན་ཏེ་ འཕྲལ་སྐབས་ཀྱི་ཡོངས་རྫོགས་ལྡོག་ཐུབ་མེད་པ་ཐལ་བ་ཅིན་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་ལྔའི་གླ་ཆ།

(ཅ) འཕྲལ་སྐབས་ཀྱི་གླ་ཆ་སྒོང་རྒྱུད་ཚོགས་པ་ཅིན་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་གླ་ཆ།

༤༠ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གཏན་འཁེལ་གྱུབ་པའི་སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ སྐབས་ཅིག་ལུ་སྤྱོད་དགོ།

༤༡ ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་བླ་གིས་ སྒོང་འཐུས་ ཡང་ན་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ བསྒྲུར་གསོ་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་བཞིན་སྤྱོད་དགོ་པའི་རིགས་ དངུལ་རྩྭ་གི་ཐོག་ལས་སྤྱོད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ རྒྱུ་དངོས་ཐོག་ལས་ སྤྱོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༤༢ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་མ་ཚད་ ཉམས་རྒྱུད་པའི་སྨན་བཅོས་ཀྱི་ཟད་འགྲོ་ཇི་གནས་སམ་ རྩོད་བླ་གིས་ འཐབ་པའི་ཉེས་ལས་དེ་ལུ་བཏེན་པའི་ཟད་འགྲོ་གཞན་ཡང་ སྤྱོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

---

[1] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་ཡིན) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཟེན་མར་ རོན་ཚོན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡིན་མཛད་ཡོད།

Default on compensatory damages or fine

43. When the Court has ordered a convicted defendant to pay compensatory damages or a fine or make any other monetary payment as a result of the defendant's criminal conduct and the defendant defaults on such payment, the defendant shall be in contempt of court and may be imprisoned until the fine is either paid or recovered and the Court may also attach the property of the defendant.

Repayment of debt in the case of homicide

44. If the crime at issue causes death and the convicted defendant owes a debt or share to the deceased victim, then the Court shall order the convicted defendant to repay the same to the surviving spouse or next of kin.

45. A convicted defendant, who causes the death of a victim, shall not be entitled to enforce any legal right against the deceased victim's spouse or next of kin.

Restitution

46. The Court may order the defendant sentenced for the crime to restore or furbish any property or repay any loss, damage or the value of what the victim had been parted or deprived of being possessed.

Confiscation and Recovery

47. When the defendant is convicted of an offence, any property constituting the criminal proceeds, any weapon or article used or any benefit derived from such offence shall be subjected to confiscation or recovery.

48. The Court may order confiscation of any property or assets acquired by the defendant by commission of a crime or by dishonest or fraudulent means such as intimidation, extortion, cheating or corruption.

ཉེས་ཚད་དམ་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ལུ་ཚད་བཞོལ།

୧୩ ཁྱིམས་འདུན་ལས་ ཁྱིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་རྩོད་ཟླའི་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སྒོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་སམ་ ཉེས་ཚད་སྤྱོད་དགོ་པའི་དངུལ་གང་ཞེག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་མི་དེ་ལུ་ ཚད་བཞོལ་བྱང་ཆེ་ རྩོད་ཟླ་དེས་ ཁྱིམས་ལུ་ཁྲད་གསོད་མ་ཚད་ རྒྱུད་འཐུས་སམ་ ཉེས་ཚད་མ་ཕུལ་ཚུན་ བཅོན་འཇུག་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནི་དང་ རྩོད་ཟླ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་ ཁྱིམས་འདུན་ལས་ བཀག་འཛིན་མཛད་ཆོག།

སྡོག་འདོར་ཉེས་ཅན་ལས་བརྟེན་པའི་བྱ་ལོན་སྤྱོད་ལུགས།

୧୧ གལ་སྲིད་ ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཆོ་ལས་འདས་ཆོ་ ཁྱིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཆོ་འདས་ཁོངས་སུ་ བྱ་ལོན་ནམ་ བགོ་སྐལ་རེ་སྤྱོད་ནི་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁྱིམས་འདུན་ལས་ ཤུལ་ཐོབ་ཅན་གྱི་བཟའ་ཟླའམ་བྱ་གཞི་ ལེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཉེ་ཚན་ལུ་ སླར་ལོག་སྤྱོད་དགོ་པའི་ བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

୧୪ ཉམས་རྒྱུད་པ་ཤི་རྒྱན་འབྱུང་བཅུག་པའི་ ཁྱིམས་གཅོད་གྲྭབ་མི་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཆོ་འདས་ཀྱི་ བཟའ་ཟླའམ་ བྱ་གཞི་ ལེ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་ཉེ་ཚན་ལུ་ ཁྱིམས་མཐུན་ཐོབ་དབང་གང་ཡང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མེད།

སོར་ཆུད།

୧୮ ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཁྱིམས་ཚད་གྲྭབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཁྱིམས་འདུན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞེག་གི་སོར་ཆུད་དམ་ གསར་བཅོས་ ཡང་ན་ ཉམས་ཆག་ ཉམས་རྒྱུད་པའི་རིན་ཐང་ཅན་སྒོང་རྒྱུད་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ བདག་དབང་བཅན་འཕྲོག་གི་རྒྱུ་དངོས་རིགས་ སླར་ལོག་སྤྱོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

བཅན་བཟུང་དང་བསྐྱར་ལེན།

୧୭ རྩོད་ཟླ་ཞེག་ གཞོད་འགེལ་གྱི་ཁྱིམས་གཅོད་སྐབས་ལུ་ ཉེས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ གོ་མཚོན་གང་ཞེག་སྤྱོད་པའི་ཅ་ཆས་ ཡང་ན་ གཞོད་འགེལ་དེ་ལས་གྲྭབ་པའི་ལེ་ཤན་གང་ཞེག་ བཅན་བཟུང་དམ་ བསྐྱར་ལེན་འབད་དགོ།།

୧୬ རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ ཉེས་ལས་ཐོག་ལས་ལེན་པའམ་ ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པ་ ཡང་ན་ ཞེད་སྣང་ བཅན་འཛིག་ མགུ་སྐོར་ ངན་ལྟད་ཐོག་ལས་ གཡོ་ཁམ་འབད་དེ་ལེན་པའི་རྒྱུ་དངོས་གང་ཞེག་ གམ་ གཞིས་གནས་ཀྱི་རིགས་ ཁྱིམས་འདུན་ལས་ བཅན་བཟུང་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

Chapter 6
(General Principles of Liability)

An act must be voluntary

49. A defendant is not guilty of an offence unless the defendant commits the offence voluntarily or omits an act that the defendant legally is bound to perform.

50. Acts that are not voluntary are as follows:

(a) A reflex or convulsion; or

(b) A bodily movement during unconsciousness or sleep.

An omission must be voluntary

51. Liability for the commission of an offence of omission is not accompanied by a voluntary action unless:

(a) The omission is expressly made actionable by the law defining the offence;

(b) The duty to perform the omitted act is otherwise imposed by law;

(c) The omission is accompanied by an intention to cause a result that would be an offence under the law; or

(d) The defendant knew that the omission would result in the offence and with that knowledge omitted the duty.

Presumption of voluntary possession

52. Possession is a voluntary act, if the possessor knowingly procured or received the thing possessed or is aware of his control thereof for a sufficient period of time to have been able to dispose the possession but did not do so.

General requirements of culpability

53. A defendant shall not be guilty of an offence unless the defendant acted purposely, knowingly, recklessly, or negligently as the laws may require with respect to each quintessential element of the offence.

ལེའུ་དྲུག་པ།

༼སྤྱིར་བཏང་ཉེས་འཁྲིའི་རྩ་དོན།༽

བྱ་བ་ དང་བླངས་ཐོག་ལས་འབད་བ་ཡིན་དགོཔ།

༩༩ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དང་བླངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་འབད་བའམ་ ཁྲིམས་མཐུན་འབད་དགོ་པའི་བྱ་བ་ ཕྱིར་བཤོལ་བཞག་བཞགཔ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གནོད་འགེལ་གང་ཞིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ ཉེས་སྐྱོན་གྱི་གྲངས་སུ་མི་ཚུད།

༥༠ དང་བླངས་ཐོག་ལས་མེན་པའི་བྱ་བའི་ཐད༔

(ཀ) ཧང་ཏོམ་གྱི་བྱབའམ་ དྲན་མེད་ ཡང་ན།

(ཁ) ཚོར་སྣང་མེད་པའམ་ གཉིད་ལོག་སྐབས་ལུ་ གཟུགས་ཀྱི་འགུལ་བསྐྱོད།

ཕྱིར་བཤོལ་ དང་བླངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་བཞག་པ་ཡིན་དགོཔ།

༥༡ ཕྱིར་བཤོལ་གྱི་གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་འཁྲི་ཐད་ དང་བླངས་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒོ་ལས་ རྗེས་སུ་བཟུང་བ་མེན་རུང་ གཤམ་དོན་འཐོན་ཚེ་ དང་བླངས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་བརྩི་དགོཔ༔

(ཀ) ངེས་ཚིག་གྲུབ་པའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ ཕྱིར་བཤོལ་ཙམ་ལུ་ ཉེས་བཤེར་རུང་བར་ཁ་ གསལ་ཡོད་པའམ།

(ཁ) ཕྱིར་བཤོལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་ལུ་ ཁྲིམས་ནང་བཀོད་པའི་འགན་ཁུར་ཕོག་པ།

(ག) ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་ ཕྱིར་བཤོལ་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ གནོད་འགེལ་ཞིག་ཡིན་པ།

(ང་) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཕྱིར་བཤོལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ གནོད་འགེལ་ལུ་འགྱུར་ནི་ཡིནམ་ཤེས་ ཞིནམ་ལས་ འགན་ཁུར་ཕྱིར་བཤོལ་བཞག་པ།

དང་བླངས་ཀྱི་བདག་བཟུང་ལས་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག།

༥༢ གལ་སྲིད་ བདག་བཟུང་ཐོག་ལུ་ཡོད་པའི་ཅ་ལག་རེ་ ཤེས་བཞིན་དུ་མཁོ་སྒྲུབ་འབད་བ་ ཡང་ ན་ ལེན་པ་ ཤེས་ཚོར་གྱི་ཐོག་ལས་ རང་སོར་དམ་འཛིན་གྱི་ཅ་ལག་ལུ་ བདག་བཟུང་ལས་ སྤྲོད་ནིའི་རན་ཚད་ཀྱི་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ སྤྲོད་ཚུགས་ནི་ཡིན་རུང་མ་སྤྲོད་པ་ཅིན་ བདག་ བཟུང་དེ་ དང་བླངས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེས་འགེལ་རུང་བའི་སྤྱིར་བཏང་དགོས་མཁོ།

༥༣ ཁྲིམས་མཐུན་དགོ་པའི་གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་རེ་རེ་དང་བསྟུན་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྣང་མེད་ བག་གཡེང་གི་སྒོ་ལས་འཐབ་པ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ གནོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་སྐྱོན་མི་ཕོག།

Purposely

54. A defendant acts purposely with respect to a material element of an offence, when the element involves the nature of the defendant's conduct or a result thereof and it is the defendant's conscious objective to engage in a conduct of that nature or to cause the result of the conduct.

Knowingly

55. A defendant acts knowingly with respect to a material element of an offence, when the element involves:

(a) The nature of the defendant's conduct or circumstances and the defendant is aware that his conduct is of that nature or that the circumstances exist; or

(b) A result of the defendant's conduct and the defendant is aware that it is practically certain that his conduct will cause that result.

Recklessly

56. A defendant acts recklessly with respect to a material element of an offence, when the defendant consciously disregards a substantial and unjustifiable risk that the material element exists or would result from the defendant's conduct. The risk must be of the nature and degree that, considering the nature and purpose of the defendant's conduct and the circumstances known to the defendant, his disregard for the risk constitutes a gross deviation from the standard of conduct of a reasonable person in the defendant's situation.

Negligently

57. A defendant acts negligently with respect to a material element of an offence, when the defendant should have been aware that there was a substantial and unjustifiable risk that the material element exists or would result from the defendant's conduct. The risk must be of the nature and degree that the defendant's failure to perceive it, considering the nature and purpose of the conduct and the circumstances known to the defendant, constitutes a deviation from the standard of care of a reasonable person in the defendant's situation.

བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ལས།

༥༩ རྩོད་ཟླ་གིས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་ལུ་ བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ལས་འབད་མི་འདི་ ཆ་ལག་ལུ་གཏོགས་པའི་གནས་ལུགས་ རྩོད་ཟླའི་ཀུན་སྤྱོད་ ཡང་ན་ དེའི་གྲུབ་འབྲས་དང་ ཚོར་སྣང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཐོག་ལུ་འབད་བའི་ཀུན་སྤྱོད་ ཡང་ན་ ཀུན་སྤྱོད་དེའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་བ།

ཤེས་བཞིན་དུ།

༥༥ རྩོད་ཟླ་གིས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་སོ་སོར་ ཤེས་བཞིན་དུ་གཏོགས་པར་བརྩི་ནིའི་ ཐད༔

(ཀ) རྩོད་ཟླའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་ སྐབས་དོན་དང་ རྩོད་ཟླ་རང་སོའི་ཀུན་སྤྱོད་དེའི་གནས་ལུགས་ ཡང་ན་ སྐབས་དོན་ཡོདཔ་ཞིནམ་ཤེས་ཚོར་བྱུང་བའམ།

(ཁ) རྩོད་ཟླའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་ རྩོད་ཟླ་རང་སོའི་ཀུན་སྤྱོད་དེ་ལས་བརྟེན་པའི་གྲུབ་འབྲས་འབྱུང་ནི་ཞིནམ་ ཤེས་ཚོར་ངེས་པར་ཡོད་པ།

སྣང་མེད་སྒོ་ལས།

༥༦ རྩོད་ཟླ་གིས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་སྐོར་ ཀུན་སྤྱོད་ལས་བརྟེན་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་མི་འདི་ ཚོར་སྣང་གི་སྒོ་ལས་ བདེན་ཁུངས་མེད་པར་ ཧ་ཅང་གི་ཉེན་འཚུབས་ལུ་ སྣང་ཆུང་བསྐྱུར་བཞག་པ་ཞིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་དེ་ལུ་ སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས་བགྱིས་པར་བརྩི་དགོ། དེ་ཡང་རྩོད་ཟླའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ བསམ་སྦྱོར་ ཤེས་པའི་གནས་སྟངས་ཚུ་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ དབྱེ་རིམ་དེ་ སྣང་མེད་བསྐྱུར་བཞག་ཚེ་ རྩོད་ཟླའི་གནས་སྟངས་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་ལས་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

བག་གཡེང་གི་སྒོ་ལས།

༥༧ རྩོད་ཟླ་གིས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་སྐོར་ ཀུན་སྤྱོད་ལས་བརྟེན་པའི་གྲུབ་འབྲས་བྱུང་མི་འདི་ བདེན་ཁུངས་མེད་པར་ ཧ་ཅང་གི་ཉེན་འཚུབས་ཞིནམ་ ཚོར་སྣང་འབྱུང་དགོཔ་ཞིན་རུང་ དེ་ལས་ལྡོག་ཚེ་ བག་གཡེང་གི་སྒོ་ལས་བགྱིས་པར་བརྩི་དགོ། དེ་ཡང་ རྩོད་ཟླའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ བསམ་སྦྱོར་ ཤེས་པའི་སྐབས་དོན་ཚུ་ལུ་དམིགས་ཏེ་ ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་ དབྱེ་རིམ་དེ་ རྩོད་ཟླ་དེའི་སྐབས་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་གནས་ཚད་ལས་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

Culpability

58. When this Penal Code or other laws do not prescribe the culpability sufficient to establish a material element of an offence, the element is established, if a defendant acts purposely, knowingly, or recklessly with respect thereto.

59. When this Penal Code or other laws provide that willfulness suffices to establish an element of an offence, the element also is established, if a defendant acts purposely or knowingly.

60. When this Penal Code or other laws provide that knowingly suffices to establish an element of an offence, the element also is established, if a defendant acts purposely or knowingly.

61. When this Penal Code or other laws provide that recklessness suffices to establish an element of an offence, the element also is established, if a defendant acts knowingly or recklessly.

62. When this Penal Code or other laws provide that negligence suffices to establish an element of an offence, the element also is established, if a defendant acts purposely, knowingly or recklessly.

Causal relationship between conducts and result

63. A conduct is the cause of a result under the circumstances, when:

(a) For the conduct, the result in question would not have occurred; or

(b) The relationship between the conduct and result satisfies the causal requirements prescribed in this Penal Code or by other laws defining the offence.

Accomplice liability

64. A defendant is an accomplice of another person in the commission of an offence, if the defendant purposely or knowingly engages in a conduct that helps a person to commit a crime and shall be liable to:

ཉེས་འགེལ་རྩྭ་བ།

༤༤ ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་སྐབས་ གནོད་འགེལ་འགྲུབ་ཆའི་ཆ་ལག་རན་ཚད་ལྡན་པར་འགྲུབ་ནི་དོན་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པ་མེད་རྩང་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་བསམ་སྤྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྡང་མེད་ཐོག་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་འཐབ་པ་ཡིན་ཚོ་ ཆ་ལག་དང་བཅས་སྤེ་སྟོན་པར་བཙུགས།

༤༥ ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་སྐབས་ གལ་སྲིད་ བགྱིད་སེམས་དྲག་པོ་འདི་གིས་གནོད་འགེལ་ཆ་ལག་འབད་གྲུབ་མི་འདི་ རྩོད་ཟླའི་བསམ་སྤྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་དུ་བྱ་བ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་བཙུགས།

༤༦ ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་སྐབས་ གལ་སྲིད་ ཤེས་བཞིན་འདི་གིས་གནོད་འགེལ་ཆ་ལག་འབད་གྲུབ་མི་འདི་ རྩོད་ཟླའི་བསམ་སྤྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་དུ་བྱ་བ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་བཙུགས།

༤༧ ཉེས་འགེལ་ཁྱིབས་དེབ་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་སྐབས་ གལ་སྲིད་ སྡང་མེད་འདི་གིས་གནོད་འགེལ་ཆ་ལག་འབད་གྲུབ་མི་འདི་ རྩོད་ཟླའི་བསམ་སྤྱོར་རམ་ སྡང་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་བཙུགས།

༤༨ ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་སྐབས་ གལ་སྲིད་ བག་གཡེང་འདི་གིས་གནོད་འགེལ་ཆ་ལག་ཡིན་པར་གྲུབ་མི་འདི་ རྩོད་ཟླའི་བསམ་སྤྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྡང་མེད་ཐོག་ལས་ བྱ་བ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་བཙུགས།

བྱ་སྤྱོད་དང་གྲུབ་འབྲས་ལུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་ཀྱི་འབེལ་བ།

༤༩ སྐབས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བྱ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་འདི།

(ཀ) བྱ་སྤྱོད་ལུ་མ་བརྟེན་པར་ གྲུབ་འབྲས་འབྱུང་མི་སྲིད་པའམ།

(ཁ) རྒྱུ་རྐྱེན་ཀྱི་འབེལ་བ་དེ་སྐྱོང་དགོ་པའི་སྐོར་ ཁྱིམས་དེབ་འདི་དང་ ཡང་ན་ གཞོད་འགེལ་ལུ་དེས་ཚོགས་གྲུབ་པའི་ཁྱིམས་གཞན་ནང་ ཆེད་དུ་བཀོད་དོན་ལྟར་ བྱ་སྤྱོད་དང་གྲུབ་འབྲས་བར་ན་འབེལ་བ་ཡོད་པ།

ཉེས་འཕེལ་པའི་ཉེས་འཁྲི།

༥༠ མི་ངོ་གཞན་གྱིས་འཐབ་པའི་གཞོད་འགེལ་ལུ་བརྟེན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་འཕེལ་ཅན་ལས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཚད་ཡིན་པར་བཙུགས་ནི་འདི་ རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ བསམ་སྤྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ གལ་གཏོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྦོག་ལས་ ཉེས་གྲོགས་དང་ གྲོགས་རམ་འབད་མི་དེ་ལུ་ ཉེས་འཁྲིའི་ཐད།

(a) A sentence of one degree lower than the degree awarded to the person, who had committed the crime; or

(b) Half the penalty awarded to the person, who had committed the crime, if the offence is of a petty misdemeanor.

65. A defendant is not an accomplice to an offence committed by another person, if the defendant:

(a) Is a victim of that offence; or

(b) Terminates the accomplice relationship prior to the commission of the offence and gives timely warning to a public authority or otherwise makes a reasonable effort to prevent the commission of the offence.

Approver

66. A Court in order to obtain evidence and testimony against another suspect for the same or a different crime, which is of serious nature may:

(a) Tender pardon to the defendant incriminated in the same or a different offence;

(b) Allow the defendant to be sentenced for a lesser crime; or

(c) Award the defendant a lesser punishment for the offence charged.

67. If the defendant fails to make true and full disclosure of all the facts and circumstances relating to the offence, which the defendant is aware, the approver evidence shall be vacated and the trial of the defendant shall be commenced de novo.

Consolidated trials and double jeopardy

68. If the conduct of a defendant leads to the commission of more than one offence, the defendant shall be prosecuted for each offence in a single trial and shall not be subject to a later trial for an offence arising out of the same criminal conduct.

69. A defendant shall not be convicted of more than one offence, if one offence:

(ཀ) ཉེས་ལས་ངོ་མ་འཐབ་པའི་མི་དེ་ལུ་བཀལ་བའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབྱེ་རིམ་གཅིག་ཕབ་སྟེ་ཕོག་ནི་ཡང་ན།

(ཁ) གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་ཞིན་ཚེ་ ཉེས་ལས་ངོ་མ་འཐབ་པའི་མི་ལུ་བཀལ་བའི་ཉེས་ཁྲིམས་དེའི་ཕྱེད་ཀ་ཕོག།

༦༥ མི་གཞན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལས་བྱུང་བའི་གནོད་འགེལ་ཞིག་ཞིན་རུང་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་འབྲེལ་ཅན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་མེད་པའི་ཐད༔

(ཀ) གནོད་འགེལ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཉམས་རྒུད་པ་ཞིན་པ་ ཡང་ན།

(ཁ) གནོད་འགེལ་མ་འཐབ་གོང་ལུ་ ཉེས་འབྲེལམཐུན་ལམ་ལས་འཐེན་པ་དང་ དུས་ཚོད་ལུ་མི་སྡེའི་དབང་འཛིན་ལུ་ཉེན་བརྡ་བྱིན་པ་ ཡང་ན་ གནོད་འགེལ་འཐབ་ནི་ལས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བཀག་དམ་གྱི་ཐབས་ལམ་སྒྲིག་པ།

ཁས་ལེན་འབད་མི།

༦༦ གཅིག་མཚུངས་སམ་ཐ་དད་དང་ ཉེས་ལས་ཚབས་ཅན་གྱི་གནས་ལུགས་སྐོར་ དོགས་ཟོན་ཅན་གཞན་ཞིག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་དང་ ར་ཁུངས་འཐོབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་མཛད་ཆོགཔ༔

(ཀ) གཅིག་མཚུངས་སམ་གནོད་འགེལ་ཐ་དད་སྐོར་ སྐྱོན་འཛུགས་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་ཞིག་ལུ་དགོངས་ཡངས་གནང་ནི་ ཡང་ན།

(ཁ) རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཉེས་ལས་ཆུང་བའི་ཁྲིམས་ཚད་གནང་ནི།

(ག) ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ ཉེས་ཁྲིམས་ཆུང་བའི་དཔྱད་ཁྲ་གནང་ནི།

༦༧ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་གིས་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་མི་ གནོད་འགེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ དོན་ཁུངས་དང་སྐབས་དོན་ཚུ་ ཡོངས་རྫོགས་བདེན་པར་གསལ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཁས་ལེན་འབད་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར་འཐེན་འབད་ཞིནམ་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་རྩོད་བཤེར་གསར་པ་འགོ་བཙུགས་དགོ།

རྩོད་བཤེར་གཅིག་སྒྲིལ་དང་ བསྐྱར་ལྡབ་ཉེས་ཁྲིམས།

༦༨ རྩོད་ཟླའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་གིས་ གནོད་འགེལ་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་འཐབ་པའི་ འབྲེལ་གནད་རེ་འཐོན་ཚེ་ གནོད་འགེལ་དེ་སྐོར་ རྩོད་བཤེར་སྟབས་ཅིག་ཁར་ ཉེས་བཤེར་རེ་རེ་བཞིན་ཕྱེ་དགོཔ་དང་ ཉེས་སྤྱོད་གཅིག་སྒྲིལ་ལས་བྱུང་བའི་སྣ་མང་གི་གནོད་འགེལ་ལུ་བརྟེན་ རྩོད་བཤེར་སོ་སོ་སྤེ་དཔྱད་ནི་མེད།

༦༩ གལ་སྲིད་གཤམ་དོན་རེ་འཐོན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་གནོད་འགེལ་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ཁྲིམས་གཅོད་མཛད་ནི་མེདཔ༔

(a) Is included in the other ("compoundable offence") as defined in this Penal Code; or

(b) Consists of a conspiracy or other form of preparation to commit the other offence.

Non-compoundable and Compoundable offences

70. The offences of first, second, third and fourth degree felonies shall be non-compoundable offences.

71. Except for the recidivist or habitual offenders, the Court may compound any other offence not otherwise prohibited by this Penal Code.

72. The Court shall allow cases to be compounded only upon being satisfied that the substantial or at least a certain part of the wrongful loss or damage or injury to the victim is restored or paid over, as the nature of the case requires.

73. In making the determination of whether to compound or pay *Thrimthue* for the offence or not, the Court shall consider:

(a) Severity of the charges;

(b) Defendant's past criminal record;

(c) Potential threat posed to society; and

(d) Defendant's age and physical or mental health condition.

Bailable Offences

74. The defendant shall be admitted to bail subjected to the provisions of the Civil and Criminal Procedure Code, 2001.

(ཀ) ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་དེས་ཚོགཔ་གྲུབ་པ་ལྟར་ མཚམས་སྦྱོར་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ་ཞིག་གཞན་ནང་ཚུད་པའམ།

(ཁ) གཞོན་འགེལ་གཞན་འཐབ་ནི་ལུ་ ཚོགཔ་ཁོས་སམ་གྲུབ་གི་རྣམ་པ་གཞན་ལུ་བཏེན་པའི་གཞོན་འགེལ་ཞིག་ཨིན་པ།

མཚམས་མེད་དང་མཚམས་སྦྱོར་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ།

๗๐ དབྱེ་རིམ་དང་པ་དང་གཉིས་པ་ གསུམ་པ་ བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་གྱི་གཞོན་འགེལ་འདི་མཚམས་མེད་ཀྱི་གཞོན་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

๗๑ ཉེས་ལས་བསྒྲུར་བློས་ཅན་དང་ རྒྱུན་འཇགས་གཞོན་འགེལ་ཅན་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་གིས་བཀག་དམ་མེད་པ་ཅིན་ གཞོན་འགེལ་གཞན་གང་ཞིག་ཨིན་རྒྱང་ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་མཚམས་སྦྱོར་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་ཆོག།

๗๒ སྐབས་དང་བསྟུན་དགོ་པའི་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་ཚོང་རྒྱུད་དམ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་གཞོན་འཆེ་བཀལ་ཡོད་མི་དེ་ མང་ཤོས་སམ་ ཆ་ལག་མ་འགྲུབ་ཚུན་ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་ མཚམས་སྦྱོར་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ་ཐོག་གཏང་ནི་མེད།

๗๓ མཚམས་སྦྱོར་རམ་ ཁྲིམས་འཐུས་བསྒྲིག་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་ཡིན་མིན་གྱི་གཏན་འཁེལ་སྐབས་ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་དགོ་པའི་ཐད།

(ཀ) ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ཉེས་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དང་།

(ཁ) རྩོད་བྱའི་ཉེ་མའི་ཉེས་ཅན་གྱི་བརྗེད་ཐོ།

(ག) མི་སྡེ་ལུ་ འཛིགས་སྣང་བཀལ་སྲིད་པ།

(ང) རྩོད་བྱའི་སྐྱེས་ལོ་དང་ གཟུགས/ཏན་ཤེས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་སྟངས།

སྒོང་གྲོལ་རྒྱང་བའི་གཞོན་འགེལ།

๗๔ སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༧ ལོའི་ ཞེ་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྦྱོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ལྟར་ རྩོད་བྱེའི་ སྒོང་གྲོལ་ཐོག་ལུ་གཏང་ཆོག།

Chapter 7

(Affirmative Defences to Liability)

Ignorance or mistake

75. Ignorance or mistake as to a matter of fact shall be a defence, if:

(a) The ignorance or mistake negates the purpose, knowledge, recklessness, or negligence required to establish a material element of the offence; or

(b) The laws provide that the state of mind established by the ignorance or mistake constitutes a defence.

76. The defence of ignorance or mistake may reduce the sentence of which the defendant may be convicted.

77. A defendant's belief that one's conduct does not legally constitute an offence shall be a defence to a prosecution for that offence based upon the conduct, when:

(a) The law defining the offence is not known to the defendant and has not been published or disseminated or otherwise reasonably made available prior to the conduct alleged; or

(b) The defendant acts in good faith with reasonable reliance upon an official statement of the law after having declared invalid or erroneous.

Intoxication

78. Intoxication shall not constitute a defence unless it:

(a) Negates an element of the offence; or

(b) Is administered to the defendant without the defendant's knowledge or against the defendant's will.

ལེའུ་བདུན་པ།

ཇ་ཉེས་འཁྲིར་འཐད་སྐྱེབ་དགག་ལན། ། །

79. When recklessness establishes an element of the offence, if a defendant due to self-induced intoxication is deluded of a risk of which the defendant would have been aware had the defendant been sober, then the defendant's unawareness of the risk shall not be a defence.

Duress, compulsion, or coercion

80. It shall be a defence to a criminal charge, if the defendant indulges in the offence under duress, compulsion, or coercion whether by actual use of force or a threat to use unlawful force against the defendant or another person in a situation where a reasonable person in the defendant's situation would have been unable to resist.

81. The defence of duress, compulsion, or coercion shall be unavailable, if a defendant:

(a) Recklessly places oneself in a situation in which it is probable that the defendant would be subjected to duress, compulsion, or coercion; or

(b) Negligently places oneself in a situation in which it is foreseeable that the defendant would be subjected to duress, compulsion, or coercion.

82. It is not a defence that a spouse acted at the order of the other spouse unless either spouse acted under duress, compulsion, or coercion as would establish a defence under the above Sections.

Consent of the victim

83. The consent of the victim to the conduct charged to constitute an offence or to the result thereof may be a defence.

Conditions for valid consent

84. A victim's consent shall be valid only, if:

(a) The victim is capable of giving consent;

(b) The consent is not obtained by fraud, duress, compulsion, or coercion; or

(c) The victim giving consent has authority to do so.

༧༩ གལ་སྲིད་ སྣང་མེད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཆ་ལག་སྦེ་གྲུབ་ཚེ་ མྱོས་བྱེད་ལུ་མ་འཇུག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་ཤེས་ཚོར་འབྱུང་ནི་ཨིན་རུང་ རྩོད་ཟླ་དེའི་རེ་འདོད་ལྟར་ མྱོས་བྱེད་ལུ་ འཇུག་མི་དེ་གིས་ ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་ཤེས་ཚོར་མ་བྱུང་མི་དེ་ལུ་ དགག་ལན་སྦེ་བརྩི་འཇོག་མེད།

བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ།

༨༠ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་རང་སོའམ་ མི་ངོ་གཞན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་དངོས་སུ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་འཇིགས་སྣང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་ཐོག་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ གནོད་འགེལ་འཐབ་མི་འདི་ ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་འཛུགས་ལུ་དགག་ལན་སྦེ་བརྩི་དགོ། དེ་ཡང་ དེ་བཟུམ་གྱི་འབྲེལ་གནད་ནང་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཞིག་གིས་འབད་རུང་ འགོག་རྒོལ་ལུ་འཇུག་ཐབས་མེད་པ།

༨༡ བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་ལས་བརྟེན་པའི་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ཐབས་མེད་མི་འདིཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་འབྱུང་སྲིད་པའི་བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ནང་ རང་སོས་སྣང་མེད་ཐོག་ལས་འཇུག་པའམ།

(ཁ) རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་འཆར་སྲིད་པའི་བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ནང་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་འཇུག་པ།

༨༢ བཟའ་ཟླ་གང་རུང་ཞིག་གིས་ བཙན་དབང་ངམ་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་ཐོག་ལུ་ གོང་གི་དོན་ཚན་དང་འཁྲིལ་བའི་དགག་ལན་གྲུབ་ན་མ་གཏོགས་ བཟའ་ཟླ་དེ་གིས་བཟའ་ཟླ་གཞན་གྱིས་རྒྱུད་བསྐུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་འབད་བ་ཨིན་ཚུལ་དེ་ དགག་ལན་ཡིན་པར་མི་བརྩི།

ཉམས་རྒྱུད་པའི་གནང་བ།

༨༣ ཉམས་རྒྱུད་པའི་གནང་བ་དང་བསྟུན་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་དམ་ དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཉེས་འབྲས་ལུ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་གིས་སྤྲོད་པའི་གནང་བ་དེ་ དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ཆོག།

གནང་བར་བརྩི་འཇོག་གི་ཆ་རྐྱེན།

༨༤ འདི་བཟུམ་ཁོ་ན་ལུ་ གནང་བར་བརྩི་འཇོག་གི་ཐདཿ

(ཀ) ཉམས་རྒྱུད་པ་གིས་ གནང་བ་སྤྲོད་ནིའི་ལྕོགས་གྲུབ་ཡོད་པའམ།

(ཁ) གཡོ་ཁྲམ་མམ་ བཙན་དབང་ བཙན་ཤུགས་ བཙན་བསྐུལ་ཐོག་ལུ་ལེན་པའི་གནང་བ་མེན་པ།

(ག) གནང་བ་སྤྲོད་མི་ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་ དབང་ཆ་ཡོདཔ།

Consent to bodily injury

85. Consent to a conduct that causes or threatens bodily injury shall be a defence, if:

(a) The bodily injury consented or threatened by the conduct consented to is not serious; or

(b) The conduct and the bodily injury are reasonably foreseeable hazards of joint participation in a lawful athletic contest or competitive sport.

Entrapment defence

86. A defendant shall have the defence of entrapment, if any person or law enforcement official induces the defendant to commit a crime.

Defence of alibi

87. A defendant shall have the defence of alibi, if the defendant was in another place at the time the crime was committed.

Chapter 8
(Justification as an Affirmative Defence)

Justification in general

88. Justification may be a defence as provided in this Penal Code.

Prevention of greater harm or crime

89. Subject to the provisions of this chapter, a defendant shall have the defence of justification, when the defendant in good faith engages in a conduct that the defendant reasonably believed was necessary to prevent a harm or crime to oneself or to another person and the harm or crime sought to be prevented by the conduct is greater than that sought to be prevented by the law defining the offence charged.

90. When a defendant is reckless or negligent in encompassing the situation requiring a choice of whether to engage in a conduct that will result in a lesser harm or crime or in appraising the necessity for such conduct, the justifications afforded by this Penal Code are unavailable as a defence.

ལུས་རྐེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བའི་གནང་བ།

༨༥ ལུས་རྐེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བའམ་ དེའི་འཛིགས་བསྐྱལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་གནང་བ་བྱིན་མི་འདི་དགག་ལན་སྤེ་བཅུ་དགོ་པའི་ཐད།

(ཀ) ལུས་རྐེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བའམ་ དེའི་འཛིགས་བསྐྱལ་ལུ་གནང་བ་སྤྱོད་མི་འདི་འཚམས་ཅན་མེན་པའམ།

(ཁ) བྱ་སྤྱོད་དང་ལུས་རྐེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་མི་དེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པར་འཆར་སྲིད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་ ལུས་རྩལ་ལམ་ རྩེད་རིགས་འགྲན་བསྡུར་ནང་འཇེལ་གཏོགས་ལས་བརྐེན་པའི་ཉེན་ཁ་ཅན།

རྐྱེན་འཛིན་གྱི་དགག་ལན།

༨༦ མི་ངོ་གང་ཞིག་གམ་ ཁྲིམས་དོན་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཉེས་ལས་ཤིག་འཐབ་བཙུག་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ རྐྱེན་འཛིན་གྱི་དགག་ལན་བཀོད་ཆོག།

གཞན་གནས་ཀྱི་དགག་ལན།

༨༧ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ས་གནས་གཞན་ཁར་སྡོད་པ་ཡིན་ཚེ་ གཞན་ཁར་གནས་ཀྱི་ ཡོད་པའི་དགག་ལན་བཀོད་ཆོག།

ལེའུ་བརྒྱད་པ།

ཁ་བདེན་ཁུངས་ལས་བརྟེན་པའི་འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན།།

སྤྱིར་བཏང་གི་བདེན་ཁུངས།

༨༨ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་དོན་ལྟར་ བདེན་ཁུངས་འདི་ དགག་ལན་སྤེ་བཅུ་ཆོག།

གཞོན་སྐྱོན་ནམ་ ཉེས་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཀག་ཐབས།

༨༩ ལེའུ་འདི་གི་དོན་ཚན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཚོད་ཟླ་གིས་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྤེ་བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ བྱ་སྤྱོད་ནང་གཏོགས་མི་འདི་ རང་སོའམ་ གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ གཞོན་སྐྱོན་ནམ་ ཉེས་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་མཁོ་བ་ ཡང་ན་ བྱ་སྤྱོད་དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་གཞོན་སྐྱོན་བཀལ་བའམ་ ཉེས་ལས་བཀག་ཐབས་འབད་མི་འདི་ཁྲིམས་ཀྱི་འེས་ཆོག་དོན་ལྟར་ ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་གཞོན་འགེལ་ལས་རྒྱ་ཆེར་ཙེན་པ་ཅིན་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ཆོག།

༩༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ སྣང་མེད་དམ་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་འབྱུང་བའི་གནས་ཡུལ་ལུ་མཁོ་བའི་གཞོན་སྐྱོན་ནམ་ ཉེས་ལས་ཆུང་ཀུའི་ནང་གཏོགས་ནིའི་གདམ་ཁ་ ཡང་ན་ བྱ་སྤྱོད་ལུ་མཁོ་བའི་གདེང་འཛོག་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་སོ་སོར་བཀོད་པའི་བདེན་ཁུངས་དེ་ དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ཐབས་མེད།

Execution of public duty

91. A defendant shall have the defence of justification, when the conduct is required or authorized by:

(a) The law defining the duty or function of a public officer or the assistance to be rendered to the public officer in the performance of the duty;

(b) The law governing the execution of legal process;

(c) An order, decision, or judgment of a Court notwithstanding lack of jurisdiction of the Court or defect in the legal process;

(d) The law governing the armed forces of Bhutan for the lawful conduct of war; or

(e) Other provisions of law imposing a public duty.

92. When a defendant abuses the power in execution of public duty then the defence of justification shall not be available.

Error in the execution of a superior's order

93. A defendant shall have the defence of justification, when the defendant is a subordinate and engages in a conduct that constitutes an offence as a result of executing an order of a superior provided that the subordinate did not know the order to be unlawful.

Officially induced error

94. A defendant shall have the defence of justification, when a public official charged with responsibility led the defendant to believe that the defendant's conduct was lawful.

Use of force

95. A defendant shall have the defence of justification, when the defendant uses force upon or towards another person to protect the defendant or a third person if:

(a) The defendant uses the same or a lesser degree of force to protect oneself or the third person;

(b) The defendant believes that the force is necessary for the protection of oneself or the third person; and

(c) The force used is no greater than that which is necessary.

མི་མང་གི་འགན་འཁུར་བསྟར་སྤྱོད།

༩༡ གཤམ་དོན་ལུ་མཁོ་བའམ་ དབང་ཆ་གྲུབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་ རྩོད་ཟླའི་བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོཔཿ

(ཀ) མི་མང་འགོ་དཔོན་ལུ་ འགན་ཁུར་རམ་ བྱ་སྒོའི་ངེས་ཚིག་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་སམ་ འགན་ཁུར་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ མི་མང་འགོ་དཔོན་དེ་ལུ་གྲོགས་རམ་འབད་བའམ།

(ཁ) ཁྲིམས་མཐུན་རྩོད་རིམ་གྱི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་བའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པ།

(ག) ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལུ་དབང་ཁྱབ་མེད་པའམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་རིམ་ལས་འགལ་ཏེ་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་བཀའ་རྒྱའམ་ གྲོས་ཆོད་ འཁྲུན་ཆོད་གནང་བ།

(ང་) འབྲུག་གི་དྲག་དམག་གི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་དམག་རྒྱབ་པ།

(ཅ) ཁྲིམས་གཞན་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟར་ མི་མང་གི་འགན་ཁུར་བཅོལ་བ།

༩༢ རྩོད་ཟླ་གིས་ མི་མང་གི་འགན་ཁུར་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་ནི་མེད།

འགོ་བདག་གི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་བསྟར་སྤྱོད་འཛོལ་བ།

༩༣ རྩོད་ཟླ་དེ་འགོ་གཡོགཔ་ཨིན་པའི་ཁར་ འགོ་བདག་གི་བཀའ་རྒྱ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཨིནམ་མ་ ཤེས་པར་བྱ་ སྤྱོད་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་ལུ་གཏོགས་ཏེ་ བསྟར་སྤྱོད་གྲུབ་པ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི།

གཞུང་འབྲེལ་བསྐུལ་མའི་འཛོལ་བ།

༩༤ ལྷ་འགན་འཁྲི་བའི་གཞུང་འབྲེལ་འགོ་འཛིན་གྱིས་ རྩོད་ཟླ་དེའི་བྱ་སྤྱོད་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡིན་ཚུལ་ ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི།

དྲག་ཤུགས་ཉེར་སྤྱོད།

༩༥ རྩོད་ཟླ་གིས་རང་ངམ་ མི་གཞན་སྲུང་སྐྱོབ་དོན་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནིའི་ཐདཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་གིས་ རང་ངམ་ མི་གཞན་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་གཅིག་མཚུངས་ སམ་ དེ་ལས་ཉུང་བའི་དབྱེ་རིམ་གྱི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ ཡང་ན།

(ཁ) རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ རང་ངམ་ མི་གཞན་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་མཁོ་གནད་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ།

(ག) དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་འདི་ ཉེར་མཁོ་ལས་མ་འགལ་བ།

When use of force is not a defence

96. The use of force shall not constitute the defence of justification, when the defendant is arrested by an identified police officer or other identified authorized public official notwithstanding the illegality of the arrest.

97. The use of force shall not constitute the defence of justification, when force is used by or on behalf of the occupier or possessor of property or by another person, if the defendant knows that the person using the force is doing so under a claim of right to protect the property except that this limitation shall not apply, if the defendant:

(a) Is a public official acting in the performance of an official duty, a person lawfully assisting a public official therein, or a person making or assisting a lawful arrest;

(b) Has been unlawfully dispossessed of the property and is making a re-ingress justified by law; or

(c) Believes that the force is necessary to protect oneself or a third person against death or serious bodily injury.

Use of deadly force

98. A defendant shall not have the defence of justification, if the defendant uses deadly force unless the defendant believes that the use of deadly force was necessary to protect the defendant or a third person from death, serious bodily injury, kidnapping, or rape except, if the defendant:

(a) With the purpose of causing death or serious bodily injury, provoked the use of deadly force against the person; or

(b) Knew how to or could avoid the necessity of using deadly force by retreating or by surrendering possession of a item or by complying with a demand that the defendant abstain from an action which is not a duty the
defendant is bound to perform by law.

དགག་ལན་མེད་པའི་དྲག་ཤུགས་རིགས།

༡༤ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་འདི་ ངོས་འཛིན་གྱུབ་པའི་འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ནམ་ དབང་ཚད་ཡོད་པའི་མི་མང་འགོ་འཛིན་གཞན་གྱིས་ ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་འཛིན་བཟུང་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ རྩོད་བྱ་དེ་ལུ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་མེད།

༡༥ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་འདི་ བང་ངམ་རྒྱུ་དངོས་བདག་གི་བ་ ཡང་ན་ བདག་བཟུང་པ་ མི་གཞན་གྱི་ཉོར་ལས་འཐབ་པ་ གལ་སྲིད་རྒྱུ་དངོས་སྐྱང་སྐྱོབ་ལུ་སོོབ་དབང་གི་སོོབ་བརྩོད་ལས་བརྟེན་ མི་དེ་གིས་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པའི་སྐོར་ རྩོད་བྱ་དེ་གིས་ཤེས་ཉོས་ཀྱོགས་ཡོད་པ་ཅིན་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་ནི་མེད་ ཞིན་རྗེད་གཙམ་དུ་ཁྱོད་ཤོག་ཅེས་ཆ་མཚམས་ཚད་ལུ་མི་འཇུག་པའི་ཐད།

(ཀ) མི་མང་འགོ་འཛིན་གྱི་ལས་འགན་བསྟར་སྤྱོད་འཐབ་མི་དང་ ཡང་ན་ མི་མང་འགོ་འཛིན་དེ་ལུ་ དཔུང་ཤོགས་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཁྱིམས་མཐུན་འཛིན་བཟུང་འབད་བའི་ མི་ངོ་ཞིག་གམ་དཔུང་ཤོགས་འབད་མི་ ཡང་ན།

(ཁ) ཁྱིམས་དང་མ་མཐུན་པར་རྒྱུ་དངོས་འཛོོག་པ་དང་ ཁྱིམས་མཐུན་གྱི་བདེན་ཁུངས་སོོག་ལུ་སྐུར་ལོག་འཛུལ་བ།

(ག) དྲག་ཤུགས་དེ་ དང་ངམ་མི་གཞན་ལུ་ སོོག་སོོག་གམ་ ལུས་རྟེན་ལུ་གཅོད་འཚོ་ཚབས་ཅན་བཀག་ཐབས་ཀྱི་མཁོ་གལ་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་བཅས་ལུ་ བདེག་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཀ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༦ རྩོད་བྱ་གིས་ ཀ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་འདི་ རྩོད་བྱ་དེའམ་ མི་གཞན་གྱི་ཚེ་སོོག་ ཡང་ན་ ལུས་རྟེན་ལུ་གཅོད་འཚོ་ཚབས་ཅན་ བཟུང་ཁྱེད་ བཅོན་གཡེམ་ལུ་མཁོ་བར་བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ཞེན་ན་མ་གཏོོགས་ དེ་མིན་བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་ནི་མེད་པཿ

(ཀ) ཚེ་སོོག་གམ་ ལུས་རྟེན་ལུ་གཅོད་འཚོ་ཚབས་ཅན་བཀལ་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་གཞན་ལུ་ ཀ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་ནིའི་ཁོང་ཁྲོ་ལང་བཙུག་པའམ།

(ཁ) ཤེས་བཞིན་ནམ་ ཀ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་ལས་སྐྱོབ་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ རྒྱབ་བཤུད་ རྒྱབ་པ་ ཡང་ན་ ཅ་ཚས་བདག་བཟུང་ལས་ཆོས་སྤྲོད་འབད་བ་ ཡང་ན་ སྐོད་བྱ་གིས་ཁྱིམས་དང་འཁྱིལ་ཏེ་ལག་ལེན་འཐབ་མ་དགོ་པའི་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་བརྩོད་ལུ་ གནས་པ་དང་ བཤོལ་ཏེ་བཞག་པ།

Use of confinement as protective force

99. A defendant shall have the defence of justification, when confinement is used as protective force only and if the defendant takes all reasonable measures to terminate the confinement as soon as it is safe to do so.

Use of force to protect property

100. A defendant shall have the defence of justification, when the defendant uses force to protect property and believes that the force is immediately necessary to prevent or terminate a trespass or from unlawful carrying away of the property, provided that the property is, or is believed to be, in the defendant's possession or in the possession of another person for whose protection the defendant acts and the force used is no greater than that which is necessary.

101. A defendant shall have the defence of justification, if the defendant first requests the person against whom the force will be used to desist from interference with the property, unless the defendant believes that:

(a) It would be dangerous to the defendant or another person to make the request; or

(b) There is a risk of substantial harm to the physical condition of the property sought to be protected before the request can be made.

102. A defendant is not obliged to retreat from an abode or place of work except:

(a) When the defendant is the initial trespasser; or

(b) The defendant is attacked in the defendant's place of work by another person.

Use of force to a wrongful obstructer

103. A defendant shall have the defence of justification, when the defendant uses force upon a person whom the defendant believes to be unjustifiably obstructing the defendant from going to a place to which the defendant lawfully may go provided that:

(a) The defendant believes that the person against whom the defendant uses force has no claim of right to obstruct the defendant;

ཉེན་སྐྱོབ་དྲག་ཤུགས་ཀྱི་དམ་འཛིན་སྤྱོད་པ།

༩༩ དམ་འཛིན་འདི་ ཉེན་སྐྱོབ་ཁོ་ན་ལུ་དམིགས་ཏེ་དྲག་ཤུགས་ཐོག་ལས་སྤྱོད་མི་འདི་ ཉེན་ཁ་ལས་གྲོལ་ཐབས་ཀྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ དམ་འཛིན་ལས་གང་མགྱོགས་གཏང་ནི་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་སྒྲིག་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྒྱུ་དངོས་ཉེན་སྐྱོབ་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༠ རྩོད་ཟླ་གིས་ རྒྱུ་དངོས་ཉེན་སྐྱོབ་ཀྱི་དོན་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ ཧམ་འཛུལ་ལམ་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་རྒྱུ་དངོས་འབག་ནི་ལས་བཀག་ཐབས་ ཡང་ན་ བཤོལ་བཞག་ནི་དོན་ལུ་ དེ་འཕྲལ་དགོས་མཁོ་ཆེ་རུང་ རྒྱུ་དངོས་དེ་ རྩོད་ཟླ་ཁོ་རའམ་ མི་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་བདག་བཟུང་ལུ་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༠༡ རྩོད་ཟླ་གིས་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཐེ་གཏོགས་བཀག་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ མི་ངོ་ཞིག་ལུ་ཧེ་མ་ལས་རེ་བསྐུལ་འབད་བ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་ནི་མ་ཚད་རེ་བསྐུལ་མ་འབད་མི་འདི་ཡང་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་དགོ་པའི་ཐད༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་ཁོ་རའམ་ མི་གཞན་ལུ་ དེ་བཟུམ་མའི་རེ་བསྐུལ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ ཉེན་འཚུབས་ཡོད་པའམ།

(ཁ) རེ་བསྐུལ་མ་འབད་བའི་ཧེ་མར་ ཉེན་སྐྱོབ་འབད་དགོ་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གནས་སྟངས་ལུ་ཧ་ཅང་གིས་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་སྲིད་པ།

༡༠༢ རྩོད་ཟླ་འདི་ སྡོད་གནས་སམ་ ལྟ་འབད་ས་ལས་ ཕྱིར་འཐོན་འགྱོ་དགོཔ་མེད་རུང༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་དེ་ འགོ་ཐོག་ལས་ཧམ་འཛུལ་ཐོག་སྡོད་མི་ཡིན་པའམ།

(ཁ) རྩོད་ཟླའི་ལྟ་འབད་བའི་ས་གནས་ཁར་ མི་གཞན་ཞིག་གིས་བཙན་རྒོལ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཐབས་མེད་བྱུང་བ།

ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བར་གེགས་ཅན་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༣ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་བསྐྱོད་ཆོག་པའི་ས་སྒོར་ འགྲུལ་བསྐྱོད་སྐབས་ལུ་ བདེན་ཁུངས་མེད་པར་ བར་གེགས་རྐྱབ་མི་ལས་བརྒལ་ཐབས་ལུ་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་ནིའི་ཐད༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་གིས་ དྲག་ཤུགས་བཀལ་བའི་མི་ངོ་ལུ་ བར་གེགས་རྐྱབ་ནིའི་ཐོབ་དབང་གི་ཐོབ་བརྗོད་མེད་པའི་སྐོར་ བདེན་འཛིན་རེ་བ་དང་།

(b) The defendant is being obstructed from entry or movement on property which the defendant knows to be in the possession or custody of the person obstructing the defendant or in the possession or custody of another person by whose authority the obstructer acts and the defendant believes not to be reasonable to postpone the entry or movement on the property until a court order is obtained; and

(c) The force used is no greater than that which is necessary.

Use of force by a private person assisting an arrest

104. A private person, who is summoned by a police officer or other authorized official to assist in effecting an arrest shall have the defence of justification, if the person uses force to assist a lawful arrest or reasonably believes the arrest to be lawful and the force used is no greater than that which is necessary.

105. A private person assisting another private person in effecting an arrest shall have the defence of justification, if the person, giving assistance:

(a) Reasonably believes the arrest is lawful;

(b) Believes that force is immediately necessary to effect a lawful arrest; and

(c) The force used is no greater than that which is necessary.

Use of force to prevent escape from custody

106. A defendant shall have the defence of justification, if the defendant uses reasonable force to prevent the escape of an arrested person from custody.

107. A prison guard or other authorized person shall have the defence of justification, if uses force, including deadly force, when the person believes such force to be immediately necessary to prevent the escape of a person charged with or convicted of a crime or under a civil commitment order, provided the force used is no greater than that which is necessary.

(ཁ) རྩོད་ཟླ་ཞིག་ རྒྱུ་དངོས་ཡོད་སར་ འཛུལ་ཞུགས་སམ་འགྲུལ་བསྐྱོད་འབད་ནི་ལུ་ བར་གེགས་རྒྱབ་པའི་མི་དེ་ རྒྱུ་དངོས་བདག་བཟུང་པའམ་ དམ་འཛིན་ཐོག་ཡིན་ ལུགས་ ཡང་ན་ བར་གེགས་ཅན་དེ་ལུ་ མི་གཞན་ཞིག་གིས་དབང་ཆ་བྱིན་པའི་ བདག་བཟུང་པའམ་ དམ་འཛིན་ཐོག་ཡིནམ་སྤེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ཤེས་རྟོགས་ཡོདཔ་ དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་དགོཔ་ཡིན་རུང་ སྒྲུག་ལོང་མེདཔ་ ཡང་ན་འཛུལ་ཞུགས་ སམ་འགྲུལ་བསྐྱོད་ཕྱིར་འགྱངས་འབད་ནིའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་འབྲེལ་གནད་འཐོན་པ།

(ག) དྲག་ཤུགས་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བ།

སྒེར་མིས་ འཛིན་བཟུང་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༤ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ནམ་ དབང་ཆ་ཡོད་པའི་འགོ་འཛིན་གྱིས་ འཛིན་བཟུང་འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ འགུགས་བརྡ་གནང་སའི་སྒེར་མི་ཞིག་གིས་སྤྱོད་པའི་དྲག་ཤུགས་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་འཛིན་བཟུང་ འབད་བ་ ཡང་ན་འཛིན་བཟུང་དེ་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ གྲོགས་རམ་འབད་བ་ཡིན་པ་ཅིན་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༠༥ སྒེར་མི་ཞིག་ལུ་གྲོགས་རམ་འབད་མི་གཞན་ཞིག་གིས་ འཛིན་བཟུང་འགྲུབ་ཐབས་ལུ་ དྲག་ ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་ གྲོགས་རམ་འབད་ མི་དེ་གིས༔

(ཀ) ཁྲིམས་མཐུན་འཛིན་བཟུང་ཡིནམ་སྤེ་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་མཐུན་འཛིན་བཟུང་དོན་ལས་ དེ་འཕྲལ་མཁོ་བའི་དྲག་ཤུགས་ཡིནམ་སྤེ་ བདེན་འཛིན་རེ་བ།

(ག) དྲག་ཤུགས་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བ།

དམ་འཛིན་ལས་ བྲོས་ཟུར་བཀག་ཐབས་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༦ གལ་སྲིད་ དམ་འཛིན་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་ འཛིན་བཟུང་འགྲུབ་ཐབས་ཀྱི་དྲག་ཤུགས་འདི་ འཛིན་བཟུང་འབད་བའི་མི་དེ་གིས་ བྲོས་ཟུར་བཀག་ཐབས་ལུ་སྤྱོད་མི་རན་ཚད་ལྡན་པའི་དྲག་ ཤུགས་དེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༠༧ གལ་སྲིད་ བཙོན་པའི་སྲུང་རྒྱབ་བམ་ དབང་ཆ་ཡོད་མི་གཞན་ཞིག་གིས་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་ནི་ དེ་ཉེས་འཛུགས་སམ་ ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་པའི་ཁྲིམས་གཅོད་ ཞི་བའི་གཉེར་གཏད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ འགྲུབ་པའི་མི་ངོ་ བྲོས་ཟུར་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ བདེན་འཛིན་རེ་བ་ཡིན་ཚེ་ དགོས་ཚད་ལས་ མ་འགལ་བར་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པའི་རིགས་ལུ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Use of force to prevent suicide or the commission of a crime

108. A defendant shall have the defence of justification, if the defendant uses force upon a person and believes that the force is immediately necessary to prevent from committing suicide, inflicting serious bodily injury, or committing or consummating the commission of a crime involving or threatening bodily injury or damage to or loss of property.

Use of force for care, discipline, or safety of another

109. A defendant shall have the defence of justification, if the defendant uses force on an incompetent or incapable person and the defendant is the parent or guardian or other person responsible for the general care and supervision of such person and the force:

(a) Is used with the purpose of safeguarding or promoting the welfare of the incompetent or incapable person, including the prevention of serious misconduct;

(b) Used is not designed to cause or known to create a substantial risk of causing death or serious bodily injury; and

(c) Used is no greater than that which is necessary.

110. A defendant shall have the defence of justification, if the defendant uses force on a patient and the defendant is a doctor, medical personnel, or person assisting doctor or medical personnel and:

(a) The force used is for the purpose of administering a recognized form of treatment which the defendant believes is being used to promote the physical or mental health of the patient; and

(b) The treatment is administered with the consent of the patient or, if the patient is a child or an incompetent person, with the consent of the parent, guardian, or other legally competent person, or the treatment is administered in an emergency, when the defendant believes that no competent person can be consulted and a reasonable person wishing to safeguard the welfare of the patient would have consented.

རང་སྲོག་ལྕེབས་པའམ་ ཉེས་ལས་བགྱིད་ནི་བཀག་ཐབས་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༥ གལ་སྲིད་ མི་གཞན་ཞིག་རང་སྲོག་ལྕེབས་པའམ་ ལུས་རྟེན་ལུ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་བསྒང་ ཡང་ན་དཔའ་བཅམ་པ་ ལུས་རྟེན་ལུ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བ་ ཡང་ན་དེའི་འཇིགས་བསྐུལ་ རྒྱུ་དངོས་ཉམས་ཆག་ བརླག་སྟོར་བཅས་ཀྱི་བཀག་ཐབས་ལུ་བརྟེན་ རྩོད་ཟླ་གིས་མི་དེ་ལུ་ དེ་འཕྲལ་མཁོ་བར་བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཚེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བདག་འཛིན་དང་སྒྲིག་ལམ་ ཉེན་སྲུང་གི་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

༡༠༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ ལྟོགས་གྲུབ་བམ་ འཛོན་ཚད་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གི་ཕ་མ་ ཡང་ན་འཚོ་འཛིན་ སྤྱིར་བཏང་བདག་འཛིན་འཐབ་མི་ བལྟ་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་འགན་ཁུར་ཡོད་མི་གཞན་ཡིན་པ་ཅིན་ ལྟོགས་གྲུབ་བམ་ འཛོན་ཚད་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡངཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ ལྟོགས་གྲུབ་བམ་ འཛོན་ཚད་མེད་པའི་ཉེན་སྲུང་ངམ་ ཕན་བདེ་ཡར་དྲག་གི་དོན་ལུ་དང་ དེའི་གྲངས་སུ་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་བཀག་ཐབས་འབད་བ་དང་།

(ཁ) འཆི་རྐྱེན་འབྱུང་ནིའི་ ཧ་ཅང་གི་ཉེན་འཚུབས་སམ་ ལུས་རྟེན་ལུ་ཧ་ཅང་གིས་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་ རྒྱུ་རྐྱེན་དེའི་ཆེད་དུ་བརྩམས་ཏེ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ།

(ག) དྲག་ཤུགས་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བ།

༡༡༠ རྩོད་ཟླ་དྲུང་འཚོའམ་སྨན་པ་ ཡང་ན་ དྲུང་འཚོའམ་སྨན་པ་དེ་ལུ་གྲོགས་རམ་འབད་བའི་མི་ངོ་ཡིན་ཚེ་ ནདཔ་ཞིག་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡངཿ

(ཀ) དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ ངོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་སྨན་བཅོས་དོན་ལུ་ རྩོད་ཟླ་གིས་ ནད་པའི་གཟུགས་སམ་ དྲན་ཤེས་ཡར་དྲག་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་དང་།

(ཁ) གལ་སྲིད་ སྨན་བཅོས་དེ་ ནད་པའམ་ ལོ་ན་མ་སྨིན་པ་ ཡང་ན་ལྟོགས་གྲུབ་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་ དེའི་ཧོངས་ལས་ ཕ་མའམ་འཚོ་འཛིན་ ཁྲིམས་མཐུན་ལྟོགས་གྲུབ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་གཞན་གྱིས་གནང་བ་བྱིན་པ་ ཡང་ན་ གློ་བུར་སྨན་བཅོས་སྐབས་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ལྟོགས་གྲུབ་ཅན་གྱི་མི་ངོ་ལུ་གནང་བ་བཀལ་མ་ཚུགསཔ་དང་ ནད་པའི་ཕན་བདེའི་ཉེན་སྲུང་ལུ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མི་ངོ་གཞན་ལས་ གནང་བ་ཐོབ་མ་ཚུགས་པའི་བདེན་འཛིན་རེ་བ།

111. A defendant, who is an authorized official of a prison or other correctional institution shall have the defence of justification, if the defendant uses force and:

(a) The defendant believes that the force used is necessary to enforce the lawful rules or procedures of the institution;

(b) The nature and degree of the force used is not otherwise forbidden by this Penal Code;

(c) If deadly force used is justified under this Penal Code; and

(d) The force used is no greater than that which is necessary.

112. A defendant, who is responsible for the safety of a commercial land transport vehicle or an aircraft or a person acting under that defendant's direction shall have the defence of justification, if the defendant uses force and:

(a) The defendant believes that the force used was necessary to prevent interference with the operation of the commercial vehicle or aircraft; and

(b) The force used is no greater than that which is necessary.

Reckless or negligent use of otherwise justifiable force

113. Wherein a defendant is justified under this Penal Code in using force upon a person but the defendant recklessly or negligently injures or creates a risk of injury to a third person, the justifications afforded by this Penal Code are unavailable.

༡༡༡ རྩོད་ཟླ་གིས་ཁྲི་མུན་ནམ་ བཅོས་ཁང་གཞན་གྱི་དབང་ཆའི་འགོ་འཛིན་ཞིག་ཡིན་པ་ཅིན་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་སྤེ་བརྩི་དགོཔ་དང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ཡང༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་དེ་ བཅོས་ཁང་ཚུའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་གམ་ གནད་སྤྱོད་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ དྲག་ཤུགས་མཁོ་གལ་ཡོད་ལུགས་ལུ་ བདེན་འཛིན་རེ་བའམ།

(ཁ) དྲག་ཤུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་ དབྱེ་རིམ་དེ་ཡང་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀག་དམ་མེདཔ།

(ག) ཧ་ཅང་གི་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བདེན་ཁུངས་ཅན་ཡིན་པར་བརྩི་རུང་བ།

(ང་) དྲག་ཤུགས་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བར་སྤྱོད་པ།

༡༡༢ རྩོད་ཟླས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ས་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་འགྲུལ་འཁོར་རམ་ གནམ་གྲུའི་ཉེན་སྲུང་དོན་ལུ་ འགན་ཁུར་ཅན་ ཡང་ན་ རྩོད་ཟླ་དེའི་བཀོད་ཁྱབ་དང་བསྟུན་ཏེ་འབད་མི་གཞན་དང་ དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ བདེན་ཁུངས་དགག་ལན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་གིས་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་འགྲུལ་འཁོར་རམ་ གནམ་གྲུ་བཀོལ་སྤྱོད་ལུ་ཐེ་གཏོགས་བཀག་ཐབས་ཀྱི་མཁོ་གལ་ཅན་སྤེ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་དང་།

(ཁ) དྲག་ཤུགས་དེ་ དགོས་ཚད་ལས་མ་འགལ་བར་སྤྱོད་པ།

བདེན་ཁུངས་ཡོད་པའི་དྲག་ཤུགས་ཡིན་རུང་ སྣང་མེད་དམ་ བག་གཡེང་ཐོག་ལུ་སྤྱོད་པ།

༡༡༣ རྩོད་ཟླ་གིས་ མི་ངོ་ཞིག་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མི་དེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་བདེན་ཁུངས་ཡོད་རུང་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ སྣང་མེད་དམ་ བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ གནོད་འཚེའམ་མི་གཞན་ལུ་ དེ་བཟུམ་མའི་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ་ཡིན་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་བདེན་ཁུངས་ཐོབ་ཐབས་མེད།

Chapter 9
(Child in Conflict with Law and Mental Disability[8])

Child in conflict with law[9]

114. If the defendant is a child of 12 years and below, he/she shall not be held liable for any offence committed by him/her except as otherwise provided for in section 117 of this Code. [10]

115. If the defendant is a child of above 12 years, the Court shall sentence the child in conflict with the law to a minimum of half of the sentence prescribed for the offence.[11]

116. If a child is found guilty of an offence for which imprisonment is prescribed, the Court may in lieu of imprisonment consider the availability of other appropriate facilities and correctional institutions. [12]

117. If a child is found guilty of an offence for which damages are appropriate, the Court may order the parents or legal guardian of the child in conflict with law to pay the damages.[13]

Mentally disabled persons

118. A defendant is not responsible for the criminal conduct, if the defendant is of permanent mental disability, who lacks substantial capacity either to appreciate the criminality of the defendant's conduct or to conform the conduct to the requirement of the law.

119. A defendant shall have the defence of mental disability if, at the time of the conduct, on account of a mental disability, the defendant lacked substantial capacity either to appreciate the criminality of the defendant's conduct or to conform the conduct to the requirement of the law.

---

[8] Title of the chapter as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[9] Sub title as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[10] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[11] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[12] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[13] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ལེའུ་དགུ་པ།

ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འཛུང་བའི་ཚ་ལོ་དང་ དེན་ཤེས་འཛིན་ཚད་མེད་པ། [8]

ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འཛུང་བའི་ཚ་ལོ། [9]

༡༡༩ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ ༡༡༣ པའི་ནང་ལོགས་སུ་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་རྩོད་ཟླ་དེ་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་ ༡༨ དང་ དེའི་མན་ཚད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཞེན་ཚོ་ གཙོད་འགེལ་འཐབ་མི་འདི་ལུ་ ཉེས་འཁྲི་མེད། [10]

༡༡༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་སྐྱེས་ལོ་ ༡༨ ཡན་ཚད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འཛུང་བའི་ཚ་ལོ་ཞེན་ཚོ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གཙོད་འགེལ་སྐོང་བཀོད་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚད་གང་ཤོགས་གི་ཕྱེད་ཀ་སྨིན་དགོ།[11]

༡༡༦ གལ་སྲིད་ ཚ་ལོ་དེ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་ལུ་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་འཐོན་ཚོ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གང་འོས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་གཞན་ཐོག་ཐག་བཅས་དང་ བཅོས་ཁང་དུ་ ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་ ཚབ་སྟེ་ གཟིགས་ཞིབ་ཐོག་ལུ་གཏུང་ཆོག། [12]

༡༡༧ གལ་སྲིད་ ཚ་ལོ་དེ་ གཙོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཁོང་འཐུས་གང་འོས་བཀལ་རྒྱང་འབའ་ཞིག་ཏུ་བའི་ཉེས་སྐྱོན་འཐོན་ཚོ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འཛུང་བའི་ཚ་ལོ་དེའི་ཚ་མའམ་ ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན་ལུ་ ཁོང་འཐུས་སྤྲོད་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག། [13]

དན་ཤེས་ཚྱོགས་སྒྲུབ་མེད་མི།

༡༡༨ ཆོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པའི་སྐབས་ གཏན་འཛགས་ཀྱི་དན་ཤེས་ཚྱོགས་སྒྲུབ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཉེས་ལས་ཡིན་པར་བཙུ་མཐོང་ལུ་ ཀ་ཅང་གིས་འཛིན་ཚད་མེད་པའམ་ བྱ་སྤྱོད་དེ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཆོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་ཉེས་འཁྲི་མེད།

༡༡༨ ཆོད་ཟླ་གིས་ བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པའི་ནམ་དུས་ དན་ཤེས་ཚྱོགས་སྒྲུབ་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཉེས་ལས་ཡིན་མིན་བཙུ་མཐོང་ལུ་ཀ་ཅང་གིས་འཛིན་ཚད་མེད་པའམ་ ཆོད་ཟླ་དེའི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཆོད་ཟླ་དེ་ལུ་དན་ཤེས་ཚྱོགས་སྒྲུབ་མེད་པའི་དགག་ལན་ཡིན་པར་བཙུ་དགོ།

---

[8] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ མགོ་རྩོམ་ དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

[9] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ ཡན་ཚད་ཀྱི་བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་ཞེས་ཀྱང་ དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

[10] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་ཡིག་) ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༠ ཅན་མ་གིས་ རྩོད་ཚད་ དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

[11] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ རྩོད་ཚད་དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

[12] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ རྩོད་ཚད་དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད་པ། ཁྲི་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འཛུང་བའི་ཚ་ལོ་ཞེས་ཀྱང་ དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

[13] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ རྩོད་ཚད་དེ་ཐཚེའི་འཕྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

Chapter 10

(Attempt, Aiding and Abetting, Solicitation, and Criminal Conspiracy)

Criminal attempt

120. A defendant shall be guilty of the offence of an attempt to commit a crime, if the defendant:

(a) Acts with the culpability required for commission of a crime; and

(b) Engages in a conduct or an omission, which constitutes the commission of the crime.

121. Conduct shall not constitute a substantial step towards the commission of a crime unless the conduct strongly suggests that the defendant acted with a criminal intention or the conduct falls under one of the descriptions listed below:

(a) Laying an ambush, searching or following the victim of the attempted crime in contemplation of committing the crime;

(b) Enticing or seeking to entice the victim of the attempted crime to a place in contemplation for committing the crime;

(c) Reconnoitering a place in contemplation of committing a crime;

(d) Unlawful entry into a structure, vehicle, or enclosure in which it is contemplated that a crime will be committed;

(e) Possession of material to employ in the commission of a crime, which material is specially designed for the unlawful use or which serves no lawful purpose for the defendant to possess under the circumstances;

(f) Possession, collection, or fabrication of material to employ in the commission of a crime at or near the place in contemplation for its commission, if the possession, collection, or fabrication serves no lawful purpose for the defendant under the circumstances; or

(g) Soliciting an innocent agent to engage in a conduct, which constitutes an element of a crime.

122. When a defendant's conduct otherwise constitutes an attempt to commit a crime under Sections 120 and 121, the defendant shall have a defence, if:

(a) The defendant abandoned the attempt to commit the crime; or

(b) Otherwise prevented the commission of the crime under circumstances that manifest an absolute and voluntary renunciation of the defendant’s criminal purpose.

ལེའུ་བཅུ་པ།

༼གྲབས་གཤོམ་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས།༽

ཉེས་ཅན་གྱི་གྲབས་གཤོམ།

༡༢༠ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་གྲབས་གཤོམ་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་ལུ་ ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) ཉེས་འགེལ་རུང་བའི་ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་ལུ་མཁོ་གལ་དང་བསྟུན་ཏེ་འབད་བ་དང་།

(ཁ) བྱ་སྤྱོད་དམ་ ཕྱིར་བཤོལ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ འཐབ་པའི་ཉེས་ལས་ནང་གཏོགས་པ།

༡༢༡ བྱ་སྤྱོད་དེ་ ཉེས་ལས་གྲུབ་པར་མ་བརྩི་རུང་ བྱ་སྤྱོད་དེ་ལུ་བརྟེན་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཉེས་ཅན་བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་འབད་བའམ་ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གང་རུང་ཅིག་ནང་ཚུད་པ་ཅིན༔

(ཀ) ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་དོན་ལས་ བསམ་གཞིག་ཡོད་པའི་ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་གྱི་ཉམས་རྒུད་པ་ལུ་ འཇབ་སྒུག་སྡོད་པའམ་ རྩད་འཚོལ་ རྟིང་འདེད་འགྱོ་བ་ ཡང་ན།

(ཁ) ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ བསམ་གཞིག་གི་ས་གནས་ཁར་ ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་གྱི་ཉམས་རྒུད་པ་ལུ་ བསླུ་བྲིད་འབད་བའམ་ བསླུ་ཐབས་སྒྲིག་པ།

(ག) ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལས་ བསམ་གཞིག་གི་ས་གནས་ཁར་ མྱུལ་ཞིབ་འབད་བ།

(ང་) ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ཁྱིམ་ཆས་སམ་ འགྲུལ་འཁོར་ ར་སྒོར་ཚུ་ལུ་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་འཛུལ་ཞུགས་འབད་བ།

(ཅ) ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ དམིགས་བསལ་བཟོ་བསྐྲུན་གྱི་དངོས་པོ་བདག་བཟུང་ངམ་སྐབས་དོན་ནང་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་དགོས་དོན་མེདཔ།

(ཆ) གལ་སྲིད་ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ དངོས་པོ་བདག་བཟུང་ངམ་བསྡུ་ལེན་ རྫུན་མ་བཟོ་བ་དང་ སྐབས་དོན་དང་འཁྲིལ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ དངོས་པོ་བདག་བཟུང་ངམ་བསྡུ་ལེན་ རྫུན་མ་བཟོ་མི་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དགོས་དོན་མེདཔ།

(ཇ) འདོ་མེད་ཀྱི་ལས་ཚབ་ཅིག་ལུ་ ལོག་འདྲེན་འབད་མི་དེ་གིས་ ཉེས་ལས་ཀྱི་ཆ་ལག་གྲུབ་པ།

༡༢༢ གལ་སྲིད་ དོན་ཚན་ ༡༢༠ པ་དང་ ༡༢༡ པ་ལྟར་གྱི་རྩོད་ཟླའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་གྲབས་གཤོམ་འབད་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ དགག་ལན་ཡོད་མི་དེ་ཡང༔

(ཀ) རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་བསྐྱུར་བའམ།

(ཁ) དེ་མིན་ རྩོད་ཟླའི་ཉེས་ཅན་དགོས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་པའི་ཁར་ དང་བླངས་ཐོག་ལས་བློས་བཏང་སྟེ་ ཉེས་ལས་བཀག་ཐབས་འབད་བ།

123. Renunciation of a criminal attempt is not voluntary, if it is motivated in whole or in part, by a change in circumstances during the attempt that increases the probability of detection or apprehension for the attempted crime or which makes it more difficult the accomplishment of the attempted crime.

124. Renunciation is not a defence to the attempted crime, if it is motivated by a decision to postpone the criminal conduct until a more advantageous time or to direct the criminal conduct to another person with similar object.

Aiding and abetting

125. A defendant shall be guilty of the offence of aiding and abetting a crime, if the defendant engages in a conduct designed to accommodate or help another person in the commission of a crime.

Solicitation

126. A defendant shall be guilty of the offence of solicitation to commit a crime, if the defendant purposely or knowingly solicits, requests, commands, or causes another person to commit a crime.

Criminal conspiracy

127. A defendant shall be guilty of the offence of criminal conspiracy to commit a crime, if the defendant agrees with another person or persons that they or one or more of them will engage in a conduct that constitutes a crime.

Scope of conspiratorial relationship

128. If a defendant knows that another person with whom the defendant conspired to commit a crime has conspired with a third person to commit the same crime, the defendant is guilty of conspiring with that third person whether or not the defendant knew the identity of the third person.

Conspiracy to commit multiple crimes

129. If a defendant conspires to commit more than one crime through the same conduct, then the defendant is guilty of only one charge of conspiracy so long as the multiple crimes are the object of the same agreement or continuous conspiratorial relationship.

༡༢༣ གལ་སྲིད་ རྟོག་ཞིབ་བམ་ བློ་དོགས་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་སྲིད་པ་ ཡང་ན་ ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་འགྲུབ་སྐབས་ ཧྲིལཔོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ བློས་བཏང་མི་དེ་ དང་བླངས་ཀྱི་སྒོ་ལས་མེན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༢༤ གལ་སྲིད་སྟབས་བདེའི་དུས་མཚམས་ལུ་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཕྱི་བཤོལ་འབད་བའམ་ དམིགས་ཡུལ་གཅིག་མཚུངས་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ལུ་ཐད་ཀར་དཔག་ནི་ལུ་བློ་ཐག་བཅད་པ་ཡིན་ཚེ་ དེ་ལུ་བརྟེན་ཏེ་བློས་བཏང་མི་དེ་ ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་ལུ་ དགག་ལན་ཡིན་པར་མི་བརྩི།

སྡོང་ཟླ་དང་ རྒྱུད་བསྐུལ།

༡༢༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་གཞན་ལུ་ མཉམ་རུབ་བམ་གྲོགས་རམ་འབད་བར་བརྩམས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ནང་གཏོགས་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ལོག་འདྲེན།

༡༢༦ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་གིས་བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ ལོག་འདྲེན་ རེ་བསྐུལ་ བཀོད་བྱ་ མི་གཞན་ཉེས་ལས་འཐབ་བཅུག་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལོག་འདྲེན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས།

༡༢༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་པའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནིའི་ནང་གཏོགས་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་ཐོག་ལས་ ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ལྐོག་གྲོས་མཉམ་གཤིབས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚད།

༡༢༨ གལ་སྲིད་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ རྩོད་ཟླ་དང་ལྐོག་གྲོས་བྱུང་བའི་མི་དེ་གིས་ མི་གཞན་དང་ཅིག་ཁ་ཡང་ ཉེས་ལས་གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་ལྐོག་གྲོས་འབད་བའི་སྐོར་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཅིག་གམ་དེ་ལས་མང་བའི་མི་གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ ལྐོག་གྲོས་འབད་བའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྣ་མང་ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་ལྐོག་གྲོས།

༡༢༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ སྣ་མང་ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་ལྐོག་གྲོས་འབད་བ་ཡིན་ཚེ་ ཁས་ལེན་གཅིག་མཚུངས་སམ་ འཕྲོ་མཐུད་ཡོད་པའི་ལྐོག་གྲོས་ལུ་ མཉམ་གཤིབས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་ སྣ་མང་གི་ཉེས་ལས་ཨིན་རུང་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཉེས་ལས་གཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Joinder in conspiracy prosecution

130. Two or more defendants charged with a criminal conspiracy may be prosecuted jointly, if:

(a) They are charged with conspiring with each other; and

(b) Neither defendant will be unfairly prejudiced by a joint trial.

Defence to conspiracy

131. It shall be a defence to a prosecution for the offence of conspiracy that the defendant, after conspiring to commit a crime, thwarted the success of the crime under circumstances that manifest an absolute and voluntary renunciation of the defendant's criminal intent.

Cessation of a conspiracy

132. A conspiracy shall be terminated under the circumstances:

(a) When the defendant advises the co-conspirators if the defendant is abandoning the conspiracy; and

(b) The defendant or co-conspirator informs a law enforcement agency of the existence of the conspiracy and one's participation therein before the commission or attempted commission of the crime.

Conspiracy as a continuing offence

133. For the purposes of this chapter a conspiracy:

(a) Is a continuing offence which terminates when the crime or crimes which are its object are committed or attempted to be committed or the agreement to commit the crime is abandoned by the conspirator or the co-conspirator; or

(b) Terminates by abandonment, if neither the defendant nor a co-conspirator engages in an overt act in pursuance of the conspiracy during the applicable period of time limitations that applies to the crime that is the object of the conspiracy.

ལྐོག་གྲོས་ཉེས་བཤེར་ནང་ ལྷན་དུ་བསྡོམས་བཞག།

༡༣༠ གལ་སྲིད་ ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ལས་ གཉིས་སམ་དེ་ལས་མང་བའི་རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་བཤེར་སྐབས་ ལྷན་བསྡོམས་ཆོགཔཿ

(ཀ) དེ་ཚུའི་ནང་ ལྐོག་གྲོས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པ་དང་།

(ཁ) རྩོད་བཤེར་ལྷན་བསྡོམས་འབད་མི་དེ་གིས་ རྩོད་ཟླ་གང་ཞིག་ལུ་ རྣམ་དག་མེད་པའི་གནོད་ཉེན་ཡོདཔ།

ལྐོག་གྲོས་ལུ་དགག་ལན།

༡༣༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་ལྐོག་གྲོས་འབད་ཞིནམ་ལས་ ཉེས་ལས་གྲབས་གཤོམ་བཤོལ་བཞག་པའི་སྐབས་དོན་ རྩོད་ཟླ་དེ་གི་ཉེས་ལས་ཆེད་དམིགས་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་ཏེ་ དང་བླངས་ཀྱི་སྒོ་ལས་བློས་བཏང་བ་ཡིན་ཚེ་ ལྐོག་གྲོས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་བཤེར་ལུ་ དགག་ལན་བཀོད་ཆོག།

ལྐོག་གྲོས་བསྐྱུར་བཞག་པ།

༡༣༢ གཤམ་འཁོད་ཀྱི་སྐབས་དོན་དང་བསྟུན་ ལྐོག་གྲོས་ཆ་མེད་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡངཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ལྐོག་གྲོས་པ་གཞན་ལུ་ ལྐོག་གྲོས་བསྐྱུར་ཏེ་བཞག་ལུགས་ཀྱི་ སློབ་སྟོན་བྱིན་པ་དང་།

(ཁ) ཉེས་ལས་འཐབ་པའམ་ དེའི་གྲབས་གཤོམ་མ་འབད་བའི་ཧེ་མར་ ལྐོག་གྲོས་འབད་དེ་ཡོད་ལུགས་སྐོར་ རྩོད་ཟླའམ་ལྐོག་འབྲེལ་པ་གིས་ ཁྲིམས་སྐྱོང་ལས་ཚབ་ཁང་ལུ་བརྡ་སྤྲོད་བྱིན་པ།

འཕྲོ་མཐུད་གནོད་འགེལ་ལྟ་བུའི་ལྐོག་གྲོས།

༡༣༣ ལེའུ་འདིའི་དོན་ལུ་ལྐོག་གྲོས་ཀྱི་ཐདཿ

(ཀ) འཕྲོ་མཐུད་གནོད་འགེལ་ཞིག་ཨིནམ་ལས་ ལྐོག་གྲོས་དེའི་དམིགས་ཡུལ་ གཅིག་གམ་དེ་ལས་མང་བའི་ཉེས་ལས་འཐབ་པའམ་ གྲབས་གཤོམ་འབད་བ་ ཡང་ན་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནིའི་ཁས་ལེན་དེ་ ལྐོག་གྲོས་པའམ་ དེའི་ལྐོག་འབྲེལ་པ་གིས་བསྐྱུར་བཞག་པའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླའམ་ལྐོག་འབྲེལ་པ་གིས་ ལྐོག་གྲོས་ལུ་གཞིར་བཞག་སྤ་གསང་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ ལྐོག་གྲོས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལྡན་པའི་ཉེས་ལས་དེའི་ འོས་བབ་ཚད་འཛིན་གྱི་དུས་ཚོད་ཁར་མ་འཐབ་པར་ བསྐྱུར་ཏེ་བཤོལ་བཞག་པ།

Grading of criminal attempt, solicitation and criminal conspiracy

134. Unless otherwise indicated in this Penal Code, the defendant who is guilty of the offence of criminal attempt, solicitation, or criminal conspiracy shall be liable to:

(a) Third degree felony, if the offence is of first- and second-degree felony; or

(b) Half the penalty awarded to the person, who had committed the crime, if the offence is of third-degree felony, fourth degree felony, misdemeanour or petty misdemeanour.

Grading of aiding and abetting

135. Unless otherwise indicated in this Penal Code, the defendant who is guilty of the offence of aiding and abetting shall be liable to:

(a) Fourth degree felony, if the offence is of first, second and third degree felony; or

(b) Half the penalty awarded to the person, who had committed the crime, if the offence is of fourth degree felony, misdemeanour or petty misdemeanour.

136. If the particular conduct charged to constitute a criminal attempt, aiding and abetting, solicitation, or criminal conspiracy is so inherently unlikely to result or culminate in the commission of the crime that is the object of the attempt, aiding and abetting, solicitation, or criminal conspiracy that neither the conduct nor the defendant presents a public danger, the Court may impose a sentence for a crime of lower degree or, in a trivial case, may dismiss the charges against the defendant.

Part Two (Offences against the Person)

Chapter 11

(Homicide)

Homicide

137. Homicide means a conduct that causes the death of a person and includes murder, voluntary manslaughter, involuntary manslaughter, and negligent homicide.

གྲབས་གཤོམ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༣༩ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ ལོགས་སུ་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ གྲབས་གཤོམ་མམ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་བཅས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཕོག་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཐད༔

(ཀ) ཉེས་ལས་དངོས་སུ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་ ཉེས་ཆེན་གྱི་དབྱེ་རིམ་དང་པ་དང་གཉིས་པ་འཁྲི་ཚེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ཕོག་ནི་ ཡང་ན།

(ཁ) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའམ་ བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ་ ཉེས་ཕྲ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའི་གནོད་འགེལ་འཁྲི་ཚེ་ ཉེས་ལས་དངོས་སུ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་འཁྲི་བའི་ཉེས་བྱ་དེའི་ཕྱེད་ཀ་ཕོག།

སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༣༥ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ལོགས་སུ་བཀོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ ལུ་བརྟེན་ཕོག་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཐད༔

(ཀ) ཉེས་ཆེན་གྱི་དབྱེ་རིམ་དང་པ་དང་གཉིས་པ་ གསུམ་པ་འཁྲི་ཚེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ ཉེས་ཆེན་ཕོག་ནི་ ཡང་ན།

(ཁ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ་ ཉེས་ཕྲ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའི་གནོད་འགེལ་འཁྲི་ཚེ་ ཉེས་ལས་དངོས་སུ་འཐབ་མི་དེ་ལུ་འཁྲི་བའི་ཉེས་བྱ་དེའི་ཕྱེད་ཀ་ཕོག།

༡༣༦ གལ་སྲིད་ གྲབས་གཤོམ་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་བཅས་འགྲུབ་ནིའི་བྱ་སྤྱོད་ལོགས་སུ་ཉེས་འཛུགས་བཀོད་མི་འདི་ ཉེས་འབྲས་སམ་ མཇུག་འཁྱོངས་ཀྱི་ཉེ་ལས་སྤེ་གྲུབ་པའི་གྲབས་གཤོམ་ སྡོང་ཟླ་དང་རྒྱུད་བསྐུལ་ ལོག་འདྲེན་ ཉེས་ཅན་ལྐོག་གྲོས་བཅས་ལུ་རང་བཞིན་གྱིས་ངེས་མེད་ཐོག་ མི་མང་ལུ་ཉེན་འཚུབས་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ འཁྲུན་ཆོད་བཀའ་སྩལ་གནང་ནིའི་དབང་ཆ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དེ་ དབྱེ་རིམ་ཆུང་བའི་ཉེས་ལས་ཀྱི་ཁྲིམས་ཚད་བཀལ་ཆོག་པའམ་ གལ་མི་ཆེ་བའི་རྩོད་གཞི་ལུ་ཉེས་བཤེར་ཕྱིར་འབུད་གཏང་ཆོག

གླེང་གཞི་གཉིས་པ། ༼མི་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ།༽

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ།

༼སྲོག་འཕྲོག།༽

སྲོག་འཕྲོག།

༡༣༧ སྲོག་འཕྲོག་ཟེར་མི་འདི་ མི་བསད་པའི་བྱ་སྤྱོད་དང་ དེའི་གྲངས་སུ་ སྲོག་གཅོད་ དང་བླངས་ཀྱི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་མ་ཚད་ དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་དང་ བག་གཡེང་གི་ སྲོག་འཕྲོག་བཅས་ཚུདཔ་ཞིན།

Murder

138. A defendant shall be guilty of the offence of murder, if the defendant commits a homicide knowingly and deliberately:

(a) With premeditated malice; or

(b) While in the commission or attempted commission of another felony ("felony murder").

Grading of Murder

139. The offence of murder shall be a felony of the first degree.

Voluntary manslaughter

140. A defendant shall be guilty of the offence of voluntary manslaughter, if the defendant:

(a) Possess the intention to kill but without premeditated malice, acts under the violence of sudden passion occasioned by some great provocation such that a reasonable person would be induced to cause the death of other person; or

(b) With vicious intent to cause serious bodily injury to a person causes the death of that person.

Grading of Voluntary manslaughter

141. The offence of voluntary manslaughter shall be a felony of the second degree.

Involuntary manslaughter

142. A defendant shall be guilty of the offence of involuntary manslaughter, if:

(a) The conduct that leads to the death of the victim is committed during the defendant's commission of a reckless act;

(b) The conduct that leads to the death of the victim is committed during the commission of another unlawful act other than a felony; or

སྲོག་གཅོད།

༡༣༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཤེས་བཞིན་དང་ བསམ་ཞིབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་སྲོག་འཕྲོག་འབད་མི་དེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ སྲོག་འཕྲོག་གི་གནོད་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང༔

ཀ) ཉེ་མ་ལས་གནོད་སེམས་དམིགས་པའམ།

ཁ) ཉེས་ཆེན་གཞན་ (སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་ཆེན་) འཐབ་པའམ་ དེའི་གྲབས་གཤོམ་ འབད་བའི་སྐབས།

སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༣༩ སྲོག་གཅོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

དང་བླངས་ཀྱི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག།

༡༤༠ རྩོད་ཟླ་ལུ་དང་བླངས་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་གལ་ སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) གསད་ནི་ལུ་ཆེད་དམིགས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་རུང་ ཉེ་མ་ལས་གནོད་སེམས་དམིགས་པ་ མེད་པར་ གློ་བུར་གདུང་སེམས་ཀྱི་དྲག་ཤུགས་ཐོག་ལས་ འཁྲུག་སྦྱོར་རྒྱ་ཆེར་སློང་ སྟེ་ དེ་ལྟའི་འཁྲུག་སྦྱོར་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཀྱང་ མི་གཞན་བསད་སྲིད་པའམ།

(ཁ) མི་ཞིག་གི་ལུས་རྟེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་ཉ་ཅང་བཀལ་ནིའི་ ངན་སེམས་ཆེད་དམིགས་ བསྐྱེད་པའི་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ མི་དེ་འཆི་རྐྱེན་བྱུང་བཅུག་པ།

དང་བླངས་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་ཉེས་རིམ།

༡༤༡ དང་བླངས་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག།

༡༤༢ རྩོད་ཟླ་ལུ་ དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་ དེ་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) སྣང་མེད་ཐོག་ལས་འབད་བའི་སྐབས་ བྱ་སྤྱོད་དེ་གིས་ ཉམས་རྒུད་པ་སྲོག་གཅོད་ལུ་ ཐུག་པ་ཅིན་ ཡང་ན།

(ཁ) ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ ཉེས་ཆེན་མེན་པའི་བྱ་བ་གཞན་འཐབ་པའི་སྐབས་ བྱ་སྤྱོད་ དེ་གིས་ ཉམས་རྒུད་པ་སྲོག་གཅོད་ལུ་ཐུག་པ་ཅིན།

(c) A homicide that would otherwise be murder is committed under the immediate influence of extreme mental or emotional distress for which there is reasonable explanation or excuse.

Grading of Involuntary manslaughter

143. The offence of involuntary manslaughter shall be a felony of the fourth degree.

Negligent homicide

144. A defendant shall be guilty of the offence of negligent homicide, if the death is a result of the defendant's negligence.

Grading of Negligent homicide

145. The offence of negligent homicide shall be a felony of the fourth degree.

Illegal Abortion

146. A defendant shall be guilty of the offence of illegal abortion, if the defendant unlawfully aborts or induces expulsion of an embryo or foetus or prevents a child from being born alive, except the act is caused in good faith for the purpose of saving the life of the mother or when the pregnancy is a result of rape or incest, or when the mother is of unsound mental condition.

Grading of Illegal abortion

147. The offence of illegal abortion shall be a misdemeanour.

Custodial death

148. A defendant shall be guilty of the offence of custodial death, if the death of a person, who is under the custody of the defendant, occurs due to the negligence, carelessness or recklessness of the defendant.

Grading of Custodial death

149. The offence of custodial death shall be a felony of the third degree.

(ག) དེ་འཕྲལ་གྱི་དྲན་ཤེས་སམ་ ཚོར་སྣང་ཤན་ཞུགས་སྐབས་ཀྱི་སྲོག་འཕྲོག་དེ་ སྲོག་གཅོད་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་ཨིན་རུང་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་གསལ་བཤད་དམ་ དགོངས་ཡངས་རུང་བ།

དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་ཉེས་རིམ།

༡༩༣ དང་བླངས་མེན་པའི་རྟོག་མེད་གདོང་ཐུག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བག་གཡེང་གི་སྲོག་འཕྲོག།

༡༩༩ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླའི་བག་གཡེང་གི་ཉེས་འབྲས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཚེ་ལས་འདས་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ བག་གཡེང་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བག་གཡེང་སྲོག་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ།

༡༩༥ བག་གཡེང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་མངལ་ཤོར།

༡༩༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཕན་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ལས་སྐྱེས་མའི་སྲོག་བསྐྱབ་ཀྱི་དོན་ལུ་དང་ ཡང་ན་ བཙན་གཡེམ་མམ་ ངོ་ཚ་ཕོག་མི་ནང་འཁོད་ཀྱི་མངལ་སྦྲུམ་ཨའི་དེ་ དྲན་ཤེས་སྨྱོ་འབོག་ཅན་ནམ་ ནད་གཞི་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ སྦྲུམ་སྲིང་ངམ་ མངལ་གནས་ མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བའི་བྱིས་པ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པར་མངལ་ཤོར་བཏང་བ་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཏོན་གཏང་ནིའི་ རྒྱུད་བསྐུལ་འབད་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་མངལ་ཤོར་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་མངལ་ཤོར་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༩༧ ཁྲིམས་འགལ་མངལ་ཤོར་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

དོ་དམ་འཆི་རྐྱེན།

༡༩༨ གལ་སྲིད་ དོ་དམ་ནང་གི་མི་ངོ་ཞིག་ རྩོད་ཟླའི་བག་གཡེང་ངམ་ བག་མེད་ སྣང་མེད་ཐོག་ལས་ ཚེ་ལས་འདས་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་དོ་དམ་ནང་གི་འཆི་རྐྱེན་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩ་དགོ།

དོ་དམ་གྱི་འཆི་རྐྱེན་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༡༩༩ དོ་དམ་ནང་འཆི་རྐྱེན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

Complicity in suicide

150. A defendant shall be guilty of the offence of complicity in suicide, if the defendant aids, abets, counsels or procures the suicide of another person.

Grading of Complicity in suicide

151. The offence of complicity in suicide shall be a misdemeanour.

Illegal selling or buying of human organs

152. A defendant shall be guilty of the offence of the selling or buying of human organ, if the defendant sells or buys any human body organ for money or profit.

Grading of Illegal selling or buying of human organs

153. The offence of illegal selling or buying of human organ shall be a misdemeanour.

Trafficking a person

154. A defendant shall be guilty of an offence of trafficking in persons if the defendant recruits, transports, transfers, harbours or receives a person by means of the threat or use of force, or any other form of coercion, abduction, fraud or deception, the abuse of power, the abuse of the position of vulnerability, or the giving or receiving of payments or other benefit to achieve the consent of a person having control over another person for the purpose of exploitation. For the purpose of this Code, "exploitation" includes, but not limited to, sexual exploitation, involuntary domestic servitude, forced labour, child labour and trafficking of human organs. [14]

Grading of trafficking a person

155. The offence of trafficking a person shall be a felony of the fourth degree.

[14] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

རང་སྲོག་ལྕེབས་པའི་ལག་སྦྲེལ།

༡༥༠ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ རང་སྲོག་ལྕེབས་ནིའི་སྡོང་ཟླའམ་རྒྱུད་བསྐུལ་ གྲོས་ངན་བགྱིད་དུ་བསྩལ་བ་ཡིན་ཚེ་ རང་སྲོག་ལྕེབས་པའི་ལག་སྦྲེལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རང་སྲོག་ལྕེབས་པའི་ལག་སྦྲེལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༥༡ རང་སྲོག་ལྕེབས་པའི་ལག་སྦྲེལ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་།

༡༥༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འགྲོ་བ་མིའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་གི་དབང་པོ་ དངུལ་ཁར་ཡང་ན་ ཁེ་སྒྱུར་གྱི་དོན་ལུ་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཉོ་བཙོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི།

འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་རིམ།

༡༥༣ འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོ་ཉོ་བཙོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

སྐྱེ་བོ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པ།

༡༥༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ བཀོལ་ཉེས་ཀྱི་དགོས་དོན་ལུ་ འཇིགས་བསྐུལ། དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པ། བཙན་བསྐུལ་གྱི་རྣམ་པ་གཞན་གང་རུང་། བཙན་ཁྲིད། གཡོ་ཟོལ། མགོ་སྐོར། དབང་ཚད་ལོག་པར་སྤྱོད་པ། ཉེན་ཁ་འབྱུང་སྲིད་པའི་གནས་སྟངས་ཉེས་བཀོལ་འབད་བ། ཡང་ན་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ དམ་འཛིན་འབད་བའི་མི་ངོ་ལས་གནང་བ་ལེན་ཐབས་ལུ་ ཏི་རུའམ་ ཁེ་ཕན་གཞན་ཚུ་སྤྲོད་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ལས་ སྐྱེ་བོ་ཅིག་ལྟ་གཡོག་ནང་བཙུགས་པ། སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་བ། སྤོ་སོར་འབད་བ། སྤ་བཞག་པ། ཡང་ན་ལེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་སྐྱེ་བོ་ཉོ་ཚོང་འཐབ་པའི་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དགོས་དོན་ལུ་ བཀོལ་ཉེས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་བཀོལ་ཉེས་དང་ ཐབས་མེད་ཁྱིམ་ལྟའི་བྲན་གཡོག། བཙན་བཀོལ། ཨ་ལུའི་ལྟ་གཡོག་འགྲོ་བ་མིའི་དབང་པོའི་ཉོ་ཚོང་ཚུ་ཚུད་རུང་ ཚད་གཞི་མེད་པར་ གཞན་ཡང་ཚུདཔ་ཨིན། [༡༤]

སྐྱེ་བོ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༡༥༥ སྐྱེ་བོ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

---

[༡༤] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་ཞོན) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་ཞོན་མཛད་ཡོད།

Chapter 12
(Assault, Battery and Related Offences)

Assault

156. A defendant shall be guilty of the offence of assault, if the defendant purposely, knowingly, recklessly, or negligently causes apprehension of bodily injury to another person.

Grading of Assault

157. The offence of assault shall be a violation.

Battery

158. A defendant shall be guilty of the offence of battery, if the defendant purposely uses physical force of an adverse nature on another person.

Grading of Battery

159. The offence of battery shall be:

(a) A petty misdemeanour; or

(b) A misdemeanour, if aggravated circumstances is present.

Reckless endangerment

160. A defendant shall be guilty of the offence of reckless endangerment, if the defendant's reckless conduct including laying of *sangda* places another person in danger of death or serious bodily injury.

Grading of Reckless endangerment

161. The offence of reckless endangerment shall be a petty misdemeanour.

Chapter 13
(Kidnapping and Related Offences)

Kidnapping

162. A defendant shall be guilty of the offence of kidnapping, if the defendant unlawfully removes another person from a place of abode or business or from a place where the person was present and unlawfully takes the person to another country.

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ།

ཁ་འཐབ་རྩོད་ འཐབ་འཛིངས་དང་འཚེལ་བའི་གནོད་འགེལ།།

འཐབ་རྩོད།

༡༥༨ གལ་སྲིད་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྡང་མེད་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་གྱི་ལུས་ཉེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་བཀལ་ནི་ཚོར་སྡང་བསྒྱེད་བཅུག་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འཐབ་རྩོད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༥༩ འཐབ་རྩོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཚད་སྦྱིན་དགོ།

འཐབ་འཛིངས།

༡༥༠ གལ་སྲིད་ བསམ་སྦྱོར་སྒོ་ལས་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དབུ་ཤུགས་ཐོག་ལས་ མི་ངོ་གཞན་ལུ་ ལགས་བཀལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འཐབ་འཛིངས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འཐབ་འཛིངས་གི་ཉེས་རིམ།

༡༥༡ འཐབ་འཛིངས་གི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཟློའམ།

(ཁ) ཉེས་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་འཐོན་ཚེ་ ཉེས་ཟློ་སྦྱིན་དགོ།

སྡང་མེད་ཐོག་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།

༡༥༠ གལ་སྲིད་སྡང་མེད་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་གཏམ་སུ་གསང་མདའ་བཀལ་ཏེ་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ འཚེ་རྒྱན་འབྱུང་ཉེན་ནམ་ ལུས་ཉེན་ལུ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་གྱི་གནས་ལུ་ཐུག་པའི་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྡང་མེད་ཐོག་ལས་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྡང་མེད་ཐོག་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༡༥༡ སྡང་མེད་ཐོག་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཟློ་སྦྱིན་དགོ།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ།

ཁ་བཟུང་ཁྱེད་དང་འཚེལ་བའི་གནོད་འགེལ།།

བཟུང་ཁྱེད།

༡༥༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ མི་གཞན་ཞིག་ སྟོད་གནས་སམ་ཚོང་འཛིལ་འཐབ་ས་ ཡང་ན་ གང་དུ་ཡོད་ས་ལས་ ས་གནས་གཞན་ཁའམ་ རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཁར་ཁྱེད་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བཟུང་ཁྱེད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

163. The removal or confinement is unlawful, if:

(a) It is accomplished by force, threat, or deception; or

(b) In the case of a child or incompetent person, without the consent of the parent, guardian, or other person responsible for general supervision of the person's welfare.

Grading of Kidnapping

164. The offence of kidnapping shall be a felony of the:

(a) Second degree; or

(b) Third degree, if the defendant voluntarily releases the victim alive and in a safe place prior to the victim's rescue by police or other persons.

Abduction

165. A defendant shall be guilty of the offence of abduction, if the defendant removes another person from a place of abode or business or from a place where the person was present and unlawfully confines the person or takes the person to another place.

166. A defendant shall be guilty of the offence of abduction, if the defendant unlawfully takes or entices a child or incompetent person from the custody of the person's parent, guardian, or other lawful custodian.

167. Confinement, transportation, taking away, or enticing of a child or incompetent person from lawful custody does not constitute the offence of abduction, if it is done with a judicious belief that it is necessary to protect the child or incompetent person from imminent danger.

Grading of Abduction

168. The offence of abduction shall be a felony of the fourth degree.

༡༦༣ དོན་ཚན་འདི་གི་དགོས་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་ཚད་འཛིན་ནམ་ ཁྲིད་སོང་མི་དེ༔

(ཀ) དྲག་ཤུགས་སམ་ འཇིགས་སྣང་ གཡོ་ཁྲམ་ཐོག་ལས་འབད་བའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ བྱིས་པའམ་ ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པའི་མི་ངོ་ཡིན་ཚེ་ ཕ་མའམ་ འཚོ་འཛིན་མི་གཞན་སྤྱིར་བཏང་བདག་འཛིན་དང་ བལྟ་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ འགན་ཁུར་ཡོད་མི་གཞན་གྱི་གནང་བ་མེདཔ།

བཟུང་ཁྲིད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༦༤ བཟུང་ཁྲིད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ༔

(ཀ) དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ དང་བླངས་ཐོག་ལུ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་མ་བསད་པར་བཏང་སྟེ་ འགག་པའམ་མི་གཞན་གྱིས་ ཉེན་སྐྱོབ་མ་འབད་བའི་སྔ་གོང་ལས་ ཉེན་སྲུང་གི་ས་གནས་ལུ་དམ་གྲོལ་བཏང་བ་ཡིན་ཚེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བཙན་ཁྲིད།

༡༦༥ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ མི་གཞན་ཞིག་ སྡོད་གནས་སམ་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་སྟེ་ཡོད་ས་ལས་ཁྲིད་སོང་བ་དང་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ཚད་འཛིན་བཞག་པ་ ཡང་ན་ ས་གནས་གཞན་ཁར་ཁྲིད་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བཙན་ཁྲིད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༦༦ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ ཕ་མའམ་འཚོ་འཛིན་ ཁྲིམས་མཐུན་དམ་འཛིན་པ་གཞན་གྱི་དམ་འཛིན་འོག་ལས་ གནང་བ་མེད་པར་ བྱིས་པའམ་ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཁྲིད་སོང་བ་ ཡང་ན་བསླུ་ཐབས་སྒྲིག་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བཙན་ཁྲིད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༡༦༧ གལ་སྲིད་བྱིས་པའམ་ ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ དེ་བླག་ཉེན་འཚུབས་ལས་ སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་མཁོ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་སྤེ་བདེན་འཛིན་རེ་བ་ཡིན་ཚེ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དོ་དམ་འོག་ལས་ ཚད་འཛིན་ནམ་ སྐྱེལ་འདྲེན་ འབག་སོང་བ་ བསླུ་ཐབས་སྒྲིག་མི་དེ་ བཙན་ཁྲིད་གནོད་འགེལ་གྱི་གྲངས་སུ་བརྩི་ནི་མེད།

བཙན་ཁྲིད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༦༨ བཙན་ཁྲིད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

Criminal elopement

169. A defendant shall be guilty of the offence of criminal elopement, if the defendant takes or entices away any person whether married or otherwise from a place with intent that the person may have illicit intercourse with the defendant or any other person.

Grading of Criminal elopement

170. The offence of criminal elopement shall be a misdemeanour.

Escape from lawful custody

171. A defendant shall be guilty of the offence of escape from lawful custody, if the defendant escapes from a prison, correctional institution, rehabilitation center, or other lawful custody.

Grading of Escape from lawful custody

172. The offence of escape from lawful custody shall be a misdemeanour in addition to the remaining sentences of which the defendant is undergoing.

Felonious restraint

173. A defendant shall be guilty of the offence of felonious restraint, if the defendant knowingly:

(a) Restrains another person unlawfully in circumstances that exposes the person to a risk of serious bodily injury; or

(b) Holds another person in a condition of involuntary servitude.

Grading of Felonious restraint

174. The offence of felonious restraint shall be a misdemeanour.

Infringement of movement

175. A defendant shall be guilty of the offence of infringement of movement, if the defendant knowingly or unlawfully restrains another person so as to interfere substantially with that person's movement.

ཉེས་ཅན་གསང་བྱོལ།

༡༦༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཉེན་སྦྱོར་ཡིན་མིན་གྱི་མི་ངོ་སུ་ཞིག་ ས་གནས་གང་རུང་ཞིག་ ལས་རྩོད་ཟླའམ་ མི་གཞན་དང་ཅིག་ཁར་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་འཁྲིག་སྦྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ དམིགས་ཏེ་འབག་སོང་བའམ་ བསླུ་ཐབས་སྒྲིག་སྟེ་ཁྱིད་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་ཅན་ གསང་བྱོལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེས་ཅན་གསང་བྱོལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༧༠ ཉེས་ཅན་གསང་བྱོལ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་བྲོས་ཟུར།

༡༧༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ བཙོན་ཁང་ངམ་ བཅོས་ཁང་ ཀུན་སྦྱོད་བསྐྱར་གསོ་ལྟེ་བ་ ཁྲིམས་ མཐུན་གྱི་དོ་དམ་གཞན་ལས་ བྲོས་ཟུར་སོང་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་ བྲོས་ཟུར་སོང་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་བྲོས་ཟུར་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༧༢ ཁྲིམས་མཐུན་དོ་དམ་ལས་བྲོས་ཟུར་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེ་མའི་ཁྲིམས་ཚད་ལྷག་ལུས་གང་ཡོད་ གུར་ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཉེས་ཆེན་གྱི་བཀག་གནོན།

༡༧༣ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཉེས་ཆེན་བཀག་གནོན་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ གལ་སྲིད་ ཤེས་ བཞིན་དུ་རྩོད་ཟླ་གིས༔

(ཀ) མི་གཞན་ཞིག་གི་ལུས་རྟེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་ འབྱུང་སྲིད་པའི་སྐབས་དོན་ ནང་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་བཀག་གནོན་འབད་བའམ།

(ཁ) མི་གཞན་ཞིག་ དང་འདོད་མེད་རུང་ བྲན་འཁོལ་བཟུམ་སྤེ་བདག་འཛིན་འབད་ བཞག་པ།

ཉེས་ཆེན་བཀག་གནོན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༧༤ ཉེས་ཆེན་བཀག་གནོན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

འགྲུལ་བསྐྱོད་འགལ་བཀག།

༡༧༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་ནམ་ མི་གཞན་འགྲུལ་བསྐྱོད་འབད་སར་ ཐེ་གཏོགས་ རྒྱ་ཆེར་འབད་དེ་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་བཀག་གནོན་འབད་བ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་འགྲུལ་ བསྐྱོད་འགལ་བཀག་གནོད་འགེལ་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Infringement of movement

176. The offence of infringement of movement shall be a misdemeanour.

Chapter 14
(Sexual Offences)

Rape

177. A defendant shall be guilty of the offence of rape, if the defendant commits any act of sexual intercourse whatever its nature against any other person:[15]

(a) Without the person's consent or with consent, when consent is obtained by putting the person or a third person in fear of death or of grievous hurt;

(b) Compels the other person to submit to sexual intercourse by force, or by threat of imminent death, bodily injury or serious bodily injury or the commission of a felony to that person or a third person;

(c) Substantially impairs the other person's ability to appraise or control the conduct by administering drugs, intoxicants, or other substances without consent for the purpose of preventing the person's resistance to the sexual intercourse, or

(d) Renders the other person unconscious for the purpose of committing sexual intercourse.

Grading of Rape

178. The offence of rape shall be a felony of the third degree. [16]

Rape of a married person

179. A defendant shall be guilty of the offence of rape of a married person, if the defendant rapes a married person.

Grading of Rape of a married person

180. The offence of rape of a married person shall be a felony of the third degree and shall also be liable to pay "GAO" in accordance with the other laws. [17]

---

[15] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[16] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[17] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

འགྲུལ་བསྐྱོད་འགལ་བཀག་གི་ཉེས་རིམ།

༡༧༦ འགྲུལ་བསྐྱོད་འགལ་བཀག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ།

༼འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ།༽

བཙན་གཡེམ།

༡༧༧ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཨིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གྱིས་ མི་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ གནས་སྟངས་གང་རུང་གི་ འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་འཐབ་པཿ [15]

(ཀ) མི་ཞིག་གི་གནང་བ་མེད་པའམ་ འཆི་རྐྱེན་ནམ་ རྨ་སྐྱོན་བཀལ་ནིའི་འཇིགས་སྣང་སྟོན་ཏེ་ མི་ངོ་ཞིག་གམ་ གཞན་ལས་གནང་བ་ལེན་པའམ།

(ཁ) མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ དྲག་ཤུགས་སམ་ དེ་བླག་འཆི་རྐྱེན་གྱི་འཇིགས་སྣང་ལུས་རྟེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་བཀལ་བ་ ཡང་ན་ ལུས་རྟེན་ལུ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་དང་ མི་ངོ་ཞིག་གམ་གཞན་ལུ་ ཉེས་ཆེན་འཐབ་ཞིནམ་ལས་བཙན་དབང་ཐོག་ལུ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ།

(ག) མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ སྨྱོ་རྫས་སམ་ མྱོས་བྱེད་ རྒྱུ་རྫས་གཞན་བྱིན་མི་དེ་གིས་ མི་དེའི་ ཚོད་དཔག་གམ་ སྟངས་འཛིན་འབད་ནི་ལུ་ ཧ་ཅང་གིས་ཉམས་པ་ འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ གནང་བའམ་ བཀག་གནོན་འབད་མ་ཚུགས་པ།

(ང་) འཁྲིག་པ་སྤྱོད་ནིའི་དོན་ལུ་ མི་གཞན་དྲན་མེད་བཟོ་བ།

བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༧༨ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། [16]

གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་བཙན་གཡེམ།

༡༧༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ཞིག་ལུ་ བཙན་གཡེམ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༨༠ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་དང་ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་ ཁྲིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་བའི་དགའ་བོ་ཡང་སྤྲོད་དགོ། [17]

---

[15] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་ཡོད།

[16] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་ཡོད།

[17] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་ཡོད།

Statutory rape

181. A defendant shall be guilty of the offence of statutory rape, if the defendant engages in any act of sexual intercourse whatever its nature with a child of twelve years and below, or an incompetent person, either with or without knowledge of the other person being a child or incompetent person.[18]

Grading of Statutory rape [19]

182. The offence of statutory rape shall be:

(a) A felony of the first degree; or

(b) A life imprisonment if the defendant:

(i) Is in a position of trust or authority towards a child;

(ii) Is a person with whom the child is in a relationship of dependency; and

(iii) Is in a relationship with a child that is exploitative of the child.

Rape of a child above twelve years of age

183. A defendant shall be guilty of the offence of rape of a child above the age of twelve years if the defendant commits any act of sexual intercourse against a child between the ages of twelve to eighteen years. However, if the sexual intercourse between children of sixteen to eighteen years was consensual when it occurred, it shall not be considered to be rape thereafter even if one of the children has become an adult when a complaint is lodged. [20]

Grading of Rape of a child above twelve years of age

184. The offence of rape of a child above the age of twelve years shall be a felony of the second degree.[21]

---

[18] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[19] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[20] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[21] Section as amended the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ཁྲིམས་ལྟར་དུས་མིན་གྱི་བཙན་གཡེམ།

༡༨༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་ དེའི་མན་ཆད་ལུ་ ལྷོགས་གྲུབ་ཅན་ཨིན་མིན་ ཤེས་རྟོགས་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ གནས་སྟངས་ག་ཅི་གི་ཐོག་ལས་ཨིན་རུང་ འཁྲིག་སྤྱོད་གང་རུང་ནང་གཏོགས་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་ལྟར་དུས་མིན་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [18]

ཁྲིམས་ལྟར་དུས་མིན་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། [19]

༡༨༢ ཁྲིམས་ལྟར་དུས་མིན་བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆན་ ཡང་ན།

(ཁ) ཚེ་བཙོན་སྨིན་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དེཿ

(༡) ཨ་ལུའི་དོན་ལུ་ བློ་གཏད་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ཡོད་པའི་གནས་རིམ་ལུ་ ཨིན་པ་དང་།

(༢) ཨ་ལུའི་བརྟེན་སྡོད་གནས་སྟངས་དང་ འབྲེལ་ལམ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཨིན་པ།

(༣) ཨ་ལུའི་བཀོལ་ཉེས་ཨིནམ་སྤེ་ ཨ་ལུ་དེ་དང་འབྲེལ་ལམ་ཡོད་མི་ཨིན་པ།

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་བཙན་གཡེམ། [20]

༡༨༣ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཚུན་གྱི་བྱིས་པ་ལུ་ འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ གང་རུང་འཐབ་པ་ཨིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་འདི་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཨིན་པར་བརྩི་དགོ། ཨིན་རུང་ སྐྱེས་ལོ་བཅུ་དྲུག་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བྱིས་པ་ཚུའི་བར་ན་ འཁྲིག་པ་སྤྱོད་མི་འདི་ མོས་མཐུན་ཐོག་ཨིན་ཚེ་ དེའི་ཤུལ་ལས་ ཉོགས་བཤད་བཀོད་པའི་སྐབས་ ཨ་ལུ་གཅིག་ལོ་ན་སྨིན་ཡོད་རུང་ བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཨིན་པར་བརྩི་འཇོག་འབད་ནི་མེད།

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༨༤ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། [21]

---

[18] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

[19] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

[20] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

[21] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡོན་མཛད་ཡོད།

Rape of pregnant women

185. A defendant shall be guilty of the offence of rape of a pregnant woman, if the defendant rapes a pregnant woman.

Grading of Rape of pregnant woman

186. The offence of rape of pregnant woman shall be:

(a) a felony of the third degree; or

(b) a felony of the second degree, if the fetus is harmed/destroyed as a result of rape; and

(c) liable to pay "GAO" in accordance with other laws wherever applicable. [22]

Gang rape

187. A defendant shall be guilty of the offence of gang rape where two or more persons engage in raping another person.

Grading of Gang rape

188. The offence of gang rape shall be a felony of the second degree. [23]

Gang rape of a married person

189. A defendant shall be guilty of the offence of gang rape of a married person, when two or more person engages in raping a married person.

Grading of Gang rape of a married person

190. The offence of gang rape of a married person shall be a felony of the third degree and shall also be liable to pay "GAO" by each defendant in accordance with the other laws.

Gang rape of a child below twelve years of age

191. A defendant shall be guilty of the gang rape of a child of twelve years and below, when two or more persons engage in any act of sexual intercourse

[22] Section as amended by Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[23] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་བཙན་གཡེམ།

༡༤༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ཨམ་སྲུ་ལུ་བཙན་གཡེམ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ཨམ་སྲུ་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། [22]

༡༤༦ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ཨམ་སྲུ་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ ཡང་ན།

(ཁ) གལ་སྲིད་ཐད་ཀར་དུ་ བཙན་གཡེམ་ལུ་བརྟེན་ མངལ་གནས་ཨ་ལུ་དེ་ལུ་ གནོད་རྐྱེན་ཡང་ན་ འཆི་རྐྱེན་འབྱུང་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་།

(ག) ཁྲིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཐོབ་ཐངས་དང་བསྟུན་པའི་དགའ་བོ་ཡང་ སྤྲོད་དགོ།

དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ།

༡༤༧ མི་ངོ་གཉིས་སམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་གིས་ མི་གཞན་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གྱི་བྱ་བར་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༤༨ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། [23]

གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ།

༡༤༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ཞིག་ལུ་ གཉིས་སམ་དེ་ལས་མང་བའི་མི་གིས་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་བཙན་གཡེམ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༩༠ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་ ཁྲིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་བའི་དགའ་བོ་ཡང་ རྩོད་ཟླ་རེ་རེ་བཞིན་གྱིས་སྤྲོད་དགོ།

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ།

༡༩༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་དེའི་མན་ཆད་ལུ་ གཉིས་སམ་དེ་ལས་མང་བའི་མི་གིས་ གནས་སྟངས་ག་ཅི་གི་ཐོག་ལས་ཨིན་རུང་ དམངས་བསྡོམས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་

---

[22] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

[23] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

whatever its nature with a child of twelve years and below.[24]

Grading of Gang rape of a child below twelve years of age

192. The offence of gang rape of a child of twelve years and below shall be punishable with life imprisonment.[25]

Gang rape of a child above twelve years of age

193. A defendant shall be guilty of the offence of gang rape of a child above the age of twelve years, when two or more persons engages in any act of sexual intercourse whatever its nature with a child between the age of twelve and eighteen years.[26]

Grading of Gang rape of a child above twelve years of age

194. The offence of gang rape of a child above the age of twelve years and below sixteen years shall be a felony of the first degree. Offence of gang rape of a child above the age of sixteen and below eighteen years shall be a felony of second degree.[27]

Gang rape of pregnant woman

195. A defendant shall be guilty of the offence of gang rape of a pregnant woman, when two or more persons engage in raping a pregnant woman.

Grading of Gang rape of pregnant woman [28]

196. The offence of gang rape of pregnant woman shall be:

(a) a felony of the second degree; or

[24] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[25] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[26] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[27] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[28] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་དེའི་མན་ཆད་ལུ་དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [२८]

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༩༢ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང་དེའི་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་བྱ་ཚེ་བཙོན་སྨིན་དགོ། [२५]

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ།

༡༩༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལས་བཅོ་བརྒྱད་ཚུན་གྱི་བྱིས་པ་ལུ་ གཉིས་སམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་གིས་ གནས་སྟངས་ག་ཅི་གི་ཐོག་ལས་ཡིན་རུང་ དམངས་བསྡོམས་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་པ་ཅིན་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [२६]

བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཅན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༩༤ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་དང་ བཅུ་དྲུག་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་ཅུ་དྲུག་ཡན་ཆད་དང་ བཅོ་བརྒྱད་མན་ཆད་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། [२७]

མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ།

༡༩༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་གྱི་ཡམ་སྲུ་ལུ་ གཉིས་སམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་ཞིག་གིས་བཙན་གཡེམ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་གྱི་ཡམ་སྲུ་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ལུ་ དམངས་བསྡོམས་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ། [२८]

༡༩༦ མངལ་སྦྲུམ་ཅན་ཡམ་སྲུ་ལུ་ བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་ ཡང་ན།

---

[२८] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

[२५] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

[२६] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

[२७] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

[२८] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

(b) a felony of the first degree, if the fetus is harmed/destroyed as a direct result of rape; and

(c) liable to pay "GAO" in accordance with other laws wherever applicable.

Custodial rape

197. A defendant shall be guilty of the offence of custodial rape, if the defendant who is in a position of trust or authority towards a person, including a child between the ages of twelve to eighteen years engages in sexual intercourse with such person or child by taking advantage of one's position or authority. [29]

Grading of Custodial rape

198. The offence of custodial rape shall be a felony of the third degree.

Marital rape

199. A defendant shall be guilty of marital rape, if the defendant engages in sexual intercourse with one's own spouse without consent or against the will of the other spouse.

Grading of Marital rape

200. The offence of marital rape shall be a petty misdemeanour.

Injury

201. Where injury is the result of the commission of rape of any description, the victim is entitled to compensation as provided by this Penal Code.

Compensation to victim

202. The victim of rape shall be entitled to compensation as per the provision of this Penal Code. Each defendant or defendants shall be liable to pay individually.

[29] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ཁ) གལ་སྲིད་ཐད་ཀར་དུ་བཙན་གཡེམ་ལུ་བརྟེན་མངལ་གནས་ཨ་ལུ་དེ་ལུ་ གནོད་རྐྱེན་ཡང་ན་ འཆི་རྐྱེན་འབྱུང་པ་ཅིན་དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་།

(ག) ཁྲིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཐོབ་ཐངས་དང་བསྟུན་པའི་དགའ་བོ་ཡང་ སྤྲོད་དགོ།

དོ་དམ་ནང་གི་བཙན་གཡེམ། [29]

༡༩༧ གལ་སྲིད་ སྐྱེ་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལས་ བཅོ་བརྒྱད་བར་ནའི་བྱིས་པ་ཚུ་བརྩིས་ཏེ་ མི་ངོ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ བློ་གཏད་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་ཡོད་པའི་གནས་རིམ་ལུ་ ཨིན་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རང་གི་ཡིག་ཚང་གི་བདག་དབང་ ཡང་ན་ དབང་ཚད་གུ་བཀལ་ཏེ་ མི་ངོ་ཡང་ན་ བྱིས་པ་དེ་ དང་གཅིག་ཁར་ འཁྲིག་པ་སྤྱོད་ཚེ་ དོ་དམ་ནང་གི་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དོ་དམ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༡༩༨ དོ་དམ་ནང་གི་བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ།

༡༩༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཕོ་མོ་གང་རུང་ཞིག་གིས་ བཟའ་ཟླ་རང་སོའི་གནང་བའམ་ བློ་འདོད་མེད་པར་ འཁྲིག་སྤྱོད་ལུ་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༠༠ ཁྱོ་ཤུགས་ལུ་བཙན་གཡེམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གནོད་འཚེ།

༢༠༡ འགྲེལ་བཤད་གང་ཞིག་བཀོད་པའི་བཙན་གཡེམ་སྐབས་གནོད་འཚེ་བྱུང་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་རྒྱུད་འཐུས་སྤྲོད་དགོ།

ཉམས་རྒྱུད་པར་རྒྱུད་འཐུས།

༢༠༢ ཁྲིམས་དེབ་འདི་གི་དགོངས་དོན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ལུ་རྒྱུད་འཐུས་ཀྱི་ཐོབ་རིམ་ཡོད། གཅིག་གམ་དེ་ལས་མང་བའི་རྩོད་ཟླ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་སྤྲོད་དགོ།

---

[29] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

Child molestation

203. A defendant shall be guilty of the offence of child molestation, if the defendant commits any of the following acts against a child with or without consent:

(a) Touching of private parts;

(b) Exposure of genitalia;

(c) Inducement of sexual acts with the defendant or with other children; or

(d) Conduct of any other sexual acts. [30]

Grading of Child molestation

204. The offence of child molestation shall be a felony of the fourth degree and liable for compensatory damages as determined by the Court. [31]

Sexual Harassment

205. A defendant shall be guilty of sexual harassment, if the defendant makes unwelcome physical, verbal or non-verbal abuse of sexual nature.

Grading of Sexual harassment

206. The offence of sexual harassment shall be a petty misdemeanor.

Incest

207. A defendant shall be guilty of the offence of incest, if the defendant engages in sexual intercourse or any other sexual conduct with a person to whom the defendant is related by consanguinity or affinity in such a way that they cannot legally marry except otherwise provided in other laws.

Grading of Incest

208. The offence of incest shall be a misdemeanour.

[30] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[31] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

བྱིས་པ་བསྲུན་གཅོར། [30]

༢༠༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་བྱིས་པའི་གནང་བ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་བྱིས་པ་ལུ་གཡག་གསལ་གྱི་བྱ་བ་འཐབ་པ་ཅིན་རྩོད་ཟླ་དེ་བྱིས་པ་བསྲུན་གཅོར་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

(ཀ) གསང་བའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཚུ་ལུ་དགོག་ནི་ཡང་ན།

(ཁ) གསང་གཟུགས་ཕྱིར་བཏོན།

(ག) རྩོད་ཟླ་དང་མཉམ་ ཡང་ན་ གཞན་བྱིས་པ་ཚུའི་བར་ན་ལུ་ འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་འབད་བཙུག་ནི།

(ང) འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་གང་རུང་ལགཔ་ལེན་འཐབ་པ།

བྱིས་པ་བསྲུན་གཅོར་གྱི་ཉེས་རིམ། [31]

༢༠༤ བྱིས་པ་བསྲུན་གཅོར་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོས་མ་ཚད་ ཞིམས་འདུན་ལས་གཏན་འཁེལ་གྱང་པའི་རྒྱུད་འཐུས་ཡང་ཨོག།

བརྡབས་གསིག་གི་འཁྲིག་ཆགས།

༢༠༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གི་ དཔའ་བསུ་མེད་པའི་དངོས་གཟུགས་སམ་དགུ་ཐོག་ དགུ་ཐོག་མེན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྤྲོ་ལས་བརྟགས་བཅོས་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་བརྡབས་གསིག་འཁྲིག་ཆགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བརྡབས་གསིག་འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༠༦ བརྡབས་གསིག་འཁྲིག་ཆགས་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུ་སྨིན་དགོ།

སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩ་པ།

༢༠༧ གལ་སྲིད་ཁྱིམས་གཞན་ནང་གཉེན་སྤྱོད་རྒྱུ་བར་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ཁྱིམས་མཐུན་གཉེན་སྤྱོད་མ་ཚོག་པའི་སྤུན་ཆའམ་ ཉེ་རྩ་ཙོག་པའི་མི་ངོ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩ་པར་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩ་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༠༨ སྤུན་ཉེ་ལུ་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་བྱ་བ་བརྩ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་སྨིན་དགོ།

---

[30] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)བཅའ་ཁྱིམས་ ༢༠༢༡ ཟེན་མ་གཉིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲིན་ཡིག་མཇུག

[31] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྱིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)བཅའ་ཁྱིམས་ ༢༠༢༡ ཟེན་མ་གཉིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲིན་ཡིག

Indecent exposure

209. A defendant shall be guilty of the offence of indecent exposure, if the defendant exposes one's private parts to another person or does any obscene act in a public place under circumstances, which the defendant knows or should know that it is likely to cause affront or alarm.

Grading of Indecent exposure

210. The offence of indecent exposure shall be a petty misdemeanour.

Bestiality

211. A defendant shall be guilty of the offence of bestiality, if the defendant engages in sexual intercourse or other sexual contact with an animal.

Grading of Bestiality

212. The offence of bestiality shall be a petty misdemeanour.

Unnatural sex

213. A defendant shall be guilty of the offence of unnatural sex, if the defendant engages in sexual conduct that is against the order of nature. However, homosexuality between adults shall not be considered unnatural sex. [32]

Grading of Unnatural sex

214. The offence of unnatural sex shall be a petty misdemeanour.

Unauthorized Disclosure of Identity

214A. A defendant shall be guilty of the offence of unauthorized disclosure of identity if the defendant discloses the identity of a rape victim in the media without the consent of the victim.[33]

---

[32] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[33] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ཚུལ་མིན་སྟོན་པ།

༢༠৮ གལ་སྲིད་ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ མི་ཞེག་གམ་ མི་མང་གི་ས་གནས་ཁར་ ངོ་ཚ་བཅུག་པའམ་ འདོད་པས་གདུང་བཅུག་ནི་དོན་ལུ་ རང་སོའི་མཚན་མ་སྟོན་པའམ་ ཚུལ་མིན་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་སྒྲིག་ཆ་ ཅོད་ཟླ་དེ་ ཚུལ་མིན་སྟོན་པའི་གནོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཚུལ་མིན་སྟོན་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༡༠ ཚུལ་མིན་སྟོན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུ་སྒྲིན་དགོ།

དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད།

༢༡༡ གལ་སྲིད་ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ དུད་འགྲོ་དང་ལྡན་ཅིག་ འཁྲིག་སྤྱོད་དམ་ འཁྲིག་སྤྱོར་གཞན་ནང་ གཏོགས་པ་ཅིན་ ཅོད་ཟླ་དེ་ དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད་གནོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༡༢ དུད་འགྲོར་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུ་སྒྲིན་དགོ།

བསྒོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འཛེལ། [৯২]

༢༡༣ གལ་སྲིད་ ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་ལྡན་ལས་འགལ་བའི་ལུས་འཛེལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ འཐབ་ཚོ་ བསྒོད་མིན་གནས་སུ་ ལུས་འཛེལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། ཡིན་རུང་ ལོ་ན་སྒྲིན་པའི་བར་ན་མཚན་མ་གཅིག་པའི་ལུས་འཛེལ་འཐབ་མི་དེ་ བསྒོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འཛེལ་གྱི་བརྩི་འཛོག་འབདཝ་ནི་མེད།

བསྒོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འཛེལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༡৯ བསྒོད་མིན་གནས་སུ་ལུས་འཛེལ་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུ་སྒྲིན་དགོ།

གནང་བ་མེད་པར་ ངོ་རྟགས་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད།

༢༡৯ག) གལ་སྲིད་ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ བཅོན་གཡེམ་ཉམས་རྒྱུད་པ་ཅིག་གི་ངོ་རྟགས་ ཉམས་རྒྱུད་པའི་གནང་བ་མེད་པོག་ བཏང་བརྒྱུད་ལུ་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད་འབད་ ཅོད་ཟླ་དེ་ གནང་བ་མེད་པར་ངོ་རྟགས་ཀྱི་ གསང་བ་ཕྱིར་བཤད་གནོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཚེན་ པར་བརྩི་དགོ། [৯৩]

---

[৯২] འཕྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)བཅའ་ཁྲིམས་ ২০২১ ཟེན་མ་ཀིས་ ངོ་ཤོན་ཤེན་དེ་བཞིན་འཕྲིན་ཡིག་མཛོད་ཡོད།

[৯৩] འཕྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)བཅའ་ཁྲིམས་ ২০১১ ཟེན་མ་ཀིས་ ངོ་ཤོན་ཤེན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

Grading of Unauthorized Disclosure of Identity

214B. The offence of unauthorized disclosure of identity shall be a petty misdemeanor.[34]

Chapter 15
(Offences against Infant, Child, Mentally Disabled and Incompetent Person)

Abandonment of an infant or a child

215. A defendant shall be guilty of the offence of abandonment of an infant or a child, if a defendant is a parent, guardian, or other person legally charged with the care or custody of an infant or a child and the defendant leaves the infant or child in any place with the intent to abandon the infant or child.

216. A defendant shall be guilty of the offence of homicide, if the abandonment of an infant or a child by the defendant results in death.

217. A defendant shall have a defence to the offence of abandonment of an infant or a child, if the defendant leaves the infant or a child in a place or with a person where the infant or a child will be cared for appropriately.

Grading of Abandonment of an infant or a child

218. The offence of abandonment of an infant or a child shall be a misdemeanour.

Abandonment of a dead infant

219. A defendant shall be guilty of the offence of abandonment of a dead infant, if the defendant leaves a dead corpse of an infant in any place or manner other than required by practice of disposal of such corpse.

Grading of Abandonment of a dead infant

220. The offence of abandonment of a dead infant shall be a petty misdemeanour.

Child abuse

221. A defendant shall be guilty of the offence of a child abuse, if the defendant subjects a child to an economic exploitation or any job that is likely to be hazardous.

---

[34] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

གནང་བ་མེད་པར་ ངོ་རྟགས་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༡༩(ཁ) གནང་བ་མེད་པར་ངོ་རྟགས་ཀྱི་གསང་བ་ཕྱིར་བཤད་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ། [༣༩]

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ།

[ཁྱེའུ་ བྱིས་པ་ དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་གནོད་འགེལ།]

ཁྱེའུ་འམ་ བྱིས་པ་བསྐྱུར་བཞག་པ།

༢༡༥ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཕ་མའམ་འཚོ་འཛིན་ ཁྲིམས་མཐུན་བདག་འཛིན་པ་ ཡང་ན་དམ་འཛིན་འབད་མི་གཞན་གྱིས་ ཁྱེའུ་འམ་བྱིས་པ་དེ་ ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་ས་གནས་གང་ཞིག་ལུ་བསྐྱུར་བཞག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྱེའུ་འམ་བྱིས་པ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༢༡༦ གལ་སྲིད་ ཁྱེའུ་འམ་བྱིས་པ་དེ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནད་ལས་འཆི་རྐྱེན་བྱུང་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་སྲོག་འཕྲོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༢༡༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྱེའུ་འམ་བྱིས་པ་དེ་ བདག་འཛིན་གང་འོས་འཐབ་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་བཀལ་བཞག་པ་ཅིན་ སྲོག་འཕྲོག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ལུ་ དགག་ལན་རུང་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྱེའུ་འམ་ བྱིས་པ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༡༨ ཁྱེའུ་འམ་ བྱིས་པ་དེ་ བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པ།

༢༡༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་གི་ཕུངམ་དེ་ གོམས་སྲོལ་མཁོ་གལ་དང་བསྟུན་ཏེ་བཀལ་བ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ ས་གནས་གཞན་ཁར་གར་ལྷོད་བསྐྱུར་བཞག་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༢༠ ཚེ་འདས་ཁྱེའུ་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་།

༢༢༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བྱིས་པ་ལུ་ དཔལ་འབྱོར་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཚུལ་མིན་བཀོལ་སྦྱོད་དང་ཉེན་ཅན་གྱི་ལྟ་གཡོག་གང་ཞིག་ནང་འབད་བཅུག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

---

[༣༩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐྱོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

Grading of a Child abuse

222. The offence of a child abuse shall be a misdemeanour.

Endangerment of a child

223. A defendant shall be guilty of the offence of endangerment of a child, if the defendant engages in a conduct that would injure the physical or mental condition of a child.

Grading of Endangerment of a child

224. The offence of endangerment of a child shall be:

(a) A petty misdemeanour, or

(b) A misdemeanour, if aggravated circumstance is present.

Pedophilia

225. A defendant shall be guilty of the offence of pedophilia, if the defendant:

(a) Photographs or videotapes a child in a sexual act;

(b) Sells, manufactures, distributes, or otherwise deals in material that contains any depiction of a child engaged in sexual contact; or

(c) Solicits directly or indirectly the services of a child for sex.

Grading of Pedophilia

226. The offence of pedophilia shall be:

(a) A felony of the fourth degree; or [35]

(b) A felony of the third degree, if the defendant solicits directly or indirectly the services of a child for sex.

[35] Sub-section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་གི་ཉེས་རིམ།

༢༢༢ བྱིས་པ་སྡུག་སྦྱོང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས།

༢༢༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བྱིས་པའི་གཟུགས་དང་ དྲན་ཤེས་དེའི་ཆ་རྐྱེན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ནང་ གཏོགས་ཏེ་ གནོད་འཚེ་བཀལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༢༤ བྱིས་པར་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའམ།

(ཁ) ཉེན་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་འཐོན་ཚེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས།

༢༢༥ རྩོད་ཟླ་ལུ་བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིསཿ

(ཀ) བྱིས་པའི་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་པར་བཏབ་པའམ་ གློག་བརྙན་བཟོ་བ་ ཡང་ན།

(ཁ) བྱིས་པའི་འཁྲིག་སྦྱོར་སྟོན་པའི་དངོས་པོ་གང་ཞིག་བཙོངས་པའམ་ བཟོ་བ་ བཀྲམ་སྤེལ་གཞན་ཡང་འཐབ་པ།

(ག) བྱིས་པར་འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་དེ་ བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་བསྐུལ་འཐབ་པ།

བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༢༦ བྱིས་པར་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ། [35]

(ཁ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ བྱིས་པར་འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་དེ་ བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱུད་བསྐུལ་འཐབ་པ་ཡིན་ཚེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

---

[35] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐྱོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།

Trafficking of a child

227. A defendant shall be guilty of the offence of trafficking of a child, if the defendant, sells, buys or transports a child for any illegal purpose.

Grading of Trafficking of a child

228. The offence of trafficking of a child shall be a felony of the third degree.

Endangerment of a mentally disabled or an incompetent person

229. A defendant shall be guilty of the offence of endangerment of a mentally disabled or an incompetent person, if the defendant intentionally engages in a conduct that injures the physical or mental condition of a mentally disabled or an incompetent person.

Grading of Endangerment of a mentally disabled or an incompetent person.

230. The offence of endangerment of a mentally disabled or incompetent person shall be a misdemeanour.

Part Three (Offences against Property)

Chapter 16

(Arson and Related Offences)

Arson

231. A defendant shall be guilty of the offence of arson, if the defendant starts a fire or causes an explosion, thereby destroying or damaging the property of another, which does not belong to the defendant.

Grading of Arson

232. The offence of arson shall be a felony of the fourth degree.

Negligent burning or exploding

233. A defendant shall be guilty of the offence of negligent burning, if the defendant negligently starts a fire or causes an explosion, thereby causing fire on the property of another.

བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པ།

༢༢༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་དགོས་དོན་གང་ཞིག་ལུ་ཡིན་རུང་ བྱིས་པ་སྐྱེལ་འདྲེན་ནམ་ ཉོ་བཙོང་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༢༨ བྱིས་པ་ཉེས་ཚོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།

༢༢༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་པའི་མིའི་གཟུགས་སམ་དྲན་ཤེས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ལུ་ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་གཏོགས་ཏེ་གནོད་འཚེ་བཀལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༢༣༠ དྲན་ཤེས་ལྟོགས་མེད་དང་ ལྟོགས་གྲུབ་མེད་མི་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གླེང་གཞི་གསུམ་པ། ༼རྒྱུ་དངོས་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ།༽

ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ།

༼མེར་བསྲེག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

མེར་བསྲེག།

༢༣༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རང་དབང་མ་ཡིན་པའི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ གཏོར་བཤིག་གམ་ ཉམས་ཆག་བཅུག་ནི་དོན་ལུ་ མེ་དཔག་པའམ་ འབར་རྫས་འགས་བཅུག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མེར་བསྲེག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མེར་བསྲེག་གི་ཉེས་རིམ།

༢༣༢ མེར་བསྲེག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བག་གཡེང་མེར་བསྲེག།

༢༣༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བག་གཡེང་ཐོག་ལས་ རང་དབང་མ་ཡིན་པའི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ མེ་དཔག་པའམ་ འབར་རྫས་འགས་བཅུག་སྟེ་ མེ་གིས་འཚིག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་བག་གཡེང་མེར་བསྲེག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Negligent burning or exploding

234. The offence of negligent burning or exploding shall be a petty misdemeanour.

Chapter 17
(Burglary, Trespass and Related Offences)

Burglary

235. A defendant shall be guilty of the offence of burglary, if the defendant unlawfully enters or remains in a building, an occupied structure, or a separately secured or occupied portion of a building or structure used as an abode, industry, or business, with or without force, with the intent to commit a crime therein, unless the building, occupied structure, or separately secured or occupied portion of the building or structure is at the time open to the public or the defendant is licensed or privileged to enter or remain.

Grading of Burglary

236. The offence of burglary shall be:

(a) a misdemeanour; or

(b) a felony of fourth degree, if in the course of committing the burglary the defendant purposely, knowingly, or recklessly inflicts or attempts to inflict bodily injury on another person, who is not a participant in the crime; or is armed with explosives or a deadly weapon. [36]

Trespass

237. A defendant is guilty of the offence of trespass, if the defendant intentionally enters or remains on others property or in a building, occupied structure, or separately secured or occupied portion of a building or structure with the knowledge that the defendant is not or no longer licensed or privileged to enter or remain thereto.

[36] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

བག་གཡེང་མེར་བསྲེག་གི་ཉེས་རིམ།

༢༣༩ བག་གཡེང་མེར་བསྲེག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ།

ཆོམ་རྐུན་ ཉམ་འཛུལ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

ཆོམ་རྐུན།

༢༣༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁང་ཁྱིམ་མམ་བདག་གིར་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཆས་དེ་ཚུ་ སོ་སོར་ལག་ཏུ་ལོན་པའི་ཁང་ཁྱིམ་དང་ བདག་གིར་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་མའི་ཆ་ཤས་ཚུ་ བཟོ་གྲྭའམ་ལས་སྒོའི་དོན་ལུ་ཉེར་སྤྱོད་འབད་དེ་ མི་མང་འཛུལ་ཆོག་པ་ ཡང་ན་ལག་ཁྱེར་དང་ དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཡོད་མི་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་དྲག་ཤུགས་ཐོག་ལས་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ ཉེས་ལས་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་འཛུལ་ཞུགས་འབད་བའམ་བསྡད་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཆོམ་རྐུན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཆོམ་རྐུན་གྱི་ཉེས་རིམ། [36]

༢༣༦ ཆོམ་རྐུན་གྱི་གནོད་འགེལ་འདིཿ

(ཀ) ཉེས་ཕྲ་ ཡང་ན།

(ཁ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྣང་མེད་ཐོག་ལས་ ཉེས་ལས་ནང་བཅའ་མར་གཏོགས་མི་ མ་ཡིན་པའི་མི་གཞན་ཞིག་གི་གཟུགས་ཁར་ གནོད་འཚེ་བཀལ་བའམ་ དེའི་གྲབས་གཤོམ་ ཡང་ན་ འབར་རྫས་སམ་ སྲོག་ཐུག་ གི་མཚོན་ཆ་འཆང་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཉམ་འཛུལ།

༢༣༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ཁང་ཁྱིམ་ བདག་གིར་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཆས་དེ་ཚུ་སོ་སོར་ལག་ཏུ་ལོན་པའི་ཁང་ཁྱིམ་ནང་འཛུལ་ནི་དང་ སྡོད་ནིའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་མེད་པ་ ཡང་ན་ སྡོད་ཆོག་པའི་འཕྲོ་མཐུད་མེད་པའི་སྐོར་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་རུང་ ཤེས་བཞིན་དུ་ འཛུལ་བ་དང་སྡོད་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉམ་འཛུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

---

[36] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

Exception to trespass

238. The entry or remaining in a building, occupied structure, separately secured or occupied portion of a building or structure, or on any property is not a trespass, if:

(a) The property involved in the trespass has been abandoned;

(b) The property involved in the trespass was at the time of the trespass open to members of the public and the defendant complied with all lawful conditions imposed for accessing or remaining on the property; or

(c) The defendant reasonably believed that the owner of the property or other person empowered to license access thereto gave the defendant license to enter or remain.

Grading of Trespass

239. The offence of trespass shall be:

(a) A petty misdemeanour; or

(b) A misdemeanour, if in the course of committing the trespass, the defendant purposely, knowingly, or recklessly inflicts or attempts to inflict bodily injury on another person, who is not a participant in the crime or is armed with explosives or a deadly weapon.

Chapter 18

(Larceny, Robbery, Armed Robbery and Related Offences)

Larceny

240. A defendant shall be guilty of the offence of larceny, if the defendant takes or moves the property of another person without the owner's consent and with the intent to deprive the owner of the property or to appropriate the same to the defendant or a third person.

ཧམ་འཛུལ་ལུ་ཐེ་མིན།

༢༣༨ གལ་སྲིད་ ཁང་ཁྱིམ་མམ་ བདག་གིར་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ཆས་ སོ་སོར་ལག་ཏུ་ལོན་པའི་ཁང་ཁྱིམ་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་ནང་ འཛུལ་བའམ་ སྡོད་མི་འདི་ཧམ་འཛུལ་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་མེད་པའི་ཐད༔

(ཀ) ཧམ་འཛུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་བསྐྱུར་བཞག་པའམ།

(ཁ) ཧམ་འཛུལ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་ནང་ མི་མང་གིས་འཛུལ་ཆོགཔ་མ་ཚད་ རྩོད་ཟླ་གིས་རྒྱུ་དངོས་དེ་ནང་ འཛུལ་ཞུགས་སམ་སྡོད་ནི་དོན་ལུ་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཧྲིལ་པོར་ཡོདཔ།

(ག) རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཇོ་བདག་གམ་ དེ་ནང་འཛུལ་ཞུགས་ལག་ཁྱེར་སྤྲོད་ནི་དབང་ཚད་ཅན་གཞན་ཞིག་གིས་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ འཛུལ་ཞུགས་སམ་ སྡོད་ཆོག་པའི་གནང་བ་སྤྲོད་རུང་བ་ཡིན་ལུགས་ རྩོད་ཟླ་དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བ།

ཧམ་འཛུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༣༩ ཧམ་འཛུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ་འདི༔

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྣང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ཉེས་ལས་ནང་ བཅའ་མར་གཏོགས་མི་མེན་པའི་མི་ཞིག་གི་གཟུགས་ཁར་གནོད་འཚེ་ བཀལ་བའམ་ དེའི་གྲབས་གཤོམ་ ཡང་ན་ འབར་རྫས་སམ་ སྲོག་ཐུག་གི་མཚོན་ ཆ་འཆང་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ།

༼མ་བྱིན་ལེན་པ་ འཕྲོག་བཅོམ་ རྐུ་ཇག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

མ་བྱིན་ལེན་པ།

༢༩༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྒྱུ་དངོས་ཇོ་བདག་གི་གནང་བ་མེད་པར་ བརྐུ་ནིའི་ཆེད་དུ་ དམིགས་པ་ ཡང་ན་ རང་ངམ་མི་གཞན་གྱི་དོན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་ཟུར་འཇོག་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་འབག་སོང་བ་ ཡང་ན་ སྤོ་བཤུད་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མ་བྱིན་ལེན་ པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Larceny by deception

241. A defendant, who obtains property of another by deception or cheating, is guilty of larceny. A defendant deceives or cheats another person, if the defendant:

(a) Creates or reinforces a false impression of property, including false impressions as to the law relating to the property, the value of the property, or the use of the property;

(b) Prevents another from acquiring information which would affect that person's judgment of a property transaction;

(c) Fails to correct a false impression that the defendant previously created or reinforced; or

(d) Fails to disclose a known lien, adverse claim, or other legal impediment to the enjoyment or ownership of the property whether the impediment is or is not valid or is or is not a matter of official record.

242. The term "deceive or cheat" as used does not include falsities about matters that have no pecuniary significance or other false statements that are unlikely to deceive or influence a reasonable person.

Defence to larceny

243. A defendant shall have a defence to a prosecution for the offence of larceny, if the defendant:

(a) Acted with a reasonable belief that the defendant had a right to the property involved in the larceny; or

(b) Took property that was for sale intending to purchase and pay for it promptly.

Grading of Larceny

244. The offence of larceny shall be a value-based sentencing.

གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་ལེན་པ།

༢༩༧ གཡོ་སྒྱུ་འམ་མགོ་སྐོར་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ གཡོ་སྒྱུས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། གལ་སྲིད་མི་གཞན་ལུ་གཡོ་སྒྱུའམ་ མགོ་སྐོར་དེ་ཡང་ རྩོད་ཟླ་གིསཿ

(ཀ) རྒྱུ་དངོས་སྐོར་ལས་མ་ཚད་ དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ ཡང་ན་ རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་རིན་ཐང་ངམ་ སྤྱོད་ཐངས་སྐོར་ལས་ ཡིད་འཐད་ཀྱི་ཉམ་ཇུན་བཤད་པའམ།

(ཁ) མི་གཞན་གྱི་རྣམ་དཔྱོད་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་ལག་ལེན་སྐོར་ལས་ གནས་ཚུལ་ཤེས་མ་བཙུག་པར་བཀག་པ།

(ག) རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཡིད་འཐད་ཀྱི་ཉམ་ཇུན་ཉེ་མར་བཤད་པའམ་ ལག་ལེན་ལུ་འཇུག་མི་དེ་ དཀ་གསལ་མ་རྒྱབ་པ།

(ང) འགོག་རྒྱན་བཙུ་འཛོག་ཡོད་མེད་དམ་ ཡིག་ཚང་གི་བརྡེད་ཐོ་ཡོད་མེད་ཌི་ལྡར་ཡང་ རྒྱུ་དངོས་དེའི་ཇོ་བདག་གམ་ ལོངས་སུ་སྤྱོད་ནི་ ཡང་ན་གཏའ་མ་ཕྱིར་ལོག་ཐོབ་ བརྩོད་དམ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འགོག་རྒྱན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ཤེས་རྟུང་གོ་དོན་མ་སྤྲོད་པ།

༢༩༨ དོན་ཚན་འདི་ནང་བཀོད་པའི་མིང་ཚིག་ “གཡོ་སྒྱུའམ་མགོ་སྐོར” དེའི་གྲངས་སུ་ རིན་ཐང་གི་གནད་དོན་གང་ཡང་མེད་པའམ་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་མི་ངོ་ཞེག་ལུ་ གཡོ་སྒྱུ་ ཡང་ན་ ཤན་ཞུགས་ལྷུང་མི་སྲིད་པའི་རིགས་ཚུདཔ་ཨིན།

མ་བྱིན་ལེན་པའི་དགག་ཐན།

༢༩༩ རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་བཤེར་ལུ་ དགག་ཐན་གྱབ་རྩང་མི་འདི་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིསཿ

(ཀ) མ་བྱིན་ལེན་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཀུ་ ཐོབ་དབང་ཡོད་ལུགས་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པར་བདེན་འཛིན་རེ་བཞམ།

(ཁ) ཉེ་ནི་དང་ རིན་བབ་དུས་ཐོག་སྤྲོད་ནི་ཚེད་ཀུ་དམིགས་ཏེ་ ཚོང་སྒྲུར་དོན་ལུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་དངོས་འབག་སོང་བ།

མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༩༩ མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཤོག།

Robbery

245. A defendant shall be guilty of the offence of robbery, if in the course of committing a larceny, the defendant uses or threatens to use force against another person.

Grading of Robbery

246. The offence of robbery shall be a felony of the:

(a) Fourth degree felony; or

(b) Third degree felony, if an aggravated circumstance is present.

Armed robbery

247. A defendant shall be guilty of the offence of armed robbery, if in the course of committing a robbery, the defendant is armed with a deadly weapon.[37]

Grading of Armed robbery

248. The offence of armed robbery shall be a felony of the:

(a) Third degree felony; or

(b) Second degree felony, if an aggravated circumstance is present.

Extortion

249. A defendant shall be guilty of the offence of extortion, if the defendant unlawfully obtains or collects or attempts to obtain or collect something of value from a person by compelling the person to deliver it.

Grading of Extortion

250. The offence of extortion shall be a felony of the third degree.

Illegal transfer of immovable property

251. A defendant is guilty of the offence of the illegal transfer of immovable property, if the defendant unlawfully transfers title or ownership of immovable

[37] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

འཕྲོག་བཅོམ།

༢༩༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་སྐབས་ མི་གཞན་ལུ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་པའམ་ འཇིགས་བསྐུལ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འཕྲོག་བཅོམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འཕྲོག་བཅོམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༩༦ འཕྲོག་བཅོམ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ་འདིཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ ཉེས་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་འབྱུང་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

རྐུ་འཇག་འཕྲོག་གསུམ།

༢༩༧ གལ་སྲིད་ འཕྲོག་བཅོམ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་གོ་མཚོན་འབག་ཡོད་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ [༢༧]

རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༩༨ རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེའི་ཉེས་རིམ་འདིཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ ཉེས་ཚབས་ཀྱི་སྐབས་དོན་འབྱུང་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བཙན་འཕྲོག།

༢༩༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ རིན་ཐང་གང་རུང་ཞིག་ལེན་པའམ་ བསྡུ་བ་ གྲབས་གཤོམགྱི་ཐོག་ལས་སྤྲོད་བཅུག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བཙན་འཕྲོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བཙན་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ།

༢༥༠ བཙན་འཕྲོག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བསྐུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བརྗེ་སོར།

༢༥༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་བསྐུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་མམ་ བདག་དབང་ ཡང་ན་ མི་མང་གི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ ཁེ་ཕན་གང་ཞིག་མི་གཞན་ལུ་བརྗེ་སོར་འབད་བ་

---

[༢༧] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་ཡོད།

property of another person or a public property or any interest therein to a third person.

Grading of Illegal transfer of immovable property

252. The offence of illegal transfer of immovable property shall be a value-based sentencing.

Larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake

253. A defendant shall be guilty of larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake, if the defendant comes into control of property known to have been lost, mislaid, or delivered under a mistake as to the nature or amount of the property or the identity of the recipient and with the purpose of depriving the owner thereof, the defendant fails to take reasonable measures to restore the property to the person entitled to it.

Grading of Larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake

254. The offence of larceny of property lost, mislaid, or delivered by mistake shall be a petty misdemeanour.

Possession of stolen property

255. A defendant is guilty of the offence of possession of stolen property, if the defendant purposely receives, retains, or disposes off the property of another person knowing that it has been stolen, or believing that it has been stolen, with the intent to benefit oneself or a third person other than the owner of the property or to impede the recovery of the property by the owner.

Grading of Possession of stolen property

256. The offence of possession of stolen property shall be half the penalty awarded to a person who had committed the offence of larceny.

Theft of services

257. A defendant shall be guilty of the offence of theft of services, if the defendant intentionally does not pay for a service rendered to the defendant or another person for whom the defendant is legally responsible upon receipt of a bill for the service.

ཅིན་རྩོད་ཟླ་དེ་བསྒུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་བརྗེ་སོར་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བསྒུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བརྗེ་སོར་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༥༢ བསྒུལ་མེད་རྒྱུ་དངོས་ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བརྗེ་སོར་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཕོག།

བརླག་སྟོར་རམ་ འཛོལ་བཞག་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པ།

༢༥༣ གལ་སྲིད་ རྒྱུ་དངོས་བརླག་སྟོར་ཤོར་བ་ ཡང་ན་ རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སམ་ དངུལ་བསྡོམས་ ཡང་ན་ ལེན་མིའི་ངོས་འཛིན་འཛོལ་ཏེ་བཞག་པ་ ཡང་ན་ ནོར་འཁྲུལ་གྱིས་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་བདག་བཟུང་ཐོག་ལུ་ བརྐུ་ནི་བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་ རྒྱུ་དངོས་དེའི་ཐོབ་རིམ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་མ་སྒྲིག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་བརླག་སྟོར་རམ་འཛོལ་ཏེ་བཞག་པ་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བརླག་སྟོར་རམ་ འཛོལ་བཞག་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༥༤ བརླག་སྟོར་རམ་འཛོལ་ཏེ་བཞག་པ་ ནོར་ཏེ་སྐྱེལ་བའི་རྒྱུ་དངོས་མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་།

༢༥༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་ བརྐུས་ནོར་ཡིན་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ ཡང་ན་ བརྐུས་ནོར་ཡིན་སྲིད་པའི་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ རྩོད་ཟླ་རང་ངམ་ ཇོ་བདག་མེན་པའི་མི་གཞན་ཞིག་གི་ཕན་ཐབས་ཆེད་དུ་དམིགས་པ་ ཡང་ན་ ཇོ་བདག་ལུ་ལོག་ཐོབ་ནི་ལས་བཀག་ཐོག་ལུ་ལེན་པའམ་ བཞག་པ་ སྤྲོད་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་གི་ཉེས་རིམ།

༢༥༦ བརྐུས་ནོར་བདག་བཟུང་གནོད་འགེལ་དེ་ བརྐུས་མི་ལུ་ཉེས་ཆད་གང་ཕོག་གི་ཕྱེད་ཀ་སྨིན་དགོ།

ལས་གླ་མ་བྱིན་ལེན་པ།

༢༥༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རང་ངམ་གཞན་ལུ་ འབད་བྱིན་པའི་ལས་གཡོག་གི་ཟད་རྩིས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་འགན་འཁྲི་ཡོད་རུང་ ཆེད་དམིགས་ཐོག་ལས་མ་སྤྲོད་པར་བཞག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ལས་གླ་མ་བྱིན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

258. A defendant shall be guilty of the offence of theft of services, if the defendant by deception, threat, or other means obtains a service without paying for it knowing it to be available only for compensation.

259. A defendant shall be guilty of the offence of theft of services, if having control over the disposition of a service of another to which the defendant is not entitled, the defendant knowingly diverts the service to the defendant's own benefit or to the benefit of third person not entitled to the service.

260. In this Penal Code, the term "service" shall include labour, professional services, transportation services, telecommunication/information technology services, including cable television, gas, electricity, water, accommodations in a hotel, and restaurant service, or any other such services.[38]

Grading of Theft of services

261. The offence of theft of services shall be a value-based sentencing.

Unauthorized use of property

262. A defendant is guilty of the offence of unauthorized use of property, if the defendant operates or uses another person's property without consent of the owner.

263. A defendant shall have a defence to a prosecution for the offence of unauthorized use of property, if the defendant reasonably believed that the owner would have consented to the operation of the property by the defendant, if the owner had known of it.

Grading of Unauthorized use of property

264. The offence of unauthorized use of property shall be:

(a) A petty misdemeanour; or

[38] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

༡༥༥ གལ་སྲིད་རྩོད་བྱ་ཞེག་གིས་ ཀུ་འཐུས་སྨྲོད་དེ་མ་གཏོགས་ ལས་གཡོག་ཐོབ་ཐབས་མེད་པའི་སྐོར་ཤེས་བཞིན་དུ་ རྩོད་བྱ་དེ་གིས་ གཡོ་སྒྱུའམ་འཛིགས་སྐྲང་ ཐབས་ལམ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་ལུ་འབད་བཙུག་པ་ཅིན་ རྩོད་བྱ་དེ་ ལས་ཀུ་མ་བྱིན་པའི་གཏོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།།

༡༥༨ གལ་སྲིད་རྩོད་བྱ་ཞེག་གིས་ མི་གཞན་ཞེག་གི་ལས་གཡོག་ མཇུག་སྒྲིལ་གཏང་ནི་སྒྲིག་འཛིན་འབད་དེ་ཡོད་རུང་ རྩོད་བྱ་དེ་ལུ་ཐོབ་ལམ་མེད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་ རང་དམ་ ཐོབ་ལམ་མེད་པའི་མི་གཞན་གྱི་ཁན་ཐབས་སྒྲིག་པ་ཅིན་ རྩོད་བྱ་དེ་ ལས་ཀུ་མ་བྱིན་པའི་གཏོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།།

༡༦༠ དོན་ཚན་འདི་ནང་མིང་ཚིག་ “ལས་གཡོག་” དེའི་གྲངས་སུ་ ལས་མི་དང་ ཁྲད་རིག་ལས་གཡོག་ སྐྱེལ་འདེན་ བརྒྱུད་འབྲེལ་/བརྡ་དོན་འཕྲུལ་རིག་ལས་གཡོག་ བརྒྱུད་ཐག་ རྒྱུང་མཐོང་ལས་གཡོག་ མེ་ཟླུང་ གློག་མེ་ འཐུང་ཚུ་ བཟའ་ཁང་གི་ལས་གཡོག་ བཟའ་འཐུང་ཚོང་གཡོག་གི་རིགས་ ཡང་ན་འདི་འདྲའི་ལས་གཡོག་གཞན་ ཚུད་པ་�ཞིན། [35]

ལས་ཀུ་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༡༦༡ ལས་ཀུ་མ་བྱིན་པའི་གཏོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཡོག།

དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྡུད།

༡༦༢ གལ་སྲིད་རྩོད་བྱ་ཞེག་གིས་ མི་གཞན་ཞེག་གི་རྒྱུ་དངོས་ གནང་བ་མེད་པར་བཀོལ་བཞག་སྡུད་པ་ཅིན་ རྩོད་བྱ་དེ་ དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྡུད་དང་འབྲེལ་བའི་གཏོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།།

༡༦༣ གལ་སྲིད་རྩོད་བྱ་ཞེག་གིས་ རྒྱུ་དངོས་སྡུད་པའི་སྐོར་ཇོ་བདག་ལུ་ཤེས་རྟོགས་འབྱུང་རུང་ གནང་བ་ཐོབ་ནི་ལུ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པར་བདེན་འཛིན་རེ་ཚོ་ རྩོད་བྱ་དེ་ལུ་དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེས་སྡུད་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་བཤེར་ལུ་དགག་ལན་རུང་བར་བརྩི་དགོ།།

དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྡུད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༡༦༤ དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྡུད་འབད་བའི་གཏོད་འགེལ་འདི་ཨ

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཐུབམ།

[35] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཞིམས་ལེའུ་(འཕྲིན་སྒོ་ནི་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཟན་མ་གཡོས་ དོན་ཚན་དེ་ཁབ་ཀྱི་འཕྲིན་སྒོ་ནི་མཛད་ཡོད།

(b) A misdemeanour, if the property is damaged during the unauthorized use except for trivial damage.

Breach of Trust

265. The defendant shall be guilty of the offence of breach of trust, if the defendant being entrusted with property or dominion over property does any act contrary to the terms of his trust and dishonestly misappropriates or converts the property to one's own use.

Grading of Breach of Trust

266. The offence of the breach of trust shall be a value-based sentencing.

Criminal misappropriation of property

267. The defendant shall be guilty of the offence of criminal misappropriation of property, if the defendant dishonestly misappropriates or converts the property of others to his own use.

Grading of Criminal misappropriation of property

268. The offence of the criminal misappropriation of property shall be a value-based sentencing.

Reckless endangerment of property

269. A defendant shall be guilty of the offence of reckless endangerment of property, if the defendant engages in a conduct that creates a substantial risk of damage to the property of another person.

Grading of Reckless endangerment of property

270. The offence of reckless endangerment of property shall be a value-based sentencing.

Unlawful posting of advertisements

271. A defendant shall be guilty of the offence of unlawful posting of advertisements, if the defendant without any right or reasonable ground posts, paints, or otherwise affixes to the property of another person any

(ཁ) གལ་སྲིད་ དབང་འཛིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྤྱོད་འབད་བའི་སྐབས་ གནོད་སྐྱོན་ ཕྲ་མོ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་རྒྱུ་དངོས་ལུ་གནོད་སྐྱོན་བྱུང་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་ དགོ།

བློ་གཏད་ཀྱི་བར་རྐྱེན།

༢༦༥ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་བློ་གཏད་བཞག་པའི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ བདག་དབང་ལུ་བཞག་པའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ ལུ་ བློ་གཏད་དང་འབྲེལ་གནད་ལུ་རྒྱབ་འགལ་འབད་བ་དང་ རང་དོན་ལུ་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའམ་ བརྗེ་སྒྱུར་བཏང་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བློ་གཏད་བར་རྐྱེན་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་ སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བློ་གཏད་བར་རྐྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༦༦ བློ་གཏད་བར་རྐྱེན་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཡོག།

རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན།

༢༦༧ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ རང་དོན་ལུ་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའམ་ བརྗེ་ སྤྱོར་བཏང་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༦༨ རྒྱུ་དངོས་ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ ཡོག།

རྒྱུ་དངོས་ལུ་ སྣང་མེད་ཀྱིས་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།

༢༦༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བྱ་སྤྱོད་ལུ་གཏོགས་ཏེ་ མི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ ཧ་ཅང་ཉེན་ འཚུབས་ཀྱི་ཉམས་ཆག་བཟོ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྣང་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་ བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྣང་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༢༧༠ སྣང་མེད་ཀྱིས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ ཁྲིམས་ཚད་ཡོག།

ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བ།

༢༧༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཐོབ་དབང་ངམ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་གཞི་གནད་གང་ཡང་མེད་པར་ མི་གཞན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་གུ་ དྲིལ་བསྒྲགས་སམ་ འབྱར་ཡིག་ བརྡ་འཕྲིན་ ཡིག་ཆ་གཞན་འབྱར་

advertisement, poster, notice, or other document.

Grading of Unlawful posting of advertisements

272. The offence of unlawful posting of advertisements shall be a petty misdemeanour.

Auto stripping

273. A defendant shall be guilty of the offence of auto stripping, if the defendant removes, destroys, or defaces any part of a motor vehicle.

Grading of Auto stripping

274. The offence of auto stripping shall be a value-based sentencing.

Pick pocketing

275. A defendant shall be guilty of the offence of pick pocketing, if the defendant unnecessarily places one's hands in a person's pocket or handbag in a public place.

Grading of Pick pocketing

276. The offence of Pick pocketing shall be a value-based sentencing.

Part Four (Commercial Crime, Fraud, Corruption and Related Offences)

Chapter 19

(Money Laundering and Smuggling)

Money Laundering

277. [39]

Grading of Money Laundering

278. The offence of money laundering shall be a value-based sentencing or a felony of the third degree, whichever is higher. [40]

---

[39] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[40] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

བ་ ཡང་ན་ ཚོན་བཏང་བ་ གཞན་ཡང་འབྱར་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་ དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བའི་ཉེས་རིམ།

༢༧༢ ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབྱར་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག།

༢༧༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འགྲུལ་འཁོར་གྱི་ཆ་ཤས་གང་ཞིག་བསྒྲད་བཏང་བའམ་ སྟོར་བཤིག་ ཡང་ན་ མེདཔ་བཏང་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ།

༢༧༤ འགྲུལ་འཁོར་སྐྱོན་འཕྲོག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཕོག།

མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་མི།

༢༧༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དོན་དག་མེད་པར་ མི་གཞན་ཞིག་གི་གོས་ཁུག་ནང་ ཡང་ན་ མི་མང་འཁྱམས་སར་ ལག་ཁུག་ནང་ ལགཔ་བཙུགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་པའི་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༧༦ མཐེབ་དྲས་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཕོག།

གླེང་གཞི་བཞི་པ། ༼ཚོང་འབྲེལ་ཉེས་ལས་དང་ གཡོ་ཟོལ་ ངན་ལྷད་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽ ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ། ༼དངུལ་ཟོལ་དང་ ལྷོག་ཚོང་།༽

དངུལ་ཟོལ།

༢༧༧ [༣༩]

དངུལ་ཟོལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༧༨ དངུལ་ཟོལ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ ཡང་ན་ དབྱེ་རིམ་ གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ག་མཐོ་མི་དེ་སྨིན་དགོ། [༤༠]

---

[༣༩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཛད་སྒྲུབ།

[༤༠] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཧྲོན་མཛད་ཡོད།

Smuggling

279. A defendant shall be guilty of the offence of smuggling, if the defendant secretly and illegally imports or exports the restricted and prohibited goods or substances including animal parts.

Grading of Smuggling

280. The offence of smuggling shall be a value-based sentencing.

Receiving of smuggled goods or substances

281. A defendant shall be guilty of receiving smuggled goods or substances, if the defendant receives, retains or dispose of any smuggled goods knowing or believing that the goods or substances are smuggled.

Grading of Receiving of smuggled goods or substances

282. The offence of receiving of smuggled goods or substances shall be half the penalty awarded to a person who had committed the offence of smuggled.

Tax evasion

283. A defendant shall be guilty of the offence of tax evasion, if the defendant refrains from paying taxes which he is suppose to pay or illegally pays less tax than the law permits or commits fraud in filing or paying taxes.

Grading of Tax evasion

284. The offence of tax evasion shall be a value-based sentencing.

Market Abuse [41]

284A A defendant shall be guilty of an offence of market manipulation, if the defendant influences the market price or the value, of securities as defined in the Financial Services Act by means of unfair, improper or fraudulent means.

[41] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

སྐོག་ཚོང།

༢༧༨ གལ་སྲིད་ཅོང་ཟླ་ཞེག་གིས་ གསང་བ་དང་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཀག་དམ་གྱི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་ཇས་དེའི་གྲངས་སུ་ དུད་འགྲོའི་ཆ་ཤས་ཡང་ཚུད་མི་དེ་ ནང་འཇེན་ནམ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཚེ་ ཅོང་ཟླ་དེ་སྐོག་ཚོང་གཅོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བཅྱེ་དགོ།

སྐོག་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ།

༢༨༠ སྐོག་ཚོང་གི་གཅོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཐོག།

སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་ཇས་ལེན་པ།

༢༨༡ གལ་སྲིད་ཅོང་ཟླ་ཞེག་གིས་ སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལག་ ཡང་ན་ རྒྱུ་ཇས་གང་ཞེག་ཞིནམ་སྤེ་བདེན་ འཛིན་རེ་བའམ་ ཤེས་པ་ཡིན་རུང་ ལེན་པའམ་བཞག་པ་ བཏང་བ་ཡིན་ཚེ་ ཅོང་ཟླ་དེ་སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལག་གམ་ རྒྱུ་ཇས་ལེན་པའི་གཅོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བཅྱེ་དགོ།

སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་ཇས་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༨༢ སྐོག་ཚོང་གི་ཅ་ལའམ་ རྒྱུ་ཇས་ལེན་པའི་གཅོད་འགེལ་དེ་ སྐོག་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ་ལྟུ་གང་ཙོག་གི་ཤེད་ཀ་སྦྱིན་དགོ།

ཁྲལ་འབབ་ལས་རྒྱུར་ཐབས།

༢༨༣ གལ་སྲིད་ཅོང་ཟླ་ཞེག་གིས་ ཁྲལ་འབབས་སྤྱོད་མ་བཏུབ་པའམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་གནང་བ་གྲུབ་པའི་ ཁྲལ་འབབ་ལས་དམའ་སྟེ་ ཁྲིམས་འགལ་སྤེ་སྤྱོད་པ་ ཡང་ན་ གཡོ་རྫོལ་ཙོག་ལུ་ཁྲལ་འབབ་བཙུགས་པའམ་ སྤྱོད་པ་ཅིན་ ཅོང་ཟླ་དེ་ ཁྲལ་འབབ་ལས་གཟུར་ཐབས་གཅོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བཅྱེ་དགོ།

ཁྲལ་འབབ་ལས་གཟུར་ཐབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༨༤ ཁྲལ་འབབ་ལས་གཟུར་ཐབས་གཅོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཐོག།

ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད། [৩৭]

༢༨༤(ཀ) གལ་སྲིད་ ཅོང་ཟླ་ཞེག་གིས་ རྣམ་དག་མེད་པའམ་ ཚུལ་མིན་ ཡང་ན་ གཡོ་སྒྱུའི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ དངུལ་འཕྲེལ་ལས་དོན་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ དེས་ཚོགས་འགྲེལ་ལོད་པའི་ གན་ལེན་བདོག་གཏད་ཚུའི་ཁྲོམ་གྱི་ཚོང་ཚད་ ཡང་ན་ རིན་ཐང་ལུ་ ཤན་ཞུགས་བཙུག་པ་ཅིན་ ཅོང་ཟླ་འདི་ ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་གཅོད་འགེལ་ཡིན་པར་བཅྱེ་དགོ།

---

[৩৭] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག)ཐཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གཡོས་ རོད་ཚོན་ དེ་ཐཞིའི་གསར་པ་ཐཙུགས་ལོད།

Grading of Market Abuse [42]

284B The offence of market manipulation shall be a value-based sentencing.

Serious Organized Crime [43]

284C A defendant shall be guilty of a serious organized crime, if the defendant commits serious organized crime. Serious organized crime means a group of three or more persons, existing for a period of time and acting in concert with the aim of committing one or more serious crimes, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefits.

Grading of Serious Organized Crime [44]

284D The offence of serious organized crime shall be a value-based sentencing in addition to fines of a daily minimum wage as considered fit by a Court of law.

Clandestine foreign investment [45]

284E A defendant shall be guilty of an offence of clandestine foreign investment in Bhutan, if the defendant who is a foreign national makes and a Bhutanese national receives, an investment in any manner or form in any sector or field not permitted by laws, or policies. For the purpose of this section, "investment" includes any expenditure to acquire property or assets to produce revenue in the future.

[42] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[43] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[44] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[45] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། [৩২]

২১৩(ཁ) ཚོང་ལམ་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་སྐྱེན་དགོ།

ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས། [৩৩]

২১৩(ག) གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས་ཅིག་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལྟ་ ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས་ཟེར་མི་འདི་ ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་དེ་ དངུལ་འབྲེལ་ལམ་ རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཞེ་ཡན་ཐོབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་སྟེ་ འཐབ་ནི་ལུ་དམིགས་ཏེ་ དུས་ཡུན་རིངམོ་སྟེ་ མ་ཉམས་པར་གནས་ཏེ་ མཉམ་རྩེབ་ཀྱི་ཐོག་ལས་ བྱ་ངན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་མི་གསུམ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་མི་ངོ་ཚུའི་སྟེ་ཚན་ཅིག་ལུ་གོ།

ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་གྱི་ཉེས་རིམ། [৩৩]

২১৩(ང) ཉེན་འཛུགས་ཅན་གྱི་ངན་འཚར་ཉེས་ལས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ བརྩི་འཛོག་ཡོད་པའི་འབབ་ལྟོས་ལྟར་ ཁྱད་མཐའི་གླ་ཆ་གི་ཉེས་ཚད་ཀྱི་ཁ་སྐོང་ལུ་ རིན་ཐང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཐོག

གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རུ་གཞི་བཙུགས། [৩৪]

২১৩(ཅ) གལ་སྲིད་ མ་རུ་གཞི་བཙུགས་དེ་ ཁྲིམས་སམ་ སྲིད་ཟླས་ལྟར་ གནང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ལས་སྟེའམ་ལུ་གཞི་གཅེ་ཡུ་ཚིན་རྒྱང་ རྣམ་གཞག་ ཡང་ན་ རྣམ་པ་གཅིག་གི་ཐོག་འབད་རྒྱང་ ཕྱིའི་མི་ཁྲངས་ཅིག་ཚིན་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་འབད་དེ་ འབྲུག་གི་མི་ཁྲངས་ཅིག་གིས་ ལེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཚུ་ གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རུ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་ གནོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། དོན་ཚན་འདིའི་དགོས་དོན་ལུ་ མ་རུ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ མ་འོངས་པ་ལུ་ འོང་འབབ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་ ཡང་ན་ བདེ་གཤེད་ཚུ་ མཁོ་སྒྲུབ་འབད་ནི་ལུ་ བཏང་བའི་ཟད་འགོ་གཅིག་ཅེ་ཚིན་རྒྱང་ ཚུངས་ཚིན།

---

[৩২] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཨ་ཁྲིམས་ 2023 ཧབ་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གཞུང་གཙོ་གྲས་ཡོད།

[৩৩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཨ་ཁྲིམས་ 2023 ཧབ་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གཞུང་གཙོ་གྲས་ཡོད།

[৩৪] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཨ་ཁྲིམས་ 2023 ཧབ་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གཞུང་གཙོ་གྲས་ཡོད།

[৩৫] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཨ་ཁྲིམས་ 2023 ཧབ་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གཞུང་གཙོ་གྲས་ཡོད།

Grading of Clandestine foreign investment [46]

284F The offence of clandestine foreign investment shall be a felony of the fourth degree, or a value-based sentencing, whichever is higher.

Fronting [47]

284G A defendant shall be guilty of an offence of fronting, if the defendant leases or subleases, hires or otherwise permits another person to use or operate one's license unless otherwise permitted by laws or policies. For the purpose of this section, "license" includes any clearance, approval, consent, no objection, registration, concession and the likes issued by a competent authority.

Grading of Fronting [48]

284H The offence of fronting shall be:

(a) if the fronting takes place between Bhutanese nationals:

(i) a violation for the first conviction; and

(ii) petty misdemeanour and cancellation of license for the second conviction; and

(b) a felony of the fourth degree, or a value-based sentencing, whichever is higher, if the fronting takes place:

(i) between Bhutanese and a person other than a Bhutanese national; and

(ii) between persons other than a Bhutanese national.

[46] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[47] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[48] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རྩ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ། [৩৬]

༢༨༩(ཆ) གསང་བའི་ཕྱིའི་མ་རྩ་གཞི་བཙུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པ་ ཡང་ན་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་གཉིས་ལས་ ག་མཐོ་མི་དེ་སྨིན་དགོ།

ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད། [৩৭]

༢༨༩(ཇ) ཁྲིམས་སམ་ སྲིད་བྱུས་ལྟར་ གནང་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་རང་གི་ ཆོག་ཐམ་འདི་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་ལུ་ བརྙ་བར་བྱིན་པའམ་ ཡང་བསྐྱར་བརྙ་བར་བྱིན་པ། གླ་ ཁར་བཏང་བ། ཡང་ན་ དེ་མེན་རུང་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གནང་བ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཚུ་ ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། དོན་ཚན་འདིའི་དགོས་ དོན་ལུ་ "ཆོག་ཐམ་"གྱི་གྲངས་སུ་ གནང་བ་དང་ཆ་འཇོག་ཁས་ལེན།ཉོགས་མེད་ལག་ཁྱེར།ཐོ་ བཀོད།ཡངས་ཆག་ དེ་ལས་དེ་ལུགས་ཀྱི་གནད་དོན་གཞན་ཚུ་ཚུདཔ་ཨིན།

ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། [৩৮]

༢༨༩(ཉ) ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) གལ་སྲིད་ ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད་དེ་ འབྲུག་མི་ཚུའི་བར་ན་ འཐབ་པ་ཅིནཿ

(༡) ཁྲིམས་གཅོད་ ཐེངས་དང་པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འཆལ་དང་།

(༢) ཁྲིམས་གཅོད་ ཐེངས་གཉིས་པའི་སྐབས་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་དང་ ཆོག་ཐམ་ཆ་མེད་ དང་།

(ཁ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ ཡང་ན་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ གཉིས་ལས་ ག་མཐོ་མི་དེ་སྨིན་དགོཔ་ འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཚུལ་མིན་གླར་སྤྱོད་དེཿ

(༡) འབྲུག་མི་དང་ འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་མེན་མི་ཚུའི་བར་ན་ འཐབ་པ་དང་།

(༢) འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་མེན་མི་ཚུའི་བར་ན་ འཐབ་པ་ཅིན།

---

[৩৬] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གསར་པ་བཙུགས་ཡོད།

[৩৭] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གསར་པ་བཙུགས་ཡོད།

[৩৮] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་ གསར་པ་བཙུགས་ཡོད།

Breach of contract

285. [49]

Grading of Breach of contract

286. [50]

Chapter 20[51]

(Embezzlement and Bribery [52])

Embezzlement [53]

[287] [54]

Grading of Embezzlement [55]

[288] [56]

Bribery [57]

[289][58]

[290][59]

Grading of Bribery [60]

[291] [61]

Commercial bribery [62]

---

[49] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[50] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[51] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[52] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[53]Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[54] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[55] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[56] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[57] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[58] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[59] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[60] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[61] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[62] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

འགན་འཛིན་བར་རྐྱེན།

༢༤༥ [৩৯]

འགན་འཛིན་བར་རྐྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༤༦ [৪০]

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། [৪১]

ཁྲོག་ཟ་དང་ གསུག་འབུལ། [৪২]

ཁྲོག་ཟ། [৪৩]

[༢༤༧] [৪৪]

ཁྲོག་ཟའི་ཉེས་རིམ། [৪৫]

[༢༤༤] [৪৬]

གསུག་འབུལ། [৪৭]

[༢༤༩] [৪৮]

[༢༩༠] [৪৯]

གསུག་འབུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། [৫০]

[༢༩༡] [৫১]

ཚོང་འབྲེལ་གྱི་གསུག་འབུལ། [৫২]

---

[৩৯] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪০] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪১] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪২] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৪] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৫] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৬] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৭] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৮] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৪৯] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৫০] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৫১] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[292] [63]

Grading of Commercial bribery [64]

[293] [65]

Official misconduct [66]

[294] [67]

Grading of Official misconduct [68]

[295] [69]

Chapter 21

(Forgery and Related Offences)

Forgery

296. A defendant shall be guilty of the offence of forgery, if with the purpose to defraud, deceive, or prejudice the rights of another person, the defendant:

(a) Makes or alters a writing or document of another which has legal efficacy without authority;

(b) Makes, completes, executes, authenticates, issues, or transfers a writing or document using the authority of another, who did not authorize the defendant to use the authority;

(c) Signs another person's name, writes something in or on another person's existing signature that materially alters the originality or authenticity of the signature, or obtains someone else's genuine signature by deceitful means; or

---

[63] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[64] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[65] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[66] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[67] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[68] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[69] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

[༢༩༢] [৬৩]

ཚོང་འབྲེལ་གསུག་འབུལ་གྱི་ཉེས་རིམ། [৬৪]

[༢༩༣] [৬৫]

ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ། [৬৬]

[༢༩༤] [৬৭]

ཡིག་ཚང་བྱ་སྤྱོད་ངན་པའི་ཉེས་རིམ། [৬৮]

[༢༩༥] [৬৯]

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། (བརྗུས་མ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ།)

བརྗུས་མ་བཟོ་བ།

༢༩༦ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ བརྗུས་མ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ མི་གཞན་ཞིག་གི་ཐོབ་དབང་ལུ་གཡོ་སྒྱུའམ་ མགོ་སྐོར་ གནོད་ཉེན་བཀལ་ཐབས་ལུ་ བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) དབང་འཛིན་མེད་པར་ ཁྲིམས་མཐུན་ཁྱད་ཡོད་ལྡན་པའི་གཞན་གྱི་རྩོམ་བྲིས་སམ་ ཡིག་ཆ་བཟོས་པ་ སྒྱུར་བཀོད་འབད་བ་ ཡང་ན།

(ཁ) དབང་འཛིན་མེད་རུང་ མི་གཞན་གྱི་རྩོམ་བྲིས་སམ་ ཡིག་ཆ་བཟོ་བ་ ལག་ལེན་འཐབ་པ་་ ཡོད་ཚུལ་བཟོ་བ་ བདེན་རྟགས་སྤྲོད་པ་ སྤོ་སོར་འབད་བ།

(ག) གཞན་གྱི་མིང་གསལ་སྟོན་ཐབས་ལུ་ རང་ཉིད་ཀྱིས་ མི་དེའི་མིང་རྟགས་ཡིན་བརྗུས་བཀོད་པའམ་ མི་གཞན་གྱི་མིང་རྟགས་གུ་ མིང་རྟགས་བཀོད་པ་ དེ་ལས་གཞན་གྱི་མིང་རྟགས་ངོ་མ་སྒྱུར་བཀོད་བཏང་བ་ གཞན་གྱི་མིང་རྟགས་ངོ་མ་གཡོ་ཟོལ་ཐོག་ལུ་ ལེན་པ།

---

[৬৩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৪] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৫] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৬] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৭] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৮] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[৬৯] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཚོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

(d) Causes any circumstance to exits or make any false entry in any book or record, or makes any document containing false statement, intending that such circumstances may appear in evidence in a judicial proceeding, or in any other proceeding taken by lawful authority.

Grading of Forgery

297. The offence of forgery shall be:

(a) A felony of the second degree, if the writing or document forged is a part of a *kasho* of His Majesty;

(b) A felony of the third degree, if the writing or document forged is a part that involves the issue of money, securities, postage or revenue stamps, or other valuable instrument issued by the government, or part of an issue of stock, bonds, or other instrument representing interests in or claims against any property or enterprise;

(c) A felony of the fourth degree, if the writing or document forged is a will, deed, contract, mortgage, release, commercial instrument, or other writing or document evidencing, creating, transferring, altering, terminating, or otherwise affecting a legal relationship; or

(d) A misdemeanour for all other forgeries.

Tampering with public records

298. A defendant shall be guilty of the offence of tampering with public records, if after knowing that the defendant does not have the authority to do so, removes, mutilates, destroys, conceals, makes a false entry in, or falsely alters any record or other written instrument filed with, deposited in, or otherwise constituting a record of a public office.

Grading of Tampering with public records

299. The offence of tampering with public records shall be a felony of the fourth degree.

Tampering with documents

300. A defendant shall be guilty of the offence of tampering with documents, if the defendant, with the intent to defraud, deceive, or injure another person or to

(ང་) ཕྱིམས་སྲེའི་རྩོད་རིམ་མམ་ ཕྱིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་གཞན་གྱི་སྤྱོད་རིམ་ཚུ་ནང་སྐྱབ་ཅིད་སྤེ་འཐོན་ཀྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ དེས་དེབ་དམ་ བརྡེད་ཐོ་གང་ཞེག་ནང་ རྒྱན་ཞུགས་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་ ཡང་ན་ རྒྱན་ཞུགས་བརྡོད་དོན་བཀོད་པའི་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའམ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་དོན་འཐོན་བཅུག་པ།

བརྒྱས་མ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༢༥ བརྒྱས་མ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་འདིཿ

(ཀ) གལ་སྲིད་ བརྒྱས་མ་བཟོ་བའི་རྩོམ་བྱེས་སམ་ ཡིག་ཆ་དེ་ རྒྱལ་ཡོའི་བཀའ་ཤོག་གུ་ཕེན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་བརྒྱས་མ་བཟོ་བའི་རྩོམ་བྱེས་སམ་ཡིག་ཆ་དེ་ དངུལ་ལམ་བདེ་གཅོད་འགྲེམ་རྐགས་ འོང་བབ་ཁྲལ་རྐགས་ གཞུང་ལས་གནང་བའི་རིན་ཐང་ཕྲན་པའི་ཡིག་འཛིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཕེན་པ་ཅིན་ ཡང་ན་ ཁེ་ལས་མ་རུ་ གན་རྒྱ་ ཚོང་ལས་གང་ཞེག་ལུ་ ཁེ་ཕན་ནམ་ཐོབ་བརྡོད་ཡོད་པའི་འཛིན་གྱི་ཆ་ཤས་ཕེན་པ་ཅིན་དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) གལ་སྲིད་བརྒྱས་མ་བཟོ་བའི་རྩོམ་བྱེས་སམ་ ཡིག་ཆ་དེ་ ཁ་ཆེམས་སམ་ འཛིན་ཡིག་ གན་འཛིན་ གཏན་མ་ ཆ་འཛོག་བཏང་བ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་འཛིན་ རྩོམ་བྱེས་མམ་ ཡིག་ཆ་སྐྱབ་ཅིད་ གསར་འཐོན་ སྤྱི་སོང་ སྐྱར་བཀོད་ མཇུག་སྒྲིལ་ ཕྱིམས་མཐུན་འབྲེལ་བ་ལུ་གནོད་ཉུན་བཀལ་བ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ང་) གོང་གི་དོན་ཚན་ནང་མ་ཚུད་པའི་བརྒྱས་མ་གཞན་བཟོ་བའི་རིགས་ ཉེས་ཤུ་སྒྲིན་དགོ།

མི་མང་གི་བརྙེད་ཐོང་སྐྱོན་ཞུགས།

༢༥༤ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་འབད་ནིའི་དབང་འཛིན་མེད་པར་ མི་མང་གི་བརྙེད་ཐོའམ་ རྩོམ་བྱེས་ཀྱི་ཡིག་འཛིན་གང་ཞེག་ སྤྱི་བཤུད་འབད་བ་ ཡང་ན་ སྐྱོན་ཉུབ་པ་ སྟོར་བཤིག་བཏང་བ་ སྤ་གསང་བཞག་པ་ བརྒྱས་མ་བཀོད་པ་ སྐྱུར་བཀོད་བཏང་བ་ཡིན་ཚོ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མི་མང་གི་བརྙེད་ཐོང་སྐྱོན་ཞུགས་གནོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མི་མང་གི་བརྙེད་ཐོང་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༥༥ མི་མང་གི་བརྙེ་ཐོང་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྤྱིན་དགོ།

ཡིག་ཚང་སྐྱོན་ཞུགས།

༣༠༠ རྩོད་ཟླ་ལུ་ ཡིག་ཚང་སྐྱོན་ཞུགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་གིས་ གཡོ་ཁྲམ་ གཡོ་སྐྱུ་ མགོ་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ལུ་གནོད་འཚེ་

conceal a wrongdoing, removes, mutilates, destroys, conceals, or falsifies a written instrument of the following type:

(a) A record or document pertaining to a legal proceeding that has not been filed in court;

(b) A will, deed, contract, mortgage, release, or commercial instrument that has not been registered or any other document affecting a legal relationship; or

(c) An accounting record or financial statement.

Grading of Tampering with documents

301. The offence of tampering with documents shall be a misdemeanour.

Execution of a document by deception

302. A defendant shall be guilty of the offence of execution of a document by deception, if the defendant causes a person to execute a document effecting, purporting to effect, or likely to affect a pecuniary interest of that person or another person, when the defendant knows that the document will not have such an effect.

Grading of Execution of a document by deception

303. The offence of execution of a document by deception shall be a misdemeanour.

Fraudulent cheque writing

304. A defendant shall be guilty of the offence of fraudulent cheque writing, if the defendant issues or passes a cheque knowing that the drawer will not honour it.

305. For the purpose of this Penal Code an issuer is presumed to know that the cheque will not be honoured by the drawer, if the issuer:

(a) Has no account with the drawer at the time the cheque is issued; or

(b) Knows that the fund with the drawer is insufficient to cover the cheque and payment is refused by the drawer for lack of funds upon presentation within thirty days after issue and the issuer fails to make good within sixty days after receiving notice of that refusal.

བཀལ་བའམ་ སྦྱོར་ངན་སྦ་གསང་གི་དོན་ལུ་དམིགས་ཏེ་ གཤམ་གསལ་གྱི་རིམ་པར་ སྤོ་བཤུད་དམ་ སྐྱོན་རྒྱབ་པ་ སྟོར་བཤིག་བཏང་བ་ སྦ་གསང་བཞག་པ་ བརྗུས་མ་བཀོད་པཅིནཿ

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་རིམ་དང་འཁྲིལ་བའི་བརྗེད་ཐོའམ་ ཡིག་ཆ་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་མ་ཕུལ་བར་བཞག་པའམ།

(ཁ) ཐོ་བཀོད་མ་རྒྱབ་པའི་ཁ་ཆེམས་སམ་ གན་འཛིན་ ཁ་འབག་འཛིན་ཡིག་ གཏའ་མ་འཛིན་གྲོལ་ ཚོང་འབྲེལ་གྱི་ཡིག་འཛིན་ ཁྲིམས་མཐུན་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཆའི་རིགས།

(ག) དངུལ་འབྲེལ་གྱི་རྩིས་ཁྲ་དང་བརྗེད་ཐོ།

ཡིག་ཆར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༠༡ ཡིག་ཆར་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བ།

༣༠༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་ལུ་གཡོ་སྒྱུའམ་མགོ་སྐོར་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་གྱི་དངུལ་འབབ་ཁེ་ཕན་ལུ་གནོད་ཉེན་ནམ་ གནོད་ཉེན་བཀལ་ཐབས་ གཞན་ཡང་གནོད་ཉེན་འབྱུང་སྲིད་པའི་ཡིག་ཆ་ བཟོ་བཅུག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༣༠༣ གཡོ་སྒྱུས་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཟོ་བ།

༣༠༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླས་ སྤྲོད་མི་གིས་བརྩི་འཇོག་མི་འབད་ནི་ཨིནམ་ཤེས་བཞིན་དུ་ དངུལ་འཛིན་སྤྲོད་པའམ་ ཆ་འཇོག་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༣༠༥ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་གི་དོན་ལུ་ སྤྲོད་མི་གིས་བརྩི་འཇོག་མ་འབད་བའི་ཤེས་བཞིན་དེ་ ཡངཿ

(ཀ) དངུལ་འཛིན་བཏོགས་པའི་སྐབས་ལུ་ དངུལ་འཛིན་འབྲི་མི་དེའི་རྩིས་ཐོ་མེད་པའམ།

(ཁ) དངུལ་འཛིན་འབྲི་མི་དེ་གིས་ དངུལ་སྤྲོད་མི་ལུ་ ལྡང་ངེས་ཀྱི་དངུལ་མེདཔ་ཤེས་པ་དང་ ཞག་གྲངས་སུམ་ཅུའི་ནང་འཁོད་དངུལ་འཛིན་བཙུགས་རུང་ དངུལ་སྤྲོད་མི་དེ་གིས་དངུལ་མ་སྤྲོད་པ་ ཡང་ན་ དངུལ་འཛིན་བཀོད་མི་དེ་གིས་ དངུལ་སྤྲོད་ཐབས་མེད་པའི་བརྡ་འཕྲིན་ཐོབ་སྟེ་ ཞག་གྲངས་དྲུག་ཅུའི་ནང་འཁོད་ ལན་གསལ་འབད་མ་བཏུབ་པ།

Grading of Fraudulent cheque writing

306. The offence of fraudulent cheque writing shall be a value-based sentencing.

Counterfeiting

307. A defendant shall be guilty of the offence of counterfeiting, if the defendant knowingly manufactures, distributes, or sells counterfeit products, false currency, coin or bank notes. [70]

Grading of Counterfeiting

308. The offence of counterfeiting shall be a felony of the fourth degree.

Deceptive practice

309. A defendant shall be guilty of the offence of deceptive practice, if the defendant knowingly:

(a) Possesses, uses, or sells a false weight, measure or other device for false determination or recording of quality or quantity of a good;

(b) Sells, offers, exposes for sale, or delivers less than the represented quantity of a good;

(c) Makes a false or misleading written statement for the purpose of obtaining property or credit;

(d) Files or gives a false affidavit or information;

(e) "Makes a false or misleading written statement for the purpose of promoting the sale of financial services or omits information required by law to be disclosed in written document relating to all financial services;[71]

[70] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[71] Sub -section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཙོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༣༠༨ གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་དངུལ་འཛིན་བཙོ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཕྱིམས་ཚད་ཡོག།

ཇུན་མ་བཙོ་བ།

༣༠༩ གལ་སྲིད་རྩོད་རྙི་ཞེག་གིས་ ཤེས་བཞིན་དུ་ ཐོན་སྐྱེད་དམ་ དངུལ་ ཏིག་ཆུང་ དངུལ་ཤོག་ཚུ་ ཇུན་མ་བཙོ་བསྐྱུན་འབད་བའམ་ བཅོངས་པ་ བཀག་སྡེལ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་རྙི་དེ་ ཇུན་མ་བཙོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཚེན་པར་བཙུ་དགོ། [๗๐]

ཇུན་མ་བཙོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༣༡ ཇུན་མ་བཙོ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྤེིན་དགོ།

གཡོ་སྐྱེའི་ལག་ལེན།

༣༠ རྩོད་རྙི་ལུ་གཡོ་སྐྱེའི་ལག་ལེན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བཙུ་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩོད་རྙི་དེ་གིས།

(ཀ) ཇུན་ཞུགས་ཀྱི་སྤུས་ཁའམ་ ལྷིད་ཚད་ཐོག་ཆོང་སྐྱུར་འཐབ་པ་ ཡང་ན་ བདག་བཟུང་འབད་བ་ ཉེར་སྤྱོད་ བེ་ལོག་སྡང་ལོག་ འབོར་ཚད་གཏན་འཁེལ་ཐོག་ལུ་ཆོང་སྐྱུར་འཐབ་པ་ཅིན་ ཡང་ན།

(ཁ) ཅ་ལག་གི་འབོར་ཚད་ཉུངམ་འབད་ བཅོངས་པའམ་བཀག་པ་ བཅོང་ནིའི་དོན་ལུ་ སྤྱོན་པ་ ཉུངམ་འབད་བཀག་བ།

(ག) རྒྱུ་དངོས་སམ་ བྱ་ལོན་ཐོབ་ནི་དོན་ལུ་ ཇུན་ཞུགས་སམ་ ཞོར་ཁྲིད་ཅན་གྱིས་ ཡིག་ཐོག་རྒྱས་བཤད་བཙོ་བ།

(ང) འབའ་འགན་ཇུན་ཞུགས་བཙུགས་པའམ་ བྱིན་པ།

(ཅ) དངུལ་འབྲེལ་ལས་དོན་བཅོངས་ཐབས་ཡར་དྲག་གཏང་ནིའི་དོན་ལུ་ ཇུན་ཞུགས་སམ་ ཞོར་ཁྲིད་ཅན་གྱི་ ཡིག་ཐོག་རྒྱས་བཤད་ཅིག་གམ་ དངུལ་འབྲེལ་ལས་དོན་ཆ་མཉམ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡིག་ཐོག་གི་ ཡིག་ཆའི་ནང་མས་ཐོག་དགོས་མཁའི་གནས་ཚུལ་ གོ་དོན་སྤྲོད་དགོས་བཞིན་པ། [๗๑]

---

[๗๐] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཕྱིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཁ་ཕྱིམས་ ༢༠༡༩ ཧན་མ་གིས་ གདོན་ཚན་དེ་ཐབཞེད་འཕྲིན་མཛོད་ལྟར།

[๗๑] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཕྱིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་)ཐཧཁ་ཕྱིམས་ ༢༠༡༩ ཧན་མ་གིས་ ཨན་ཁཐ་དོན་ཚན་དེ་ཐཞེད་འཕྲིན་མཛོད་ལྟར།

(f) Defrauds another person or the defendant in facilitating a fraud to be perpetrated on another person, makes or alters an object or an item, so that it appears to be original and genuine; or

(g) Cheats any person to deliver any property to any person or intentionally induces the person so cheated or deceived to do or omit to do anything, which the person would not do or omit, if the person was not so cheated or deceived.

Grading of Deceptive practice

310. The offence of deceptive practice shall be:

(a) A petty misdemeanour; or

(b) A misdemeanour, if the deceptive practice involves the manufacturing, selling, offering, or exposing for sale of any food or beverage that is potentially perilous to the public health.

Fraudulent obtaining of insurance

311. A defendant shall be guilty of the offence of fraudulent obtaining of insurance, if the defendant presents a false statement as part of an application for commercial or personal insurance or as part of claim for payment on a commercial or personal insurance policy.

Grading of Fraudulent obtaining of insurance

312. The offence of fraudulent obtaining of insurance shall be a value-based sentencing.

Fraudulent insolvency

313. A defendant shall be guilty of offence of fraudulent insolvency, if the defendant is a debtor and acting with the intent to defraud one's creditors and knowingly conveys, transfers, removes, conceals, destroys, encumbers, or otherwise disposes of any part or interest in the debtor's property, obtains any substantial part of or interest in the debtor's property, or fails or refuses to disclose about the property, or other relevant information bound by law to any creditor.

(ཆ) མི་གཞན་ལུ་གཡོ་ཁྲམ་རྐྱབ་པའམ་ གཡོ་ཁྲམ་རྐྱབ་ནི་ལུ་ ཕན་ཐབས་བསྒྲིག་ནི་དོན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་སམ་ ཅ་དངོས་བཟོས་པ་ སྒྱུར་བཀོད་རྐྱབ་སྟེ་ ངོ་མའམ་ལྟད་མེདཔ་མཐོངམ་སྤེ་བཟོ་བ།

(ཇ) གཡོ་སྒྱུའམ་མགོ་སྐོར་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་སྤྲོད་བཅུག་པ་ ཡང་ན་ གཡོ་སྒྱུའམ་ མགོ་སྐོར་ལུ་བརྟེན་ཏེ་མ་གཏོགས་ འབད་མ་བཏུབ་པའི་མི་དེ་ལུ་ ཆེད་ དམིགས་ཐོག་ལས་འབད་བཅུག་པ།

གཡོ་སྒྱུའི་ལག་ལེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༡༠ གཡོ་སྒྱུའི་ལག་ལེན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ གཡོ་སྒྱུའི་ལག་ལེན་དེའི་གྲལ་ཁར་ མི་མང་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་ཧ་ཅང་གི་ ཉེན་འཚུབས་ཡོད་པའི་ཟ་འཐུང་བཟོ་བསྐུན་འབད་བའམ་ བཙོངས་པ་ བཀྲམ་པ་ བཙོང་ནིའི་དོན་ལུ་སྟོན་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པ།

༣༡༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ ཚོང་འབྲེལ་ལམ་ སོ་སོའི་ཉེན་བཅོལ་ཞུ་ཡིག་གི་ བརྗོད་དོན་རྫུན་མ་བཟོ་བའམ་ ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་པ་ སོ་སོའི་ཉེན་བཅོལ་སྲིད་བྱུའི་ཐོབ་བརྩི་རྫུན་མ་བཟོ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༣༡༢ གཡོ་ཁྲམ་གྱིས་ཉེན་བཅོལ་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཕོག།

གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་།

༣༡༣ གལ་སྲིད་ བུ་ལོན་པ་དེའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བུན་བདག་ལུ་ གཡོ་ཁྲམ་རྐྱབ་ནི་ཆེད་དུ་དམིགས་ ཏེ་ ཤེས་བཞིན་ཐོག་ལས་ བུ་ལོན་པ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ནམ་ ཆ་ཤས་གང་ཞིག་ བཙོངས་པ་ བཀལ་བ་ སྐྱེལ་འདྲེན་ སྤོ་བཤུད་འབད་བ་ སྤ་གསང་བཞག་པ་ སྟོར་བཤིག་ བཏང་བ་ བར་གེགས་རྐྱབ་པ་ ཡང་ན་ རྒྱུ་དངོས་དེ་ནང་ གལ་ཆེ་བའི་ཆ་ཤས་སམ་ ཁེ་ཕན་ ལེན་པ་ ཡང་ན་ རྒྱུ་དངོས་སམ་ ཁྲིམས་ལྟར་གོས་མཁོའི་སྐོར་ལས་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་གནས་ ཚུལ་བུན་བདག་ལུ་མ་སྤྲོད་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Fraudulent insolvency

314. The offence of fraudulent insolvency shall be a value-based sentencing.

Fraud involving a security interest

315. A defendant shall be guilty of the offence of fraud involving a security interest, if the defendant engages in fraudulent conduct designed to defeat a security interest.

Grading of Fraud involving a security interest

316. The offence of fraud involving a security interest shall be a value-based sentencing.

Official misconduct

316A. [72] A defendant shall be guilty of the offence of official misconduct, if the defendant knowingly:

(a) Commits an act relating to the office constituting an unauthorized exercise of the official functions or unauthorised divulging of restricted official information or secrecy; or

(b) Refrains from performing a duty, which is imposed upon the defendant by law.

Grading of Official misconduct

316B. The offence of official misconduct shall be a misdemeanour. [73]

Chapter 22

(Defamation and Related Offences)

Defamation

317. A defendant shall be guilty of the offence of defamation, if the defendant intentionally causes damage to the reputation of another person or a legal person by communicating false or distorted information about that person's action, motive, character, or reputation.

---

[72] New section and sub-sections as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[73] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་གི་ཉེས་རིམ།

༢༡༩ གཡོ་ཁྲམ་རྩ་སྟོང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྡུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཙོག།

བདོ་གཱ་གཏད་ཞེ་ཐན་གྱི་གཡོ་ཁྲམ།

༢༡༥ གལ་སྲིད་རྩད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བདོ་གཱ་གཏད་ཀྱི་ཞེ་ཐན་ལུ་གནོད་ཐབས་བརྩམས་པའི་གཡོ་ཁྲམ་གྱི་ བྱེད་ནང་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བདོ་གཱ་གཏད་ཞེ་ཐན་གྱི་གཡོ་ཁྲམ་ལས་བརྟེན་པའི་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བདོ་གཱ་གཏད་ཞེ་ཐན་གཡོ་ཁྲམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༢༡༦ བདོ་གཱ་གཏད་ཞེ་ཐན་གྱི་གཡོ་ཁྲམ་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྡུན་པའི་ ཁྲིམས་ཚད་ཙོག།

ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་དན་པ།

༢༡༧ ། ᵃ² རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་དན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས།

(ཀ) ཡིག་ཚང་དབང་འཛིན་གྱི་བྱ་སྤྲོ་མེན་པའམ"ཡིག་ཚང་དང་འབྲེལ་བའི་བཀག་དམ་ གྱི་གནས་ཚུལ་ ཡང་ན་ གསང་བའི་རིགས་ དབང་འཛིན་མེད་པར་འཆལ་སྤྲོག་ གི་བྱ་བ་སྤྲིག་པའམ།

(ཁ) ཁྲིམས་ཐོག་འཁྲི་བའི་འགན་ཁུར་གྱི་རིགས་ མ་འཐབ་པར་བཞག་པ།

ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་དན་པའི་ཉེས་རིམ།

༢༡༨ ། ᵃ² ཡིག་ཚང་གི་བྱ་སྤྱོད་དན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཤུ་སྦྱིན་དགོ། ᵃ³

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ།

(སྐུར་འདེབས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ)

སྐུར་འདེབས།

༢༡༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཆེད་དམིགས་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དམ་ ཀུན་སྤྱོང་ ཀུན་སྤྱོད་ སྐན་གྲགས་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ རྫུན་ཞུགས་བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་ཞིན་མ་ལས་ མི་གཞན་ནམ་ ཁྲིམས་ཀྱིས་ངོས་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐན་གྲགས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྐུར་འདེབས་གཏོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ᵃ² འབྲུག་གི་ཀྲིམ་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག)ཚཧའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་ཀིས་ རྒྱབ་ཚན་གསར་པ་དང་ ཡན་ལག་རྒྱབ་ཚན་རྣམས་ ཤེའཁཀྱེ་བཙུགས་ཡོད།

ᵃ³ འབྲུག་གི་ཀྲིམ་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག)ཚཧའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་ཀིས་ རྒྱབ་ཚན་གསར་པ་དེ་ཁབཀྱེ་བཙུགས་ཡོད།

Exceptions to defamation

318. The following acts shall not be construed as defamation:

(a) A bonafide expression made in the public interest;

(b) A criticism of a literary work or product;

(c) An appeal through lawful means or in good faith for redressing a grievance;

(d) A bonafide complaint by the defendant against one's own superior officer or about an employee serving under the officer;

(e) A bonafide complaint by or to an agency or authority of Bhutan to redress a grievance;

(f) A formal report of a supervisor or superior officer concerning the work or performance of an employee; or

(g) Instances where the Court, based on relevant facts and circumstances, considers the statement made to be reasonable.

Grading of Defamation

319. [74] The offence of defamation shall be:

(a) A felony of the fourth degree and pay compensation for a minimum of one month and a maximum of three years to the aggrieved party calculated in accordance with the minimum wage, if the defamation includes murder, armed robbery, terrorism or treason; or

(b) A petty misdemeanor and pay compensation to the aggrieved party for a minimum of one month and maximum of three years calculated in accordance with the minimum wage, if the defamation includes any matter other than murder, armed robbery, terrorism or treason.

[74] Section and sub-sections as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

སྐྱར་འདེབས་ལྷུ་ཐེ་མིན།

༦༧ གལ་འཁོད་བྱ་བའི་རིགས་ ཉེས་ཅན་སྐྱར་འདེབས་གྲངས་སུ་བཙུ་ནི་མེད་པཿ

(ཀ) མི་མང་གི་མཐའ་དོན་ལུ་ དྲང་བདེན་གསལ་བརྗོད་དམ།

(ཁ) རྩོམ་ལས་སམ་ དེའི་ལྟ་བཤུལ་ལུ་འཕྲུང་ཁ་བཏང་བ།

(ག) དཀའ་རྩོག་སེལ་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ལམ་མམ་ ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་མཐོ་གཏུགས་ཞུས་པ།

(ང་) མི་ཞེག་གིས་ རང་སོའི་ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་གྱི་འགོ་བདག་གམ་ དེ་རྫུའི་འོག་ལུ་ ལྟ་འབད་མི་ ལྟ་གཡོག་པ་ཞེག་གི་སྐོར་ལས་ དྲང་བདེན་གྱི་ཉེག་བཤད།

(ཅ) དཀའ་རྩོག་སེལ་ཐབས་ལུ་ ལས་ཚབ་ཁང་ངམ་ འཚུག་གཞུང་དབང་འཛིན་ཅན་ཞེག་གིས་ལེགས་སྩོན་གྱི་ཉེག་བཤད།

(ཆ) ལྟ་སྐྱོང་པའམ་ མཐོ་བའི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ལས་གཡོག་པའི་ལྟ་དང་ ཡང་ན་ བསྟར་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་དངོས་གཞིའི་སྟན་ཞུ།

(ཇ) ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁུངས་དང་ སྐབས་དོན་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པར་གཟིགས་ཞིབ་གནང་བའི་རྒྱབ་བཤད།

སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༦༨[๗๔] སྐྱར་འདེབས་ཀྱི་གཞོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) གལ་སྲིད་ སྐྱར་འདེབས་འདི་ སྤོག་གཅོད་དམ་ རྒྱ་ཧཱ་འཕྲོག་གསུམ་ དཀ་ཤུགས་དབང་བཅོན་ ངོ་ལོགས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ཞིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟྲི་དེ་ལུ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྲིན་དགོཔ་མ་ཚད་ ཉམས་སྤྱད་པའི་རྩ་བོ་ལུ་ ཁང་ཤོས་ཟླ་ངོ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཚུན་གྱི་ ཁང་མཐའི་གླ་ཆ་རྩིས་རྒྱབ་སྟེ་ཐོན་འཐུས་སྟོང་ལྔ་དགོ།

(ཁ) སྐྱར་འདེབས་འདི་ སྤོག་གཅོད་དམ་ རྒྱ་ཧཱ་འཕྲོག་གསུམ་ དཀ་ཤུགས་དབང་བཅོན་ ངོ་ལོགས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལས་མེན་པ་ གནད་དོན་གཞན་གྱི་སྐོར་ལས་ཡིན་ཚོ་ རྩོད་ཟྲི་དེ་ལུ་ཉེས་པ་ཡང་ཐ་སྙིན་དགོཔ་མ་ཚད་ ཉམས་སྤྱད་པའི་རྩ་བོ་ལུ་ ཁང་ཤོས་ཟླ་ངོ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཚུན་གྱི་ ཁང་མཐའི་གླ་ཆ་རྩིས་རྒྱབ་སྟེ་ཐོན་འཐུས་སྟོང་ལྔ་དགོ།

---

[๗๔] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིལ་བྱོན་)ཟཁའ་ཁྲིམས་ ཟ༠༡༡ ཟཤེ་མ་གཉིས་ རོབ་ཚན་དང་ ཨཉ་ཡཁ་རོབ་ཚན་རྩུ་ ཤེ་ཐཚིཀེ་འཕྲིལ་བྱོན་མཚོད་ཡོད།

Libel

320. A defendant shall be guilty of the offence of libel, if the defendant defames another person through the means of writing, drawing, or photographing.

Grading of Libel

321. [75]The offence of libel shall be:

(a) A felony of the fourth degree and pay compensation for a minimum of one month and a maximum of three years to the aggrieved party calculated in accordance with the minimum wage, if the libel includes murder, armed robbery, terrorism or treason; or

(b) A petty misdemeanor and pay compensation to the aggrieved party for a minimum of one month and maximum of three years calculated in accordance with the minimum wage, if the libel includes any matter other than murder, armed robbery, terrorism or treason.

Blackmail

322. A defendant shall be guilty of the offence of blackmail, if the defendant threatens to expose a true or allegedly true fact about a person that would cause harm to that person's reputation unless the person gives the defendant money, property, or other gratification.

Grading of Blackmail

323. The offence of blackmail shall be a misdemeanour.

False advertising

324. A defendant shall be guilty of the offence of false advertising, if the defendant with the intent to promote the sale or to increase the consumption of a property or service makes or causes to be made a false or misleading statement

[75] Section and sub-sections as amended the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས།

༣༢༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྩོམ་བྲིས་སམ་ རི་མོ་ པར་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ལུ་ སྐུར་འདེབས་རྒྱབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་ པར་བརྩི་དགོ།

ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༢༡[ལྔ] ཡིག་ཐོག་སྐུར་འདེབས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) གལ་སྲིད་ ཡིག་ཐོག་གི་སྐུར་འདེབས་འདི་ སྲོག་གཅོད་དམ་ རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་ དྲག་ཤུགས་དབང་བཙན་ ངོ་ལོགཔ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ཞིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོཔ་མ་ཚད་ ཉམས་སྨད་པའི་རྩ་བོ་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ ཟླ་ཟླ་ངོ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཚུན་གྱི་ ཉུང་མཐའི་གླ་ཆ་རྩིས་རྒྱབ་སྟེ་ གྱོང་འཐུས་སྤྲོད་དགོཔ་ ཡང་ན།

(ཁ) ཡིག་ཐོག་གི་སྐུར་འདེབས་འདི་ སྲོག་གཅོད་དམ་ རྐུ་ཇག་འཕྲོག་གསུམ་ དྲག་ཤུགས་དབང་བཙན་ ངོ་ལོགཔ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལས་མེན་པ་ གནད་དོན་གཞན་གྱི་ སྐོར་ལས་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོཔ་མ་ཚད་ ཉམས་སྨད་པའི་ རྩ་བོ་ལུ་ ཉུང་ཤོས་ཟླ་ངོ་གཅིག་ལས་ མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་གསུམ་ཚུན་གྱི་ ཉུང་མཐའི་གླ་ ཆ་རྩིས་རྒྱབ་སྟེ་ གྱོང་འཐུས་སྤྲོད་དགོ།

བསྙད་འཕྲོག།

༣༢༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་ལས་དངུལ་ལམ་རྒྱུ་དངོས་ མགུ་རྫས་གཞན་གྱི་རིགས་ མ་བྱིན་ཚུན་ཚོད་ མི་དེའི་སྙན་གྲགས་ལུ་གནོད་སྐྱོན་རྒྱབ་ནི་དོན་ལུ་ དོན་དངོས་འཆལ་སྒྲོག་ འབད་ནིའི་སྐོར་ལས་འཇིགས་བསྐུལ་ལམ་ བསྙད་བཏགས་འཚོལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བསྙད་ འཕྲོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བསྙད་འཕྲོག་གི་ཉེས་རིམ།

༣༢༣ བསྙད་འཕྲོག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས།

༣༢༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ རྒྱུ་དངོས་སྐོར་ལས་བཀོལ་སྤྱོད་ ཡང་ན་ ཚོང་ འབྲེལ་ཡར་དྲག་གམ་ ཡར་འཕེལ་གཏང་ཐབས་ལུ་དང་ མི་སྡེའམ་མི་ངོ་མང་རབས་ལུ་ དྲིལ་

[ལྔ] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དང་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ཚུ་ དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

in any advertisement addressed to the public or to substantial number of persons.

Grading of False advertising

325. The offence of false advertising shall be a misdemeanour.

Part Five (Offences against State and Public Order)

Chapter 23

(Treason, Terrorism and Related Offences)

Treason

326. A defendant shall be guilty of the offence of treason, if the defendant commits a subversive act against the state within or outside the realm of Bhutan.

327. Treason shall include the following acts:

(a) Waging war against Bhutan;

(b) Collaborates with the known enemy of Bhutan;[76]

(c) Supplying or engaging in the collection of weapons to be used against Bhutan; or

(d) Causing or attempting to cause any physical injury on *the Druk Gyalpo*.

Grading of Treason

328. The offence of treason shall be a life imprisonment. [77]

Terrorism

329. A defendant shall be guilty of the offence of terrorism, if the defendant:

(a) With intent to subvert the state, uses or assists, recruits, or trains another person to use a bomb, dynamite, fire-arm, or other lethal weapon against Bhutan; or

[76] Sub-section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[77] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

བསྒྲགས་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལས་ རྫུན་ཞུགས་སམ་ ནོར་ཁྲིད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་བཀོད་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༢༥ རྫུན་མའི་དྲིལ་བསྒྲགས་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གླེང་གཞི་ལྔ་པ། ༼རྒྱལ་ཁབ་དང་ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་གནོད་འགེལ།༽

ལེའུ་ཉེར་གསུམ་པ།

༼ངོ་ལོགཔ་དང་ དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

ངོ་ལོག།

༣༢༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འབྲུག་གི་ཕྱི་ནང་གང་རུང་ལུ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགལ་ཟླར་ མགོ་མཇུག་སློག་སྤྱོད་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ངོ་ལོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

༣༢༧ ངོ་ལོག་གི་གྲངས་སུ་ཚུད་པའི་ཐད༔

(ཀ) འབྲུག་གི་འགལ་ཟླར་དམག་འཁྲུག་སློང་པའམ།

(ཁ) རྒྱལ་ཁབ་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དགྲ་བོ་ཞིནམ་ཤེས་པའི་མི་དང་ མཉམ་རུབ་འབད་བ། [༧༦]

(ག) འབྲུག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ གོ་མཚོན་བསྡུ་ལེན་ནམ་ སྤྲོད་ལེན་འབད་མིའི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་པ།

(ང་) འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ལུ་ཟློ་བའམ་ གྲབས་གཤོམ་འབད་བ།

ངོ་ལོག་གི་ཉེས་རིམ།

༣༢༨ ངོ་ལོག་གནོད་འགེལ་དེ་ ཚེ་བཙོན་སྨིན་དགོ། [༧༧]

དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན།

༣༢༩ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས༔

(ཀ) རྒྱལ་ཁབ་མགོ་མཇུག་སློག་ཐབས་ལུ་དམིགས་ཏེ་ དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་ལས་དོན་གྱི་དོན་ལུ་ འགས་རྫས་སམ་ མེ་རྫས་ཀྱི་གོ་མཚོན་ སྲོག་ཉེན་གྱི་མཚོན་ཆ་སྤྱོད་པ་

---

[༧༦] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

[༧༧] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་ དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

(b) [78]

(c) Engages in a violent act or insurrection against Bhutan that is designed primarily to generate fear in a community or a substantial section of the society.

Grading of Terrorism

330. The offence of terrorism shall be a life imprisonment. [79]

Sedition

331. A defendant shall be guilty of the offence of sedition, if the defendant:

(a) Undermines the security, unity, integrity, or sovereignty of Bhutan by creating animosity and disaffection among the people;

(b) Creates animosity between Bhutan and its people or Bhutan and the government of a foreign country with which Bhutan has peaceful and friendly relations;

(c) Writes and distributes seditious pamphlet, poster or literature;

(d) Conducts meeting of a seditious nature;

(e) Issues a scurrilous and malignant statement against the His Majesty or the Royal Government with the intent to defame, disrupt, encourage contempt, or incite hatred of the people against Bhutan; or

Grading of Sedition

332. The offence of sedition shall be a felony of the third degree.

[78] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[79] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཡང་ན་ དེའི་དཔུང་གྲོགས་སམ་ མི་གཞན་གསར་བསྐོས་དང་ སྦྱོང་བརྡར་བྱིན་པ་ ཅིན་ ཡང་ན།

(ཁ) [illegible]

(ག) མི་སྡེའམ་ མི་སྡེ་མང་རབས་ལུ་ འཇིགས་སྣང་བཀལ་ནིའི་ངན་འཆར་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ འབྲུག་གཞུང་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ དྲག་ཤུགས་ཀྱི་བྱ་བའམ་ ཉེས་ཅན་རྣམ་འགྱུར་གྱི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་པ།

དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༣༠ དྲག་ཤུལ་དབང་བཙན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཚེ་བཙོན་སྨིན་དགོ། [illegible]

ཁེང་ལོག།

༣༣༡ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཁེང་ལོག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས༔

(ཀ) འབྲུག་གི་སྲུང་སྐྱོབ་བམ་ ཆིག་འདྲིལ་ ཟུང་འབྲེལ་ རང་འཛིན་ལུ་ མི་མང་གི་བར་ན་འཁོན་འཛིན་དང་ བརྩེ་གདུང་མེདཔ་བཟོ་སྟེ་ ལྐོག་གནོད་སྐྱེལ་བའམ་ དེའི་ ཐབས་བརྩོན་འབད་བ་ཡང་ན།

(ཁ) འབྲུག་གཞུང་དང་མི་མང་ འབྲུག་དང་ལྷན་ཅིག་ ཞི་བདེ་དང་མཛའ་བརྩེའི་མཐུན་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་དང་ འབྲུག་གི་བར་ན་ དགྲར་འཛིན་བཟོ་བ།

(ག) ཁེང་ལོག་གི་རྩོམ་ཡིག་བྲིས་པའམ་ བཀྲམ་སྤེལ་འབད་བ།

(ང་) ཁེང་ལོག་དང་འབྲེལ་བའི་འཛོམས་འདུ་རྐྱབ་པ།

(ཅ) སྐུར་འདེབས་སམ་ འཁྲུག་སློང་ ཁྱད་གསོད་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ འབྲུག་གཞུང་ལུ་ མི་སེར་འཁོན་འཛིན་གྱི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ རྒྱལ་པོའམ་ རྒྱལ་གཞུང་ལུ་ རྫུན་ཞུགས་དང་ སྐུར་འདེབས་ གནོད་སེམས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་སྤེལ་བ།

ཁེང་ལོག་གི་ཉེས་རིམ།

༣༣༢ ཁེང་ལོག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

[illegible] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[illegible] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཧོན་མཛད་ཡོད།

Espionage

333. A defendant shall be guilty of the offence of espionage, if the defendant:

(a) Without having the written permission of a competent government authority to do so, enters into a government office, military establishment, or another restricted area in order to obtain information of a confidential nature relating to Bhutan's national security;

(b) Is in possession of an article, data, or other information relating to Bhutan's national security and purposely, knowingly, or recklessly discloses the contents to another person not legally authorized by the Royal Government to know it; or

(c) Reveals confidential information relating to Bhutan's national security to a person not legally authorised by the Royal Government to know it.

Grading of Espionage

334. The offence of espionage shall be a felony of the third degree.

Hijacking

335. A defendant shall be guilty of the offence of hijacking, if the defendant commandeers an airplane or other mode of transport.

Grading of Hijacking

336. The offence of hijacking shall be a felony of the:

(a) First degree; or

(b) Second degree, if it involves a mode of transportation other than an aircraft.

Abettor of mutiny

337. A defendant shall be guilty of the offence of abettor of mutiny, if the defendant abets the committing of mutiny by an officer or soldier of the armed forces of Bhutan.

སྐུང་མྱུལ།

༣༣༣ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ སྐུང་མྱུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས༔

(ཀ) འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འབྲེལ་བའི་ གསང་བའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོབ་ཐབས་ལུ་ དབང་ནུས་ལྡན་པའི་གཞུང་གི་དབང་འཛིན་ཞིག་ལས་ ཡིག་ཐོག་གི་གནང་བ་མེད་པར་ གཞུང་གི་ཡིག་ཚང་ངམ་ དྲག་དམག་གི་ས་སྒོ་ བཀག་སྡོམ་གྱི་ས་གནས་གཞན་ཁར་ འཛུལ་ཞུགས་འབད་བ་ཅིན་ ཡང་ན།

(ཁ) འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་སམ་ དགོས་གྲངས་ཀྱི་ཐོ་གནས་ཚུལ་གཞན་ལུ་ བདག་བཟུང་འབད་མི་དེ་གིས་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཤེས་བཞིན་ སྣང་མེད་ཐོག་ལུ་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་ལས་ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་མེད་པའི་མི་གཞན་ཤེས་ཐབས་ལུ་ ནང་དོན་གྱི་གོ་དོན་སྤྲོད་པ།

(ག) དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་ལས་ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་མེད་པའི་མི་གཞན་ཤེས་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་སྐོར་ལས་ གསང་བའི་གནས་ཚུལ་གྱི་གོ་དོན་སྤྲོད་པ།

སྐུང་མྱུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༣༤ སྐུང་མྱུལ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བཙན་འདེད།

༣༣༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གནམ་གྲུའམ་ གནམ་གྲུ་མེན་པའི་སྐྱེལ་འདྲེན་གཞན་རིགས་བཙན་འདིད་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ བཙན་འདེད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བཙན་འདེད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༣༦ བཙན་འདེད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ༔

(ཀ) དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེནནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་གནམ་གྲུ་མིན་པའི་སྐྱེལ་འདྲེན་གཞན་ཨིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་བསྐུལ།

༣༣༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ འབྲུག་གི་དྲག་པོའི་དམག་སྡེའི་འགོ་དཔོན་ནམ་ དམག་མི་ཞིག་གིས་ གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་རྐྱབ་མི་དེ་ལུ་རྒྱུད་བསྐུལ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་རྒྱུད་བསྐུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Abettor of mutiny.

338. The offence of abettor of mutiny shall be a felony of the third degree.

Harbouring of deserter

339. A defendant shall be guilty of the offence of harbouring of deserter, if the defendant harbours an officer or soldier of the armed forces of Bhutan, who had deserted the armed forces without authorization to do so.

Grading of Harbouring of deserter

340. The offence of harbouring of deserter shall be a misdemeanour.

Impersonation of uniformed personnel

341. A defendant shall be guilty of the offence of impersonation of uniformed personnel, if the defendant is not in the armed forces of Bhutan but wears a garb, carries a garb or token of, or other attire similar to that of the armed forces of Bhutan with the purpose to impersonate uniformed personnel.

Grading of Impersonation of uniformed personnel

342. The offence of impersonation of uniformed personnel shall be a felony of the fourth degree.

Impersonation of an official

343. A defendant shall be guilty of the offence of impersonation of an official, if the defendant falsely represents to be that official.

Grading of Impersonation of an official

344. The offence of impersonation of an official shall be a misdemeanour.

Chapter 24

(Offences against Cultural and National Heritage)

Illicit sale of cultural and national heritage property

345. A defendant shall be guilty of the offence of illicit sale of cultural and national heritage property, if the defendant knowingly sells or exports an item of cultural and national heritage property without prior permission from the

གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་བསྐུལ་ཉེས་རིམ།

༣༣༨ གྱེན་ལོག་དམག་རྒོལ་གྱི་རྒྱུད་བསྐུལ་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས།

༣༣༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འབྲུག་གི་དྲག་པོའི་དམག་སྡེའི་འགོ་དཔོན་ནམ་ དམག་མི་ཞིག་དབང་འཛིན་གང་ཡང་མེད་པར་ བསྟན་སྲུང་དམག་སྡེའི་གྲལ་ལས་བྲོས་ཟུར་སོང་མི་ལུ་སྐྱོབ་རོགས་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༩༠ བྲོས་ཟུར་སྐྱོབ་རོགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྗུས་གཟུགས།

༣༩༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རང་ཉིད་འབྲུག་གི་དྲག་པོའི་དམག་སྡེའི་གྲལ་ཁར་མིན་རུང་ དྲག་དམག་སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྗུས་གཟུགས་སྟོན་ཐབས་ལུ་ འབྲུག་གི་དྲག་དམག་གྱོན་ཆས་སམ་ངོ་རྟགས་ དེ་དང་འདྲ་བའི་ཆ་ཤས་གཞན་གྱོན་པའམ་འཆང་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོའི་བརྗུས་གཟུགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྗུས་གཟུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༩༢ སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་མི་ངོ་བརྗུས་གཟུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་སྨིན་དགོ།

འགོ་འཛིན་བརྗུས་གཟུགས།

༣༩༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྫུན་མའི་ཐོག་ལས་ འགོ་འཛིན་ཨིནམ་སྤེ་སྟོན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འགོ་འཛིན་བརྗུས་གཟུགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འགོ་འཛིན་བརྗུས་གཟུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༩༤ འགོ་འཛིན་བརྗུས་གཟུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ།

༼སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཏན་བཞག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

སྔར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་ ཆོག་མཆན་མེད་པའི་ཚོང་སྒྱུར།

༣༩༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་དབང་འཛིན་ལས་ སྔ་གོང་གི་གནང་བ་མེད་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་ སྔར་སྲོལ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་ཅ་ཆས་ བཙོངས་པའམ་ ཕྱིར་

relevant government authority.

Grading of Illicit sale of cultural and national heritage property

346. The offence of illicit sale of cultural and national heritage property shall be a felony of the fourth degree.

Damage to cultural or national heritage property and national monuments

347. A defendant shall be guilty of the offence of damage to cultural and national heritage property or national monuments, if the defendant damages, destroys, or excavates a cultural or national heritage property and national monument.

Grading of Damage to cultural or national heritage property and national monuments

348. The offence of damage to cultural and national heritage property and national monuments shall be a felony of the fourth degree.

Damage to religious objects

349. A defendant shall be guilty of the offence of damage to religious objects, if the defendant unlawfully damages, destroys, or excavates any religious object.

Grading of Damage to religious objects

350. The offence of damage to religious objects shall be a misdemeanour.

Offence against the Ku, Sung, Thuk-Ten, or Zung

351. A defendant shall be guilty of the offence against the *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung,* if the defendant:

(a) Removes a *Zung* from a *Chorten* or religious statue;

(b) Commits a larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, or Zung* of antique value from a *Lhakhang*, *Dzong, Chorten,* museum, or dwelling places; or

(c) Vandalising any *Ten Suum.*

ཚོང་འཐབ་པ་ཅིན་ ཇོད་ཟླ་དེ་ སྡར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་ ཆོག་མཆན་མེད་པར་ཚོང་སྒྲུབ་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྡར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་རྒྱུ་དངོས་ ཆོག་མཆན་མེད་པའི་ཚོང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༢༩༨ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་རྒྱུ་དངོས་ཆོག་མཆན་མེད་པར་ཚོང་སྒྲུབ་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

སྡར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དབུ་རྟེན་ཉམས་ཆག།

༢༩༩ གལ་སྲིད་ཇོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ སྡར་སྲོལ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དབུ་རྟེན་ཉམས་ཆག་གམ་ སྟོར་བཤིག་ ཤོ་འདོན་འབད་བ་ཅིན་ ཇོད་ཟླ་དེ་ སྡར་སྲོལ་དང་རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དབུ་རྟེན་ཉམས་ཆག་བཅུག་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྡར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དབུ་རྟེན་ཉམས་ཆག་གི་ཉེས་རིམ།

༣༠༠ སྡར་སྲོལ་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་གཏན་བཞག་གི་རྒྱུ་དངོས་དང་ དབུ་རྟེན་ཉམས་ཆག་བཅུག་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བ།

༣༠༡ གལ་སྲིད་ཇོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ ཁྱིམས་མཐུན་མེན་པར་ ཉམས་ཆག་བཀལ་བའམ་ སྟོར་བཤིག་ བརྐོ་འདོན་འབད་བ་ཅིན་ ཇོད་ཟླ་དེ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆགས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༣༠ ཆོས་དང་འབྲེལབའི་ཅ་ཆས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཐུབ་སྨིན་དགོ།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ

༣༠༧ ཇོད་ཟླ་ཞེག་ལུ་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ཀི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ཇོད་ཟླ་དེ་གིས།

(ཀ) མཆོད་རྟེན་ནམ་ སྐུའི་ནང་གཟུངས་བཏོན་པའམ།

(ཁ) ལྷ་ཁང་དམ་ ཇོང་ མཆོད་རྟེན་ འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ སྟོད་གནས་བཅས་ལས་ ཅ་ཆེད་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་སྐུ་རབས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་མ་བྱིན་ལེན་པ།

(ག) རྟེན་གསུམ་གང་ཞེག་ རྩ་མེད་སྟོར་བཤིག་བཏང་བ།

Grading of Offence against the *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung*

352. The offence against the *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* shall be a felony of the first degree.

Illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung*

353. A defendant shall be guilty of the offence of illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten, or Zung,* if the defendant unlawfully purchases, sells, or otherwise procures *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* of antique value knowing or believing it to have been obtained through commission of an offence.

Grading of Illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung*

354. The offence of illegal purchase or sale of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* shall be a felony of the fourth degree.

Illegal gift of Ku, Sung, *Thuk-Ten, or Zung*

355. A defendant shall be guilty of the offence of illegal gift of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung,* if the defendant presents as gift a *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* of antique value to a foreigner.

Grading of Illegal gift of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung*

356. The offence of illegal gift of *Ku, Sung, Thuk-Ten,* or *Zung* shall be a felony of the third degree.

Caretaker's negligence causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique

357. A defendant shall be guilty of causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung,* or antique, if the defendant is a caretaker and one's negligence resulted in the loss or larceny of an antique *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique from a *Lhakhang*, *Dzong, Chorten,* or museum.

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༥༢ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་།

༣༥༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིགགིས་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཀྱི་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ཉོས་པའམ་ བཙོངས་པ་ ཡང་ན་ གནོད་འགེལ་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཅ་རྙིང་ རིན་ཐང་ལྡན་པའི་སྔ་རབས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ཨིནམ་ཤེས་པའམ་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ཉོས་པ་ཡིན་ཚེ་རྩོད་ཟླ་དེ་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཀྱི་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་གྱིས་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེནནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་རིམ།

༣༥༤ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཚུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་སྟོང་པར་བྱིན་པ།

༣༥༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བཀག་དམ་ཡོད་པའི་ཅ་རྙིང་ རིན་ཐང་ལྡན་པའི་སྔ་རབས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཀྱི་རིགས་ ཕྱི་མི་ལུ་འཁྱོགམ་འབད་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཀྱི་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་སྟོང་པར་བྱིན་པའི་གནོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་སྟོང་པར་བྱིན་པའི་ཉེས་རིམ།

༣༥༦ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ཀྱི་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ རིན་མེད་སྟོང་པར་བྱིན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

དཀོན་གཉེར་གྱི་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་གཟུངས་ ཅ་རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་རྐུན་མར་ཤོར་བ།

༣༥༧ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དཀོན་གཉེར་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ ཅ་རྙིང་བརླག་སྟོར་ཤོར་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ དཀོན་གཉེར་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ ཅ་རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་ རྐུན་མ་ཤོར་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Caretaker's negligence causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique

358. The offence of causing loss or larceny of *Ku, Sung, Thuk-Ten, Zung* or antique shall be a petty misdemeanour.

Larceny of antique

359. A defendant shall be guilty of the offence of larceny of antique, if the defendant takes or moves the antique property of another person without the owner's consent and with the intent to deprive the owner of the property or to appropriate the same to the defendant or a third person.

Grading of Larceny of antique

360. The offence of larceny of antique shall be a value-based sentencing.

Illegal purchase or sale of an antique

361. A defendant shall be guilty of the offence of illegal purchase or sale of antique, if the defendant unlawfully purchases, sells, or otherwise procures any antique knowing or believing it to have been obtained through commission of an offence.

Grading of Illegal purchase or sale of an antique

362. The offence of illegal purchase or sale of antique shall be a felony of the fourth degree.

Illegal gift of antique

363. A defendant shall be guilty of the offence of illegal gift of antique, if the defendant presents as gift a prohibited antique to a foreigner.

Grading of Illegal gift of antique

364. The offence of illegal gift of antique shall be a felony of the fourth degree.

དཀོན་གཉེར་བག་གཡེང་ལུ་བརྟེན་ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ ཅ་རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་ རྐུན་མ་ཤོར་བའི་ཉེས་རིམ།

༣༥༨ སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་ནམ་ གཟུངས་ ཅ་རྙིང་བརླག་སྟོར་རམ་ རྐུན་མ་ཤོར་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པ།

༣༥༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྒྱུ་དངོས་ཇོ་བདག་གི་གནང་བ་མེད་པར་ བརྐུ་ནིའི་ཆེད་དུ་ དམིགས་པ་ ཡང་ན་ རང་ངམ་མི་གཞན་གྱི་དོན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་ཟུར་འཇོག་སྤྱོད་ནི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་གཞན་གྱི་ཅ་རྙིང་འབག་སོང་བ་ ཡང་ན་ སྤོ་བཤུད་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པའི་ཉེས་རིམ།

༣༦༠ ཅ་རྙིང་མ་བྱིན་ལེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཕོག།

ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོངས།

༣༦༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའམ་ གནོད་འགེལ་ཐོག་ལས་བྱུང་བའི་ཅ་རྙིང་ཨིནམ་ཤེས་པའམ་ བདེན་འཛིན་རེ་སྟེ་ཉོས་པ་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཅ་རྙིང་ཉོ་བཙོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་རིམ།

༣༦༢ ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ།

༣༦༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཕྱི་མི་ལུ་བཀག་དམ་ཡོད་པའི་ཅ་རྙིང་ཁྱོསམ་སྤེ་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ་གྱི་གནོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་པའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༦༤ ཅ་རྙིང་ཁྲིམས་འགལ་ཁྱོསམ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

Chapter 25
(Offences against Judicial Authority)

Unauthorized hearing

365. A defendant shall be guilty of the offence of unauthorized hearing, if the defendant is not lawfully authorized to hear a case but hears a case and orders a sentence and/or an award of damages or fine or other punishment.

Grading of Unauthorized hearing

366. The offence of unauthorized hearing shall be a misdemeanour.

Contempt of court

367. A defendant shall be guilty of the offence of contempt of court, if the defendant:

(a) Has been served with a Court order and fails to comply without any reasonable cause;

(b) Purposely interferes with or interrupts a legal proceeding including a failure to respond to a Court directed inquiry, makes a public outburst, an antagonistic comment or directs a threat at a judicial official or person present in the courtroom, or engages in acts demonstrating a lack of *diglam namsha* befitting the Court; or

(c) Refuses to abide or obey a direction rendered by the Court.

Grading of Contempt of court

368. The offence of contempt of court shall be a petty misdemeanour except that the Court may extend the period of imprisonment until the defendant complies with the Court order that is the subject of the contempt.

Perjury

369. A defendant shall be guilty of the offence of perjury, if in a judicial or quasi-judicial proceeding conducted by lawful judicial authority, if the defendant knowingly makes a false declaration or gives false evidence with regard to the issue or point in question.

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། ༼ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན།

༣༦༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ སྙན་གསན་འབད་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་མེན་པར་ སྙན་གསན་ནམ་ ཁྲིམས་ཚད་ དཔྱད་ཁྲ་ གྱོང་རྒྱུད་ཀྱི་འཐུས་ ཉེས་ཆད་ ཉེས་ཁྲིམས་གཞན་གང་ཞིག་གི་བཀའ་རྒྱ་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༦༦ དབང་འཛིན་མེད་པའི་སྙན་གསན་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད།

༣༦༧ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས༔

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཞིནམ་ལས་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་བཀའ་སྒྲུབ་མ་བཏུབ་པའམ།

(ཁ) བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ལུ་ཐེ་གཏོགས་སམ་བར་རྐྱེན་རྐྱབ་པ་ དེའི་གྲངས་སུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ བཀོད་ཁྱབ་འདྲི་རྩད་ཀྱི་ལན་འདེབས་ཕུལ་མ་བཏུབ་པར་ཀུན་གྱི་གདོང་ཁར་ཚིག་ངན་སྨྲ་བ་ཁྲིམས་སྡེའི་འགོ་འཛིན་ནམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་མི་ཞིག་ལུ་ལོག་གཏམ་བརྗོད་པ་ཡང་ན་འགྲེལ་བཤད་རྐྱབ་པ་འཇིགས་སྣང་སྟོན་པ་སྒྲིག་ལམ་རྣམ་གཞག་དང་མ་བསྟུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པ།

(ག) ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་པའམ་ བསྟར་སྤྱོད་མ་གྲུབ་པ།

ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༦༨ ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོཔ་ཨིན་རུང་ ཁྱད་གསོད་ལས་བརྟེན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་མ་སྒྲུབ་ཚུན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ བཙོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཚད་ཡར་སེང་གནང་ཆོག།

རྫུན་མནའ།

༣༦༩ རྩོད་ཟླ་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་རིམ་ནང་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་གནད་སྤྱོད་ ཁྲིམས་སྡེའི་རྩོད་རིམ་དང་འདྲ་བའི་རྩོད་རིམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ནང་ཤེས་བཞིན་གྱི་སྒོ་ལས་ རྩོད་ཉོག་གམ་འདྲི་རྩད་ཀྱི་ཚིག་དོན་ནང་ གལ་ཆེ་བའི་རྫུན་ཞུགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་རྫུན་མནའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Perjury

370. The offence of perjury shall be a misdemeanour.

Cantankerous litigation

371. A defendant shall be guilty of the offence of cantankerous litigation, if the defendant launches a malicious or malafide prosecution with perverse intent to embarrass or harass another person without having a reasonable basis for the prosecution or knowing that the prosecution does not involve a concrete controversy or case.

Grading of Cantankerous litigation

372. The offence of cantankerous litigation shall be a petty misdemeanour.

Chapter 26
(Prostitution and Related Offences)

Prostitution

373. A defendant shall be guilty of the offence of prostitution, if the defendant offers, agrees to engage, or engages in sexual conduct with another person for money or property.

Grading of Prostitution

374. The offence of prostitution shall be a misdemeanour.

Promotion of prostitution

375. A defendant shall be guilty of the offence of promotion of prostitution, if the defendant:

(a) Owns, leases, controls, manages, supervises a brothel or otherwise keeps a prostitution business;

(b) Procures a person for a house of prostitution;

(c) Encourages, induces, or otherwise purposely causes another to become or remain as a prostitute;

(d) Solicits a person to patronize a prostitute;

རྫུན་མནའི་ཉེས་རིམ།

༣༧༠ རྫུན་མནའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་།

༣༧༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ཉེས་བཤེར་བཙུགས་མི་འདི་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ འཛེམ་བག་དང་ བརྡབས་གསིགས་ཁོ་ནའི་དོན་ལུ་ ངན་སེམས་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་གཞི་ གནད་གང་ཡང་མེད་པར་ བྲེལ་ཟིང་སློང་བའམ་ རྩོད་གཞི་ངེས་པར་མེད་པའི་ཉེས་བཤེར་ བཙུགས་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་གི་གནོད་འགེལ་དེའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་གི་ཉེས་རིམ།

༣༧༢ འཐབ་འཁྲུག་རྩོད་གླེང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ།

༼སྨད་ཚོང་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

སྨད་ཚོང་།

༣༧༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དངུལ་ལམ་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལུ་ རང་རྟོགས་རང་མོས་ཀྱིས་བྱིན་ པའམ་ གཏོགས་ནིའི་ངོས་ལེན་འབད་བ་ ཡང་ན་ མི་གཞན་ཅིག་ཁར་འཁྲིག་སྦྱོར་འབད་བ་ ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྨད་ཚོང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྨད་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ།

༣༧༤ སྨད་ཚོང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ།

༣༧༥ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) སྨད་ཚོང་ལས་སྒོའི་བདག་གཉེར་རམ་ བོགས་གན་ སྒྲིག་འཛིན་ འཛིན་སྐྱོང་ བལྟ་ སྐྱོང་ ལས་སྒོ་གཞན་ཡང་བཞག་པའམ།

(ཁ) སྨད་ཚོང་གི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་མཁོ་སྒྲུབ་འབད་བ།

(ག) སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་བཅུག་པའམ་ རྒྱུད་བསྐུལ་འབད་བ་ གཞན་ཡང་བསམ་སྦྱོར་ གྱི་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ཞིག་ སྨད་ཚོང་འབད་འཛུལ་བཅུག་པའམ་ རྒྱུན་སྲིང་ཐོག་ ལུ་སྡོད་བཅུག་པ།

(ང) མི་ཞིག་ལུ་ སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན་གྱི་བསྐུལ་བརྡ་འབད་བ།

(e) Procures a prostitute for a patron;

(f) Requires a prostitute to give a part or all of the money or property received as a result of the prostitution.

Grading of Promotion of prostitution

376. The offence of promotion of prostitution shall be:

(a) A misdemeanour;

(b) A felony of the fourth degree, if the person used for prostitution is a child of above 12 years and below 18 years; or

(c) A felony of the third degree, if the person used for prostitution is a child of 12 years and below.

Patronizing a prostitute

377. A defendant shall be guilty of the offence of patronizing a prostitute, if the defendant gives money, property, or other gratification to engage in sexual act.

Grading of Patronizing a prostitute

378. The offence of patronizing a prostitute shall be:

(a) A misdemeanour;

(b) A felony of the fourth degree, if the person used for prostitution is a child of above 12 years and below 18 years; or

(c) A felony of the third degree, if the person used for prosecution is a child of 12 years and below.

Trafficking a person for prostitution

379. A defendant shall be guilty of the offence of trafficking a person for prostitution, if the defendant transports, sells or buys a person into or outside of Bhutan with the purpose of engaging that person in prostitution.

Grading of trafficking a person for prostitution

380. The offence of trafficking a person for prostitution shall be a felony of the:

(a) Third degree;

(ཅ) འགོ་འདྲེན་པའི་དོན་ལུ་ སྨད་ཚོང་འབད་མི་མཁོ་བསྒྲུབ་འབད་བ།

(ཆ) སྨད་ཚོང་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཐོབ་པའི་དངུལ་ལམ་ རྒྱུ་དངོས་ཧྲིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ སྨད་ཚོང་འབད་མི་ལས་བྱིན་དགོས་པའི་གསལ་བརྗོད་འབད་བ།

སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༧༦ སྨད་ཚོང་དར་ཁྱབ་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་ཕྲའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་བའི་སྨད་ཚོང་འབད་མི་འདི་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་ གཉིས་ཡན་ཆད་དང་ བཅོ་བརྒྱད་མན་ཆད་ཡིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) གལ་སྲིད་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་བའི་སྨད་ཚོང་འབད་མི་འདི་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་ གཉིས་མན་ཆད་ཡིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན།

༣༧༧ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འཁྲིག་སྤྱོད་ནང་གཏོགས་ནི་དོན་ལུ་ དངུལ་ལམ་རྒྱུ་དངོས་ མགུ་ རྫས་གཞན་གྱི་རིགས་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༧༨ སྨད་ཚོང་འགོ་འདྲེན་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་ཕྲའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་བའི་སྨད་ཚོང་འབད་མི་འདི་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་ གཉིས་ཡན་ཆད་དང་ བཅོ་བརྒྱད་མན་ཆད་ཡིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) གལ་སྲིད་ བཀོལ་སྤྱོད་འབད་བའི་སྨད་ཚོང་འབད་མི་འདི་ བྱིས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་ གཉིས་མན་ཆད་ཡིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

སྨད་ཚོང་དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན།

༣༧༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་ཞིག་སྨད་ཚོང་ནང་ གྲལ་གཏོགས་དར་ཁྱབ་ཀྱི་དགོས་དོན་ལུ་ འབྲུག་གི་ཕྱི་ནང་གང་རུང་ལུ་ སྐྱེལ་འདྲེན་ནམ་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྨད་ཚོང་ དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་བའི་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྨད་ཚོང་དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༨༠ སྨད་ཚོང་དོན་ལུ་ སྐྱེ་བོ་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(b) Second degree, if the person is a child of above 12 years and below 18 years;

(c) First degree, if the person is a child of 12 years and below.

Lewd and lascivious conduct

381. A defendant shall be guilty of the offence of lewd and lascivious conduct, if the defendant:

(a) Performs a sexual act in a public place under circumstances where the defendant knows it may be observed by the public and that causes the public affront or alarm; or

(b) Sells, manufactures, issues, distributes, displays or otherwise deals in obscene material.

Grading of Lewd and lascivious conduct

382. The offence of lewd and lascivious conduct shall be a petty misdemeanour.

Chapter 27
(Offences against the Public Welfare)

Public intoxication

383. A defendant shall be guilty of the offence of public intoxication, if the defendant is in public place and under the influence of alcohol, narcotics, or a drug not administered under the medical supervision endangers oneself, another person, or property.

Grading of Public intoxication

384. The offence of public intoxication shall be a violation.

Use of health hazard substances [80]

385. A defendant shall be guilty of the offence of use of health hazard substances, if the defendant uses health hazard substances other than tobacco, narcotic drugs

[80] Sub-Heading as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

(ཁ) གལ་སྲིད་སྐྱེ་བོ་དེ་ ཉེས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཡན་ཆད་དང་ བཅོ་བརྒྱད་མན་ཆད་ཙམ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན།

(ག) གལ་སྲིད་སྐྱེ་བོ་དེ་ ཉེས་པ་སྐྱེས་ལོ་བཅུ་གཉིས་མན་ཆད་ཙམ་ཞིན་པ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་ཐ་སྤྱོད།

༣༤༧ རྩོད་ཟླ་ཞེག་ལུ་ འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་གྱི་ཐ་སྤྱོད་ལས་བརྟེན་པའི་གཞོན་འཚེས་ཤུབ་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས།

(ཀ) མི་ངོ་ཞེག་གམ་ མི་མང་གི་ས་གནས་ཁར་ འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་ཐ་སྤྱོད་སྟོན་པའི་སྐབས་ དོན་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ མི་མང་འཁྱམས་སར་ ངོ་ཚ་བཞིག་པ་ འདོད་པས་གདུང་ནི་ ཞེན་མ་ཤེས་རྟོགས་ཡོད་པ་ཅིན་ ཡང་ན།

(ཁ) ཞེ་ཁྲེལ་ཀྱི་དངོས་པོ་ བཅོངས་བའམ་ བཟོ་བསྐྲུན་འབད་བ་ སྤྱད་པ་ བཀམ་སྤེལ་འགྲེམ་སྟོན་ འཁྲེལ་བ་གཞན་ཡང་འཐབ་པ།

འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་དེའི་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༤༨ འཆལ་སྤྱོད་དང་ འདོད་ཆགས་ཅན་དེའི་ཐ་སྤྱོད་ཀྱི་གཞོན་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཞུ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ།

ཁ་མི་སྡེའི་ཐན་བདེ་དང་འཚེལ་བའི་གཞོན་འགེལ།

མི་མང་འཁྱམས་སར་སྐྱོས་བྱེད།

༣༤༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ མི་མང་གི་ས་གནས་ལུ་དང་ གསོ་དཔྱད་བལྟ་སྐྱོང་གི་སྒོ་ལས་ཁྱེན་པ་མེན་པའི་སྐྱོ་ཆང་བམ་ བྱེད་སྐྱན་ སྐྱེ་ཚུས་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ད་བཟིཡ་ལས་ རང་དམ་མི་གཞན་ རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉེན་འཚུབས་ཡོད་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མི་མང་གིས་མཐོང་སར་ སྐྱོས་བྱེད་གཞོན་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མི་མང་འཁྱམས་སར་སྐྱོས་བྱེད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༥༠ མི་མང་འཁྱམས་སར་སྐྱོས་བྱེད་གཞོན་འགེལ་དེ་ ཁྱིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།

འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཞོན་པའི་རྒྱུ་ཚུར་བཀོལ་སྤྱོད། [๔๐]

༣༥༡ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ ཉམ་ཁྲལམ་ སྐྱོ་ཚུས་ ཡང་ན་སྐྱོས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཞོན་པའི་རྒྱུ་ཚུས་བཀོལ་སྤྱོད་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཞོན་

[๔๐] འཁྲག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མ་གིས་ ཨཉ་ཁག་མཁོ་རྒྱུ་དེ་ཁཕའི་ཉེ་འཁྲི་ཡིག་མཛད་ཡོད།

or psychotropic substances in the prohibited places.[81]

Grading of Use of health hazard substances[82]

386. The offence of use of health hazard substances shall be a violation.[83]

Illegal sale of health hazard substances [84]

387. A defendant shall be guilty of the offence of illegal sale of health hazard substances, if the defendant illegally sells any health hazard substances other than tobacco, narcotic drugs or psychotropic substances.[85]

Grading of Illegal sale of health hazard substances [86]

388. The offence of illegal sale of health hazard substances shall be a violation.[87]

389. A Court may also order the suspension or revocation of the business license.

Illegal sale of alcohol

390. A defendant shall be guilty of the offence of illegal sale of alcohol, if the defendant illegally sells or serves an alcoholic beverage to a child or on prohibited days.

Grading of Illegal sale of alcohol

391. The offence of illegal sale of alcohol shall be a violation.

---

[81] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[82] Sub-heading as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[83] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[84] Sub-heading as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[85] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[86] Sub-heading as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[87] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

པའི་རྒྱུ་ཇས་བགོལ་སྤྲོད་གཏོང་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [1]

འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་བགོལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ། [2]

૩૨૬ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་བགོལ་སྤྲོད་ཀྱི་གཏོད་འགེལ་དེ་ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།[3]

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་ ཉོ་བཅོངས། [4]

૩૨૭ གལ་སྲིད་ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ སྤྲོ་ཇས་ ཡང་ན་རྩོས་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉོ་བཅོངས་འཐབ་པ་ཅིན་ཅོད་ཟླ་དེ་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཉོ་བཅོངས་འཐབ་པའི་གཏོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [5]

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་ ཉོ་བཅོངས་གི་ཉེས་རིམ། [6]

૩૨૮ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་གཏོད་པའི་རྒྱུ་ཇས་ ཉོ་བཅོངས་འཐབ་པའི་གཏོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ [7]

૩૨૯ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ཆོག་ཐམ་གནས་སྐབས་མཚམས་འཇོག་གམ་དབང་ལེན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་།

૩૯૦ གལ་སྲིད་ཅོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ བྱེས་པའམ་ བཀག་དམ་གྱི་ཉེ་མ་ ཡང་ན་ བཀག་དམ་གྱི་ས་སྐོ་ནང་ སྤྲོ་ཆང་གི་རིགས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལུ་བཅོངས་པའམ་བྱེན་པ་ཅིན་ ཅོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་གཅེད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་གི་ཉེས་རིམ།

૩૯૧ ཁྲིམས་འགལ་ཆང་ཚོང་གི་གཅེད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།

---

[1] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ རོབ་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[2] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ ཤནྟ་ཨ་མགོ་རྩྭ་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[3] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ རོབ་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[4] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ ཤནྟ་ཨ་མགོ་རྩྭ་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[5] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ རོབ་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[6] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ ཤནྟ་ཨ་མགོ་རྩྭ་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

[7] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཐཕཀ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཧན་མ་གིས་ རོབ་ཚན་དེ་བཞིའི་འཕྲི་ཡིག་མཇོད་ཡོད།

392. A Court may order the suspension or revocation of the license of a bar, hotel, or shop found to have violated the above Sections.

Gambling

393. A defendant shall be guilty of the offence of gambling, if the defendant stakes or wagers something of value upon the outcome of a contest of chance or a future contingent event not under the defendant's control or influence upon an agreement or understanding that the defendant will receive something of value in the event of a certain outcome.

Grading of Gambling

394. The offence of gambling shall be a petty misdemeanour.

395. For the purposes of the above Sections, an authorized lottery is not considered to be gambling.

Malicious mischief

396. A defendant shall be guilty of the offence of malicious mischief, if the defendant without right or any reasonable ground to believe that the defendant has the right to do so:

(a) Tampers with public property or private property of another person with intent to cause substantial inconvenience to the owner or to a third person;

(b) Tampers with the property of public utility with the intent to cause substantial interruption or impairment of service rendered to the public by the public utility whether or not the tampering causes such substantial interruption or impairment of service;

(c) Intentionally or recklessly causes damage to public property or private property of another person;

(d) Causes serious bodily injury to an animal;

(e) Intentionally or recklessly causes destruction of a road, bridge, runway, river-work, channel, embankment, irrigation canal, public water supplies or other place of transport of goods or natural substances;

༣༨༢ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གོང་གི་དོན་ཚན་ཁག་ལས་འགལ་བར་འཆར་ཚེ་ བཟའ་ཁང་ངམ་ ཆང་ཁང་ ཚོང་ཁང་བཅས་ཀྱི་ཆོག་ཐམ་ གནས་སྐབས་མཚམས་འཇོག་གམ་ དབང་ལེན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

རྒྱལ་འགྲན།

༣༨༣ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྒྱལ་ཕམ་གྱི་མཐའ་འབྲས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གན་ཡིག་གམ་ མོས་མཐུན་ཐོག་ལུ་ རིན་ཐང་ཅན་གང་ཞིག་ལེན་ནི་དོན་ལུ་ སྟེས་དབང་ཡོད་པའི་རྩེ་སྡུར་ཞིག་གི་མཐའ་འབྲས་སམ་ རྩོད་ཟླ་དེའི་སྒྲིག་འཛིན་དང་ ཤན་ཞུགས་ལུ་མ་བརྟེན་པའི་མ་འོངས་ངེས་མེད་ཀྱི་བྱ་བ་ཞིག་ནང་ རིན་ཐང་ཅན་གང་ཞིག་ཨིན་རུང་ རྒྱན་འཇོག་གམ་ རྒྱན་སྐུགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་བཞག་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ རྒྱལ་འགྲན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྒྱལ་འགྲན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༨༤ རྒྱལ་འགྲན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

༣༨༥ གོང་གི་དོན་ཚན་འདི་གི་དོན་ལུ་ དབང་འཛིན་གྲུབ་པའི་རྒྱན་ཤོག་དེ་ རྒྱལ་འགྲན་གྱི་གྲངས་སུ་བརྩི་ནི་མེད།

གནོད་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན།

༣༨༦ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་གནོད་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་ ཐོབ་དབང་མེད་པའམ་ ཐོབ་དབང་དེ་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་དགོཔ་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞི་གནད་གང་ཡང་མེད་པར་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས༔

(ཀ) མི་མང་གི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ སྒེར་མི་ཞིག་གི་རྒྱུ་དངོས་གུར་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ ཇོ་བདག་གམ་ མི་གཞན་ལུ་ སྐྱོན་ཞུགས་རྒྱ་ཆེར་བཀར་བའམ།

(ཁ) མི་མང་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་གུར་ མི་མང་གི་ཞབས་ཏོག་ལུ་བཀོལ་སྤྱོད་སྒྲུབ་མི་དེ་ལུ་ བར་གཅོད་དམ་ ཉམས་སྨད་བཏང་བ་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་བར་གཅོད་རྒྱ་ཆེར་རྐྱབ་པའམ་ ཉམས་སྨད་བཅུག་པ།

(ག) ཆེད་དམིགས་སམ་ སྣང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་མང་གི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ མི་གཞན་ཞིག་གི་སྒེར་དབང་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ ཉམས་ཆག་བཀལ་བ།

(ང) དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་བཀལ་བ།

(ཅ) ཆེད་དམིགས་སམ་སྣང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ཟམ་པའམ་བགྲོད་ལམ་ གཙང་ཆུའི་ལྟ་ཆུ་ལམ་ ཆུ་ཡུར་ ཆུའི་རྐ་འགོ་ ཆུ་བྱག་ དམངས་ཆུ་བཀྲམ་སྤེལ་བཅས་ལུ་ ཅ་ལག་གམ་ཅ་ཆས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཞན་སྐྱེལ་འདྲེན་མེདཔ་བཏང་བ།

(f) Obstructs public drainage; or

(g) Destroys, moves, or renders useless landmarks or official signs fixed by public authority.

Grading of Malicious mischief

397. The offence of malicious mischief shall be a misdemeanour.

Usury

398. A defendant shall be guilty of the offence of usury, if the defendant is not authorized or permitted by law to do so and charges, takes, or receives any money or other property as interest on a loan or forbearance of any money or property at an interest rate that exceeds the rate offered under the law.

Grading of Usury

399. The offence of usury shall be a petty misdemeanour.

Tampering with a consumer product

400. A defendant shall be guilty of the offence of tampering with a consumer product, if the defendant without any right or reasonable ground to believe that the defendant has the right to do so, alters, adulterates, poisons or otherwise contaminates a consumer product and, thereby creates a substantial risk to public health.

Grading of Tampering with a consumer product

401. The offence of tampering with a consumer product shall be a misdemeanour.

Black-marketing

402. A defendant shall be guilty of the offence of black-marketing, if the defendant buys and sells any of the controlled goods including contraband goods.

Grading of Black-marketing

403. The offence of black-marketing shall be a petty misdemeanour.

Antitrust

404. A defendant shall be guilty of the offence of antitrust, if the defendant

(ཆ) མི་མང་གི་ཡུར་བ་ལུ་ བར་བགེགས་རྒྱབ་པ།

(ཇ) མི་སེར་དབང་འཛིན་ཅན་གྱིས་བཙུགས་པའི་ཡིག་ཚང་གི་བརྡ་བྱང་ངམ་ ས་རྟགས་སྟོར་བཤིག་བཏང་བའམ་ སྤོ་བཤུད་ སྤྱོད་མ་བཏུབ་བཟོ་བ།

གནོད་སེམས་སྤྱོད་ངན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༣༩༧ གནོད་སེམས་སྤྱོད་ངན་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ།

༣༩༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་འཁྲིལ་བའམ་ དབང་འཛིན་མེད་པར་ བུ་ལོན་གྱི་ སྐྱེད་འབབ་ ཡང་ན་ དངུལ་ལམ་ རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་ཚབ་མར་ལེན་པའི་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་བའི་ སྐྱེད་རྩིས་ལས་འགལ་ཏེ་ དངུལ་ལམ་རྒྱུ་དངོས་ སྐྱེད་ཁར་བཀལ་བའམ་འབག་པ་ ལེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༣༩༩ ཁྲིམས་འགལ་སྐྱེད་འབབ་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

མཁོ་ཆས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས།

༩༠༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཐོབ་དབང་མེད་པའམ་ ཐོབ་དབང་དེ་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་དགོཔ་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞི་གནད་གང་ཡང་མེད་པར་ མཁོ་ཆས་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ སྒྱུར་བཀོད་དམ་ བསྲེ་ལྷད་ དུག་ བཙོག་གྲིབ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་སྐྱོན་ཞུགས་བཅུག་སྟེ་ མི་མང་གི་གཟུགས་ ཁར་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་གྱི་ཉེན་ཁ་རྒྱ་ཆེར་བཟོ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མཁོ་ཆས་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ ལུ་སྐྱོན་ཞུགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མཁོ་ཆས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༩༠༡ མཁོ་ཆས་རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྐྱོན་ཞུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ནག་ཚོང་འཐབ་པ།

༩༠༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ སྒྲིག་འཛིན་ནམ་ བཀག་དམ་གྱི་ཅ་ལག་གང་ཞིག་ཉོ་བཙོང་འཐབ་ པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ནག་ཚོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ནག་ཚོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༠༣ ནག་ཚོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བློ་གཏད་བརྣབ་སེམས།

༩༠༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ ཚོང་ངམ་ ཚོང་ལས་འཐབ་ནི་གི་རང་མོས་འགྲན་བསྡུར་ནང་ ཐེ་ གཏོགས་དོན་ལུ་ རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ ཚོང་འབྲེལ་ལམ་ ཚོང་ལས་

unlawfully restraints trade and commerce by interfering with free competition in business and commercial transactions.

Grading of Antitrust

405. The offence of antitrust shall be a value-based sentencing.

Endangerment of a public water source

406. [88]

Grading of Endangerment of a public water source

407. [89]

Environment pollution

408. A defendant shall be guilty of the offence of environment pollution, if the defendant knowingly or recklessly pollutes or contaminates the environment including air, water and land and makes it noxious to the public health and safety.

Grading of Environment pollution

409. The offence of environment pollution shall be:

(a) A petty misdemeanour; or

(b) A misdemeanour, if it creates a substantial risk of serious physical injury to the public.

Criminal nuisance

410. A defendant shall be guilty of the offence of criminal nuisance, if the defendant knowingly or recklessly creates or maintains a condition including spreading of dangerous diseases that causes injury or endangers the safety or health of an individual or the public.[90]

Grading of Criminal nuisance

411. The offence of criminal nuisance shall be:

---

[88] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[89] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[90] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

བཀག་གནོན་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བློ་གཏད་བརྣབ་སེམས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བློ་གཏད་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༩༠༥ བློ་གཏད་བརྣབ་སེམས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ རིན་ཐང་དང་བསྟུན་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ཕོག།

མི་མང་གི་ཆུའི་ཀ་འགོ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།

༩༠༦ [<<]

མི་མང་གི་ཆུའི་ཀ་འགོ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༠༧ [<<]

མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ཀྱི་བཙོག་གྲིབ།

༩༠༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་ནམ་ སྣང་མེད་ཐོག་ལས་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཚུད་པའི་རླུང་ངམ་ ཆུ་ ས་ཆ་ལུ་ བཙོག་གྲིབ་བམ་ མི་གཙང་བ་བཟོ་སྟེ་ མི་མང་གི་འཕྲོད་བསྟེན་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ལུ་བཙོག་གྲིབ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ཀྱི་བཙོག་གྲིབ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༠༩ མཐའ་འཁོར་གནས་སྟངས་ལུ་བཙོག་གྲིབ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ མི་མང་ལུ་ཏ་ཅང་གིས་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཉེས་ཅན་འཚེར་གཟན།

༩༡༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་ནམ་ སྣང་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་ངོ་ཅིག་གམ་མི་མང་གི་ཉེན་སྲུང་ངམ་ འཕྲོད་བསྟེན་དང་ ཏ་ཅང་ནད་གཞི་བདུག་དྲགས་ཚུ་སྤེལ་ཏེ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་ནིའི་ཆ་རྐྱེན་བརྩམས་པའམ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་ཅན་འཚེར་གཟན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [<<]

ཉེས་ཅན་འཚེར་གཟན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༡༡ ཉེས་ཅན་འཚེར་གཟན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ;

[<<] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་ཙོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[<<] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་ཙོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[<<] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་ཡོད།

(a) A misdemeanor; or

(b) A felony of fourth degree, if the dangerous disease has high likelihood of causing death.[91]

Chapter 28
(Offences Related to Public and Civic Duties)

Entrapment

412. A defendant shall be guilty of the offence of entrapment, if the defendant being a law enforcement official or a person acting in cooperation with law enforcement officials or any other person for the purpose of obtaining evidence of the commission of an offence induces or encourages another person to commit a crime by making a false representation designed to induce the belief that the conduct is not prohibited by law.

Grading of entrapment

413. The offence of entrapment shall be a misdemeanour.

Torture

414. A defendant shall be guilty of the offence of torture, if the defendant extorts confession or information from a
person through the use of cruel, inhuman, or other degrading treatment.

Grading of Torture

415. The offence of torture shall be a felony of the:

(a) Fourth degree; or

(b) Third degree, if it causes permanent physical disability.

[91] Sub-section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

(ཀ) ཉེས་ཐབའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ནད་གཞི་བདུག་དགོས་དེ་གིས་ འཚེ་རྒྱུན་འབྱུང་ནིའི་ཉེན་ཁ་སྐྱོམ་སྐྱེ་ཡོད་ཚེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ [୭]

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ།

ཇ་མི་མང་དང་ ཞི་བའི་འགན་ཁུར་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

རྐེ་འཛུགས།

୧୨୨ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་སྣ་ཞེག་ཙིན་རྒྱང་ ཁྲིམས་སྐྱོང་འགོ་འཛིན་ནམ་ དེ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་ལག་ལེན་འཐབ་མི་རྟོག་བླ་ཞེག་གིས་ སྐྱབ་ཁྲིད་ཐོག་ཐབས་ལུ་ གནོད་འགེལ་ཞེག་འཐབ་ནི་སྐོར་ཡིན་ཁུངས་རྟུན་ཞུགས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ མི་གཞན་ལུ་ རྣམ་འགྱུར་སྤྱོན་པའི་ཐུ་སྤྱོད་དེ་ ཁྲིམས་ལྟར་བཀག་སྡོམ་མེད་ལུགས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་རེ་བའམ་ རྒྱུད་བསྐྱལ་ ཡང་ན་ སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་བཙུག་སྟེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ རྐེ་འཛུགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྐེ་འཛུགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

୧୨୩ རྐེ་འཛུགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཐུབ་སྨིན་དགོ།

མནར་གཅོད།

୧୨୯ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ མནར་གཅོད་དམ་ གདུག་རྩུབ་ མི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་སྡུག་བདའ་བྱེད་བཀྲས་བཅོས་གདོང་ལེན་ བགོལ་སྡུད་ཀྱི་ཐོག་ལུ་ མི་གཞན་ཞེག་ལས་ ཁས་ལེན་བཙུག་པའམ་ གནས་ཚུལ་ ཏམ་འཕྲིག་བཅས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ལེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མནར་གཅོད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མནར་གཅོད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

୧୨୫ མནར་གཅོད་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ གཏན་འཇགས་ཀྱི་ལྷོགས་གྲུབ་མེད་པ་ཐབས་བ་ཅིན་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

---

[୭] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡྱོན་)ཐཚཀ་ཁྲིམས་ ୨୦୨୨ ཟླ་མ་ཀིས་ ཨཉ་ཡཁ་ཀིས་ དཔྱི་ཡྱོན་ཨཧཤ་ཨོད།

Illegal arrest

416. A defendant shall be guilty of the offence of illegal arrest, if the defendant being a police officer, law enforcement personnel or other authorized government official arrests and detains a person without probable cause.[92]

Grading of Illegal arrest

417. The offence of illegal arrest shall be a violation.

Hindering prosecution

418. A defendant shall be guilty of the offence of hindering prosecution, if the defendant avoids the service of process or absconds from arrest or prosecution or knows that a person has committed a crime or is being sought by law enforcement officials for the commission of crime and the defendant:

(a) Harbours or conceals the person;

(b) Warns the person of impending discovery or apprehension;

(c) Provides the person with money, transportation, weapon, or other means of avoiding discovery or apprehension;

(d) Prevents or obstructs a third person from performing an act that might aid in the discovery or apprehension of the person;

(e) Conceals or destroys any evidence that might aid in discovery or apprehension of the person;

(f) Intimidates or threatens the witnesses; or

(g) Provides false or misleading information to a public official encompassing the person that might delay or hinder the discovery or apprehension of the person.

419. A defendant, who is a public official, shall be guilty of the offence of hindering prosecution, if the defendant fails to report a design, plan, or information

[92] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་།

༩༡༦ གལ་སྲིད་འགག་པའི་འགོ་འཛིན་ནམ་ ཁྲིམས་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་མི་ངོམ་ གཞན་དང་དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ གཞུང་འབྲེལ་འགོ་འཛིན་རྩོད་ཟླ་ཚུ་གིས་ བདེན་སྲིད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པར་ མི་གཞན་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཛིན་བཟུང་ངམ་དོ་དམ་ནང་བཞག་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འཛིན་བཟུང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་སྤེ་བརྩི་དགོ། [ཁ]

ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་གི་ཉེས་རིམ།

༩༡༧ ཁྲིམས་འགལ་འཛིན་བཟུང་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།

ཉེས་བཤེར་བར་ཆད།

༩༡༨ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ལས་བརྟེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ཞིག་གིས་ བྱ་སྒོའི་རིམ་པ་ལས་གཟུར་ཐབས་སྒྲིག་པའམ་འཛིན་བཟུང་དང་ ཉེས་བཤེར་ལས་བྲོས་ཟུར་སོང་བ་ ཉེས་ལས་འཐབ་པ་ ཡང་ན་ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་ཁྲིམས་སྐྱོང་འགོ་འཛིན་གྱིས་འཚོལ་སྒྲུབ་འབད་བའི་བསྒང་ཡོད་པ་ཤེས་བཞིན་དུ་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས༔

(ཀ) མི་དེ་ ཉེན་སྐྱོབ་འབད་བའམ་ སྤ་གསང་སྤེ་བཞག་པ་ ཡང་ན།

(ཁ) མི་དེ་ལུ་ བཙལ་རྙེད་དམ་ འཛིན་བཟུང་གི་ཉེན་བརྡ་བཀལ་བ།

(ག) མི་དེ་ལུ་ བཙལ་རྙེད་དམ་ འཛིན་བཟུང་ལས་གཟུར་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དངུལ་སྤྲོད་པའམ་ སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་བ་ གོ་མཚོན་ནམ་ ཐབས་ལམ་གཞན་ཡང་སྤྲོད་པ།

(ང་) མི་དེ་ བཙལ་རྙེད་དམ་ འཛིན་བཟུང་གི་དོན་ལུ་ཕན་གྲོགས་འབད་མི་གཞན་གྱིས་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་བྱ་བ་གང་ཞིག་ལུ་ བཀག་ཐབས་སམ་ བར་གེགས་རྐྱབ་པ།

(ཅ) མི་དེ་ བཙལ་རྙེད་དམ་ འཛིན་བཟུང་གི་དོན་ལུ་ཕན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྤ་གསང་ངམ་ སྟོར་བཤིག་བཏང་བ།

(ཆ) དཔང་པོ་ལུ་ འཇིགས་སྣང་ངམ་ ཞེད་སྣང་སྟོན་པ།

(ཇ) བཙལ་རྙེད་དམ་ འཛིན་བཟུང་ལུ་ཡུན་འགྱངས་སམ་ བར་ཆད་རྐྱབ་ནི་དོན་ལས་ གཞུང་འབྲེལ་འགོ་འཛིན་ལུ་ མི་དེའི་སྐོར་ལས་ རྫུན་ཞུགས་སམ་ ནོར་ཁྲིད་ཀྱི་ གནས་ཚུལ་བྱིན་པ།

༩༡༩ གལ་སྲིད་ གཞུང་འབྲེལ་འགོ་འཛིན་ཨིན་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཉེས་ལས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་བརྩམས་པའམ་ འཆར་གཞི་ གནས་ཚུལ་ ཡང་ན་ དེའི་དོན་ལུ་གྲབས་

[ཁ] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

relating to the commission, attempted commission, or conspiracy to commit a criminal offence.

420. A defendant whose duty is to apprehend a criminal suspect or convicted person shall be guilty of the offence of hindering prosecution, if the defendant deliberately and intentionally fails to apprehend the suspect or convicted person.

Grading of hindering prosecution

421. The offence of hindering prosecution shall be a petty misdemeanour.

Obstruction of lawful authority

422. A defendant shall be guilty of obstruction of lawful authority, if the defendant knowingly and without any reasonable cause obstructs lawful authority in execution of lawful duties.

Grading of Obstruction of lawful authority

423. The offence of obstruction of lawful authority shall be a petty misdemeanour.

Obstruction of Public Service

424. A defendant shall be guilty of obstruction of public service, if the defendant without any reasonable cause interrupts, hinders or obstructs any execution of public services.

Grading of Obstruction of Public Service

425. The offence of obstruction of public service shall be a petty misdemeanour.

Reporting of false information

426. A defendant shall be guilty of the offence of reporting of false information, if the defendant knowingly reports false information to a lawful authority with the intent to deceive that authority.

Grading of Reporting of false information

427. The offence of reporting of false information shall be a petty misdemeanour.

གཤོམ་འབད་བ་ སྐྱག་གྲོས་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལས་སྐན་ཞུ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ལས་བཏེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

୧୨୦ གལ་སྲིད་ ཉེས་ལས་ཀྱི་དོགས་ཟོན་ཅན་ནམ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་མི་ངོ་ ཡང་ན་ འཛིན་བཟུང་བཅས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་ཞིབ་དང་ཆེད་དམིགས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དོགས་ཟོན་ཅན་ནམ་ ཁྲིམས་གཅོད་གྲྭབ་པའི་མི་ངོ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ལས་བཏེན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

୧୨୨ ཉེས་བཤེར་བར་ཆད་ལས་བཏེན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུབ་སྟེན་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྐོལ་འགོ་གཡོག།

୧୨୩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་ཀྱི་སྐོ་ལས་མ་ཚད་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ཀྱི་འགན་ཁུར་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་རྐོལ་འགོ་གཡོག་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྐོལ་འགོ་གཡོག་གཞོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྐོལ་འགོ་གི་ཉེས་རིམ།

୧୨୪ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ལུ་རྐོལ་འགོ་གི་གཞོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུབ་སྟེན་དགོ།

མི་མང་ལས་གཡོག་ལུ་རྐོལ་འགོ་གཡོག།

୧୨୯ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་ མི་མང་ལས་གཡོག་གི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་ བར་དགོག་ས་མ་ བར་ཆད་རྒྱབ་བཙུག་པ་ བཀག་སྡོམ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མི་མང་ལས་གཡོག་གི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་རྐོལ་འགོ་གཞོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

མི་མང་ལས་གཡོག་ལུ་རྐོལ་འགོ་གི་ཉེས་རིམ།

୧୩୫ མི་མང་ལས་གཡོག་ལུ་རྐོལ་འགོ་གི་གཞོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུབ་སྟེན་དགོ།

རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐན་ཞུ།

୧୩୮ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དབང་འཛིན་ཅན་གཡོ་སྐྱའི་ཆེད་དུ་དམིགས་ཏེ་ ཤེས་བཞིན་ཀྱི་སྐོ་ལས་ ཁྲིམས་མཐུན་ཅན་དེ་ལུ་ རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་ཀྱི་སྐན་ཞུ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐན་ཞུའི་གཞོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐན་ཞུའི་ཉེས་རིམ།

୧୩୭ རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་སྐན་ཞུའི་གཞོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུབ་སྟེན་དགོ།

Failure to assist lawful authority

428. A defendant shall be guilty of the offence of failure to assist lawful authority, if the defendant could aid the lawful authority without risk of bodily injury or property to the defendant and fails to aid the lawful authority in the following acts:

(a) Execution of a warrant;

(b) Capture or prevention of escape of any person whom the lawful authority is authorised to arrest;

(c) Arrest of a person;

(d) In the prevention or suppression of a breach of peace; or

(e) Service of a Court order.

Grading of Failure to assist lawful authority

429. The offence of failure to assist lawful authority shall be a petty misdemeanour.

Failure to report a crime

430. The defendant shall be guilty of the offence of failure to report a crime, if the defendant, who witnesses any person committing a crime, does not report it to the lawful authority.

Grading of Failure to report a crime

431. The offence of failure to report a crime shall be a violation.

Tampering with a dead body

432. A defendant shall be guilty of the offence of tampering with a dead body, if the defendant:

(a) Touches or disturbs a corpse that died unnaturally or touches or disturbs any article found on or near the corpse unless a circumstance requires moving of the body or removal of an article; or

ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བ།

༩༢༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ལུས་སམ་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་མ་བྱུང་པར་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་ དཔུང་གྲོགས་འབད་ཚུགས་ནི་ཨིན་རུང་ དབང་འཛིན་པ་དེ་ ལུ་ གཤམ་གསལ་གྱི་རིམ་པར་དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ ལུ་ དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་འདིཿ

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ ཡང་ན།

(ཁ) ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་གྱིས་འཛིན་བཟུང་འབད་ཆོག་པའི་མི་ངོ་གང་ཞིག་ འཛིན་བཟུང་ངམ་ བྲོས་ཟུར་ལས་བཀག་ཐབས།

(ག) སྐྱེ་བོ་གང་ཞིག་འཛིན་བཟུང་འབད་སར།

(ང) ཞི་བདེའི་བར་རྐྱེན་བཀག་ཐབས་སམ་ བཙན་གནོན་གྱི་དོན་ལུ།

(ཅ) ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་སྐྱེལ་འདྲེན།

ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༢༩ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅན་ལུ་ དཔུང་གྲོགས་མ་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་ སྨིན་དགོ།

ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བ།

༩༣༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་གིས་ མི་ཞིག་གིས་ཉེས་ལས་འཐབ་པ་མཐོང་རུང་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ ཅན་ལུ་ སྙན་ཞུ་མ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༣༡ ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་མ་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།

ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པ།

༩༣༢ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིསཿ

(ཀ) ཚེ་འདས་ཕུང་པོའམ་ཅ་ཆས་ཅིག་ སྐབས་དོན་དང་བསྟུན་པའི་སྤོ་བཤུད་ལུ་ དགོས་ མཁོ་འབྱུང་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཕུང་པོའམ་ ཕུང་པོའི་གུ་ ཉེ་འདབ་ལུ་འཁོར་བའི་ ཅ་ཆས་ཅིག་ ལགཔ་གདོགས་པའམ་ དཀྲོགས་པ་ ཡང་ན།

(b) Conducts any kind of scientific research on the body parts without prior consent of the person, when alive or without the consent of legal heir or representative.

Grading of Tampering with a dead body

433. The offence of tampering with a dead body shall be a petty misdemeanour.

Abandonment of a person in danger

434. A defendant shall be guilty of the offence of abandonment of a person in danger, if the defendant fails to render assistance to a person, who is found wounded or in danger of dying and the assistance could be rendered without risk of bodily injury to the defendant.

Grading of Abandonment of a person in danger

435. The offence of abandonment of a person in danger shall be a petty misdemeanour.

Malpractice

436. A defendant shall be guilty of the offence of malpractice, if the defendant's negligence or gross carelessness causes injury, loss, or damage to a patient or client while rendering professional service.

Grading of Malpractice

437. The offence of malpractice shall be a misdemeanour.

Crime against public election

438. A defendant shall be guilty of the offence of crime against public election, if the defendant defects to the other party before the expiry of term. [93]

Grading of crime against public election

439. The offence of crime against public election shall be a felony of the fourth degree.

---

[93] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ཁ) ཉེ་མ་ཚེ་འདས་ངོ་བོ་སྡོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་གནང་བའམ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཤུལ་འཛིན་པ་ངོ་ཚབ་ གང་རུང་ཞིག་གི་གནང་བ་མེད་པར་ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་གང་རུང་ལུ་ ཚན་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཞིབ་འཚོལ་གང་ཞིག་ལག་ལེན་འཐབ་པ།

ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༣༣ ཕུང་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཉེན་ཁར་ཐུག་མི་བསྐྱུར་བཞག་པ།

༩༣༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླའི་ལུས་རྟེན་ལུ་ གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་བྱུང་ཉེན་མེད་པར་ མི་གཞན་ཞིག་རྨ་ཁྲག་བཏོན་པའམ་ འཆི་རྐྱེན་གྱི་ཉེན་ཁར་ཐུག་མི་ལུ་ དཔུང་གྲོགས་འབད་མ་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཉེན་ཁར་ཐུག་མི་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཉེན་ཁར་ཐུག་མི་བསྐྱུར་བཞག་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༣༥ ཉེན་ཁར་ཐུག་མི་བསྐྱུར་བཞག་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གཡོ་ཟོལ་གྱི་བྱ་བ།

༩༣༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བག་གཡེང་ངམ་ བག་མེད་ཚབས་ཆེན་ རང་སོའི་རྩ་བོ་ནདཔ་ལུ་ ཁྱད་རིག་དང་བསྟུན་པའི་ལྟ་གཡོག་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ གནོད་འཚེའམ་ གྱོང་རྒྱུད་ ཉམས་ཆག་བཀལ་བ་ཅིན་ གཡོ་ཟོལ་བྱ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཡོ་ཟོལ་གྱི་བྱ་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༣༧ གཡོ་ཟོལ་བྱ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

མི་མང་བཙག་འཐུའི་ཉེས་ལས། [༩༣]

༩༣༨ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་ མི་མང་བཙག་འཐུའི་ ཉེས་ལས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ ཡང་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ གནས་ཡུན་མ་ཚང་བའི་སྔ་གོང་ལས་ ཚོགས་པ་གཞན་ཁར་ གཏོགས་པ་ཅིན།

མི་མང་བཙག་འཐུའི་ཉེས་རིམ།

༩༣༩ མི་མང་བཙག་འཐུའི་ཉེས་ལས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

---

[༩༣] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

Illegal immigration

440. [94]

Grading of Illegal immigration

441. [95]

Illegal issue of immigration documents

442. A defendant shall be guilty of the offence of illegal issue of immigration documents, if the defendant provides fake or forged immigration documents such as passports, visas or other immigration documents.

Grading of Illegal issue of immigration documents

443. The offence of unlawful issue of immigration documents shall be a felony of the third degree and such passports, visas or other immigration documents shall be impounded.

Illegal transportation of immigrant

444. A defendant shall be guilty of the offence of illegal transportation of immigrant, if the defendant aids or provides a means for the immigrants to illegally enter into Bhutan.

Grading of Illegal transportation of immigrant

445. The offence of illegal transportation of immigrant shall be a felony of the fourth degree.

Drawing of an illegal document

446. A defendant shall be guilty of the offence of drawing an illegal document, if the defendant is a party to the document, which is drawn to conceal an illegal act.

---

[94] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[95] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཁྲིམས་འགལ་གཞིས་སྤོ།

༩༩༠ [༩༤]

ཁྲིམས་འགལ་གཞིས་སྤོའི་ཉེས་རིམ།

༩༩༡ [༩༥]

གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་བྱིན་པ།

༩༩༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྫུན་མ་དང་ བསྒྱུར་བཅོས་བཏང་བའི་གཞིས་བཏེགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་དཔེར་ན་ལམ་ཡིག་གམ་ སྡོད་གནས་ལག་ཁྱེར་ གཞིས་བཏེགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་རེ་བྱིན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལས་བྱིན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བྱིན་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༩༣ གཞིས་བཏེགས་ཡིག་ཆ་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བྱིན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོཔ་དང་ ལམ་ཡིག་གམ་ སྡོད་གནས་ལག་ཁྱེར་ གཞིས་བཏེགས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ གཞན་གང་རུང་ཞིག་ དབང་ལེན་འབད་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གཞིས་སྤོ་སྐྱེལ་འདྲེན།

༩༩༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ གཞིས་གནས་སྤོ་མི་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ འབྲུག་ནང་འཛུལ་ཐབས་ལུ་ སྡོང་ཟླའམ་ཐབས་ཤེས་སྟོན་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གཞིས་སྤོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གཞིས་སྤོ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༩༥ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གཞིས་སྤོ་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བ།

༩༩༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་འདི་ ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་སྦ་གསང་གི་དོན་ལུ་བཟོ་བའི་ཡིག་ཆའི་འབྲེལ་གནད་ནང་གཏོགས་མི་རྩ་ཕན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

---

[༩༤] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[༩༥] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

Grading of drawing an illegal document

447. The offence of drawing an illegal document shall be:

(a) a violation, if the commission of an illegal act is of a misdemeanour or a petty misdemeamour; or

(b) a petty misdemeanour, if the commission of an illegal act is of the third or fourth degree felony.

(c) A misdemeanour, if the commission of an illegal act is of the first or second degree. [96]

Chapter 29
(Offences Related to Public Order and Tranquility)

Breach of Public Order and tranquillity

448. A defendant shall be guilty of the offence of breach of Public Order and tranquillity, if the defendant purposely fails to abide by the orders of the Royal Government issued in the interest of public safety, public order (*ordre public*) and tranquillity.

In pursuit of public order, general social welfare and to avoid breach of the peace, the Royal Government may, if deemed necessary:

(a) In emergency circumstance, declare curfew or take other action as may be required; or

(b) Prohibit an assembly in designated area (Government building, military installation, border area, etc.).

Grading of Breach of Public Order and tranquillity

449. The offence of breach of Public Order and tranquillity shall be a petty misdemeanour.

[96] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ། [༩༦]

༩༩༧ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ཡིག་ཆ་བཟོ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ༔

(ཀ) གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ ཉེས་ཕྲའམ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲའི་འབྲེལ་གནད་ཡིན་ཚེ་ ཉེས་ཆད་ ཡང་ན།

(ཁ) གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའམ་ བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་གནད་ཡིན་ཚེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

(ག) གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་འདི་ དབྱེ་རིམ་དང་པའམ་ གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་གྱི་འབྲེལ་གནད་ཡིན་ཚེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ།

༼འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ ལྷོད་འཇགས་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ ལྷོད་འཇགས་ཀྱི་བར་རྐྱེན།

༩༩༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ལས་ མི་མང་གི་ཉེན་སྲུང་དང་ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་ ལྷོད་འཇགས་བཅས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ རྒྱལ་གཞུང་ལས་གནང་བའི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་མ་གནས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ ལྷོད་འཇགས་ལུ་ བར་རྐྱེན་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

རྒྱལ་གཞུང་ལས་ དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་ཐུགས་འབབ་དང་བསྟུན་ མི་མང་གི་ཉེན་སྲུང་དང་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་བདེ་ སྤྱིར་བཏང་ ཞི་བདེའི་བར་རྐྱེན་བཀག་ཐབས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མཛད་ཆོགཔ༔

(ཀ) འཚབ་རྡོལ་གྱི་སྐབས་དོན་ཐོན་པའི་ནམ་དུས་ འགྲུལ་འགོག་གམ་ དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་པའི་བསྟར་སྤྱོད།

(ཁ) ཆེད་དམིགས་ཀྱི་ས་སྒོ་ནང་ འཛོམ་འདུ་བ ཀག་སྡོམ། (གཞུང་ཁྱིམ་ དམག་སྒར་ས་མཚམས་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལ་སོགས་པ)

འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ ལྷོད་འཇགས་བར་རྐྱེན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༩༩ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ ལྷོད་འཇགས་ལུ་བར་རྐྱེན་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

---

[༩༦] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྟོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྟོན་མཛད་ཡོད།

Unlawful assembly

450. A defendant shall be guilty of the offence of unlawful assembly, if the defendant is with four or more persons for the purpose of engaging or preparing to engage in violent conduct deleterious to the public order and tranquillity.

Grading of Unlawful assembly

451. The offence of unlawful assembly shall be a misdemeanour.

Disruption of a lawful meeting or gathering

452. A defendant shall be guilty of the offence of disruption of a lawful meeting or gathering, if the defendant with the purpose to prevent or disrupt a lawful meeting or gathering, engages in conduct that obstructs or interferes with the meeting or gathering or makes an utterance, gesture, or display designed to outrage the sensibility of the group attending the meeting or gathering.

Grading of Disruption of a lawful meeting or gathering

453. The offence of disruption of a lawful meeting or gathering shall be a petty misdemeanour.

Failure to disperse

454. A defendant shall be guilty of the offence of failure to disperse, if the defendant refuses or knowingly fails to obey an order of lawful authority to disperse.

Grading of Failure to disperse

455. The offence of failure to disperse shall be a petty misdemeanor.[97]

Rioting

456. A defendant shall be guilty of the offence of rioting, if the defendant participates with four or more persons in a course of disorderly and violent conduct or demonstration that creates a grave risk of public harm or causes

[97] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུ།

༤༥༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ལྷོད་འཇགས་ལུ་ གནོད་ཚབས་ཅན་གྱི་སྦྱོར་རྩུབ་ནང་ འབྲེལ་གཏོགས་སམ་ སྒྲ་སྒྲིག་ཀྱབ་ནི་དོན་ལུ་ མི་ངོ་བཞིའམ་དེ་ལས་མང་བའི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུའི་ཉེས་རིམ།

༤༥༡ ཁྲིམས་མཐུན་མེན་པའི་འཛོམས་འདུའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་་མང་ཚོགས་ཀྱི་བར་བཀག།

༤༥༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་སམ་ མང་ཚོགས་ལུ་ སྔོན་འགོག་གམ་ བར་བཀག་ཀྱབ་ནི་དོན་ལུ་ བར་གེགས་སམ་ ཐེ་གཏོགས་འབད་མིའི་བྱ་སྤྱོད་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་འབད་བ་ ཡང་ན་སྡེ་ཚན་དེའི་ཚོར་སྣང་ལུ་རྩུབ་སྤྱོད་སློང་ནིའི་སྨོད་ཚིག་བརྗོད་པ་ ཡང་ན་ རྣམ་འགྱུར་སྟོན་པ་ངན་འཆར་སྒྲིགས་མི་དེ་མངོན་གསལ་སྟོན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་བར་བཀག་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་མང་ཚོགས་བར་བཀག་གི་ཉེས་རིམ།

༤༥༣ ཁྲིམས་མཐུན་འདུས་ཚོགས་དང་ མང་ཚོགས་བར་བཀག་གི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ཁ་གྱེས་མ་བཏུབ་པ།

༤༥༤ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཞིག་གིས་ ཁ་གྱེས་འགྱོ་དགོ་པའི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་མ་ཉན་པའམ་ ཤེས་བཞིན་དུ་བཀའ་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁ་གྱེས་མ་བཏུ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁ་གྱེས་མ་བཏུབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༤༥༥ ཁ་གྱེས་མ་བཏུབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ། [༩༧]

ཟིང་འཁྲུག་སློང་བ།

༤༥༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་ངོ་བཞིའམ་དེ་ལས་མང་བའི་གྲལ་ཁར་བཅའ་མར་གཏོགས་ཏེ་ཧ་ཅང་གི་ཟིང་ཆའི་སྦྱོར་རྩུབ་བམ་ རུ་སྒྲིགས་རྔམ་སྟོན་ཐོག་ལས་ མི་མང་ལུ་གནོད་ཉེན་རྒྱ་ཆེར་

---

[༩༧] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐྱོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐྱོན་མཛད་ཡོད།

damage to the private or public properties.

Grading of Rioting

457. The offence of rioting shall be a felony of the fourth degree.

Promotion of civil unrest

458. A defendant shall be guilty of the offence of promotion of civil unrest, if the defendant:

(a) Advocates national, racial, ethnic, linguistic, caste-based, or religious abhorrence constituting an incitement of violence; or

(b) Commits an act that is prejudicial to the maintenance of harmony between different nationalities, racial groups, castes, or religious groups and that disturbs the public tranquillity.

Grading of Promotion of civil unrest

459. The offence of promotion of civil unrest shall be a felony of the third degree.

Disorderly conduct

460. A defendant shall be guilty of the offence of disorderly conduct, if with the purpose to cause public inconvenience, annoyance, or alarm, or recklessly creating a risk thereof, the defendant engages in the following acts in public:

(a) Makes unreasonable noise or an offensively coarse utterance, gesture, or display;

(b) Creates a hazardous or physically offensive condition by an act which serves no legitimate purpose; or

(c) Engages in affray or fighting, eve-teasing, threatening, violent or tumultuous behaviour.

Grading of Disorderly conduct

461. The offence of disorderly conduct shall be a violation.

བཟོ་བའམ་ གཞུང་སྐེར་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ཉམས་ཆག་བཀལ་བ་ཅིན་ ཚོང་ཟླ་དེ་ ཟིང་འཐུག་སློང་བའི་གནོན་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཟིང་འཐུག་སློང་བའི་ཉེས་རིམ།

༤༧ ཟིང་འཐུག་སློང་བའི་གནོན་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྦྱིན་དགོ།

ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྲབ།

༤༨ ཚོང་ཟླ་ཞིག་ལུ་ ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྲབ་གནོན་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་གལ་སྲིད་ཚོང་ཟླ་ཞིག་གིས།

(ཀ) མི་ཁྲངས་སམ་ རིགས་རྒྱུད་ མི་རིགས་ ཁ་སྐད་ ཡང་ན་ ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་འཁོན་འཛིན་རྒྱབ་ཀྱེན་འབད་དེ་ རྒྱུད་བསྒུལ་ཐོག་ལས་ དྲག་སྤྱོད་འཐབ་པ་ཡང་ན།

(ཁ) རྒྱལ་ཡོངས་སམ་ མི་རིགས་ སྤེ་ཚན་ རིགས་རྩུས་ ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སྤེ་ཚན་སོ་སོའི་བར་ན་ འཚམ་མཐུན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱོང་ལུ་ གནོད་ཉེན་ཡོད་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྤེལ་གྱི་ མི་མང་གི་ལྷོད་འཛགས་དཀྲུགས་པ།

ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྲབ་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༤༩ ཞི་བའི་དུས་ཟིང་དར་ཁྲབ་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྦྱིན་དགོ།

སྤྱིག་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད།

༤༠ གལ་སྲིད་ཚོང་ཟླ་ལུ་ སྤྱིག་མེད་བྱ་སྤྱོད་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་དེ་ཡང་ མི་མང་ལུ་སུན་འཚེར་རམ་ ཡིད་བསུན་བཙུགས་པ་ བརྡ་བཀོདགས་ སྡང་མེད་ཐོག་ལས་ཉེན་འཚུབ་བཀལ་ནིའི་སྤྱིག་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ཚོང་ཟླ་དེ་གིས་ མི་མང་འཁྱམས་སར་གཤམ་གསལ་ལྟ་བུ་ཅིག་ཡང་ཡོད་ཚོང་ཟླ་ཞིག་ལུ་ཀྱ

Harassment

462. A defendant shall be guilty of the offence of harassment, if the defendant engages in a course of conduct that places a person in reasonable fear of emotional or mental distress.

Grading of Harassment

463. The offence of harassment shall be a petty misdemeanour.

Compelling others to belong to another faith

463A. A defendant shall be guilty of the offence of compelling others to belong to another faith if the defendant uses coercion or other forms of inducement to cause the conversion of a person from one religion or faith to another.[98]

Grading of compelling others to belong to another faith

463B. The offence of compelling others to belong to another faith shall be a misdemeanor.[99]

Prowling

464. A defendant shall be guilty of the offence of prowling, if the defendant loiters or prowls at a place and in a manner not usual for a law-abiding individual under circumstances that cause alarm for the safety of another person or property in the vicinity.

Grading of Prowling

465. The offence of prowling shall be a violation.

Obstruction of thoroughfare

466. A defendant shall be guilty of the offence of obstruction of thoroughfare, if the defendant has no legal privilege to do so and purposely or recklessly obstructs a roadway, bridge, trail, or other public passage.

---

[98] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[99] New section as inserted by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

བརྡབས་གསིག།

༩༦༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ དྲན་ཤེས་སམ་ ཚོར་སྣང་དྲག་པོའི་སྡུག་བསྔལ་ གྱིས་མནར་བའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པའམ་གཏོགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བརྡབས་གསིགས་གནོད་ འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བརྡབས་གསིག་གི་ཉེས་རིམ།

༩༦༣ བརྡབས་གསིག་གི་གནོད་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

༩༦༣ཀ) གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་ངོ་ཅིག་གི་ཆོས་ལུགས་ ཡང་ན་ དད་པ་ཅིག་ལས་སོ་སོར་ཅིག་ ལུ་བསྒྱུར་ཐབས་ལུ་བཙན་བསྐུལ་ལམ་ རྒྱུད་བསྐུལ་གཞན་གང་རུང་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཆོས་ལུགས་ཐབས་མེད་བསྒྱུར་བཅུག་པའི་གནོད་འགེལ་ཉེས་སྐྱོན་ཨིན་པར་བརྩི་ དགོ།[༩༨]

ཆོས་ལུགས་ཐབས་མེད་བསྒྱུར་བཅུག་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༦༣ཁ) ཆོས་ལུགས་ཐབས་མེད་བསྒྱུར་བཅུག་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ། [༩༩]

འཁྱམས་ཉུལ།

༩༦༩ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་ལུ་བརྩི་བཀུར་ཡོད་མི་གི་རྣམ་གཞག་དང་མ་མཐུན་པར་ སྡོད་གནས་ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་ངོ་གཞན་ནམ་ རྒྱུ་དངོས་ཉེན་སྲུང་ལུ་རྣམ་རྟོག་བཙུགས་པའི་སྐབས་ དོན་ནང་ མི་དེ་གིས་དུས་མིན་འཁྱམས་པའམ་ འཆེལ་ཉུལ་ལུ་བརྟེན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འཁྱམས་ཉུལ་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

འཁྱམས་ཉུལ་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༦༥ འཁྱམས་ཉུལ་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཁྲིམས་འཆལ་གྱི་ཉེས་ཆད་སྨིན་དགོ།

འགྲུལ་ལམ་ལུ་བར་གེགས།

༩༦༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཟམ་པའམ་ འགྲུལ་ལམ་ ཟུར་ལམ་ མི་མང་གི་འགྲོ་ལམ་གཞན་ལུ་ བར་གེགས་འབད་ནིའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དམིགས་ བསལ་དབང་ཆ་མེད་རུང་ དེ་བཟུམ་མའི་བར་གེགས་རྐྱབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ འགྲུལ་ལམ་བར་ གེགས་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

---

[༩༨] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

[༩༩] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

Grading of Obstruction of thoroughfare

467. The offence of obstruction of thoroughfare shall be a petty misdemeanour.

Part Six (Miscellaneous Offences)

Chapter 30

(Offences against Privacy)

Eavesdropping

468. A defendant shall be guilty the offence of eavesdropping, if the defendant unlawfully engages in wiretapping, mechanical overhearing of conversation, or intercepting or accessing of an electronic communication.

Grading of Eavesdropping

469. The offence of Eavesdropping shall be a misdemeanour.

Unauthorized opening of mail or parcel

470. A defendant shall be guilty of the offence of an unauthorized opening of mail or parcel, if the defendant without lawful warrant intercepts and opens any mail or parcel not addressed to the defendant.

Grading of Unauthorized opening of mail or parcel

471. The offence of the unauthorized opening of mail or parcel shall be a misdemeanor.[100]

Chapter 31

(Computer Offences)

Tampering with computer materials

472. [101]

Grading of Tampering with computer materials

473. [102]

---

[100] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[101] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[102] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

འགྲུལ་ལམ་ལུ་བར་གེགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༩༨༧ འགྲུལ་ལམ་བར་གེགས་རྐྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

གླེང་གཞི་དྲུག་པ། ༼གནོད་འགེལ་སྣ་ཚོགས།༽

ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ།

༼སྐེར་དབང་དབ་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

སྐུང་ཉན།

༩༨༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ བརྒྱུད་སྒྲའམ་ འཕྲུལ་ཆའི་ཐོག་ལས་ སླབ་གླེང་ཉན་པ་ གློག་དཔྱད་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་འཇབ་འཛིན་ནམ་ བཀོལ་སྤྱོད་བར་ན་གཏོགས་ ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྐུང་ཉན་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྐུང་ཉན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༨༩ སྐུང་ཉན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

དབང་འཛིན་མེད་པར་ འགྲེམས་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པ།

༩༧༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རང་ཉིད་ལུ་ཁ་བྱང་མ་བཀོད་པའི་འགྲེམ་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ འཇབ་འཛིན་ནམ་ ཁ་ཕྱེ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ དབང་འཛིན་མེད་པར་ འགྲེམ་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

དབང་འཛིན་མེད་པར་ འགྲེམས་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༧༡ དབང་འཛིན་མེད་པར་འགྲེམས་ཡིག་གམ་ ལག་རྟགས་སྤོགས་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཕྲ་ སྨིན་དགོ། [100]

ལེའུ་སོ་གཅིག་པ།

༼གློག་རིག་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།༽

གློག་རིག་གི་དངོས་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པ།

༩༧༢ [101]

གློག་རིག་གི་དངོས་པོར་སྐྱོན་ཞུགས་རྐྱབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༧༣ [102]

---

[100] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་ཙོན་མཛད་པོད།

[101] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[102] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

Unlawful possession of computer materials

474. [103]

Grading of Unlawful possession of computer materials

475. [104]

Computer pornography

476. [105]

Grading of Computer pornography

477. [106]

Chapter 32
(Offences Related to Firearms and Weapons)

Illegal manufacturing of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

478. A defendant shall be guilty of the offence of illegal manufacturing of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon, if the defendant manufactures any type of firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon without the proper license to do so.

Grading of Illegal manufacturing of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

479. The offence of illegal manufacturing of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon shall be:

(a) A felony of the fourth degree; or

(b) Life imprisonment, if the offence consists of manufacturing a weapon of mass destruction.

Illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

480. A defendant shall be guilty of the offence of illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon if the defendant possesses a

[103] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[104] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[105] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[106] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ གློག་རིག་གི་དངོས་པོ་འཆང་བ།

༩༧༩ [103]

ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པར་ གློག་རིག་གི་དངོས་པོ་འཆང་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༧༥ [105]

གློག་རིག་གི་འཆལ་སྤྱོད་གཟུགས་བརྙན།

༩༧༦ [104]

གློག་རིག་འཆལ་སྤྱོད་གཟུགས་བརྙན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༧༧ [106]

ལེའུ་སོ་གཉིས་པ།

ཁོ་མཚོན་དང་ མཚོན་ཆ་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོས་པའི་ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན།

༩༧༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་ལག་ཁྱེར་མེད་པར་ ཁྲིམས་འགལ་སྤེ་བཟོ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོ་བའི་ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོས་པའི་ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༧༩ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཟོ་བའི་ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེཿ

(ཀ) དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་ནམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་གནོད་འགེལ་འདི་རྒྱ་ཆེར་སྟོར་བའི་ཁོ་མཚོན་ཡིན་པ་ཅིན་ཚེ་བཙོན་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་འཆང་བའི་ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན།

༩༨༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་འཆང་བའམ་ རང་སོའི་བཀོལ་སྤྱོད་གྲ་སྒྲིག་འབྱུང་ཐབས་ལུ་འཆང་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་

---

[103] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[105] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[104] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[106] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཙོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

firearm, ammunition, or explosive, on oneself or has a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon otherwise readily available for the defendant's use unless:

(a) The defendant is licensed or otherwise authorized by law to possess the firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon; or

(b) The firearm is of a type commonly used in a lawful sport.

Grading of Illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

481. The offence of illegal possession of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon shall be a felony of the fourth degree.

Illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

482. A defendant shall be guilty of the offence of illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon, if the defendant sells, purchases, exports or imports or otherwise procures firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon without the proper license to do so.

Grading of Illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon

483. The offence of illegal sale or purchase of a firearm, ammunition, explosive, or other lethal weapon shall be a felony of the fourth degree.

Illegal pointing of a firearm

484. A defendant shall be guilty of the offence of illegal pointing of a firearm, if the defendant knowingly or recklessly points a firearm at or in the direction of another person, whether or not the firearm is loaded.

Grading of Illegal pointing of a firearm

485. The offence of illegal pointing of a firearm shall be a felony of the fourth degree.

Display of a weapon

486. A defendant shall be guilty of the offence of display of a weapon, if the defendant purposely threatens or intimidates another person by displaying a weapon.

སྤེ་འཆང་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་ཨིན་རུང་ གཤམ་དོན་འཐོན་པ་ཅིན་རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་ནི་མེད་པའི་ཐད།

(ཀ) གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་འཆང་ཆོག་པའི་ཆོག་ཐམ་མམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་འཛིན་གྲུབ་པའམ།

(ཁ) ཁྲིམས་མཐུན་རྩེད་མོ་རྩེ་སར་ ནམ་རྒྱུན་འཆང་སྤྱོད་འབད་ཆོག་པའི་གོ་མཚོན་གྱི་རིགས།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་འཆང་བའི་གོ་མཚོན་དང་མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཉེས་རིམ།

༩༨༡ ཁྲིམས་འགལ་འབད་འཆང་བའི་གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་།

༩༨༢ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཆོག་ཐམ་མེད་པར་ གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་བཙོངས་པའམ་ ཉོས་པ་ ཕྱིར་ཚོང་ ནང་འདྲེན་ གཞན་ཡང་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ཀྱི་མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་གི་ཉེས་རིམ།

༩༨༣ གོ་མཚོན་དང་ མདེའུ་ འབར་ཛས་ མཚོན་ཆ་གདུག་ཅན་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཚོན་དཔགས་པ།

༩༨༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་ནམ་ སྣང་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས་ མདེའུ་བཙུགས་པ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ མི་གཞན་ཞིག་ལུ་གོ་མཚོན་དཔགས་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཚོན་དཔགས་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཚོན་དཔགས་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༨༥ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་གོ་མཚོན་དཔགས་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

མཚོན་ཆ་སྟོན་པ།

༩༨༦ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་མཚོན་ཆ་སྟོན་ཏེ་མི་གཞན་ཞིག་ལུ་ དེ་བླག་འཆི་རྐྱེན་གྱི་འཇིགས་སྣང་སྟོན་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ མཚོན་ཆ་སྟོན་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

Grading of Display of a weapon

487. [107]The offence of display of a weapon shall be a:

(a) Misdemeanor if the weapon is a firearm; or

(b) Petty misdemeanor if the weapon is other than firearms.

False alarm

488. A defendant shall be guilty of the offence of false alarm, if the defendant circulates a report or warning of an impending bombing or other catastrophe knowing that the report or warning is false or baseless and that it is likely to cause public inconvenience or alarm.

Grading of False alarm

489. The offence of false alarm shall be a petty misdemeanour.

Chapter 33

(Offences Related to Protected Species, Controlled & other Harmful Substances)

Risking the protected species

490. A defendant shall be guilty of the offence of risking the protected species, if the defendant unlawfully hunts, destroys, captures, collects, transacts or deals in the sale of any animal or plant species or its parts or other conducts which shall be harmful or risky to the survival of such species recognized as protected under the law.

Grading of risking the protected species

491. The offence of the risking of the protected species shall be a felony of the fourth degree.[108]

---

[107] Section and sub-sections as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.
[108] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

མཚོན་ཆ་སྟོན་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༨༧ [१०७] མཚོན་ཆ་སྟོན་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད།

(ཀ) མཚོན་ཆ་འདི་གོ་མཚོན་ཨིན་པ་ཅིན་ ཉེས་ཕྲ་ ཡང་ན།

(ཁ) མཚོན་ཆ་འདི་་གོ་མཚོན་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཨིན་པ་ཅིན་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

བརྡ་དཀྲོགས་རྫུན་མ།

༩༨༨ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ མི་མང་ལུ་སུན་འཚེར་རམ་ བརྡ་དཀྲོགས་འབྱུང་སྲིད་ནི་ཨིནམ་ ཤེས་བཞིན་དུ་ འབར་ལ་ཁད་པའི་གས་རྫས་སམ་ ཉེས་ལས་ རྐྱེན་ངན་གཞན་གྱི་སྙན་ཞུ་ ཡང་ན་ ཉེན་བརྡ་བྱིན་པའམ་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བརྡ་དཀྲོགས་རྫུན་མའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བརྡ་དཀྲོགས་རྫུན་མའི་ཉེས་རིམ།

༩༨༩ བརྡ་དཀྲོགས་རྫུན་མའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

ལེའུ་སོ་གསུམ་པ།

༼བདག་བཟུང་གི་སེམས་ཅན་ ཚད་འཛིན་དང་ གནོད་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་དང་འབྲེལ་ བའི་གནོད་འགེལ།༽

བདག་བཟུང་གིསྡེ་ཚན་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བ།

༩༩༠ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་མ་མཐུན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་མཐུན་སྲུང་སྐྱོབ་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་སྡེ་ཚན་གང་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ལུ་གནོད་སྐྱོན་བཀལ་བའམ་ རྩ་མེད་བཟོ་བ་ བཟུང་བ་ བསྡུ་ལེན་ ཉེན་ཁ་ཅན་གྱི་ཉོ་བཙོང་ ཡང་ན་ འབྲེལ་བ་འཐབ་སྟེ་ སེམས་ཅན་ནམ་ སྔོ་ཤིང་གི་སྡེ་ཚན་གང་ཞིག་གཏོང་ལེན་འབད་བ་ ལག་ལེན་འཐབ་པ་ དེའི་ཆ་ཤས་ཉོ་བཙོང་ངམ་ ཕྱིར་ཚོང་འཐབ་ཆེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་བདག་བཟུང་གི་སྡེ་ཚན་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བདག་བཟུང་གིསྡེ་ཚན་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༩༡ བདག་བཟུང་གི་སྡེ་ཚན་ལུ་ཉེན་འཚུབས་བཀལ་བའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ། [१०८]

---

[१०७] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དང་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ཚུ་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

[१०८] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་གིས་ དོན་ཚན་དེ་བཞིན་འཕྲི་སྐོན་མཛད་ཡོད།

Illegal hunting or fishing

492. A defendant shall be guilty of the offence of illegal hunting or fishing if the defendant kills, injures, destroys, captures, collects or otherwise takes any wild animals or fishes except in accordance with law.

Grading of Illegal Hunting or fishing

493. The offence of Illegal hunting or fishing shall be a petty misdemeanour.

Genetic interference

494. A defendant shall be guilty of the offence of genetic interference, if the defendant unlawfully and without any authorisation interferes, or exploits with the genetic resource of any plant or animal species.

Grading of genetic interference

495. The offence of genetic interference shall be a felony of the fourth degree.

Illegal cultivation, production or manufacturing

496. [109]

Grading of Illegal cultivation, production, or manufacturing

497. [110]

Illegal transaction of controlled substances

498. [111]

Grading of Illegal transaction of controlled substances

499. [112]

Possession of a controlled substance

500. [113]

---

[109] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[110] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[111] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[112] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[113] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་བཟུང་།

༩༩༢ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་རི་དྭགས་ སེམས་ཅན་ནམ་ ཉའི་རིགས་གང་རུང་ཞིག་བསད་པའམ་ གནོད་འཚེ་བཀལ་བ་ རྩ་མེད་བཟོ་བ་ བཟུང་བ་ བསྡུ་ལེན་འབད་བ་ འབག་སོང་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་ བཟུང་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་བཟུང་གི་ཉེས་རིམ།

༩༩༣ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཤ་བསད་ཉ་བཟུང་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་པ་ཡང་ཕྲ་སྨིན་དགོ།

སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས།

༩༩༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་དང་དབང་འཛིན་གང་ཡང་མེད་པར་ སྔོ་ཤིང་ངམ་ སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཚན་གང་ཞིག་གི་སྐྱེ་འཕེལ་སླར་བྱུང་གི་རིགས་ལུ་ ཐེ་གཏོགས་སམ་བཀོལ་སྤྱོད་ འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་ཉེས་རིམ།

༩༩༥ སྐྱེ་འཕེལ་ཐེ་གཏོགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་བཞི་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཏབ་པའམ་ ཐོན་ཤུགས་བཏོན་པ་ བཟོ་བ།

༩༩༦ [१०९]

ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་བཏབ་པའམ་ ཐོན་ཤུགས་བཏོན་པ་ བཟོ་བའི་ཉེས་རིམ།

༩༩༧ [११०]

ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉོ་བཙོང་འཐབ་པ།

༩༩༨ [१११]

ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་ ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ ཉོ་བཙོང་འཐབ་པའི་ཉེས་རིམ།

༩༩༩ [११२]

ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་རྫས་འཆང་བ།

༥༠༠ [११३]

---

[१०९] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[११०] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[१११] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

[११२] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཧྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མ་གིས་ ཆ་མེད་མཛད་གྲུབ།

Grading of Possession of a controlled substance

501. [114]

Adulteration of drugs

502. A defendant shall be guilty of the offence of adulteration of drugs, if the defendant alters, adulterates, or otherwise make impure by adding a foreign or inferior substance, thereby creating a substantial risk to the public.

Grading of Adulteration of drugs

503. The offence of adulteration of drugs shall be a felony of the third degree.

Sale of a prescription for a controlled substance

504. A defendant shall be guilty of sale of a prescription for a controlled substance, if the defendant knowingly sells a controlled substance or prescription drug to a person other than the person to whom the controlled substance or drug was prescribed or sells the prescription itself to a person other than the person to whom the controlled substance or drug was prescribed or sells or distributes an adulterated drugs.

Grading of sale of a prescription for a controlled substance

505. The offence of sale of a prescription for a controlled substance shall be a misdemeanour.

Illegal sale and use of harmful chemical substance

506. A defendant shall be guilty of the offence of illegal sale or use of harmful chemical substance, if the defendant except for household purpose unlawfully sells, imports, exports or uses any harmful chemical substances including solvents and pesticides without any licence or authorization.[115]

[114] Repealed by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[115] Section as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011.

ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་འཆང་བའི་ཉེས་རྩིམ།

५०१ [1]

སྨྲིད་སྨན་བསྐྱུར་བཀོད།

५०२ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ སྨྲིད་སྨན་ལུ་སྐྱུར་བཀོད་ཀྱབ་པའམ་ བསྟེ་ལྷད་ བཅོག་གྱིབ་གཞན་གྱི་ཐོག་ལས་སྐྱོན་ཞུགས་བཅུག་སྟེ་ མི་མང་ལུ་གནོད་འཚེ་ཚབས་ཅན་གྱི་ཉེན་ཁ་རྐུ་ཆེར་བཟོ་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ སྨྲིད་སྨན་ལུ་སྐྱུར་བཀོད་ཀྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

སྨྲིད་སྨན་བསྐྱུར་བཀོད་ཀྱི་ཉེས་རྩིམ།

५०३ སྨྲིད་སྨན་ལུ་སྐྱུར་བཀོད་ཀྱབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྨིན་དགོ།

བཀོད་འཛིན་ཡོད་པའི་ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཅོངས།

५०९ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞེག་གིས་ཤེས་བཞིན་དུ་ ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་དང་སྨན་ཇུས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ བཀོད་འཛིན་ཡོད་མི་ལུ་མེན་པར་ མི་གཞན་ཞེག་ལུ་བཅོངས་བཏམ་ ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་དང་ སྨན་ཇུས་དེའི་བཀོད་འཛིན་ཡང་བཅོངས་པ་ བསྟེ་ལྷད་ཀྱི་སྤྱོ་ཇུས་བཀྲམ་སྤེལ་འབད་བ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་ བཀོད་འཛིན་ཡོད་མི་ ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཅོངས་འཐབ་པའི་ གནོད་འགེལ་གྱི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ།

བཀོད་འཛིན་ཡོད་པའི་ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཅོངས་གི་ཉེས་རྩིམ།

५०५ བཀོད་འཛིན་ཡོད་པའི་ ཚད་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་ཇུས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཅོངས་འཐབ་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་ ཉེས་ཟླ་སྨིན་དགོ།

གནོད་སྐྱོན་གྱི་ཇུས་སྤྱོངས་ ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཅོངས་ངམ་སྤྱོད་པ།

५०८ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཅིག་གིས་ ཁྱེམ་གྱི་དགོས་མཁའི་དོན་ལུ་ཕིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ ཆོག་ཐམ་མེད་པར་ཁྲིམས་འགལ་ཐོག་ གནོད་སྐྱོན་གྱི་ཇུས་སྤྱོངས་ བཞུ་ཇུས་དང་འབྲུབ་སྨན་ཡང་བཅོངས་པའམ་ ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་ཚོང་ བཀོལ་སྤྱོད་འཐབ་པ་ཅིན་ རྩོད་ཟླ་དེ་གནོད་སྐྱོན་གྱི་ཇུས་སྤྱོངས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་ཡོད་པའི་ གནོད་འགེལ་ཡོད་པའི་ཉེས་སྐྱོན་ཡིན་པར་བརྩི་དགོ། [2]

---

[1] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་)ཟཧཁ་ཁྲིམས། ২০২১ ཟླ་མ་གཅིག ཚ་མེད་ཤཙ་ཀུབ།

[2] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་)ཟཧཁ་ཁྲིམས། ২০২১ ཟླ་མ་གཅིག ཚ་མེད་ཤཙ་ཀུབ།

[3] འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་)ཟཧཁ་ཁྲིམས། ২০১১ ཟླ་མ་གཅིག ངོ་ཤེས་ཀྱི་བཞིའི་འཕྲི་བྱོན་ཤཙ་ཡོད།

Grading of Illegal sale and use of harmful chemical substance

507. [116]The offence of the illegal sale and use of harmful substances shall be:

(a) A misdemeanor if found selling; or

(b) Petty misdemeanor if found using.

Chapter 34
(Corporate or Other Business Association's Criminal Liability)

Conviction of a corporation or other business association

508. A corporation or other business association may be convicted of the commission of an offence, if the offence:

(a) Consists of an omission to discharge a specific duty of affirmative performance imposed on a corporation or other business associations by law;

(b) Is when the corporation or other business associations failed to create and maintain a corporate culture that required compliance with the relevant law; or

(c) Is committed by the Board of Directors or by a high managerial agent acting on behalf of the corporation or other business association and within the scope of their office or employment.

509. Whenever a duty to act is imposed by law upon a corporation or other business association, an agent of the corporation or other business association, who has primary responsibility for the discharge of the duty is legally accountable for a reckless omission to perform the duty to the same extent as, if the duty were imposed by law directly upon the corporation, other business association, or the agent.

510. A person convicted of an offence by reason of the legal accountability for the conduct of a corporation or other business association shall be subjected to the

[116] Section and sub-sections as amended by the Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

གཞོད་སྐྱོན་གྱི་ཇ་སྣོང་སྤྱོད་ཁྲིམས་འགལ་ཉོ་བཙོང་ངམ་སྤྱོད་པའི་ཉེས་རིམ།

५०७ [1] གཞོད་སྐྱོན་གྱི་ཇ་སྣོང་ཉོ་བཙོང་དང་སྤྱོད་པའི་གཞོད་འགེལ་དེ།

(ཀ) གལ་སྲིད་བཙོང་པ་ཅིན་ ཉེས་ཐུབམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ ཉེས་པ་ཡང་ཐུ་སྨིན་དགོ

ལེའུ་སོ་བཞི་པ།

ཇ་ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཉེས་འཁྲི།།

ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཁྲིམས་གཅོད།

५०५ གལ་སྲིད་ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་ལུ་ གཞོད་འགེལ་ལས་བཀྲེན་ཏེ་ཁྲིམས་གཅོད་མཛད་ཆོགཔཨ

(ཀ) ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་ལུ་ ཁྲིམས་ནང་ཡོགས་སུ་བཀོད་པའི་ འཐད་སྐྱབ་ཀྱི་འགན་འཁྱར་བསྟར་སྤྱོད་མ་འཐབ་པའམ།

(ཁ) ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་དེ་གིས་ དངོས་འཛོལ་གྱི་ཁྲིམས་དང་ མཐུན་པའི་ལས་འཛིན་གྱི་ སྡུར་སྤོལ་བཟོ་ནི་དང་ རྒྱུན་སྐྱོང་མ་འཐབ་པ།

(ག) བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ནམ་ འཛིན་སྐྱོང་ལས་འགན་པ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་གིས་ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་དང་ ཡང་ན་ ཡིག་ཚང་གི་ལས་གཡོག་པ་ནང་འཁོད་ལུ་ གཞོད་འགེལ་འཐབ་པ།

५०६ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་ དེའི་ལས་ཚབ་ཚུ་ལུ་ ནམ་རང་ཨིན་རྒྱང་ ཁྲིམས་དང་འཁྱིལ་ འགན་འཁྱར་བཀག་པའི་སྐབས་ འགན་འཁྱར་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ལུ་འགན་གཅོ་བོ་འཁྱི་མི་འདི་གིས་ སྤྱང་མེད་ཐོག་ལུ་བཞག་པ་ཅིན་ དེ་ལུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྱིལ་བའི་འཁྱི་འགན་ཡོད་པ་ལས་ གོང་གི་ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་ དེའི་ལས་ཚབ་བཅས་ལུ་ ཁྲིམས་དང་འཁྱིལ་ཏེ་འབད་དགོ་པའི་འགན་འཁྱར་ཐད་ཀར་བཀལ་མི་དེ་ དང་ལེན་མ་འབད་བ་ཨིནམ་སྦེ་བཙུགས་དགོ།

५७० མི་ངོ་ཞེག་གིས་ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འཛོལ་མཐུན་ཚོགས་དེའི་ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་འཁྱི་བའི་ བྱ་སྤྱོད་ལུ་བཏེན་ཏེ་ གཞོད་འགེལ་ལུ་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་

[1] འཚུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡིག་)ཟཧའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཟན་མ་གྲིས་ དོན་ཚན་དང་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་ཚུ་ དེ་བཞིན་འཕྲི་ཡིག་མཚན་ཨོང་།

sentence authorized by law that can be imposed, when a natural person is convicted of that offence.

Damages for a corporation's or other business association's criminal liability

511. In addition to damages available under this Penal Code, a Court may order a corporation's or business association's charter, certificate or license to be forfeited, revoked, or dissolved upon a finding that:

(a) The Board of Directors or a high managerial agent has in conducting the corporation's or other business association's affairs purposely engaged in a persistent course of criminal conduct; and

(b) The public interest requires forfeiture, revocation, or dissolution of the corporation or other business association in order to prevent future criminal conduct of the same or similar nature.

512. In addition to the prosecution of the corporation or other business association members of the Board of Directors and high managerial agents also may be prosecuted and imposed fines and/or sentenced to imprisonment for the same criminal conduct.

Chapter 35
(Amendment & Authoritative Text)

Amendment

513. The addition, variation or repeal of this Code shall be made by the Parliament.

Authoritative Text

514. The *Dzongkha* text shall be the authoritative text, if there exits any difference in meaning between the *Dzongkha* and the English text.

ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་བཀལ་བའི་ཁྲིམས་ཚད་འདི་ གནོད་འགེལ་གཅིག་མཚུངས་ལུ་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་དེ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པར་བཀལ་དགོ།

ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་གཞན་གྱི་ཉེས་འཁྲིར་གྱོང་འཐུས།

༥༧༡ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་བའི་གྱོང་འཐུས་ཐོབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་ཚད་ ལྷན་ཐབས་ལུ་གཤམ་དོན་འཐོན་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་དེའི་སྒྲིགས་གཞི་ ལག་ཁྱེར་ ཆོག་ཐམ་ཚུ་དབང་ལེན་མཛད་ནི་ ཡང་ན་ ཕྱིར་བཤོལ་ ཆ་མེད་བཏང་ནིའི་ཐདཿ

(ཀ) བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ནམ་ འཛིན་སྐྱོང་ལས་འགན་པ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་གིས་ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་བཅས་ཀྱི་ལས་དོན་ཚུ་ ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྒོ་ལས་ ལམ་འདྲེན་ནན་བསྐུལ་ཐོག་ལས་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ནང་གཏོགས་པ་དང་།

(ཁ) ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་གཅིག་མཚུངས་འབྱུང་འགྱུར་བཀག་ཐབས་ལུ་ མི་མང་གི་མཐའ་དོན་ལུ་དགོས་མཁོ་འབྱུང་ཚེ་ ལས་འཛིན་ནམ་ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་དེ་ དབང་ལེན་ནམ་ ཕྱིར་བཤོལ་ ཆ་མེད་གཏང་དགོཔ་འབྱུང་བའི་སྐབས།

༥༧༢ ལས་འཛིན་ནམ་ ཚོང་འབྲེལ་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་བཀོད་ཚོགས་མདོ་ཆེན་ ལས་ཚབ་ཀྱི་འཛིན་སྐྱོང་པ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་གིས་ ཉེས་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་གཅིག་མཚུངས་འཐབ་པའི་རིགས་ལུ་ ཉེས་བཤེར་མཛད་ཆོག་པའི་ཁར་ ཉེས་ཆད་དམ་ བཅོན་འཇུག་ ཁྲིམས་ཚད་བཀལ་ཆོག།

ལེའུ་སོ་ལྔ་པ།

༼འཕྲི་སྣོན་དང་ ཆ་གནས།༽

འཕྲི་སྣོན།

༥༧༣ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ ཁ་སྐོང་ངམ་སྒྱུར་བཅོས་ ཆ་མེད་བཅས་ཀྱི་འཕྲི་སྣོན་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ གྲོས་ཚོགས་ལས་མཛད་དགོ།

ཆ་གནས།

༥༧༤ རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་ཡིག་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གོ་དོན་མ་འདྲཔ་རེ་རྟོགས་ཚེ་ རྫོང་ཁའི་དེབ་བསྒྲིགས་འདི་ལུ་ཆ་གནས་བཞག་དགོ།

སྨོན་ཚིག

ཡག་དག་དགེ་བཅུའི་ཁྲིམས་འཆལ་སོར་ཆུད་དང་། །ཉེས་མེད་སྐྱོབ་ཐབས་འབྲེལ་ཚད་དོན་ལྡན་གྱི། །
བྱང་ཆུབ་ལམ་འདྲེན་ཁྲིམས་དེབ་ལེགས་བསྐྲུན་པས། །འཕགས་ནོར་བདུན་ལྡན་ཞི་བདེས་མཚམས་སྦྱར་ཤོག །

དྲང་ཁྲིམས་ཟེའུ་འབྲུ་རྒྱས་པའི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། །རྩོད་པའི་འུར་སྒྲོག་འཕུར་ལྡིང་ངོམས་པའི་དཔྱིད། །
བདེན་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་དྲང་པོའི་སྟངས་འཛིན་གྱིས། །བསམ་སྦྱོར་ངན་པའི་གདུག་རྩུབ་ཞི་བར་ཤོག །

ཉེས་སྤྱོད་རང་གཟུགས་དངོས་སུ་སྟོན་རྩ་ན། །ཁ་དྲག་བཙན་ཀྱང་བྱ་ཐབས་ཡེ་ནས་བྲལ། །
སྔར་བྱས་ལས་ལ་འགྱོད་སེམས་དྲག་པོ་ཡིས། །ཡ་རབས་བརྟུལ་ཞུགས་མཆོག་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །

བསྟན་སྲིད་ལུགས་གཉིས་དབུ་འཕང་དགུང་དུ་འཕྱུར། །བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུས་ས་སྟེང་ཡོངས་ཁྱབ་ཅིང་། །
མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་བཞེད་དོན་ལྷུན་འགྲུབ་སྟེ། །རྒྱལ་བརྒྱུད་རིང་ལུགས་སྲིད་མཐར་ཡུན་གནས་ཤོག །

དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཕྲིན་ལས་གདུཊ་དཀར་འོག །འཚོ་བའི་མངའ་འབངས་ཐུཊ་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་ཞིང་། །
ཞི་བསིལ་ཕན་བདེའི་དཔལ་གྱིས་དབུགས་འབྱིན་ཏེ། །མཐར་ཐུག་མངོན་སངས་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་རུ་སྨོན། །

འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་

༢༠༠༡ ཅན་མ།



Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2001

འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་

༢༠༠༡ ཅན་མ།



Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan 2001

As amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendement) Act of Bhutan 2021, and shall come into force on the 6th Day of the 1st Month of Iron Female Ox Year of the Bhutanese Calendar corresponding to the 17th Day of the 2nd Month of 2021.

མཆོད་བརྗོད།

ཨོཾ་སྭསྟི། ཆོས་ཀུན་དོན་དམ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བྲལ་ཡང་། །ཀུན་རྫོབ་རྟེན་འབྱུང་བསླུ་བ་མེད་གཟིགས་ནས། །
རྒྱུ་འབྲས་ཐེག་པའི་ཆོས་ཆར་འབེབས་མཛད་པའི། །མཉམ་མེད་སྟོན་མཆོག་ཤཱཀྱའི་རྒྱལ་པོར་འདུད། །

རྒྱལ་ཀུན་ཐུགས་རྗེའི་ཕུང་པོ་གཅིག་བསྡུས་ནས། །ངོ་མཚར་པདྨའི་སྦྲུབས་ནས་ལེགས་བལྟམས་པའི། །
སྙིགས་མའི་རྒུད་པ་སེལ་བའི་སྐྱབས་གཅིག་པུ། །འཆི་མེད་མགོན་པོའི་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོས་མཆོད། །

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་མར་མི་དྭགས་གསུམ་དང་། །མཁས་པའི་རྩེར་སོན་ཀུན་མཁྱེན་རྣམ་གསུམ་སྟེ། །
སྤྲུལ་པའི་གཏེར་ཆེན་པདྨ་གླིང་པ་སོགས། །རིས་མེད་སྐྱེས་ཆེན་ཡོངས་ལ་དད་ཕྱག་བརྩེགས། །

ཁྱད་པར་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་སྟོན་ཟླ་ཡིས། །ལྗོངས་འདིར་བདེ་སྐྱིད་ཀུ་མུད་འབྱེད་མཛད་ཅིང། །
ཁ་བཞིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཟླུམ་པོར་སྒྱུར་བའི་མགོན། །བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པར་འདུད། །

མཁྱེན་པས་ལུགས་བརྒྱུར་གཟིགས་པའི་སྤྱན་ཡངས་ཤིང་། །བརྩེ་བས་མངའ་འབངས་ཡོངས་ལ་མ་བཞིན་བྱམས། །
ནུས་པའི་ཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིས་དབང་བསྒྱུར་པའི། །བརྒྱུད་འཛིན་རྒྱལ་པོ་རིམ་བྱོན་ཕྱག་གི་གནས། །

འཛམ་གླིང་འདི་ན་ཞི་བདེ་འབྱུང་བའི་གནས། །དགྲ་གཉེན་ཆགས་སྡང་ཕྱོགས་ལྷུང་རྙོག་མ་བྲལ། །
དཀར་ནག་བདེན་རྫུན་དྲི་མ་དག་བྱེད་པའི། །ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་མ་དྲོས་མཚོ་ཆེན་འཁྱིལ། །

དབྱེ་ན་ལྷ་ཆོས་དགེ་བཅུ་རང་བཞིན་ཁྲིམས། །མི་ཆོས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་བཅས་ཁྲིམས་ཏེ། །
དེ་ལས་དར་གྱི་མདུད་དང་གཉའ་ཤིང་དཔེས། །ཆོས་ཁྲིམས་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཟུང་འབྲེལ་ཆུ་བོ་བབས། །

བརྗོད་དོན་ཕུན་ཚོགས་རྣམ་པར་སྒེག་པའི་གཟུགས། །ལེའུ་བཅུ་བདུན་མཚོན་པའི་ཁྲིམས་གཞུང་དང་། །
བཀའ་དོན་གསེར་གྱི་ཐིག་ལེའི་དགོངས་པའི་བཅུད། །དེང་རབས་ཉེར་མཁོའི་ཡང་སྙང་རབ་ཕྱུངས་ཤིང་། །

རིམ་གྱིས་པ་དང་རྣམ་དག་རྩོད་བཤེར་སོགས། །བསྟར་སྤྱོད་དཀའ་བའི་གནད་ཕིགས་བྱ་བདེ་བ། །
ཇི་ལྟར་སྤྱོད་ཚུལ་གཟུགས་བརྙན་གསལ་འཆར་བའི། །ཁྲིམས་དེབ་མེ་ལོང་གསར་པ་བསྐྲུན་པར་བྱ། །

Table of Contents

Content	Page no.
PREAMBLE	
PRELIMINARY	
Short Title, Commencement and Extent	1
Amendment	1
PART I GENERAL PROCEDURES	
CHAPTER 1 Principles of the Judiciary	
The Independence of the Judiciary	2
Equal Justice under Law	2
Open Trial	2
Non-Interference	3
Impartiality	3
Habeas Corpus	4
CHAPTER 2 The Structure of the Court	
The Structure of the Courts	4
The Supreme Court	4
The High Court	5
The *Dzongkhag* Court	5
The *Dungkhag* Court	5
Appointment of *Drangpons*	6
Appointment of *Rabjams*	6
Oath of Allegiance and Secrecy	6
The National Judicial Commission	7
The Chairman of the National Judicial Commission	7
Tenure	7

དོན་ཚན། ཤོག་གྲངས།

ངོ་སྤྲོད།

སྔོན་བརྗོད།

མཚན་བསྡུས་དང་ འགེ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད།.....༡

བསྒྲུར་བཅོས།.....༡

བམ་ཚན་དང་པ། སྤྱིར་བཏང་གནད་སྤྱི།

ལེའུ་དང་པ། ཁྲིམས་སྤེའི་རྩ་དོན།

ཁྲིམས་སྤེའི་རང་དབང་།.....༢

ཁྲིམས་འགག་དབྱེར་མེད་འབྲ་མཉམ།.....༢

ཀུན་མཐོང་རྟོད་བཤེར།.....༢

ཐེ་གཏོགས་མེད་པ།.....༣

དང་སྟོམས།.....༣

ངོ་བཅར་ཐོབ་དབང་།.....༤

ལེའུ་གཉིས་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གནས་རིམ།

ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གནས་རིམ།.....༤

མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།.....༤

ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།.....༥

རྩོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།.....༥

དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།.....༥

དང་དཡོན་གྱི་བདག་རྒྱུན།.....༦

རབ་འབྱམས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན།.....༦

ཐ་ཚིག་དང་ཁས་བླངས་དམ་བཅའ།.....༦

རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྤེའི་ལྷན་ཚོགས།.....༧

གནས་ཡུན།.....༧

CHAPTER 3 Jurisdiction

Jurisdiction of the Supreme Court 7

Appellate Jurisdiction of the Supreme Court 8

Advisory Jurisdiction 8

Inherent Powers.....8

Extra-territorial Jurisdiction 8

Jurisdiction of the High Court.....9

Original Jurisdiction of the High Court 9

Appellate Jurisdiction 9

Original Jurisdiction of *Dzongkhag* Court 9

Appellate Jurisdiction of *Dzongkhag* Court.....9

Original Jurisdiction of *Dungkhag* Court.....10

Automatic Enforcement Orders 10

CHAPTER 4 Powers of the Judiciary

Power to Adjudicate.....10

Power to fill Lacuna 11

International Law 11

Power to Make Rules 11

CHAPTER 5 Registration

Registration 12

Miscellaneous Matter.....13

Jabmi 13

Legal Aid.....13

CHAPTER 6 Summons

Scope of the Summons.....13

Power to issue Summons 13

Subpoena and summons for witness 14

ལེའུ་གསུམ་པ། དབང་ཐུབ།

མདོན་མཐོའི་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཐུབ།.....๒

མདོན་མཐོའི་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་སར་མཐོ་གཏུགས་དབང་ཐུབ།.....๔

གོོས་འབྲལ་དབང་ཐུབ།.....๔

རང་གནས་དབང་ཚད།.....๔

ས་ཆོན་དབང་ཐུབ་ལུ་མ་བསྡུ་བ།.....๔

ཆེ་མཐོའི་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཐུབ།.....๘

ཆེ་མཐོའི་ཁྱིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ ཐོག་མའི་དབང་ཐུབ།.....๘

མཐོ་གཏུགས་དབང་ཐུབ།.....๘

རྩོང་ཁག་ཁྱིམས་སའི་ཐོག་མའི་དབང་ཐུབ།.....๘

རྩོང་ཁག་ཁྱིམས་སའི་མཐོ་གཏུགས་དབང་ཐུབ།.....๘

དྲུང་ཁག་ཁྱིམས་སའི་ ཐོག་མའི་དབང་ཐུབ།.....๑๐

རང་བྱུང་བསྟར་སྤྱོད་བཀའ་རྒྱ།.....๑๐

ལེའུ་བཞི་པ། ཁྱིམས་སྲེའི་དབང་ཚད།

རྩོད་བཤེར་དབང་ཚད།.....๑๐

ཚད་གསོའི་དབང་ཚད།.....๑๑

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྱིམས།.....๑๑

བཅའ་ཡིག་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད།.....๑๑

ལེའུ་ལྔ་པ། རྩོད་འཛིན།

རྩོད་འཛིན།.....๑๔

གནད་དོན་སྣ་ཚོགས།.....๑๓

རྒྱབ་མི།.....๑๓

ཁྱིམས་ཀྱི་སྐྱེགས་གསོ།.....๑๓

ལེའུ་དྲུག་པ། འགྲུགས་བཏུ།

འགྲུགས་བརྡའི་ཐུབ་ཁོངས།.....๑๓

འགྲུགས་བརྡ་གནང་ནིའི་དབང་ཚད།.....๑๓

དཔང་པོ་འདུན་བདར་དང་ འགྲུགས་བརྡ།.....๑๙

Summons....14
Service of Summons....15
Serving of Summons Outside Jurisdiction....15
Return of Service....16
Failure to Answer a Service of Process or Summons....16
Payment for Witness....16
Sua Sponte Summons....16
CHAPTER 7 Discovery
Purpose of Discovery....17
Scope of Discovery....17
Limits of Discovery....17
Timing of Discovery....18
Failure to Comply with Discovery....18
Retention of Evidence....18
CHAPTER 8 Specific Discovery Devices
Affidavit....19
Oral Deposition....19
Written Interrogatories....20
Impeachement....20
Unavailable Witnesses....20
Retraction or Striking out Evidence....20
CHAPTER 9 Information Privileged from Discovery
Work-Product....20
Financial Information....21
Insurance policy....21
Protective and Modifying Orders....21

འགུགས་བརྡ། ༡༩
འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན། ༡༥
ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཕྱི་ཁར་ འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན། ༡༥
སྐྱེལ་འདྲེན་འབྱོར་ལན། ༡༦
སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་རྩོད་རིམ་མམ་ འགུགས་བརྡར་ལན་འདེབས་མ་གྲུབ་པ། ༡༦
དཔང་པོར་དངུལ་སྤྲོད། ༡༦
ཁྲིམས་སའི་བཞེད་དོན་གྱི་འགུགས་བརྡ། ༡༦

ལེའུ་བདུན་པ། བཙལ་རྙེད།

བཙལ་རྙེད་ཀྱི་དགོས་དོན། ༡༧
བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས། ༡༧
བཙལ་རྙེད་ཀྱི་མཚམས་ཚོད། ༡༧
བཙལ་རྙེད་ཀྱི་དུས་ཚོད། ༡༨
བཙལ་རྙེད་ལུ་ བཀའ་མ་སྒྲུབ་པ། ༡༨
སྒྲུབ་བྱེད་བསྐྱར་འཛིན། ༡༨

ལེའུ་བརྒྱད་པ། དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་བཙལ་རྙེད་འབད་ཐང་།

འབའ་གན། ༡༩
ངག་བརྗོད། ༡༩
ཡིག་ཐོག་འདྲི་རྩད། ༢༠
དཔང་པོ་ཆ་མེད། ༢༠
དཔང་མེད། ༢༠
སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར་ལོག་གམ་ ཕྱིར་བཤོལ། ༢༠

ལེའུ་དགུ་པ། བཙལ་རྙེད་ཆོག་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ།

བྱས་བཤུལ། ༢༠
རྩིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ། ༢༡
ཉེན་སྲུང་གི་ཡིག་འཛིན། ༢༡
རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ། ༢༡

CHAPTER 10 Attachment
Attachment of Property 21
Grounds and Due Process 22
Ex-parte Attachment 23
Claims of Third Parties 23
Requests for Attachment 23
Preliminary Injunction 23
Temporary Restraining Order 24
Interlocutory Order 24
Injunction 25
Retention and Interim Delivery of Attached Property 25
Receiver 25
Claims and Objections to Attachment 25
Release, Restoration and Sale of Attached Property 26
CHAPTER 11 Judicial Process
Assignment of a case 27
Conflict of Interest 27
Order of Case Precedence 27
Out-of-turn Case 27
Expeditious Proceedings 27
Adjournment and Stay of Proceedings 27
Production before Court Regularly 29
Unauthorised Person 29
Hearing Calendar 29
Show cause Order 29
Hearing 29
Preliminary Hearing 29

ལེའུ་བཅུ་པ། བཀག་འཛིན།

རྒྱུ་དངོས་བཀག་འཛིན།.....༢༡
གཞི་གནད་དང་རིམ་གྱིས་པ།.....༢༢
རྩ་ཕན་མེད་པའི་བཀག་འཛིན།.....༢༣
གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད།.....༢༣
བཀག་འཛིན་གྱི་ཞུ་བ།.....༢༣
སྐྱ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ།.....༢༣
སྐབས་ཐོག་བཀག་གཅོན་བཀའ་རྒྱ།.....༢༩
བར་གྲོང་བཀག་སྡོམ་བཀའ་རྒྱ།.....༢༩
སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ།.....༢༥
བཀག་འཛིན་རྒྱུ་དངོས་བསྐྱར་འཛིན་དང་ བར་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོད་ལེན།.....༢༥
གཉེར་པ།.....༢༥
བཀག་འཛིན་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་དང་དགག་ཚ།.....༢༥
བཀག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དམ་གྲོལ་དང་ བསྐྱར་སྤྲོད་ ཚོང་སྐྱར།.....༢༨

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ཁྱིམས་སྲེའི་རྩོད་རིམ།

རྩོད་གཞི་བགོ་བཀྲམ།.....༢༧
ཞེ་ཕན་ལྷག་སྤྲོད།.....༢༧
རྩོད་གཞི་སྤ་ཕྱེའི་གོ་རིམ།.....༢༧
རྩོད་གཞི་སྤ་ཕྱེ་ལྡོག་ཆོག་པ།.....༢༧
ཐོགས་མེད་རྩོད་བཤེར།.....༢༧
མཚམས་འཇོག་དང་བཤེར་བཀག།.....༢༧
ཁྱིམས་སར་དུས་རིམ་ངོ་བཅར།.....༢༨
དབང་ཆ་མེད་པ།.....༢༨
སྐྱན་གསན་རེའུ་མིག།.....༢༨
ཁྲངས་གསལ་བཀའ་རྒྱ།.....༢༨
སྐྱན་གསན།.....༢༨
སྐྱ་གོན་སྐྱན་གསན།.....༢༨

Timing 30
Opening Statement 30
Rebuttal 30
Evidence 30
Independent Testimony 30
Witness 30
Exhibit 30
Judicial Investigation 31
Judicial Enquiry Committee 31
Cross-examination 31
Execution of *Bah* 32
Closing Argument 32
Court Deliberation 32
Confidentiality 32
Court Deliberation by a Bench 33
CHAPTER 12 Judgment
Judgment 33
Burden of proof in Civil Case 34
Burden of proof in Criminal Case 34
Award and Sentence 34
CHAPTER 13 Costs
Costs of Litigation 35
Costs for Causing Delay 35
CHAPTER 14 Judicial Sale
Judicial Sale 35
Enforcement of Liability of Surety 37

དུས་ཚོད། ༣༠
ཐོག་མའི་བརྗོད་དོན། ༣༠
བརྒལ་ལན། ༣༠
སྒྲུབ་བྱེད། ༣༠
ངོ་རྐྱང་ར་ཁུངས། ༣༠
དཔང་པོ། ༣༠
མངོན་སྟོན། ༣༠
ཁྲིམས་སྡེའི་ཞིབ་དཔྱད། ༣༡
ཁྲིམས་སྡེའི་དབྱེ་བཤེར་ཚོགས་ཆུང་། ༣༡
གདོང་བཤེར། ༣༡
འབའ་གན་ཕུལ་ནི། ༣༢
མཐའ་བསྡོམས་འདྲི་གླེང་། ༣༢
ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བཀའ་གྲོས། ༣༢
གསང་རྒྱ། ༣༢
ཁྲིམས་ཁྲི་ཞིག་གི་བཀའ་གྲོས། ༣༣

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། འཁྲུན་ཆོད།

འཁྲུན་ཆོད། ༣༣
ཞི་རྩོད་མངོན་རྟགས་འཁྲི་འགན། ༣༩
ཉེས་རྩོད་མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན། ༣༩
བཅད་ཁྲ་དང་ ཁྲིམས་ཚད། ༣༩

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། ཟད་གྲོན།

རྩོད་གྲོན། ༣༥
བསྣར་བཞག་ཟད་གྲོན། ༣༥

ལེའུ་བཅུ་བཞི་པ། ཁྲིམས་སྡེའི་ཚོང་སྒྱུར།

ཁྲིམས་སྡེའི་ཚོང་སྒྱུར། ༣༥
འགན་ལེན་པའི་ཉེས་འཁྲི་བསྟར་སྤྱོད། ༣༧

CHAPTER 15 Professional Conduct of *Jabmi*s

Professional Conduct 37

Punishment of *Jabmis* for Professional or other Misconduct 38

CHAPTER 16 Contempt and Associated Offences

Contempt of Court 38

Failure to Adhere to Hearing Schedule 38

Non-compliance with Judicial Orders 38

Failure to Appear 38

Absence without leave 39

Civil Contempt 39

Corporations and Unincorporated Associations 39

CHAPTER 17 Appeal, Review and Decision

Procedure Appeal 40

Appellate Review 40

Decision on Appeal 41

Time 41

Res-judicata 42

PART II CIVIL PROCEDURE

CHAPTER 18 Institution of Civil Suits

Institution of a suit 42

Minor or Person of Unsound Mind 42

Substitution by Legal Representative and Successor 42

Breach of Trust and Fiduciary Duties 43

Court Venue 43

In-Situ Proceedings 44

In Personam Jurisdiction 44

In rem Jurisdiction 44

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། རྒྱབ་མིའི་ཁྱད་རིག་ཀུན་སྡུད།

ཁྱད་རིག་ཀུན་སྡུད།.....૩૭

མི་དགེ་བའི་ཁྱད་རིག་གམ་ ཀུན་སྡུད་གཞན་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་ཁྱིམས།.....૩૮

ལེའུ་བརྒྱད་དྲུག་པ། ཁྱད་གསོད་དམ་ དེ་འཛེལ་གྱི་གནོད་འགེལ།

ཁྱིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད།.....૩૮

ཉིན་འཚྱོངས་སྐྱན་གསན་ལུ་མ་གནས་པ།.....૩૮

ཁྱིམས་སྡེའི་བཀའ་བཞིན་མ་སྐྱབ་པ།.....૩૮

ཁྱིམས་སར་མ་བཅར་བ།.....૩૮

གནང་མེད་འགྲོ་འགྲུལ།.....૩૯

ཞི་བའི་ཁྱད་གསོད།.....૩૯

ལས་འཛིན་དང་ ལས་འཛིན་མ་གྱུར་པའི་མཐུན་ཚོགས།.....૩૯

ལེའུ་བརྒྱ་བདུན་པ། མཐོ་གཏུགས་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་གྲོས་ཚོད་ཀྱི་གནད་སྡུད།

མཐོ་གཏུགས།.....૯૦

མཐོ་གཏུགས་བསྐྱར་ཞིབ།.....૯૦

མཐོ་གཏུགས་གྲོས་ཚོད།.....૯૧

དུས་ཚོད།.....૯૧

གསར་བཤེར་མ་ཚོགས་པ།.....૯૨

བམ་ཚན་གཉིས་པ། ཞི་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྡུད།

ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། ཞི་རྩོད་ཕྱལ་ཐང་།

རྩོད་གཞི་ཕྱལ་ཐང་།.....૯૨

ལོ་ན་མ་སྨིན་པའམ་ སྐྱོ་འབོག་གི་མི་ངོ་།.....૯૨

ཁྱིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་བམ་ ཤུལ་འཛིན་པས།.....૯૨

བློ་གཏད་དང་ འགན་བཙོལ་ལུ་བར་ཆྱེན།.....૯૩

ཁྱིམས་ཀྱི་ས་སྐོ།.....૯૩

ས་གནས་གཞན་ལུ་རྩོད་བཤེར།.....૯૯

རྩོད་གླེང་པར་དབང་ཁྲབ།.....૯૯

རྒྱུ་དངོས་དབང་ཁྲབ།.....૯૯

Q*uasi in rem* Jurisdiction 44
Ancillary Jurisdiction 45
Challenge 45
Pending Suit 45
CHAPTER 19 Service of Process
Service of Process 45
Reasonable Notice 45
Date of Response 45
Suit by or against an Agency 46
CHAPTER 20 Petition of Complaint and the Answer
Petition of Complaint 46
Answer by the Defendant 47
Specific Denial 47
Affirmative Defence and Response by Plaintiff 48
Answer to New Claim 48
CHAPTER 21 Pleadings
Purpose of Pleadings 48
Types of Pleading 48
General Pleading 49
Motion for more Definite Statement 49
Restrictions on Pleading 49
Improper Pleading 49
Purpose of Joinder of Claims 50
Counter-Claim 50
Cross-Claim 50
Third party Claim 51
Claim as original Complaint 51

རྒྱུ་དངོས་ཆ་ཤས་དབང་ཐུབ། ๙๙
གནས་རིམ་ཡན་ལག་དབང་ཐུབ། ๙๔
འགྲན་སྒྲིང་། ๙๔
བཤོལ་འགྱངས་རྩོད་གཞི། ๙๔
ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ། རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདེན།
རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདེན། ๙๔
རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བརླ་འཕྲིན། ๙๔
ཞུ་ལན་གྱི་ཚོས་གྲངས། ๙๔
ལས་ཚན་ཁང་རང་དམ་ གཞན་གྱི་རྩོད་གཞི། ๙๘
ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་དང་བཤེར་ལན།
ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག ๙๘
རྩོད་ཟླའི་བཤེར་ལན། ๙๗
དམིགས་སུ་འཐད་པར་མ་སྣུབ་པ། ๙๗
རྩོད་རྒའི་འཐད་སྣུབ་དགག་ལན་དང་ལན་བརྗོད། ..... ๙๎
ཐོབ་བརྗོད་གསར་པར་བཤེར་ལན། ..... ๙๎
ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། གསལ་ཞུ།
གསལ་ཞུའི་དགོས་དོན། ..... ๙๎
གསལ་ཞུའི་དབྱེ་བ། ..... ๙๎
སྤྱིར་བཏང་གསལ་ཞུ། ๙๘
བརྗོད་དོན་དྲངས་གསལ་གྱི་གསོལ་དོན། ๙๘
གསལ་ཞུར་བཀག་སྡོམ། ๙๘
ཚུལ་མིན་གསལ་ཞུ། ๙๘
ཐོབ་བརྗོད་ལྷན་བསྡོམས་ཀྱི་དགོས་དོན། ๕๐
ཐོབ་བརྗོད་ལྷག་ཆོད། ๕๐
ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད། ๕๐
གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད། ๕๗
ཐོག་མའི་ཉོག་བཤད་ལྷ་བུའི་ཐོབ་བརྗོད། ๕๗

Interpleader 51
CHAPTER 22 Joinder of Parties
Joinder of Parties.....52
Real Party in Interest.....52
Capacity to Sue or be sued.....52
Class Action Suit.....53
CHAPTER 23 Adjudication without Proceedings
Negotiated Settlement.....54
Summary Judgment.....55
CHAPTER 24 Default Judgment
Default Judgment.....55
Withdrawal and Adjustment of Suits.....55
Criminal Prosecution.....56
Estoppel.....56
Deferred 56
Collection of Judgment Debt 56
PART III CRIMINAL PROCEDURE
CHAPTER 25 Arrest of persons
Arbitrary Arrest.....56
Restraint 56
Torture or Threat.....57
CHAPTER 26 Pre-Arrest
Duties of Police.....57
Report of an Offence.....57
Police Investigation.....57
Police Crime Report.....58

བར་གླེང་གསལ་ཞུ། ༥༧

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ། རྩ་ཕན་ལྷན་བསྡོམས།

རྩ་ཕན་ལྷན་བསྡོམས། ༥༢

ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ངོ་མ། ༥༢

རང་ངམ་གཞན་གྱིས་ བཤེར་གཏུགས་འཛོན་ཚད། ༥༢

མི་སྡེའི་རྩོད་གཞི། ༥༣

ལེའུ་གཉེར་གསུམ་པ། བཤེར་མེད་འདུམ་དཔྱད།

འཁོན་པ་འདུམ་འགྲིག། ༥༩

བཤེར་བཅུད་འཁྲུན་ཆོད། ༥༥

ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། ཆད་བཤོལ་འཁྲུན་ཆོད།

ཆད་བཤོལ་འཁྲུན་ཆོད། ༥༥

རྩོད་གཞི་ཕྱིར་བཏོན་དང་སྒྲིག་བཅོས། ༥༥

ཉེས་ཅན་ཉེས་བཤེར། ༥༦

རང་འགོག། ༥༦

ཕྱིར་ཕུད། ༥༦

བུ་ལོན་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བསྡུ་ལེན། ༥༦

བམ་ཚན་གསུམ་པ། ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད།

ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། སྐྱེ་རྒུ་འཛིན་བཟུང་།

བཙན་དབང་འཛིན་བཟུང་། ༥༦

བཀག་གནོད། ༥༦

མནར་གཅོད་དམ་འཇིགས་སྣང་། ༥༧

ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ། འཛིན་བཟུང་སྔ་གོང་།

འགག་པའི་འགན་ཁུར། ༥༧

གནོད་འགེལ་སྙན་ཞུ། ༥༧

འགག་པའི་ཞིབ་དཔྱད། ༥༧

འགག་པའི་ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ། ༥༨

CHAPTER 27 Arrest by Warrant
Warrant of Arrest 58
Form and Duration of Arrest Warrant....58
Jurisdictional Reach of Arrest Warrant....59
Service of Warrant through Extradition....59
Free Ingress 59
CHAPTER 28 Arrest without Warrant
Cognisable Offences 60
Stop and Frisk 61
Arrest by Citizen 61
CHAPTER 29 Search by Warrant
Search Warrants 62
Stale Information....62
Jurisdictional Reach of Search Warrant....63
Procedure for a Warranted Search 63
CHAPTER 30 Scope of the Search Warrant
Search Warrant....64
Search of an Apartment....64
Search of a Person....65
Search of Vehicle/Aircraft/Vessel/Conveyance....65
CHAPTER 31 Search without Warrant
Basic Principle 65
Hot Pursuit 65
Search of Vehicle/Aircraft/Vessel/ Conveyance....66
Consent by Third Person to Search....66
Consent by Parent/Guardian 66
Consent by Landlord....67
Guest House/Hotel Guests 67

ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ། འཛོམ་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན།

འཛོམ་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན།..... ५५
འཛོམ་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་དུས་ཡུན་དང་རྣམ་ཚུལ།..... ५५
འཛོམ་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་དབང་ཐུབ།..... ५८
གཏེ་པོ་སྨྲོད་ལེན་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་སྐྱེལ་འདེན།..... ५८

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ། བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་འཛོམ་བཟུང་།

གཤོད་འགེལ་ཐོལ་བྱུང་།..... ६०
ངོ་འགོག་དང་ ནོམ་དཔྱད།..... ६१
མི་ཤུངས་ཀྱིས་ འཛོམ་བཟུང་།..... ६१

ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ། བཀའ་འཕྲིན་ཐོག་བཙན་འཆོལ།

བཙན་འཆོལ་བཀའ་འཕྲིན།..... ६२
དུས་ཡོལ་གྱི་གནས་ཚུལ།..... ६२
བཙན་འཆོལ་བཀའ་འཕྲིན་དབང་ཐུབ།..... ६३
བཀའ་འཕྲིན་གྱུབ་པའི་བཙན་འཆོལ་གནད་སྨྲོད།..... ६३

ལེའུ་སུམ་བཅུ་པ། བཙན་འཆོལ་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་ཐུབ་ཁོངས།

བཙན་འཆོལ་བཀའ་འཕྲིན།..... ६९
སྤྲོད་ཁང་ཞིག་ལུ་བཙན་འཆོལ།..... ६९
མི་ངོ་བཙན་འཆོལ།..... ६५
འགྱུལ་འཁོར་/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/འདྲེན་འཁོར་གྱི་བཙན་འཆོལ།..... ६५

ལེའུ་སོ་གཅིག་པ། བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་བཙན་འཆོལ།

གཞི་རྟེན་རྩ་དོན།..... ६५
རྣམ་འདེད།..... ६५
འགྱུལ་འཁོར་/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/འདྲེན་འཁོར་གྱི་བཙན་འཆོལ།..... ६६
གཞན་འབྲེལ་གྱིས་བཙན་འཆོལ་གནང་བ།..... ६६
ཕ་མ/འཆོ་འཛིན་གྱི་གནང་བ།..... ६६
ཁང་བདག་གི་གནང་བ།..... ६७
མཚོན་ཆེམ/ཟ་ཁང་གི་མཚོན་ཡོ།..... ६७

Employer's Consent....67
Employee's Consent....67
School Official....67
Additional Discovery Methods in Criminal Cases....67
CHAPTER 32 Seizure of Article
Scope....68
Seizure....68
Return of Items....68
CHAPTER 33 Search of Mail and Wiretapping
Opening of Mail/Parcel....69
Wiretapping....69
Exceptions....70
CHAPTER 34 Post Arrest
Cause for Arrest....70
Notice....70
Interrogation....70
Samples....71
Remand Order....71
CHAPTER 35 Charge
Scope....72
Contents of the charge....72
Particulars as to time, place and person....72
Additional Charge....72
CHAPTER 36 Criminal Trial
Defence....73
Production before a Judge....73

ལས་གཡོག་སྦྱོད་མིའི་གནང་བ། ༤༧
ལས་གཡོག་པའི་གནང་བ། ༤༧
སློབ་གྲྭའི་འགོ་འཛིན། ༤༧
ཉེས་རྩོད་ནང་ བཙལ་རྟེད་ཀྱིང་གི་ཐབས་ལམ། ༤༧
ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། ཅ་ཆས་བཙན་ལེན།
ཁྲབ་ཁོངས། ༤༤
བཙན་ལེན། ༤༤
ཅ་དངོས་སྣང་སྦྱོད། ༤༤
ལེའུ་སོ་གསུམ་པ། འགྲེམ་ཡིག་བཙན་འཚོལ་དང་ བརྒྱུད་སྒྲ་སྒུང་ཉག
འགྲེམ་ཡིག/ལག་རྟགས་ཕྱེ་ནི། ༤༨
བརྒྱུད་སྒྲ་སྒུང་ཉག ༤༨
ཐེ་མེད། ༥༠
ལེའུ་སོ་བཞི་པ། འཛིན་བཟུང་གྱུབ་རྩེས།
འཛིན་བཟུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན། ༥༠
བརྡ་འཕྲིན། ༥༠
འདྲི་རྩད། ༥༠
དཔེ་ཚད། ༥༡
དོ་དམ་བཀའ་རྒྱ། ༥༡
ལེའུ་སོ་ལྔ་པ། ཉེས་འཇུག་ས།
ཁྲབ་ཁོངས། ༥༢
ཉེས་འཇུག་ཀྱི་ནང་དོན། ༥༢
དུས་ཚོད་ ས་གནས་དང་མིའི་ངོ་སྤྲོད་ཐུ་ཞེབ། ༥༢
ཉེས་འཇུག་ཁ་སྐོང་། ༥༢
ལེའུ་སོ་དྲུག་པ། ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར།
དཀག་ལན། ༥༣
ཁྲིམས་སར་དོ་སྟོན། ༥༣

CHAPTER 37 Court Venue and *Sub-Judic*e

Determination of Court Venue....73

Sub-Judice....73

CHAPTER 38 Pre-Trial Procedures

Preliminary Hearing....74

Investigation....74

Separate Charge....75

Joinder of charge....75

Person who may be Charged and Tried Together....75

CHAPTER 39 Full or Partial Pleas of Guilty or *Nolo* Contendere

Nolo Contendere or Plea of Guilty....75

Full or Partial Plea of not Guilty....76

CHAPTER 40 Plea Bargain

Plea Bargain....77

Discretion of Courts....78

CHAPTER 41 Bail and Bond

Bail and Bond....78

Bailable Offence....79

Bond for keeping the peace and good behaviour....80

Bond amount....81

CHAPTER 42 Withdrawal from Prosecution

Withdrawal from Prosecution....81

Termination of Bail....81

Release....82

Acquittal in a Case of Innocence....82

Motion for new Trials....82

ལེའུ་སོ་བདུན་པ། ཁྲིམས་ཀྱི་ས་སྒོ་དང་ བཤེར་འཕྲོ།

ཁྲིམས་ཀྱི་ས་སྒོ་གཏན་འཁེལ། ༧༣

བཤེར་འཕྲོ། ༧༣

ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ། རྩོད་བཤེར་སྔ་གོང་གནད་སྤྱོད།

སྔ་གོན་སྙན་གསན། ༧༩

ཞིབ་དཔྱད། ༧༩

ཉེས་འཛུགས་ཐ་དད། ༧༥

ཉེས་འཛུགས་ལྷན་བསྡོམས། ༧༥

ཉེས་འཛུགས་དང་རྩོད་བཤེར་ལྷན་བསྡོམས་རུང་བའི་མི་ངོ། ༧༥

ལེའུ་སོ་དགུ་པ། ཉེས་སྐྱོན་ངོས་ལེན་གསལ་ཞུ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ ཆ་ཤས་ བཤེར་འདོད་མེད་པ།

བཤེར་འདོད་མེད་པའམ་ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུ། ༧༥

ཉེས་སྐྱོན་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ ཆ་ཤས། ༧༦

ལེའུ་བཞི་བཅུ་པ། ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ།

ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ། ༧༧

ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཐུགས་འབབ། ༧༨

ལེའུ་ཞེ་གཅིག་པ། གློད་གྲོལ་དང་གན་རྒྱ།

གློད་གྲོལ་དང་གན་རྒྱ། ༧༨

གློད་གྲོལ་རུང་བའི་གནོད་འགེལ། ༧༩

ཞི་བདེ་དང་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་གན་རྒྱ། ༨༠

གན་རྒྱའི་དངུལ་བསྡོམས། ༨༡

ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པ། ཉེས་བཤེར་ལས་ཕྱིར་བཏོན།

ཉེས་བཤེར་ལས་ཕྱིར་བཏོན། ༨༡

གློད་གྲོལ་ཆ་མེད། ༨༡

དམ་གྲོལ། ༨༢

ཉེས་མེད་ཉེས་གྲོལ། ༨༢

གསར་བཤེར་གྱི་ཞུ་བ། ༨༢

Double Jeopardy 82
CHAPTER 43 Sentencing
Sentencing 83
Types of Sentencing 83
Additional Criminal Penalties 83
Concurrent or Consecutive Sentence of Imprisonment 83
Detention prior to sentence 83
Criminal Trial does not Bar Civil Suit 84
CHAPTER 44 Miscellaneous
Disposition of a Convicted Juvenile 84
Amendment 84
Authoritative Text 85
DEFINITIONS 85

ཉེས་ཁྲིམས་བསྐྱར་ལྡབ། ༢༢

ལེའུ་ཞེ་གསུམ་པ། ཁྲིམས་ཚད།

ཁྲིམས་ཚད། ༢༣

ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༢༣

ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱ་ཁ་སྐོང་། ༢༣

བཙོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཚད་སྟབས་ཅིག་གམ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ། ༢༣

ཁྲིམས་ཚད་མ་གནང་གོང་ལུ་བཀག་ཉར། ༢༣

ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་གྱིས་ཞི་རྩོད་འཕྲི་མེད། ༢༩

ལེའུ་ཞེ་བཞི་པ། སྣ་ཚོགས་དགོངས་དོན།

འཕྲི་སྣོན། ༢༩

དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་དེབ་བསྒྲིགས། ༢༥

ངེས་ཚིག། ༢༥

PREAMBLE

We, the People, the *Dratsang,* and the Royal Government of Bhutan, in Order to **'maintain the quality of an unimpaired flowing of heavenly stream of Justice'** and ensure domestic Tranquility to ourselves and our Posterity, do ordain and establish this Civil and Criminal Procedure Code for the Kingdom of Bhutan.

PRELIMINARY

1. Short Title, Commencement and Extent

1.1. This Code shall:

(a) Be called THE CIVIL AND CRIMINAL PROCEDURE CODE OF BHUTAN 2001;

(b) Come into force in the year of the Female Iron Snake Year, Sixth Month, the Third Day, corresponding to the Twenty Third of July, 2001; and

(c) Apply to all persons throughout the territory of Bhutan or otherwise within the judicial reach of the Royal Courts of Justice of Bhutan.

1.2. The provisions of *OM, AA* and *HUNG* of the *Thrimzhung Chhenmo*, 1959, are inviolable by this Code.

Amendment

1.3. The provisions of the following sections of law are hereby, amended:

(a) Chapter 11(1) & 11(2) except *Da* 2-12 of the *Thrimzhung Chhenmo*, 1959;

(b) Section *Pa* 5 of the *Thrimzhung Chhenmo*, 1959; and

(c) Sections 13, 19, 27, 28, 29, and 30 of the Bhutan Police Act, 1980.

ངོ་སྤྲོད།

དེ་ཡང་ རང་རེའི་འབྲུག་གི་མི་སེར་དང་ འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་ཚོང་ ཆུལ་གཞུང་གིས་ དྲང་ཁྲིམས་དེ་ “འཆི་མེད་ལྷའི་ཞིང་ཁམས་ལས་བབ་པའི་དལ་འགྲོའི་རྒྱུན་བཞིན” རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་བོ་ཟམ་མ་ཆད་ པར་བསྒྲུང་ནི་དང་ རང་ཅག་དང་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ནང་འགོད་ ལྷོད་འཇགས་ངང་དུ་ཡུན་རིང་གནས་ཆེད་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཆུལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྡུད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ བཅུམས་བསྒྲིགས་མཛད་པ་འདི་ལྟར།

སྡེབ་བརྗོད།

༡. མཚན་བསྟུས་དང་ འགོ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད།

༡.༡ ཁྲིམས་དེབ་འདི།

(ཀ) འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྡུད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༧ ཅན་མ་ ཟེར་བརྗོད་དགོ།

(ཁ) གནམ་ལོ་ལྷགས་མོ་སྤྲུལ་ཟླ་བ་དྲུག་པའི་ཚེས་གསུམ་ལའམ་ སྤྱི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ཟླ་བདུན་པའི་ཚེས་ཉེར་གསུམ་ལས་བསྟར་རྒྱུ།

(ག) འབྲུག་ཆུལ་ཁབ་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ སྐྱེ་རྒུ་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་ཁྱབ་རྒྱུའམ་ དེ་ལས་གཞན་ ཡང་དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ ཁྲིམས་སྲིའི་དྲང་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀུན་ལུ་འཇུག་རྒྱུ།

༡.༢ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་གང་གིས་ཀྱང་ སྤྱི་ལོ་ ༡৮৭৮ ལོའི་ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོ་ ཚོ་ཤུཿདང་ཆྱོ་གི་དགོངས་དོན་ལུ་འགྱུར་སྡོག་གང་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད།

བསྒྲུབ་བཅོས།

༡.༣ གཤགས་གསལ་ཁྲིམས་གཞུང་ཀ་རྟགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་བསྒྲུབ་བཅོས་མཛད་གྱུབ་པཿ

(ཀ) སྤྱི་ལོ་ ༡৮৭৮ ལོའི་ཁྲིམས་གཞུང་ དེ།།༡.༡༤ པ་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོ་ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པའི་དང་པ་དང་གཉིས་པ་དང་།

(ཁ) སྤྱི་ལོ་ ༡৮৭৮ ལོའི་ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཀ་རྟགས་ པ།།༤ པ།

(ག) སྤྱི་ལོ་ ༡৮༨༠ ལོའི་འགག་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀ་རྟགས་ ༡༦།། དང་ ༡৮།། ༢৮།། ༢༨།། ༣৮།། ༣৮།། ༣০།། པ།

PART I (GENERAL PROCEDURES)

CHAPTER 1 (Principles of the Judiciary)

The Independence of the Judiciary

2. The Judiciary is separate from the Legislature and Executive and is fully independent in the exercise of its functions.

2.1 The Executive shall have a duty to provide for the execution of judgments of all the Courts.

Equal Justice under Law

3. All persons are equal before the law and are entitled to equal and effective protection of the law without discrimination on the grounds of race, colour, sex, language, religion, political or other opinion, national or social origin, property, birth or other status.

3.1 A citizen shall have the right to be tried by the ordinary courts of law and shall not be tried before ad hoc tribunals.

Open Trial

4. Every person is entitled to a fair and public trial by an independent and impartial Court in any proceeding. The Court may in its discretion exclude the press and the public from all or any part of the trial or other proceedings only if there is a compelling need to do so in the interest of:

(a) public order;

(b) national security;

(c) the privacy of the parties;

བམ་ཚན་དང་པ། (སྤྱིར་བཏང་གནད་སྤྱོད།)

ལེའུ་དང་པ། (ཁྲིམས་སྡེའི་རྩ་དོན།)

ཁྲིམས་སྡེའི་རང་དབང་།

༢ ཁྲིམས་སྡེ་འདི་ ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོ་དང་ གཞུང་སྐྱོང་ལས་ཐ་དད་ཡིནམ་མ་ཚད་ དེའི་མཛད་སྒོ་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་རང་དབང་ཡོངས་རྫོགས་ཡོད།

༢.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཆ་མཉམ་གྱི་འཁྲུན་ཆོད་ཚུ་ གཞུང་སྐྱོང་ལས་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད།

ཁྲིམས་འོག་དབྱེར་མེད་འདྲ་མཉམ།

༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་ སྐྱེ་རྒུ་ག་ར་འདྲ་མཉམ་ཡིནམ་ལས་ རིགས་རུས་ ཁ་དོག་ ཕོ་མོ་ སྐད་ཡིག་ ཆོས་ལུགས་ སྲིད་འཆར་རམ་ བསམ་འཆར་གཞན་ མི་ཁུངས་སམ་ མི་སྡེའི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱུ་དངོས་དྲག་ཞན་དང་ གཞན་ཡང་སྐྱེ་གནས་སམ་ མཐོ་དམན་གྱི་གཞི་གནད་ཚུ་ དབྱེར་མེད་གཅིག་མཚུངས་སྒོ་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་གནད་སྨིན་གྱི་ཐོབ་ལམ་འདྲ་མཉམ་ཡོད།

༣.༡ མི་ཁུངས་ཤིག་ལུ་ རྒྱུན་འཇགས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་བཤེར་མཛད་དགོས་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁར་ སྐབས་ཐོག་གི་ཁྲིམས་འདུན་ཁག་ལས་ རྩོད་བཤེར་མཛད་ནི་མེད།

ཀུན་མཐོང་རྩོད་བཤེར།

༤ རྩོད་བཤེར་གང་ཞིག་ནང་ཡིན་རུང་ དྲང་སྙོམས་དང་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྐྱེ་རྒུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ ཀུན་མཐོང་དང་དྲང་བཤེར་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད། ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཐུགས་བབ་ལྟར་ རྩོད་བཤེར་ཧྲིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ ཡང་ན་ རྩོད་བཤེར་གཞན་ཚུའི་ནང་ གཤམ་འཁོད་མཐའ་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡིན་པར་གཟིགས་ཚེ་ གསར་ཤོག་དང་ མི་མང་གིས་མཐོང་ཡུལ་དུ་དེ་ལུགས་མཛད་མ་ཆོགཔཿ

(ཀ) འབངས་ཀྱི་བདེ་སྲུང་།

(ཁ) རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ།

(ག) རྩ་ཕན་གྱི་སྐེར་དབང་།

(d) protecting the privacy of a child in conflict with law; and[1]

(e) in any other situation, if in the opinion of the Court publicity would seriously prejudice the interests of justice.

Non-Interference

5. The Courts shall decide matters before it impartially on the basis of fact and in accordance with the rule of law.

Impartiality

6. There shall be no bias or perceived bias in the judicial process.

6.1. "A drangpon shall recuse from adjudicating a case if:[2]

(a) one of the litigants is a cognate, agnate of or related to the *Drangpon* by matrimonial relations; or

(b) the *Drangpon* has an investment or pecuniary interest in the matters related to the case; or

(c) the *Drangpon's* act of adjudicating the case contravenes the applicable code of conduct".

6.2. If the *Drangpon* fails to recuse from adjudicating the case, one of the litigants may motion for his or her recusal.[3]

[1] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure (Code) Amendment Act of Bhutan 2011

[2] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[3] New section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ང་) ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྱུང་བའི་ཨ་ལོའི་སྒེར་དབང་ལུ་རྒྱབ་སྐྱོར། [1]

(ཅ) གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཐུགས་བབ་ལུ་ གནས་སྟངས་གཞན་གང་ཞིག་ནང་དམང་སྒྲོག་གིས་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ གནོད་ཉེན་ཚབས་ཆེར་ཡོད་རིགས།

ཐེ་གཏོགས་མེད་པ།

༥ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་མཛད་དགོས་པའི་གནད་དོན་འདི་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་གཞི་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིང་ལུགས་ལྟར་ དྲང་སྙོམས་ཀྱི་སྒོ་ལས་གྲོས་ཐག་གཅད་དགོ།

དྲང་སྙོམས།

༦ ཁྲིམས་སྡེའི་རྩོད་རིམ་ནང་ཕྱོགས་ལྟུང་མེད་པའམ་ཕྱོགས་ལྟུང་གི་ཚོར་སྣང་ཙམ་ཡང་བསྐྱེད་དགོསཔ་མེད་མི་དེ་ཡིན།

༦.༡ དྲང་དཔོན་ཅིག་གིས་ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་ནི་ལས་ འཛོམ་དགོཔ། [2]

(ཀ) རྩོད་གླེང་པ་གཅིག་ དྲང་དཔོན་གྱི་མ་བརྒྱུད་དམ་ཕ་བརྒྱུད་ ཡང་ན་ གཉེན་འབྲེལ་ལས་བརྟེན་ ཉེ་ཚན་ཕོག་པ་ ཡང་ན།

(ཁ) དྲང་དཔོན་ལུ་ རྩོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ནང་ མ་རྩ་གཞི་བཙུགས་འབད་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་པ།

(ག) དྲང་དཔོན་གྱིས་ རྩོད་གཞི་གི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ སྤྱོར་འཇུག་རུང་བའི་ཀུན་སྤྱོད་རྣམ་གཞག་ལས་ འགལ་བ་ཡོད་པ།

༦.༢ གལ་སྲིད་ དྲང་དཔོན་དེ་གིས་ རྩོད་གཞིའི་གྲལ་ཁར་ གཏོགས་ནི་ལས་ མ་འཛོམ་པ་ཅིན་ ཁོའམ་མོ་ རྩོད་གཞིའི་གྲལ་ཁར་གཏོགས་མ་བཅུག་ནིའི་དོན་ལུ་ རྩོད་གླེང་པ་གིས་ ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག། [3]

---

[1] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྣོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[2] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྣོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[3] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ གསར་པ་བཙུགས་ཡོད།

Habeas Corpus

7. A member of a family may on behalf of a person imprisoned on a criminal conviction or a person detained, request the Supreme/High Court to issue an order of Habeas Corpus for the production of the person before the Supreme/High Court.

Chapter 2 (The Structure of the Court)

The Structure of the Courts

8. The Courts shall be:

(a) the Supreme Court of Bhutan;

(b) the High Court;

(c) the *Dzongkhag* Courts;

(d) the *Dungkhag* Courts; and

(e) such other Courts or Tribunals as may be established from time to time by the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission.[4]

The Supreme Court

9. The Supreme Court shall:

(a) be established in obedience to *kasho* of His Majesty the *Druk Gyalpo*;

(b) be presided over by the Chief Justice of Bhutan;

(c) be the highest Court of Justice in Bhutan with all other Courts within the territory of Bhutan subordinate to it; and

[4] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ངོ་བཅར་ཐོབ་དབང་།

༧ ཉེས་ཅན་ཁྲིམས་གཅོད་ཐོག་ བཙོན་ཁྲིམས་སྨིན་གྲུབ་པའི་མི་ཞིག་གམ་ དོ་དམ་འོག་ལུ་ཡོད་ པའི་མི་ངོ་དེའི་ནང་མི་ཞིག་གིས་ མི་ངོ་དེ་ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ངོ་བཅར་ ཞུ་བཅུག་ནིའི་དོན་ལུ་ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ བཀའ་རྒྱ་ཞིག་གནང་དགོས་ པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།

ལེའུ་གཉིས་པ། (ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གནས་རིམ།)

ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་གནས་རིམ།

༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་འདིཿ

(ཀ) འབྲུག་གི་མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དང་།

(ཁ) ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

(ག) རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

(ང་) དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

(ཅ) རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ དུས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ གཞི་བཙུགས་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེ་དང་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་ཚུ། [৫]

མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

༣ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་འདིཿ

(ཀ) འབྲུག་གི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཤོག་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ གསར་འཛུགས་གནང་ནི་ དང་།

(ཁ) འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་དབུ་ཁྲིད་མཛད་ནི།

(ག) འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ དྲང་ཁྲིམས་འདུན་ས་ཀུན་ལས་མཐོ་ཤོས་གཅིག་དང་ འབྲུག་ས་ཁྱོན་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་གཞན་རྣམས་ དེའི་མངའ་འོག་ལུ་བསྡུ་ནི།

---

[৫] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྒོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྒོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

(d) have four Drangpons *appointed* by the Druk Gyalpo by warrant under His hand and seal in consultation with the National Judicial Commission.[5]

The High Court

10. The High Court shall:

(a) be presided over by a Chief Justice of the High Court;

(b) have eight Drangpons appointed by the Druk Gyalpo by warrant under His hand and seal on the recommendation of the National Judicial Commission; [6]

(c) discharge its duties and functions individually or in benches, as the Chief Justice may decide; and

(d) have such number of benches constituted by the Chief Justice as may be required in the interest of Justice.

The *Dzongkhag* Court

11. A *Dzongkhag* Court shall:

(a) be established in every *Dzongkhag;*

(b) be presided over by a *Drangpon;* and

(c) have such number of benches established from time to time by the Chief Justice of Bhutan.

The *Dungkhag* Court

12. A *Dungkhag* Court shall be presided over by a *Dungkhag Drangpon*.

[5] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[6] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

(ང་) དྲང་དཔོན་བཞི་དགོ་མི་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲི་བསྟུན་མཛད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི། [5]

ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

༡༠ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་འདིཿ

(ཀ) ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཁྲིམས་སྤྱི་གིས་ དབུ་ཁྲིད་མཛད་ནི་དང་།

(ཁ) དྲང་དཔོན་བརྒྱད་དགོ་མི་དེ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི། [6]

(ག) དྲང་དཔོན་ནམ་ ཁྲིམས་ཁྲིའི་མཛད་སྒོ་དང་ཕྱག་འགན་དེ་ ཁྲིམས་སྤྱིས་ཐག་བཅད་མཛད་མི་དང་བསྟུན་ནི།

(ང་) དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཁྲིའི་ཁ་གྲངས་གང་དགོས་ ཁྲིམས་སྤྱི་གིས་ བཙུགས་གནང་མི་དང་བསྟུན་ནི།

རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

༡༡ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་འདིཿ

(ཀ) རྫོང་ཁག་རེ་ལུ་བཙུག་ནི་དང་།

(ཁ) དྲང་དཔོན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་མཛད་ནི།

(ག) དུས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཁྲིམས་ཁྲིའི་ཁ་གྲངས་གང་དགོས་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ བཙུགས་གནང་མི་དང་བསྟུན་ནི།

དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

༡༢ དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ དྲུང་ཁག་དྲང་དཔོན་གྱིས་དབུ་ཁྲིད་མཛད་དགོ།

---

[5] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྒོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྒོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[6] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྒོན་)བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྒོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

Appointment of *Drangpons* [7]

13. "The Druk Gyalpo shall, by warrant under His hand and seal, appoint:

a) the Chief Justice of Bhutan, in consultation with the National Judicial Commission;

b) *Drangpons* of the Supreme Court, in consultation with the National Judicial Commission; and

c) Chief Justice and *Drangpons* of the High Court, upon the recommendation of the National Judicial Commission.

13.1. "The Chief Justice of Bhutan shall appoint *Drangpons* of the *Dzongkhag* and *Dungkhag* Courts, upon the recommendation of the Royal Judicial Service Council[8]

Appointment of *Rabjams*

13.2. The Chief Justice of Bhutan shall appoint legally qualified, experienced and competent persons of high integrity as Rabjam.

Oath of Allegiance and Secrecy

13.3. "After receiving the warrant of appointment from the Druk Gyalpo, the Chief Justice shall administer an "oath of Allegiance and Secrecy" before a court and obtain a written pledge as follows:

" I…….in the name of the *Tripple Gem* and the guardian deities of the Kingdom of Bhutan do solemnly swear and affirm that I will faithfully perform the duties of my office without fear and favour, affection or ill-will and will to the best of ability, preserve, protect and defend Tsa-Wa-Sum with *Tha Damtsi and Ley Jumdrey*." [9]

[7] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[8] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[9] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure (Amendment)Code of Bhutan 2011

དྲང་དཔོན་གྱི་བདག་རྐྱེན། [1]

༡༣ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་ཐོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི་འདི།

(ཀ) རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ལུ་འདྲི་བསྟུན་མཛད་དེ་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་དང།

(ཁ) རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ ལུ་འདྲི་བསྟུན་མཛད་དེ་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན།

(ག) རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཁྲིམས་སྤྱི་དང་ དྲང་དཔོན།

༡༣.༡ རྒྱལ་གཞུང་ཁྲིམས་སྡེ་ལས་གཡོག་ཚོགས་སྡེའི་སྙན་སྒྲོན་ལྟར་ འབྲུག་གི་ ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ རྫོང་ཁག་དང་དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་ཚུ་ བསྐོ་བཞག་མཛད་ནི། [2]

རབ་འབྱམས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན།

༡༣.༢ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ ཤེས་ཡོན་དང་ཉམས་མྱོང་ཅན་ལྟོགས་གྲུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་མི་ངོ་དེ་ལུ་ རབ་འབྱམས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་གནང་ནི།

ཐ་ཚིག་དང་ཁས་བླངས་དམ་བཅའ།

༡༣.༣ འབྲུག་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་ལས་ བསྐོ་བཞག་གི་བཀའ་ཐམ་ཐོབ་ཞིནམ་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་ནང་ ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་གིས་ ཐ་ཚིག་དང་གསང་བའི་དམ་བཅའ་ལེན་དགོསཔཿ

གུས.....རང་གིས་ དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་དམ་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མཚན་བརྗོད་ སྙིང་ཐག་པ་ནས་དམ་བཅའ་དང་ བཅོས་མིན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས་རང་སོའི་ཡིག་ཚང་གི་འགན་ཁུར་བསྒྲུབ་ནི་ལུ་ བག་ཚ་དང་བསམ་ངན་མེད་པར་ ལྷག་བསམ་མམ་ བརྩེ་གདུང་ ཐ་དམ་ཚིག་དང་ལས་རྒྱུ་འབྲས་གཙོ་བོར་བཏོན་ཏེ་ རྩ་བ་གསུམ་གཅེས་འཛིན་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་སྲུང་སྐྱོབ་ ཅི་འབྱོར་གང་ལྟོགས་ཕྱག་ཕྱིག་ཞུ་ནིའི་ཁས་བླངས་དམ་བཅའ་ཕུལ་བ། [3]

---

[1] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[2] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[3] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

The National Judicial Commission[10]

14. The Druk Gyalpo shall appoint members of the National Judicial Commission by warrant under His hand and seal. The National Judicial Commission shall comprise:

a) The Chief Justice of Bhutan as Chairperson;

b) The senior most *Drangpon* of the Supreme Court;

c) The Chairperson of the Legislative Committee of the National Assembly; and

d) The Attorney General.

The Chairman of the National Judicial Commission

14.1.[11]

Tenure

15. The independence of the *Drangpons* of the Supreme Court and the High Court shall be guaranteed, provided that a *Drangpon* may be censured or suspended by a command of the Druk Gyalpo on the recommendation of the National Judicial Commission for proven misbehavior, which, in the opinion of the Commission, does not deserve impeachment. [12]

CHAPTER 3 (Jurisdiction)

Jurisdiction of the Supreme Court

16. The jurisdiction of the Supreme Court shall extend to the whole of Bhutan, all persons therein, and all persons with an established legal relationship to Bhutan. The Jurisdiction shall be exercised in accordance with this Code.

[10] Section as amended by Civil and Crminal Procedure (Amendment) Code of Bhutan 2011
[11] Section repealed by the Civil and Criminal Procedure (Amendment) Code of Bhutan 2011
[12] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྲེའི་ལྷན་ཚོགས། [20]

༡༩ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ སྐུ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་གྱི་བཀའ་ཐམ་བོག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྲེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་འཐུས་མི་བསྐོ་བཞག་གནང་ནི། རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྲེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲངས་སུ་ཚུད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

(ཀ) ཁྲི་འཛིན་འབྲུག་གི་ཁྲིམས་སྤྱི་བློན་པོ་དང་།

(ཁ) མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་རྒན་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་དྲང་དཔོན།

(ག) རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུའི་ཁྲིམས་དོན་ཚོགས་ཆུང་གི་ཁྲི་འཛིན།

(ང) ཆོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ།

༡༩.༡ [21]

གནས་ཡུན།

༡༤ མངོན་མཐོ་དང་ ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དྲང་དཔོན་ཚུ་གི་རང་དབང་འདི་ཁས་ལེན་གྱུབ་སྟེ་ཡོད་ དེ་ཡང་ སྤྱོད་དན་གྱི་བདེན་ཁུངས་གྱུབ་པའི་དྲང་དཔོན་ཅིག་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྲེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལུ་ གནས་དབྱུང་གི་འོས་འབབ་ཨེདཔ་ལེན་ཐུབ་ཚེ་ ལྷན་ཚོགས་དེའི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ དྲང་དཔོན་དེ་ལུ་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་བཀའ་བཅོན་ཡང་ན་ དགོངས་ཚོག་གི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག། [22]

ལེའུ་གསུམ་པ། (དབང་ཁྲབ།)

མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཁྲབ།

༡༦ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཁྲབ་འདི་ འབྲུག་གི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས་དང་ དེའི་ནང་འཁོད་ཀྱི་རྒྱ་རྐུ་མཐའ་དག་ འབྲུག་དང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་གཅིག་ དབང་ཁྲབ་དེས་བསྟུན་ཐུབ་ལས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

---

[20] འབྲུག་གི་ཞེ་སྡེད་དང་ཉེས་སྡེད་བྱ་བའི་གནས་ཡུན་ལྟར་ཁྲིམས་དེབ (འཕྲིན་བཟོ།) ཨཀཀ་ཁྲིམས་ ཨཀཀཀ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲིན་བཟོ་ཞུགས་པ་ཨཧཧཤ་ཡོད།

[21] འབྲུག་གི་ཞེ་སྡེད་དང་ཉེས་སྡེད་བྱ་བའི་གནས་ཡུན་ལྟར་ཁྲིམས་དེབ (འཕྲིན་བཟོ།) ཨཀཀ་ཁྲིམས་ ཨཀཀཀ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཇུག་ཡོད།

[22] འབྲུག་གི་ཞེ་སྡེད་དང་ཉེས་སྡེད་བྱ་བའི་གནས་ཡུན་ལྟར་ཁྲིམས་དེབ (འཕྲིན་བཟོ།) ཨཀཀ་ཁྲིམས་ ཨཀཀཀ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲིན་བཟོ་ཞུགས་པ་ཨཧཧཤ་ཡོད།

Appellate Jurisdiction of the Supreme Court

17. The Supreme Court shall have appellate jurisdiction over cases.

Advisory Jurisdiction

18. Where a question of law or fact is of such a nature and of such public importance that it is expedient to obtain the opinion of the Supreme Court upon it, the Druk Gyalpo may refer the question to that Court for its consideration. The Court shall hear the reference and submit to the Druk Gyalpo its opinion thereon. [13]

Inherent Powers

19. Where a particular case is not covered or is only partially covered by this or any other law in force, and is not otherwise excluded from adjudication, the Supreme Court/High Court shall have original jurisdiction over it.

Extra-territorial Jurisdiction

20. The Supreme/High Court shall exercise jurisdiction outside Bhutan on the bases of the following principles:

(a) territorial;

(b) nationality;

(c) passive personality;

(d) protective;

(e) universality;

[13] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ།

༡༧ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ རྩོད་གཞིའི་སྐོར་ལས་མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་དབང་ཁྱབ་ཡོད།

གྲོས་འབུལ་དབང་ཁྱབ།

༡༨ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ ཡང་ན་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་དོགས་གཞི་ཅིག་གི་གནས་ལུགས་དང་ འདི་བཟུམ་སྤྱི་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཕན་རླབས་ཆེ་བའི་བསམ་འཆར་བཞེས་དགོཔ་ཐོན་ཚེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་དོགས་གཞི་གཟིགས་ཞིབ་དོན་ལུ་ མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་གནང་ཆོགཔ་དང་ ཁྲིམས་འདུན་འདི་གིས་ བཀའ་ལུང་དེ་སྙན་གསན་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་ལུ་བསམ་འཆར་ཕུལ་དགོ། [༡༣]

རང་གནས་དབང་ཚད།

༡༩ གལ་ཏེ་ ལོགས་སུ་བཀར་བའི་རྩོད་གཞི་ཞིག་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའམ་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གཞན་གྱིས་མ་འགབ་པའམ་ ཆ་ཤས་ཅིག་ལས་མ་འགབ་རུང་ རྩོད་བཤེར་ཕྱིར་སྐྲོད་མེད་པར་མཛད་དགོས་པའི་རིགས་ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ལུ་མ་བསྟུ་བ།

༢༠ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གཤམ་འཁོད་རྩ་དོན་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ འབྲུག་གི་ཕྱི་ཁར་ཡང་ དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོསཔཿ

(ཀ) འབྲུག་ནང་ ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་འགོ་འཛུགས་སམ་ མཇུག་སྒྲིལ་ གནོད་བཤུལ་དང་།

(ཁ) འབྲུག་མི་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་པ།

(ག) ཉམས་རྒྱུད་པ་དེ་ འབྲུག་པའི་མི་ཁུངས་ཡིན་པ།

(ང་) འབྲུག་མི་ཡིན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ ཁྲིམས་འགལ་བྱ་སྤྱོད་དེ་ སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ།

(ཅ) བྱ་སྤྱོད་དེ་ རྒྱལ་ཁབ་ཀུན་གྱི་ཁྲིམས་ལས་འགལ་བའི་ཉེས་ཚབས་ཡིན་ཁུངས་རན་ཚད་ལྡན་པ།

---

[༡༣] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོར་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོར་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

(f) flag jurisdiction; and

(g) air space.

Jurisdiction of the High Court

21. The jurisdiction of the High Court shall extend to the whole of Bhutan, all persons therein, and all persons with an established legal relationship to Bhutan. The Jurisdiction shall be exercised in accordance with this Code.

Original Jurisdiction of the High Court

22. The High Court shall have original jurisdiction over cases:

(a) arising out of or under international treaties, conventions and covenants;

(b) where the lower Court does not otherwise have original jurisdiction;

(c) between two or more *Dzongkhags*;

(d) in which Bhutan or the Government of Bhutan is a party; and

(e) of right of *Habeas Corpus*.

Appellate Jurisdiction

23. The High Court may exercise appellate jurisdiction over:

(a) any judicial review on appeal from an administrative adjudication; and

(b) any order/decision/judgment of a *Dzongkhag* Court.

Original Jurisdiction of *Dzongkhag* Court

24. A *Dzongkhag* Court shall exercise original jurisdiction in all cases where venue exists in its territorial jurisdiction and original jurisdiction of the High Court does not apply.

Appellate Jurisdiction of *Dzongkhag* Court

25. A *Dzongkhag* Court shall exercise appellate jurisdiction over an appeal from an order, decision or judgment of *Dungkhag* Courts subordinate to it.

(ཆ) རྒྱལ་དར་དབང་ཁྱབ།

(ཇ) མཁའ་ཀློང་།

ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཁྱབ།

༢༡ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དབང་ཁྱབ་ནི་ འབྲུག་གི་ས་ཁྱོན་ཡོངས་རྫོགས་དང་ དེའི་ནང་འཁོད་ཀྱི་སྐྱེ་རྒུ་མཐའ་དག་དང་ འབྲུག་དང་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ག་ར་ དབང་ཁྱབ་དེས་བསྡུཔ་ལས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ།

༢༢ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ རྩོད་གཞིའི་སྐོར་ལས་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པཿ

(ཀ) རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆིངས་ཡིག་དང་ལྷན་འཛོམས་གྲོས་ཆོད་ གན་འཛིན་ནམ་ དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་ རྩོད་གཞི་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་འདུན་འོག་མ་གང་དུ་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་མེད་པའི་རིགས་ལུ།

(ག) འབྲུག་གི་རྫོང་ཁག་གཉིས་སམ་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་བར་ན།

(ང་) འབྲུག་གམ་ རྒྱལ་གཞུང་རྩ་ཕན་ཡིན་པའི་རྩོད་གཞིའི་རིགས་ལུ།

(ཅ) ངོ་བཅར་གྱི་ཐོབ་དབང་།

མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ།

༢༣ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་ཆོགཔཿ

(ཀ) བདག་སྐྱོང་རྩོད་བཤེར་ལས་ མཐོ་གཏུགས་ལུ་ ཁྲིམས་སྡེའི་བསྐྱར་ཞིབ་གང་ཞིག་དང་།

(ཁ) རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ བཀའ་རྒྱ/གྲོས་ཆོད/འཁྲུན་ཆོད་གང་ཞིག་ལུ།

རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་སའི་ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ།

༢༤ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་ནང་བསྡུ་བའི་རིགས་མ་བརྩི་བར་ ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་རྩོད་གཞི་ཆ་མཉམ་ལུ་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་སའི་མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ།

༢༥ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དེའི་མངའ་འོག་དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བཀའ་རྒྱ/གྲོས་ཆོད/འཁྲུན་ཆོད་ཅིག་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

Original Jurisdiction of *Dungkhag* Court

26. A *Dungkhag* Court shall exercise original jurisdictions in all cases where venue exists in its territorial jurisdiction and the original jurisdiction of the High Court and *Dzongkhag* Court does not apply.

Automatic Enforcement Orders

27. Where a Court of separate jurisdiction issues a warrant, order, decision or judgment which must be carried out within the territorial jurisdiction of another Court, the Issuing Court shall request by Court Order, the Receiving Court to take necessary action.

27.1. The Receiving Court shall ensure that the Issuing Court's warrant, order, decision or judgment is carried out fully to the best of its ability.

27.2. No line of appeal or judicial review shall vest in the Receiving Court with regard to any such warrant, order, decision or judgment of the Issuing Court.

27.3. Appellate review shall lie with the Issuing Court.

27.4. The line of appeal shall remain with the Court with appellate jurisdiction over the Issuing Court with the appeal filed by the aggrieved party to that Court in accordance with the appeal procedures contained in this Code.

CHAPTER 4 (Powers of the Judiciary)

Power to Adjudicate

28. When a complaint is properly admitted in accordance with this Code and deemed justiciable, the Court shall:

(a) preside over all proceedings within its jurisdiction;

དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་སའི་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ།

༢༦ དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དང་ རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་སའི་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་ནང་བསྡུ་བའི་རིགས་མ་བརྩི་བར་ ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་རྩོད་གཞི་ཆ་མཉམ་ལུ་ ཐོག་མའི་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

རང་བྱུང་བསྟར་སྤྱོད་བཀའ་རྒྱ།

༢༧ ཐ་དད་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ནམ་ བཀའ་རྒྱ་ གྲོས་ཆོད་ འཁྲུན་ཆོད་གནང་མི་གང་ཞིག་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་གྱི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ནང་ བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོས་ཆེ་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་ ཐོབ་མི་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་དགོ།

༢༧.༡ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེའི་འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ནམ་ བཀའ་རྒྱ་ གྲོས་ཆོད་ འཁྲུན་ཆོད་ ཚུ་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བསྟར་སྤྱོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་གང་དྲག་ངེས་བརྟན་ བཟོ་དགོ།

༢༧.༢ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེའི་འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ནམ་ བཀའ་རྒྱ་ གྲོས་ཆོད་འཁྲུན་ཆོད་ གང་ཞིག་ལུ་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་མཐོ་གཏུགས་སམ་ ཁྲིམས་སྡེའི་བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་མི་ དགོ།

༢༧.༣ མཐོ་གཏུགས་བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་ནི་དེ་ གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་མཛད་དགོ།

༢༧.༤ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་གནད་སྤྱོད་ལྟར་ ཉམ་དམས་པའི་རྩ་བོ་ཞིག་ གིས་ གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དེའི་ཐོག་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ འདུན་ས་ལས་མཛད་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་དབང་ཁྱབ་ མེད།

ལེའུ་བཞི་པ། (ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་ཚད།)

རྩོད་བཤེར་དབང་ཚད།

༢༨ ཉོག་བཤད་གང་ཞིག་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་ངོས་ལེན་ཚུལ་མཐུན་གྲུབ་པའི་ཁར་ རྩོད་བཤེར་ རུང་བར་འཆར་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་མཛད་དགོས་པཿ

ཀ༡ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་ རྩོད་བཤེར་ཆ་མཉམ་དབུ་ཁྲིད་མཛད་ནི་ དང་།

(b) not entertain any petition outside the Court;

(c) not delegate any power or authority over any element of a case to any other person, institution or body;

(d) pronounce judgment based on relevant and reliable evidence according to the law; and

(e) enforce orders, decisions and sentences in accordance with this Code and other laws.

Power to fill Lacuna

28.1. Every Judge shall decide a case in accordance with the provisions of Law. Where any section is ambiguous or there exists lacuna, the decision of the majority Judges of the Supreme Court/High Court shall prevail.

International law

29. The Royal Courts of Justice shall apply International Convention, Covenant, Treaty and Protocol that are duly acceded by the Royal Government of Bhutan and ratified by the Parliament of Bhutan. [14]

Power to Make Rules

30. The Supreme Court shall make rules for the purpose of giving effect to the provisions of this Code.[15]

30.1. The rules made under this Section shall:[16]

(a) be with regard to the use of forms or registers, etc. to be used in the Courts;

(b) be with regard to the amount of compensation or damages to be assessed by the Courts;

[14] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[15] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[16] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ཁ། ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཕྱི་ཁར་ བཤེར་ཡིག་གང་ཡང་བཞེས་ནི་མེད།

ག། རྩོད་གཞི་ཅིག་ཆ་ལག་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ མི་གཞན་ནམ་ ལས་ཁང་ ཚོགས་པ་གང་ཞིག་ལུ་ དབང་ཚད་དམ་ དབང་འཛིན་ཕྱིར་སྤེལ་གནང་ནི་མེད།

ང་། དངོས་འབྲེལ་དང་ ཁུངས་ཐུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་གཞིར་བཞག་ འཁྲུན་ཆོད་གནང་ནི།

ཅ། བཀའ་རྒྱ་དང་གྲོས་ཆོད་ ཁྲིམས་ཚད་ཚུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ ཁྲིམས་གཞན་དང་འཁྲིལ་བའི་བསྟར་སྤྱོད།

ཆད་གསོའི་དབང་ཚད།

༢༨.༡ དྲང་དཔོན་གྱིས་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་རྩོད་གཞིའི་གྲོས་ཐག་བཅད་དགོ། གལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀ་རྟགས་གང་ཞིག་ ཁ་གསལ་མེད་པའམ་ཆད་པ་རེ་ཡོད་ཚེ་ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དྲང་དཔོན་གྲངས་མང་གི་གྲོས་ཆོད་ལུ་གཞི་བཞག་དགོ།

རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས།

༢༩ རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆིངས་ཡིག་དང་ ལྷན་འཛོམས་ཀྱི་གྲོས་ཆོད་ གན་འཛིན་ ཆིངས་ཡིག་འཕྲི་སྣོན་བཅས་ལུ་ འབྲུག་གཞུང་གིས་ངོས་སྤྱོར་མཛད་དེ་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ རྒྱབ་སྣོན་གྱི་གྲོས་ཆོད་གནང་བའི་རིགས་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་གོ་དོན་སྤྲོད་གནང་དགོ། [༡༩]

བཅའ་ཡིག་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད།

༣༠ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ཚུ་ དོན་སྨིན་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་དོན་ལུ་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་བཅའ་ཡིག་བཟོ་དགོ། [༢༥]

༣༠.༡ དོན་ཚན་འདི་བཞིན་ བཅའ་ཡིག་བཟོ་དགོཔ། [༢༦]

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ འབྲི་ཤོག་གམ་དེབ་ཡིག་ཚུ་ ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ལས་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་འདུན་ལས་རྒྱུད་འཐུས་སམ་ གྱོང་འཐུས་ཀྱི་དངུལ་བསྡོམས་དཔག་ཚོད་ཀྱི་སྐོར།

---

[༡༩] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྣོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[༢༥] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྣོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[༢༦] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྣོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྣོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

(c) be with regard to sentencing guidelines to be used by the courts, including on when to apply sentences concurrently or consecutively;

(d) be with regard to any other matter which is to be or may be prescribed; and

(e) not be inconsistent with the provisions or the intentions of this Code or any other law in force in Bhutan.

CHAPTER 5 (Registration)

Registration

31. A Case shall be registered with the Registry of the Court.

31.1. The registration may be effected by:

(a) a representative of the State;

(b) a prosecutor or a *Jabmi* hired by the state to prosecute;

(c) the police officer;

(d) a victim or a victim's next-of-kin; or

(e) an aggrieved person or his/her *Jabmi/* next-of-kin.

31.2. A petitioner must have "legal standing" and the petition must involve a concrete case or controversy.

31.3 Notwithstanding any provision to the contrary in this Code, a court shall accept a case for registration if it's satisfied that a defendant or accused has knowingly, purposefully or willfully evaded the suit or prosecution.[17]

[17] New sub section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ག) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཁྲིམས་ཚད་སྟབས་ཅིག་གམ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར་ ཚུད་པའི་ཁྲིམས་ཚད་ལམ་སྟོན་ ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་སྐོར།

(ང་) ཆེད་དུ་བཀོད་རྒྱུའམ་ བཀོད་ཆོག་པའི་གནད་དོན་གཞན་གང་ཞིག་གི་སྐོར།

(ཅ) ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ནམ་ ཆེད་དམིགས་ ཡང་ན་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ལུ་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གཞན་དང་ འབྲེལ་ཆགས་ཡོད་པར་བརྩམ་དགོ།

ལེའུ་ལྔ་པ། (རྩོད་འཛིན།)

རྩོད་འཛིན།

༣༡ རྩོད་གཞི་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་རྩོད་འཛིན་ནང་བཀོད་དགོ།

༣༡.༡ རྩོད་འཛིན་གནད་སྨིན་ཆོག་པཿ

(ཀ) གཞུང་གི་སྐུ་ཚབ་བམ།

(ཁ) ཉེས་འདོགས་པའམ་ ཉེས་བཤེར་དོན་ལུ་ གཞུང་གིས་འཚོལ་བའི་རྒྱབ་མི།

(ག) འགག་སྡེའི་འགོ་དཔོན།

(ང་) ཉམས་རྒྱད་པའམ་ ཉམས་རྒྱད་པའི་ཉེ་ཚན་ཉེ་ཤོས།

(ཅ) ཉམས་དམས་པའི་མི་ངོའམ་ ཁོ/མོའི་ཉེ་ཚན་ཉེ་ཤོས་/རྒྱབ་མི།

༣༡.༢ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་མི་དེ་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཁར་ བཤེར་ཡིག་ནང་དངོས་ཡོད་རྩོད་གཞིའམ་ ངེས་པར་གྲལ་གཏོགས་ཡོད་མི་ཅིག་དགོ།

༣༡.༣ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ ཡང་ན་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་ཅིག་གིས་ ཤེས་བཞིན་དུ་ ཡང་ན་ བསམ་སྦྱོར་རམ་ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ ཞི་རྩོད་དམ་ ཉེས་རྩོད་ལས་ གཟུར་ཐབས་སྒྲིག་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ ངེས་ཤེས་འདྲོངས་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་ནང་ རྒྱབ་འགལ་གྱི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ལུ་མ་ལྟོས་པར་ ཐོ་བཀོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ རྩོད་གཞི་དེ་ ངོས་ལེན་འབད་དགོ། [༧]

---

[༧] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

Miscellaneous Matter

32. The Court shall conduct Miscellaneous Hearing expeditiously before a case has been registered with the Registry of the Court.

32.1. During the Miscellaneous Hearing, the Court shall:

(a) make an initial determination whether sufficient legal cause exists to admit the case for proceedings according to the law;

(b) hear the case within the prescribed period; and

(c) give written reasons, if the petition of a party is dismissed.

Jabmi

33. A person may:

(a) plead or defend himself/herself in person; or

(b) be represented by a Bhutanese *Jabmi* of his/her choosing and where this right is waived it must be done competently and intelligently.

Legal Aid

34. Only an indigent Accused shall have Legal Aid provided for one's defence where the interest of justice so requires.

CHAPTER 6 (Summons)

Scope of the Summons

35. All persons and legal entities may be made to appear and provide evidence or otherwise participate in any legal process or procedure through service of summons.

Power to issue Summons

35.1. Subject to the provisions of this Code, every Court may issue:

(a) service of process to a party in a civil suit;

འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༡ ཅན་མ།

གནད་དོན་སྣ་ཚོགས།

༣༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་རྩོད་འཛིན་ནང་མ་བཀོད་པའི་ཉེ་མར་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྣ་ཚོགས་སྙན་གསན་གང་མགྱོགས་མཛད་དགོ།

༣༢.༡ སྣ་ཚོགས་སྙན་གསན་སྐབས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་མཛད་དགོས་པཿ

(ཀ) ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་རྩོད་བཤེར་དོན་ལུ་ རྩོད་གཞི་ངོས་ལེན་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ རན་ཚད་ཡོད་མེད་ འགོ་ཐོག་གི་གཏན་འཁེལ་དང་།

(ཁ) ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ཀྱི་སྙན་གསན།

(ག) གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་ཞིག་གི་བཤེར་ཡིག་ཕྱིར་འབུད་མཛད་ཚེ་ དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡིག་ཐོག་ལུ་གནང་རྒྱུ།

རྒྱབ་མི།

༣༣ མི་ངོ་ཞིག་གིས་བྱ་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཁོ/མོ་ངོ་མས་ གསལ་ཞུའམ་དགག་ལན་ ཡང་ན།

(ཁ) ཁོ/མོ་རང་སོས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་པའི་འབྲུག་མིའི་རྒྱབ་མི་ཞིག་གིས་ངོ་ཚབ་འབད་ནི་ གལ་སྲིད་ དེའི་ཐོབ་དབང་མ་དགོས་ཚེ་ ལྟོགས་གྲུབ་དང་རིག་རྩལ་གྱི་སྒོ་ལས།

ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེགས་གསོ།

༣༩ ཐོན་ཁུངས་རྩ་བ་ལས་མེད་པའི་ཉེས་འཛུགས་ཅན་ཞིག་ཁོ་ནའི་དགག་ལན་གྱི་ཆེད་དུ་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ ཁྲིམས་ཀྱི་སྟེགས་གསོ་མཛད་དགོ།

ལེའུ་དྲུག་པ། (འགུགས་བརྡ།)

འགུགས་བརྡའི་ཁྱབ་ཁོངས།

༣༥ སྐྱེ་རྒུ་ཆ་མཉམ་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་འཛིན་གང་ཞིག་བཅར་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་བཅུག་ནིའམ་ གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་རིམ་མམ་ གནད་སྤྱོད་གང་ཞིག་ལུ་བཅའ་མར་གཏོགས་ནིའི་ འགུགས་བརྡའི་སྐྱེལ་འདྲེན་གནང་ཆོག།

འགུགས་བརྡ་གནང་ནིའི་དབང་ཚད།

༣༥.༡ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དགོངས་དོན་ལྟར་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་རེ་རེ་ལས་གནང་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཞི་རྩོད་ཀྱི་རྩ་ཕན་ལུ་ རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་དང་།

(b) summons for the appearance of any person whose presence is required in connection with any civil or criminal proceeding or judicial action; and

(c) summons for the production of any document or other material object necessary for the purpose of any civil or criminal proceeding or judicial action.

Subpoena and summons for witness

36. Every party to a case shall be entitled to present evidence in his/her defence, including the right to subpoena relevant witnesses.

36.1. A Court may issue a subpoena or otherwise summon a witness to provide testimony in a civil or criminal matter on:

(a) the request of any party to the suit; or

(b) it's own motion, if the Court, in the pursuit of justice, deems evidence of such witness essential.

36.2. Nothing in this Code shall preclude a plaintiff/prosecutor or a respondent/defendant from presenting additional witnesses during the Court proceedings without a Court Summons.

36.3. A witness so required to testify by a party may appear following sufficient notice to the opposing party as determined by the Court to enable effective cross-examination.

36.4. The witness and physical evidence must be presented within the time period reasonably prescribed by the Court.

36.5. The Court shall grant adequate time to rebut evidence and cross-examine witness of the opposing party.

Summons

37. The Court shall issue summons under the seal of the Court.

37.1. A Summons shall:

(a) state the name of the Court and the title of the case;

(ཁ) ཞི་རྩོད་དམ་ ཉེས་ཅན་གྱི་རྩོད་བཤེར་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་སྤེའི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་འབྲེལ་གཏུགས་ཅན་སུ་ཞིག་ངོ་བོར་དགོས་མཁོ་མཚམས་ཚོ་ བཅར་ནིའི་འགྱུགས་བརྡ།

(ག) ཞི་རྩོད་དམ་ ཉེས་ཅན་གྱི་རྩོད་བཤེར་ ཡང་ན་ཁྲིམས་སྤེའི་བསྟར་སྤྱོད་གང་ཞིག་གི་དགོས་དོན་ལུ་ གལ་གནད་ཆེ་བའི་ཡིག་ཆའམ་རྒྱུ་དངོས་གཞན་ངོ་སྤྲོན་གྱི་འགྱུགས་བརྡ།

དཔང་པོ་འདུན་བདར་དང་ འགྱུགས་བརྡ།

༡༨ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་རྩ་ཕན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ ཁ/མོ་རང་སོའི་དགག་ལན་གྱི་དོན་ལུ་ དངོས་འབྲེལ་དཔང་པོ་ འདུན་བཀུག་དང་བཅས་པར་ སྒྲུབ་ཆེད་ཐུལ་ནིའི་ཐོབ་ལམ་གནང་དགོ།

༡༨.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སྡེ་ཞིག་ལས་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་གནད་དོན་ཞིག་གི་ནང་ ར་ཁྲངས་བཀལ་ནིའི་དོན་ལུ་ དཔང་པོ་འདུན་བདར་རམ་ འགྱུགས་བརྡ་གཞན་ཡང་གནང་ཆོགཔཨ

(ཀ) རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་གང་ཞིག་གིས་ཁུ་བ་ལྟར་དུའམ།

(ཁ) གལ་སྲིད་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱིས་རྩེས་སྒུགཟུང་ནི་ནང་ ཁྲིམས་སའི་བཞེད་དོན་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་དཔང་པོའི་སྒྲུབ་ཆེད་ རེས་པར་དགོས་མཁོ་ཤར་བ།

༡༨.༢ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་གང་གིས་ཀྱང་ རྩོད་རྩ/ཉེས་འདོགས་པའམ་ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ཁྲིམས་ཀྱི་འགྱུགས་བརྡ་མེད་རྟུང་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ དཔང་པོ་ཁ་སྐོང་སྤྱོན་མ་ཆོག་པའི་སྤྱོན་འགོག་མཛད་མི་དགོ།

༡༨.༣ གདོང་བཤེར་གནད་སྤྲིན་ཆེད་དུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ལྷོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ཞིག་ལུ་གཏན་འཁེལ་གྱུབ་པའི་རན་ཚད་ལྟན་པའི་བརྡ་འཕྲིན་གནང་ཞིནམ་ལས་ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ཁྲངས་བརྩོད་ལུ་དགོས་མཁའི་དཔང་པོ་བཅར་ཆོག།

༡༨.༤ དཔང་པོ་དང་དངོས་པོའི་སྒྲུབ་ཆེད་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འོས་འཚམས་ཀྱི་དུས་ཡུན་གནང་དགོ།

འགྱུགས་བརྡ།

༡༩ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་སའི་ཕྱག་ཐམ་ཅན་མའི་ཐོག་ལུ་ འགྱུགས་བརྡ་གནང་དགོ།

༡༩.༡ འགྱུགས་བརྡའི་ནང་གསལ་དགོསཔཨ

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་མཚན་ རྩོད་གཞིའི་མིང་བྱང་གི་བརྩོད་དོན་ནམ།

(b) order a person to whom it is directed to appear before the Court in person at the time, date and place specified therein;

(c) order a person to whom it is directed to give testimony;

(d) order a person to produce evidence; or

(e) order a person to produce document/other material object on the date and place specified therein.

Service of Summons

38. A Summons shall be served upon a person by delivering, tendering or sending through registered mail to him/her a copy of the Summons.

38.1. Where the person to be served/summoned cannot by the exercise of due diligence be found, the summons may be served by leaving a copy with:

(a) an adult member of his/her family; or

(b) a person living with him/her at the same dwelling.

38.2. The Court may also publish a written proclamation in any media including electronic requiring a person to appear at a specified place and time not less than twenty-one days from the date of publishing such a proclamation, if service in person or by mail is ineffective.

Serving of Summons Outside Jurisdiction

39. When a Court desires that a Summons issued by it be served outside its territorial jurisdiction, it may:

(a) issue the Summons for service directly;

(b) send such a Summons in duplicate to a *Drangpon* within whose territorial jurisdiction the person summoned resides; or

(c) have the process sent by a registered mail.

(ཁ) མི་ངོ་སུ་ཞིག་ལུ་བཏང་བའི་འགུགས་བརྡའི་ནང་ དམིགས་སུ་བཀར་བའི་དུས་ཚོད་དང་ ཟླ་ཚེས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་བཅར་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ།

(ག) འགུགས་བརྡ་སུ་ཞིག་ལུ་གནང་བའི་མི་ངོ་ཞིག་གིས་ ར་ཁུངས་ཕུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ།

(ང) མི་ངོ་སུ་ཞིག་གིས་ སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ།

(ཅ) མི་ངོ་སུ་ཞིག་གིས་ འགུགས་བརྡའི་ནང་ དམིགས་སུ་བཀར་བའི་ཟླ་ཚེས་དང་ས་གནས་ལུ་ ཡིག་ཆ་དང་རྒྱུ་དངོས་གཞན་ཡང་སྟོན་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ།

འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན།

༣༤ མི་ངོ་ཁོ/མོ་ཞིག་ལུ་ འགུགས་བརྡའི་འདྲ་གཅིག་ སྐྱེལ་བའམ་བྱིན་པ་ འགྲེམ་ཐོག་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་དགོ།

༣༤.༡ སྐྱེལ་འདྲེན་ནམ་ འགུགས་བརྡ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་མི་དེ་ ཐོབ་རིམ་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་རུང་བར་མ་མཐོང་ཚེ་ འགུགས་བརྡ་གང་དུ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་འདྲ་གཅིག་ལྷན་དུ་བཞག་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཁོ/མོའི་ ལོ་ན་སྨིན་པའི་ནང་མི་ཞིག་ལུའམ།

(ཁ) ཁོ/མོ་དང་སྡོད་གནས་གཅིག་པའི་མི་ངོ་ཞིག་ལུ།

༣༤.༢ གལ་སྲིད་ དགོས་མཁོའི་མི་ངོ་ལུ་ འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན་ནམ་ འགྲེམ་ཐོག་གནད་སྨིན་མ་བྱུང་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྱབ་འཕྲིན་དང་བཅས་པའི་གློག་འགྲེམས་གང་རུང་ཞིག་ནང་བཀའ་ཁྱབ་ཡིག་ཐོག་ལུ་དཔར་བསྐྲུན་མཛད་ཆོགཔ་མ་ཚད་ དེ་ལུགས་དཔར་བསྐྲུན་གྲུབ་པའི་ཉི་མ་ལས་བརྩིས་ ཉིན་གྲངས་ཉེར་གཅིག་ལས་མ་འགྱངས་པར་ དེ་ལྟའི་དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་ས་གནས་དང་དུས་ཚོད་ལུ་བཅར་དགོ།

ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཕྱི་ཁར་ འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན།

༣༥ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ དེའི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ལས་བརྒལ་ཏེ་ འགུགས་བརྡ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ ཐུགས་འདོད་འཆར་ཚེ་ དེས་མཛད་ཆོགཔཿ

(ཀ) འགུགས་བརྡ་ཐད་ཀར་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དོན་ལུའམ།

(ཁ) དེ་ལྟའི་འགུགས་བརྡའི་འདྲ་ཞིག་ འགུགས་བརྡ་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་སྡོད་སའི་ ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཀྱི་དྲང་དཔོན་དེ་ལུ།

(ག) རྩོད་རིམ་དེ་ འགྲེམས་ཡིག་དེབ་བཀོད་ཐོག་ལས་སྐྱེལ་འདྲེན།

Return of Service

40. After delivering the service to the litigant, the official who served the process shall file a return of the service of notice with the Court, which issued the Summons.

Failure to Answer a Service of Process or Summons

41. Where a party fails to answer a Court-issued Service of Process or Summons, the Court may issue an order to the police to produce the party before it.

41.1. Subsequent failure to answer the Summons may result in a finding of contempt and the party may be subjected to civil or criminal sanction or fine in accordance with the law.

Payment for Witness

42. The parties to the case shall pay to the witness so summoned:

(a) reasonable traveling fare; and

(b) daily allowance at the prevailing rate prescribed by the Minimum Wage. [18]

Sua Sponte Summons

42.1. If the Court summoned the witness *sua sponte*, after considering it necessary, expedient or otherwise in the interest of justice to do so, the Government shall pay reasonable travelling fare and daily allowance at the prevailing rate prescribed by the minimum wage. [19]

[18] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment)Act of Bhutan 2011
[19] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment)Act of Bhutan 2011

སྐྱེལ་འདྲེན་འབྱོར་ལན།

༩༠ རྩོད་གླེང་པ་ཚུ་ལུ་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་ཞིནམ་ལས་ རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་འབད་མི་འགན་འཛིན་པ་དེ་གིས་ འགུགས་བརྡ་གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ སྐྱེལ་འདྲེན་འབྱོར་ལན་གྱི་བརྡ་འཕྲིན་ཕུལ་དགོ།

སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་རྩོད་རིམ་མམ་ འགུགས་བརྡར་ལན་འདེབས་མ་གྲུབ་པ།

༩༡ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་གནང་བའི་སྐྱེལ་འདྲེན་རྩོད་རིམ་མམ་ འགུགས་བརྡ་ལུ་ལན་འདེབས་མ་གྲུབ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་འགག་སྡེར་ ཁྲིམས་འདུན་གང་དུ་ རྩ་ཕན་འཁྱིད་འོང་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༩༡.༡ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ འགུགས་བརྡ་གནང་མི་ལུ་ ཕྱིན་ཆད་ལན་འདེབས་མེད་ཚེ་ ཁྱད་གསོད་ཀྱི་གྲངས་སུ་རྩིས་ཏེ་ རྩ་ཕན་དེ་ལུ་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཆད་དངུལ་ལམ་ཉེས་ཆད་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བཀལ་ཆོག།

དཔང་པོར་དངུལ་སྤྲོད།

༩༢ དེ་བཞིན་འགུགས་བརྡ་མཛད་པའི་དཔང་པོ་ལུ་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་གྱིས་ དངུལ་སྤྲོད་དགོས་པཿ

(ཀ) རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་འགྲུལ་གླ་དང་།

(ཁ) ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉུང་མཐའི་གླ་ཆ་ལྟར་ ཉིན་ལྟར་གྱི་ཟད་འཐུས་སྤྲོད་རྒྱུ། [༢༨]

ཁྲིམས་སའི་བཞེད་དོན་གྱི་འགུགས་བརྡ།

༩༢.༡ གལ་སྲིད་ མཁོ་གལ་ལམ་ གང་མགྱོགས་ གཞན་ཡང་དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གཟིགས་ཞིབ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བཞེད་དོན་དང་བསྟུན་ཏེ་ དཔང་པོར་འགུགས་བརྡ་གནང་བ་ཡིན་ཚེ་ དེ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་འགྲུལ་གླ་དང་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉུང་མཐའི་གླ་ཆ་ལྟར་ ཉིན་ལྟར་གྱི་ཟད་འཐུས་དེ་གཞུང་ལས་གནང་དགོ། [༢༩]

---

[༢༨] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ཁག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[༢༩] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

CHAPTER 7 (Discovery)

Purpose of Discovery

43. Discovery shall be allowed to:

(a) avoid unnecessary proceedings as to undisputed facts;

(b) aid in formulating issues;

(c) freeze testimony so as to prevent perjury;

(d) serve to prepare a case for summary Judgment;

(e) promote settlement of a case outside Courts; and

(f) preserve evidence of witness who may not be available at the time of the trial.

Scope of Discovery

44. The party may obtain discovery regarding any matter, not privileged, relevant to a specific claim or defence in an action.

Limits of Discovery

45. Discovery shall not be allowed if:

(a) a suit has not been legally initiated;

(b) it is unreasonably duplicative;

(c) information sought is obtainable through other source that is more convenient, less burdensome or less expensive;

(d) it is unduly burdensome or expensive in the facts and circumstances of the case;

(e) it is for irrelevant information including facts bearing no relation to the case;

(f) it is to harass or embarrass a party or a witness;

(g) it is privileged information as defined in this Code;

(h) it is to protect the witness in the criminal trial; and

(i) it is against the interest of the national security.

ལེའུ་བདུན་པ། (བཙལ་རྙེད།)

བཙལ་རྙེད་ཀྱི་དགོས་དོན།

༩༣ བཙལ་རྙེད་གནང་དགོསཔཿ

(ཀ) ཉོག་མེད་དོན་ཁུངས་སྐོར་ལས་ མཁོ་གལ་མེད་པའི་རྩོད་བཤེར་སྤང་ནི་དང་།

(ཁ) རྩོད་ཉོག་བཀོད་ནིའི་སྡོང་ཟླ།

(ག) རྫུན་མནའ་བཀག་ཐབས་ལུ་ ར་ཁུངས་ལེན་ནི།

(ང་) རྩོད་གཞི་ཞིག་ བཤེར་བཅུད་ཀྱི་འཁྲུན་ཆོད་གྲ་སྒྲིག།

(ཅ) རྩོད་གཞི་ཞིག་ ཁྲིམས་འདུན་ཕྱི་ཁར་ འདུམ་འགྲིག་ཡར་འཕེལ།

(ཆ) རྩོད་བཤེར་སྐབས་ ཐོབ་ཐབས་མི་འོང་བའི་དཔང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་བདག་སྲུང་།

བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས།

༩༤ རྩ་ཕན་གྱིས་ བཙལ་རྙེད་མ་ཆོག་པའི་རིགས་མིན་པར་ དམིགས་གསལ་གྱི་ཐོབ་བརྗོད་དམ་ དགག་ལན་ཞིག་ལུ་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་གནད་དོན་གང་ཞིག་ལུ་ བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།

བཙལ་རྙེད་ཀྱི་མཚམས་ཚོད།

༩༥ གཤམ་དོན་ལྟར་ཡིན་ཚེ་ བཙལ་རྙེད་གནང་མ་དགོསཔཿ

(ཀ) རྩོད་གཞི་ཞིག་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོག་ལུ་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་སྔ་གོང་དང་།

(ཁ) རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཉིས་ལྡབ་ཀྱི་ལག་ལེན།

(ག) འཚོལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་ སྟབས་བདེའམ་ དཀའ་མེད་ ཟད་གྲོན་ཉུང་ཤོས་ཐོག་ ཐོབ་ཐབས་ཡོད་པ།

(ང་) རྩོད་གཞིའི་དོན་ཁུངས་དང་ སྐབས་དོན་ལྟར་ འོས་མིན་གྱི་དཀའ་ངལ་ལམ་ ཟད་ གྲོན་མང་ཤོས་ལུ།

(ཅ) རྩོད་གཞི་ལུ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་དོན་ཁུངས་དང་བཅས་པར་ ངོས་འབྲེལ་མེད་པའི་ གནས་ཚུལ།

(ཆ) རྩ་ཕན་ནམ་ དཔང་པོ་ལུ་འཚེར་སྣང་དང་ འཛེམ་བག།

(ཇ) ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ངེས་ཚིག་བཀོད་དོན་ལྟར་ ཆོག་མིན་གནས་ཚུལ།

(ཉ) ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་ནང་གི་དཔང་པོར་ རྒྱབ་སྐྱོར་དོན་ལུ།

(ཏ) རྒྱལ་ཡོངས་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་མཐའ་དོན་གྱི་འགལ་ཟླར་ཡིན་པ།

45.1. The party requesting discovery shall show both need and that refusal to allow discovery would prejudice or cause extreme hardship to him or her.

45.2. The discovering party must adequately describe the property to be inspected.

Timing of Discovery

46. The Court may prescribe such terms and conditions as are just, specifying the time, place and manner of making the discovery and inspection.

Failure to Comply with Discovery

47. If a party has failed to comply with a legitimate request for discovery, the Court may:

(a) order such party to permit discovery;

(b) order such party to permit inspection;

(c) grant a continuance until such time as discovery has occurred;

(d) order whatever relief is deemed appropriate; and

(e) order the non-compliance party or legal representative to pay reasonable Court costs, attorney fees or both.

Retention of Evidence

48. A Court shall arrange for retention of any evidence produced before it in any suit to be impounded & kept in the custody of the Court, for such period & subject to such conditions as the Court deems fit.

48.1. A document admitted in evidence in a suit shall be endorsed with:

(a) the number and title of the suit;

(b) the name of the person producing the documents; and

(c) the date on which it was produced.

48.2. The endorsement shall be signed or initialed by the presiding judge.

༩༥.༡ བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་མི་རྩ་ཕན་ཁོ/མོ་གིས་ རང་སོར་དགོས་གལ་དང་ བཙལ་རྙེད་མ་གནང་ཚེ་ གནོད་ཉེན་ནམ་ ཚད་བརྒལ་གྱི་དཀའ་འཚེགས་འབྱུང་བར་སྟོན་པ།

༩༥.༢ བཙལ་རྙེད་རྩ་ཕན་གྱིས་ བརྟག་ཞིབ་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་དངོས་དེའི་སྐོར་ འོས་འཚམས་སྒོ་ལས་འགྲེལ་བཤད་ ངེས་པར་ཕུལ་དགོ།

བཙལ་རྙེད་ཀྱི་དུས་ཚོད།

༩༦ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བདེན་ཁུངས་ཡོད་པའི་འབྲེལ་གནད་དང་ཆ་རྐྱེན་ཐོག་ བཙལ་རྙེད་དང་ བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་ས་གནས་དང་དུས་ཚོད་རྣམ་གཞག་ཚུ་ དམིགས་སུ་བཀོད་ཆོག།

བཙལ་རྙེད་ལུ་ བཀའ་མ་སྒྲུབ་པ།

༩༧ གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ལུ་ གང་གིས་བཀའ་མ་བསྒྲུབས་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་གནང་དགོས་པ༔

(ཀ) དེ་ལྟའི་རྩ་ཕན་ལུ་ བཙལ་རྙེད་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱའམ།

(ཁ) དེ་ལྟའི་རྩ་ཕན་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་ཆོག་པའི་བཀའ་རྒྱ།

(ག) བཙལ་རྙེད་མ་བསྟར་ཚུན་ དེ་ལུགས་འཕྲོ་མཐུད།

(ང་) འོས་འབབ་གཟིགས་པའི་ རྒུད་སྐྱོབ་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་།

(ཅ) བཀའ་མ་སྒྲུབ་པའི་རྩ་ཕན་ནམ་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་གདན་ནམ་ ངོ་ཚབ་ཀྱི་གླ་ཡོན་ ཡང་ན་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་ནིའི་བཀའ་རྒྱ།

སྒྲུབ་བྱེད་བསྐྱར་འཛིན།

༩༨ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕུལ་བའི་རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞིག་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འོས་འབབ་གཟིགས་པའི་དུས་ཡུན་དང་ཆ་རྐྱེན་ལྟར་ ཁྲིམས་ཀྱིས་བཞེས་ཏེ་དམ་འཛིན་མཛད་ ཆེད་བསྐྱར་འཛིན་གྱི་གྲབ་གཤོམ་མཛད་དགོ།

༩༨.༡ རྩོད་གཞི་ཞིག་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་ངོས་ལེན་གྲུབ་པའི་ཡིག་ཆ་དེ་ཁར་ མཆན་བུ་བཀོད་དགོས་པ༔

(ཀ) རྩོད་གཞིའི་ཨང་དང་མིང་དོན།

(ཁ) ཡིག་ཆ་ཕུལ་བ་པོའི་མིང་།

(ག) ཡིག་ཆ་ཕུལ་བའི་ཚེས་གྲངས།

༩༨.༢ དེ་བཞིན་མཆན་བུ་བཀོད་པའི་ཡིག་ཆ་གུར་ དབུ་འཁྲིད་དྲང་དཔོན་གྱིས་ མཚན་རྟགས་སམ་ མཚན་བསྡུས་ཤིག་བཀོད་དགོ།

CHAPTER 8 (Specific Discovery Devices)

Affidavit

49. A party may request for an affidavit from a person regarding information relevant to the case at hand.

49.1. An affidavit, which is written or printed declaration, shall be:

(a) statement of fact made voluntarily;

(b) confirmed by signed affirmation by the party making it; and

(c) taken before a person having authority to administer such an affirmation, as a Government or a Court official.

Oral Deposition

50. The Court may depose a person with relevant information.

50.1. A deposition shall be taken:

(a) before an officer legally authorized to take depositions;

(b) in a foreign country, subject to compliance with that country's laws and rules pertaining to the taking of discovery; and

(c) in accordance with the prescribed Interrogatories.

50.2. When the testimony is fully transcribed, the deposition shall be:

(a) read out to the person deposed for verification as to its accuracy;

(b) corrected, if necessary; and

(c) signed by the person deposed.

50.3. An illiterate person is entitled to have an official of the Court read the statement to him/her before a literate witness to confirm its accuracy.

ལེའུ་བརྒྱད་པ། (དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་བཙལ་རྙེད་འབད་ཐང་།)

འབའ་གན།

༩༩ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ མི་ཞིག་ལས་ ཁྲིམས་སར་ཡོད་མི་རྩོད་བཤེར་ལུ་བརྟེན་པའི་ དངོས་འབྲེལ་ གནས་ཚུལ་དོན་ལུ་ འབའ་གན་གྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།

༩༩.༡ ཡིག་ཐོག་གམ་ དཔར་བསྐྲུན་གསལ་བསྒྲགས་འབད་མི་འབའ་གན་ནང་ཚུད་དགོསཔཿ

(ཀ) རང་སོའི་བློ་འདོད་ལྟར་ཕུལ་བའི་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དང་།

(ཁ) ཕུལ་མི་རྩ་ཕན་གྱིས་ ལག་བྲིས་ཐོག་ལུ་ འཐད་སྒྲུབ་ངེས་བརྟན།

(ག) དེ་ལྟའི་འཐད་སྒྲུབ་ལུ་ གཞུང་ངམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་པས་ དབང་འཛིན་ཡོད་ པའི་མི་ངོ་འཛོམས་ཐོག་ལེན་ནི།

ངག་བརྗོད།

༥༠ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ཞིག་ལས་ངག་བརྗོད་ བཞེས་རྒྱུ།

༥༠.༡ ངག་བརྗོད་བཞེས་དགོསཔཿ

(ཀ) ངག་བརྗོད་ལེན་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གི་ མདུན་ལུ་དང་།

(ཁ) ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ཡིན་ཚེ་ བཙལ་རྙེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཁྲིམས་དང་ བཅའ་ཡིག་ནང་གསལ་བཞིན།

(ག) ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་འདྲི་རྩད་དང་འཁྲིལ་ནི།

༥༠.༢ ར་ཁུངས་ཀྱི་ངག་བརྗོད་ཡོངས་རྫོགས་ ཡིག་ཐོག་བཀོད་ཞིནམ་ལས་ ངག་བརྗོད་དེཿ

(ཀ) ར་སྤྲོད་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ངག་བརྗོད་ཕུལ་མི་དེ་ལྟག་ནི་དང་།

(ཁ) གལ་སྲིད་མཁོ་གལ་དང་བསྟུན་ ནོར་བཅོས།

(ག) ངག་བརྗོད་ཕུལ་བ་པོས་ ལག་བྲིས།

༥༠.༣ བྲིས་ཀློག་མ་ཤེས་པའི་མི་ངོར་ ངག་བརྗོད་ར་སྤྲོད་འཁྲུལ་མེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ ཞིག་གིས་ ངག་བརྗོད་དེ་ བྲིས་ཀློག་ཤེས་པའི་དཔང་པོ་ཞིག་གི་མདུན་ལུ་ ཁོ/མོར་ལྟག་སྟེ་ གནང་དགོས་པའི་ཐོབ་ལམ་ཡོད།

50.4. The official of the Court and the witness shall sign the deposition confirming the accuracy of what is written and what was read to the person deposed by the Court official.

Written Interrogatories

51. A party may send a set of relevant questions to the other party to the case.

51.1. A party has the duty to inspect before answering interrogatories to ensure the accuracy of the response.

Impeachment

52. Statement made during discovery is admissible as substantive evidence or impeachment evidence at proceedings to impeach a witness who makes an inconsistent statement in the Court.

Unavailable Witnesses

53. A deposition of an unavailable witness may be introduced into evidence at proceedings.

Retraction or Striking out Evidence

54. The deposed party to a case may request the Court to strike out matters, which he/she considers inadmissible from the deposition or interrogatory.

54.1. The party may seek to retract or strike out portions of discovery pertaining to any witness if so warranted under the law.

CHAPTER 9 (Information Privileged from Discovery)

Work-Product

55. Work-product is privileged from discovery.

55.1. Work-product shall include:

༥༠.༩ ཡིག་ཐོག་བྲིས་ཏེ་ཕུལ་མི་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་དེ་གིས་ལྷག་བྱིན་པའི་ངག་བརྗོད་དེ་ འཁྲུལ་མེད་ངེས་བརྟན་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་དང་དཔང་པོ་དེ་གིས་ ངག་བརྗོད་གུར་ ལག་བྲིས་བཀོད་དགོ།

ཡིག་ཐོག་འདྲི་རྩད།

༥༡ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དྲི་བ་ཆ་ཚང་ཞིག་ རྩོད་གཞི་དེ་ནང་གི་རྩ་ཕན་གཞན་ལུ་ སྐྱེལ་ཆོག།

༥༡.༡ རྩ་ཕན་ཞིག་ལུ་ འདྲི་རྩད་ཀྱི་ལན་འདེབས་མ་ཕུལ་གོང་ལས་ ཞུ་ལན་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་མེད་ངེས་ བརྟན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད།

དཔང་པོ་ཆ་མེད།

༥༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ དཔང་པོ་ཞིག་གིས་ འབྲེལ་ཆགས་མེད་པའི་ངག་ བརྗོད་རེ་ཕུལ་ཚེ་ དཔང་པོ་དེ་ཆ་མེད་དམ་ སྒྲུབ་བྱེད་གཞིར་བཞག་དོན་ལུ་ སྔར་བཙལ་རྙེད་ སྐབས་ལུ་ཕུལ་བའི་ངག་བརྗོད་དེ་ངོས་ལེན་མཛད་ནི།

དཔང་མེད།

༥༣ དཔང་པོ་ངོབོ་མེད་པ་ཅིན་ དེའི་ངག་བརྗོད་ཅིག་ རྩོད་བཤེར་སྐབས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གྲངས་སུ་བརྩི་ ཆོག།

སྒྲུབ་བྱེད་ཕྱིར་ལོག་གམ་ ཕྱིར་བཤོལ།

༥༤ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་ནང་ རྩ་ཕན་གྱིས་ཕུལ་གྲུབ་པའི་ངག་བརྗོད་དམ་ འདྲི་རྩད་ལས་ ངོས་འཛིན་ འབད་མ་ཚུགས་པ་ཞིག་ཤར་ཚེ་ ཁོ/མོས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ གནད་དོན་ཕྱིར་བཤོལ་གྱི་ཞུ་ བ་ཕུལ་ཆོག།

༥༤.༡ གལ་སྲིད་ དཔང་པོ་གང་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་བཙལ་རྙེད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཤིག་ ཕྱིར་ལོག་གམ་ ཕྱིར་བཤོལ་དེ་ ཁྲིམས་དོན་ལྟར་ཡིན་ཚེ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།

ལེའུ་དགུ་པ། (བཙལ་རྙེད་ཆོག་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ།)

བྱས་བཤུལ།

༥༥ བྱས་བཤུལ་ལུ་བཙལ་རྙེད་མི་བྱ།

༥༥.༡ བྱས་བཤུལ་ནང་ཚུད་དགོས་པཿ

(a) materials, mental impressions, conclusions, opinions or legal theories of opposing party and his/her legal representative; and

(b) expert evidence given by the expert to the opposing party and his/her legal representative informally.

55.2. Work product privileges cannot be used to hide facts relevant to the case.

Financial Information

56. Discovery of defendant's financial situation is generally not permitted except when punitive damages are sought.

Insurance policy

57. The Court shall not allow discovery of insurance policy limits for trial but may allow it in order to allow the party an opportunity to assess adequately the settlement value of the case.

Protective and Modifying Orders

58. On a sufficient cause being shown, the Court may at any time order that discovery or inspection be denied, restricted, deferred or make such other order as is appropriate.

CHAPTER 10 (Attachment)

Attachment of Property

59. When a property in dispute is located within the jurisdiction of a Court, that Court at the request of a party to the dispute has the right to adjudicate its status or ownership in accordance with this Code or other laws.

59.1. Jurisdiction over a tangible property is attained by attachment and over an intangible property by garnishment.

59.2. In accordance with this Code, the Court may order attachment of any property:

(ཀ) ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་དང་ ཁོ/མོའི་ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ཀྱི་དངོས་པོའམ་ དྲན་ཤེས་འཆར་ཚུལ་ མཇུག་དོན་ བསམ་འཆར་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ལྟ་བ།

(ཁ) ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་དང་ ཁོ/མོའི་ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ལུ་ མཁས་མཆོག་གིས་དངོས་གཞི་མ་ཡིན་པའི་སྒོ་ལས་བྱིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།

༥༥.༢ རྩོད་གཞི་དེ་དང་འབྲེལ་ཡོད་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་ངོ་བོ་སྤ་གསང་གི་དོན་ལུ་ བྱས་བཤུལ་ཉེར་སྤྱོད་མི་ཆོག།

རྩིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

༥༦ ཉེས་འབྲས་རྒྱད་འཐུས་ཀྱི་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ སྤྱིར་བཏང་རྩོད་ཟླའི་དངུལ་རྩིས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལུ་བཙལ་རྙེད་ཀྱི་བཀའ་གྲོལ་གནང་ནི་མེད།

ཉེན་སྲུང་གི་ཡིག་འཛིན།

༥༧ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་བཤེར་དོན་ ཉེན་སྲུང་གི་ཡིག་འཛིན་ལུ་ བཙལ་རྙེད་ཀྱི་གནང་བ་གནང་མི་ཆོག་རུང་ རྩ་ཕན་ལུ་ རྩོད་གཞི་འདུམ་འགྲིག་གི་རིན་གོང་སྐོར་ འོས་འཚམས་སྒོ་ལས་དཔག་ཚོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་གནང་ཐབས་ལུ་ བཙལ་རྙེད་ཀྱི་གནང་བ་གནང་ཆོག།

རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ ལེགས་བཅོས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ།

༥༨ རན་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་བཀལ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ནམ་ཡང་ བཙལ་རྙེད་དམ་བརྟག་ཞིབ་ལུ་ ངོས་ལེན་མི་མཛད་པའམ་ བཀག་སྡོམ་ཕྱིར་ཕུད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ ཡང་ན་ དེ་ལྟར་གང་འོས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ལེའུ་བཅུ་པ། (བཀག་འཛིན།)

རྒྱུ་དངོས་བཀག་འཛིན།

༥༩ ཁྲིམས་དེབ་འདིའམ་ ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་གི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཡོད་པའི་འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་བརྟེན་ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚེ་ རྒྱུ་དངོས་དེའི་གནས་སྟངས་སམ་ ཇོ་བདག་སྐོར་ལས་ རྩོད་བཤེར་མཛད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༥༩.༡ གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་དབང་ཁྱབ་དེ་ བཀག་འཛིན་ཐོག་ལས་དང་ གཟུགས་མེད་རྒྱུ་དངོས་ཀྱི་དབང་ཁྱབ་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་གནང་ནི།

༥༩.༢ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་ལུ་ བཀག་འཛིན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོགཔཿ

(a) to obtain *in rem* or *quasi in rem* jurisdiction when the party to a case has not acknowledged process;

(b) to prevent wasting, damaging, disposing or otherwise impairing the value of the whole or any part of the property in dispute that might be used in a case;

(c) to prevent the removal of the whole or any part of the property in dispute from the territorial jurisdiction of the Court; and

(d) in cases of fraud and intentional torts.

59.3. In case property to be attached is found under the jurisdiction of a separate Court, the concerned Court may issue a Court Order requesting that separate Court to attach the disputed property.

59.4. In accordance with this Code, the Receiving Court shall enforce such a Court Order.

59.5. The property to be attached shall be clearly demarcated and relevant to the case.

Grounds and Due Process

60. Request for attachment shall be addressed directly to the Court.

60.1. Attachment procedures shall:

(a) comply with due process of law;

(b) provide for notice; and

(c) provide an opportunity to be heard.

60.2. The plaintiff must show that sufficient grounds for attachment exist.

60.3. No person executing process of attachment or seizure of moveable property shall enter any dwelling place seven anti-Meridian and five post-Meridian.

(ཀ) རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་རྩ་ཕན་དེས་ རྩོད་རིམ་ལུ་མ་གནས་ཚེ་ རྒྱུ་དངོས་སམ་ རྒྱུ་དངོས་ ཆ་ཤས་ཀྱི་དབང་ཁྱབ་ལེན་ནི་དང་།

(ཁ) རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་ནང་ ཉེར་སྤྱོད་སྲིད་པའི་འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ཧྲིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ འཕྲོ་བརླག་གམ་ ཉམས་ཆག་ གཞན་ལུ་བཙོང་བ་ ཡང་ན་ རིན་གོང་ ཉམས་ཞན་འགྱུར་འགོག།

(ག) འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ ཧྲིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ས་ཁྱོན་ དབང་ཁྱབ་ལས་ གཞན་ཁར་སྤོ་ནི་ལས་བཀག་ཐབས།

(ང་) གཡོ་ཁྲམ་དང་ ཞི་ཆད་ལས་ ཆེད་དམིགས་ཀྱིས་འགལ་བའི་འབྲེལ་གནད།

༥༩.༣ གལ་སྲིད་ བཀག་འཛིང་དགོས་པའི་འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་སོ་སོའི་ དབང་ཁྱབ་འོག་ལུ་ཡིན་ཚེ་ འབྲེལ་ཡོད་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཐ་དད་དབང་ཁྱབ་ཀྱི་ཁྲིམས་འདུན་ དེ་ལུ་ འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་བཀག་འཛིང་མཛད་ཆེད་ཀྱི་ཞུ་བ་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ ཆོག།

༥༩.༤ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དེ་ལྟའི་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྟར་ སྤྱོད་མཛད་དགོ།

༥༩.༥ བཀག་འཛིན་མཛད་དགོས་པའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ དབྱེ་མཚམས་ཁ་གསལ་དགོས་པའི་ཁར་ རྩོད་ གཞི་དང་དངོས་འབྲེལ་ཡོདཔ་ཅིག་དགོ།

གཞི་གནད་དང་རིམ་གྱིས་པ།

༦༠ བཀག་འཛིན་གྱི་ཞུ་བ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་མཚན་བྱང་ལུ་ ཐད་ཀར་ཕུལ་དགོ།

༦༠.༡ བཀག་འཛིན་གནད་སྤྱོད་བསྟར་དགོས་པཿ

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་བཀའ་བསྒྲུབ་ནི་དང་།

(ཁ) བརྡ་འཕྲིན་གནང་ནི།

(ག) གསལ་ཞུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་གནང་ནི།

༦༠.༢ རྩོད་རྩ་གིས་བཀག་འཛིན་དོན་ལུ་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་གནད་ངེས་པར་སྟོན་ནི།

༦༠.༣ བཀག་འཛིན་གྱི་རྩོད་རིམ་མམ་ བསྒུལ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ བཙན་ལེན་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་གང་ གིས་ཀྱང་ སྔ་དྲོ་བདུན་གྱི་སྔ་ཆར་དང་ ཕྱི་དྲོ་ལྟའི་ཕྱི་ཆ་ལུ་སྡོད་གནས་ནང་འཛུལ་ནི་མེད།

***Ex-parte* Attachment**

61. Under extraordinary circumstances, attachment may be granted ex-parte.

61.1. When attachment is issued *ex-parte*, the Court issuing such order shall give an opportunity to the absent party to show cause against the order within forty-nine days from the date of the order.

Claims of Third Parties

62. A person not a party to the litigation having a legal interest in the property attached may make a claim to the Court which issued the attachment order within hundred and eight days of the date of attachment.

Requests for Attachment

63. In determining whether to grant a request for an attachment, the Court may consider:

(a) the merit and legality of the request;

(b) the availability of an alternative adequate legal remedy;

(c) the difficulty of administering and enforcing the order;

(d) the likelihood that the injunction or order will be effective; or

(e) the possibility of an irreparable harm occurring without such attachment.

Preliminary Injunction

64. A Court may issue a preliminary injunction, if the respondent/ defendant is acting in a way that would irreparably affect the plaintiff's claim or would render the final judgment in the action ineffectual.

64.1. Since preliminary injunction may cause serious injury to the respondent/defendant and since it is granted prior to adjudication on the merits of the case, the Court shall utilise this remedy only under extraordinary circumstances where the plaintiff has demonstrated that he/she cannot be protected by less drastic measures.

རྩ་ཕན་མེད་པའི་བཀག་འཛིན།

༥༡ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐབས་དོན་ཚུ་ནང་ རྩ་ཕན་ངོ་བོ་མེད་རུང་ བཀག་འཛིན་གྱི་གནང་བ་གནང་ཆོག།

༥༡.༡ རྩ་ཕན་མེད་པར་བཀག་འཛིན་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་གནངམ་ད་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བཀའ་འཕྲིན་གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བཀའ་འཕྲིན་གྱི་དུས་ཚོད་ལས་ ཞག་གྲངས་ཞེ་དགུའི་ནང་འཁོད་ དེ་དུས་མེད་པའི་རྩ་ཕན་ལུ་ བཀའ་རྒྱའི་འགལ་ཟླར་ ཁུངས་གསལ་ཆོག་པའི་གོ་སྐབས་གནང་དགོ།

གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད།

༥༢ རྩོད་གཞིའི་གྲངས་སུ་མེད་རུང་ བཀག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་གིས་ བཀག་འཛིན་གྱི་ཚེས་གྲངས་ལས་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ བཀག་འཛིན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ ཐོབ་བརྗོད་ཞུ་ཆོག།

བཀག་འཛིན་གྱི་ཞུ་བ།

༥༣ བཀག་འཛིན་གྱི་ཞུ་བར་ གནང་བཞག་གི་གཏན་འཁེལ་མཛད་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གཟིགས་ཞིབ་གནང་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཞུ་བ་དེ་ འོས་ལྡན་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡོད་མེད་དམ།

(ཁ) འོས་འཚམས་ལྡན་པའི་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བདེ་ཐབས་གཞན་ཡོད་མེད།

(ག) བཀའ་རྒྱ་དེ་ བདག་སྐྱོང་དང་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་མེད།

(ང་) ཁྲིམས་ཀྱི་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་མམ་ བཀའ་རྒྱ་དེ་ གནད་དུ་སྨིན་སྲིད་དང་མི་སྲིད།

(ཅ) དེ་ལྟའི་བཀག་འཛིན་མེད་ཚེ་ བཅོས་མི་ཐུབ་པའི་གནོད་སྐྱོན་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་དང་མི་སྲིད།

སྟ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ།

༥༤ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྩོད་རྩའི་ཐོབ་བརྗོད་དེ་ལུ་ བཅོས་མི་ཐུབ་པའི་གནོད་སྐྱོན་བསྐྱལ་བའམ་ མཐའ་བཅད་ཀྱི་འཁྲུན་ཆོད་ དོན་མེད་གཏོང་ཐུབ་པའི་བྱ་སྤྱོད་བསྒྲིག་ཚེ་ སྟ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་གནང་ཆོག།

༥༤.༡ སྟ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་གྱིས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཉེས་ཚབས་ཆེ་བའི་གནོད་འཚེ་བསྐྱལ་སྲིདཔ་མ་ཚད་ བཀག་སྡོམ་དེ་ རྩོད་གཞི་དེའི་འོས་ལྡན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྩོད་བཤེར་གྱི་སྔ་གོང་ལས་གནང་ཚར་བ་ཞིག་ཨིནམ་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བདེ་ཐབས་དེ་ རྩོད་རྩ་གང་རུང་གི་ཁོངས་ལས་ སྟ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ཤེས་གཞན་

64.2. An opposing party may contest the preliminary injunction prior to trial or during the course of the trial.

64.3. Attachment under preliminary injunction shall not generally extend beyond the final settlement of the case.

Temporary Restraining Order

65. A temporary restraining order can be granted upon showing that immediate irreparable harm will occur.

65.1. A Court shall, upon the request of the plaintiff/defendant immediately serve the temporary restraining order.

65.2. The Plaintiff shall make a good faith effort to give notice to the Defendant/Respondent of the temporary restraining order hearing.

65.3. If the temporary restraining order is *ex-parte* or due notice has not been given to all the parties, the duration of the temporary restraining order should not exceed one hundred and eight days.

Interlocutory Order

66. The Court may issue an interlocutory order during the course of a trial to prevent an injury that may be suffered by the petitioner owing to any action or inaction of a person or authority in case a preliminary injunction or temporary restraining order is not issued.

66.1. An interlocutory order may at the discretion of the Court issuing it be modified, vacated or annulled, if it finds that:

(a) the party is misusing the process;

(b) the party is unnecessarily delaying the course of justice; or

(c) there are other sufficient legal grounds for doing so.

གྱིས་ ཁོ/མོར་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད་པའི་ ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་སྐབས་དོན་དངོས་སུ་གསལ་ན་མ་གཏོགས་ སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་གནང་ནི་མེད།

༦༩.༢ རྩོད་བཤེར་གོང་ལས་སམ་ རྩོད་བཤེར་ལམ་འདྲེན་སྐབས་ ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་སྟ་གོན་ སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་སྐོར་ལས་ རྩོད་བསྟུར་ཞུ་ཆོག།

༦༩.༣ སྟ་གོན་སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་ཐོག་གི་བཀག་འཛིན་དེ་ སྤྱིར་བཏང་རྩོད་གཞི་འདུམ་འགྲིག་མཐའ་བཅད་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ཁྱབ་ཚད་མེད།

སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱ།

༦༥ དེ་མོད་བཅོས་མི་ཐུབ་པའི་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་ཉེན་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྟོན་ཚེ་ སྐབས་ཐོག་གི་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་གནང་ནི།

༦༥.༡ རྩོད་རྩ/རྩོད་ཟླ་དེ་གིས་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱ་ དེ་མོད་སྐྱེལ་འདྲེན་མཛད་ཆོག།

༦༥.༢ རྩོད་རྩ་གིས་ རྩོད་ཟླ་ལུ་ སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱའི་སྙན་གསན་སྐོར་ བརྡ་འཕྲིན་བྱིན་ནིའི་ ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་སྒོ་ལས་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

༦༥.༣ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཡ་ངོ་བོ་མེད་པའི་སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་གྱི་བཀའ་རྒྱའམ་ ཐོབ་འོས་ཀྱི་བརྡ་འཕྲིན་ཞིག་སྤྲོད་པ་མེད་ཚེ་ བཀའ་རྒྱ་དེའི་དུས་ཡུན་ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལས་མི་བརྒལ།

བར་གླེང་བཀག་སྡོམ་བཀའ་རྒྱ།

༦༦ སྟ་གོན་བཀའ་བབ་བཀག་སྡོམ་མམ་ སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་གནང་བ་མེད་ཚེ་ མི་ཞིག་གམ་དབང་འཛིན་ཞིག་གིས་ བསྟར་སྤྱོད་དམ་ཕྱིར་བཤོལ་ལུ་བརྟེན་ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་མི་ ལུ་གནོད་འཚེ་བཀག་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྩོད་བཤེར་ལམ་འདྲེན་སྐབས་ བར་གླེང་བཀག་སྡོམ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༦༦.༡ གལ་སྲིད་ གཤམ་དོན་ཚུ་གཟིགས་ཚེ་ བར་གླེང་བཀག་སྡོམ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཐུགས་འབབ་ལྟར་ བཀག་སྡོམ་དེ་ ལེགས་བཅོས་སམ་ ཕྱིར་འཐེན་ ཕྱིར་བསུབ་མཛད་ཆོགཔཿ

(ཀ) རྩ་ཕན་དེ་གིས་ རྩོད་རིམ་དེ་ནོར་སྤྱོད་དམ།

(ཁ) རྩ་ཕན་དེས་ མཁོ་གལ་མེད་པར་ དྲང་ཁྲིམས་ལམ་འདྲེན་བསྣར་བཞག།

(ག) དེའི་སྐོར་ལས་ ཁྲིམས་མཐུན་རན་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་གནད་གཞན་ཡང་ཡོདཔ།

66.2. Attachment under interlocutory order shall not generally extend beyond the final settlement of the case.

66.3. An Appellate Court may pass an interlocutory order to a subordinate Court if:

(a) its proceedings are irregular;

(b) there is an undue delay;

(c) there is an unreasonably frequent adjournment; or

(d) there is a miscarriage of justice.

Injunction

67. A Court may issue an injunction against a party restraining from specified action or specified use of property not in accordance with the judgment rendered.

67.1. The Court shall specify the duration of the injunction in its order.

Retention and Interim Delivery of Attached Property

68. A Court shall arrange for retention or interim delivery of any property attached by it.

68.1. In such a case, the persons to whom the property is delivered shall be made to furnish a bond by which they agree to produce the property before the Court as and when required.

Receiver

69. The Court may appoint a receiver when there is substantial danger that the property will be lost, damaged or removed from its jurisdiction.

69.1. The receiver's sole allegiance and legal responsibility is to the Court.

Claims and Objections to Attachment

70. Any claim or objection to the attachment of any property may be made within hundred and eight days from the date of such attachment, by any person other than the proclaimed person.

༦༦.༢ བར་གླེང་བཀག་སྡོམ་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་ལས་མཛད་པའི་བཀག་འཛིན་དེ་ སྤྱིར་བཏང་རྩོད་གཞིའི་འདུམ་འགྲིག་མཐའ་བཅད་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་ཁྱབ།

༦༦.༣ མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རང་སོའི་མངའ་འོག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་བར་གླེང་བཀག་སྡོམ་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོགཔཿ

(ཀ) རྩོད་བཤེར་རྒྱུན་སྲོལ་ལྟར་མེད་པའམ།

(ཁ) ཐོབ་ལྡོག་གི་བསྣར་ལུས།

(ག) རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་མཚམས་འཇོག་ལན་མང་།

(ང་) དྲང་ཁྲིམས་ལོག་པར་སྤྱོད་པ།

སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ།

༦༧ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་གནང་གྲུབ་པའི་འཁྲུན་ཆོད་ལྟར་མིན་པར་ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དམ་ དམིགས་སུ་བཀར་བའི་རྒྱུ་དངོས་ཉེར་སྤྱོད་ལས་བཀག་གནོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཞིག་ལས་ རྩ་ཕན་དེའི་འགལ་ཟླར་ སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་གནང་ཆོག།

༦༧.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བཀའ་རྒྱ་ནང་ སྐབས་བབ་བཀག་སྡོམ་གྱི་དུས་ཚོད་ དམིགས་སུ་བཀོད་དགོ།

བཀག་འཛིན་རྒྱུ་དངོས་བསྐྱར་འཛིན་དང་ བར་སྐབས་ཀྱི་སྤྲོད་ལེན།

༦༨ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བཀག་འཛིན་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་ བསྐྱར་འཛིན་ནམ་ བར་སྐབས་སྤྲོད་ལེན་མཛད་ནིའི་གྲབ་གཤོམ་མཛད་དགོ།

༦༨.༡ དེ་ལྟའི་འབྲེལ་གནད་ནང་ རྒྱུ་དངོས་ཐོབ་མི་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ནམ་དགོས་དང་བསྟུན་ རྒྱུ་དངོས་སྟོན་དགོས་པའི་ཁས་ལེན་གྱི་ གན་རྒྱ་ཞིག་ཕུལ་བཅུག་དགོ།

གཉེར་པ།

༦༩ རྒྱུ་དངོས་དེ་ལུ་ བརླག་སྟོར་རམ་ཉམས་ཆག་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ས་ཁོངས་ལས་ སྤོ་བཤུད་ཀྱི་ཉེན་ཁ་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གཉེར་པ་ཞིག་བསྐོས་ཆོག།

༦༩.༡ གཉེར་པའི་རེ་ལྟོས་གཅིག་པུ་དང་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འགན་ཁུར་ ཁྲིམས་འདུན་ཁོ་ན་ལུ་ཡིན།

བཀག་འཛིན་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་དང་དགག་ཆ།

༧༠ བཀའ་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་ངོ་མིན་པའི་མི་གཞན་ཞིག་གིས་ རྒྱུ་དངོས་གང་རུང་གི་བཀག་འཛིན་ལུ་ ཐོབ་བརྗོད་དམ་ དགག་ཆ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་ཚེ་ བཀག་འཛིན་གྱི་ཚེས་གྲངས་ལས་ ཉིན་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ཞུ་ཆོག།

70.1. In the event of the death of the claimant or objector, the claimant's legal representative may continue any claim or objection made within the period allowed by this Code.

70.2. A person whose claim or objection has been disallowed in whole or in part by an order under this Code may, within a period of hundred and eight days from the date of such order, institute a suit to establish the right, which he/she claims in respect of the property in dispute.

Release, Restoration and Sale of Attached Property

71. Following the judgment and any appeal, if no injunction is granted, the tenure of all previous attachments shall cease.

71.1. If the proclaimed person does not appear within the time specified in the proclamation, the property under the attachment shall be at the disposal of the Government.

71.2. The property shall not be sold until the expiration of hundred and eight days from the date of the attachment and until any claim preferred or objection made has been disposed off under this Code. However, the Court may cause it to be sold if:

(a) such property is perishable in nature; or

(b) otherwise beneficial to the owner.

71.3. If, within one hundred and eight days from the date of the termination of the attachment order, any person
whose property is or has been held by the Court or its receiver appears, such property, or if the same has been sold, the net proceeds of the sale, or if part only thereof has been sold, the net proceeds of the sale and the residual of the property shall, after satisfying therefrom all costs incurred in consequence to the attachment, be delivered to him/her.

71.4. Failing this, the Court in its discretion may order the property to be sold and provide the proceeds from the sale to the Government.

༧༠.༡ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ནམ་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་དེ་ཚེ་ལས་འདས་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ལྟར་དུས་ཡུན་ནང་འཁོད་ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ཀྱིས་ ཐོབ་བརྗོད་དམ་ དགག་ཆ་གང་རུང་འཕྲོ་མཐུད་ཞུ་ཆོག།

༧༠.༢ མི་ངོ་གང་ཞིག་གིས་ ཐོབ་བརྗོད་དམ་ དགག་ཆ་བཀོད་མི་དེ་ ཉིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་བཀའ་རྒྱའི་ཐོག་བཀག་ཆ་གྲུབ་ཚེ་ དེ་ལྟའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་བའི་ཚེས་གྲངས་ལས་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད་ འཛིང་ཆ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ལུ་ ཁོ/མོས་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་པའི་ཐོབ་དབང་སྟོན་ནིའི་དོན་ལུ་ རྩོད་གཞི་བཙུགས་ཆོག།

བཀག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དམ་གྲོལ་དང་ བསྐྱར་སྤྲོད་ ཚོང་སྒྱུར།

༧༡ འཁྲུན་ཆོད་དང་མཐོ་གཏུགས་གང་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་ གལ་སྲིད་བཀའ་བབ་བཀག་སྡོམ་གང་ཡང་མ་གནང་ཚེ་ སྡོན་མར་གནང་བའི་བཀག་འཛིན་གྱི་གནས་ཡུན་ཆ་གནས་མེད།

༧༡.༡ བཀའ་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཀྱི་མི་ངོ་དེ་ བཀའ་ཁྱབ་ནང་དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་མ་བཅར་ཚེ་ བཀག་འཛིན་གྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ གཞུང་གི་ཐུགས་འདོད་ལྟར་མཛད་དགོ།

༧༡.༢ རྒྱུ་དངོས་དེ་ བཀག་འཛིན་གནང་བའི་ཚེས་གྲངས་ལས་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད་དང་ ཐོབ་བརྗོད་གཞན་དང་དགག་ཆ་བཀོད་མི་ཚུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཕྱིར་འདོན་མ་མཛད་ཚུན་བཙོང་ནི་མེད། འོན་ཀྱང་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བཙོང་བཅུག་དགོས་པཿ

(ཀ) དེ་ལྟའི་རྒྱུ་དངོས་གང་རུང་ འཇིག་སླ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའམ།

(ཁ) དེ་མིན་ ཇོ་བདག་དེ་ལུ་ཕན་ཐབས་ཡོད་པ།

༧༡.༣ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དེ་དང་ ཡང་ན་ དེའི་གཉེར་པ་གང་རུང་གིས་ བདག་གཉེར་མཛད་པའི་རྒྱུ་དངོས་དེའི་ཇོ་བདག་གང་རུང་ཞིག་ བཀག་འཛིན་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་དེ་མཇུག་སྒྲིལ་གནང་བའི་ཉི་མ་ལས་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད་བཅར་ཚེ་ དེ་ལྟའི་རྒྱུ་དངོས་སམ་ གལ་སྲིད་ རྒྱུ་དངོས་དེ་བཙོངས་གྲུབ་པའམ་ དེའི་ཆ་ཤས་ཤིག་བཙོངས་གྲུབ་ཚེ་ དེའི་རིན་འབབ་ངེས་ཏིག་དང་ རྒྱུ་དངོས་ལྷག་ལུས་ཚུ་ བཀག་འཛིན་ལུ་བརྟེན་པའི་ཟད་གྲོན་ཚུ་རེ་བ་སྐོང་ཞིནམ་ལས་ ཁོ/མོར་སྤྲོད་དགོ།

༧༡.༤ དེ་ལྟར་མ་བཅར་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ཐུགས་འབབ་ལྟར་ རྒྱུ་དངོས་བཙོང་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཞིནམ་ལས་ རིན་འབབ་ཞུང་བཞེས་མཛད་ཆོག།

CHAPTER 11 (Judicial Process)

Assignment of a case

72. A case shall be assigned to a Bench in an order of precedence.

Conflict of Interest

73. A case shall not be assigned to a *Drangpon* who may have or be reasonably construed to have conflict of interests in the matter at hand.

Order of Case Precedence

74. The Court shall hear the cases in an order of chronological precedence.

Out-of-turn Case

74.1. The Court may hear a case out-of-turn, if:

(a) there is an imminent danger of loss or destruction of document/evidence/goods;

(b) it is characterized by the rapid deterioration of health of a critical party or witness in the dispute; or

(c) there is a severe and augmenting monetary implications to the parties.

Expeditious Proceedings

75. All inquiries and proceedings shall be:

(a) conducted as expeditiously as possible; and

(b) continued uninterrupted until the case is completed, unless the Court grants an adjournment or stay of proceedings in accordance with this Code.

Adjournment and Stay of Proceedings

76. A Court shall not consider a motion for adjournment or stay of proceedings *sine die*.

76.1. The Court may grant a motion for adjournment or stay of proceedings:

(a) for three to twenty-one days, in the absence of a crucial witness summoned by the Court;

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། (ཁྲིམས་སྡེའི་རྩོད་རིམ།)

རྩོད་གཞི་བགོ་བཀྲམ།

༧༢ རྩོད་གཞིའི་རིགས་ སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་ཁྲི་ལུ་བགོ་བཀྲམ་གནང་དགོ།

ཁེ་ཕན་ལྟག་སྤྲོད།

༧༣ གནད་དོན་ཞིག་གི་ནང་ ཁེ་ཕན་ལྟག་སྤྲོད་དམ་ དེའི་སྒྲོ་འདོགས་འཆར་ཚེ་ དྲང་དཔོན་དེ་ལུ་ རྩོད་གཞི་བགོ་བཀྲམ་གནང་ནི་མེད།

རྩོད་གཞི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ།

༧༤ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་གཞི་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ སྙན་གསན་མཛད་དགོ།

རྩོད་གཞི་སྔ་ཕྱི་ལྡོག་ཆོག་པ།

༧༤.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྙན་གསན་སྔ་ཕྱི་ལྡོག་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཡིག་ཆ/སྒྲུབ་བྱེད/ཅ་དངོས་ འཕྲལ་དུ་བརླག་སྟོར་རམ་ གཏོར་བཤིག་གི་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའམ།

(ཁ) འཛིང་ཆའི་ནང་གནད་འགག་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ནམ་ དཔང་པོའི་གཟུགས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་ མྱུར་དུ་ཇེ་སྐྱོའི་སྔ་ལྟས་བྱུང་བ།

(ག) རྩ་ཕན་ལུ་ ཚབས་ཆེ་བའི་དངུལ་འབྲེལ་ཟིང་ཆའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ།

ཐོགས་མེད་རྩོད་བཤེར།

༧༥ དབྱེ་བཤེར་དང་རྩོད་བཤེར་མཛད་དགོས་པའི་རིགསཿ

(ཀ) ཐོགས་ཆགས་མེདཔ་སྤེ་ གང་ཐུབ་མཛད་ནི་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འཁྲུན་ཆོད་མ་གནང་རིང་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་མཚམས་འཇོག་གམ་བཤེར་བཀག་གནང་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཟམ་མ་ཆད་པར་འཕྲོ་མཐུད་མཛད་ནི།

མཚམས་འཇོག་དང་བཤེར་བཀག།

༧༦ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཞིག་ལས་ དུས་ཚོད་ངེས་མེད་ཀྱི་མཚམས་འཇོག་གམ་ བཤེར་བཀག་གི་གསོལ་དོན་ལུ་ གཟིགས་ཞིབ་མཛད་ནི་མེད།

༧༦.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ མཚམས་འཇོག་གམ་ བཤེར་བཀག་གི་གསོལ་དོན་ལུ་གནང་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་འགུགས་བརྡ་གནང་བའི་དཔང་པོ་གལ་ཅན་ཞིག་མེད་ཚེ་ ཞག་གྲངས་གསུམ་ལས་ཉེར་གཅིག་ཚུན་དང་།

(b) for a maximum of three days, if an opposing party requires time to study/consider Court admissible evidence not previously available which may have an impact on his/her legal strategy or plea ;

(c) for a maximum of three days, if a party needs time to prepare for the cross-examination of a new witness of the opposing party not previously scheduled to appear in the proceedings;

(d) for a maximum of three days, if a respondent/defendant wishes to change his/her plea;

(e) for a maximum of seven days, if the witness or party in the suit, excluding an imprisoned defendant has to attend another Court provided that the Summons from that Court was issued earlier to the institution of this suit;

(f) for a maximum of seven days, if the parties jointly agree to pursue an out-of-Court settlement in accordance with this Code;

(g) for a maximum of sixty days, if a party is sick or mentally unsound and furnishes a medical certificate;

(h) for a maximum of seven days, if a member of the family of either party is critically ill;

(i) for a maximum of fifty days, if there has been a death in the family of either party;

(j) for a maximum of thirty days, if the participation of a litigant in farm activities during planting or harvesting seasons is necessary;

(k) if a national emergency has arisen directly affecting the parties or other key parties to the suit; or

(l) for any other judicially valid reasons or purposes as may be determined by the Court.

(ཁ) ཁྲིམས་འདུན་ལས་ངོས་ལེན་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ སྔོན་མ་ལས་ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ལུ་ཐོབ་མ་ཚུགས་རུང་ གལ་སྲིད་ ཁོ/མོའི་ཁྲིམས་མཐུན་ཐབས་ཤེས་སམ་ གསལ་ཞུའི་ཕན་ཐབས་ལུ་ ཞིབ་འཇུག/གཟིགས་ཞིབ་ཀྱི་དུས་ཚོད་དགོས་མཁོ་མཆིས་ཚེ་མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་གསུམ།

(ག) རྩོད་བཤེར་ནང་སྔ་གོང་ལས་ ཉིན་འཁྱོངས་ལྟར་བཅར་མ་དགོས་པའི་དཔང་པོ་ཞིག་ལུ་ གདོང་བཤེར་གྲ་སྒྲིག་གི་དོན་ལས་ གལ་སྲིད་ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ལུ་དུས་ཚོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མཆིས་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིན་གསུམ།

(ང་) གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་ཁོ/མོའི་གསལ་ཞུ་ལུ་བསྒྱུར་བཅོས་ཀྱི་བློ་འདོད་ཡོད་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིན་གསུམ།

(ཅ) གལ་སྲིད་བཙོན་ཁྲིམས་ནང་ཡོད་པའི་རྩོད་ཟླ་མ་བརྩིས་པར་ རྩོད་གཞི་དེའི་དཔང་པོའམ་ རྩ་ཕན་ཞིག་ རྩོད་གཞི་འགོ་བཙུགས་སྔ་གོང་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་གཞན་ཞིག་གིས་ འགུགས་བརྡ་གནང་བའི་ཁྲིམས་སར་བཅར་དགོས་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་བདུན་ཚུན།

(ཆ) གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཕྱི་རོལ་འདུམ་འགྲིག་གི་རྗེས་སུ་བཟུང་ཆེད་ རྩ་ཕན་མགྲིན་མཐུན་གྱི་ཁས་ལེན་འབྱུང་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་བདུན།

(ཇ) གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་ཞིག་མནར་བའམ་ དྲན་ཤེས་སྨྱོ་འབོག་གི་གསོ་བའི་ལག་ཁྱེར་ཕུལ་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་དྲུག་ཅུ།

(ཉ) གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་གང་ཞིག་གི་ནང་མི་ཚབས་ཆེར་མནར་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་བདུན།

(ཏ) གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་གང་ཞིག་གི་ནང་མི་འདས་ཚེ་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་ལྔ་བཅུ།

(ཐ) གལ་སྲིད་ ལོ་ཐོག་བཏབ་ནི་དང་བསྡུ་ནིའི་ནམ་དུས་ རྩོད་གླེང་ཞིག་ ཞིང་ལྟ་ལུ་བཅའ་མར་གཏོགས་ནིའི་མཁོ་གལ་དང་བསྟུན་ མཐོ་ཤོས་ཉིནམ་སུམ་ཅུ།

(ད) གལ་སྲིད་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ནམ་ གཙོ་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་གཞན་ལུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་དོ་གལ་ཆེ་བའི་གནས་སྟངས་ཀྱིས་ ཐད་ཀར་གནོད་རྐྱེན་འཐོན་པ།

(ན) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་གནང་བའི་ཁྲིམས་སྡེས་བརྩི་འཇོག་གི་རྒྱུ་མཚན་ནམ་ དགོས་དོན་གཞན་གང་རུང་འཐོན་པ།

76.2. The Court shall by necessity exercise heightened scrutiny of a request for adjournment or stay of proceedings where the non-requesting party is incarcerated.

76.3. The prescribed time for adjournment shall be so stated at the time of the Court's order on a motion to adjourn or a motion to stay.

76.4. While granting adjournment at the request of a party, the Court may impose such terms and conditions as it considers just and proper.

Production before Court Regularly

77. Every person in a trial shall be regularly produced before a Court of Justice.

Unauthorised Person

78. Nothing in this Code shall be deemed to authorise any person on behalf of another to address the Court or to examine witnesses, except where authorised by the Court.

Hearing Calendar

79. The Court shall establish a hearing calendar.

Show cause Order

80. The Court may issue a show cause order on the motion of the opposing party.

80.1. Where the person so ordered fails to appear or to give sufficient reasons, the Court may take appropriate action.

Hearing

81. Hearing shall be conducted in accordance with this Code.

Preliminary Hearing

81.1. The purpose of Preliminary Hearing is to enable the Court to:

(a) entertain challenges to pleadings based on cause, procedure and jurisdiction; and

༧༥.༢ ཞུ་བ་ཕུལ་མཁན་མིན་པའི་རྩ་ཕན་ཞིག་བཙོན་ཁྲིམས་ནང་ཡིན་ཚེ་ མཚམས་འཇོག་གམ་བཤེར་བཀག་གི་ཞུ་བ་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཉེར་མཁོའི་མཐིལ་ཞིབ་གང་ཟབ་གནང་དགོ།

༧༥.༣ མཚམས་འཇོག་གི་དོན་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ མཚམས་འཇོག་གམ་ བཤེར་བཀག་གི་གསོལ་དོན་ལུ་བཀའ་རྒྱ་གནང་སྐབས་ བརྗོད་དོན་འཁོད་དགོ།

༧༥.༤ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ཞུ་བ་ཕུལ་དོན་ལྟར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་མཚམས་འཇོག་གནང་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་དེས་ བདེན་ཁུངས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་སྒོ་ལས་གཟིགས་ཞིབ་ཐོག་ འབྲེལ་གནད་དང་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་བཟོ་ཆོག།

ཁྲིམས་སར་དུས་རིམ་ངོ་བཅར།

༧༧ རྩོད་བཤེར་གྱི་མི་ངོ་ག་ར་ དྲང་ཁྲིམས་འདུན་སར་ དུས་རིམ་བཞིན་དུ་ངོ་བོར་བཅར་བཅུག་དགོ།

དབང་ཆ་མེདཔ།

༧༨ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ མི་ངོ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྐོར་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་གསལ་ཆ་ཞུ་བའམ་ དཔང་པོ་ལུ་དབྱེ་དཔྱད་འབད་ཆོག་པའི་གནང་བ་གནང་ཡོདཔ་སྦེ་བརྩི་ནི་མེད།

སྙན་གསན་རེའུ་མིག།

༧༩ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྙན་གསན་རེའུ་མིག་ཅིག་བཀོད་དགོ།

ཁུངས་གསལ་བཀའ་རྒྱ།

༨༠ ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་གསོལ་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁུངས་གསལ་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༨༠.༡ དེ་ལྟའི་བཀའ་རྒྱ་ཐོབ་མི་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་གང་དུ་བཅར་ནིའམ་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཕུལ་མ་ཚུགས་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གང་འོས་ཀྱི་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་ཆོག།

སྙན་གསན།

༨༡ སྙན་གསན་མཛད་དགོས་པའི་རིགས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མཛད་དགོ།

སྟ་གོན་སྙན་གསན།

༨༡.༡ སྟ་གོན་སྙན་གསན་གྱི་དགོས་དོན་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ གཤམ་དོན་ཚུ་གྲུབ་ཚུགསཔ་བཟོ་ནིཿ

(ཀ) རྒྱུ་རྐྱེན་དང་གནད་སྤྱོད་ དབང་ཁྱབ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གསལ་ཞུ་ལུ་འགྲན་གླེང་འཇལ་ནིའི་སྣེ་ལེན་དང་།

(b) clarify substantive or procedural legal issues.

Timing

81.2. The Court shall convene a preliminary hearing within:

(a) ten days of registration in criminal cases; and

(b) one hundred and eight days of registration in civil cases.

Opening Statement

82. Opening statements shall entail each party's version of the facts.

Rebuttal

83. The Court shall allow the parties to a case or their *Jabmi* for rebuttal.

Evidence

84. The Court shall grant opportunity to present evidence including the right to subpoena witness and to compel the production of physical evidence on his/her behalf.

84.1. Evidence may include physical exhibits, the testimony of witnesses or expert opinion in accordance with this Code.

Independent Testimony

85. If necessary, the Court may hear and take an independent testimony of party to the case. Witness

Witness

86. If necessary and available, the Court shall hear witness of the parties to the case.

Exhibit

87. If available and necessary, the relevant exhibits shall be examined by the Court and the parties to the case.

(ཁ) ཁྲིམས་གཞིའམ་གནད་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་ ཁྲིམས་མཐུན་རྩོད་ཉོག་གི་གསལ་བཤད་གནང་ནི།

དུས་ཚོད།

༢༡.༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྟ་གོན་སྙན་གསན་མཛད་དགོསཔཿ

(ཀ) ཉེས་རྩོད་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་འཛིན་བཀོད་ཞིནམ་ལས་ ཉིན་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འཁོད་དང་།

(ཁ) ཞི་རྩོད་ཡིན་ཚེ་ རྩོད་འཛིན་བཀོད་དེ་ ཉིན་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་འཁོད།

ཐོག་མའི་བརྗོད་དོན།

༢༢ ཐོག་མའི་བརྗོད་དོན་ནང་ རྩ་ཕན་རང་སོའི་དོན་ཁུངས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚུ་ཚུད་དགོ།

བརྒལ་ལན།

༢༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ནམ་ དེའི་རྒྱབ་མི་ལུ་བརྒལ་ལན་ཞུ་བཅུག་དགོ།

སྒྲུབ་བྱེད།

༢༤ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ནིའི་གོ་སྐབས་དང་བཅས་ དཔང་པོ་འདུན་བདར་གྱི་ཐོབ་དབང་དང་ བཙན་བསྐུལ་ཐོག་ ཁོ/མོའི་ཁོངས་ལས་ མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་དགོས་པའི་ཐོབ་དབང་གནང་དགོ།

༢༤.༡ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གྲངས་སུ་ མངོན་སྟོན་ནམ་ དཔང་པོའི་ར་ཁུངས་མཁས་པའི་བསམ་འཆར་ཚུ་ཡང་བརྩི་ཆོག།

ངོ་རྐྱང་ར་ཁུངས།

༢༥ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ མཁོ་གལ་མཆིས་ཚེ་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ ངོ་རྐྱང་སྙན་གསན་མཛད་དེ་ར་ཁུངས་བཞེས་ཆོག།

དཔང་པོ།

༢༦ གལ་སྲིད་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་གྱི་དཔང་པོ་ མཁོ་གལ་དང་འབོད་ཐབས་མཆིས་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ སྙན་གསན་མཛད་དགོ།

མངོན་སྟོན།

༢༧ གལ་སྲིད་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་མངོན་སྟོན་ཚུ་ མཁོ་གལ་དང་ཐོབ་ཐབས་མཆིས་ཚེ་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་དང་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་དབྱེ་དཔྱད་མཛད་དགོ།

Judicial Investigation

88. After the submission of evidence and hearing of witness, the concerned Court may conduct judicial investigation, if necessary.

88.1. The Court may conduct a judicial investigation to:

(a) inspect or inquire into any matter before it;

(b) take additional evidence and hear additional arguments;

(c) make inquiry or inspection relevant to the case on the spot;

(d) give an opportunity to the parties to present and cross-examine additional witnesses on the spot;

(e) clarify the cause for inconsistency in statements made before and after the spot inspection; and

(f) make a written report of the spot inspection or inquiry.

Judicial Enquiry Committee

89. In any proceeding, the Court may appoint a Judicial Enquiry Committee to:

(a) examine any person;

(b) make a local investigation;

(c) examine or adjust accounts;

(d) hold a scientific, technical or expert investigation;

(e) conduct a sale of property which is in the custody of the Court; or

(f) perform any other functions, which are legally justified by the case and supported by the law.

Cross-examination

90. In the determination of any case, the parties to a case shall be entitled to examine or have cross-examined the opposing witness.

ཁྲིམས་སྤེའི་ཞིབ་དཔྱད།

༡༡ སྒྲུབ་བྱེད་གཟིགས་འབྱལ་ཡུལ་ཏེ་ དཔང་པོའི་སྐྱན་གསན་མཛད་ཞིནམ་ལས་ གལ་སྲིད་མཁོ་གལ་མཆིས་ཚེ་ འཆེལ་ཡོད་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་སྤེས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཆོགཔ།

༡༡.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་སྤེས་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཆོགཔཨ

(ཀ) ཁྲིམས་སར་ཡོད་པའི་གནད་དོན་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ བརྟག་ཞིབ་བམ་དབྱེ་བཤེར་མཛད་ནི།

(ཁ) སྒྲུབ་བྱེད་ཁ་སྐོང་བཞེས་ནི་དང་ འདི་གྲེང་ཁ་སྐོང་གི་སྐྱན་གསན་མཛད་ནི།

(ག) རྩོད་གཞིར་དངོས་འཆེལ་ཡོད་པའི་དབྱེ་བཤེར་རམ་བརྟག་ཞིབ་ ས་གནས་ཁོ་ན་ལུ་མཛད་ནི།

(ང) རྩ་ཕན་ལུ་ ས་གནས་ཁོ་ནར་དཔང་པོ་ཁ་སྐོང་རེ་བཏོན་ཏེ་གདོང་བཤེར་གྱི་ཞོ་སྐབས་གནང་ནི།

(ཅ) ས་གནས་ཁོ་ནར་ བརྟག་ཞིབ་ཀྱི་སྡུ་ཞོང་ལས་དང་ དེའི་ཤུལ་ལས་ཕྱལ་བའི་ངག་བརྗོད་ཀྱི་བར་ན་ འཆེལ་ཆགས་མེད་ཚེ་ དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་ནི།

(ཆ) ས་གནས་ཁོ་ནའི་བརྟག་ཞིབ་བམ་ དབྱེ་བཤེར་གྱི་སྐྱན་ལུ་ཞིག་ཡིག་ཐོག་བཟོ་ནི།

ཁྲིམས་སྤེའི་དབྱེ་བཤེར་ཆོགས་ཆུང་།

༡༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་བཤེར་གང་ཞིག་ནང་ ཁྲིམས་སྤེའི་དབྱེ་བཤེར་ཆོགས་ཆུང་ཞིག་འདེམས་བསྐོ་གནང་ཆོགཔཨ

(ཀ) མི་ངོ་ཞིག་ལུ་དབྱེ་དཔྱད་མཛད་ནིའི་ཆེད་དུའམ།

(ཁ) ས་ཁོངས་ལུ་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཆེད།

(ག) དངུལ་རྩིས་ལུ་དབྱེ་དཔྱད་དམ་ བསྒྲིག་ཆེད།

(ང) ཚན་རིག་གམ་ བཟོ་རྩལ་ མཁས་མཆོག་གི་ཞིབ་དཔྱད་མཛད་ཆེད།

(ཅ) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་དམ་འཛིན་ལུ་ཡོད་པའི་ རྒྱུ་དངོས་བཙོང་ཆེད།

(ཆ) རྩོད་གཞི་དེས་ ཁྲིམས་མཐུན་བདེན་ཁུངས་སྒྲུགས་ནི་ཡོདཔ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་ཀྱིས་རྒྱབ་རྐྱེན་ཡོད་པའི་མཛད་སྒོ་གཞན་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་ནི།

གདོང་བཤེར།

༡༠ རྩོད་གཞི་གང་ཞིག་གཏན་འཁེལ་མཛད་སྐབས་ དབྱེ་དཔྱད་དམ་ སྡོག་ཕྱོགས་དཔང་པོ་དེ་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ལུ་ གདོང་བཤེར་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་གནང་དགོ།

90.1. The Court may, subsequent to the cross-examination, if the party who calls the witness so desires allow re-examination.

90.2. The parties or their *Jabmis* may postpone their cross-examinations until a later moment during the hearing, if the right to cross-examine is not utilised immediately following presentation by the opposing party.

90.3. The Court, at its discretion and in pursuit of Justice and equity, may choose to cross-examine the witnesses of either party.

90.4 Besides written deposition by the witness and parties, the court shall maintain electronic record and transcribe the court proceedings.[20]

Execution of *Bah*

91. In every proceeding, the Court shall execute *Bah,* if the parties to the case so request.

Closing Argument

92. The closing argument shall give opportunity to the parties or their *Jabmis* to summarise the case and evidence.

Court Deliberation

93. Following the closing arguments, the Court shall adjourn and deliberate over the case at hand.

Confidentiality

94. Professional secrecy and confidentiality concerning the case and Court deliberation shall bind the Court and all of its officers.

[20] New sub section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

༩༠.༡ གདོང་བཤེར་གྱི་རྗེས་སུ་ གལ་སྲིད་དཔང་པོ་འབོད་མི་རྩ་ཕན་གྱིས་ གདོང་བཤེར་གྱི་རེ་འདོད་ ཡོད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཡང་བསྐྱར་དབྱེ་དཔྱད་ཀྱི་གནང་བ་གནང་ཆོག།

༩༠.༢ ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་གྱིས་ཞུ་འབུལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ རྩ་ཕན་ནམ་ རང་སོའི་རྒྱབ་མི་གིས་གདོང་ བཤེར་གྱི་ཐོབ་དབང་དེ་ དེ་མོད་ཉེར་སྤྱོད་གྲུབ་པ་མེད་ཚེ་ ཤུལ་མར་སྙན་གསན་དུས་མཚམས་ ཅིག་གི་རིང་ ཕྱི་བཤོལ་བརྒྱབ་ནི།

༩༠.༣ དྲང་ཁྲིམས་དང་ སྤྱི་སྙོམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཐུགས་འབབ་དང་ བསྟུན་ རྩ་ཕན་གང་རུང་ཞིག་གི་དཔང་པོ་དེ་ གདོང་བཤེར་མཛད་ནིའི་གདམ་ཁ་བཞེས་ཆོག།

༩༠.༤ རྩ་ཕན་དང་དཔང་པོ་ཚུ་གིས་ ཡིག་ཐོག་ངག་བརྗོད་ཕུལ་མི་ཚུ་མ་བརྩི་བར་ གློག་ཐོག་གི་བརྗེད་ ཐོ་ཚུ་ རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་དགོཔ་དང་ ངག་ཐོག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་ལུ་ཕབ་སྟེ་ བཞག་དགོ། [20]

འབའ་གན་ཕུལ་ནི།

༩༡ རྩོད་བཤེར་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ གལ་སྲིད་རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ཚུ་གིས་ འབའ་གན་ཕུལ་དགོས་པའི་ ཞུ་བ་ཕུལ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དེ་ལུགས་མཛད་དགོ།

མཐའ་བསྡོམས་འདྲི་གླེང་།

༩༢ མཐའ་བསྡོམས་འདྲི་གླེང་སྐབས་ རྩ་ཕན་ནམ་ རང་སོའི་རྒྱབ་མི་ལུ་ རྩོད་གཞི་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ བཤེར་བཅུད་བསྡུ་ནིའི་གོ་སྐབས་གནང་དགོ།

ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བཀའ་གྲོས།

༩༣ མཐའ་བསྡོམས་འདྲི་གླེང་གི་རྗེས་སུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་བཤེར་མཚམས་འཇོག་ གནང་སྟེ་ རྩོད་གཞི་དེའི་སྐོར་ལས་བཀའ་གྲོས་གནང་དགོ།

གསང་རྒྱ།

༩༤ ལས་འགན་ལུ་བརྟེན་ རྩོད་གཞི་དང་ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་གྲོས་ཚུ་ གསང་བ་དང་གསང་རྒྱ་འབད་ བཞག་དགོསཔ་འདི་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དང་ དེའི་འགོ་དཔོན་ཆ་མཉམ་གྱིས་ངེས་དགོ།

---

[20] འབྲུག་གི་ཞི་ཕྱོད་དང་ཉེས་ཕྱོད་བྱ་བའི་གནད་ཡྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཡོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་ དེ་བཞིན་ བཙུགས་ཡོད།

94.1. The Court and its officers shall not discuss, publicise or testify on the case, Court deliberation or related matters.

94.2. The Court record and judgment shall serve as the complete record and testimony of the case and the Court deliberations.

94.3. The Court deliberations shall not exceed ten days whenever reasonably possible.

Court Deliberation by a Bench

95. If a case is heard by more than one *Drangpon:*

(a) the decision of the majority shall prevail;

(b) the judgment shall not be signed by a *Drangpon* who was not present during the hearing of the case; and

(c) the dissenting *Drangpon* may give his/her reasons of dissent in the judicial opinion following the opinion of the majority.

CHAPTER 12 (Judgment)

Judgment

96. Following its deliberations, the Court shall reconvene and in the presence of the parties pronounce its written
judgment.

96A. The judgment of the Court shall be made accessible in the public domain which shall include libraries.[21]

[21] New section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

༥༩.༡ ཁྲིམས་འདྲུན་དང་ དེའི་འགོ་དཔོན་ཀྱིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་སམ་ འབེལ་ཡོད་གནད་དོན་ཚུའི་སྐོར་ལས་ སྩལ་བསྡུར་རམ་ དམངས་སྒྲིག་ ཁུངས་བརྩོད་འབད་ནི་མེད།

༥༩.༢ ཁྲིམས་ཀྱི་བརྩེད་ཐོ་དང་འཁྲུན་ཆོད་དེ་ ཆོད་གཞི་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་སྩལ་བརྩེད་ཐོ་དང་ན་ ཁུངས་ཆ་ཚང་ཡིན་པར་ཆ་གནས་བརྟེ་དགོ།

༥༩.༣ ནམ་ཞེག་ཡིན་རུང་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་སྐོ་ལས་བྱ་རུང་ཆོ་ ཁྲིམས་ཀྱིས་ བཀའ་སྩལ་དེ་ཉིན་གངས་བཅུ་ཐམ་ལས་བརྒལ་ནི་མེད།

ཁྲིམས་ཁྲི་ཞིག་གི་བཀའ་སྩལ།

༥༤ གལ་སྲིད་ ཆོད་གཞིའི་གནད་དོན་ཞིག་ དང་དཔོན་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་ སྟན་གསན་མཛད་དགོས་ཚེ།

(ཀ) གྲངས་མང་གི་སྩལ་ཆོད་ལུ་གཞིར་བཞག་དགོསཔ་དང་།

(ཁ) ཆོད་གཞིའི་སྟན་གསན་སྐབས་ལུ་མེད་པའི་དང་དཔོན་ཀྱིས་ འཁྲུན་ཆོད་དེ་ལུ་ཕྱག་རྟགས་བཀོད་ནི་མེད།

(ག) གྲངས་མང་གི་བསམ་འཆར་བརྩོད་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲུ་བྱད་དང་དཔོན་དེས་ ཁ/མོས་ དེ་ ལྷའི་ཁྲུ་འབྱད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ ཁྲིམས་སྟེའི་བསམ་འཆར་ནང་བཀོད་ནི།

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། (འཁྲུན་ཆོད།)

འཁྲུན་ཆོད།

༥༥ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་ བཀའ་སྩལ་ཀྱི་རྩེས་སུ་ ཡང་བསྒྱར་ཆོགས་ཏེ་ རྩ་ཕན་ངོ་བོ་འཛོམས་ཐོག་ཡིག་ཐོག་གི་འཁྲུན་ཆོད་བཀའ་བསྩལ་དགོ།

༥༥(ཀ) ཁྲིམས་འདྲུན་ཀྱི་འཁྲུན་ཆོད་དེ་ དཔེ་མཛོད་བཅས་ཀྱི་ མི་དམངས་མངའ་ཁོངས་ཐོག་ལས་ ཐོབ་ཚུགས་སྟེ་བཟོ་དགོ། [37]

[37] འབྲུག་གི་ཞེན་དང་ཉེས་ཚོད་ཁུངས་བཀའ་སྩོལ་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་) ཨཻཅ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མམ་ དེ་ཐོན་ཚོད་གསར་པ་ དེ་ཐཝིའེ་བཏུགས་ཡོད།

Burden of proof in Civil Case

96.1. Finding of liability against one or more of the parties can only be given when proof by a preponderance of the evidence has been demonstrated by the plaintiff/appellant.

Burden of proof in Criminal Case

96.2. Finding of guilt against one or more of the parties can only be given when the prosecution to the full satisfaction of the Court has established a proof beyond reasonable doubt.

96.3. Judgment shall be:

(a) in conformity with *"Yig Kur Namzhag"*;

(b) in writing;

(c) reasoned;

(d) dated;

(e) sealed;

(f) signed; and

(g) placed in the Court record.

96.4. The judgment of the Court shall be final once rendered.

96.5. If no appeal is recorded within ten days from the registration of the judgment in the Court record, it shall be enforced.

Award and Sentence

96.6. In the case of a finding of guilt or liability against one of the parties, the Court may directly pronounce sentence or Judgment or allow a further recess to finalise its deliberations on the matter.

ཞི་རྩོད་མངོན་རྟགས་འཁྲི་འགན།

༩༦.༡ རྩ་ཕན་ཞིག་གམ་ རྩ་ཕན་མང་རབས་ཀྱི་འགལ་ཟླར་ཉེས་འཁྲིའི་ཞིབ་བཤེར་དེ་ རྩོད་རྩའམ་མཐོ་གཏུགས་པས་ བདེན་འཛིན་རུང་བའི་སྒབ་བྱེད་ཀྱི་ མངོན་རྟགས་སྟོན་ཞིནམ་ལས་མ་གཏོགས་ཉེས་པ་བཀལ་ནི་མེད།

ཉེས་རྩོད་མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན།

༩༦.༢ རྩ་ཕན་ཞིག་གམ་ རྩ་ཕན་མང་རབས་ཀྱི་འགལ་ཟླར་ ཉེས་སྐྱོན་གྱི་ཞིབ་བཤེར་དེ་ ཉེས་འདོགས་པས་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མངོན་རྟགས་ ཁྲིམས་སའི་རེ་སྐོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་ཞིནམ་ལས་མ་གཏོགས་བཀལ་ནི་མེད།

༩༦.༣ འཁྲུན་ཆོད་འདིཿ

(ཀ) ཡིག་བསྐུར་རྣམ་གཞག་ལུ་གཞིར་བཟུང་དང་།

(ཁ) ཡིག་ཐོག་བཀོད་ནི།

(ག) རྒྱུ་མཚན་བཀོད་ནི།

(ང་) ཟླ་ཚེས་བཀོད་ནི།

(ཅ) ཕྱག་ཐམ་བཀོད་ནི།

(ཆ) མཚན་རྟགས་བཀོད་ནི།

(ཇ) ཁྲིམས་ཀྱི་བརྗེད་ཐོར་བཞག་ནི།

༩༦.༤ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཐེངས་ཅིག་འཁྲུན་ཆོད་གནང་ཞིནམ་ལས་ མཐའ་བཅད་འབད་བརྩི་དགོ།

༩༦.༥ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་བརྗེད་ཐོའི་ནང་ འཁྲུན་ཆོད་ཨང་རྟགས་བཀོད་ཞིནམ་ལས་ ཞག་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འཁོད་ གལ་སྲིད་མཐོ་གཏུགས་མ་གྲུབ་ཚེ་ འཁྲུན་ཆོད་དེ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་དགོ།

བཅད་ཁྲ་དང་ ཁྲིམས་ཚད།

༩༦.༦ གལ་སྲིད་རྩ་ཕན་གྱི་གྲལ་ལས་སུ་ཞིག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ ཉེས་སྐྱོན་ནམ་ཉེས་འཁྲིའི་ཞིབ་བཤེར་གྲུབ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱའམ་ འཁྲུན་ཆོད་ཐད་ཀར་བསྩལ་རྒྱུ་ཡང་ན་ གནད་དོན་དེ་སྐོར་ བཀའ་གྲོས་མཐའ་བཅད་ཀྱི་དོན་ལུ་ བར་གསེང་གནང་ཆོག།

CHAPTER 13 (Costs)

Costs of Litigation

97. It shall be the discretion of the Court based on the outcome of a case to determine an appropriate assignment of costs and other expenses related to the suit.[22]

97.1. The Court shall have full power to determine by whom or out of what property and to what extent such costs are to be paid and to give all necessary directions for the purposes and so state in its judgment order.

Costs for Causing Delay

98. The Court may order a defaulting party to pay costs to the attending party calculated at the rate prescribed under the minimum wage.[23]

CHAPTER 14 (Judicial Sale)

Judicial Sale

99. The court shall sell the property of a judgment debtor or a person against whom a financial penalty has been awarded by it at a judicial sale in accordance with this Code or other laws and apply the proceeds for the payment thereof to enforce its judgment in absentia if:

(a) the judgment debtor fails to pay, or evades the payment of the judgment debt; or

[22] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[23] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ། (ཟད་སྐོན།)

རྩོད་སྐོན།

୮୩ རྩོད་གཞིའི་མཐའ་འཁས་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྩོད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་གང་འོས་ཟད་སྐོན་གྱི་དམྱ་བསྐོ་དང་ ཟད་འགྲོ་གཞན་ཚུ་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་གནང་ནི་འདི་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཐུགས་འབབ་དང་བསྟུན་དགོ། [୨୨]

୮୩.୨ དེ་ལྟའི་ཟད་སྐོན་དེ་ སུ་ཞེག་གིས་སྤྲོད་རྒྱུའམ་ རྒྱུ་དངོས་གང་ལས་སྤྲོད་རྒྱུ་དང་ ཇི་ཙམ་སྤྲོད་དགོས་ཤིན་ནའི་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནི་དང་ དགོས་དོན་དེ་ཚུའི་མཐོ་གལ་ལུ་ བཀོད་ཁྲབ་གནང་དགོས་པའི་རིགས་ དབང་ཚད་ཡོངས་རྫོགས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཡོད་པའི་ཁར་ འཁྲུན་ཆོད་བཀའ་རྒྱའི་ནང་ལུ་ཡང་ དེ་བཞིན་བརྩོད་དོན་བཀོད་དགོ།

བསྟར་བཞག་ཟད་སྐོན།

୮୪ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ འགལ་ཤོར་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་དེ་གིས་ ཁྲིམས་སར་བཅར་མི་རྩ་ཕན་དེ་ལུ་ ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཁྱད་མཐའི་གླ་ཆ་དང་བསྟུན་ བསྟོམས་རྩིས་ཀྱི་ཟད་སྐོན་སྤྲོད་དགོས་པའི་ བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག། [୨୩]

ལེའུ་བརྒྱ་བཞི་པ། (ཁྲིམས་སྟེའི་ཚོང་སྒྲུབ།)

ཁྲིམས་སྟེའི་ཚོང་སྒྲུབ།

୮୮ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ བཅད་ཁ་གྱབ་པའི་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བྱན་ལེན་པ་ ཡང་ན་ དངུལ་གྱི་ཉེས་བྱ་ཚོགས་པའི་ཚི་ངོ་ཞེག་གི་རྒྱུ་དངོས་ཚུ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ རྩ་ཕན་མེད་རྩུད་ རང་གི་འཁྲུན་ཆོད་བསྟར་སྤྱོད་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའམ་ ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འཁྱིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་སྟེའི་ཚོང་སྒྲུབ་ཐོག་བཅོངས་སྟེ་ དེའི་རིན་འབབ་ཚུ་ འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་སྐྱིན་ཚབ་ ཡང་ན་ ཉེས་བྱ་སྤྲེ་སྤྱོད་བཅུག་དགོས་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད།

(ཀ) འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བྱན་ལེན་པ་འདི་གིས་ འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བྱན་ལེན་ཚ་སྤྲོད་པ་ ཡང་ན་ སྤྲོད་ནི་ལས་ གཟུར་ཏེ་སྟོད་པ་ ཡང་ན།

---

[୨୨] འཚུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་བྱོན་) ཨཱཡུ་ཨཱཡུ་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་ རྩོད་ཚན་དེ། འཕྲིན་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚན་ཡོད།

[୨୩] འཚུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་བྱོན་) ཨཱཡུ་ཨཱཡུ་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་ རྩོད་ཚན་དེ། འཕྲིན་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚན་ཡོད།

(b) the person fails to pay, or evades the payment of the financial penalty.[24]

99.1. A judgment creditor may request the Court to summon relevant person to testify as to the whereabouts of the debtor's property.

99.2. Designated property should be turned over to the Court. If that property cannot be found, the Court may levy on the debtor's other real and personal property within its jurisdiction.

99.3. When such property is insufficient to satisfy the judgment, the Court may levy on the debtor's other real and personal property located in a separate jurisdiction by issuing Court Order to that Court having jurisdiction over that real and personal property.

99.4. Where a Court holds property and more persons than one have made application to the Court for the execution of decrees for the payment of money passed against the same judgment-debtor and have not obtained satisfaction thereof, the property, after deducting the costs of realisation, shall be distributed *pro-rata*.

99.5. If the price is grossly inadequate, the Court may withhold a sale or postpone sale for a minimum of three times or three months, which ever is less.

99.6. The Court shall exempt from sale:

(a) essential wearing-apparel, cooking vessels, beds and bedding of the judgment-debtor, his/her spouse and children and dependants, and religious articles;

[24] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ཁ) དངུལ་གྱི་ཉེས་ཆ་ཚོགས་མི་འདི་གིས་ དངུལ་གྱི་ཉེས་ཆ་མ་སྤྱོད་པ་ ཡང་ན་ སྤྱོད་ནི་ ལས་ གཟུར་ཏེ་སྡོད་པ་ཅིན། [39]

ཁ.ཅ.ཅ འཚུན་ཚོད་བྱན་བདག་གིས་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ འཚུན་ཚོད་བྱན་ལེན་པའི་རྒྱུ་དངོས་གནང་ཡོད་ ཁྲངས་བརྗོད་དོན་ཆེད་དུ་ དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལུ་ འགྲུགས་བརྡ་གནང་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚོགཔ།

ཁ.ཅ.ད དམིགས་སུ་བཀར་བའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕུལ་དགོ། གལ་སྲིད་རྒྱུ་དངོས་དེ་ཐོག་མ་ཚུགས་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དེའི་དབང་ཁྲབ་ནང་འཁོད་ལུ་ཡོད་པའི་འཚུན་ཚོད་བྱན་ལེན་པའི་བསྒྲལ་ཅན་དང་ བསྒྲལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ཐོག་ལས་བཀལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཚོགཔ།

ཁ.ཅ.ཇ གལ་སྲིད་ དེ་ལྟའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་འཚུན་ཚོད་ནང་གསལ་ལྟར་ཅན་ཚད་མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བསྒྲལ་ཅན་དང་བསྒྲལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་དེའི་ཐོག་ལུ་ དབང་ཁྲབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་ལུ་ བཀའ་རྒྱའི་སྐོ་ལས་ ཐ་དད་དབང་ཁྲབ་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལུ་ཡོད་མི་བྱན་ལེན་པའི་ བསྒྲལ་ཅན་དང་བསྒྲལ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་གཞན་གྱི་ཐོག་ལུ་བཀལ་ཚོགཔ།

ཁ.ཅ.ཉ རྒྱུ་དངོས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་བཞེས་ཡོདཔ་བཞིན་དུ་ མི་ངོ་མང་རབས་ནས་ འཚུན་ཚོད་བྱན་ལེན་པའི་འགལ་བ་ལུ་ དངུལ་སྤྱོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྐར་སྤྱོད་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཞུ་བ་ ཕུལ་ཡོད་རུང་རེ་བ་མ་སྐྱོང་ཚེ་ རྒྱུ་དངོས་དེ་ བཙོང་ནིའི་དོན་ལུ་གནས་པའི་ཟད་གྲོན་བཏོགས་ ཞིན་མ་ལས་ འཚུན་ཚོད་བྱན་བདག་ཚུ་ལུ་ སོབ་ཁྲངས་དང་འཁྲིལ་དཔྱ་བགོ་བཀྲབ་སྟེ་གནང་དགོ།

ཁ.ཅ.ཤ གལ་སྲིད་ རིན་འབབ་ཀ་ཅང་གིས་འོས་འཚམས་མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྒྱུ་དངོས་མ་བཙོངས་པར་བཞག་རྒྱུའམ་ བཙོང་རྒྱུ་ཕར་ཕྱུག་རྐྱབ་ནི་དེ་ མཐོ་ཤོས་མེདས་གསུམ་མམ་བླ་ངོ་གསུམ་ལས་གང་ཅུང་ཞིག་བཞག་ཚོགཔ།

ཁ.ཅ.ཊ ཁྲིམས་སྟེའི་ཚོང་སྒྲུབ་དེ་ལས་ དགོངས་ཡངས་གནང་དགོསཔཨིན

(ཀ) འཚུན་ཚོད་ཀྱི་བྱན་ལེན་པ་ཁོ/མོའི་བཟའ་བླའམ་ བུ་གཞི་དང་ལྷོས་པ་ཅན་ཚུ་ལུ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་སྐྱོན་ཆས་དང་ཐབ་ཆས་ ཉལ་ཁྱི་དང་ཉལ་ཆས་ མཚོད་ཆས་དང་།

[39] འཚུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་) ཨཱཡུ་ཕྲིམས་ 2017 ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚན་ལྡེ་ཤོད།

(b) artisan tools used to earn an income;

(c) agricultural land to the extent of minimum acre ceiling prescribed by the Land Act of Bhutan; [25]

(d) books of account; and

(e) any other property which the Court may consider necessary for the minimum reasonable livelihood or subsistence of the judgment-debtor and his/her family.

Enforcement of Liability of Surety

100. Where any person has furnished security or given a guarantee, a decree or order may be executed in the manner herein provided for the execution of decrees if he/she has rendered himself/herself personally liable against him/her for:

(a) the performance of any decree or any part thereof;

(b) the restitution of any property, taken in execution of a decree; or

(c) the payment of any money or for the fulfilment of any condition imposed on any person, under an order of the Court in any suit or proceeding consequent thereon.

CHAPTER 15 (Professional Conduct of *Jabmi*s)

Professional Conduct

101.[26]

101.1.[27]

[25] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[26] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[27] Sub-Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

(ཁ) འབབ་ཁུངས་དོན་ལུ་ བཟོ་བོའི་ཉེར་སྤྱོད་ཀྱི་ལག་ཆ།

(ག) འཛུགས་གི་སའི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ཉུང་ཚད་སོ་ནམ་གྱི་ས་གཞི།[25]

(ང) རྩིས་དེབ།

(ཅ) གཞན་ཡང་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འཁྲན་ཆོད་བྱན་ལེན་པ་དང་ ཁོ/མོའི་ནང་མིའི་རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་འཚོ་ཐབས་སམ་ འཚོ་འཐུས་ལུ་ མཁོ་གལ་ལུ་གཟིགས་ཞིབ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་དངོས་རིགས།

འགན་ལེན་པའི་ཉེས་འཁྲི་བསྟར་སྤྱོད།

༡༠༠ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཞེག་གིས་ ཉེན་སྐྱང་ངམ་ འགན་ལེན་གྱབ་ཡོད་ཚེ་ དོན་ཚན་འདི་ནང་ གལ་སྲིད་ ཁོ/མོ་རང་སོའི་འགལ་རྐྱ་ལུ་ གཤམ་དོན་ཀྱི་ཉེས་འཁྲི་བྱུང་སྐབས་ བཀའ་ཁྲབ་བསྟར་སྤྱོད་དོན་ལུ་འཁོད་པའི་རྣམ་གཞག་ལྟར་ བཀའ་ཁྲབ་བཅའ་ཁམ་ བཀའ་རྒྱ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་ཚོགཔཿ

(ཀ) བཀའ་ཁྲབ་གང་ཞིག་གམ་ དེའི་ཚ་ཤས་གང་རུང་བསྐྱབ་ཐབས་སམ།

(ཁ) བཀའ་ཁྲབ་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ལུ་ལེན་པའི་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་སྐར་སྤྱོད།

(ག) རྩོད་གཞི་གང་ཞིག་གམ་ རྩོད་བཤེར་ནང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་ མི་ངོ་ཞེག་ལུ་ སྤྱོད་དགོས་པའི་ དངུལ་གང་ཞིག་གམ་ ཚ་རྒྱེན་གནད་སྤྱིན།

ལེའུ་བཅོ་ལྔ་པ། (རྒྱབ་མིའི་ཁྲད་རིགས་ཀྱན་སྤྱོད།)

ཁྲད་རིགས་ཀྱན་སྤྱོད།

༡༠༡ [26]

༡༠༡.༡ [27]

---

[25] འཛུགས་གྲོགས་ཀྱེད་དང་རྒྱེས་ཀྱེད་རྒྱབའི་གནད་ལྡོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་) བཏང་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲིན་ཡིག་ཨང་ཨེ་ཡང་ཡོད་པ་ཨིན།

[26] འཛུགས་གྲོགས་ཀྱེད་དང་རྒྱེས་ཀྱེད་རྒྱབའི་གནད་ལྡོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་) བཏང་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་ཨང་ཡོད།

[27] འཛུགས་གྲོགས་ཀྱེད་དང་རྒྱེས་ཀྱེད་རྒྱབའི་གནད་ལྡོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག་) བཏང་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་ཨང་ཡོད།

Punishment of *Jabmis* for Professional or other Misconduct

101.2.[28]

101.3.[29]

CHAPTER 16 (Contempt and Associated Offences)

Contempt of Court

102. A person showing disrespect to the Court during Court proceedings may be subjected to civil or criminal sanction in accordance with the laws of contempt.

102.1. A person may be subjected to civil or criminal sanction in accordance with the laws of contempt for:

(a) interfering with a case, either orally or in writing;

(b) failing to comply appropriately to the judicial order; or

(c) otherwise obstructing the course of justice.

Failure to Adhere to Hearing Schedule

103. Failure of a party to a case to adhere to the hearing schedule may result in a finding of contempt and may be subjected to civil or criminal sanction.

Non-compliance with Judicial Orders

104. Non-compliance with judicial orders may result in a finding of contempt and subject to civil or criminal sanction.

Failure to Appear

105. Where a person summoned fails to appear or present evidence at the order of the Court, he/she may be found in contempt of court and may be subjected to civil or criminal sanction.

[28] Sub-Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021
[29] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

མི་དགེ་བའི་ཁྱེད་རིག་གམ་ ཀུན་སྤྱོད་གཞན་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་ཁྲིམས།

༡༠༡.༢ [༢༨]

༡༠༡.༣ [༢༩]

ལེའུ་བཅུ་དྲུག་པ། (ཁྱད་གསོད་དམ་ དེ་འབྲེལ་གྱི་གནོད་འགེལ།)

ཁྲིམས་ལུ་ཁྱད་གསོད།

༡༠༢ མི་ངོ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ ཁྲིམས་སར་ གུས་ཞབས་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་སྟོན་ཚེ་ ཁྱད་གསོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་བཀལ་ཆོག།

༡༠༢.༡ མི་ཞིག་གིས་གཤམ་དོན་བསྟར་ཚེ་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་སྨིན་ཆོགཔཿ

(ཀ) ངག་ཐོག་གམ་ ཡིག་ཐོག་གང་རུང་གིས་ རྩོད་གཞི་ལུ་ཐེ་གཏོགས་སམ།

(ཁ) ཁྲིམས་སྡེའི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་ ཚུལ་མཐུན་མ་གནས་པ།

(ག) གཞན་ཡང་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་འདྲེན་ལུ་རྒོལ་འགོག།

ཉིན་འཁྱོངས་སྙན་གསན་ལུ་མ་གནས་པ།

༡༠༣ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ ཉིན་འཁྱོངས་སྙན་གསན་ལུ་མ་གནས་ཚེ་ ཁྱད་གསོད་ལུ་ཞིབ་བཤེར་གྲུབ་པར་བརྟེན་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་བཀལ་ཆོག།

ཁྲིམས་སྡེའི་བཀའ་བཞིན་མ་སྒྲུབ་པ།

༡༠༤ ཁྲིམས་སྡེའི་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་མ་གནས་ཚེ་ ཁྱད་གསོད་ལུ་ཞིབ་བཤེར་གྲུབ་པར་བརྟེན་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་བཀལ་ཆོག།

ཁྲིམས་སར་མ་བཅར་བ།

༡༠༥ འགུགས་བརྡ་གྲུབ་པའི་མི་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་སྡེའི་བཀའ་རྒྱ་ལྟར་མ་བཅར་བའམ་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕུལ་ཚེ་ ཁོ/མོ་ ཁྲིམས་སར་ཁྱད་གསོད་ལུ་གཟིགས་ཏེ་ ཞི་བའམ་ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་བཀལ་ཆོག།

---

[༢༨] འབྲུག་གི་ཞི་ཕྱོད་དང་ཉེས་ཕྱོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཛད་ཡོད།

[༢༩] འབྲུག་གི་ཞི་ཕྱོད་དང་ཉེས་ཕྱོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཛད་ཡོད།

Absence without leave

106. Once the hearing of a case has begun, if the litigant or other person summoned by the Court takes leave of absence without the permission of the Court, he or she may be subjected to civil or criminal sanction for contempt.

Civil Contempt

107. An aggrieved party may initiate civil contempt proceedings.

107.1. Finding of civil contempt shall result in fine or imprisonment until the civil order has been complied with. However, for the monetary cases, a person shall be imprisoned for a number of years calculated based on value based sentencing subject to section 18 of the Penal Code.[30]

Corporations and Unincorporated Associations

108. In addition to any fine or injunction, the Court may order a charter of a corporation after due process to be forfeited, the certificate of any association revoked or dissolved upon finding that the Board of Directors or a high managerial agent acting on behalf of the corporation/ association has, in conducting the corporation/association's affairs, purposely engaged in a persistent course of criminal conduct.

108.1. The Board of Directors, agent or employee of a corporation/ an unincorporated association may be prosecuted and sentenced to fines and/or imprisonment for any criminal conduct where warranted.

[30] Sub Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

གནང་མེད་འགྲོ་འགྲུལ།

༡༠༤ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་འགྲུགས་བརྡ་སྤུབ་པའི་རྩོད་གླེང་བའམ་ མི་ངོ་གཞན་སུ་ཞེག་གིས་ རྩོད་གཞིའི་སྟན་གསན་ཐེངས་ཅིག་འགོ་བཙུགས་ཞེན་མ་ལས་ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་བཀའ་སྒོལ་མེད་པར་འགྲུལ་བསྐྱོད་འབད་ཚེ་ ཁོ/མོར་ ཁྲད་གསོད་ལུ་བརྟེན་པའི་ཞེ་བའམ་ ཉེས་ཅན་གྱི་ ཉེས་ཆད་བཀལ་ཆོག།

ཞེ་བའི་ཁྲད་གསོད།

༡༠༣ ཉེས་དམས་པ་ཞེག་གིས་ ཞེ་བའི་ཁྲད་གསོད་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་འགོ་བཙུགཔ་ཆོག།

༡༠༣.༡ ཞེ་བའི་བཀའ་རྒྱ་དེ་ མ་བསྒྲུབས་རིང་ ཞེ་བའི་ཁྲད་གསོད་ལུ་ ཞེབ་བཤེར་གྲུབ་པར་བརྟེན་དངུལ་ཆད་ ཡང་ན་ བཅོན་ཁྲིམས་ བཅོན་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚབ་ ཞེ་བའི་དམ་འཛིན་སྒྲིན་དགོ། ཕེན་རྒྱང་ ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ཀྱི་ དོན་ཚན་ ༡༤ པ་ལས་མ་འགལ་བར་ དངུལ་འབེལ་གྱི་རྩོད་ཞེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཕེན་པའི་མི་ངོམ་ཅིག་ལུ་ རིན་ཐང་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྩིས་བཏོན་ཡོད་པའི་ ལོ་ཚད་དང་བསྟུན་ བཅོན་ཁྲིམས་སྒྲིན་དགོ། [30]

ལས་འཛིན་དང་ ལས་འཛིན་མ་གྲུང་པའི་མཐུན་ཚོགས།

༡༠༤ བགོད་ཚོགས་མདོ་ཅན་ནམ་ ལས་འཛིན/མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་གི་ལས་འགན་པ་མཐོ་ཤོས་ཅིག་གིས་ ལས་འཛིན/མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཁུངས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་སྐབས་དགོས་དོན་ཀྱི་སྒོ་ལས་ལམ་འདེན་ནན་སྐྱལ་ཐོག་ ཉེས་ཅན་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ནང་ལུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་ རིམ་གྱིས་པ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཆད་དངུལ་ལམ་ བཀའ་བབ་བཀག་སྡོམ་མ་ཚད་ ལས་འཛིན་ཞེག་གི་བཀའ་ཁྲིམས་དབང་ལེན་ནམ་ མཐུན་ཚོགས་གང་ཞེག་གི་ལག་ཁྱེར་ཕྱིར་བཏོལ་ལམ་ ཚོགས་གྲོལ་མཇད་ཆོག།

༡༠༤.༡ ལས་འཛིན་ནམ་ ལས་འཛིན་མ་གྲུང་པའི་མཐུན་ཚོགས་ཅིག་གི་བགོད་ཚོགས་མདོ་ཅན་དང་ལས་ཚབ་བམ་ ལས་གཡོགས་ལུ་ ཉེས་བཤེར་མཇད་ཆོགཔ་མ་ཚད་ ཉེས་ཅན་བྱ་སྤྱོད་གང་རུང་གི་ དངུལ་ཆད་དམ་ བཅོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཚད་བཀལ་ཆོག།

---

[30] འཐུག་གི་ཞེ་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ(འཕྲི་སྒོར་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཨནཌ་ཡཱ་ཏེ་ཀཱ་ཅི་ འཕྲི་སྒོར་དེ་བཞིན་ མཇུག་ཡོད།

CHAPTER 17 (Appeal, Review and Decision)

Procedure Appeal

109. A party to a case may file an appeal to a higher Court against a judgment of the subordinate Court.

109.1. An appeal shall be permitted only:

(a) from the final judgment;

(b) if it has been filed in the registry of the appellate Court; and

(c) if it is preferred within ten days of the Judgment.

109.2. While the appeal is pending, all awards for damages and other settlements related to the Court's decisions shall be held in abeyance and any injunctions or temporary restraining order shall be maintained.

109.3. The Court, under appropriate circumstances, may order the appellant to furnish a bond as a precondition to an appeal in order to secure the Plaintiff's Judgment against disbursement pending appeal and discourage frivolous delay.

109.4. Once a case is appealed to a higher Court, there shall be no recourse to a lower Court except on remand by the higher Court.

Appellate Review

110. The Appellate Court shall:

(a) determine whether there was error; and

(b) if so whether such error warrants either a remand or full or partial reversal.

110.1. Appellate Courts may review only those decisions upon which there are properly preserved records.

110.2. The Court, the appellant and his/her *Jabmi* must therefore, ensure that any challenge or objection to a decision of the Court is properly recorded.

ལེའུ་བཅུ་བདུན་པ། (མཐོ་གཏུགས་ བསྐྱར་ཞིབ་དང་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་གནད་སྤྱོད།)

མཐོ་གཏུགས།

༡༠༩ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་ མངའ་འོག་གི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་ཞུ་ཆོག།

༡༠༩.༡ མཐོ་གཏུགས་དེ་ གཤམ་དོན་ཁོ་ནར་ཞུ་དགོསཔཿ

(ཀ) མཐའ་བཅད་ཀྱི་འཁྲུན་ཆོད་དེ་ལས་དང་།

(ཁ) མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་འདུན་དེའི་རྩོད་འཛིན་ནང་བཀོད་གྲུབ་པ།

(ག) འཁྲུན་ཆོད་གནང་སྟེ་ ཞག་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འཁོད་ཞུ་ཡོདཔ།

༡༠༩.༢ མཐོ་གཏུགས་དེ་ཡུན་འགྱངས་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་བཅད་ཁྲ་ཧྲིལ་པོའི་གྱོང་འཐུས་དང་ འདུམ་སྒྲིག་གཞན་ཕྱིར་བགྱངས་བཞག་དགོསཔ་དང་ བཀའ་བབ་བཀག་སྡོམ་མམ་སྐབས་ཐོག་བཀག་གནོན་བཀའ་རྒྱ་གང་ཞིག་ རང་འཇགས་གནས་དགོ།

༡༠༩.༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་མཐོ་གཏུགས་པ་ལུ་ གང་འོས་ཀྱི་སྐབས་དོན་ནང་ མཐོ་གཏུགས་ཡུན་འགྱངས་སྐབས་ རྩོད་རྩའི་འཁྲུན་ཆོད་ཆུད་ཟོས་སམ་ དོན་མེད་བསྣར་ལུས་བཀག་ཐབས་ལུ་ མཐོ་གཏུགས་ཀྱི་སྔོན་འགྲོའི་ཆ་རྐྱེན་འབད་ གན་རྒྱ་བཟོ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༡༠༩.༤ རྩོད་གཞི་ཞིག་མཐོ་བའི་ཁྲིམས་སར་ཐེངས་ཅིག་མཐོ་གཏུགས་ཞུ་ཞིནམ་ལས་ མཐོ་བའི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ རྩོད་གཞི་སླར་ལོག་གནང་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་འདུན་འོག་མར་ཡང་བརྒྱུད་ཞུ་ནི་མེད།

མཐོ་གཏུགས་བསྐྱར་ཞིབ།

༡༡༠ མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ མཛད་དགོསཔཿ

(ཀ) ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་བ་ཡོད་མེད།

(ཁ) དེ་ལྟའི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་ཚེ་ རྩོད་གཞི་སླར་ལོག་ ཡང་ན་ ཡོངས་རྫོགས་སམ་ཆ་ཤས་བསྒྱུར་བཅོས།

༡༡༠.༡ མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བདག་སྲུང་ཚུལ་མཐུན་འཐབ་ཡོད་པའི་གྲོས་ཆོད་ཀྱི་བརྗེད་ཐོ་ཁོ་ན་ལུ་ བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་ཆོག།

༡༡༠.༢ དེར་བརྟེན་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་དང་ མཐོ་གཏུགས་པ་ཁོ/མོའི་རྒྱབ་མི་གིས་ ཁྲིམས་སའི་གྲོས་ཆོད་ལུ་ ངེས་པར་གྱི་འགྲན་གླེང་ངམ་ དགག་ཆ་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་བརྗེད་ཐོ་ངེས་པར་བཟོ་ནི།

110.3. The appellant in his/her appeal must present to the Appellate Court only that portion of the Judgment and his/her challenge to that portion.

110.4. The Party cannot introduce fresh evidence on appeal or rely on evidence not introduced during proceedings in the lower Court.

Decision on Appeal

111. The Appellate Court may:

(a) dismiss the appeal;

(b) reverse all or part of the Judgment awarded by the lower Court after due process of law;

(c) remand the case to the lower Court with instructions;

(d) order a new proceeding; or

(e) charge reasonable costs to be paid by the party submitting the appeal, if the appeal is dismissed.

111.1. Costs may include travel expenses, hire charges and daily wages.

112.[31]

Time

113. Any reference to time specified in this Code within which an act must be performed or omitted shall exclude the period of journey and the Government holidays.

114.[32]

[31] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[32] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

༡༡༠.༣ མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་སར་ མཐོ་གཏུགས་པ་ཁོ/མོའི་མཐོ་གཏུགས་ནང་ འཐུན་ཚོད་ལྷ་མ་བཏུབ་པའི་གནད་དོན་དང་ དེ་ལྟ་ ཁོ/མོས་ འགན་གླེང་ཁོ་ན་རེས་པར་སྡུག་ནི།

༡༡༠.༤ མཐོ་གཏུགས་སྐབས་ རྩ་ཕན་དེ་གིས་སྐྱབ་ཁྲིད་གསར་སྦྱོན་མ་ཚོགཔའམ་ ཁྲིམས་འདྲུན་འོག་མར་ རྩོད་བཞེར་སྐབས་མ་ཕྱུལ་བའི་སྐྱབ་ཁྲིད་ལྟ་མི་བརྟེན།

མཐོ་གཏུགས་གྲོས་ཚོད།

༡༡༡ མཐོ་གཏུགས་ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་མཛད་ཚོགསཿ

(ཀ) མཐོ་གཏུགས་ཕྱིར་འབྱུད་དམ།

(ཁ) ཁྲིམས་འདྲུན་འོག་མས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་པ་ལྟར་གནང་བའི་འཐུན་ཚོད་ཉིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཤིག་ བསྐྱར་བཅོས།

(ག) ཁྲིམས་འདྲུན་འོག་མར་བཀོད་ཁུབ་དང་སྦྲགས་ཏེ་ རྩོད་གཞི་དེ་སྒར་ལོག།

(ང) གསར་བཞེར་གྱི་བཀའ་རྒྱ།

(ཅ) གལ་སྲིད་ མཐོ་གཏུགས་ཕྱིར་འབྱུད་གནང་ཚེ་ མཐོ་གཏུགས་ཕྱུལ་མི་རྩ་ཕན་ལས་རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་ཟད་གོན་སྤོད་ལེན།

༡༡༡.༡ འགྱུལ་བསྐྱོད་ཟད་འགྲོ་དང་ གཡར་གྲ་ ཉིན་ལྟར་གྲ་ཧན་བཅས་ ཟད་གོན་ཀྱི་གདར་སུ་བཙུ་ཚོགཿ

༡༡༢ [37]

དུས་ཚོད།

༡༡༣ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ དུས་ཚོད་གང་ཞེག་ནང་འཁོད་ཀྱི་བསྟར་སྤྱོད་ཅིག་ བསྐྱབ་པར་བརྩམས་པའམ་ ཕྱིར་བཤོལ་འབད་བཞག་དགོས་ཚེ་ ལམ་འགྱུལ་དུས་ཡུན་དང་ གཞུང་གི་ངལ་གསོ་ཚུ་དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་དུས་ཡུན་དེ་ནང་བཙུ་ནི་མེད།

༡༡༤ [38]

---

[37] འཐུག་གི་ཞི་སྡེར་རང་ཉེས་སྡེར་ཁྲ་བའི་གནད་སྡུར་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཐོན་) ཨཱཡུ་ཝེདིཀ་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ རོབ་ཚན་དེ་ ཚ་མེད་མཇུག་ཡོད།

[38] འཐུག་གི་ཞི་སྡེར་རང་ཉེས་སྡེར་ཁྲ་བའི་གནད་སྡུར་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཐོན་) ཨཱཡུ་ཝེདིཀ་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ རོབ་ཚན་དེ་ ཚ་མེད་མཇུག་ཡོད།

Res-judicata

115. Person shall not be entitled to file a subsequent suit if the cause of action or claims involved in it are same as prior suit on which there was a valid and final Judgemnt on that cause of action based on the merits.

PART II (CIVIL PROCEDURE)

CHAPTER 18 (Institution of Civil Suits)

Institution of a suit

116. A suit may be initiated in accordance with the Code by:

(a) a litigant himself/herself;

(b) a member of his/her joint family; or

(c) a *Jabmi* of his/her choice.

116.1. Every suit shall be instituted:

(a) by presenting a Petition of Complaint to a Court with jurisdiction by the pleader or his/her member of the family/ *Jabmi*; and

(b) in good faith and not for harassment.

Minor or Person of Unsound Mind

117. When a person entitled to sue or be sued is a minor or of unsound mind or otherwise unable to present his/her case, the suit may be brought in his/ her name by member of joint family through a legal guardian/*Jabmi*.

Substitution by Legal Representative and Successor

118. If a party to a civil case dies during the suit, or becomes physically or mentally incapacitated, the Court shall order:

(a) substitution of such party by legal representative;

གསར་བཤེར་མ་ཆོག་པ།

༡༡༥ གལ་སྲིད་ འོས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ བརྩི་འཇོག་དང་མཐའ་བཅད་ཀྱི་འཁྲུན་ཆོད་ གནང་བའི་འགོ་ཐོག་གི་རྩོད་གཞི་དེ་དང་ ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་རྩོད་གཞིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནམ་ དེའི་གྲལ་ གཏོགས་ཀྱི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཚེ་ མི་ཞིག་གིས་ དེ་ལྟའི་རྩོད་གཞི་ཞུ་གཏུགས་ ཕུལ་ནི་མེད།

བམ་ཚན་གཉིས་པ། (ཞི་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད།)
ལེའུ་བཅོ་བརྒྱད་པ། (ཞི་རྩོད་ཕུལ་ཐང་།)

རྩོད་གཞི་ཕུལ་ཐང་།

༡༡༦ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ རྩོད་གཞི་ཕུལ་ཆོགཔཿ

(ཀ) རྩོད་གླེང་བ་ ཁོ/མོ་ངོ་བོས་སམ།

(ཁ) ཁོ/མོ་དང་ཁེ་རྒུད་གཅིག་པའི་མི་ཞིག་གིས།

(ག) ཁོ/མོས་ གདམ་ཁ་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་མི་ཞིག་གིས།

༡༡༦.༡ རྩོད་གཞི་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ ཕུལ་དགོསཔཿ

(ཀ) དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཞིག་ལུ་ གསལ་བ་པོའམ་ ཁོ/མོ་དང་ཁེ་ རྒུད་གཅིག་པའི་ནང་མི/རྒྱབ་མི་གིས་ ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་ཐོག་ལུ་དང་།

(ཁ) གནོད་འཚེའི་ཆེད་དུ་མིན་པར་ ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས།

ལོ་ན་མ་སྨིན་པའམ་ སྨྱོ་འབོག་གི་མི་ངོ།

༡༡༧ རང་ངམ་གཞན་གྱིས་ བཤེར་གཏུགས་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད་པའི་མི་ངོ་དེ་ ལོ་ན་མ་སྨིན་པའམ་སྨྱོ་ འབོག་ཅན་ གཞན་ཡང་ ཁོ/མོས་ རང་སོའི་རྩོད་གཞི་ཕུལ་མ་ཚུགས་ཚེ་ རྩོད་གཞི་དེ་ ཁོ/མོའི་ མིང་ཐོག་ལུ་ཁེ་རྒུད་གཅིག་པའི་ནང་མི་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན/རྒྱབ་མི་བརྒྱུད་དེ་ཕུལ་ ཆོག།

ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་བམ་ ཤུལ་འཛིན་པས།

༡༡༨ ཞི་རྩོད་ཀྱི་རྩ་ཕན་ཞིག་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ ཚེ་ལས་འདས་པའམ་ གཟུགས་ཁམས་སམ་ དྲན་ ཤེས་འཛིན་ཚད་མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོསཔཿ

(ཀ) དེ་ལྟའི་རྩ་ཕན་གྱི་ཚབ་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་བཙུག་ནི་དང་།

(b) successor of that party representing his/her estate; and

(c) to receive, if damages are awarded from the other party.

Breach of Trust and Fiduciary Duties

119. In the case of any alleged breach of any express or constructive trust created for public purpose, or where the direction of the Court is deemed necessary for the administration of any such trust, one or more persons having a clear legal interest in the trust, may institute a suit or may pursue a Court decree to:

(a) remove any trustee;

(b) appoint a new trustee;

(c) direct a trustee who has been removed or a person who has ceased to be a trustee, to deliver possession of any trust property in his/her possession to the person entitled to the possession of such property;

(d) direct accounts and inquiries;

(e) declare what proportion of the trust property or of the interest therein shall be allocated to any particular object of the trust;

(f) authorise the whole or any part of the trust property to be let, sold, mortgaged or exchanged;

(g) settle a scheme; or

(h) grant such further or other relief as the nature of the case may require.

Court Venue

120. A petition relating to any civil suit for any relief shall be instituted in the Court with jurisdiction.

120.1. Site of proceedings shall be:

(ཁ) དེ་ལྟའི་རྩ་ཕན་གྱི་ཤུལ་འཛིན་ ཁོ/མོའི་ངོ་ཚབ་ཀྱི་གཞིས་གནས་དང་ ཚེ་འདས་ཀྱི་ གཞིས་གནས་ཚུ་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྒྱུད་འཐུས་ཀྱི་དཔག་ཚོད་ཉེས་འཁྲིའི་ བཀའ་རྒྱ།

(ག) རྩ་ཕན་གཞན་ལས་རྒྱུད་འཐུས་གནང་གྲུབ་ཚེ་ ལེན་ཆེད།

བློ་གཏད་དང་ འགན་བཅོལ་ལུ་བར་རྐྱེན།

༡༡༩ མི་སེར་གྱི་དགོས་དོན་ལུ་བཙུགས་ཡོད་པའི་གསལ་བརྗོད་དམ་ རྗེས་དཔག་ལས་གྲུབ་པའི་བློ་ གཏད་དེ་ལུ་ ཉེས་བརྗོད་ཀྱི་བར་རྐྱེན་ཞུགས་པའམ་ དེ་ལྟ་བུའི་བློ་གཏད་གང་ཞིག་གི་བདག་སྐྱོང་ དོན་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་རེ་མཁོ་གལ་མཆིས་ཚེ་ བློ་གཏད་དེ་ནང་ ཁ་གསལ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་མཐུན་ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་མི་ངོ་གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བའི་མི་གིས་ རྩོད་གཞི་ཕུལ་ཆོག་ པའམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་ཁྱབ་རྗེས་སུ་བཟུང་ཆོགཔཿ

(ཀ) བློ་གཏད་པ་སུ་ཞིག་ གནས་དབྱུང་ངམ།

(ཁ) བློ་གཏད་ཅན་གསར་བསྐོས།

(ག) གནས་དབྱུང་གྲུབ་པའི་བློ་གཏད་པའམ་ བློ་གཏད་འགན་ཟུར་པ་ཁོ/མོའི་བདག་དབང་ ལུ་ཡོད་པའི་ བློ་གཏད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་གང་ཡོད་ ཐོབ་ལམ་ཅན་ལུ་རྩིས་སྤྲོད་ཀྱི་བཀོད་ ཁྱབ།

(ང་) རྩིས་ཁྲ་དང་ དབྱེ་བཤེར་གྱི་བཀོད་ཁྱབ།

(ཅ) བློ་གཏད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་ཟུར་ཆ་ཙམ་མམ་ དེ་ནང་ཁེ་ཕན་གང་ཡོད་ བློ་གཏད་ཀྱི་ལོགས་ སུ་བཀར་བའི་ དམིགས་དོན་གང་ཞིག་ལུ་ བགོ་སྐལ་གྱི་གསལ་བསྒྲགས།

(ཆ) བློ་གཏད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ཉིལ་པོའམ་ཆ་ཤས་ཅིག་ སྔ་གཡར་རམ་ བཙོང་ནི་ གཏའ་ མར་བཙུག་ནི་ བརྗེ་སོར་གྱི་གནང་བ་གང་ཞིག།

(ཇ) འཆར་གཞི་བདེ་བསྒྲིག།

(ཉ) རྩོད་གཞིའི་གནས་ལུགས་ལུ་དགོས་མཁོའི་རྒྱུད་སྐྱོབ་དེ་ལྟ་བུའམ་ གཞན་ཡང་གནང་ ནི།

ཁྲིམས་ཀྱི་ས་སྒོ།

༡༢༠ རྒྱུད་སྐྱོབ་གང་ཞིག་གི་དོན་ལུ་ ཞི་རྩོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཤེར་ཡིག་དེ་ དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕུལ་དགོ།

༡༢༠.༡ རྩོད་བཤེར་གྱི་ས་གནས་ལུ་ངོས་འཛིན་དགོསཔཿ

(a) where the cause of action arose;

(b) where a principal plaintiff/defendant resides;

(c) where the property is situated;

(d) where an agreement is signed or entered into; or

(e) in actions by/against any agent/agency of the Government where the Government authority is located.

***In-Situ* Proceedings**

121. The Court may hold proceedings or conduct hearings at any site other than the place where the Court is situated, whenever it considers that it is necessary, expedient or otherwise in the interest of justice to do so.

121.1. The Court shall record the reasons in writing when it holds and conducts such hearings at any place or area other than where such Court is situated.

***In Personam* Jurisdiction**

122. The Court may adjudicate a claim against a respondent/defendant, if the respondent/defendant while physically within the Court's territorial limits is personally served with process.

***In rem* Jurisdiction**

123. The Court may assert *in rem* jurisdiction to determine rights in property found within its jurisdictional territory.

Q*uasi in rem* Jurisdiction

124. The Court may attach property owned by the respondent/defendant that is found within its territorial jurisdiction and entertain action against that respondent/defendant, even if the dispute was unrelated to the property attached.

(ཀ) བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་དུ་སློང་བའམ།

(ཁ) རྩོད་རྩ/རྩོད་ཟླ་ངོ་མ་ཞིག་གང་དུ་སྡོད་སར།

(ག) རྒྱུ་དངོས་གང་དུ་ཡོད་སར།

(ང་) ངག་ཐོག་གམ་ གན་རྒྱ་ཞིག་ལུ་ལག་བྲིས་གང་དུ་བཀོད་པ།

(ཅ) གཞུང་གི་ལས་ཚབ/ལས་ཚབ་ཁང་ རང་ངམ་གཞན་གྱི་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ གཞུང་གི་ དབང་འཛིན་གང་དུ་ཡོད་སར།

ས་གནས་གཞན་ལུ་རྩོད་བཤེར།

༡༢༡ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ མཁོ་གལ་ལམ་ གང་མགྱོགས་ གཞན་ཡང་དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ གཟིགས་ཞིབ་རུང་བར་འཆར་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་མིན་པའི་ས་གནས་གཞན་གང་དུ་ཡང་ རྩོད་ བཤེར་རམ་སྙན་གསན་མཛད་ཆོག།

༡༢༡.༡ ཁྲིམས་འདུན་དེ་ནང་མ་ཡིན་པའི་ས་གནས་སམ་ས་ཁོངས་གཞན་གང་དུ་ཡང་ དེ་ལྟའི་སྙན་ གསན་མཛད་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དེ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཚུ་ ཡིག་ཐོག་བརྗེད་ཐོར་ བཀོད་དགོ།

རྩོད་གླེང་པར་དབང་ཁྱབ།

༡༢༢ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ས་མཚམས་ནང་ དངོས་སུ་ཡོད་མི་རྩ་ཕན་ངོ་བོར་ རྩོད་ རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་ རྩ་ཕན་ཞིག་གི་འགལ་ཟླར་ཐོབ་བརྗོད་ཕུལ་མི་དེ་ ཁྲིམས་ འདུན་ལས་རྩོད་བཤེར་མཛད་ཆོག།

རྒྱུ་དངོས་དབང་ཁྱབ།

༡༢༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ ཐོག་ལུ་ ཐོབ་དབང་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ཆེད་ རྒྱུ་དངོས་དབང་ཁྱབ་མཛད་ཆོག།

རྒྱུ་དངོས་ཆ་ཤས་དབང་ཁྱབ།

༡༢༤ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་ རྩོད་ཟླའི་བདག་ དབང་ཡོད་པའི་རྒྱུ་དངོས་བཀག་འཛིན་མཛད་ཆོགཔ་མ་ཚད་ འཛིང་ཆ་དེ་ བཀག་འཛིན་གྲུབ་ པའི་རྒྱུ་དངོས་ལུ་འབྲེལ་བ་མེད་རུང་ རྩོད་ཟླ་དེའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ རྩོད་བཤེར་གྱི་སྣེ་ལེན་མཛད་ ཆོག།

Ancillary Jurisdiction

125. Subject to the provisions of this Code, once jurisdiction has been exercised by a particular Court, claims related to the primary controversy may be adjudicated by that Court even though they do not by themselves fall within the jurisdiction of the Court.

Challenge

126. A defendant may challenge the jurisdiction of the Court over his/her person or property.

126.1. This challenge must be raised by:

(a) a special appearance of the defendant; or

(b) an objection to in *personam*, in *rem or quasi in rem* jurisdiction asserted in the Answer to the Complaint.

Pending Suit

127. The Court shall not hear any suit or issue in a suit, which is pending before any other competent Court.

CHAPTER 19 (Service of Process)

Service of Process

128. Once the Court has found a complaint to be legally admissible, the Court may issue Service of Process.

Reasonable Notice

129. Except as otherwise provided in this Code, the Court shall ensure that reasonable notice and opportunity to be heard are afforded to the defendant in a suit before any type of jurisdiction over his/her person and property or the property to which he/she has a claim is exercised.

Date of Response

130. The Service of Process shall indicate the date by which the defendant must submit his/her answer to the Court within twenty-one days of its service.

གནས་རིམ་ཡན་ལག་དབང་ཁྱབ།

༡༢༥ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ལྟར་ ལོགས་སུ་བཀར་བའི་ཁྲིམས་འདུན་དེས་ ཐེངས་ཤིག་དབང་ཁྱབ་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་གྲུབ་ཚེ་ གཞི་རིམ་གྱི་བྲེལ་ཟིང་ལུ་བརྟེན་པའི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་ ཁྲིམས་འདུན་དེའི་དབང་ཁྱབ་ནང་འཁོད་མ་ཚུད་རུང་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་རྩོད་བཤེར་མཛད་ཆོག།

འགྲན་གླེང་།

༡༢༦ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ ཁོ/མོའམ་ དེའི་རྒྱུ་དངོས་ཐོག་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ འགྲན་གླེང་ཞུ་ཆོག།

༡༢༦.༡ འགྲན་གླེང་ངེས་པར་ཕུལ་ནི་དེཿ

(ཀ) རྩོད་ཟླ་ངོ་མ་ དམིགས་གསལ་བཅར་ཐོག་གམ།

(ཁ) ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ལན་ནང་ རྩོད་གླེང་པར་དབང་ཁྱབ་བམ་ རྒྱུ་དངོས་དབང་ཁྱབ་ རྒྱུ་དངོས་ཆ་ཤས་དབང་ཁྱབ་ལུ་ དགག་ཆའི་ཐོག་ལས།

བཤོལ་འགྱངས་རྩོད་གཞི།

༡༢༧ དབང་ནུས་ལྡན་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལུ་ ཡུན་འགྱངས་ལུས་པའི་རྩོད་གཞིའམ་ རྩོད་གཞིའི་ རྩོད་ཉོག་གང་ཞིག་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་ལས་སྙན་གསན་མཛད་ནི་མེད།

ལེའུ་བཅུ་དགུ་པ། (རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན།)

རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན།

༡༢༨ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཉོག་བཤད་ཐེངས་ཤིག་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོས་ལེན་རུང་བར་གཟིགས་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་གནང་ཆོག།

རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བརྡ་འཕྲིན།

༡༢༩ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ ཁོ/མོའམ་ ཁོ/མོའི་རྒྱུ་དངོས་ ཡང་ན་ ཁོ/མོས་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཐོག་ལུ་ དབང་ཁྱབ་གང་རུང་ཞིག་བསྟར་སྤྱོད་མ་གྲུབ་གོང་ལས་ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་རྩོད་ཟླ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བརྡ་འཕྲིན་དང་ གསལ་ཞུའི་གོ་སྐབས་ངེས་པར་གནང་དགོ།

ཞུ་ལན་གྱི་ཚེས་གྲངས།

༡༣༠ རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་ཉི་མ་ལས་ རྩོད་ཟླ་ཁོ/མོས་ ཞག་གྲངས་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་ ཁྲིམས་སར་ ལན་འདེབས་ཕུལ་དགོས་པའི་ཚེས་གྲངས་ངེས་པར་བཀོད་དགོ།

130.1. The Answer shall include:

(a) an affirmative defence;

(b) a partial affirmation;

(c) a general denial;

(d) a counter-claim; or

(e) a cross-claim.

Suit by or against an Agency

131. When a suit is filed against any agency, corporation or company for a civil matter, process shall be served through its management, principal, director or any principal executive officer.

131.1. Any agency, corporation, or company may also file a suit against any person or entity by having process served on such person or on its management, principal, director or any principal executive officer as the case may be.

CHAPTER 20 (Petition of Complaint and the Answer)

Petition of Complaint

132. The petition of complaint is the plaintiff's statement of claims against the respondent/defendant.

132.1. The Petition of Complaint must:

(a) allege sufficient information to establish a right of relief;

(b) state the basis of the Court’s jurisdiction; and

(c) contain a prayer for relief.

132.2. The Petition of Complaint shall bear necessary legal stamp and be signed by the petitioner or his/her member of the family/legal guardian or

༡༣༠.༡ ལན་འདེབས་ནང་ཚུད་དགོས་པཿ

(ཀ) འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན་ནམ།

(ཁ) ཆ་ཤས་འཐད་སྒྲུབ་མེད་པ།

(ག) སྤྱིར་ འཐད་སྒྲུབ་མེད་པ།

(ང་) ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད།

(ཅ) ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད།

ལས་ཚབ་ཁང་རང་ངམ་ གཞན་གྱི་རྩོད་གཞི།

༡༣༡ ལས་ཚབ་ཁང་ངམ་ ལས་འཛིན་ ཚོང་སྡེ་གང་ཞིག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ ཞི་རྩོད་ཅིག་ཐུག་ཚེ་ རྩོད་རིམ་དེ་ དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ངམ་ གཙོ་འཛིན་ མདོ་ཆེན་ འཛིན་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་སྐྱེལ་འདྲེན་མཛད་དགོ།

༡༣༡.༡ ལས་ཚབ་ཁང་ངམ་ ལས་འཛིན་ ཚོང་སྡེ་གང་རུང་ཞིག་གིས་ཀྱང་ མི་ངོ་སུ་ཞིག་གམ་ མངའ་ཁུལ་ལས་སྡེ་ཞིག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་རྩོད་གཞིར་ཐུག་ཚེ་ རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་འདྲེན་དེ་ དེ་ལྟ་བུའི་མིའམ་ དེའི་འཛིན་སྐྱོང་ གཙོ་འཛིན་ མདོ་ཆེན་ འཛིན་སྐྱོང་འགོ་དཔོན་གཙོ་བོ་གང་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་ སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ་ཕུལ་ཆོག།

ལེའུ་ཉི་ཤུ་པ། (ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་དང་བཤེར་ལན།)

ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག།

༡༣༢ ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་ནི་ རྩོད་ཟླའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ རྩོད་རྩས་ཐོབ་བརྗོད་གླེང་བའི་བརྗོད་དོན་དེ་ཡིན།

༡༣༢.༡ ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་ལུ་ ངེས་པར་བཀོད་ནི་འདིཿ

(ཀ) རྒྱུད་སྐྱོབ་ཐོབ་དབང་ཞིག་བཀོད་ནིའི་དོན་ལུ་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྱབ་ཀྱི་གཞི་ཁུངས་བརྗོད་དོན།

(ག) རྒྱུད་སྐྱོབ་དོན་ལུ་སྨོན་འདེབས།

༡༣༢.༢ ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་དེ་ཁར་ མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་རྟགས་དང་ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་བ་པོའམ་ ཁོ/མོའི་ནང་མི་/ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན་ནམ་ རྒྱབ་མི་གིས་ལག་བྲིས་བཀོད་དགོ།

132.3. Every Civil suit filed shall bear a Court fee unless waived by the Court in the case of an indigent Plaintiff.

Answer by the Defendant

133. The Answer shall include respondent/defendant's defence.

133.1. The defendant may submit:

(a) a challenge to the Court's jurisdiction;

(b) an affirmative defence;

(c) a partial affirmation;

(d) cross-claims;

(e) counter-claims;

(f) third party claims; or

(g) a general denial.

133.2. The Answer shall bear necessary legal stamp and be signed by the defendant/respondent or his/her member of the family/legal guardian or *Jabmi.*

133.3. The Answer by the defendant shall reply the complaint in accordance with this Code.

133.4. An allegation that is not denied or is denied improperly may be deemed admitted.

133.5. An evasive or incomplete answer may be deemed admitted.

Specific Denial

134. An Answer may set-forth specific denial wherein the respondent/ defendant responds to a complaint paragraph by paragraph denying only those matters legitimately controverted and thereby, admitting all allegations known to be true.

༡༣༢.༣ འཐོན་ཁུངས་རྩ་ལས་མེད་པའི་རྩོད་རྩ་ཞིག་གི་འབྲེལ་གནད་ནང་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཕུལ་མ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ན་མ་གཏོགས་ ཁྲིམས་གཏུགས་གྲུབ་པའི་ཞི་རྩོད་རེ་རེ་ལུ་ཁྲིམས་གདན་རེ་ཕུལ་དགོ།

རྩོད་ཟླའི་བཤེར་ལན།

༡༣༣ བཤེར་ལན་དེ་ནང་ རྩོད་ཟླའི་འགྲན་གླེང་ཚུད་དགོ།

༡༣༣.༡ རྩོད་ཟླས་གཟིགས་འབུལ་ཕུལ་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྱབ་ལུ་ འགྲན་གླེང་ཞིག་གམ།

(ཁ) འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན།

(ག) ཆ་ཤས་འཐད་སྒྲུབ།

(ང་) ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད།

(ཅ) ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད།

(ཆ) གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད།

(ཇ) སྤྱིར་ ལོག་སྒྲུབ།

༡༣༣.༢ བཤེར་ལན་དེ་ཁར་ མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་རྟགས་དང་ བཤེར་ཡིག་ཕུལ་བ་པོའམ་ ཁོ/མོའི་ནང་མི/ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན་ནམ་ རྒྱབ་མི་གིས་ལག་བྲིས་བཀོད་དགོ།

༡༣༣.༣ རྩོད་ཟླ་དེའི་བཤེར་ལན་ཐོག་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ ཉོག་བཤད་ཀྱི་ལན་འཇལ་དགོ།

༡༣༣.༤ ཉེས་བརྗོད་གཅིག་ལོག་སྒྲུབ་མིན་པའམ་ ཚུལ་མིན་གྱིས་མ་སྒྲུབ་རུང་ ངོས་ལེན་ཡིན་པར་བརྩི་ཆོག།

༡༣༣.༥ འབྲེལ་མེད་དམ་ ཆ་ཚང་མེད་པའི་བཤེར་ལན་དེ་ ངོས་ལེན་གྲུབ་པའི་གྲངས་སུ་བརྩི་ཆོག།

དམིགས་སུ་འཐད་པར་མ་སྒྲུབ་པ།

༡༣༤ བཤེར་ལན་ནང་རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ དམིགས་སུ་འཐད་པར་མ་སྒྲུབ་པའི་ཐོག་ལས་ གྲལ་འབེབས་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཉོག་བཤད་ལུ་ལན་བརྗོད་ཐོག་ ཁྲིམས་མཐུན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གནད་དོན་ཁོ་ནར་འཐད་པར་མ་སྒྲུབ་པ་ལས་ ཉེས་བརྗོད་གཞན་ཉིལ་པོ་ བདེན་པའི་རང་བཞིན་ལུ་ངོས་ལེན་ཡོད་པར་བརྩི་ཆོག།

Affirmative Defence and Response by Plaintiff

135. If the defendant wishes to add new facts constituting one or more defence to the plaintiff's complaint, they must be affirmatively pleaded in the Answer.

135.1. If an answer contains an affirmative defence, the plaintiff shall respond by:

(a) admitting or denying the allegations; or

(b) adding new allegations to avoid the defence.

Answer to New Claim

136. Party against whom a counter-claim, cross-claim or third party claim is asserted shall file an answer to such pleading and in such time in accordance with this Code.

136.1. An answer to new claims shall bear necessary legal stamp and be signed by the respondent himself/herself, or his/her member of the family/legal guardian or *Jabmi.*

CHAPTER 21 (Pleadings)

Purpose of Pleadings

137. The Purpose of the Pleading process is to:

(a) eliminate legally defective contentions;

(b) give notice to opposing party; and

(c) identify the issues in the law suit.

Types of Pleading

137.1. The following types of Pleading are admissible, if prepared in accordance with this Code:

(a) **Complaint** Plaintiff's statement of claims against defendant.

(b) **Answer** Defendant's denial of any untrue allegation and defendant's own allegation against the plaintiff.

རྩོད་རྩའི་འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན་དང་ལན་བརྗོད།

༡༣༥ གལ་སྲིད་རྩོད་ཟླ་དེས་ རྩོད་རྩ་དེའི་ཉོག་བཤད་ལུ་ གཅིག་གམ་དེ་ལས་མང་བའི་དགག་ལན་ བཙུག་ནིའི་དོན་ལུ་ དོན་ཁུངས་ཚུ་ཁ་སྐོང་བཀོད་ནིའི་རེ་འདོད་ཡོད་ཚེ་ དེའི་བཤེར་ལན་ནང་ འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན་གྱི་སྒོ་ལས་ གསལ་ཞུ་ངེས་པར་བཀོད་ནི།

༡༣༥.༡ གལ་སྲིད་བཤེར་ལན་ཞིག་གི་ནང་ འཐད་སྒྲུབ་དགག་ལན་ཞིག་འཁོད་ཡོད་ཚེ་ རྩོད་རྩ་དེས་ ལན་བརྗོད་འཇལ་དགོསཔཿ

ཀ༡ ཉེས་བརྗོད་དེ་ཚུ་ ངོས་ལེན་ནམ་ འཐད་པར་མ་སྒྲུབ་པ་ ཡང་ན།

ཁ༡ དགག་ལན་ལས་གཟུར་ཐབས་ལུ་ ཉེས་བརྗོད་གསར་པ་ཁ་སྐོང་།

ཐོབ་བརྗོད་གསར་པར་བཤེར་ལན།

༡༣༦ རྩ་ཕན་རང་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་དམ་ ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་ གཞན་འབྲེལ་ ཐོབ་བརྗོད་ བཙུགས་ཡོད་ཚེ་ རྩ་ཕན་དེས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ དེ་ལྟའི་གསལ་ཞུ་ ལུའམ་ དུས་ཚོད་ནང་འཁོད་བཤེར་ལན་ཞིག་ཕུལ་དགོ།

༡༣༦.༡ ཐོབ་བརྗོད་གསར་པའི་བཤེར་ལན་དེ་ཁར་ མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་རྟགས་དང་ རྩོད་ཟླ་ཁོ/མོ་ ངོ་བོའམ་ ཁོ/མོའི་ནང་མི་/ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན་ནམ་ རྒྱབ་མི་གིས་ལག་བྲིས་བཀོད་དགོ།

ལེའུ་ཉེར་གཅིག་པ། (གསལ་ཞུ།)

གསལ་ཞུའི་དགོས་དོན།

༡༣༧ གསལ་ཞུ་རིམ་པའི་དགོས་དོན་འདིཿ

(ཀ) ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་བདེན་བཤེར་སྐྱོན་ཅན་ རྩ་མེད་གཏང་ནི་དང་།

(ཁ) ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ལུ་བརྡ་འཕྲིན་སྤྲོད་ཆེད།

(ག) ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་གཞིའི་རྩོད་ཉོག་ངོས་འཛིན།

གསལ་ཞུའི་དབྱེ་བ།

༡༣༧.༡ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་གྲ་སྒྲིག་གྲུབ་ཚེ་ གཤམ་འཁོད་གསལ་ཞུའི་དབྱེ་བ་ཚུ་ངོས་ལེན་རུང་བཿ

(ཀ) **ཉོག་བཤད།** རྩོད་རྩ་གིས་ རྩོད་ཟླའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་རྒྱས་བཤད།

(ཁ) **བཤེར་ལན།** རྩོད་ཟླའི་བདེན་པ་མེད་པའི་ཉེས་བརྗོད་ལུ་ འཐད་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་ རྩོད་ཟླ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ རྩོད་རྩའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ཉེས་བརྗོད།

(c) **Counterclaim** A counterclaim sets forth claims that defendant has against plaintiff.

(d) **Cross-claim** A cross-claim sets forth claims among co-parties.

(e) **A third party claim** A third party claim is filed by defendant against a third party who allegedly must indemnify the defendant if found guilty.

General Pleading

138. The pleading must:

(a) set forth the basis of the Court's subject matter jurisdiction;

(b) allege a statement of facts setting forth a cause of action or defence in ordinary and concise language;

(c) inform the opposing party as to the legal nature of the claim or defence;

(d) state the name, description and place of residence of the plaintiff and respondent/defendant, so far as they can be ascertained; and

(e) be signed and bear necessary legal stamp to be valid.

Motion for more Definite Statement

138.1. If a pleading is adequate to inform the opposing party but is vague in content, the opposing party may move for a more definite statement.

Restrictions on Pleading

138.2. A party is not permitted to plead evidence.

Improper Pleading

139. The Court may ignore improper allegation.

139.1. Pleading must be in good faith, not for harassment, delay, or tactical advantage.

(ག) **ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད།** ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་དེ་ རྩོད་རྩའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་པ།

ང་) **ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད།** ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་ཀྱིས་ རྩ་ཕན་ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་པ།

(ཅ) **གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད།** གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད་དེ་ རྩོད་ཟླ་གིས་ གཞན་འབྲེལ་ཅན་དེའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ཕུལ་བ་ཡིནམ་དང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལས་ཉེས་སྐྱོན་ཐོན་ཚེ་ གཞན་འབྲེལ་ཅན་དེས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ངེས་པར་ཉེན་སྲུང་འགྲུབ་ནི།

སྤྱིར་བཏང་གསལ་ཞུ།

༡༣༨ གསལ་ཞུའི་ནང་ ངེས་པར་བཀོད་ནིཿ

(ཀ) ཁྲིམས་འདུན་དེའི་ རྩོད་དོན་དབང་ཁྱབ་ཀྱི་གཞི་ཁུངས་སྟོན་རྒྱུ་དང་།

(ཁ) བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སློང་སའམ་ དགག་ལན་འཇལ་བའི་དོན་ཁུངས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་དེ་ཕལ་སྐད་དང་ ངེས་དོན་གྱི་ཉེས་བརྗོད།

(ག) ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ལུ་ ཐོབ་བརྗོད་དམ་དགག་ལན་གྱི་ ཁྲིམས་མཐུན་གནས་ལུགས་སྐོར་བརྡ་འཕྲོད།

(ང་) རྩད་གཅོད་ཇི་ཙམ་གྲུབ་པའི་རྩ་ཕན་གྱི་མིང་དང་འགྲེལ་བཤད་ སྡོད་ཁང་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད།

(ཅ) བརྩི་འཇོག་གི་དོན་ལུ་ ལག་བྲིས་དང་ མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་ཁྲིམས་རྟགས་བཀོད་ནི།

བརྗོད་དོན་དྭངས་གསལ་གྱི་གསོལ་དོན།

༡༣༨.༡ གལ་སྲིད་གསལ་ཞུ་དེས་ ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་ལུ་ བརྡ་འཕྲོད་ཀྱི་འོས་འཚམས་ཡོད་རུང་ འདིའི་ནང་དོན་གསལ་པོ་མེད་ཚེ་ ལྡོག་ཕྱོགས་རྩ་ཕན་དེ་གིས་ བརྗོད་དོན་ངེས་བདེན་གྱི་གསོལ་དོན་ཕུལ་ཆོག།

གསལ་ཞུར་བཀག་སྡོམ།

༡༣༨.༢ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་གསལ་ཞུའི་ནང་ སྒྲུབ་བྱེད་མི་ཕུལ།

ཚུལ་མིན་གསལ་ཞུ།

༡༣༩ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཚུལ་མིན་གྱི་ཉེས་བརྗོད་ལུ་ བདག་གིར་མ་མཛད་པར་བཞག་ཆོག།

༡༣༩.༡ གསལ་ཞུའི་ཐད་ གནོད་འཚེའམ་བསྣར་ལུས་ ངན་གཡོ་ཐབས་རྩལ་གྱི་དོན་ལུ་མིན་པར་ ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྒོ་ལས་ངེས་པར་ཞུ་ནི།

139.2. The Court shall not issue a service of process, if the complaint is not in accordance with the provision of this Code.

Purpose of Joinder of Claims

140. Joinder of claims ensures that all related claims can be heard and adjudicated in the same action and as a result lessen the burden on the Court from multiple cases and ensures that the case can be resolved in an equitable manner.

140.1. Once a party is joined, he/she may assert a claim wherein:

(a) the party's interests are closely related to the action; and

(b) the claims arise from the same transaction in dispute in the litigation.

140.2. The Court may allow additional claims where the inclusion of such claims into the suit promotes greater judicial efficiency or equity.

Counter-Claim

141. A counter-claim sets forth any additional claim the defendant/respondent may have against the plaintiff/appellant, which can be reasonably litigated in the same suit.

141.1. A respondent/defendant can make a counter-claim, which is a claim for relief against the plaintiff, if the counter-claim is logically related to the original claim contained in the Petition of Complaint from the plaintiff.

141.2. The Court may allow additional counter-claim where the inclusion of such claims into the suit promotes greater judicial efficiency or equity.

Cross-Claim

142. A respondent/defendant/plaintiff may assert a claim against a corespondent/defendant/co-plaintiff.

༡༣༩.༢ ཉོག་བཤད་དེ་ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དགོངས་དོན་ལྟར་མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་རིམ་གྱི་སྐྱེལ་འདྲེན་མཛད་མི་དགོ།

ཐོབ་བརྗོད་ལྷན་བསྡོམས་ཀྱི་དགོས་དོན།

༡༩༠ ཐོབ་བརྗོད་ལྷན་བསྡོམས་དེ་གིས་ འབྲེལ་ཡོད་ཐོབ་བརྗོད་ཉིལ་པོར་བསྟར་སྤྱོད་གཅིག་གི་ནང་སྙན་གསན་དང་རྩོད་བཤེར་མཛད་ཚུགསཔ་ངེས་བརྟན་བཟོ་བའི་ཁར་ དེ་ལས་བརྟེན་ གྲངས་མང་རྩོད་གཞི་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཕྱག་འགན་ཚུ་མར་ཕབ་འགྱོཝ་མ་ཚད་ རྩོད་གཞི་དེ་ སྤྱི་སྙོམས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྒོ་ལས་ ཐག་བཅད་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཚུགསཔ་ཨིན།

༡༩༠.༡ རྩ་ཕན་ཐེངས་ཅིག་ལྷན་བསྡོམས་གྲུབ་ཚེ་ ཁོ/མོའི་ཐོབ་བརྗོད་སྒྲུབ་ཆེད་ དགོས་དོན་བརྗོད་ཆོགཔཿ

(ཀ) རྩ་ཕན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཚུ་ རྩོད་བཤེར་ལུ་འབྲེལ་བ་ཉེ་ཤོས་ཡོདཔ་དང་།

(ཁ) ཐོབ་བརྗོད་འདི་ཚུ་ རྩོད་གཞི་དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་འཛིང་ཆ་ནང་གི་ ལག་ལེན་གཅིག་སྒྲིལ་ཐོག་ལས་འབྱུང་བ།

༡༩༠.༢ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ གལ་སྲིད་རྩོད་གཞི་དེ་ནང་ དེ་ལྟའི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་བཙུགས་སྐབས་ ཁྲིམས་སྡེའི་མཛད་འཕྲིན་ནམ་ སྤྱི་སྙོམས་ཁྲིམས་སྡེའི་རླབས་ཆེན་ཡར་འཕེལ་ཆེད་དུ་ཐོབ་བརྗོད་ཁ་སྐོང་ཕུལ་ནིའི་གནང་བ་གནང་ཆོག།

ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད།

༡༩༡ ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་དེ་ རྩོད་ཟླ་གིས་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་སྒོ་ལས་ རྩོད་རྩའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ རྩོད་གཞི་གཅིག་སྒྲིལ་ནང་ རྩོད་བཤེར་མཛད་རུང་བའི་ ཐོབ་བརྗོད་ཁ་སྐོང་གང་ཞིག་བཀོད་ཆོག།

༡༩༡.༡ གལ་སྲིད་ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་དེ་ རྩོད་རྩའི་ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་ནང་ཚུད་ཡོད་པའི་ཐོག་མའི་ཐོབ་བརྗོད་དང་ ཁུངས་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་ཞིག་གིས་ རྩོད་རྩའི་འགལ་ཟླར་རྒུད་སྐྱོབ་ལུ་ཐོབ་བརྗོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་ཅིག་བརྗོད་ནི།

༡༩༡.༢ ཁྲིམས་འདུན་ལས གལ་སྲིད་རྩོད་གཞི་དེ་ནང་ དེ་ལྟའི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་བཙུགས་སྐབས་ཁྲིམས་སྡེའི་མཛད་འཕྲིན་ནམ་ སྤྱི་སྙོམས་ཁྲིམས་སྡེའི་རླབས་ཆེན་ཡར་འཕེལ་ཆེད་དུ་ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་ཁ་སྐོང་ཕུལ་ནིའི་གནང་བ་གནང་ཆོག།

ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད།

༡༩༢ རྩོད་ཟླ/རྩོད་རྩ་ཞིག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྩོད་ཟླ/རྩོད་རྩ་ཞིག་གི་འགལ་ཟླར་ཐོབ་བརྗོད་ཀྱི་རེ་འདོད་བཀོད་ཆོག།

Third party Claim

143. A third party claim may be filed by respondent/defendant against a third party who allegedly must indemnify the respondent/defendant, if found liable.

143.1. In a case where such claim is made, the proceeding may proceed only after all cause of action has been reviewed in pre-hearing in accordance with this Code.

Claim as original Complaint

144. For pleading purposes, counter-claim, cross-claim and third party claim are treated as if they were original complaints resulting in the Service of Process and an Answer by the respondent/defendant.

144.1. In cases where such claims are made, the proceedings may proceed only after all causes of actions have been reviewed in pre-hearings in accordance with this Code.

Interpleader

145. A person holding property that is subjected to inconsistent claims can join all claimants in a single action, if he/she can show fear of multiple liability or litigation and thereby, place his/her property under the Court's control.

145.1. The claims of the various claimants shall then be levied against a single fund and be mutually exclusive.

145.2. Any respondent/defendant who is threatened with multiple liability may assert an interpleader by way of counter-claim, cross-claim, or third party claim.

གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད།

༡༩༣ གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད་དེ་ རྩོད་ཟླ་གིས་ གཞན་འབྲེལ་ཅན་དེའི་འགལ་ཟླ་ལུ་ཕུལ་ཆོགཔ་དང་ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཉེན་སྲུང་ངེས་པར་གྲུབ་ནི།

༡༩༣.༡ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་ནང་ དེ་ལྟའི་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་ཡོད་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ སྙན་ གསན་ སྔ་གོང་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉིལ་པོར་ བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་ཞིནམ་ལས་མ་ གཏོགས་ རྩོད་བཤེར་སྔོན་འཁྱོངས་མཛད་མི་ཆོག།

ཐོག་མའི་ཉོག་བཤད་ལྟ་བུའི་ཐོབ་བརྗོད།

༡༩༩ གསལ་ཞུའི་དགོས་དོན་ལུ་ ལྟག་ཆོད་ཐོབ་བརྗོད་དང་ ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་ གཞན་འབྲེལ་ ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་ ཐོག་མའི་ཉོག་བཤད་ལྟ་བུར་གདོང་ལེན་གྲུབ་པ་ལས་ དེར་བརྟེན་རྩོད་རིམ་སྐྱེལ་ འདྲེན་དང་ རྩོད་ཟླས་བཤེར་ལན་ཕུལ་ནི།

༡༩༩.༡ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་ནང་ དེ་ལྟའི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་བཀོད་ཡོད་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ སྙན་ གསན་སྔ་གོང་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཉིལ་པོར་བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་ཞིནམ་ལས་མ་གཏོགས་ རྩོད་བཤེར་སྔོན་འཁྱོངས་མཛད་མི་ཆོག།

བར་གླེང་གསལ་ཞུ།

༡༩༥ འབྲེལ་ཆགས་མེད་པའི་ཐོབ་བརྗོད་ལུ་བསྡུ་བའི་རྒྱུ་དངོས་འཆང་བ་པོ་ཞིག་གིས་ ཁོ་/མོར་ཉེས་ འཁྲིའམ་ རྩོད་གླེང་མང་རབས་ཀྱི་བག་ཚ་ཡོད་ལུགས་སྟོན་ཚེ་ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ཆ་མཉམ་ རྩོད་ བཤེར་སྟབས་གཅིག་ཁར་ལྷན་དུ་བསྡོམས་ཏེ་ ཁོ་/མོའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ ཁྲིམས་སའི་སྒྲིག་འཛིན་ འོག་ལུ་བཞག་ནི།

༡༩༥.༡ དེ་ལས་ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་འདྲ་མིན་གྱི་ཐོབ་བརྗོད་ཚུ་ མ་དངུལ་གཅིག་རྐྱང་ཐོག་ལུ་གཉེར་བཅོལ་ གནང་ནི་མ་གཏོགས་ ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་བཀོད་ནི་མེད།

༡༩༥.༢ རྩོད་ཟླ་གང་ཞིག་ལུ་ ཉེས་འཁྲི་མང་རབས་ཀྱི་འཇིགས་སྣང་འབྱུང་ཚེ་ ཐོབ་བརྗོད་ལྟག་ཆོད་དམ་ ནང་འཁོད་ཐོབ་བརྗོད་ གཞན་འབྲེལ་ཐོབ་བརྗོད་ཐོག་ལས་ བར་གླེང་གསལ་ཞུའི་དགོས་བརྗོད་ ཕུལ་ཆོག།

CHAPTER 22 (Joinder of Parties)

Joinder of Parties

146. The purpose of joining parties is to ensure that all parties with an interest or liability associated with a legal action are incorporated as parties to a case.

146.1. Joinder of parties shall be allowed to ensure that all parties whose presence is required to fully litigate a suit are present. As a result, the Court avoids repetition of claims on the same matter between various parties and ensures that the case can be resolved in an equitable and final manner.

146.2. When considering joinder of parties, the Court must determine whether:

(a) an action is being brought by all real parties in interest; or

(b) the parties to the action have the capacity to sue or be sued.

Real Party in Interest

147. The real parties in interest are those with the legal right to enforce a claim.

147.1. If a Court finds that the real parties in interest have not been joined, it shall allow for an amendment to the Petition of Complaint.

147.2. Where all real parties in interest cannot be feasibly joined, the Court shall take whatever action is legally possible to ensure some limited measure of relief to legitimate claimants.

Capacity to Sue or be sued

148. A person lacking in capacity to sue or be sued is one who has a direct stake in the outcome of the litigation but is unable to prosecute or defend an action due to mental or physical incapacity, being a minor or absent:

ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ། (རྩ་ཕན་ལྷན་བསྡོམས།)

རྩ་ཕན་ལྷན་བསྡོམས།

༡༩༦ རྩ་ཕན་ལྷན་བསྡོམས་ཀྱི་དགོས་དོན་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་རྩོད་བཤེར་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཁེ་ཕན་ནམ་ ཉེས་འཁྲི་ཞིག་ཡོད་པའི་རྩ་ཕན་ཆ་མཉམ་རྩོད་གཞིའི་ནང་མཉམ་བསྡེབས་ཀྱི་ངེས་བརྟན་དོན་ལུ་ཡིན།

༡༩༦.༡ རྩོད་གཞི་ཞིག་ རྩོད་བཤེར་ཡོངས་རྫོགས་མཛད་ནིའི་དོན་ལུ་ དགོས་མཁོ་མཆིས་པའི་རྩ་ཕན་ཆ་མཉམ་ ངོ་བོར་ངེས་བརྟན་དགོས་ཆེད་ རྩ་ཕན་ཚུ་ལྷན་བསྡོམས་གནང་རྒྱུ། དེ་ལས་བརྟེན་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གནད་དོན་གཅིག་སྒྲིལ་ལུ་ རྩ་ཕན་སོ་སོའི་བར་ན་ ཐོབ་བརྗོད་བསྐྱར་ཟློས་མཛད་མ་དགོས་པ་མ་ཚད་ རྩོད་གཞི་དེ་ སྤྱི་སྙོམས་དང་མཐའ་བཅད་རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ལས་ ཐག་ཆོད་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཚུགས་པ་ཡིན།

༡༩༦.༢ རྩ་ཕན་གྱི་ལྷན་བསྡོམས་ལུ་གཟིགས་ཞིབ་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ངེས་པར་གཏན་འཁེལ་མཛད་ནིཿ

(ཀ) རྩོད་བཤེར་དེ་ ཁེ་ཕན་ངོ་མ་ཡོད་པའི་རྩ་ཕན་ཆ་མཉམ་གྱིས་ཕུལ་བ་ཡིན་མིན་ནམ།

(ཁ) ནང་གི་རྩ་ཕན་ རང་ངམ་གཞན་གྱིས་ བཤེར་གཏུགས་ཀྱི་འཛོན་ཚད་ཡོད་མེད།

ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ངོ་མ།

༡༩༧ ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ངོ་མ་འདི་ ཐོབ་བརྗོད་ཅིག་བསྟར་སྤྱོད་འབད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་བརྩི་ནི།

༡༩༧.༡ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ངོ་མ་ཚུ་ལྷན་བསྡོམས་མ་གྲུབ་པར་གཟིགས་ཚེ་ ཉོག་བཤད་ཀྱི་བཤེར་ཡིག་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་འཕྲི་སྣོན་གྱི་གནང་བ་གནང་དགོ།

༡༩༧.༢ གལ་སྲིད་ ཁེ་ཕན་ཅན་གྱི་རྩ་ཕན་ངོ་མ་ཆ་མཉམ་ ལྷན་ཅིག་བསྡོམས་འོས་མ་མཆིས་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོབ་བརྗོད་ཅན་ལུ་ རྒུད་སྐྱོབ་ཀྱི་མཚམས་ཚོད་ལྡན་པའི་ཐབས་ཤེས་ངེས་བརྟན་བཟོ་ཆེད་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་གང་དྲག་མཛད་དགོ།

རང་ངམ་གཞན་གྱིས་ བཤེར་གཏུགས་འཛོན་ཚད།

༡༩༨ རང་ངམ་གཞན་གྱིས་ བཤེར་གཏུགས་ཀྱི་འཛོན་ཚད་མེད་པའི་མི་ངོ་དེ་ རྩོད་བཤེར་དེའི་མཐའ་འབྲལ་ལུ་ ཁེ་རྒུད་ཐད་ཀར་ཡོད་རུང་ དྲན་ཤེས་སམ་གཟུགས་ཀྱིས་འཛོན་ཚད་མེད་པ་ ལོ་ན་

148.1. Such person shall be, in the case of a child, be represented by the parents / family member / guardian / *Jabmi.*[33]

148.2. Such person shall, in the case of person with a mental or physical incapacity, or otherwise physically absent who is not a minor, be represented by an individual with power of attorney over his/her business affairs or by a *Jabmi.*

148.3. The burden of proof is on the asserting party or his/her parents/family member/legal representative/guardian/*Jabmi* to prove lack of physical or mental capacity or minor.

Class Action Suit

149. A suit may be brought by or against large numbers of individual whose interests are closely related provided:

(a) the general outlines of a group are recognisable at the outset of the litigation;

(b) common questions of law or fact exist among all of the class members; and

(c) the representatives are members of the class and are capable of representing the interests of the absent class members.

[33] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

མ་སྨིན་པའམ་ དེ་དུས་མེད་པ་ལས་བརྟེན་ རྩོད་བཤེར་ཞིག་ནང་ ཉེས་བཤེར་རམ་ དགག་ལན་ སྒྲུབ་མ་ཚུགས་པའི་མི་ཞིག་ལུ་གོ།

༡༩༨.༡ དེ་ལྟའི་མི་ངོ་དེ་ གལ་སྲིད་ཨ་ལོ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ ཕ་མ/ནང་མི/འཚོ་འཛིན/རྒྱབ་མི་ཞིག གིས་ངོ་ ཚབ་འབད་དགོ། [33]

༡༩༨.༢ དེ་ལྟའི་མི་ངོ་དེ་ གལ་སྲིད་ ལོ་ན་མ་སྨིན་པ་མིན་པར་ དྲན་ཤེས་སམ་ གཟུགས་ཀྱི་འཛོན་ཚད་ མེད་པ་ གཞན་ཡང་ དེ་དུས་དངོས་སུ་མེད་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ ཁོ/མོའི་ལམ་སྒོའི་ལས་འབྲེལ་ ནང་ ངོ་ཚབ་ཀྱི་དབང་ཚད་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་གམ་ རྒྱབ་མི་ཞིག་གིས་ངོ་ཚབ་འབད་དགོ།

༡༩༨.༣ གཟུགས་སམ་དྲན་ཤེས་ཀྱི་འཛོན་ཚད་མེད་པ་ ཡང་ན་ ལོ་ན་མ་སྨིན་པའི་མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་ འགན་དེ་ དེ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་བརྗོད་མི་རྩ་ཕན་ནམ་ ཁོ/མོའི་ཕ་མ/ནང་མི/ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ /འཚོ་འཛིན་/རྒྱབ་མི་ལུ་ཕོག།

མི་སྡེའི་རྩོད་གཞི།

༡༩༩ རང་སོའི་ཁེ་ཕན་ཚུ་ འབྲེལ་བ་ཉེ་པོར་ཡོད་པའི་མི་ངོ་མང་རབས་ཤིག་གིས་སམ་ དེའི་འགལ་ཟླ་ ལུ་ རྩོད་གཞི་ཞིག་བཙུགས་ཆོགཔཿ

(ཀ) རྩོད་གླེང་འགོ་བཙུགས་སྐབས་ལས་ སྡེ་ཚན་ཞིག་གིས་སྤྱིར་བཏང་མཐོང་སྣང་ཚུ་ ངོས་འཛིན་ཚུགསཔ་ཅིག་དང་།

(ཁ) མི་སྡེའི་འཐུས་མི་ཆ་མཉམ་གྱི་བར་ན་ ཁྲིམས་འབྲེལ་གྱི་དྲི་བའམ་དོན་ཁུངས་ཚུ་ མཐུན་མོང་དུ་ཡོད་པ།

(ག) ངོ་ཚབ་དེ་ཚུ་ མི་སྡེའི་འཐུས་མི་ཞིག་ཨིན་པའི་ཁར་ དེ་དུས་མེད་པའི་མི་སྡེའི་འཐུས་ མི་ཚུའི་ཁེ་ཕན་ལུ་ ངོ་ཚབ་ཀྱི་ལྟོགས་གྲུབ་ཡོད་པ།

---

[33] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཞོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་ཞོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

CHAPTER 23 (Adjudication without Proceedings)

Negotiated Settlement

150. At any stage of the proceedings, it shall be open to the parties to take the help of members of the concerned Local Government *or Barmi* as mediators for mutual settlement of a civil case in accordance with the requirements of this Code.[34]

150.1. Efforts to achieve negotiated settlement in all civil cases may at the discretion of each party proceed with or without the assistance of a *Jabmi.*

150.2. The parties may request the Court for an adjournment in accordance with this Code in order to pursue this settlement.

150.3. The settlement must be by voluntary consent and signed by the parties and the mediators in their presence and executed without erasure or alterations.

150.4. The settlement agreement must bear a proper legal stamp and conform to the laws.

150.5. Any subsequent modification of the settlement agreement shall require attestation, signature of the concerned parties, their witnesses, bear a proper legal stamp and conformity with laws.

150.6. The party must raise objection to the validity of such settlement agreement within ten days of the agreement.

150.7. In case, more than one agreement regarding the same subject matter is executed between the parties, the latest agreement in point of time shall be treated as valid in law and be so sanctioned by the Court.

150.8. If the agreement dehors existing laws or a valid objection to its legality is raised by one of the parties, the Court may declare such agreement null and void and resume hearing.

[34] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ལེའུ་གཉེར་གསུམ་པ། (བཤེར་མེད་འདུམ་དཔྱད།)

འཁོན་པ་འདུམ་འགྲིག།

༡༥༠ རྩོད་བཤེར་དབྱེ་མཚམས་གང་ཞིག་ལུ་ཡིན་རུང་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ རྩ་ཕན་ཚུ་གིས་ཞི་རྩོད་ཅིག་ ཐུན་མོང་བདེ་འགྲིག་གི་དོན་ལུ་ ནང་འགྲིག་པ་སྤེ་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་ཚུ་ ཡང་ན་ བར་མི་ཞིག་ལས་ གྲོགས་རམ་ལེན་དགོ། [༣༩]

༡༥༠.༡ ཞི་རྩོད་ཉིལ་པོའི་ནང་འཁོན་འགྲིག་སྒྲུབ་ཆེད་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་ནི་འདི་ རྒྱབ་མིའི་གྲོགས་རམ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ རྩ་ཕན་རང་སོའི་བློ་འདོད་དང་བསྟུན་ སྔོན་འཁྱོངས་བྱ་ཆོག།

༡༥༠.༢ རྩ་ཕན་གྱིས་ འདུམ་འགྲིག་གི་རྗེས་སུ་བཟུང་ཆེད་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ མཚམས་འཇོག་གི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།

༡༥༠.༣ འདུམ་འགྲིག་དེ་ དང་བླང་གི་གནང་བ་དང་བསྟུན་དགོས་པ་མ་ཚད་ རྩ་ཕན་དང་བདེ་འགྲིག་པ་ཚུ་གིས་ བྲིས་བསུབ་དང་འགྱུར་ལྡོག་མེད་པར་ འཛོམས་ཐོག་ལག་བྲིས་ངེས་པར་བཀོད་དགོ།

༡༥༠.༤ འདུམ་འགྲིག་གི་གན་རྒྱ་དེ་ལུ་ ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་ཁྲིམས་རྟགས་དགོས་པ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་ལུ་ངེས་པར་གཞིར་བཟུང་ནི།

༡༥༠.༥ འདུམ་འགྲིག་གི་གན་རྒྱ་དེ་ལུ་ ཕྱིན་ཆད་ལེགས་བཅོས་གང་ཞིག་འབྱུང་ཚེ་ འབྲེལ་ཡོད་རྩ་ཕན་དང་ རང་སོའི་དཔང་པོ་ལས་ དགོས་མཁོའི་ངོ་སྦྱོར་རམ་ལག་བྲིས་ ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་ཁྲིམས་རྟགས་དགོས་པ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་ལུ་ངེས་པར་གཞིར་བཟུང་དགོ།

༡༥༠.༦ དེ་ལྟའི་འདུམ་འགྲིག་གན་རྒྱའི་བརྩི་འཇོག་ལུ་ རྩ་ཕན་དེ་གིས་དགག་ཆ་རེ་ཡོད་ཚེ་ གན་རྒྱ་བཟོས་པའི་ཉི་མ་ལས་ ཞག་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འཁོད་ངེས་པར་འབད་ནི།

༡༥༠.༧ གལ་སྲིད་ རྩོད་དོན་གཅིག་སྒྲིལ་སྐོར་ རྩ་ཕན་ཚུའི་བར་ན་གན་རྒྱ་གཅིག་ལས་ལྷག་སྟེ་བཟོས་ཡོད་ཚེ་ དུས་ཚོད་ཕྱི་ཤོས་ཀྱི་གན་རྒྱ་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་བརྩི་འཇོག་འབད་དགོས་པ་མ་ཚད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ཡང་ དེ་ལྟར་གནང་བ་གྲོལ་དགོ།

༡༥༠.༨ གལ་སྲིད་གན་རྒྱ་དེ་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་དང་འགལ་བའམ་ རྩ་ཕན་ཞིག་གིས་གན་རྒྱ་ ཁྲིམས་མཐུན་ཡོད་མེད་སྐོར་ དགག་ཆ་བརྩི་འཇོག་ཡོད་པ་ཞིག་བཀོད་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་

---

[༣༩] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཞོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་ཞོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

Summary Judgment

151. The party to the suit can request for a summary judgment to dispose off a case when no real legal or factual dispute exists.

CHAPTER 24 (Default Judgment)

Default Judgment

152. The Court may pronounce a default judgment on the merits of the case, if one of the parties:

(a) Fails to appear at the trial;

(b) Fails to answer;

(c) gives an evasive reply; or

(d) Otherwise fails to follow a Court's order thereby, severely prejudicing the Court's capacity to hear the case.[35]

Withdrawal and Adjustment of Suits

153. At any time after the institution of a suit, a plaintiff may, as against all or any of the defendants abandon his/her suit or a part of his/her claim.

153.1. The party withdrawing the case shall be liable to pay costs and compensation as determined by the court.[36]

[35] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[36] Sub section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

ལས་ དེ་ལྟའི་གན་རྒྱ་དེ་ ཆ་མེད་ཀྱི་གསལ་བསྒྲགས་གནང་སྟེ་ སྙན་གསན་བསྐྱར་བློས་མཛད་ཆོག།

བཤེར་བཅུད་འཁྲུན་ཆོད།

༡༥༡ ཁྲིམས་མཐུན་ནམ་ དོན་ཁུངས་ཅན་གྱི་ཉོག་འཛིང་ངེས་བདེན་གང་ཡང་མེད་ཚེ་ རྩོད་གཞིའི་རྩ་ཕན་དེ་གིས་ རྩོད་གཞི་དེ་མཇུག་སྒྲིལ་དོན་ལུ་ བཤེར་བཅུད་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ནི།

ལེའུ་ཉེར་བཞི་པ། (ཆད་བཤོལ་འཁྲུན་ཆོད།)

ཆད་བཤོལ་འཁྲུན་ཆོད།

༡༥༢ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་གཞི་གི་བདེན་ཁུངས་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་ ཆད་བཤོལ་འཁྲུན་ཆོད་ བཏོན་ཆོགཔ་དེ་ གལ་སྲིད་ རྩ་ཕན་གཅིག་གིས།

(ཀ) རྩོད་བཤེར་སྐབས་ མ་བཅར་བའམ།

(ཁ) ལན་འདེབས་མ་ཚུགས་པ།

(ག) འབྲེལ་མེད་ལན་འདེབས།

(ང) གཞན་ཡང་ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་གི་བཀའ་རྒྱ་ལུ་ མ་གནས་པར་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ སའི་རྩོད་གཞིའི་སྙན་གསན་གྱི་ འཛོན་ཚད་ལུ་ ཏ་ཅང་གིས་གནོད་ཉེན་འབྱུང་བ། [35]

རྩོད་གཞི་ཕྱིར་བཏོན་དང་སྒྲིག་བཅོས།

༡༥༣ རྩོད་གཞི་ཞིག་འགོ་བཙུགས་ཞིནམ་ལས་ དུས་ནམ་ཡང་ རྩོད་ཟླ་ཆ་མཉམ་མམ་ རྩོད་ཟླ་གང་ ཞིག་གི་འགལ་ཟླ་ལུ་ རྩོད་རྩ་ཞིག་གིས་ ཁོ/མོའི་རྩོད་གཞིའམ་ ཁོ/མོའི་ཐོབ་བརྗོད་ཆ་ཤས་ཅིག་ སྐྱུར་ཏེ་བཞག་ཆོག།

༡༥༣.༡ རྩོད་གཞི་ཕྱིར་བཏོན་འབད་མི་ རྩ་ཕན་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གཏན་འཁེལ་བཟོ་ ཡོད་མི་ཟད་གྲོན་དང་ རྒྱུད་འཐུས་ཚུ་སྤྲོད་དགོས་པའི་ཉེས་པ་འཁྲི་དགོ། [36]

---

[35] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[36] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་ མཛད་ཡོད།

Criminal Prosecution

154. Completion of a civil suit shall not preclude the plaintiff from exercising his/her right to prosecute the same defendant for crimes.

Estoppel

155. A party is prevented by his/her own act from claiming a right to the detriment of other party who was entitled to rely on such conduct and has acted accordingly.

Deferred

156. Upon a finding of circumstantial evidence not amounting to proof beyond reasonable doubt, the case may be deferred.

Collection of Judgment Debt

157. The Court may order a Judgment debtor to deliver money or property to the Court who shall deliver the Judgment debt to the awarded party within reasonable time.

157.1. A Judgment creditor may have an execution issued under which the debtor's property may be levied upon or sold by an appropriate official.

PART III (CRIMINAL PROCEDURE)

CHAPTER 25 (Arrest of persons)

Arbitrary Arrest

158. No person shall be subjected to arrest or detention, except in accordance with this Code.

Restraint

159. A person arrested shall not be subjected to more restraint than is reasonably necessary to prevent his/her escape.

ཉེས་ཅན་ཉེས་བཤེར།

༡༥༩ ཞི་རྩོད་མཇུག་སྒྲིལ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཉིད་ ཉེས་ལས་ཤིག་གི་ཐོག་ལུ་ རྩོད་རྩ་ཁོ/མོའི་ཉེས་བཤེར་གྱི་ཐོབ་དབང་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་ སྔོན་འགོག་འབད་ནི་མེད།

རང་འགོག།

༡༥༥ རྩ་ཕན་རང་སོའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་བརྟེན་ རྩ་ཕན་གཞན་གྱིས་ དེ་ལྟའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་གཞིར་བཞག་གི་ཐོབ་ལམ་ཡོད་པས་ བསྟར་སྤྱོད་དེ་ལྟར་གྲུབ་ཚེ་ རྩ་ཕན་གཞན་གྱི་ཉེར་འཚེ་ལུ་ ཁོ/མོའི་ཐོབ་བརྗོད་ཐོབ་དབང་ཞིག་གི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་ སྔོན་འགོག་འབདཔ་ཨིན།

ཕྱིར་ཕུད།

༡༥༦ གནས་སྟངས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིག་འབྱུང་རུང་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མངོན་རྟགས་སྟོན་མ་ཚུགས་ཚེ་ རྩོད་གཞི་དེ་ སྐབས་དོན་ལྟར་དོགས་པ་བཀག་སྟེ་ཕྱིར་ཕུད་མཛད་ཆོག།

བུ་ལོན་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བསྟུ་ལེན།

༡༥༧ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བུན་ལེན་པ་ཞིག་ལུ་ དངུལ་ལམ་རྒྱུ་དངོས་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ཕུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོགཔ་མ་ཚད་ དེ་ལྟའི་འཁྲུན་ཆོད་ཀྱི་བུ་ལོན་དེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་དུས་ཚོད་ནང་འཁོད་ བཅད་ཁྲ་གནང་གྲུབ་པའི་རྩ་ཕན་དེ་ལུ་གནང་ཆོག།

༡༥༧.༡ འཁྲུན་ཆོད་བུན་བདག་ཅིག་གིས་ བུན་ལེན་པ་དེའི་རྒྱུ་དངོས་དེ་ གང་འོས་ཀྱི་འགོ་འཛིན་ཞིག་གིས་ གཉེར་བཅོལ་ལམ་ ཚོང་སྒྱུར་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་ཞུ་ཆོག།

བམ་ཚན་གསུམ་པ། (ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད།)
ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ། (སྐྱེ་རྒུ་འཛིན་བཟུང་།)

བཙན་དབང་འཛིན་བཟུང་།

༡༥༨ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་མ་གཏོགས་ སྐྱེ་རྒུ་སུ་ཞིག་ཀྱང་འཛིན་བཟུང་ངམ་ བཀག་ཉར་གྱི་དབང་ལུ་བསྟུ་ནི་མེད།

བཀག་གནོད།

༡༥༩ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་མི་ཞིག་ བྲོས་ཤོར་ལས་བཀག་ཐབས་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མཁོ་གལ་ལུ་ བཀག་གནོན་ལས་ལྷག་པའི་དབང་ལུ་བསྟུ་ནི་མེད།

Torture or Threat

160. A person shall not be subjected to torture/cruelty/inhumane/degrading treatment/punishment.

160.1. A person suspected of carrying out such activity shall be subjected to criminal prosecution.

160.2. A statement/pleading/testimony given under such circumstances shall be inadmissible.

CHAPTER 26 (Pre-Arrest)

Duties of Police

161. It shall be the duty of every police personnel to promptly detect and apprehend all persons, for whose apprehension sufficient ground exists and to bring offenders to justice.

Report of an Offence

161.1. A person may make a Criminal Complaint to the police or in the absence of police, to any appropriate public authority, when he/she or a member of his/her family has been the victim of a crime, has witnessed a crime or has prior knowledge of a crime which may occur or the intention to commit a crime.

161.2. If a complaint is lodged with a public authority other than the police, such public authority, upon receipt of the Criminal Complaint, shall submit it to the police expediently and without delay.

Police Investigation

161.3. The police shall place the Criminal Complaint in writing, if the complaint has not already been submitted in writing and make efforts to verify the accuracy of the complaint expeditiously by carrying out preliminary investigation.

161.4. The police or the person making the statement and the person providing any record or evidence shall sign all statements and records emanating from the investigation.

མནར་གཅོད་དམ་འཇིགས་སྣང་།

༡༦༠ མི་ཞིག་ མནར་གཅོད/གདུག་རྩུབ/མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་བྱ་ངན/སྨ་འབེབས་ཀྱི་གདོང་ལེན་ནམ་ཉེས་ཁྲིམས་ཀྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི་མེད།

༡༦༠.༡ དེ་ལྟའི་ལས་དོན་འཐབ་པའི་དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ ཉེས་ཅན་ཉེས་བཤེར་གྱི་དབང་ལུ་བསྡུ་ནི།

༡༦༠.༢ དེ་ལྟའི་སྐབས་དོན་ཐོག་ལས་བྱིན་པའི་ངག་བརྗོད/གསལ་ཞུ/ར་ཁུངས་ཚུ་ལུ་ ངོས་ལེན་མཛད་ནི་མེད།

ལེའུ་ཉེར་དྲུག་པ། (འཛིན་བཟུང་སྔ་གོང་།)

འགག་པའི་འགན་ཁུར།

༡༦༡ མི་ངོ་འཛིན་བཟུང་གི་དོན་ལས་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་གཞི་གནད་ཡོད་ཚེ་ དུས་ཐོག་རྟོག་ཞིབ་འབད་དེ་ མི་ངོ་དེ་ཚུ་འཛིན་བཟུང་འབད་དགོས་པའི་ཁར་ གནོད་འགེལ་ཅན་ཚུ་ལུ་རྩོད་བཤེར་བཙུག་ནིའི་འགན་ཁུར་འདི་ འགག་པའི་ལས་བྱེད་པ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཕོག།

གནོད་འགེལ་སྙན་ཞུ།

༡༦༡.༡ མི་ཞིག་གིས་ ཁོ/མོའི་ནང་མི་ཞིག་ ཉེས་ལས་ཅིག་ལུ་བརྟེན་ཉམས་རྒུད་ཅན་དུ་གྱུར་པའམ་ ཉེས་ལས་ཤིག་འབྱུང་ནིའི་སྔོན་ལྟས་བྱུང་བ་ ཡང་ན་ ཉེས་ལས་ཅིག་འཐབ་རྒྱུའི་ཆེད་དམིགས་ཡོདཔ་ཤེས་ཚེ་ མི་དེ་གིས་ དེ་ལྟའི་ཉེས་ལས་ཀྱི་ཉོག་བཤད་ཅིག་ འགག་པར་རམ་ འགག་པ་མེད་སར་ མི་སེར་དབང་འཛིན་གང་འོས་ཤིག་ལུ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ཆོག།

༡༦༡.༢ གལ་སྲིད་ འགག་པ་མིན་པའི་མི་སེར་དབང་འཛིན་ཞིག་ལུ་ཉོག་བཤད་རེ་ཕུལ་ཚེ་ དེ་ལྟའི་མི་སེར་དབང་འཛིན་གྱིས་ ཉེས་ཅན་ཉོག་བཤད་འབྱོར་ཞིནམ་ལས་ བསྣར་ལུས་མེད་པར་གང་མགྱོགས་འགག་པར་ཕུལ་དགོ།

འགག་པའི་ཞིབ་དཔྱད།

༡༦༡.༣ གལ་སྲིད་ ཉེས་ཅན་ཉོག་བཤད་ཡིག་ཐོག་ཕུལ་བ་མེད་ཚེ་ འགག་པས་ ཉེས་ཅན་གྱི་ཉོག་བཤད་དེ་ཡིག་ཐོག་བཀོད་དགོསཔ་མ་ཚད་ སྟ་གོན་ཞིབ་དཔྱད་ཐོག་ལས་ ཉོག་བཤད་དེའི་ར་ཁུངས་འཁྲུལ་མེད་ གང་མགྱོགས་སྦྲགས་ནིའི་བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དགོ།

༡༦༡.༤ འགག་པའམ་ ངག་བརྗོད་ཕུལ་མི་དང་ བརྗེད་ཐོའམ་སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞིག་ཕུལ་མི་དེ་གིས་ཞིབ་དཔྱད་ལས་བྱུང་བའི་ངག་བརྗོད་དང་བརྗེད་ཐོ་ཉིལ་པོར་ ལག་བྲིས་བཀོད་དགོ།

161.5. The police shall also make a record of the description of the suspect as first given to them by potential witnesses.

161.6. It is mandatory for the investigating Officer to get statement of a material witness questioned during the course of investigation.

Police Crime Report

162. Based on the information collected, the police shall prepare a crime report for warrant of arrest with the name of the suspect and the nature of the crime and other elements justifying probable cause for arrest.

CHAPTER 27 (Arrest by Warrant)

Warrant of Arrest

163. A Court is empowered to issue a warrant of arrest upon request by the police for criminal offence in accordance with this Code or other laws.

163.1. The Court upon receipt of the crime report may direct the police to carry out additional investigation, if reasonable cause of guilt has not been satisfactorily established.

163.2. The warrant shall empower the police to arrest a person in lawful manner.

Form and Duration of Arrest Warrant

164. The warrant of arrest shall state:

(a) the name and address of the accused;

(b) the crime with which he/she is charged;

(c) the name of the Issuing Court; and

(d) bear the seal of the Court.

༡༦༡.༥ འགག་པས་ དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་སྐོར་ལས་ དཔང་པོར་རུང་བའི་མི་ཞིག་གིས་ འགོ་ཐོག་སྤྲོད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བཞིན་དུ་ བརྗེད་ཐོ་བཀོད་དགོ།

༡༦༡.༦ ཞིབ་དཔྱད་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཞིབ་དཔྱད་ཀྱི་ལམ་འདྲེན་སྐབས་དྲི་བ་བཀོད་པའི་གལ་ཅན་གྱི་ དཔང་པོ་ལས་ འགོ་དཔོན་དེ་གིས་ངག་བརྗོད་ངེས་པར་དུ་ལེན་དགོ།

འགག་པའི་ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ།

༡༦༢ འགག་པས་བསྡུ་ལེན་གྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་ དོན་ལུ་ དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་མིང་དང་ ཉེས་ལས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ འཛིན་བཟུང་རུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ དྲང་བདེན་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཞན་ཡང་འཁོད་ཡོད་པའི་ ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་ཞིག་གྲ་སྒྲིག་བཟོ་ དགོ།

ལེའུ་ཉེར་བདུན་པ། (འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན།)

འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན།

༡༦༣ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་གྱི་དོན་ལུ་ འགག་པས་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཞིག་ལས་ འཛིན་བཟུང་གི་བཀའ་འཕྲིན་གནང་ ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

༡༦༣.༡ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་ལས་སྙན་ཞུ་འབྱོར་སྐབས་ གལ་སྲིད་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལུ་རྒྱུ་མཚན་ ལྡན་པར་རེ་བ་མ་སྐོང་ཚེ་ འགག་པར་ཞིབ་དཔྱད་ཁ་སྐོང་འབད་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ ཆོག།

༡༦༣.༢ བཀའ་འཕྲིན་དེས་ ཁྲིམས་མཐུན་རྣམ་གཞག་གི་སྒོ་ལས་མི་ཞིག་འཛིན་བཟུང་གི་དབང་ཚད་ འགག་པར་སྤྲོད་དགོ།

འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་དུས་ཡུན་དང་རྣམ་ཚུལ།

༡༦༤ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ནང་ བརྗོད་དོན་འཁོད་དགོས་པཿ

(ཀ) ཉེས་འཛུགས་ཅན་གྱི་མིང་གསལ་ ཁ་བྱང་དང་།

(ཁ) ཁོ/མོར་ ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་ཉེས་ལས།

(ག) གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་མཚན་བྱང་།

(ང་) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཕྱག་ཐམ།

164.1. The warrant shall remain valid until it is executed or cancelled by the Issuing Court.

Jurisdictional Reach of Arrest Warrant

164.2. Arrest warrants may be executed within Bhutan, beyond the jurisdictional boundary of the Issuing Court.

164.3. If a warrant of arrest is to be enforced outside the territorial jurisdiction of the Issuing Court, the police shall:

(a) obtain an endorsement from the Court having territorial jurisdiction;or

(b) upon arrest, inform the Court having territorial jurisdiction.

164.4. No line of appeal or judicial review shall vest in the Receiving Court with regard to any warrant from an Issuing Court.

164.5. The right to assert a motion for improper arrest or improper issuance of a warrant shall vest directly with the suspect and his/her *Jabmi*.

Service of Warrant through Extradition

164.6. A warrant may be served by the intervention of a foreign state, where the suspect to be served is outside Bhutan and in a country with which the right of an extradition has been established by treaty, convention or mutual agreement.

Free Ingress

164.7. If a police officer acting under an arrest warrant has reason to believe that the person to be arrested has entered into or is within any place, any person being in charge of such place shall allow the arresting officer free ingress thereto, and afford all reasonable facility to effect the arrest.

༡༦༩.༡ བཀའ་འཕྲིན་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་བསྟར་སྤྱོད་མ་གྲུབ་ཚུན་ནམ་ ཆ་དབྱུང་མ་གནང་ཚུན་བརྩི་འཇོག་མཛད་དགོ།

འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་དབང་ཁྱབ།

༡༦༩.༢ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ཚུ་ འབྲུག་ནང་འཁོད་ལུ་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྱབ་ཀྱི་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་ཡང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་ཆོག།

༡༦༩.༣ གལ་སྲིད་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་བརྒལ་ཏེ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོས་ཚེ་ འགག་པས་འབད་དགོསཔཿ

(ཀ) ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཅན་མའི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་ལས་ རྒྱབ་སྣོན་ཞུ་ནིའམ།

(ཁ) འཛིན་བཟུང་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་ ས་ཁྱོན་དབང་ཁྱབ་ཅན་མའི་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་སྙན་ཞུ་ཕུལ་ནི།

༡༦༩.༤ གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ཞིག་གི་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་གང་ཞིག་སྐོར་ལས་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ མཐོ་གཏུགས་སམ་ ཁྲིམས་སྡེའི་བསྐྱར་ཞིབ་མཛད་མི་དགོ།

༡༦༩.༥ ཚུལ་མིན་གྱི་ཐོག་ལུ་འཛིན་བཟུང་འབད་བའམ་ བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་གནང་བའི་སྐོར་ལས་གསོལ་དོན་དགོས་བརྗོད་ཕུལ་ནིའི་ཐོབ་དབང་དེ་ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་དང་ ཁོ/མོའི་རྒྱབ་མི་ལུ་ཐད་ཀར་འབད་དགོ།

གཏེ་པོ་སྤྲོད་ལེན་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་སྐྱེལ་འདྲེན།

༡༦༩.༦ བཀའ་འཕྲིན་སྐྱེལ་འདྲེན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་ཁར་ཨིནམ་མ་ཚད་ འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་དང་གཅིག་ཁར་ ཆིངས་ཡིག་གམ་ ལྷན་འཛོམས་གྲོས་ཆོད་ ཕན་ཚུན་ཁས་ལེན་གྱི་གན་རྒྱའི་ཐོག་ལས་ གཏེ་པོ་སྤྲོད་ལེན་ཞིག་གི་ཐོབ་དབང་གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ནང་ཡོད་ཚེ་ བཀའ་འཕྲིན་དེ་ ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་བར་གཏོགས་ཐོག་ལས་གནང་ཆོག།

༡༦༩.༧ གལ་སྲིད་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་བཞིན་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ འཛིན་བཟུང་འབད་དགོས་པའི་མི་དེ་ ས་གནས་གང་ཞིག་ལུ་འཛུལ་བའམ་ཡོདཔ་བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཚེ་ དེ་ལྟའི་ས་གནས་བདག་བཟུང་འབད་མི་གང་རུང་ཞིག་གིས་འཛིན་བཟུང་པ་འགོ་དཔོན་དེ་ལུ་ ཐོགས་མེད་འཛུལ་དབང་བྱིན་དགོས་པའི་ཁར་ འཛིན་བཟུང་གནད་སྨིན་གྱི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཉིལ་པོ་བྱིན་དགོ།

CHAPTER 28 (Arrest without Warrant)

Cognisable Offences

165. A police officer may arrest without a warrant in a public place, if any person is reasonably believed to be:

(a) abusing or physically assaulting another person;

(b) attempting to forcibly dishonour a female;

(c) suspected of dealing in illegal business;

(d) in possession of illegal arms/ammunition etc.;

(e) using false weights and measures;

(f) dealing in harmful drugs;

(g) causing harm to public property such as telephone lines, lamp post roads, water pipes, etc.

(h) wanted criminals;

(i) a deserter from the uniformed services;

(j) fishing and hunting on prohibited days and months under the Laws of Bhutan

(k) a receiver of stolen property;

(l) obstructing a police in the execution of lawful duties;

(m) willfully and indecently exposing one's person or disgracing or committing nuisance, or exposing a contagious disease to the general public or contaminating drinking water; or

(n) neglecting to fence in or duly protect any dangerous tank or other dangerous place or structure.

165.1. The power of the arresting Police officer to enter a private dwelling to effect an arrest without warrant is limited to instances of immediate necessity or other exigent circumstances such as waiting for the suspect to exit the private

ལེའུ་ཉེར་བརྒྱད་པ། (བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་འཛིན་བཟུང་།)

གནོད་འགེལ་ཐོལ་བྱུང་།

༡༦༥ གལ་སྲིད་ གཤམ་དོན་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཚེ་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ མི་མང་འཁྱམས་ས་ཞིག་ནང་ འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་མེད་རུང་ མི་ངོ་སུ་ཞིག་འཛིན་བཟུང་འབད་ཆོགཔཿ

(ཀ) མི་གཞན་ལུ་ བྱད་སྨད་རྐྱབ་པའམ་ འཐབ་འཛིང་འབད་མི་ ཡང་ན།

(ཁ) བཙན་ཤུགས་ཀྱི་སྒོ་ལས་ བག་མེད་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་གྲབས་གཤོམ་འབད་མི།

(ག) ཁྲིམས་འགལ་ཚོང་འབྲེལ་འཐབ་པའི་དོགས་ཟོན་ཡོད་མི།

(ང་) ཁྲིམས་འགལ་གྱི་གོ་མཚོན་/མདེའུ་འཆང་མི།

(ཅ) བྲེ་སྲང་ལུ་ གཡོ་སྒྱུར་སྤྱོད་མི།

(ཆ) གནོད་སྐྱོན་ཆེ་བའི་ སྨྱོ་རྫས་སྤྱོད་མི།

(ཇ) མི་སེར་གྱི་རྒྱུ་དངོས་ བརྒྱུད་ཐག་དང་གློག་མེའི་ཀ་བ་ ལམ་ ཆུའི་དུང་ཅུང་ཚུ་ལུ་ གནོད་སྐྱོན་བསྐྱལ་མི།

(ཉ) ངེས་པར་དགོས་པའི་ཉེས་ཅན།

(ཏ) སྒྲིག་བགོ་ཅན་གྱི་ལས་གཡོག་ལས་བྲོས་བྱོལ་ཅན་ཞིག།

(ཐ) འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཁག་གི་ནང་ སྲོག་གཅོད་བཀག་སྡོམ་གནང་བའི་ཟླ་དུས་དང་མ་འཁྲིལ་བར་ཤ་བསད་ ཉ་བཟུང་ལ་སོགས་པ་འབད་མི།

(ད) བརྐུས་ནོར་གྱི་གཉེར་པ་ཞིག།

(ན) འགག་པ་གང་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་མཐུན་འགན་ཁུར་བསྟར་སྤྱོད་སྐབས་ བར་གེགས།

(པ) སུ་ཞིག་གིས་མ་བསྐུལ་བར་ སྤྱོད་ཚུལ་མ་མཐུན་པའི་དབང་པོ་སྟོན་པའམ་ ངོ་ཚ་བཤིག་པ་ ཡང་ན་ འཚེར་གཟན་བྱུང་བ་ འགོ་བའི་ནད་ཅན་མི་མང་གྲལ་ཁར་འཐོན་པ་ འཐུང་ཆུ་བཙོག་སྒྲིབ་བཟོ་བ།

(ཕ) སུ་ཞིག་གིས་ ཉེན་འཚུབ་ཅན་གྱི་ཆུ་མཛོད་ དེ་ལྟའི་ཉེན་འཚུབ་ཀྱི་ས་གནས་ཁྲིམ་ཆས་གང་ཞིག་ སྣང་མེད་སྒོ་ལས་ ར་བ་མི་འགོར་བའམ་རྒྱབ་སྐྱོར་མེདཔ།

༡༦༥.༡ འཛིན་བཟུང་པ་འགག་པའི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་འཛིན་བཟུང་གནད་སྨིན་གྱི་དོན་ལུ་ སྒེར་གྱི་སྡོད་གནས་ནང་འཛུལ་རྒྱུར་དབང་ཚད་ཀྱི་མཚམས་ཚོད་ཐད་ དོགས་ཟོན་ཅན་

dwelling is not appropriate.

Stop and Frisk

166. Upon a reasonable suspicion of involvement in a criminal offence, a police officer/an authorised person may stop, question and frisk:

(a) a person moving about at odd hours in a public place; and

(b) a person who cannot give satisfactory account of himself/herself.

166.1. The police officer/authorised person may subsequently arrest a suspect, if during the stop, question and frisk, he has reason to believe that there is a probable cause for doing so.

166.2. The police officer may detain a person arrested without a warrant pending police investigation in accordance with this Code.

Arrest by Citizen

167. A citizen may arrest or cause to be arrested any person whom he/she reasonably believes:

(a) has committed or intends to commit a criminal offence; or

(b) is wanted by the law for the commission of an offence.

167.1. A person so arrested shall be handed over to the police or in the absence of police, relevant public official without delay.

167.2. If a suspect is handed over to a public official other than the police, that official shall record a statement from the arresting individual justifying the arrest and expediently transfer the suspect to the police.

167.3. At the time of handing over the suspect to the police, the arresting individual, or the public official given control over the person by the arresting individual, shall make or present a statement to the police justifying the arrest.

དེ་ སྒེར་གྱི་སྡོད་གནས་ནང་ལས་འཐོན་ནི་ལུ་སྒྲུག་འོས་མེད་པར་ དེ་མོད་མཁོ་གལ་བྱུང་བའམ་ ཚབས་ཆེའི་སྐབས་དོན་གཞན་ཁོ་ནར་ཡོད།

ངོ་འགོག་དང་ ནོམ་དཔྱད།

༡༦༦ ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་ནང་གྲལ་གཏོགས་ཡིན་པར་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་དོགས་ཟོན་འཆར་ཚེ་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན/དབང་འཛིན་ཅན་ཞིག་གིས་ ངོ་འགོག་དང་དྲི་བ་ ནོམ་དཔྱད་འབད་ ཆོགཔཿ

(ཀ) མི་ཞིག་གིས་ མི་མང་འཁྱམས་སར་ དུས་མིན་འཁྱམས་པ་དང་།

(ཁ) མི་ཞིག་གིས་ རང་སོའི་སྐོར་ལས་ གསལ་བཤད་ཀྱིས་རེ་བ་སྐོང་མ་ཚུགས་པ།

༡༦༦.༡ འགག་པའི་འགོ་དཔོན/དབང་འཛིན་ཡོད་མི་ཞིག་གིས་ ངོ་འགོག་དང་དྲི་བ་ ནོམ་དཔྱད་རྗེས་སུ་ འཛིན་བཟུང་རུང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལུ་ གལ་སྲིད་བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཚེ་ དོགས་ཟོན་ ཅན་དེ་ འཛིན་བཟུང་འབད་ཆོག།

༡༦༦.༢ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་མི་ཞིག་ འགག་པའི་ ཞིབ་དཔྱད་ཡུན་འགྱངས་སྐབས་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་དོ་དམ་ནང་བཞག་ཆོག།

མི་ཁུངས་ཀྱིས་ འཛིན་བཟུང་།

༡༦༧ མི་ཁུངས་ཤིག་གིས་ ཁོ/མོར་བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཚེ་ འཛིན་བཟུང་ངམ་བཟུང་ བཅུག་ཆོག་པཿ

(ཀ) ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་གྲུབ་པའམ་ ཆེད་དུ་དམིགས་མི་གང་ཞིག་གམ།

(ཁ) གནོད་འགེལ་ཞིག་བགྱིས་པར་བརྟེན་ ཁྲིམས་དོན་ལྟར་ངེས་པར་དགོས་པའི་མི་ཞིག།

༡༦༧.༡ དེ་ལྟར་འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་མི་དེ་ དུས་ཡུན་བསྣར་ལུས་མེད་པར་ འགག་པའམ་འགག་པ་ མེད་སར་ འབྲེལ་ཡོད་མི་སེར་འགོ་འཛིན་ཞིག་ལུ་རྩིས་སྤྲོད་འབད་དགོ།

༡༦༧.༢ གལ་སྲིད་ དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་ འགག་པ་མིན་པའི་འབྲེལ་ཡོད་མི་སེར་འགོ་འཛིན་ཞིག་ལུ་ རྩིས་སྤྲོད་ཡོད་ཚེ་ འགོ་འཛིན་དེས་ འཛིན་བཟུང་པ་མི་ངོ་དེ་ལས་ འཛིན་བཟུང་འབད་དགོས་ པའི་དྲང་བདེན་ཡང་དག་གི་བརྗེད་ཐོ་དང་བཅས་ གང་མགྱོགས་སྒོ་ལས་དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ འགག་པར་རྩིས་སྤྲོད་འབད་དགོ།

༡༦༧.༣ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ འགག་པར་རྩིས་སྤྲོད་སྐབས་ འཛིན་བཟུང་པ་མི་ངོའམ་ དེས་དོགས་ཟོན་ ཅན་གྱི་ཐོག་ལུ་ སྒྲིག་འཛིན་སྤྲོད་ཡོད་པའི་མི་སེར་འགོ་འཛིན་གྱིས་ འགག་པར་འཛིན་བཟུང་ འབད་དགོས་པའི་ དྲང་བདེན་ཡང་དག་གི་ངག་བརྗོད་བཟོ་ནི་དང་ ཡང་ན་ཕུལ་དགོ།

167.4. Upon receipt of the suspect, the police shall:

(a) ensure that the suspect is not improperly treated;

(b) carry out all necessary inspections; and

(c) carry out medical examination to search for evidence, if there exists a probable cause for such a search.

CHAPTER 29 (Search by Warrant)

Search Warrants

168. A Court may issue a search warrant to the police to conduct a search for criminal evidence.

168.1. Search warrant shall only be issued upon showing a probable cause of criminal offence to the Court.

168.2. The police requesting a search warrant shall present to the Court:

(a) the name of the accused and address;

(b) the suspected criminal offence;

(c) the place of search; and

(d) the facts establishing probable cause for the search.

Stale Information

169. The information in the affidavit and Police Crime Report shall have sufficient reasons to allow the Court to reasonably believe that the items have not yet been removed from the premises to be searched.

169.1. All search warrants shall be executed within twenty-one days of their issuance, unless the Issuing Court has granted an extension.

༡༦༧.༩ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ རྩིས་ལེན་ཞིནམ་ལས་ འགག་པས་འབད་དགོས་པཿ

(ཀ) དོགས་ཟོན་ཅན་ལུ་ ཚུལ་མིན་གྱིས་གདོང་ལེན་མེདཔ་ ངེས་བརྟན་བཟོ་ནི་དང་།

(ཁ) མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་བརྟག་ཞིབ་ཧྲིལ་པོ་བསྒྲུབ་ནི།

(ག) གལ་སྲིད་ སྒྲུབ་བྱེད་བཙན་འཚོལ་དོན་ལུ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་མཆིས་ཚེ་ གསོ་བའི་དབྱེ་དཔྱད་བསྟར་སྤྱོད།

ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ། (བཀའ་འཕྲིན་ཐོག་བཙན་འཚོལ།)

བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན།

༡༦༨ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ ཉེས་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བཙན་འཚོལ་དོན་ལུ་ འགག་པར་ བཙན་འཚོལ་ གྱི་བཀའ་འཕྲིན་གནང་ཆོག།

༡༦༨.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ་འབྱུང་སྲིད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་སྟོན་མི་ཁོ་ན་ལུ་ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གནང་དགོ།

༡༦༨.༢ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་མི་འགག་པས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕུལ་དགོས་པཿ

(ཀ) ཉེས་འཛུགས་ཅན་གྱི་མིང་གསལ་དང་ཁ་བྱང་།

(ཁ) དོགས་ཟོན་གྱི་ཉེས་ཅན་གནོད་འགེལ།

(ག) བཙན་འཚོལ་གྱི་ས་གནས།

(ང་) བཙན་འཚོལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྟོན་སྲིད་པའི་དོན་ཁུངས།

དུས་ཡོལ་གྱི་གནས་ཚུལ།

༡༦༩ འབའ་གན་དང་ འགག་པའི་ཉེས་ལས་སྙན་ཞུའི་ནང་གསལ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཚུ་ནང་ ཅ་དངོས་ བཙན་འཚོལ་འབད་དགོས་པའི་གཞིས་གནས་ཚུ་ལས་ སྤོ་བཤུད་མ་འབད་བར་ཡོདཔ་ ཁྲིམས་ ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་ལུ་བདེན་འཛིན་རེ་ཚུགས་པའི་ རན་ཚད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ཚུ་བཀོད་ དགོ།

༡༦༩.༡ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དུས་ཡུན་ཡར་གསེང་གནང་ན་མ་ གཏོགས་ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གནང་བའི་ཉི་མ་ལས་ ཞག་གྲངས་ཉེར་གཅིག་གི་ནང་ འཁོད་ བསྟར་སྤྱོད་ཧྲིལ་པོ་འབད་དགོ།

Jurisdictional Reach of Search Warrant

170. Search warrant may be executed within Bhutan, beyond the jurisdictional boundary of the Issuing Court.

170.1. If a search warrant is to be enforced outside the territorial jurisdiction of the Issuing Court, the police shall:

(a) obtain an endorsement from the Court having territorial jurisdiction; or

(b) upon search, inform the Court having territorial jurisdiction.

170.2. In accordance with this Code, the Receiving Court shall ensure that the search warrant from the Issuing Court is enforced.

170.3. The Receiving Court shall not impede the search or remove any of the resulting evidence from the search. It shall, however, receive a copy of the list of articles seized during the search to be provided to the Issuing Court and to the owner or person in occupation of the premises searched in accordance with this Code.

170.4. No line of appeal or judicial review shall vest in the Receiving Court with regard to any such search warrant from the issuing Court.

170.5. The right to assert a motion for improper search or improper issuance of a warrant shall rest directly with the suspect or other affected parties and their *Jabmi.*

Procedure for a Warranted Search

171. A search shall be made in the presence of one or more members of the concerned Local Government or any other competent witness.[37]

[37] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

བཅོན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་དབང་ཁྲབ།

༡ཁ༠ བཅོན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་ཚུ་ འཚུག་ནང་འགོད་ལུ་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དབང་ཁྲབ་ཀྱི་ས་མཚམས་བརྒལ་ཏེ་ཡང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་ཆོག།

༡ཁ༠.༡ གལ་སྲིད་ བཅོན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་ཞེག་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲབ་ལས་ བརྒལ་ཏེ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོས་ཚེ་ འགཐག་པས་འབད་དགོསཔཨ།

(ཀ) ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲབ་ཅན་ཀྱི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་ལས་ རྒྱབ་སྐྱོན་ཞུ་ནི་འམ།

(ཁ) བཅོན་འཚོལ་གྱབ་ཞིན་ལས་ ས་ཁྲོན་དབང་ཁྲབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་སར་སྐྱན་ཞུ་ཕྱལ་ནི།

༡ཁ༠.༢ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཅོན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་དེ་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་རེས་བརྟན་བསྒྲུབ་དགོ།

༡ཁ༠.༣ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ བཅོན་འཚོལ་དེ་ལུ་འགོག་རྐྱེན་ནམ་ བཅོན་འཚོལ་ལས་ཐོབ་པའི་ སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞེག་སྤོ་བཤུད་མཛད་ནི་མེད། འོན་ཀྱང་ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་དང་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ བཅོན་འཚོལ་འབད་ཡོད་པའི་གཞིས་གནས་ཚུའི་ངོ་བདག་གམ་ བདག་གི་བར་སྤྱོད་དགོས་པའི་ བཅོན་འཚོལ་སྐབས་བཅོན་ལེན་གྱབ་པའི་ ཅ་ཆས་ཐོ་ཡིག་གི་འདྲ་ཞེག་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕྱལ་དགོ།

༡ཁ༠.༤ གནང་མི་ཁྲིམས་འདུན་ཞེག་གི་ བཅོན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གང་ཞེག་སྐྱོར་ལས་ ཐོབ་མི་ཁྲིམས་འདུན་དེ་གིས་ མཐོ་གཏུགས་སམ་ ཁྲིམས་སྤེའི་བསྒྲུབ་ཞེབ་མཛད་ནི་མེད།

༡ཁ༠.༥ ཚུལ་མིན་ཀྱི་ཐོག་ལུ་བཅོན་འཚོལ་འབད་བའམ་ བཅོན་འཚོལ་ཞེག་གནང་བའི་སྐྱོར་ལས་ གསོལ་དོན་དགོས་བརྗོད་ཕྱལ་ནིའི་ཐོབ་དབང་དེ་ དོགས་ཟོན་ཅོན་ནམ་ གཞན་གཏོད་ཆུན་ལྷུང་མི་དང་ དེའི་རྒྱབ་མི་ལུ་ཐད་ཀར་འབད་དགོ།

བཀའ་འཕྲིན་སྒྲུབ་པའི་བཅོན་འཚོལ་གནད་སྤྱོད།

༡ཁ༡ བཅོན་འཚོལ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་པའི་སྐབས་ འབྲེལ་ཡོད་ས་གནས་གཞུང་གི་འཐུས་མི་གཅིག་གམ་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་འཐུས་མི་ཚུ་ ཡང་ན་ འཛོན་ཚད་ཅན་ཀྱི་དཔང་པོ་གང་རུང་ཅིག་ འཛོམས་ཐོག་འབད་དགོ། [3ལ]

[3ལ] འཚུག་ཀྱི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲིན་ཡིག) ཨཪཱ་ལྷིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ རོབ་ཚན་དེ་ འཕྲིན་ཡིག་ཨཪཱ་ལྷིམས་ཡོད།

171.1. A police executing the warrant shall:

(a) announce that he/she is a police; and

(b) show a search warrant.

171.2. Where there is a danger of destruction of evidence and/or the distances from the Court to the places to be searched are substantial, police on the scene may conduct the search without having search warrant.

171.3. A police may use reasonable force to break into premises, if the police is refused entry after identification as an agent of the law.

171.4. The police may frisk a person on the scene, if he/she may appear to be dangerous.

171.5. Whenever, it is necessary for a woman to be searched, another woman shall make the search with strict regard to decency.

171.6. If there is reasonable cause to arrest a person who is on the premises, the police may do so.

CHAPTER 30 (Scope of the Search Warrant)

Search Warrant

172. The search warrant shall be specific with regard to the premises to be searched.

Search of an Apartment

173. A search warrant for the search of an apartment building or other multifamily dwelling shall contain the name of the occupant or the number of the particular apartment.

༡༧༡.༡ བཀའ་འཕྲིན་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་འགག་པས༔

(ཀ) ཁོ/མོ་འགག་པ་ཞིག་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་ཆེད་བསྒྲགས་འབད་དགོས་པ་དང་།

(ཁ) བཙན་འཚོལ་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་སྟོན་ནི།

༡༧༡.༢ གལ་སྲིད་ སྒྲུབ་བྱེད་དང་/ཡང་ན་ བཙན་འཚོལ་གྱི་ས་གནས་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་རྒྱང་ཐག་རིང་བར་ཡོད་ཚེ་ ས་གནས་ཁར་ཡོད་པའི་འགག་པས་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་རུང་བཙན་འཚོལ་འབད་ཆོག།

༡༧༡.༣ འགག་པ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཅིག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ གལ་སྲིད་ནང་ན་འཛུལ་མ་བཅུག་ཚེ་ འགག་པ་དེ་གིས་ གཞིས་གནས་ནང་འཛུལ་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བཙན་ཤུགས་ཉེར་སྤྱོད་འབད་ཆོག།

༡༧༡.༤ འགག་པས་ ཁོ/མོ་ཞིག་ ཉེན་འཚུབས་ཅན་ཞིག་ཡིན་པར་མཐོང་ཚེ་ མི་དེ་ལུ་ ས་གནས་ཁར་ནོམ་དཔྱད་འབད་ཆོག།

༡༧༡.༥ ནམ་ཡང་བུད་མེད་ཅིག་ བཙན་འཚོལ་གྱི་མཁོ་གལ་མཆིས་ཚེ་ བུད་མེད་གཞན་ཞིག་གིས་སྤྱོད་ལམ་ཚུལ་མཐུན་ དམ་དྲག་སྒོ་ལས་འབད་དགོ།

༡༧༡.༦ གལ་སྲིད་ གཞིས་གནས་ནང་ཡོད་མི་ཞིག་འཛིན་བཟུང་འབད་དགོས་པ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཐོན་ཚེ་ འགག་པས་དེ་བཞིན་འབད་ཆོག།

ལེའུ་སུམ་ཅུ་པ། (བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་གྱི་ཁྱབ་ཁོངས།)

བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན།

༡༧༢ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་དེ་ནང་ བཙན་འཚོལ་འབད་དགོས་པའི་གཞིས་གནས་ དམིགས་སུ་བཀོད་དགོ།

སྡོད་ཁང་ཞིག་ལུ་བཙན་འཚོལ།

༡༧༣ ཁང་བརྩེགས་སྡོད་ཁང་ཞིག་གམ་ བཟའ་ཚང་མང་རབས་ཤིག་གི་སྡོད་གནས་གཞན་ལུ་ བཙན་འཚོལ་འབད་དགོས་པའི་བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་ནང་ བདག་གི་བའི་མིང་ངམ་ ལོགས་སུ་བཀར་བའི་སྡོད་ཁང་གི་ཨང་རྟགས་བཀོད་དགོ།

Search of a Person

174. The warrant for a search of a person shall state the person's name or at least provide a description so complete that it is unlikely to apply to anyone except the suspect.

Search of Vehicle/Aircraft/Vessel/Conveyance

175. Where a warrant is required for the search of a vehicle/aircraft/vessel/ conveyance, the warrant shall contain either the vehicle/aircraft/vessel's registration number or its description and the name of its owner.

CHAPTER 31 (Search without Warrant)

Basic Principle

176. A police officer has, upon arrest of a suspect without a warrant, the right to search the area under the suspect's immediate control/ possession.

176.1. A police officer making any arrest shall seize from the person arrested any weapon, contraband or any other evidence of an offence carried on his/her person.

Hot Pursuit

177. If the police is in hot pursuit of a felony suspect and have reason to believe that the suspect has entered a particular private premise, the police may enter the premise to search for him/her. While searching, the police may also search for weapons that the felony suspect may have and seize them.

177.1. While engaging in the hot pursuit of a felony suspect and searching and seizing of any weapon he/she may possess, the police may seize any other evidence of criminal behaviour, which he/she may discover coincident to their search for the suspect.

མི་ངོ་བཙན་འཚོལ།

༡༧༩ མི་ངོ་ཞིག་བཙན་འཚོལ་དོན་ལུ་གནང་བའི་བཀའ་འཕྲིན་ནང་ མི་དེའི་མིང་ངམ་ ཐ་ན་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་གྲུབ་ཚེ་ དོགས་ཟོན་ཅན་ཁོ་ནར་མ་གཏོགས་ མི་ངོ་གཞན་ལུ་སྤྱོད་དུ་མ་རུང་བའི་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་ བཀོད་དགོ།

འགྲུལ་འཁོར་/གནམ་གྲུ/ཆུ་གྲུ/འདྲེན་འཁོར་གྱི་བཙན་འཚོལ།

༡༧༥ འགྲུལ་འཁོར/གནམ་གྲུ/ཆུ་གྲུ/འདྲེན་འཁོར་ཞིག་གི་བཙན་འཚོལ་དོན་ལུ་ བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་དགོས་མཁོ་མཆིས་ཚེ་ བཀའ་འཕྲིན་དེ་དང་ འགྲུལ་འཁོར/གནམ་གྲུ/ཆུ་གྲུ/འདྲེན་འཁོར་ དེའི་ཐོ་བཀོད་ཨང་ངམ་ འགྲེལ་བཤད་དང་ ཇོ་བདག་གི་མིང་གསལ་འཁོད་དགོ།

ལེའུ་སོ་གཅིག་པ། (བཀའ་འཕྲིན་མེད་པའི་བཙན་འཚོལ།)

གཞི་རྟེན་རྩ་དོན།

༡༧༦ དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་འཛིན་བཟུང་གྲུབ་མཐར་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་ལུ་ དོགས་ཟོན་ཅན་དེའི་ དེ་མོད་ སྒྲིག་འཛིན/བདག་བཟུང་ལུ་ཐད་ཀར་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་དེར་ བཙན་འཚོལ་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

༡༧༦.༡ འཛིན་བཟུང་གང་ཞིག་གྲུབ་པའི་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ འཛིན་བཟུང་པ་མི་ངོ་དེ་ལས་ ཁོ/མོའི་གཟུགས་ལུ་འཆང་སྟེ་ཡོད་པའི་མཚོན་ཆ་གང་ཞིག་གམ་ བཀག་དམ་གྱི་ཅ་དངོས་གནོད་འགེལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་གང་ཞིག་ བཙན་ལེན་འབད་དགོ།

རྔམ་འདེད།

༡༧༧ འགག་པས་ ཕམ་ཉེས་ཀྱི་དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་རྔམ་འདེད་སྐབས་ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ ལོགས་སུ་བཀར་བའི་སྐེར་དབང་གི་གཞིས་གནས་ཤིག་ལུ་འཛུལ་ཡོདཔ་ བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆིས་ཚེ་ ཁོ་/མོ་བཙན་འཚོལ་དོན་ལུ་ འགག་པས་ གཞིས་གནས་དེ་ཁར་འཛུལ་ཆོག། བཙན་འཚོལ་སྐབས་ འགག་པས་ ཕམ་ཉེས་ཀྱི་དོགས་ཟོན་ཅན་ལུ་ཡོད་སྲིད་པའི་མཚོན་ཆ་ཚུ་ཡང་ བཙན་འཚོལ་ཐོག་ བཙན་ལེན་འབད་ཆོག།

༡༧༧.༡ འགག་པས་ ཕམ་ཉེས་ཀྱི་དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་ རྔམ་འདེད་དང་ ཁོ/མོའི་བདག་བཟུང་ལུ་ཡོད་པའི་མཚོན་ཆ་གང་ཞིག་ བཙན་འཚོལ་དང་བཙན་ལེན་སྐབས་ འགག་པ་ཁོ་/མོས་ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ བཙན་འཚོལ་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ བཙལ་རྙེད་བྱུང་བའི་ཉེས་ཅན་རྣམ་འགྱུར་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་གང་ཞིག་ བཙན་ལེན་འབད་ཆོག།

177.2. A police may for the purpose of arresting with/without warrant a person whom he/she is authorised to arrest, pursue such person into any place in the country.

Search of Vehicle/Aircraft/Vessel/ Conveyance

178. A vehicle/aircraft/vessel/train/conveyance may be searched where reasonable cause exists or upon the arrest of the driver/pilot/passenger.[38]

178.1. If the vehicle/aircraft/vessel/train/conveyance itself is being subjected to a valid warranted search, closed containers found in the vehicle/aircraft/vessel/train/conveyance may be searched without a warrant.[39]

Consent by Third Person to Search

179. A search without a warrant is authorised when an individual of legal age with joint authority over the property, grants the police permission to enter and search.

179.1. The entry may not be forced and the search must be confined to common areas where the person allowing this search normally exercises the right of entry.

Consent by Parent/Guardian

179.2. When the suspect is a minor or mentally incompetent and living with his/her parent/guardian, the parent/guardian may consent to a search of the minor suspect's room.

[38] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[39] Sub- Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ཅ༣ཅ.ཨ འགག་པ་ཁོ་/མོས་ འཛིན་བཟུང་གི་དབང་འཛིན་ཅན་ཞེག བཀའ་འཕྲིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ འཛིན་བཟུང་གི་དགོས་དོན་གྱིས་ཐབས་ལུ་ མི་ངོ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ས་གནས་གང་དུ་ཡིན་རུང་ རྩམ་འདེད་བྱ་ཆོག།

འགྱུལ་འཁོར་/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/འཇེན་འཁོར་གྱི་བཅན་འཛིན།

ཅ༣ཨ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་པའམ་ དེད་དཔོན/ཁ་ལོ་བ/འགྱུལ་པ་དེ་ འཛིན་བཟུང་གྱུབ་ཆོ་ འགྱུལ་འཁོར/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/རེལ་ལི/འཇེན་འཁོར་ལུ་ བཅན་འཛིན་འབད་ཆོག། [35]

ཅ༣ཨ.ཅ གལ་སྲིད་ འགྱུལ་འཁོར/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/རེལ་ལི/འཇེན་འཁོར་དེ་ བརྩེ་འཛོག་ཅན་གྱི་བཅན་ འཛིན་བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་གི་དབང་ལུ་འདུ་ཚེ་ འགྱུལ་འཁོར/གནམ་གྱུ/ཆུ་གྱུ/རེལ་ལི/འཇེན་ འཁོར་དེ་ནང་ཡོད་པའི་ འདེགས་སྟོན་ཁ་བསྟམས་ཡོད་མི་ཚུ་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་པར་བཅན་ འཛིན་འབད་ཆོག། [36]

གཞན་འཇེལ་གྱིས་བཅན་འཛིན་གནང་བ།

ཅ༣ཉ རྒྱུ་དངོས་ལུ་སྤྱི་མཐུན་དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་ ཁྲིམས་མཐུན་ལོ་ན་སྤྱིན་མི་ཞེག་གིས་ འགག་པར་ རྒྱུ་དངོས་དེ་ཁར་ འཛུལ་ནི་དང་བཅན་འཛིན་གྱི་གནང་བ་གསོལ་ཆོ་ བཀའ་འཕྲིན་མེད་རྩུད་བཅན་ འཛིན་འབད་ནི།

ཅ༣ཉ.ཅ བཅན་ཤུགས་ཐོག་ལུ་འཛུལ་མ་ཆོག་པའི་ཁར་ བཅན་འཛིན་དེ་ཡང་ གནང་བ་སྤྱོད་མི་དེའི་ དུས་རྒྱུན་འཛུལ་དབང་བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ཐུན་མོང་ལུ་ རེས་པར་ཚད་འཛིན་འབད་ཆོག།

ཞ་མ/འཚོ་འཛིན་གྱི་གནང་བ།

ཅ༣ཉ.ཨ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ ལོ་ན་མ་སྤྱིན་པའམ་ དྲན་ཤེས་ལྷོགས་གྱུབ་མེད་པ་དང་ ཁོ་/མོའི་ཞ་མ/འཚོ་ འཛིན་དང་གཅིག་ཁར་སྡོད་ཆོ་ ཞ་མ/འཚོ་འཛིན་གྱིས་ ལོ་ན་མ་སྤྱིན་པའི་དོགས་ཟོན་ཅན་དེའི་ ཁང་མིག་ནང་ བཅན་འཛིན་གྱི་གནང་བ་བྱིན་ཆོག།

---

[35] འཐུག་གི་ཞི་ཚེད་ཀུན་ཚོད་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ཨ༠༡༩ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚན་ཡོད།

[36] འཐུག་གི་ཞི་ཚེད་ཀུན་ཚོད་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་བྱོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ཨ༠༡༩ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་བྱོན་དེ་བཞིན་ མཚན་ཡོད།

Consent by Landlord

179.3. A landlord may not consent to a search of his/her tenant's apartment/ room, even if he/she has the power to enter them for cleaning or maintenance.

179.4. A landlord may consent to a search of the areas of common usage, such as hallways and common dining areas.

Guest House/Hotel Guests

179.5. Guest House/Hotel Management may not consent to a search of a guest's room in his/her absence.

179.6. After a guest has checked out permanently, a hotel employee may consent to a search for item left behind.

Employer's Consent

179.7. An employer can consent to a search of his/her employee's work area, if the search is for items related to the job.

Employee's Consent

179.8. An employee may consent to a search of his/her employer's premises, if he/she is in a position of substantial authority.

School Official

179.9. School official may search the person and property of a student without a warrant.

Additional Discovery Methods in Criminal Cases

179.10. In criminal cases, in addition to the established evidentiary procedures and methods, the police may use search warrant, arrest warrant and conduct search in the manner defined within this Code to obtain additional evidence of criminal action, intention or omission.

ཁང་བདག་གི་གནང་བ།

༡༧༩.༣ ཁང་བདག་ཁོ་/མོའི་ གཡར་པོ་སྡོད་ཁང་/ཁང་མིག་ལུ་ ཕྱག་བདར་རམ་ ཉམས་བཅོས་དོན་ལུ་ འཛུལ་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད་རུང་ ཁང་མིག་དེ་ནང་ ཁོ/མོས་བཙན་འཚོལ་གནང་བ་བྱིན་མི་ཆོག།

༡༧༩.༤ ཁང་བདག་ཞིག་གིས་ ཐུན་མོང་སྤྱོད་པའི་ས་ཁོངས་བཙར་ལམ་དང་ སྤྱི་བསྡོམས་བཟའ་སྤྱོད་ཀྱི་ས་ཁོངས་ལ་སོགས་པ་ ཐུན་མོང་གི་ས་ཁོངས་ཚུ་ནང་ བཙན་འཚོལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་ཆོག།

མགྲོན་ཁྱིམ/ཟ་ཁང་གི་མགྲོན་པོ།

༡༧༩.༥ མགྲོན་པོ་ཁོ/མོ་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་ མགྲོན་ཁང་/ཟ་ཁང་འཛིན་སྐྱོང་པས་ མགྲོན་པོ་ཁོ/མོའི་ཁང་མིག་ཞིག་ལུ་ བཙན་འཚོལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་མི་ཆོག།

༡༧༩.༦ མགྲོན་པོ་ཞིག་ ཟ་ཁང་དེ་ལས་གཞི་བཏེགས་འཐོན་སོང་བའི་རྗེས་སུ་ ཁང་མིག་དེ་ནང་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཅ་དངོས་འཚོལ་དོན་ ཟ་ཁང་ལས་གཡོག་པ་ཞིག་གིས་ བཙན་འཚོལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་ཆོག།

ལས་གཡོག་སྤྲོད་མིའི་གནང་བ།

༡༧༩.༧ གལ་སྲིད་ བཙན་འཚོལ་དེ་ ལས་གཡོགཔ་དང་འབྲེལ་བའི་ཅ་དངོས་དོན་ལུ་ཡིན་ཚེ་ ལས་གཡོག་སྤྲོད་མི་ཞིག་གིས་ ཁོ/མོའི་ལས་གཡོག་གི་ས་ཁོངས་ལུ་ བཙན་འཚོལ་གནང་བ་བྱིན་ནི།

ལས་གཡོག་པའི་གནང་བ།

༡༧༩.༨ གལ་སྲིད་ལས་གཡོགཔ་ཁོ/མོ་ཞིག་ དབང་འཛིན་རྒྱ་ཆེར་ཡོད་མི་གོ་གནས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ དེ་གིས་ ཁོ/མོའི་ལས་གཡོག་སྤྲོད་མིའི་གཞིས་གནས་ནང་ བཙན་འཚོལ་གྱི་གནང་བ་བྱིན་ཆོག།

སློབ་གྲྭའི་འགོ་འཛིན།

༡༧༩.༩ སློབ་གྲྭའི་འགོ་འཛིན་གྱིས་ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་མེད་རུང་ སློབ་ཕྲུག་ཅིག་གི་གཟུགས་སམ་རྒྱུ་དངོས་ བཙན་འཚོལ་འབད་ཆོག།

ཉེས་རྩོད་ནང་ བཙལ་རྙེད་ཁ་སྐོང་གི་ཐབས་ལམ།

༡༧༩.༡༠ ཉེས་རྩོད་ནང་ གཞི་བཙུགས་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གནད་སྤྱོད་དང་ ཐབས་ལམ་གྱི་ཁ་སྐོང་ལུ་འགག་པས་ འཛིན་བཟུང་དང་བཙན་འཚོལ་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་ཉེར་སྤྱོད་ཆོགཔ་མ་ཚད་ ཉེས་སྤྱོད་དམ་ ཕྱིར་བཤོལ་ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཁ་སྐོང་འཐོབ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་རྣམ་གཞག་ལྟར་ བཙན་འཚོལ་འབད་ཆོག།

CHAPTER 32 (Seizure of Article)

Scope

180. A police officer may seize any property, which may be alleged or suspected to have been stolen or which may be found under circumstances, which create suspicion of the commission of an offence.

Seizure

181. The police shall prepare a list of all the articles taken into possession at the time of search and the copy shall be given to the owner or the person in occupation of the premise, as the case may be.

181.1. The list shall be signed and dated by the officer making the search, the owner of the premise or person in occupation of the premise and by a witness present at the time of search.

181.2. When an article discovered is of such a nature that its immediate destruction is necessary for public safety, it shall be lawful for the police officer making the search to destroy or have the same destroyed.

181.3. A police officer making a search shall turn over all evidence to the police station with labelling where it shall be maintained until required by the Court with jurisdiction over the case.

Return of Items

181.4. If the police, prosecutor or the Court deems that specific item is irrelevant to a case, the item shall be returned to the owner without delay.

181.5. Where the ownership of specific item is in dispute, the Court may return it to the person in whose possession it was found at the time of the search or, retain the item and advise the party concerned to litigate the matter in a separate case.

ལེའུ་སོ་གཉིས་པ། (ཅ་ཆས་བཙན་ལེན།)

ཁྱབ་ཁོངས།

༡༤༠ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ མ་བྱིན་ལེན་པའི་རྒྱུ་དངོས་ཡིན་པར་ ཉེས་བརྗོད་དམ་ དོགས་ཟོན་འཆར་བ་ ཡང་ཅིན་ གནོད་འགེལ་ཞིག་འཐབ་ནིའི་ དོགས་ཟོན་བསྐྱེད་རུང་བའི་སྐབས་དོན་རེ་མཐོང་ཚེ་ རྒྱུ་དངོས་གང་ཞིག་བཙན་ལེན་འབད་ཆོག།

བཙན་ལེན།

༡༤༡ བཙན་འཚོལ་སྐབས་ འགག་པས་བདག་དབང་ལེན་གྲུབ་པའི་ ཅ་ཆས་ཉིལ་པོའི་ཐོ་ཡིག་ཅིག་བཟོ་ཞིནམ་ལས་ དེའི་འདྲ་ཞིག་ སྐབས་དང་བསྟུན་ གཞིས་གནས་དེའི་ཇོ་བདག་གམ་ བདག་གི་བར་སྤྲོད་དགོ།

༡༤༡.༡ ཐོ་ཡིག་དེ་ཁར་ བཙན་འཚོལ་འགོ་དཔོན་ནམ་ གཞིས་གནས་ཇོ་བདག་ ས་སྒོ་བདག་གིར་བ་དེ་དང་ བཙན་འཚོལ་སྐབས་ངོ་བོ་ཡོད་པའི་དཔང་པོ་བཅས་ཀྱིས་ ལག་བྲིས་དང་ཟླ་ཚེས་བཀོད་དགོ།

༡༤༡.༢ བཙལ་རྙེད་གྲུབ་པའི་ཅ་དངོས་ཤིག་ མི་སེར་ཉེན་སྲུང་དོན་ལུ་ དེ་མོད་གཏོར་བཤིག་ལུ་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་གནས་ལུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་ བཙན་འཚོལ་འབད་མི་འགག་པའི་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཅ་ཆས་གཏོར་བཤིག་གམ་ གཏོར་བཤིག་བཅུག་དགོསཔ་འདི་ ཁྲིམས་མཐུན་ཨིན།

༡༤༡.༣ བཙན་འཚོལ་འབད་མི་འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ཞིག་གིས་ སྒྲུབ་བྱེད་ཉིལ་པོར་ངོ་རྟགས་ཀྱི་ཁ་ཡིག་བཀོད་དེ་འགག་སྡེར་བསྐྱལ་ཞིནམ་ལས་ རྩོད་གཞི་དེ་ལུ་དབང་ཁྱབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དེ་ཚུ་སྟོན་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་མ་གནང་ཚུན་ འགག་སྡེར་བཞག་དགོ།

ཅ་དངོས་སླར་སྤྲོད།

༡༤༡.༤ གལ་སྲིད་འགག་པའམ་ཉེས་འདོགས་པ་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཅ་དངོས་དེ་ རྩོད་གཞི་ཞིག་ལུ་དངོས་འབྲེལ་མེད་པར་འཆར་ཚེ་ ཅ་དངོས་དེ་བསྣར་ལུས་མེད་པར་སླར་ལོག་ཇོ་བདག་ལུ་སྤྲོད་དགོ།

༡༤༡.༥ དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་ཅ་དངོས་ཇོ་བདག་སྐོར་ལས་ཉོག་འཛིང་ཐོན་ཚེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བཙན་འཚོལ་སྐབས་ ཅ་དངོས་དེ་ སུ་ཞིག་གི་བདག་དབང་ལུ་ཡོད་མིའི་རྩ་ཕན་དེ་ལུ་ སླར་ལོག་སྤྲོད་རྒྱུའམ་ བསྐྱར་འཛིན་མཛད་ཞིནམ་ལས་ གནད་དོན་དེ་སྐོར་ རྩོད་གཞི་ཐ་དད་ཅིག་ནང་ རྩོད་གླེང་འབད་དགོས་པའི་བཀའ་སློབ་གནང་ཆོག།

CHAPTER 33 (Search of Mail and Wiretapping)

Opening of Mail/Parcel

182. Mail/parcel may be intercepted and opened by a responsible authority specifically authorised by the Government without a warrant, if there is reasonable cause to suspect that the mail/parcel contains narcotic/other contraband/information harmful to public health/security in accordance with this Code and other laws.

182.1. Any mail/parcel intercepted and opened by any authority without a warrant, shall be produced before the Court within twenty four hours, if there is reasonable cause to suspect that the mail/parcel contains narcotic/other contraband/information harmful to public health/security.

Wiretapping

183. Wiretapping is permissible only, if authorised by a warrant of Court in accordance with this Code and other laws.

183.1. A Court may authorise to intercept only, if it finds that:

(a) there is reasonable cause to believe that a specific individual has committed or may attempt to commit a heinous crime;

(b) there is reasonable cause to believe that such interception will furnish evidence about the crime or the attempt or will provide information to foil it;

(c) normal procedures for inspection have been tried and have failed or reasonably appear likely to fail or to be dangerous; and

(d) there is reasonable cause to believe that the facility from which or the place where the interception is to be made, is or will be used in connection with the offence or is linked to the individual under suspicion.

ལེའུ་སོ་གསུམ་པ། (འགྲེམ་ཡིག་བཙན་འཚོལ་དང་ བརྒྱུད་སྒྲ་སྐུང་ཉན།)

འགྲེམ་ཡིག/ལག་རྟགས་ཕྱེ་ནི།

༡༤༢ གལ་སྲིད་འགྲེམ་ཡིག་/ལག་རྟགས་དེ་ནང་ མི་སེར་འཕྲོད་བསྟེན/བཟང་སྤྱོད/སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་གནོད་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྲིད་སྨན/གཞན་བཀག་དམ་ཅན་/གནས་ཚུལ་ཡོདཔ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་དོགས་ཟོན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཆིས་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ བཙན་འཚོལ་བཀའ་འཕྲིན་མེད་རུང་ གཞུང་ལས་དམིགས་སུ་བཀོད་དེ་གནང་བའི་འགན་འཁྲི་དབང་འཛིན་ཞིག་གིས་ འགྲེམ་ཡིག/ལག་རྟགས་དེ་ འཇབ་འཛིན་དང་ཁ་ཕྱེ་ཆོག།

༡༤༢.༡ གལ་སྲིད་ འགྲེམ་ཡིག/ལག་རྟགས་གང་ཞིག་ནང་ མི་སེར་འཕྲོད་བསྟེན/བཟང་སྤྱོད་/ སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་གནོད་སྐྱོན་ཡོད་པའི་སྤྲིད་སྨན་/གཞན་བཀག་དམ་ཅན་/གནས་ཚུལ་ཡོདཔ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་ པའི་དོགས་ཟོན་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཆིས་ཚེ་ དབང་འཛིན་གང་རུང་ཞིག་གིས་བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་མེད་ པར་ འཇབ་འཛིན་དང་ཁ་ཕྱེ་ཡོད་པའི་འགྲེམ་ཡིག་/ལག་རྟགས་གང་ཞིག་དེ་ ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞིའི་ནང་འཁོད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ངོ་སྟོན་ཕུལ་དགོ།

བརྒྱུད་སྒྲ་སྐུང་ཉན།

༡༤༣ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་སའི་བཀའ་འཕྲིན་ཞིག་གི་ཐོག་ དབང་འཛིན་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་མ་གཏོགས་ བརྒྱུད་སྒྲ་སྐུང་ཉན་འབད་ནི་མེད།

༡༤༣.༡ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ གཤམ་དོན་ཁོ་ན་ལུ་ འཇབ་འཛིན་གྱི་དབང་གནང་ཆོགཔཿ

(ཀ) ཆེད་དམིགས་བཀར་བའི་མི་ཞིག་གིས་ ཚབས་ཅན་གྱི་ཉེས་ལས་ཤིག་བགྱིས་པའམ་ བགྱིད་སྲིད་པར་ བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོདཔ།

(ཁ) དེ་ལྟའི་འཇབ་འཛིན་ལས་བརྟེན་ ཉེས་ལས་སམ་ ཉེས་ལས་བགྱིད་གྲབས་དེའི་སྐོར་ ལས་ སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་པའམ་ ཉེས་ལས་དེ་ འཐབ་མ་ཚུགསཔ་བཟོ་ནིའི་གནས་ཚུལ་ ཐོབ་ནི་ཡིན་པར་ བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོདཔ།

(ག) བརྟག་ཞིབ་དོན་ལུ་ རྒྱུན་གྱི་གནད་སྤྱོད་ཉུར་བརྩོན་བསྐྱེད་རུང་ མཐར་སོན་མ་ཚུགས་ པའི་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་ཉེན་འཚུབས་ཡོད་པའི་འཆར་སྣང་འབྱུང་བ།

(ང་) འཇབ་འཛིན་འབད་ནིའི་མཐུན་རྐྱེན་ནམ་ས་གནས་དེ་ གནོད་འགེལ་དེ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཉེར་སྤྱོད་གྲུབ་པའམ་གྲུབ་ནི་ཡིན་པ་ དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་མི་ངོ་དེ་དང་འབྲེལ་གཏོགས་ ཡོད་པར་ བདེན་འཛིན་རེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོདཔ།

183.2. The warrant may not be for any period longer than is necessary to achieve the objective of the authorisation, and in any event not for duration longer than forty-nine days.

183.3. The Court may grant extension to the warrant on sufficient cause being shown for the same. However, the efforts made during the first period, and results of such efforts must also be disclosed while seeking extension.

Exceptions

183.4. An interception without prior judicial authorisation is permitted when an emergency situation exists with respect to an attempt or commission of a heinous crime.

183.5. Only the Chief of Police may make the decision to intercept without prior judicial authorisation. However, the judicial order must be obtained within twenty-four hours of the commencement of the interception.

CHAPTER 34 (Post Arrest)

Cause for Arrest

184. Immediately following arrest, an arrested person shall be informed of the charge for which he/she is being arrested.

Notice

184.1. Subsequent to arrest, the police shall make reasonable attempt to inform the parent, guardian or member of the family of the person so arrested and detained as soon as possible.

Interrogation

184.2. Any statement made to police by the suspect, to retain its evidentiary value in Courts, must be voluntary in nature, include a statement to that effect and carry the signature of the suspect.

༡༤༣.༢ བཀའ་འཕྲིན་དེ་ དབང་འཛིན་གནང་བའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་ཆེད་ དགོས་མཁོའི་དུས་ཡུན་ལས་བགྱངས་མི་ཆོག་པའི་ཁར་ དུས་སྐབས་གང་ཞིག་ལུ་ཡང་ཞག་གྲངས་ཞེ་དགུ་ལས་བགྱངས་མི་ཆོག།

༡༤༣.༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ བཀའ་འཕྲིན་གྱི་དུས་ཡུན་ཕྱིར་འགྱངས་དོན་ལུ་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྟོན་ཚེ་ ཕྱིར་འགྱངས་གནང་ཆོག། འོན་ཀྱང་ ཕྱིར་འགྱངས་ཀྱི་གནང་བ་ཞུ་དུས་ དུས་ཡུན་ཐེངས་དང་པ་གནང་སྐབས་ཀྱི་ བརྩོན་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་བརྩོན་ཤུགས་དེ་ཚུའི་གྲུབ་འབྲས་ཚུ་ཡང་ མ་གསང་བར་ངེས་པར་ཞུ་ནི།

ཐེ་མེད།

༡༤༣.༤ ཚབས་ཅན་ཉེས་ལས་ཤིག་བགྱིད་པར་བརྩམས་པའམ་ དངོས་སུ་བགྱིས་པར་བརྟེན་པའི་དོ་གལ་གྱི་གནས་སྟངས་ཤིག་འཐོན་ཚེ་ སྔོན་ལས་ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་མེད་རུང་འཇབ་འཛིན་འབད་ནི།

༡༤༣.༥ འཇབ་འཛིན་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་སྔོན་མར་ ཁྲིམས་སྡེའི་དབང་འཛིན་མེད་པར་འཇབ་འཛིན་གྱི་ཐག་གཅད་འདི་ འགག་པའི་གཙོ་འཛིན་ཉག་གཅིག་གིས་འབད་ཆོག། འོན་ཀྱང་དེའི་དུས་ཡུན་ལས་ ཆུ་ཚོད་ཉེར་བཞིའི་ནང་འཁོད་ ཁྲིམས་སྡེའི་བཀའ་རྒྱ་ཞིག་ངེས་པར་ཞུ་དགོ།

ལེའུ་སོ་བཞི་པ། (འཛིན་བཟུང་གྲུབ་རྗེས།)

འཛིན་བཟུང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན།

༡༤༤ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་རྗེས་དེ་མོད་ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་ཁོ/མོ་ལུ་ ཉེས་འཛུགས་གང་ཞིག་ལུ་བརྟེན་ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་སྐོར་ལས་ བརྡ་འཕྲོད་འབད་དགོ།

བརྡ་འཕྲིན།

༡༤༤.༡ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་རྗེས་སུ་ འགག་པས་ དེ་བཞིན་འཛིན་བཟུང་གྲུབ་སྟེ་ དོ་དམ་ནང་བཞག་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་དེའི་ཕ་མའམ་ འཚོ་འཛིན་ ནང་མི་ལུ་ བརྡ་འཕྲོད་གང་མགྱོགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཐབས་བརྩོན་འབད་དགོ།

འདྲི་རྩད།

༡༤༤.༢ དོགས་ཟོན་པས་འགག་པར་ཕུལ་བའི་ངག་བརྗོད་དེ་ ཁྲིམས་སར་སྒྲུབ་བྱེད་གྲངས་སུ་ཆ་བཞག་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་ ཁོ་རའི་དང་བླངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་པའི་ཁར་ ངག་

184.3. The interrogation of suspect shall be permitted provided the person charged has been informed of his/her right to consult a *Jabmi* before any such interrogation.

Samples

185. The police and other investigator may take a sample from the body of the suspect relevant to the offence for which the person is being held.

185.1. Due discretion should be exercised for invasive procedures (i.e. bodily fluids) including reasonable notice and the right to have a *Jabmi* present, if so requested by the suspect, to ensure the admissibility of resulting evidence in Court.

Remand Order

186. The Court may order an accused to be remanded to police/judicial custody, if there exists reasonable cause that he/she has perpetrated a crime, within the limits prescribed by this Code.[40]

186A. The Court may, depending on the nature of the crime, order the accused to be released on bail, in lieu of detention.[41]

[40] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[41] New Section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

བརྗོད་ནང་ཡང་ དེ་བཞིན་འཁོད་དགོསཔ་མ་ཚད་ དོགས་ཟོན་པའི་ལག་བྲིས་དང་བཅས་ངེས་པར་བཀོད་ནི།

༡༤༩.༣ ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་འདྲི་རྩད་ཀྱི་དོགས་ཟོན་ཅན་ཁོ/མོ་ལུ་ འདྲི་རྩད་གང་ཞིག་མ་འབད་བའི་སྔོན་ལས་ རྒྱབ་མི་ཞིག་དང་གྲོས་བསྟུན་ཆོག་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་འཕྲོད་བྱིན་ཡོད་ཚེ་ དོགས་ཟོན་དེ་ལུ་འདྲི་རྩད་འབད་དགོ།

དཔེ་ཚད།

༡༤༥ འགག་པ་དང་ཞིབ་དཔྱད་པ་གཞན་གྱིས་ འཛིན་བཟུང་གྲུབ་པའི་དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཁ་ལས་ དོགས་ཟོན་དེ་གིས་ འཛིན་བཟུང་འབད་ཡོད་པའི་གནོད་འགེལ་དེ་དང་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དཔེ་ཚད་ཅིག་ལེན་ཆོག།

༡༤༥.༡ དོན་འབྲས་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ ཁྲིམས་སར་ངེས་བརྟན་ངོས་ལེན་ཚུགས་པའི་དོན་ལུ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བརྡ་སྤྲོད་དང་ དོགས་ཟོན་པས་ཞུ་བ་ཕུལ་ཚེ་ རྒྱབ་མི་ཞིག་བཙུགས་དགོས་པའི་ཐོབ་དབང་བཅས་ཀྱི་ཾ་གཟུགས་ཀྱི་ཁུ་ཐིག་ཚུ་ཿ བཙན་གནོན་གནད་སྤྱོད་ཚུ་འོས་འབབ་ལྡན་པར་བསྟར་སྤྱོད་འབད་ནི།

དོ་དམ་བཀའ་རྒྱ།

༡༤༦ ཁོ་/མོ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་ནང་གསལ་ཆེད་དུ་བཀོད་ཡོད་པའི་ཚད་གཞི་ནང་འཁོད་ཀྱི་ ཉེས་ལས་ཤིག་བགྱིས་པར་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མཆིས་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ འགག་པའམ་ ཁྲིམས་སྡེའི་དོ་དམ་ནང་བཞག་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག། [৩০]

༡༤༦.༡ ཉེས་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ བཀག་ཉར་གྱི་ཚབ་ལུ་ གློད་གྲོལ་ཐོག་ལུ་དམ་གྲོལ་གཏང་་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག། [৩১]

---

[৩০] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[৩১] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

CHAPTER 35 (Charge)

Scope

187. The charge shall contain such particulars as are reasonably sufficient to give the accused notice of the matter with which the accused is charged.

Contents of the charge

187.1. A charge in accordance with this code shall state the offence with which the accused is charged:

(a) if the law which creates the offence does not give it any specific name, definition/description of the offence must be stated so as to give the accused notice of the matter with which he/she is charged;

(b) the charge shall state the law and section of the law against which offence is said to have committed;

(c) charge must be written in the language of the Court; and

(d) if the accused is liable to enhanced punishment, by reason of previous conviction, the facts, date and place of the previous conviction must be stated in the charge.

Particulars as to time, place and person

187.2. The charge shall contain such particulars as to time and place of the alleged offence and the person (if any) against whom or the thing (if any) in respect of which, it was committed.

Additional Charge

187.3. A Court may to meet the ends of justice, alter or add to any charge before the judgment is pronounced.

ལེའུ་སོ་ལྔ་པ། (ཉེས་འཛུགས།)

ཁྱབ་ཁོངས།

༡༤༧ ཉེས་འཛུགས་དེ་ནང་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ལུ་ ཉེས་པ་འཛུགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་རན་ཚད་ལྡན་པར་ བརྡ་འཕྲིན་སྤྲོད་ཚུགས་པའི་ཕྲ་ཞིབ་ཇི་བཞིན་འཁོད་དགོ།

ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ནང་དོན།

༡༤༧.༡ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་བའི་ཉེས་འཛུགས་ཤིག་ནང་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་ལུ་ གནོད་འགེལ་དང་འབྲེལ་བའི་ཉེས་འཛུགས་བཀོད་དགོས་པཿ

(ཀ) གལ་སྲིད་གནོད་འགེལ་དེ་སྐོར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ནང་ གནོད་འགེལ་དེ་ལུ་མིང་གསལ་གང་ཞིག་དམིགས་སུ་བཀོད་པ་མེད་ཚེ་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་ཁོ/མོ་ལུ་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་སྐོར་བརྡ་འཕྲིན་སྤྲོད་ཆེད་ གནོད་འགེལ་གྱི་ངེས་ཚིག་/འགྲེལ་བཤད་ངེས་པར་བཀོད་དགོ།

(ཁ) ཉེས་འཛུགས་དེ་ནང་ ཁྲིམས་དང་ ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་དོན་ཚན་འགལ་ཟླ་ལུ་གནོད་འགེལ་བགྱིས་པའི་སྐོར་ལས་འཁོད་དགོ།

(ག) ཉེས་འཛུགས་དེ་ངེས་པར་དུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ལས་འབྲི་དགོ།

(ང་) གལ་སྲིད་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ལུ་ སྔོན་མའི་ཁྲིམས་གཅོད་ལས་བརྟེན་ ཉེས་ཁྲིམས་ཇེ་ཆེར་འཁྲི་སྲིད་ཚེ་ ཉེས་འཛུགས་དེ་ནང་ སྔོན་མའི་ཁྲིམས་གཅོད་ཀྱི་དོན་ཁུངས་དང་ཟླ་ཚེས་ ས་གནས་ཚུ་ངེས་པར་བཀོད་དགོ།

དུས་ཚོད་ ས་གནས་དང་མིའི་ངོ་སྤྲོད་ཕྲ་ཞིབ།

༡༤༧.༢ ཉེས་འཛུགས་ནང་ ཉེས་བརྗོད་གནོད་འགེལ་དེའི་དུས་ཚོད་ ས་གནས་ཀྱི་སྐོར་ལས་དང་ མི་སུ་ཞིག་གམ་༼གང་ཞིག་ཡོད་ཚེ༽ ཅ་དངོས་༼གང་ཞིག་ཡོད་ཚེ༽ དེའི་འགལ་ཟླ་ལུ་གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་མི་དེ་དང་ ཅ་དངོས་དེའི་སྐོར་ལས་ ཕྲ་ཞིབ་ཇི་བཞིན་འཁོད་དགོ།

ཉེས་འཛུགས་ཁ་སྐོང་།

༡༤༧.༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་དམིགས་དོན་ཚུ་འགྲུབ་ནིའི་དོན་ལུ་ འཁྲུན་ཆོད་བཀའ་བསྩལ་མ་གནང་གོང་ལས་ ཉེས་འཛུགས་གང་ཞིག་ལུ་ འགྱུར་ལྡོག་གམ་ ཁ་སྐོང་མཛད་ཆོག།

CHAPTER 36 (Criminal Trial)

Defence

188. A defendant shall be entitled to a speedy trial. This right shall not limit the capacity of the accused to adequately prepare his/her defence.

Production before a Judge

188.1. Any person arrested and detained with/without warrant shall be produced before a Court within twenty-four hours of the arrest exclusive of the time necessary for the journey from the place of arrest and the Government holidays.

188.2. A person arrested and detained for bailable offence may be released on bail, provided:

(a) he/she makes available to the police as and when required during the course of the investigation; and

(b) remain within the limits of any particular area as prescribed in the bail order.

CHAPTER 37 (Court Venue and *Sub-Judice*)

Determination of Court Venue

189. Jurisdiction of a Court to conduct trial in a criminal matter shall be where the crime occurred.

Sub-Judice

189.1. No Court shall proceed with the trial of any defendant while a same criminal charge is currently being prosecuted in any other competent Court in Bhutan.

189.2. The Defendant may be tried in different Courts for separate offences.

ལེའུ་སོ་དྲུག་པ། (ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར།)

དགག་ལན།

༡༡༤ རྩོད་ཟླ་ཞིག་ལུ་གང་མཐུགས་རྩོད་བཤེར་གྱི་ཐོབ་ལམ་ཡོད། ཐོབ་དབང་དེ་གིས་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ གང་འོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལས་ཁ/མིའི་དགག་ལན་གྱ་སྐྱེག་གི་འཛིན་ཚད་ལུ་མཚམས་ཆོད་འབད་ནི་མེད།

ཁྲིམས་སར་ངོ་སྤྲོན།

༡༡༤.༡ བཀའ་འཁྲིན་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ མི་ཞིག་འཛིན་བཟུང་ཐོག་དོ་དམ་ལུ་ཡོད་མི་དེ་ དེ་ལུགས་སྐྱབ་ཞིན་ལས་ཆུ་ཚོད་ཉེར་ཅཞིའི་ནང་འགོད་ ཁྲིམས་སར་ངོ་སྤྲོན་ཤུལ་དགོས་ཡིན་རྒྱང་ འཛིན་བཟུང་གི་ས་གནས་ལས་ འགྲུལ་བསྐྱོད་ལུ་མཁོ་གལ་ཆེ་བའི་དུས་ཡུན་དང་ གཞུང་གི་ངལ་གསོ་བཙུ་ནི་མེད།

༡༡༤.༢ གང་ཞིག་ སྒོང་གོལ་རྒྱང་བའི་གནོད་འགེལ་ལས་བརྟེན་ འཛིན་བཟུང་སྐྱབ་སྟེ་དོ་དམ་འོག་ལུ་ ཡོད་མི་དེ་ སྒོང་གོལ་ཐོག་ལས་གཏང་ཆོགཨ།

(ཀ) ཞིབ་དཔྱད་དེའི་ལམ་འདྲེན་རིང་ ནམ་དགོས་ཀྱི་དུས་ལུ་ ཁ/མི་འགག་པ་དེ་རྩར་འོང་ ཐབས་དང་།

(ཁ) སྒོང་གོལ་ཀྱི་བཀའ་འཁྲིན་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ས་ཁོངས་ དམིགས་སུ་བཀར་བ་གང་ཞིག་གི་མཚམས་ཆོད་ནང་འཁོད་སྟོད་དགོསཔ།

ལེའུ་སོ་བདུན་པ། (ཁྲིམས་ཀྱི་ས་སྐོར་དང་ བཤེར་འཚོ།)

ཁྲིམས་ཀྱི་ས་སྐོར་གཏན་འཁེལ།

༡༡༥ ཁྲིམས་འདུན་ཞིག་ལས་ ཉེས་ཅན་གནད་དོན་ཞིག་གི་རྩོད་བཤེར་དབང་ཚུབ་དེ་ ཉེས་ལས་གང་དུ་བཀྲིས་པའི་ས་གནས་ཁར་མཇད་དགོ།

བཤེར་འཚོ།

༡༡༥.༡ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་འདུན་གཞན་ལུ་ ཉེས་ཅན་ཀྱི་ཉེས་འཛུགས་གཅིག་མཚུངས་ལུ་ ཉེས་བཤེར་མཇད་མུས་ཡོད་པའི་རྩོད་ཞིག་གི་རྩོད་བཤེར་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ སྤྲོན་འཚོངས་མཇད་ནི་མེད།

༡༡༥.༢ རྩོད་ཟླར་གནོད་འགེལ་ཐ་དད་ལུ་བཏེན་ ཁྲིམས་འདུན་ས་སོའི་ནང་རྩོད་བཤེར་བཙུགས་ཆོག།

CHAPTER 38 (Pre-Trial Procedures)

Preliminary Hearing

190. A Court shall conduct a Preliminary Hearing of a case within ten days of registering it in the Registry of the Court.

190.1. Based upon its review, the Court shall determine whether sufficient cause exists to proceed with a criminal prosecution and if so, whether the suspect should be detained or released on bail in accordance with this Code.

190.2. During the Preliminary Hearing, the Court shall ask the accused for his/her pleading.

190.3. If the accused enters a plea of guilt, or not guilty or *Nolo Contendere*, the provisions of this Code shall apply.

Investigation

191. Whenever a police investigation cannot be completed in time to enable a Preliminary Hearing in accordance with the provisions herein, the police making the investigation shall produce the accused person before the Court.

191.1. The Court, prior to the preliminary hearing, may from time to time authorize the detention of the accused for a reasonable duration calculated from the date of issuance of the first remand order which in the whole shall not exceed: [42]

(a) Forty nine days, if satisfied that adequate grounds exist for doing so; and

(b) One hundred and eight days, where the investigation relates to a heinous crime.

[42] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ལེའུ་སོ་བརྒྱད་པ། (རྩོད་བཤེར་སྤ་གོང་གནད་སྤྱོད།)

སྤྱ་གོན་སྟན་གསན།

༡༥༠ རྩོད་གཞི་ཞིག་ ཁྲིམས་འདྲུན་གྱི་རྩོད་འཛིན་ནང་བཀོད་དེ་ ཞག་གྲངས་བཅུ་ཐམ་གྱི་ནང་འགོད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་ སྤྱ་གོན་སྟན་གསན་མཛད་དགོ།

༡༥༠.༡ ཁྲིམས་འདྲུན་གྱི་བསྒྲུར་ཞིབ་ལྟ་གཞི་བཞག་སྟེ་ དེ་གིས་ཉེས་ཅན་ལྟ་ཉེས་བཤེར་སྟོན་འཚོངས་མཛད་ནི་འབ་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡོད་མེད་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོསཔ་དང་ གལ་སྲིད་སྟོན་འཚོངས་མཛད་དགོས་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་འཁྲིལ་ དོགས་ཟོན་ཅན་དེ་ དོ་དམ་ནང་བཞག་རྒྱུའམ་ སློད་གྲོལ་ཐོག་གཏང་རྒྱའི་གཏན་འཁེལ་མཛད་དགོ།

༡༥༠.༢ སྤྱ་གོན་སྟན་གསན་སྐབས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་ ཉེས་འཇུགས་ཅན་ཁོ/མོ་ལྟ་ གསལ་ཞུ་ཕུལ་དགོས་པའི་བཀའ་འདྲི་གནང་དགོ།

༡༥༠.༣ གལ་སྲིད་ཉེས་འཇུགས་ཅན་གྱིས་ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུའམ་ ཉེས་མེད་གསལ་ཞུ་ ཡང་ན་བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་ཕུལ་ཚེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་དགོ།

ཞིབ་དཔྱད།

༡༥༡ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་དོན་ཚན་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ སྤྱ་གོན་སྟན་གསན་ཞིག་མཛད་ཚུགསཔ་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ འགག་པའི་ཞིབ་དཔྱད་ཅིག་ དུས་ཚོད་ཁར་གྲུབ་མ་ཚུགས་ཚེ་ ཞིབ་དཔྱད་པ་འགག་པས་ ཉེས་འཇུགས་ཅན་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་སར་ངོ་སྤྲོན་ཕུལ་དགོ།

༡༥༡.༡ སྤྱ་གོན་སྟན་གསན་མ་མཛད་གོང་ལས་ དུས་དང་དུས་སུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདྲུན་ས་ལས་ ཉེས་འཇུགས་ཅན་དེ་ བཀག་ཉར་འབད་བཞག་ནི་དེ་ དོ་དམ་བཀའ་རྒྱ་དང་པ་གནང་བའི་ཆོས་གྲངས་ལས་བཅུ་སྟེ་ བདེན་འཛིན་རེ་འབའི་དུས་ཡུན་ གནང་ཆོགཔ་དེ་ཡང་ཡོངས་རྫོགས་བརྒལ་ནི་མེད།[୯୨]

(ཀ) གལ་སྲིད་དེ་བཞིན་མཛད་འོས་ཀྱི་གཞི་གནད་ལུ་རེ་བ་སྐྱོང་ཆོ་ ཞག་གྲངས་ཞེ་ དཀུའམ།

(ཁ) ཞིབ་དཔྱད་དེ་ཚབས་ཅན་ཉེས་ལས་ཤིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཆོ་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་ དང་བརྒྱད།

---

[୯୨] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཀྱི་གནའ་སྲོལ་(འཕྲིན་དོན་) ཐཕེ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ་ རོབ་ཚན་དེ་ འཕྲིན་དོན་ཁ་བཤེར་མཛད་ཡོད།

191.2. A person detained prior to conviction under this Code shall have the rights of access to and advice from a *Jabmi* and of access to family members. [43]

Separate Charge

192. For every distinct offence, there shall be a separate charge presented in the Preliminary Hearing.

192.1. Where a case proceeds to trial, every charge shall be considered separately.

Joinder of charge

193. If a person in a series of acts so connected to form a part of the same transaction commits more than one offence, the person may be charged with and tried at one trial for every such offence.

Person who may be Charged and Tried Together

194. Persons accused of the same offence or any offence that can be reasonably construed to have been committed during the same criminal transaction may be charged and presented together in the Preliminary Hearing except child in conflict with law.[44]

CHAPTER 39 (Full or Partial Pleas of Guilty or *Nolo* Contendere)

***Nolo Contendere* or Plea of Guilty**

195. Before confirming a plea of guilty or *Nolo Contendere*, the Court must address the defendant and determine that the defendant appears mentally competent and understands:

[43] New section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[44] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

༡༥༡.༢ ཁྲིམས་དེབ་འདིའི་འོག་ ཁྲིམས་གཅོད་མ་གྲུབ་པའི་གོང་ལས་ བཀག་ཉར་འབད་བཞག་ཡོད་པའི་ མི་ཞིག་ལུ་ རྒྱབ་མི་ཅིག་འཕྲད་ནི་དང་བསྟུབ་བྱ་ལེན་ནི་ ནང་མི་ཚུ་དང་འཕྲད་ནིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད། ༥༣

ཉེས་འཇུགས་ཀ་དང་།

༡༥༢ གནོད་འགེལ་རེ་རེའི་དོན་ལུ་སྤྱི་གོན་སྐྱེན་གསན་སྐབས་ ཉེས་འཇུགས་ཀ་དང་ལུ་དབྱེ་སྤེ་ཤུལ་དགོ།

༡༥༢.༡ རྩོད་གཞི་རྩོད་བཤེར་སྤོན་འཆོངས་སྐབས་ ཉེས་འཇུགས་རེ་རེ་བཞིན་ གཟིགས་ཞིབ་ཀ་དང་མཇད་དགོ།

ཉེས་འཇུགས་ལྱན་བསྟོམས།

༡༥༣ གལ་སྲིད་ཚི་ཞིག་གིས་ ལག་ལེན་གཅིག་སྒྲིལ་ཞིག་གི་ཚ་ཤས་ཤིག་ལུ་འགྱུར་རྒྱང་བའི་ རྣམ་ཚུལ་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་ནང་ གཅིག་ལས་མང་བའི་གནོད་འགེལ་འཐབ་ཚེ་ དེ་ལྟའི་ གནོད་འགེལ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ ཚི་ངོ་དེ་ལུ་ཉེས་འཇུགས་བཀོད་དེ་ རྩོད་བཤེར་མཇད་ཆོག།

ཉེས་འཇུགས་དང་རྩོད་བཤེར་ལྱན་བསྟོམས་རྒྱང་བའི་ཚི་ངོ་།

༡༥༤ གནོད་འགེལ་གཅིག་སྒྲིལ་ལམ་ ཉེས་ཅན་ལག་ལེན་གཅིག་སྒྲིལ་ནང་འཐབ་ཡོད་པར་ རྒྱུ་མཚན་ལྱན་པའི་སྒོ་ལས་ སྒོ་འདོགས་རྒྱང་བའི་གནོད་འགེལ་གང་ཞིག་ཐོག་ལས་ ཉེས་འཇུགས་བཀོད་ཡོད་མི་ཚུ་ ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འབྱུང་བའི་ཞ་ལོ་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་སྤྱི་གོན་སྐྱེན་གསན་སྐབས་"ཉེས་འཇུགས་དང་མངོན་སྤྲོན་ལྱན་བསྟོམས་མཇད་ཆོག། ༥༥

ལེའུ་སོ་དགུ་པ། (ཉེས་སྐྱོན་ངོས་ལེན་གསལ་ཞུ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ ཆ་ཤས་ བཤེར་འདོད་མེད་པ།) བཤེར་འདོད་མེད་པའམ་ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུ།

༡༥༥ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུའམ་ བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་ངེས་བརྟན་མ་བཟོ་བའི་གོང་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་གསལ་བཤད་མཇད་དེ་ རྩོད་བྱེད་ས་ བདེན་ཤེས་འཛོན་ཚད་ཡོད་མེད་ དང་གཤམ་དོན་ཚུ་གོ་རྟོགས་ཚུགས་མིན་ ངེས་པར་གཏན་འཁེལ་མཇད་ནི་དེ།

---

༥༣ འབྲུག་གི་ཞི་ཧོར་ཡང་ཧོར་བྱ་བའི་གཤེར་ལྱོར་ཀྱི་ ཁྲིམས་ལེ་(འཕྲི་ཡོན་) ཟཁའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་གསར་པ་ཅན་ཞིའི་བཅུ་གཉིས་པོར།

༥༥ འབྲུག་གི་ཞི་ཧོར་ཡང་ཧོར་བྱ་བའི་གཤེར་ལྱོར་ཀྱི་ ཁྲིམས་ལེ་(འཕྲི་ཡོན་) ཟཁའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་ལེ་ཅན་ཞིའི་བཅུ་གཉིས་པོར།

(a) the nature of the charge to which the plea is offered;

(b) the mandatory minimum and maximum penalties provided by law, if any;

(c) that the Court may also order the defendant to make restitution to any victim of the offence; and

(d) that if the defendant accepts a plea of guilty or *Nolo Contendere* he/she waives his/her right to a trial.

195.1. In the case of child in conflict with law, his/her parents/member of family/legal guardian/*Jabmi* may make a plea of guilty or *Nolo Contendere* only in the best interest of the child in conflict with law.[45]

195.2. The Court may order the defendant to furnish an explanation, if the defendant pleads guilty to all the offences charged.

195.3. If the Court is satisfied that the accused has admitted his/her guilt voluntarily and the admission appears to be true, the Court may convict him/her and pass sentence in accordance with law.

195.4. A plea of *Nolo Contendere* shall be accepted by the Court only after due consideration of the views of the parties and the interest of the public in the effective administration of justice.

195.5. If the plea of *Nolo Contendere* is accepted, the Court may proceed to award Judgment and sentencing according to the law.

Full or Partial Plea of not Guilty

196. If the defendant pleads not guilty to one or more of the charges levelled, the Court shall set a date for trial granting sufficient time as required to enable the prosecution and defence to prepare adequately.

[45] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment)Act of Bhutan 2011

ཀ་ཀ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུ་ཕུལ་གྲུབ་པའི་ ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་།

ཁ་ཀ ཁྲིམས་ཐོག་ངེས་པར་འཁྲི་བའི་ ཉེས་ཆད་མཐོ་དམའ་གང་ཡིན།

ག་ཀ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ གནོད་འགེལ་དེའི་ཉམས་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་སླར་སྤྲོད་ཀྱི་སྐོར་ བཀའ་རྒྱ་ཡང་གནང་ཆོག།

ང་ཀ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླས་ ཉེས་ལེན་ནམ་ བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་ཕུལ་ཆེ་ ཁོ་/མོའི་རྩོད་བཤེར་ཐོབ་དབང་མ་དགོས་པར་བཞག་ཆེད།

༡༩༥.༡ ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྱུང་བའི་ཨ་ལོ་ཡིན་ཆེ་ ཁོ/མོའི་ཕ་མ་/ནང་མི/ཁྲིམས་མཐུན་འཚོ་འཛིན/རྒྱབ་མི་གིས་ ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྱུང་བའི་ཨ་ལོ་དེའི་ཁེ་ཕན་གང་དྲག་ཁོ་ནར་བསྟུན་ ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུའམ་ བཤེར་འདོད་མེད་པའི་ གསལ་ཞུ་ཕུལ་ཆོག། [༥༥]

༡༩༥.༢ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཟླས་ ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་གནོད་འགེལ་ཧྲིལ་པོར་ ཉེས་སྐྱོན་ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུ་ཕུལ་ཆེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་རྩོད་ཟླ་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཅིག་ཕུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༡༩༥.༣ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེས་ ཁོ/མོའི་དང་བླངས་ཐོག་ལུ་ ཉེས་སྐྱོན་ཉེས་ལེན་གྲུབ་པའི་ཁར་ ངོས་ལེན་དེ་ཡང་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་རེ་སྐོང་ལུ་བདེན་སྣང་འཆར་ཆེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ ཁོ/མོར་ ཁྲིམས་གཅོད་མཛད་དེ་ཁྲིམས་ཚད་གནང་ཆོག།

༡༩༥.༤ བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་དེ་ དྲང་བདེན་གནད་དུ་སྨིན་པར་བདག་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ རྩ་ཕན་གྱི་བསམ་འཆར་དང་ མི་སེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལུ་ཐོབ་རིམ་གཟིགས་ཞིབ་ཁོ་ནར་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ངོས་ལེན་མཛད་ནི།

༡༩༥.༥ གལ་སྲིད་བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་དེ་ངོས་ལེན་མཛད་ཆེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ འཁྲུན་ཆོད་དང་ཁྲིམས་ཚད་གནང་ནིའི་སྔོན་འཁྱོངས་མཛད་ཆོག།

ཉེས་སྐྱོན་མེད་པའི་གསལ་ཞུ་ཡོངས་རྫོགས་སམ་ ཆ་ཤས།

༡༩༦ གལ་སྲིད་ཉེས་འཛུགས་གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བར་བཀོད་མི་ཚུ་ལུ་ རྩོད་ཟླས་ ཉེས་མེད་གསལ་ཞུ་ཕུལ་ཆེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཉེས་འདོགས་པ་དང་རྩོད་ཟླ་ལུ་ གང་འོས་གྲ་སྒྲིག་

---

[༥༥] འབྲུག་གི་ཞི་ཚོད་དང་ཉེས་ཚོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

196.1. The Court following the completion of the full trial shall pronounce sentence on an element, to which the suspect pleads guilty or *Nolo Contendere*.

CHAPTER 40 (Plea Bargain)

Plea Bargain

197. With agreement to provide information to the prosecution and in lieu of a full criminal trial, a suspect may choose to plead guilty to an offence lesser than the offence charged and be sentenced accordingly.

197.1. The prosecution may consider a plea bargain in exchange of evidence deemed critical for prosecution against other criminal suspect.

197.2. Discretion as to whether or not to consider a plea bargain rests fully with the prosecution which shall amongst other factors consider:

(a) the nature of the offence;

(b) the circumstances under which the crime was committed;

(c) the person's prior criminal record and status; and

(d) whether it is voluntary in nature.

197.3. Before confirming a plea bargain, the prosecution shall determine whether the defendant is mentally competent and is a child in conflict with law, and if so

ལུ་དགོས་མཁོའི་ རན་ཚད་ལྡན་པའི་དུས་ཚོད་གནང་སྟེ་ རྩོད་བཤེར་གྱི་དོན་ལུ་ཆེས་གྲངས་ཤིག་བཀོད་དགོ།

༡༩༦.༡ རྩོད་བཤེར་ཡོངས་རྫོགས་མཇུག་སྒྲིལ་མཐར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དོགས་ཟོན་ཅན་གྱིས་ཉེས་ལེན་གསལ་ཞུའམ་ བཤེར་འདོད་མེད་པའི་གསལ་ཞུའི་འབྱུང་ཁུངས་ལུ་ ཁྲིམས་ཚད་བཀའ་རྒྱ་གནང་དགོ།

ལེའུ་བཞི་བཅུ་པ། (ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ།)

ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ།

༡༩༧ ཉེས་འདོགས་པ་ལུ་ གནས་ཚུལ་བྱིན་ནིའི་ཁས་ལེན་འབད་དེ་ ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་ཡོངས་རྫོགས་ཤིག་གི་ཚབ་ལུ་ དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་གིས་ ཉེས་འཛུགས་གྲུབ་པའི་ཁྲིམས་ཚད་དེ་ལས་གནོད་འགེལ་ཉུང་བ་ཞིག་གི་ ཉེས་ལེན་ གསལ་ཞུའི་གདམ་ཁ་རྒྱབ་མ་ཚད་ དེ་བཞིན་ཁྲིམས་ཚད་གནང་ཆོག།

༡༩༧.༡ ཉེས་འདོགས་པས་ ཉེས་ཅན་དོགས་ཟོན་གཞན་གྱི་འགལ་ཟླ་ལུ་ ཉེས་བཤེར་དོན་ལས་སྐབས་དོན་རེ་འཆར་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བརྗེ་སོར་ལུ་ ཡངས་ཆག་གི་གསལ་ཞུ་ཞིག་ལུ་གཟིགས་ཞིབ་མཛད་ཆོག།

༡༩༧.༢ ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ་ཞིག་ལུ་ བལྟ་ཞིབ་བགྱི་བཞག་གི་བློ་འབབ་ཡོངས་རྫོགས་ ཉེས་འདོགས་པར་ཡོདཔ་མ་ཚད་ རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་བལྟ་ཞིབ་འབད་དགོས་པཿ

(ཀ) གནོད་འགེལ་གྱི་གནས་ལུགས་དང་།

(ཁ) ཉེས་ལས་བགྱིས་པའི་ནམ་དུས་ཀྱི་སྐབས་དོན།

(ག) མི་ངོ་དེའི་ སྔོན་མའི་ཉེས་ཅན་གྱི་བརྗེད་ཐོ་དང་གནས་ཚད།

(ང་) གསལ་ཞུ་དེ་ དང་བླངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཡིན་མིན།

༡༩༧.༣ ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ་ཞིག་ ངེས་བརྟན་མ་མཛད་གོང་ལུ་ ཁྲིམས་དཔྱད་ལམ་རིམ་གྱིས་ རྩོད་ཟླ་དེ་དྲན་ཤེས་ལྟོགས་གྲུབ་ཡོད་མེད་དང་ ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་འབྱུང་བའི་ཨ་ལོ་ཡིན་མིན་

is represented by parent/member of a family/legal guardian/ *Jabmi*, and understands.[46]

(a) the nature of the charges emanating from the plea bargain;

(b) the mandatory minimum and maximum penalties provided by law, if any;

(c) that a plea bargain may be made as well during the course of the Criminal trial; and

(d) that if the prosecution accepts the plea bargain, the defendant waives his/her right to a trial.

Discretion of Courts

198. The Court shall still have the power to order the defendant to make restitution and pay compensation to a victim.

198.1 If a person fails to pay the restitution in accordance with the order of the court, the person shall be imprisoned for a number of years calculated based on the minimum wage.[47]

CHAPTER 41 (Bail and Bond)

Bail and Bond

199. The Court shall, upon execution of a bond for such sum of money by one or more sureties, grant bail at any stage after the arrest of a suspect if the conditions of bail stated in this Code are fulfilled.[48]

[46] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

[47] New Sub-section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

[48] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོསཡ་མ་ཚད་ གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ་ དེའི་ཕ་མ/ནང་མི/ཁྲིམས་མཐུན་ འཚོ་འཛིན/རྒྱབ་མིས་ ངོ་ཚབ་འབད་དེ་ བྱ་ཐབས་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཏ་ག་བཅུག་དགོ། [96]

(ཀ) ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ་དེ་ལུ་བརྟེན་པའི་ ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་ཐོག་ངེས་པར་འཁྲི་བའི་ཉེས་ཆད་མཐོ་དམའ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད།

(ག) ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་ལམ་འདེན་ཀྱི་སྐབས་ལུ་ཡང་ ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ་སྡུལ་ཆོགཡ།

(ང) གལ་སྲིད་ ཡངས་ཆག་གསལ་ཞུ་ལུ་ ཉེས་འདོགས་པས་ངོས་ལེན་འབད་ཆོ་ རྩོད་ཟླ་ཁ/མིའི་རྩོད་བཤེར་ཀྱི་ཐོབ་དབང་དེ་མ་དགོསཡ།

ཁྲིམས་འདུན་ཀྱི་ཐུགས་འབབ།

༡༥.༤ ཁྲིམས་འདུན་ལས་རྩོད་ཟླངས་ ཉམས་རྒྱུད་པ་ཞིག་ལུ་ རྒྱུ་དངོས་སྣང་སྲིད་དང་ རྒྱུད་འཐུས་སྲིད་ དགོས་པའི་སྐོར་ བཀའ་རྒྱ་ཡང་གནང་ཆོག།

༡༥.༤.༡ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་དང་འཁྲིལ་ དཔྱལ་སོར་ཆུད་མ་འབད་བ་ ཅིན་ ཀླ་ཆ་ཉུང་ཤོས་ལུ་ གཞིའ་བཞག་སྟེ་ རྩིས་བཏོན་ཡོད་པའི་ ལོ་ཚད་དང་བསྟུན་ བཅོ་ཁྲིམས་སྒིན་དགོ། [97]

ལེའུ་ཞེ་གཅིག་པ། (སྒོང་སྤོལ་དང་གནོན་རྒྱ)

སྒོང་སྤོལ་དང་གནོན་རྒྱ།

༡༥.༥ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་དེའ་འདི་ནང་བཀོད་པའི་ སྒོང་སྤོལ་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་གྱིས་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་ འཛིན་བཟུང་གྱིས་པའི་དུས་མཚམས་གང་ཞིག་ལུ་ཡིན་རུང་ འགན་ལེན་པ་གཅིག་གམ་ དེ་ལས་མང་བ་ཞིག་གིས་ གན་རྒྱའི་དོན་ལུ་ དགོས་མཁའི་དཔྱལ་བསྟོམས་ བཙུགས་བཅུག་སྟེ་ སྒོང་སྤོལ་གན་རྒྱ་ཞིག་བསྟར་སྤྱོད་ཐོག་ སྒོང་སྤོལ་གཏང་དགོ། [98]

---

[96] འཛུགས་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེའ་(འཕྲི་བྱོན་) ཐཧཀ་ཁྲིམས་ ২০১৭ ཅན་མར་ དོན་ཚན་ཤེ་ འཕྲི་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚོན་པ།

[97] འཛུགས་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེའ་(འཕྲི་བྱོན་) ཐཧཀ་ཁྲིམས་ ২০২১ ཅན་མར་ དོན་ཚན་ཤེ་ གཞུང་པ་ཐཧཀ་ཨོཡ།

[98] འཛུགས་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེའ་(འཕྲི་བྱོན་) ཐཧཀ་ཁྲིམས་ ২০২১ ཅན་མར་ དོན་ཚན་ཤེ་ འཕྲི་བྱོན་དེ་བཞིན་མཚོན་པ།

199.1. Where a defendant is indigent or the charge is not a serious threat to public safety, a Court may release the defendant without posting a bond based on a promise to return and other conditions set by the Court.

Bailable Offence

199.2. In making the determination of whether to grant bail and the bail amounts, the Court shall consider the:

(a) severity of the charges;

(b) suspect's past criminal record;

(c) likelihood of flight;

(d) potential threat posed to civil society;

(e) suspect's age and physical/mental health condition; and

(f) views of the victim or aggrieved person.

199.3. The Court, after an inquiry and recording the reasons, may refuse to accept a surety offered on the grounds that such surety is an unfit person for the purposes of the bond.

199.4. A person released on bail shall be required to:

(a) make himself/herself available to the police/Court as and when required during the course of the investigation/trial;

(b) remain within the limits of any particular area as prescribed in the bail order; and

(c) abstain from making any inducement, threat or promise, directly or indirectly to a person acquainted with the facts of the case so as to dissuade the person from disclosing such facts to the Court/police.

༡༩༩.༡ གལ་སྲིད་ འཐོན་ཁུངས་རྩ་ལས་མེད་པའི་རྩོད་ཟླ་ཞིག་ཡིན་པའམ་ མི་མང་སྲུང་སྐྱོབ་ལུ་ཚབས་ ཆེར་གྱི་འཇིགས་སྣང་ལུ་ཉེས་འཛུགས་བཀོད་པ་མེད་ཚེ་ གན་རྒྱ་བཟོ་མ་དགོས་པར་ སྙན་གསན་ ལུ་བཅར་ནིའི་ཁས་བླངས་དང་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་བཀོད་པའི་ཆ་རྐྱེན་གཞན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ ཁྲིམས་ས་དེ་ལས་ གློད་གྲོལ་གནང་ཆོག།

གློད་གྲོལ་རུང་བའི་གནོད་འགེལ།

༡༩༩.༢ གློད་གྲོལ་གཏང་བཞག་དང་ གློད་གྲོལ་དངུལ་བསྡོམས་ཚུ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་སྐབས་ ཁྲིམས་ འདུན་ལས་གཟིགས་ཞིབ་གནང་དགོསཔཿ

(ཀ) ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ཉེས་ཚབས་ཆེ་ཆུང་དང་།

(ཁ) དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་སྔོན་མའི་ཉེས་ཅན་གྱི་བརྗེད་ཐོ།

(ག) བྲོས་ཟུར་སྲིད་དང་མི་སྲིད།

(ང་) ཞི་བའི་མི་སྡེ་ལུ་ འཇིགས་སྣང་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་མེད།

(ཅ) དོགས་ཟོན་ཅན་དེའི་སྐྱེས་ལོ་དང་ གཟུགས/དྲན་ཤེས་ འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་གནས་ སྟངས།

(ཆ) ཉམས་རྒྱུད་པའམ་ ཉམ་དམས་པའི་བསམ་འཆར།

༡༩༩.༣ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་དབྱེ་བཤེར་གྱི་རྗེས་སུ་ རྒྱུ་མཚན་ཚུ་བརྗེད་ཐོ་བཀོད་ཞིནམ་ལས་ གན་ རྒྱའི་དགོས་དོན་ལུ་ འགན་ལེན་པ་དེ་མི་འཚམས་པའི་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་གཞི་གནད་ལུ་བཞག་སྟེ་ ངོས་ལེན་མ་མཛད་པར་བཞག་ཆོག།

༡༩༩.༤ གློད་གྲོལ་བཏང་བའི་མི་ཞིག་གིས་ འབད་དགོསཔཿ

(ཀ) ཞིབ་དཔྱད/རྩོད་བཤེར་དེའི་ལམ་འདྲེན་སྐབས་ ནམ་དགོས་ཀྱི་དུས་ལུ་ ཁོ/མོ་འགག་ པ/ཁྲིམས་འདུན་དེ་ཁར་འོང་དགོསཔ་དང་།

(ཁ) གློད་གྲོལ་གྱི་བཀའ་འཕྲིན་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ས་ཁོངས་ ལོགས་སུ་བཀར་བ་གང་ ཞིག་གི་ མཚམས་ཚོད་ནང་འཁོད་གནས་དགོསཔ།

(ག) ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་/འགག་པ་ལུ་ མི་དེ་གིས་ དེ་ལྟའི་དོན་ཁུངས་ཚུ་ བཤོལ་ འདེབས་མ་བཅུག་པར་བཞག་ནིའི་དོན་ལུ་ རྩོད་གཞི་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཁུངས་ ཚུ་ རྒྱུས་ཆ་ཡོད་མི་ཞིག་ལུ་ ཐད་ཀར་རམ་བརྒྱུད་དེ་ རྒྱུད་བསྐུལ་ལམ་འཇིགས་སྣང་ ཁས་བླང་བཅུག་པ་སོགས་འབད་མི་ཆོགཔ།

199.5. A person shall be released once the bond has been executed and the Court admitting the person to bail has issued an order of release to the police.

199.6. Where a sufficient cause is established, a surety for the attendance and appearance of the person released on bail may apply to the Court to discharge the bond.

199.7. If a surety applies to the Court to discharge the bond, the Court shall issue a warrant of arrest directing that the person so released is brought before the Court.

199.8. On the appearance of such person pursuant to the warrant, or on his voluntary surrender, the Court shall direct the bond to be discharged and require such person to find other suitable sureties, and if he/she fails to do so, may commit the person to jail.

199.8A Non-Bailable Offence[49]

The Court shall not grant bail to a person who has been charged with;

(a) an offence against the security and sovereignty of the country; and

(b) an offence of or above felony of the second degree.

Bond for keeping the peace and good behaviour

200. If there are reasonable grounds to believe that a person is likely to commit a breach of peace, disturb public tranquillity or any wrongful act, the Court after giving the person concerned opportunity to show cause, may order such person to execute a bond with or without sureties for keeping the peace for a period not exceeding 108 days.

[49] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

༡༩༩.༥ གན་རྒྱ་ཕུལ་གྲུབ་སྟེ་ མི་དེ་གློད་གྲོལ་གྱི་གནང་བ་གནང་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་འགག་པ་ལུ་ དམ་གྲོལ་བཀའ་རྒྱ་གནང་མ་ཐག་ཏུ་ མི་དེ་དམ་གྲོལ་གཏང་དགོ།

༡༩༩.༦ རན་ཚད་ལྡན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་སྟོན་མཐར་ གློད་གྲོལ་གྲུབ་མི་དེ་ བཅར་ཞུགས་དང་ངོ་བཅར་ ཕུལ་ནིའི་འགན་ལེན་པས་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་ལུ་ གན་རྒྱ་དེ་ཕྱིར་འབུད་མཛད་དགོས་པའི་ཞུ་ཚིག་ ཕུལ་ཆོག།

༡༩༩.༧ གལ་སྲིད་འགན་ལེན་པ་ཞིག་གིས་ ཁྲིམས་སར་ གན་རྒྱ་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཕྱིར་འབུད་ མཛད་དགོས་པའི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དེ་བཞིན་དམ་གྲོལ་གནང་བའི་མི་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་དེ་ཁར་འཁྱིད་འོང་དགོས་པའི་འཛིན་བཟུང་བཀའ་འཕྲིན་ཐོག་ བཀོད་ཁྱབ་གནང་ དགོ།

༡༩༩.༨ བཀའ་འཕྲིན་གྱི་རྗེས་བཟུང་ཐོག་ དེ་ལྟའི་མི་ཞིག་ ཁྲིམས་སར་འབྱོར་བའམ་ རང་སོའི་དང་ བླངས་ལྟར་མགོ་སྐུར་འབྱུང་ཆེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གན་རྒྱ་དེ་ཕྱིར་འབུད་དང་ དེ་ལྟའི་མི་ དེ་ལུ་ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་འགན་ལེན་པ་གཞན་ འཚོལ་དགོས་པའི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ཞིནམ་ ལས་ གལ་སྲིད་ ཁོ/མོས་ དེ་བཞིན་གྲུབ་མ་ཚུགས་ཆེ་ མི་དེ་བཙོན་ཁྲིམས་ནང་གཏང་དགོ།

༡༩༩.༨(ཀ) གློད་གྲོལ་མ་རུང་བའི་གནོད་འགེལ།

ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེས་འཛུགས་ཕོག་པ་ ཡང་ན་ ཉེས་འཛུགས་ཕོག་སྲིད་པའི་ མི་ངོ་ཞིག་ལུ་ གློད་གྲོལ་གནང་ནི་མེད།

(ཀ) རྒྱབ་ཁབ་ཀྱི་བདེ་སྲུང་དང་ རང་བཙན་གྱི་གནོད་འགེལ་ཞིག་ལུ་བརྟེན་ཏེ་དང་།

(ཁ) གནོད་འགེལ་དེ་ དབྱེ་རིམ་དང་པའི་ཉེས་ཆེན་དང་ འདིའི་ཡན་ཆད་ཡིན་པ། [༩]

ཞི་བདེ་དང་ལེགས་སྤྱོད་ཀྱི་གན་རྒྱ།

༢༠༠ གལ་སྲིད་མི་ཞིག་གིས་ ཞི་བདེ་ལུ་བར་རྐྱེན་ནམ་ མི་སེར་གྱི་ལྷོད་འཇགས་དཀྲུགས་པ་ ཡང་ན་ ནོར་སྤྱོད་གང་ཞིག་འཐབ་སྲིད་པར་བདེན་འཛིན་རེ་བའི་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་གཞི་གནད་མཆིས་ཆེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་མི་དེ་ལུ་ རྒྱུ་རྐྱེན་གསལ་ཞུའི་གོ་སྐབས་གནང་ཞིནམ་ལས་ ཞག་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལས་མ་བརྒལ་བའི་དུས་ཡུན་ནང་ ཞི་བདེ་སྐྱོང་བཞག་གི་དོན་ལུ་

---

[༩] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

200.1. The bond to be executed shall bind the person to keep the peace or to be in good behaviour, and therefore shall be liable as per the undertaking for any breach of the bond.

200.2. If a person fails to give security as required, the person shall be committed to prison until such period expires or until such period he/she gives the security to the Court that made the order requiring it.

Bond amount

201. The amount of bond shall be fixed as the Court considers fit based on the offence for which the accused has been charged or anticipated to be charged.[50]

CHAPTER 42 (Withdrawal from Prosecution)

Withdrawal from Prosecution

202. If following the accumulation and review of evidences, the police and the prosecutor believes that there is an insufficient legal basis to make a compelling case to prove a suspect's guilt beyond a reasonable doubt, the police/prosecutor may request the Court to allow the prosecution to be withdrawn.

Termination of Bail

202.1. The effect of withdrawal of prosecution shall be dismissal of the case and termination of conditions of bail.

202.2. If the accused is in custody, he/she shall be immediately released.

[50] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

དེ་ལྟའི་མི་དེ་གིས་ འགན་ལེན་པ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང་ གན་རྒུ་ཞིག་བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༢༠༠.༧ བསྟར་སྤྱོད་གྲུབ་པའི་གན་རྒུ་དེས་ མི་ངོ་དེ་ ཞེ་བདེ་སྐྱོང་བའམ་ ལེགས་སྤྱོད་ཐོག་གནས་རྒྱུགས་པར་སྡོད་དགོསཔ་ལས་ གན་རྒུ་དེ་ལས་འགལ་བ་རེ་འབྱུང་ཆོ་ དེ་བཞིན་ཀྱི་ཉེས་པ་འཐྲི་དགོ།།

༢༠༠.༨ གལ་སྲིད་མི་ཞིག་གིས་ དགོས་མཁོ་ལྟར་བློ་གཏད་ཐུལ་མ་རྒྱུགས་ཆོ་ མི་དེ་ དེ་ལྟའི་དུས་ཆོ་ད་མཇུག་རིང་ཐམ་ ཁོ/མོས་ བློ་གཏད་ཐུལ་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ བློ་གཏད་མ་ཐུལ་རྒྱུན་ མི་དེ་བཅོ་ཁྲིམས་ནང་བཞག་དགོ།།

གན་རྒྱའི་དངུལ་བསྡོམས།

༢༠༩ གན་རྒྱའི་དངུལ་བསྡོམས་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཉེས་འཇུགས་ཅན་ལུ་ ཚོག་པའི་ཉེས་འཇུགས་ཡང་ན་ ཉེས་འཇུགས་ཚོག་སྲིད་པའི་གནོད་འགེལ་ལུ་ གཞི་བཞག་སྟེ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་དགོ།། [40]

ལེའུ་ཞེ་གཉིས་པ། (ཉེས་བཤེར་ལས་ཕྱིར་བཏོན།)

ཉེས་བཤེར་ལས་ཕྱིར་བཏོན།

༢༠༤ གལ་སྲིད་ སྐྱབ་ཁྲིད་བྱང་རིམ་དང་བསྐྱང་ཞིབ་གྲུབ་ཞིན་ལས་ འགག་པ་དང་ཉེས་འདོ་གས་པས་དོགས་ཟོན་ཅན་ཞིག་གི་ཉེས་སྐྱོན་དེ་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་ཀྱི་མདོན་རྟགས་སྟོན་ཆེད་ རྩོད་གཞི་ཞིག་གི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་གཞི་རྟེན་ལུ་རན་ཚད་མེད་པར་བདེན་འཛིན་འེ་ཆོ་ འགག་པ/ཉེས་འདོ་གས་པས་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ ཉེས་བཤེར་དེ་ ཕྱིར་བཏོན་ཆོག་པའི་ཞུ་བ་ཐུལ་ཆོག།

སྒྲིད་གྲོལ་ཆ་མེད།

༢༠༤.༡ ཉེས་བཤེར་ཕྱིར་བཏོན་གནད་སྨིན་དེ་ རྩོད་གཞི་ཕྱིར་འཐུད་དང་སྒྲིད་གྲོལ་ཆ་རྐྱེན་ཆ་མེད་གཏང་དགོ།།

༢༠༤.༢ གལ་སྲིད་ཉེས་འཇུགས་ཅན་དེ་ དམ་འཛིན་འོག་ལུ་ཡོད་ཆོ་ ཁོ/མོ་ དེ་མོད་དམ་གྲོལ་གཏང་དགོ།།

---

[40] འཐུག་གི་ཞི་སྟོད་ཡང་ཉེས་ཐུ་བའི་གནའ་སྲུང་ལྷོ་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྒོའ།) ཨཽ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཟེན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྒོའ་དེ་བཞིའི་མཇུག་ཡོད།།

Release

203. A Court may release the suspect or defendant, terminate bail/dismiss a case, if the prosecution repeatedly fails to produce sufficient evidence or witness to substantiate the charge against the suspect

Acquittal in a Case of Innocence

204. Where guilt *beyond reasonable doubt* has not been established to the Court's satisfaction for the charge, the defendant shall be acquitted and released and have the conditions of his/her bail terminated.

Motion for new Trials

205. The prosecution may move the Courts for new trials based on newly discovered evidence or on other grounds.[51]

Double Jeopardy

206. Defendant acquitted/convicted of a specific offence may not be penalised for the second time.

206.1. Double jeopardy protection shall not apply to an associated offence and the part of the same set of operative facts was not known to the prosecution.

206.2. Double Jeopardy does not protect the defendant from civil litigation.

[51] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

དམ་གྲོལ།

༢༠༣ གལ་སྲིད་ ཉེས་འདོགས་པས་ དོགས་ཟོན་ཅན་གྱི་འགལ་ཟླ་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཛུགས་དེ་ དོན་ཁུངས་རྒྱ་ཆེར་ར་སྤྲོད་དོན་ལུ་ ཡང་བསྐྱར་རན་ཚད་ལྡན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་ དཔང་པོ་ངོ་ སྟོན་ཕུལ་ནི་མེད་ཚེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དོགས་ཟོན་ཅན་ནམ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ དམ་གྲོལ་ལམ་ གློད་གྲོལ་ ཆ་མེད/རྩོད་གཞི་ཕྱིར་བཏོན་མཛད་ཆོག།

ཉེས་མེད་ཉེས་གྲོལ།

༢༠༤ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཉེས་སྐྱོན་གྱི་མངོན་རྟགས་དེ་ གང་དུ་ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་དོན་ ལུ་ཁྲིམས་སའི་རེ་སྐོང་མ་གྲུབ་ཚེ་ རྩོད་ཟླ་དེ་ཉེས་གྲོལ་དང་ དམ་གྲོལ་གནང་དགོསཔ་མ་ཚད་ ཁོ/མོའི་གློད་གྲོལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཚུ་ཡང་ཆ་མེད་མཛད་དགོ།

གསར་བཤེར་གྱི་ཞུ་བ།

༢༠༥ ཉེས་འདོགས་པས་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ བཙལ་རྙེད་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གསར་པའམ་ གཞི་གནད་ གཞན་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ གསར་བཤེར་གྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་ཆོག།[༥༡]

ཉེས་ཁྲིམས་བསྐྱར་ལྡབ།

༢༠༦ དམིགས་སུ་བཀོད་པའི་གནོད་འགེལ་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་གྲོལ/ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ བསྐྱར་ལྡབ་ཀྱི་ཉེས་ཁྲིམས་བཀལ་མི་ཆོག།

༢༠༦.༡ གལ་སྲིད་ གོང་འཁོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནོད་འགེལ་གཞན་མ་ཚད་ དོན་ཁུངས་ཆ་ཚང་གཅིག་ མཚུངས་ཡོད་པའི་སྐོར་ ཉེས་འདོགས་པས་ཤེས་རྟོགས་མེད་པ་ཡིན་ཚེ་ ཉེས་ཁྲིམས་ལས་བསྐྱར་ ལྡབ་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ལུ་འཇུག་ནི་མེད།

༢༠༦.༢ བསྐྱར་ལྡབ་དེ་གིས་ རྩོད་ཟླ་དེ་ལུ་ ཞི་བའི་རྩོད་གླེང་ལས་རྒྱབ་སྐྱོར་མེད།

---

[༥༡] འབྲུག་གི་ཞི་ཕྱོད་དང་ཉེས་ཕྱོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་ཕྱོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཨིང་སྐད་ནང་འཕྲི་ཕྱོན་མཛད་ཡོད།

CHAPTER 43 (Sentencing)

Sentencing

207. Sentencing may be passed only with regard to the element of the charge where guilt *beyond reasonable doubt* has been proven to the full satisfaction of the Court.

Types of Sentencing

208. A defendant found guilty of a crime may be:

(a)[52];

(b) imprisoned;

(c) released on probation;

(d) fined; or

(e) ordered to pay compensation or damages and make restitution to the victim or his/her legal heir.

Additional Criminal Penalties

209. The Court may also decree a forfeiture of property/a judicial sale of property/a financial penalty/cancellation of license/impose any other penalty deemed fit.

Concurrent or Consecutive Sentence of Imprisonment

210. The Court may direct that any sentence of imprisonment awarded by it shall run concurrently or run consecutively with the sentences awarded either in the same trial or with a sentence that the accused is already undergoing for any other offence.

Detention prior to sentence

211. When a defendant who is sentenced to imprisonment has previously been detained in any prison following his/her arrest for the crime for which such

[52] Sub section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ལེའུ་ཞེ་གསུམ་པ། (ཁྲིམས་ཚད།)

ཁྲིམས་ཚད།

༢༠༧ ཁྲིམས་ཚད་དེ་ ཉེས་སྐྱོན་ལུ་ ཁྲིམས་སའི་རེ་སྐོང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་ ཐེ་ཚོམ་གྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅན་གྱི་མངོན་རྟགས་སྟོན་པའི་ ཉེས་འཛུགས་ཀྱི་ཆ་ལག་དེའི་སྐོར་ ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ཁྲིམས་ཚད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

༢༠༨ ཉེས་ལས་ཤིག་ལུ་ ཉེས་སྐྱོན་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླར་མཛད་ཆོགཔཿ

(ཀ) [५३]

(ཁ) བཙོན་ཁྲིམས།

(ག) ཉམས་ཚོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ དམ་གྲོལ་བཏང་བ།

(ང་) དངུལ་ཆད།

(ཅ) ཉམས་རྒུད་པའམ་ ཁོ/མོའི་ཁྲིམས་མཐུན་ཤུལ་ཐོབ་ཅན་ལུ་ རྒུད་འཐུས་སམ་ གྱོང་འཐུས་སྤྲོད་དགོས་པའི་བཀའ་རྒྱ་དང་སླར་སྤྲོད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

ཉེས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱ་ཁ་སྐོང་།

༢༠༩ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྒྱུ་དངོས་དབང་ལེན་/ཁྲིམས་སྡེའི་ཚོང་སྒྱུར/ཉེས་བྱ/ཆོག་ཐམ་ཆ་དབྱུང་/གཞན་ཡང་ འོས་འབབ་གང་འཆར་གྱི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་བཀའ་ཁྱབ་གནང་ཆོག།

བཙོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཚད་སྟབས་ཅིག་གམ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ།

༢༡༠ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གཟིགས་རྟོག་གནང་བའི་བཙོན་འཇུག་གི་ཁྲིམས་ཚད་ཅིག་ རྩོད་བཤེར་གཅིག་སྒྲིལ་ཞིག་ལུ་གནང་བའི་ཁྲིམས་ཚད་དམ་ གནོད་འགེལ་གཞན་གང་ཞིག་གི་དོན་ལུ་བརྟེན་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་དེ་ སྨིན་བཞིན་ཡོད་པའི་བཙོན་ཁྲིམས་ཅིག་དང་མཉམ་ སྟབས་ཅིག་གམ་ སྔ་ཕྱི་རིམ་པར་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་བཀོད་ཁྱབ་གནང་ཆོག།

ཁྲིམས་ཚད་མ་གནང་གོང་ལུ་བཀག་ཉར།

༢༡༡ ཆེད་བཀོད་ཀྱི་བཙོན་འཇུག་ཁྲིམས་ཚད་གྲུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་དེ་ སྔོན་མ་ལས་ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་ ཁོ/མོ་འཛིན་བཟུང་འབད་ཞིནམ་ལས་ དེ་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་ཚད་གཏན་འཁེལ་ལྟར་ བཙོན་ཁང་

---

[५३] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ ཡན་ལག་དོན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཛད་ཡོད།

sentence is prescribed, such period of detention shall be deducted from the term of his/her sentence.

Criminal Trial does not Bar Civil Suit

212. Completion of a criminal trial shall not preclude the right of a victim or person otherwise harmed by the defendant from filing a civil suit against the same defendant and associated parties.

212A. A person detained and acquitted thereof or subjected to unlawful detention is entitled to be compensated for the loss of income caused by the criminal proceedings or unlawful detention and to be reinstated at the former place of work.[53]

CHAPTER 44 (Miscellaneous[54])

213.[55]

Disposition of a Convicted Juvenile

213.1. [56]

213.2.[57]

Amendment

213.3. The amendment to this Act by way of addition, variation or repeal shall be effected by simple majority of the respective Houses or vote of no less than two-thirds of the total members of Parliament present and voting on a motion

[53] New section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[54] Title of the chapter as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[55] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[56] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment)Act of Bhutan 2011
[57] Section as repealed by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

གང་ཞེག་གི་དམ་འཛིན་ནང་ཡོད་ཚེ་ དེ་ལྟའི་བཀག་ཉར་གྱི་དུས་ཡུན་དེ་ ཁོ/མོའི་ཁྲིམས་ཚད་ དུས་ཡུན་ལས་ཐག་བཞག་མཛད་དགོ།

ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་གྱིས་ཞི་རྩོད་འཕྲི་མེད།

༢༢༤ མཇུག་སྒྲིལ་གྱུབ་པའི་ཉེས་ཅན་གྱི་རྩོད་གཞི་དེས་ ཉམས་རྒུད་པའམ་རྩོད་བློ་གཞི་གཅིག་ཏུ་ སྒྲུབ་བཀལ་གྱུབ་མི་ལུ་ རྩོད་བློ་དང་འབྲེལ་ཡོད་རྩ་ཐག་བྱིན་པའི་ ཕྱག་ནི་ལས་སྡོམ་འགོག་འབད་ནི་མེད།

༢༢༤(ཀ) བཀག་ཉར་འབད་བའི་རྗེས་སུ་ ཉེས་གྲོལ་བཏང་བའི་མི་ཅིག་ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་ བཀག་ཉར་འབད་བཞག་པའི་མི་ཅིག་ལུ་ ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་མཐུན་མིན་པའི་ བཀག་ཉར་ལས་བཀྱེན་ འོང་འབབ་སྐྱོང་རྒྱུད་ཐོག་པའི་རྒྱུད་འཐུས་ཚུ་ཐོབ་དབང་ཡོད་པ་དང་ སྤར་གྱི་ལྟ་གཡོག་གི་ས་ཁོངས་ནང་ རང་འཇགས་བཞག་དགོ། [43]

ལེའུ་ཞེ་བཞི་པ། (སྤ་ཚོགས་དགོངས་དོན།) [45]

༢༢༣ [44]

༢༢༣.༡ [46]

༢༢༣.༢ [47]

འཕྲི་སྤྲོན།

༢༢༣.༣ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་ འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ལས་ གསུམ་དཔྱ་གཅིག གིས་སྒོས་དོན་ཐུལ་ཏེ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལུ་ ཁ་སྐོང་ ཁྱད་པར་ ཆ་མེད་བཅས་ཀྱི་ འཕྲི་སྤྲོན་འབད་དགོ་པ་ཅིན་ ཚོགས་ཁང་རང་སོའི་ ཐེད་མངའ་སྡོག་ལས་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་ལྷན་བཞུགས་སྐབས་ལུ་ཕིན་པ་

---

[43] འཐུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཁྱབ་གསལ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྤྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མར་ རྒྱན་ཚན་གསར་པ་དེ་བཞིའི་བཏུགས་ཡོད།

[44] འཐུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཁྱབ་གསལ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྤྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མར་ ལེའུ་དེའི་མགོ་རྩོམ་ འཕྲི་སྤྲོན་དེ་བཞིའི་ མཇུག་ཡོད།

[45] འཐུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཁྱབ་གསལ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྤྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མར་ རྒྱན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཇུག་ཡོད།

[46] འཐུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཁྱབ་གསལ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྤྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མར་ རྒྱན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཇུག་ཡོད།

[47] འཐུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་ཁྱབ་གསལ་གཏན་ཁེལ་ཏེ། ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྤྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༩ ཅན་མར་ རྒྱན་ཚན་དེ་ ཆ་མེད་མཇུག་ཡོད།

submitted by one-third of the members of either House.[58]

Authoritative Text

214. In any instance of a difference in meaning between the Dzongkha and the English texts of this Act, Dzongkha text shall be regarded as the authoritative text.[59]

215.[60] *Drangpons* of the:

(a) *Dungkhag and Dzongkhag* Court shall be addressed as Judges in English; and

(b) High Court and Supreme Court shall be addressed as Justices.

DEFINITIONS

216.1. "*Druk Gyalpo*" means His Majesty the King of Bhutan.

216.2. *"Dungkhag Court"* means Court at sub-divisional level.

216.3. "*Dzongkhag Court"* means district court.

216.4. "Government" means the Royal Government of Bhutan and its instruments.

216.5. "Law" means the laws of the Kingdom of Bhutan.

216.6. "National Judicial Commission" means commission appointed under this Code for the purposes of appointment and removal of *Drangpons.*

216.7. "Offence" means any act or omission in contradiction to any law in force committed within or outside the territory of the Kingdom of Bhutan.

[58] New Section as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[59] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011
[60] Section as amended by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

ཅིན་ ཚོགས་རྒྱན་བསྐྱུར་མིའི་གྲལ་ལུ་ཡོད་པའི་འཐུས་མི་ཡོངས་བསྡོམས་ཀྱི་གསུམ་ དཔྱ་གཉིས་ལས་ མ་ཉུང་བའི་ཚོགས་རྒྱན་འགྲུབ་དགོ། [५८]

དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་དེབ་བསྒྲིགས།

༢༡༩ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་རྫོང་ཁ་དང་དབྱིན་སྐད་ཚིག་དོན་བར་ན་ གོ་དོན་མ་འདྲཔ་རེ་འཐོན་པ་ཅིན་ རྫོང་ཁའི་ཚིག་དོན་འདི་ལུ་ཆ་གནས་བཟུང་དགོ། [५९]

༢༡༥ དྲང་དཔོན་འདིཿ

(ཀ) དྲུང་ཁག་དང་རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཐད་ དབྱིན་ཡིག་ནང་ (Judges) ཟེར་བརྗོད་རྒྱུ་དང་།

(ཁ) ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་དང་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སའི་ཐད་ དབྱིན་ཡིག་ནང་(Justices) ཟེར་བརྗོད་རྒྱུ། [६०]

ངེས་ཚིག།

༢༡༦.༡ "འབྲུག་རྒྱལ་པོ" ནི་ འབྲུག་གི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ།

༢༡༦.༢ "དྲུང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་" ནི་ དྲུང་ཁག་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་གོ།

༢༡༦.༣ "རྫོང་ཁག་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་" ནི་ རྫོང་ཁག་ལུ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལུ་གོ།

༢༡༦.༤ "རྒྱལ་གཞུང་" ནི་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་གཞུང་དང་ གཞུང་དབང་ཅན་གྱི་ལས་སྡེ།

༢༡༦.༥ "ཁྲིམས་" ནི་ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས།

༢༡༦.༦ "རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེའི་ལྷན་ཚོགས་" ནི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་ དྲང་དཔོན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དང་ གནས་དབྱུང་དོན་ལུ་བསྐོས་པའི་ལྷན་ཚོགས།

༢༡༦.༧ "གནོད་འགེལ་" གྱི་མིང་ཚིག་དེ་ ཆ་གནས་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འགལ་ཟླ་ལུ་ འབྲུག་གི་ས་ཁོངས་ནང་འཁོད་དམ་ ཕྱི་ཁར་ བསྟར་སྤྱོད་ཅིག་གམ་ ཕྱིར་བཤོལ་བཞག་པ།

---

[५८] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་གསར་པ་ དེ་བཞིན་བཙུགས་ཡོད།

[५९] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དོ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

[६०] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ ཁྲིམས་དེབ་(འཕྲི་སྐོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མར་ དོན་ཚན་དེ་ འཕྲི་སྐོན་དེ་བཞིན་མཛད་ཡོད།

216.8. "Person" includes an individual, partnership, corporation, organisation, enterprise, agency, department, subdivision, or other legal entity whether public or private and successor, representative, or agent of one of them.

216.9. "Prosecutor" or "Prosecution" means a person who has been directed by the Government to appear and conduct a criminal case on behalf of the Government.

216.10. "Public" means all classes of the society or any community.

216.11. "Receiver" means any person so appointed under this Code.

216.12. "*Drangpon*" means Justice or Judge or Presiding Judicial Officer of a Court.

216.13. *"Rabjam"* means any person so designated by any relevant rules or regulations or statute.

216.14. *"Thrimzhung Chhenmo"* means The Supreme Law of 1959.

216.15. *"TSA-WA-SUM"* means His Majesty the King, Country and People of Bhutan.

216.16 *"Bah"* means a legal undertaking or bond.

216.17. *Jabmi* "means a Bhutanese legal counsel who has been licensed to practice.

216.18. The "*Royal Courts of Justice"* means Courts of law in Bhutan.

216.19. Words, offences and expressions not defined herein but defined in other Laws have the same meanings respectively assigned to them. Words not defined in this Act or in any other Law will be defined and incorporated into to this Code by the High Court/Supreme Court as the case may be.

216.19 Police Officer includes the forest, immigration, custom and any other law enforcement officials who exercise the power of a police under their respective laws.[61]

[61] New Definition as inserted by the Civil and Criminal Procedure Code (Amendment) Act of Bhutan 2021

༢༡༦.༨ “སྐྱེ་རྒུ་” ཟེར་མི་འདི་ མི་ཞིག་ ཚོང་རོགས་ ལས་འཛིན་ ལས་སྡེ་ ཚོང་ལས་ ངོ་ཚབ་ལས་ ཁང་ ལས་ཁུངས་ སྡེ་ཚན་ནམ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་མངའ་ཁུལ་ལས་སྡེ་གཞན་ མི་སེར་རམ་ སྒེར་སྡེ་གང་རུང་ཞིག་དང་ དེ་ཚུའི་རྒྱུན་འཛིན་གྱི་ངོ་ཚབ་ ཡང་ན་ དེ་ཚུའི་ལས་ཚབ་ཚུ་ཡིན།

༢༡༦.༩ “ཉེས་དོགས་པ་དང་ཉེས་བཤེར་” ནི་ གཞུང་ཁོངས་ལས་ ཉེས་ཅན་གྱི་རྩོད་གཞིའི་ནང་བཅར་ ཏེ་བསྟར་སྤྱོད་དོན་ལུ་ བཀའ་བསྩལ་གྲུབ་པའི་མི་ངོ་ཞིག།

༢༡༦.༡༠ “མི་སེར་” ཟེར་བའི་མིང་ཚིག་དེ་ སྤྱི་ཚོགས་རིམ་གྲས་ཧྲིལ་པོའམ་ མི་སྡེ་གང་ཞིག།

༢༡༦.༡༡ “གཉེར་པ” ནི་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་བཞིན་ གཉེར་པ་བསྐོས་མི་ཞིག།

༢༡༦.༡༢ “དྲང་དཔོན་” ནི་ དྲང་ཁྲིམས་སམ་ དྲང་དཔོན་ ཁྲིམས་སར་འགོ་འཁྲིདཔ་ཁྲིམས་སྡེའི་འགོ་ དཔོན།

༢༡༦.༡༣ “རབ་འབྱམས་” ནི་ འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཡིག་གམ་ སྒྲིག་ཁྲིམས་ བཅས་ཁྲིམས་གང་ཞིག་གིས་ རབ་འབྱམས་ཀྱི་གོ་གནས་ལུ་བསྐོས་པའི་མི་ངོ་ཞིག།

༢༡༦.༡༤ “ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོ་” ནི་ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཁྲིམས་གཞུང་།

༢༡༦.༡༥ “རྩ་བ་གསུམ་” ནི་ འབྲུག་གི་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ མི་སེར།

༢༡༦.༡༦ “འབའ་” ནི་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཁས་བླངས་སམ་ གན་རྒྱ།

༢༡༦.༡༧ “རྒྱབ་མི་” ནི་ ཁྲིམས་མཐུན་ངོ་ཚབ་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་འཆང་བའི་འབྲུག་མི་ཞིག།

༢༡༦.༡༨ “དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས” འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནང་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

༢༡༦.༡༩ “འགག་སྒེའི་འགོ་དཔོན” ཟེར་མི་འདི་ ནགས་ཚལ་དང་ ཕྱི་མི་ནང་སྐྱོད་ ཅ་དམ་ དེ་ལས་ ཁྲིམས་འཛིན་འགོ་དཔོན་གཞན་གང་རུང་ཚུ་བརྩི་སྟེ་ རང་སོའི་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ འགག་སྡེའི་ དབང་ཆ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་ཚུདཔ་ཡིན། [67]

༢༡༦.༢༠ ཁྲིམས་དེབ་འདི་ནང་ངེས་ཚིག་མ་བཀོད་པའི་མིང་ཚིག་དང་གནོད་འགེལ་ གསལ་བརྗོད་གང་ ཞིག་ ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་ལུ་བཀོད་དེ་ཡོད་ཚེ་ དེ་ཚུའི་གོ་དོན་ཁྲིམས་གཞན་ལྟར་དུ་ལེན་དགོ། སྐབས་ཐོབ་དང་བསྟུན་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་གཞན་གང་ཞིག་ནང་ངེས་ཚིག་མ་བཀོད་པའི་མིང་ བརྡ་ཚུ་ མངོན་མཐོ/ཆེ་མཐོའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ངེས་ཚིག་གནང་སྟེ་ ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་ གཞན་ནང་འཕྲི་སྣོན་མཛད་ནི།། །།

---

[67] འབྲུག་གི་ཞི་རྩོད་དང་ཉེས་རྩོད་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་སྣོན) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༢༡ ཅན་མར་ ངེས་ཚིག་གསར་པ་བཙུགས་ཡོད།

སྨོན་ཚིག།

རྒྱལ་ཁབ་ཞི་བདེའི་རྩ་བ་ཁྲིམས་ལ་ཐུག །ཁྲིམས་ཀྱི་སྲོག་ནི་དྲང་པོ་ཁོ་ན་སྟེ། །
དེ་ཕྱིར་དྲང་ཁྲིམས་ཞེས་བྱའི་རིང་ལུགས་འདི། །འཛམ་གླིང་ཐ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག །

ཁྱད་པར་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིར་བཞག་ཞི་རྩོད་དང་། །ཉེས་རྩོད་ལག་ཏུ་བསྟར་ལ་འཇུག་བདེ་བའི། །
ཁྲིམས་དེབ་མེ་ལོང་གསར་པ་འདི་བསྐྲུན་མཐུས། །ལུགས་བརྒྱར་མཁས་པའི་བློ་མིག་ཐོབ་གྱུར་ཅིག །

འདི་ཉིད་བདག་གིར་བཞེས་པའི་དྲང་དཔོན་རྣམས། །ལུགས་བརྒྱར་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྟེན་འབྱུང་གིས། །
མཁོན་འཛིན་ཕྲག་དོག་འཁྲུག་རྩོད་ཉེར་ཞི་ནས། །རྒྱལ་ཁབ་ཞི་བདེའི་དཔལ་ལ་སྤྱོད་གྱུར་ཅིག །

པད་གླིང་གདུང་རིགས་ཆུ་གཏེར་ལས་བལྟམས་པའི། །འབྲུག་གི་སྤྱི་ནོར་མངའ་བདག་རིན་པོ་ཆེ། །
གསང་གསུམ་ཚེ་ལྷའི་ངོ་བོར་བརྟན་བཞུགས་ནས། །མཛད་པ་ཕྲིན་ལས་ཉི་ཟླ་མཉམ་གྱུར་ཅིག །

ཇི་སྙེད་ཕན་དང་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་ཁུངས། །རྒྱལ་བརྟན་ལུང་རྟོགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ། །
དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཞུན་ཏུ་ཁྱབ་གྱུར་ཅིག །
དགེའོ།། དགེའོ།། དགེའོ།།

འབྲུག་གི་སྒྲུབ་རྒྱུད་བཅའ་ཁྲིམས་ལྷུགས་༢༠༠༥ ཅན་མ།



THE EVIDENCE ACT OF BHUTAN, 2005



འབྲུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་ ༢༠༠༥ ཅན་མ།

THE EVIDENCE ACT OF BHUTAN, 2005

ཞབས་དྲུང་རིན་པོ་ཆེས།

ནོར་ཡོད་ངོ་་ཅན་འབའ་ཞིག་དང་ ཉེ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་པའི་རང་འདོད་དབང་དུ་མི་བཏང་བར་རྒྱལ་ཁྲིམས་དཔང་ཐུབ་གཙོ་བོར་བཏོན་དགོས།

"The ability to call the state laws to to witness must be given prime importance, without being influenced solely by what is said by the incumbent."

Zhabdrung Rinpochhe

མཆོད་བརྗོད།

ཨོཾ་སྭསྟི།ཾ

དག་པ་གཉིས་ལྡན་སྟོན་མཆོག་ཉིན་མོར་བྱེད། །
དེས་གསུང་བརྒྱད་ཁྲིའི་ཆོས་དུང་རི་བོང་འཛིན། །
དེ་འཛིན་དགེ་འདུན་རྒྱུ་སྐར་ཚོགས་བཀྲ་བས། །
གདུལ་བྱའི་མཁའ་དབྱིངས་མཛེས་བྱས་དེར་ཕྱག་འཚལ། །

ལྷ་ཆོས་དགེ་བཅུའི་གངས་རི་ལས་འབབས་པའི། །
མི་ཆོས་གཙང་མའི་དག་བྱེད་ཆུ་རྒྱུན་གྱིས། །
བཀའ་ཁྲིམས་དྲུག་དང་གཏན་ཁྲིམས་རྣམ་ལྔ་སོགས། །
ལུགས་བཟང་མྱུ་གུ་གསར་གཏོད་ཚོགས་རྣམས་རྒྱལ། །

ཐོགས་མེད་ཕྲིན་ལས་རྣམ་བཞིའི་འཁོར་ལོ་ཡིས། །
ཡངས་པའི་ས་ཆེན་འདོད་རྒུར་དབང་བསྒྱུར་ཞིང་། །
ཆབ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་མཛད་བཀའ་དྲིན་ཅན། །
འབྲུག་གི་རྒྱལ་པོ་རིམ་པར་བྱོན་ལ་བསྔགས། །

གཞན་ཟེར་རྗེས་འབྲང་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བར། །
དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཐབས། །
ཟབ་གནད་ཕྱོགས་བསྡུས་དགོས་དོན་ཡོངས་རྫོགས་པའི། །
གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྲིམས་འདི་གླེང་། །

Table of Contents

Content **Page no.**

Preamble

CHAPTER 1 PRELIMINARY

Title, commencement and extent 1

Repeal....1

CHAPTER 2 GENERAL PROVISIONS

Evidence....2

Types of evidence 2

Examination of evidence....2

Objections to evidence 2

Waiver of objections to evidence....3

Offer of proof....3

Limited admissibility of evidence....3

Full understanding of words and documents 3

Illegible characters and words....4

CHAPTER 3 RELEVANCY AND ADMISSIBILITY

Evidence that may be given 4

Relevant facts....4

Relevancy of the prior judgments and Court orders 5

Expert reports....5

Motive 6

Preparation and Conduct....6

འབྲུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཅན་མ།

དཀར་ཆག

དོན་ཚན། ཤོག་གྲངས།

ངོ་སྤྲོད།

ལེའུ་དང་པ། སྔོན་བརྗོད།

མཚན་གནས་དང་ འགོ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད། ༡

ཆ་མེད། ༡

ལེའུ་གཉིས་པ། སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།

སྒྲུབ་བྱེད། ༢

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ། ༢

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད། ༢

སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་དགག་ཆ། ༢

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགག་ཆ་སྐྱུར་བ། ༣

མངོན་རྟགས་ཕུལ་ནི། ༣

སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་ལེན་གྱི་ཚད་འཛིན། ༣

ཚིག་དང་ཡིག་ཆའི་གོ་དོན་ཡོངས་རྫོགས། ༣

གསལ་མེད་ཡིག་འབྲུ་དང་ཚིག། ༤

ལེའུ་གསུམ་པ། དངོས་འབྲེལ་ཅན་དང་ ངོས་ལེན་རུང་བ།

སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོག་པ། ༤

དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས། ༤

སྔོན་ཐོག་འཁྲུན་ཆོད་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱའི་དངོས་འབྲེལ་ཅན། ༥

མཁས་མཆོག་སྙན་ཞུ། ༥

བསམ་གཞིག། ༦

གྲ་སྒྲིག་དང་བྱ་སྤྱོད། ༦

Rights and customs 6
Ascertainment of damages 6
Alibi 6
Subsequent remedial measures 6
Settlement.....7
Evidence taken in another legal proceeding.....7
Exclusion of relevant evidence 7
CHAPTER 4 PHYSICAL AND DOCUMENTARY EVIDENCE
Physical evidence 7
Valid written agreement.....7
Invalid written agreement 8
Revision of a written agreement 8
Extrinsic evidence 9
Oral evidence as to the contents of a document.....9
Duplicate documents.....9
Electronic documents 9
Signatures on official documents 9
Content of official records 10
CHAPTER 5 ORAL EVIDENCE
Non-expert witnesses 10
Expert witnesses.....11
Number of witnesses 11
Competency of witnesses 11
Child witness.....12

ཐོབ་དབང་དང་འགྲོ་ལུགས། ༦
གྱོང་འཐུས་གཏན་འབེབས། ༦
གཞན་གནས། ༦
ཕྱིན་ཆད་བདེ་ཁྱད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས། ༦
འདུམ་འགྲིག། ༧
ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་གཞན་ནང་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད། ༧
དངོས་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྩི་མེད། ༧
ལེའུ་བཞི་པ། དངོས་པོ་དང་ཡིག་ཆའི་སྒྲུབ་བྱེད།
དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད། ༧
ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱ། ༧
ཆ་གནས་མེད་པའི་ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱ། ༨
ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱའི་བསྐྱར་ཞིབ། ༨
ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད། ༩
ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་སྐོར་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད། ༩
ཡིག་ཆའི་འདྲ་བཤུས། ༩
འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆ། ༩
ཡིག་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་གུར་ལག་རྗེས། ༩
ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོའི་ནང་དོན། ༡༠
ལེའུ་ལྔ་པ། ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད།
མཁས་མཆོག་མིན་པའི་དབང་པོ། ༡༠
མཁས་མཆོག་དཔང་པོ། ༡༡
དཔང་པོའི་གྲངས་ཚད། ༡༡
དཔང་པོའི་ལྷོགས་གྲུབ། ༡༡
དཔང་པོ་བྱིས་པ། ༡༢

Drangpon as witness 12
Accomplice witness 12
Hostile witness 12
Spouse as witness 12
Demeanour of a witness 13
Refreshing a witness's memory 13
Impeachment of a witness 13
Impeachment of a witness by a prior inconsistent statement 13
Impeachment of a witness by evidence of conviction of a crime 14
Admissibility of evidence showing conviction of a defendant 14
Evidence of a victim's sexual behaviour in a sexual misconduct 14
Evidence of habit or routine 14
CHAPTER 6 QUESTIONING OF WITNESSES
Role of the Court 15
Limitation of cross-examination 15
Re-examination 15
Leading questions 15
Improper questions 16
Exclusion of witnesses 16
CHAPTER 7 HEARSAY
Hearsay 16
Oral statements that are not hearsay 16
Written statements that are not hearsay 17
Hearsay exceptions 17

དྲང་དཔོན་དཔང་པོ། ༡༢
ཉེས་འབྲེལ་དཔང་པོ། ༡༢
ལོག་སྦྱོར་དཔང་པོ། ༡༢
བཟའ་ཟླ་དཔང་པོ། ༡༢
དཔང་པོའི་བྱ་སྤྱོད། ༡༣
དཔང་པོའི་དྲན་པ་ཡང་བཤེར། ༡༣
དཔང་པོ་ཆ་མེད། ༡༣
སྐབས་འབབ་དང་མ་མཐུན་པའི་ཉེ་མའི་བརྗོད་དོན་ཐོག་ལས་ དཔང་པོ་ཆ་མེད། ༡༣
ཉེས་ལས་ཀྱི་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐོག་ དཔང་པོ་ཆ་མེད། ༡༤
རྩོད་ཟླར་ཁྲིམས་གཅོད་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་ལེན། ༡༤
ཀུན་སྤྱོད་ངན་པའི་འཁྲིག་ཆགས་ནང་ ཉམས་རྒུད་པའི་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད། ༡༤
ལང་ཤོར་རམ་ དུས་རྒྱུན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད། ༡༤
ལེའུ་དྲུག་པ། དཔང་པོ་ཚུ་ལུ་དྲི་བཀོད།
ཁྲིམས་འདུན་གྱི་མཛད་གཞག། ༡༥
གདོང་བཤེར་གྱི་ཚད་འཛིན། ༡༥
ཡང་བསྐྱར་དབྱེ་བཤེར། ༡༥
ལམ་འདྲེན་གྱི་དྲི་བ། ༡༥
ཚུལ་མིན་གྱི་དྲི་བ། ༡༦
དཔང་པོ་ཕྱིར་བཏོན། ༡༦
ལེའུ་བདུན་པ། བརྒྱུད་གཏམ།
བརྒྱུད་གཏམ། ༡༦
བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པའི་ངག་ཐོག་བརྗོད་དོན། ༡༦
བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པའི་ཡིག་ཐོག་བརྗོད་དོན། ༡༧
བརྒྱུད་གཏམ་གྱི་ཐེ་མིན། ༡༧

CHAPTER 8 ADMISSIONS

Admissions....18

Proof of admissions....18

Admission in civil cases, when relevant....19

CHAPTER 9 CRIMINAL CONFESSIONS

Criminal confession....19

Validity of a confession....19

Proceeding when there is a confession....20

Confession to a police officer....20

Verification of a confession....20

Irrelevancy of a confession....20

Retraction or denial of a confession....20

CHAPTER 10 PROOF AND BURDEN OF PROOF

"Proved", "disproved" and "not proved"....21

Proof of a document....21

Burden of proof....21

CHAPTER 11 PRESUMPTIONS

Judicial notice....22

Presumption of authenticity of certain documents....22

Presumption as to thirty years old documents....23

Presumption as to persons, who have not been heard of for nine years or more....23

Adverse presumption, when evidence is not produced....23

CHAPTER 12 PRIVILEGED EVIDENCE

Official records....23

ལེའུ་བརྒྱད་པ། དོས་ལེན།

དོས་ལེན།..... ༡༥

དོས་ལེན་གྱི་མདོན་ཏྲགས།..... ༡༥

ཞི་བའི་རྩོད་གཞི་ནང་དོས་ལེན་གྱི་དོས་འབྱེལ།..... ༡༨

ལེའུ་དགུ་པ། ཉེས་ཅན་གྱི་ཁས་ལེན།

ཉེས་ཅན་གྱི་ཁས་ལེན།..... ༡༨

ཁས་ལེན་ཆ་གནས་ཡོད་མེད།..... ༡༨

ཁས་ལེན་བྱང་སྐབས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར།..... ༢༠

འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ལུ་ཁས་ལེན་འབད་བ།..... ༢༠

ཁས་ལེན་གྱི་བཏྲག་དཔྱད།..... ༢༠

དངོས་འབྱེལ་མིན་པའི་ཁས་ལེན།..... ༢༠

ཁས་ལེན་ཕྱིར་ལོག་གམ་ འཐད་སྐྱབ་མེད་པ།..... ༢༠

ལེའུ་བཅུ་པ། མདོན་ཏྲགས་དང་ མདོན་ཏྲགས་ཀྱི་འཛིན་འགན།

ཏྲགས་སྐྱབ་པ་དང་ ཏྲགས་མ་སྐྱབ་པ་ ཏྲགས་ལོག་སྐྱབ་པ།..... ༢༧

ཡིག་ཆའི་མདོན་ཏྲགས།..... ༢༧

མདོན་ཏྲགས་ཀྱི་འཛིན་འགན།..... ༢༧

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། ཚོད་དཔག

ཁྲིམས་སྡེའི་དེས་ཐོ།..... ༢༢

ཡིག་ཆ་ཁ་ཤས་ཁུངས་དག་ཅན་གྱི་ཚོད་དཔག..... ༢༢

ལོ་སྐུམ་ཅུ་སྐྱག་པའི་ཡིག་ཆ་ཚོད་དཔག..... ༢༣

མི་ངའི་སྐོར་མ་ཐོ་བར་ ལོ་དགུའམ་ དེ་ལས་སྐྱག་པའི་ཚོད་དཔག..... ༢༣

སྐྱབ་ཅེད་བཏོན་མ་ཚུགས་ཚེ་ འགལ་རྩའི་ཚོད་དཔག..... ༢༣

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། ཁེ་དབང་ཅན་གྱི་སྐྱབ་ཅེད།

ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོ།..... ༢༤

Professional legal communications....24
Communications during marriage....24
Communications to a doctor or medical personnel....24
Information as to commission of offences....24
CHAPTER 13 AMENDMENT AND AUTHORITATIVE TEXT
Amendment....25
Authoritative text....25

ཁྱད་རིག་ཁྲིམས་དོན་གྱི་བརྒྱུད་འབྲེལ། ༢༩
གཉེན་སྦྱོར་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་འབྲེལ། ༢༩
དྲུང་འཚོ་ ཡང་ན་སྨན་གཡོག་པ་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ། ༢༩
གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་བརྡ་དོན། ༢༩
ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། འཕྲི་སྣོན་དང་ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།
འཕྲི་སྣོན། ༢༥
ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད། ༢༥

THE EVIDENCE ACT OF BHUTAN, 2005

Preamble

In obedience to His Majesty the Druk Gyalpo Jigme Singye Wangchuck's vision for enlightened laws to pursue justice "no person shall be convicted on the basis of suspicion, doubt or hearsay until the charges are proven and supported by witnesses or evidences", and to consolidate the Law of Evidence, it is hereby enacted as follows:

CHAPTER 1 (PRELIMINARY)

Title, commencement and extent

1. This Act shall:

   (a) Be called the Evidence Act of Bhutan, 2005;

   (b) Come into force on the Twenty Eighth Day of the Ninth Month of the Wood Bird Year, which corresponds to the Twenty Ninth Day of Eleventh Month of the Year 2005; and

   (c) Extend to legal proceedings in any Royal Court of Justice in the Kingdom of Bhutan.

Repeal

2. The following provisions of laws in force are hereby repealed: Sections DA-1.7, 2.12, 3.6, 3.7, 3.8, 3.9, 3.11, 3.12, 3.13 and 3.14 of the Thrimzhung Chhenmo, 1959.

འབྲུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ཅན་མ།

ངོ་སྤྲོད།

འབྲུག་མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ་ འཇིགས་མེད་སེངྒེ་དབང་ཕྱུག་མཆོག་གི་བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་འདྲེན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ དྲང་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བཟུང་སྟེ་ དཔང་པོའམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཐོག་ཉེས་འཛུགས་ལུ་རྒྱབ་སྣོན་དང་ མངོན་རྟགས་མ་འཐོན་ཚུན་ དོགས་ཟོན་ ཡང་ན་ ཐེ་ཚོམ་བརྒྱུད་གཏམ་ཚུ་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ མི་ངོ་ག་ལུ་ཡིན་རུང་ཁྲིམས་གཅོད་འབད་ནི་མེདཔ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཁྲིམས་འདི་ ཕྱོགས་བསྡུས་བཀོད་དགོཔ་ལས་བརྟེན་ཆ་འཇོག་གྲུབ་པ་འདི་ལྟར།

ལེའུ་དང་པ། (སྔོན་བརྗོད།)

མཚན་གནས་དང་ འགོ་འཛུགས་ ཁྱབ་ཚད།

༡ བཅའ་ཁྲིམས་འདི།

ཀ༡ གནམ་ལོ་ཤིང་མོ་བྱ་ལོའམ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༠༥ ལོའི་འབྲུག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཅའ་ཁྲིམས་ཟེར་བརྗོད་དགོ།

ཁ༡ གནམ་ལོ་ཤིང་བྱ་ཟླ་དགུ་པ་རྗེས་མའི་ཉེར་བརྒྱད་ལའམ་ སྤྱི་ཚེས་༢༩.༡༡.༢༠༠༥ ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

ག༡ དཔལ་ལྡན་འབྲུག་པའི་ཁྲིམས་འདུན་གང་ཞིག་ལུ་མཛད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་ ཁྱབ་དགོ།

ཆ་མེད།

༢ སྤྱི་ལོ་༡༩༥༩ ལོའི་ཁྲིམས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཁྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཀ་རྟགས་ཚུ་ ཆ་མེད་སོང་བ་གཤམ་གསལ།

ད༡༡.༧ དང་ ད༡༢.༡༢ ད༡༣.༦ ད༡༣.༧ ད༡༣.༤ ད༡༣.༩ ད༡༣.༡༡ ད༡༣.༡༢ ད༡༣.༡༣ ད༡༣.༡༤།

CHAPTER 2 (GENERAL PROVISIONS)

Evidence

3. Evidence means all types of proof or probative matter presented and permitted by the Court at a legal proceeding by the act of the parties or required by the Court on its own through the medium of witnesses, documents inclusive of electronic records and physical evidence in relation to matters under inquiry.

Types of evidence

4. Evidence shall be categorized into the following types:
   (a) Testimonial;
   (b) Documentary including electronic records;
   (c) Physical; and
   (d) Expert opinion.

5. Evidence may be:
   (a) Direct; or
   (b) Circumstantial or indirect.

Examination of evidence

6. Evidence may be examined by the:
   (a) Plaintiff or prosecutor;
   (b) Defendant or victim;
   (c) Witnesses; and
   (d) Court.

Objections to evidence

7. If a party believes that any evidence, including oral, physical, or documentary is improper under the Evidence Act, then that party shall at the time the evidence is given or sought to be given, state the grounds why the evidence is improper with specific reference to the applicable section of the Evidence Act.

ལེའུ་གཉིས་པ། (སྤྱིར་བཏང་དགོངས་དོན།)

སྒྲུབ་བྱེད།

༣ སྒྲུབ་བྱེད་ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་རྩ་ཕན་གྱི་ཁོངས་ལས་ ཡང་ན་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཞེད་དོན་ལྟར་ དཔང་པོ་དང་འཕྲུལ་རིག་འཛིན་ཐོ་རྩིས་པའི་འདྲི་རྩད་དང་འབྲེལ་བའི་གནད་དོན་ནང་ ཡིག་ཆ་ དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཐོག་ལས་ཁྲིམས་འདུན་ཅིག་གི་མདུན་རོལ་ལུ་ ཕུལ་མི་དང་ གནང་བ་གྲོལ་བའི་མངོན་རྟགས་ཚུ་ ཡང་ན་བདེན་འགྱུར་གྱི་གནད་དོན་ཆ་མཉམ་ ཚུདཔ་ཞིན།

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ།

༤ སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དབྱེ་བ་ཕྱེ་དགོཔ།

ཀ༡ ཁུངས་ཡིག་དང་།

ཁ༡ འཕྲུལ་རིག་འཛིན་ཐོ་རྩིས་པའི་ཡིག་ཆ།

ག༡ དངོས་པོ།

ང་༡ མཁས་མཆོག་གི་བསམ་འཆར།

༥ སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ཡང་།

ཀ༡ དངོས་སུ་ ཡང་ན།

ཁ༡ སྐབས་དོན་ནམ་ དངོས་སུ་མིན་པ།

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད།

༦ སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་འབད་ཆོགཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ རྩོད་རྩ/ཉེས་འདོགས་པ་དང་།

ཁ༡ རྩོད་ཟླ/ཉམས་རྒུད་པ།

ག༡ དཔང་པོ།

ང་༡ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས།

སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་དགག་ཆ།

༧ གལ་སྲིད་ ངག་ཐོག་གམ་ དངོས་པོ་ ཡིག་ཆ་རྩིས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གང་རུང་ཅིག་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་འོག་ལུ་ ཚུལ་དང་མ་མཐུནམ་སྤེ་ རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་བདེན་འཛིན་རེ་བ་ཅིན་ སྒྲུབ་བྱེད་ ཕུལ་བ་ ཡང་ན་ ཕུལ་ནིའི་གྲ་བསྒྲིག་འབད་བའི་སྐབས་རྩ་ཕན་དེ་གིས་ སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་བཅའ་

8. When a party objects to evidence, the Court shall rule whether the evidence can be given or not and may hear arguments from either party on whether the evidence is admissible or not.

Waiver of objections to evidence

9. If a party fails to object to evidence at the time it is introduced, then that party shall be deemed to have waived the right to object to the admission of that evidence thereafter and on any appeal.

Offer of proof

10. If a party believes that the Court wrongfully refused to admit evidence, then that party shall at the time the Court rules against admissibility, state the type of evidence excluded and what the evidence consisted and would have proved.

Limited admissibility of evidence

11. When evidence that is admissible as to one party or for one purpose but not admissible as to another party or for another purpose is admitted, the Court, upon request of a party or on its own, shall have the discretion to restrict the evidence to its proper scope and instruct the parties accordingly.

Full understanding of words and documents

12. Evidence shall be given of so much and no more of a statement, conversation, or document as the Court considers necessary to provide a full understanding of the nature and effect of the statement, conversation or document and with respect to a statement of conversation, the circumstances under which it was made or took place.

ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་དང་ ཆེད་དམིགས་ཀྱི་གཞི་བསྟུན་ལུ་ ག་ཅི་འབད་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པའི་གཞི་གནད་ཀྱི་གསལ་བཤད་ཕུལ་དགོ།

༤ རྩ་ཕན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་དགག་ཆའི་སྐབས་ སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོག་དང་མི་ཆོག་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གཏན་འབེབས་མཛད་དགོཔ་དང་ ངོས་ལེན་རུང་མི་རུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་སྐོར་རྩ་ཕན་གང་རུང་ལས་འདྲི་གླེང་གི་སྙན་གསན་མཛད་ཆོག།

སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་དགག་ཆ་སྐྱུར་བ།

༥ གལ་སྲིད་ སྒྲུབ་བྱེད་བཙུགས་པའི་སྐབས་ རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་དགག་ཆ་བཀོད་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ཕྱིན་ཆད་དང་མཐོ་གཏུགས་གང་ཞིག་གི་སྐབས་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་དེའི་ངོས་ལེན་ལུ་དགག་ཆའི་ཐོབ་དབང་འདི་ རྩ་ཕན་དེ་གིས་སྐྱུར་བ་ཨིནམ་སྤེ་བརྩི་དགོ།

མངོན་རྟགས་ཕུལ་ནི།

༡༠ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ནོར་འཁྲུལ་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་ལེན་མཛད་མ་བཏུབ་འབད་ རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་བདེན་འཛིན་རེ་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་ལེན་མེད་པར་བཞག་པའི་གཏན་འབེབས་སྐབས་ སྒྲུབ་བྱེད་གང་ཞིག་གི་རིགས་རྩིས་མེད་བཏང་བ་དང་ སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ནང་གང་ཞིག་ཚུད་པ་ མངོན་རྟགས་གང་རུང་ཅིག་སྟོན་པ་བཅས་ཀྱི་ཞུ་བ་ཕུལ་དགོ།

སྒྲུབ་བྱེད་ངོས་ལེན་གྱི་ཚད་འཛིན།

༡༡ སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ རྩ་ཕན་གཅིག་གི་དོན་ལུ་ ཡང་ན་ དགོས་དོན་གཅིག་ལུ་ངོས་ལེན་འབྱུང་བ་ཨིན་རུང་ རྩ་ཕན་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ ཡང་ན་ དགོས་དོན་གཞན་ལུ་མེན་མི་ཅིག་ཕུལ་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཞེད་དོན་ཐོག་ལུ་ ཡང་ན་ རྩ་ཕན་ཅིག་གི་ཞུ་བ་བྱུང་ཞིནམ་ལས་ ཚུལ་མཐུན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་བསྟུན་དགོཔ་དང་ རྩ་ཕན་ལུ་དེ་བཞིན་གྱི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ནིའི་དབང་ཚད་ཡོད།

ཚིག་དང་ཡིག་ཆའི་གོ་དོན་ཡོངས་རྫོགས།

༡༢ གླེང་གཏམ་གྱི་བརྗོད་དོན་ནམ་ དེའི་སྐབས་དོན་ཚུ་དང་བསྟུན་ཏེ་བཟོ་བ་ ཡང་ན་ བརྗོད་པའི་འབྲེལ་གནད་དང་ བརྗོད་དོན་ ཡང་ན་ གླེང་གཏམ་ ཡིག་ཆ་བཅས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དང་དོན་སྨིན་གྱི་གོ་དོན་ཡོངས་རྫོགས་བཤད་ནི་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ཞིབ་བལྟས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལས་མ་ལྷག་པའི་བརྗོད་དོན་ ཡང་ན་ གླེང་གཏམ་ཡིག་ཆའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་དགོ།

Illegible characters and words

13. Evidence may be given to show the meaning of the following:

(a) Illegible or not commonly intelligible characters;

(b) Foreign, obsolete, technical, local or provincial expressions;

(c) Abbreviations; or

(d) Words used in a peculiar manner.

CHAPTER 3 (RELEVANCY AND ADMISSIBILITY)

Evidence that may be given

14. Evidence may be given in any legal proceeding of every fact in issue (i.e., the points of facts for determination in a case) and of every other fact and circumstance which does the following:

(a) Proves a fact in issue;

(b) Disproves a fact in issue; or

(c) Rationally renders the existence of a fact in issue probable or improbable.

Relevant facts

15. Evidence may be given in a legal proceeding of facts that are connected with a fact in issue.

16. A fact though not in issue is relevant, if it forms part of the same transaction as the fact in issue.

17. A fact that is the cause and effect of a fact in issue or a relevant fact is relevant.

18. A fact that is necessary to explain or introduce a fact in issue or a relevant fact is relevant.

གསལ་མེད་ཡིག་འབྲུ་དང་ཚིག།

༡༣ གཤམ་གསལ་ཚིག་དོན་སྟོན་ནི་དོན་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོགཔ།

ཀ༽ གསལ་མེད་ ཡང་ན་ སྤྱིར་བཏང་གིས་རྟོགས་མ་ཚུགས་པའི་ཡིག་འབྲུ་ ཡང་ན།

ཁ༽ ཕྱི་འབྲེལ་ ཡང་ན་ རྙིང་པ་ ཁྱད་རིག་ ས་གནས་ ལུང་ཚན་གྱི་བརྗོད་ཚུལ།

ག༽ འདུས་ཚིག།

ང་༽ གཞན་དང་མ་འདྲ་བའི་ཚིག་བཀོད་པ།

ལེའུ་གསུམ་པ། (དངོས་འབྲེལ་ཅན་དང་ ངོས་ལེན་རུང་བ།)

སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོག་པ།

༡༤ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་རེ་རེ་བཞིན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ག་ཅི་ནང་ཞིན་རུང་༼རྩོད་གཞི་ གཏན་འཁེལ་དོན་ལུ་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་ཚིག་དོན་དེ་༽ དང་ དོན་ཁུངས་གཞན་རེ་རེ་བཞིན་དང་ སྐབས་དོན་གཤམ་གསལ་ལྟར་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོག་པ་འདི་ཡང་།

ཀ༽ རྩོད་ཉོག་ནང་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་གྲུབ་པ་ ཡང་ན།

ཁ༽ རྩོད་ཉོག་ནང་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་མ་གྲུབ་པ།

ག༽ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ཡོད་མི་ཚུ་ བདེན་འགྱུར་རམ་ བདེན་མིན་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་ མཚན་དང་ལྡན་པར་གྲུབ་པ།

དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས།

༡༥ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་ཁུངས་ལས་བརྟེན་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ལུ་སྒྲུབ་ བྱེད་ཕུལ་ཆོག།

༡༦ གལ་སྲིད་ རྩོད་ཉོག་ནང་མེད་པའི་དོན་ཁུངས་ཞིན་རུང་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་དང་འབྲེལ་ གནད་གཅིག་པའི་ཆ་ཤས་ནང་ཚུད་པ་ཅིན་ དངོས་འབྲེལ་ཞིན།

༡༧ དོན་ཁུངས་འདི་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ འབྲས་ཞིན་པ་ཅིན་ དངོས་འབྲེལ་ཞིན།

༡༨ དོན་ཁུངས་འདི་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁུངས་བཅས་ཀྱི་གསལ་ བཤད་དམ་ ངོ་སྤྲོད་འབད་ནི་ལུ་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་ཅིན་ དངོས་འབྲེལ་ཞིན།

Relevancy of the prior judgments and Court orders

19. The existence of any judgment or order from a Court about the same subject matter is a relevant fact, when it:

    (a) Helps the Court to arrive at a correct conclusion as to a fact in issue or relevant fact; or

    (b) The existence of the judgment or order is a fact in issue or relevant fact.

20. Any party to a legal proceeding may challenge any judgment or order of a Court which is relevant or which is relied upon by showing that the judgment or order:

    (a) Was delivered by a Court not competent to deliver it;

    (b) Was obtained by fraud or collusion; or

    (c) Is against the laws of the country.

21. Any judgment or order from a Court in the criminal proceeding shall not be relevant in the civil proceeding.

Expert reports

22. An expert report shall be admissible as evidence in a legal proceeding, if the expert, who wrote the report, gives oral evidence in the proceeding.

23. If the expert, who wrote the report does not give oral evidence at the legal proceeding, then that expert's report shall be admissible with leave of Court after the Court examines:

    (a) The content of the report;

    (b) The reasons why the expert, who wrote the report is not giving oral evidence at the legal proceeding; and

    (c) Any other circumstances that appear to the Court to be relevant and need to be considered in the interest of justice.

སྔོན་ཐོག་འཁྲུན་ཆོད་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀའ་རྒྱའི་དངོས་འབྲེལ་ཅན།

༡༩ རྩོད་དོན་གཅིག་པའི་སྐོར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་འཁྲུན་ཆོད་དང་བཀའ་རྒྱ་འདི་ གཤམ་གསལ་ལྟར་འབྱུང་པ་ཅིན་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁུངས་ཡིན།

ཀ༡ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་ དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས་སྐོར་ འཁྲུལ་མེད་ཐག་གཅོད་འགྲུབ་ཚུགས་པའི་ཕན་གྲོགས་ཡོད་པ་ཡང་ན།

ཁ༡ འཁྲུན་ཆོད་ ཡང་ན་བཀའ་རྒྱ་གནང་སྟེ་ཡོད་མི་དེ་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་སམ་ དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས་ཡིན་པ།

༢༠ དངོས་འབྲེལ་ལམ་ གཞིར་འཛིན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་འཁྲུན་ཆོད་ ཡང་ན་བཀའ་རྒྱ་ག་ཅི་ གི་སྐོར་ལས་ཡིན་རུང་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་པའི་རྩ་ཕན་སུ་ཞིག་གིས་ རྩོད་སྟུར་ འབད་ཆོག་པའི་འཁྲུན་ཆོད་ ཡང་ན་བཀའ་རྒྱ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ དབང་ནུས་མེད་པའི་ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བ་ ཡང་ན།

ཁ༡ གཡོ་ཟོལ་ལམ་ ངན་པ་ཁ་མཐུན་ཏེ་ལེན་པ།

ག༡ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལས་འགལ་བ།

༢༡ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གནང་བའི་ཉེས་ཅན་རྩོད་བཤེར་གྱི་འཁྲུན་ཆོད་ ཡང་ན་བཀའ་རྒྱ་དེ་ཞི་བའི་ རྩོད་བཤེར་ནང་དངོས་འབྲེལ་མེད།

མཁས་མཆོག་སྙན་ཞུ།

༢༢ གལ་སྲིད་ སྙན་ཞུ་བཀོད་མི་མཁས་མཆོག་ངོ་བོ་གིས་ རྩོད་བཤེར་ནང་ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་བ་ཅིན་ མཁས་མཆོག་སྙན་ཞུ་འདི་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་སྒྲུབ་བྱེད་འབད་ ངོས་ལེན་འབད་དགོ།

༢༣ གལ་སྲིད་ སྙན་ཞུ་བཀོད་མི་མཁས་མཆོག་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕུལ་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ གཤམ་གསལ་བརྟག་དཔྱད་གྲུབ་ཞིནམ་ལས་ ཁྲིམས་ཀྱི་གནང་བ་གྲོལ་ཏེ་མཁས་མཆོག་སྙན་ཞུ་ངོས་ལེན་འབད་དགོཔ།

ཀ༡ སྙན་ཞུའི་ནང་དོན་དང་།

ཁ༡ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་སྙན་ཞུ་བཀོད་མི་མཁས་མཆོག་དེ་གིས་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕུལ་བའི་རྒྱུ་མཚན།

ག༡ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་བཞེད་ལུ་ དངོས་འབྲེལ་ཡོདཔ་དང་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ བརྩི་འཇོག་འབད་དགོ་པའི་སྐབས་དོན་གཞན་གང་རུང་ཅིག་འཆར་བ།

Motive

24. Any fact that establishes the requisite intention or motive for any fact in issue or relevant fact is relevant and admissible.

Preparation and Conduct

25. Any fact, which shows preparation or conduct of the defendant for any fact in issue or relevant fact, is relevant and admissible.

Rights and customs

26. Where there is a question as to the existence of any right or custom, the following facts are relevant:

(a) Any transaction by which the right or custom in question was created, claimed, modified, recognized, asserted or denied or which is inconsistent with its existence;

(b) Particular instances in which the right or custom was claimed, recognized, or exercised or in which its exercise was disputed, asserted or departed; or

(c) Whether it conflicts with the laws of the country.

Ascertainment of damages

27. In cases in which damages may be awarded, facts tending to determine the amount of damages are relevant.

Alibi

28. The claim that a person at a relevant time was in a different place than that which another person claims is relevant.

Subsequent remedial measures

29. Evidence tendered after an injury or harm occurred that a party took certain actions to prevent the same injury or harm from occurring in the future shall not be admissible to show that the party is liable for the injury or harm originally caused.

བསམ་གཞིག།

༡༩ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ཡང་ན་ དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས་གང་རུང་ཅིག་ལུ་ ཆེད་དམིགས་སམ་ བསམ་གཞིག་གི་དགོས་ཆེད་བཀོད་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ དངོས་འབྲེལ་ཡང་ན་དངོས་ཡེན་ཅན་ཞིན།

གྲ་སྒྲིག་དང་ཐ་སྙད།

༡༥ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་དངོས་འབྲེལ་དོན་ཁུངས་ག་ཅི་ནང་ཞིན་རུང་ རྩོད་ཟླ་ཅིག་གི་ གྲ་བསྒྲིག་དང་ཐ་སྙད་སྟོན་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ དངོས་འབྲེལ་ ཡང་ན་དངོས་ཡེན་ཅན་ཞིན།

ཐོབ་དབང་དང་འགྲོ་ལུགས།

༡༦ ཐོབ་དབང་དང་འགྲོ་ལུགས་གང་ཞིག་ཡོད་པའི་དྲི་བ་རེ་འཐུང་ཚེ་ གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ཁུངས་ཚུ་ དངོས་འབྲེལ་ཅན་ཞིན།

ཀ) ཐོབ་དབང་དང་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་འབྲེལ་གནད་གང་ཞིག་བཙོ་བ་ ཡང་ན་ཐོབ་ལམ་ བརྩེད་པ་ སྐྱུར་བཅོས་བཏང་བ་ ངོས་འཛིན་འབད་བ ངོས་བཟུང་བ་ འཐད་སྐྱབ་ མེད་པའམ་ ཡོད་ཚུལ་དེ་དང་མ་མཐུན་པ་ ཡང་ན།

ཁ) ཐོབ་དབང་དང་འགྲོ་ལུགས་ཀྱི་ཐོབ་ལམ་བརྩེད་པ་ ཡང་ན་ངོས་འཛིན་འབད་བ་ བསྟར་སྤྱོད་སྐྱབ་པ་ དེ་ཚུ་གི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་ཉོག་འཛིང་འཐོན་པའམ་ངོས་བཟུང་བ་ སོ་སོར་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་ལོགས་སུ་འཐོན་པའི་གནས་འབབ།

ག) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་དང་རྒྱབ་འགལ་ཡོད་མེད།

སྒོང་འཐུས་གཏན་འབེབས།

༡༧ སྒོང་འཐུས་སྤྱོད་དགོས་འཐོན་པའི་རྩོད་གཞིའི་ནང་ སྒོང་འཐུས་དངུལ་བསྡོམས་གཏན་འཁེལ་ བཟོ་རྒྱང་བའི་དོན་ཁུངས་ཚུ་ དངོས་འབྲེལ་ཅན་ཞིན།

གཞན་གནས།

༡༡ མི་གཞན་གྱིས་བརྩེད་པའི་ས་གནས་ནང་ མི་དེ་གིས་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་སྐབས་ལུ ས་གནས་ གཞན་ཁར་ཡོད་ལུགས་བརྩེད་མི་དེ་ དངོས་འབྲེལ་ཅན་ཞིན།

ཕྱིན་ཆད་བདེ་ཁྱད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས།

༡༨ གཞོན་སྐྱེན་ ཡང་ན་གཞོན་འཚེ་བྱུང་ཞིནམ་ལས་ རྒ་ཕན་ཅིག་གིས་ ཕྱིན་ཆད་འདི་བཟུམ་ གཅིག་མཚུངས་ཀྱི་གཞོན་སྐྱེན་ནམ་ གཞོན་འཚེ་བཀག་ཐབས་བསྒྲིག་པའི་སྐུབ་ཉེད་དེ་ ཅི་མའི་ གཞོན་སྐྱེན་ནམ་ གཞོན་འཚེ་འཐབ་པའི་སྐོར་ རྒ་ཕན་དེ་ལུ་ ཅི་ཤ་འཁྱི་ཡོད་པ་སྟེ་སྟོན་ནིའི་དོན་ ལུ་ངོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

Settlement

30. Evidence about failed attempts to resolve a legal proceeding, all non accepted offers of settlement and statements made during negotiations are not admissible in a legal proceeding.

Evidence taken in another legal proceeding

31. The evidence given in one legal proceeding upon the issues raised in that proceeding may be relevant and be taken into consideration in another legal proceeding in which the same issues arise.

Exclusion of relevant evidence

32. Although relevant, evidence may be excluded if:

(a) Its probative value is substantially outweighed by the danger of unfair prejudice;

(b) It could cause undue confusion of the issues;

(c) It could mislead the Court;

(d) It could cause undue delay or a waste of time; or

(e) It is cumulative.

33. No person's identification shall be revealed, if the person is the source of evidence or a witness to the issue and the Court believes that his identification needs to be protected.

CHAPTER 4 (PHYSICAL AND DOCUMENTARY EVIDENCE)

Physical evidence

34. Where there is physical evidence produced before the Court, other evidence shall not be admitted unless there is substantive and reasonable ground for such physical evidence to be untrue and irrelevant.

Valid written agreement

35. A written agreement shall be valid, if it is:

འདུམ་འགྲིག།

༣༠ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ཅིག་ནང་ ཐག་གཅད་མ་ཚུགས་པ་དང་ འདུམ་འགྲིག་ལུ་འཁོན་མ་འཆམ་པ་ དེ་ཁར་ འཁོན་འགྲིག་སྐབས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ཚུ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ཞིག་ནང་ངོས་ལེན་ཅན་འབད་བརྩི་ནི་མེད།

ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་གཞན་ནང་ལེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད།

༣༡ རྩོད་བཤེར་ཅིག་ནང་ གསལ་ཞུ་འབད་བའི་རྩོད་ཉོག་ལུ་བརྟེན་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་དེ་ཁར་ ཕུལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ དངོས་འབྲེལ་ཅན་བརྩི་རུང་བ་དང་ རྩོད་ཉོག་གཅིག་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་གཞན་ཅིག་ནང་ སྒྲུབ་བྱེད་འབད་བརྩི་འཇོག་འབད་ཆོག།

དངོས་འབྲེལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་བརྩི་མེད།

༣༢ དངོས་འབྲེལ་ཅན་ཞིན་རུང་ སྒྲུབ་བྱེད་འབད་བརྩི་ནི་མེད་མི་འདི་ཡང་།

ཀ༡ ཁྱད་ཆོས་ཡོད་སྲིད་རུང་ ཧ་ཅང་གིས་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་གནོད་ཉེན་ཡོད་པ་ ཡང་ན།

ཁ༡ རྩོད་ཉོག་དེ་ལུ་ མི་འོས་པའི་མགུ་འཐོམས་བཟོ་བ།

ག༡ ཁྲིམས་འདུན་ནོར་འཁྲུལ་ཤོར་སྲིད་པ།

ང༡ མི་འོས་པའི་ཡུན་འགྱངས་སམ་ དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་གཏང་བ།

ཅ༡ དགོས་མེད་ཁ་སྐོང་གི་རིགས།

༣༣ གལ་སྲིད་ མི་ངོ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འབྱུང་སའམ་ རྩོད་ཉོག་དེའི་དཔང་པོ་ཞིནམ་དང་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལུ་ མི་ངོ་དེའི་ངོས་འཛིན་ཉེན་སྲུང་འབད་དགོཔ་སྤེ་འཆར་ཚེ་ མི་དེའི་ངོས་འཛིན་བརྗོད་ནི་མེད།

ལེའུ་བཞི་པ། (དངོས་པོ་དང་ཡིག་ཆའི་སྒྲུབ་བྱེད།)

དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད།

༣༤ དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་སར་ཕུལ་ཏེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དངོས་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ ངེས་བདེན་དང་དངོས་འབྲེལ་མེདཔ་སྤེ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་དོན་དངོས་འབྱུང་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ངོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱ།

༣༥ ཡིག་ཐོག་གི་གན་རྒྱ་ཅིག་ ཆ་གནས་ཡོདཔ་སྤེ་བརྩི་ནི་འདི་ཡང་།

(a) Made in the presence of one witness of each party;

(b) Signed by all parties or another person duly empowered by a legally binding writing in that behalf; and

(c) Legally executed with a legal stamp.

Invalid written agreement

36. A written agreement shall not be valid, if it:

(a) Has an erased word;

(b) Has an alteration which is not counter-signed by the parties executing the agreement;

(c) Has a defective seal or signature;

(d) Does not have the proper legal stamp;

(e) Is entered into while a party was mentally unsound;

(f) Is entered into while a party was under duress;

(g) Is entered into by a party, who is a child;

(h) Is objected to by any party in a Court within 10 days;

(i) Is in breach of law;

(j) Is executed to conceal an illegal act; or

(k) Does not conform to any of the requirements for a valid written agreement as set forth in this Evidence Act.

Revision of a written agreement

37. A revision to a written agreement shall be valid, when it fulfills the requirements for a valid written agreement as set forth in this Evidence Act.

38. If there is more than one written agreement executed between the same parties regarding the same subject matter then the last agreement shall be the valid written agreement.

(ཀ) རྩ་ཕན་སོ་སོའི་དཔང་པོ་འཛོམས་པོགཏོས་པ་དང་།

(ཁ) རྩ་ཕན་ཆ་མཉམ་ ཡང་ན་ དེ་ཚུ་གི་ཁོངས་ལས་ ཁྲིམས་དང་མཐུན་པར་ཡིག་པོགཏོ་རྩ་ཕན་གྱི་ཁྲིམས་དབང་ལྡན་པའི་མི་ངོ་གཞན་གྱིས་ལག་རྩེས་བཀོད་པ།

(ག) ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་རྒྱས་ཡོད་པ།

ཆ་གནས་མེད་པའི་ཡིག་པོགཏོ་རྒྱ།

༡༨ ཡིག་པོགཏོ་གི་གནས་རྒྱ་དེ་ ཆ་གནས་མེད་པ་སྟེ་བཙུ་ནི་འདི་ཡང་།

(ཀ) ཆོག་ལུ་ བྱིས་བསུབ་འབད་བ་ ཡང་།

(ཁ) གནས་རྒྱ་བཏོས་པའི་རྩ་ཕན་ཚུ་གིས་ རྒྱབ་སྟོན་གྱི་ལག་རྩེས་མེད་པའི་སོང་བཅོས་ཡོད་པ།

(ག) ཐེའུ་ ཡང་ན་ལག་རྩེས་ལུ་སྐྱོན་ཡོད་པ།

(ང) ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཁྲིམས་རྒྱས་མེད་པ།

(ཅ) རྩ་ཕན་སུ་ཞིག་དྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པའི་སྐབས་ལུ་བཙོ་བ།

(ཆ) རྩ་ཕན་བཙན་དབང་ཐོག་ལུ་བཙོ་བ།

(ཇ) བཙོ་མི་རྩ་ཕན་ ལོ་ན་མ་སྨིན་པ།

(ཉ) རྩ་ཕན་གྱིས་ ཉེན་གྲངས་བཆུ་ཐམ་གྱི་ནང་འགོད་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་དཀག་ཆ་ཞུ་བ།

(ཏ) ཁྲིམས་དང་འཁལ་བ་ཞིན་པ།

(ཐ) ཁྲིམས་འཁལ་གྱི་བྱ་བ་སྤྱ་གསང་འབད་ནི་དོན་ལུ་བཙོ་བ།

(ད) སྐྱབ་ཆེད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་བསྟུན་ ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་པོགཏོ་གནས་རྒྱའི་དགོས་མཁོ་གང་རུང་ཅིག་དང་མ་འཁྲིལ་བ།

ཡིག་པོགཏོ་རྒྱའི་བསྒྲུར་ཞིབ།

༡༧ གལ་སྲིད་ སྐྱབ་ཆེད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་བསྟུན་ ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་པོགཏོ་གནས་རྒྱའི་དགོས་མཁོ་ཚུ་སྐྱབ་པ་ཅིན་ ཡིག་པོགཏོ་གི་གནས་རྒྱའི་བསྒྲུར་ཞིབ་ལུ་ཆ་གནས་ཡོད།

༡༨ གལ་སྲིད་ རྩོད་དོན་གཅིག་མཚུངས་ལུ་བརྟེན་པའི་རྩ་ཕན་གཅིག་པའི་བར་ན་ གཅིག་གམ་དེ་ལས་མང་བའི་ ཡིག་པོགཏོ་གནས་རྒྱ་རེ་ཡོད་ཚོ་ ཤུལ་མའི་གནས་རྒྱ་དེ་ ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་པོགཏོ་གནས་རྒྱ་འབད་བཙུ་དགོ།

39. If there is more than one written agreement between the different parties regarding the same subject matter then the prior agreement by date signed by the parties shall be the valid written agreement.

Extrinsic evidence

40. Extrinsic evidence to show the meaning of a document shall not be admitted, except, when a party demonstrates that the language in the document is ambiguous.

Oral evidence as to the contents of a document

41. Oral evidence as to the contents of a document that is or could be produced in Court is not admissible unless and until the party proposing to prove the contents shows that the genuineness of the document is in question and the Court that oral evidence about the content of the document is not unduly prejudicial to a party and is in the interest of justice.

Duplicate documents

42. A duplicate document is admissible to the same extent as an original unless:

(a) A genuine question is raised as to the authenticity of the original; or

(b) Under the circumstances, it would be unfair and prejudicial to a party to admit the duplicate in lieu of the original.

Electronic documents

43. An electronic document, including an electronic signature, is admissible to the same extent as a non-electronic document unless a genuine question is raised as to the security or integrity of the electronic document system by or in which the electronic document or electronic signature was recorded or stored.

Signatures on official documents

44. No proof shall be required of the handwriting or signature of an official on an official document.

༣༨ གལ་སྲིད་ རྩོད་དོན་གཅིག་མཚུངས་ལུ་བརྟེན་པའི་རྩ་ཕན་སོ་སོའི་བར་ན་ གཅིག་ལས་ལྷག་པའི་ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱ་རེ་ཡོད་ཚེ་ རྩ་ཕན་གྱི་ལག་རྗེས་དང་ཟླ་ཚེས་ཅན་མའི་སྔོན་ཐོག་གན་རྒྱ་དེ་ལུ་ ཆ་གནས་ཅན་གྱི་ཡིག་ཐོག་གན་རྒྱ་འབད་བརྩི་དགོ།

ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད།

༤༠ རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་ ཡིག་ཆའི་ནང་གསལ་གྱི་སྐད་ཡིག་འཁྲུལ་གཞི་ཅན་འབད་སྟོན་ན་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ ཡིག་ཆའི་དོན་དག་སྟོན་ནིའི་དོན་ལུ་ ཕྱི་རོལ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་ངོས་ལེན་མེད།

ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་སྐོར་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད།

༤༡ ཡིག་ཆ་སྟོན་པའི་ནང་དོན་ལུ་ དྲང་བདེན་ཡིན་མིན་གྱི་དྲི་བ་རེ་འབྱུང་ཚེ་ མངོན་རྟགས་འབད་གྲུབ་ནིའི་དོན་ལས་ རྩ་ཕན་གྱིས་ཞུ་བ་དང་ ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་སྐོར་ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་གཏན་འཁེལ་སྐབས་སུ་ རྩ་ཕན་སུ་ཞིག་ལུ་མ་འོས་པའི་གནོད་ཉེན་མེདཔ་དང་ དྲང་ཁྲིམས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་ཞིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་སྟོན་པའམ་ སྟོན་སྲིད་པའི་ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལུ་ ངོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

ཡིག་ཆའི་འདྲ་བཤུས།

༤༢ ཡིག་ཆའི་འདྲ་བཤུས་འདི་ ངོ་མ་དང་དབྱེ་བ་མེད་པར་ངོས་ལེན་འབད་དགོཔ་ཞིན་རུང་ གཤམ་དོན་འཐོན་པ་ཅིན་ངོས་ལེན་མེདཔ།

ཀ༽ ངོ་མའི་ཁུངས་ལྡན་ལུ་ དྲང་བདེན་གྱི་དྲི་བ་བཀོད་པ་ ཡང་ན།

ཁ༽ སྐབས་དོན་ནང་ རྩ་ཕན་ལུ་འདྲ་བཤུས་དེ་ ངོ་མ་བཟུམ་སྤེ་ངོས་ལེན་འབད་བ་ཅིན་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་གནོད་ཉེན་འབྱུང་བ།

འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆ།

༤༣ འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆའི་རིམ་ལུགས་ཆ་ཚང་གི་སྲུང་སྐྱོབ་ ཡང་ན་ འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་དང་ འཕྲུལ་རིག་གི་ལག་རྗེས་གང་རུང་ཅིག་ལུ་འཛིན་ཐོ་དང་ གསོག་འཇོག་ དྲང་བདེན་གྱི་དྲི་བ་བཀོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་རྩིས་པའི་འཕྲུལ་རིག་གི་ལག་རྗེས་དེ་ འཕྲུལ་རིག་གི་ཡིག་ཆ་མིན་པའི་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་དབྱེ་བ་མེད་པར་ངོས་ལེན་ཡོད།

ཡིག་ཚང་གི་ཡིག་ཆ་གུར་ལག་རྗེས།

༤༤ ཡིག་ཚང་གི་ཡིག་ཆའི་གུར་ འགོ་འཛིན་གྱི་ལག་བྲིས་ ཡང་ན་ ལག་རྗེས་དེ་ལུ་མངོན་རྟགས་སྟོན་དགོཔ་མེད།

Content of official records

45. The contents of an official record, including data compilations in any form, if otherwise admissible, may be proved by a copy certified as correct.

CHAPTER 5 (ORAL EVIDENCE)

Non-expert witnesses

46. Oral evidence from non-expert witness shall be based on personal knowledge, if it is:

(a) A fact which could be seen, it shall be the evidence of the witness, who says he saw it;

(b) A fact which could be heard, it shall be the evidence of the witness, who says he heard it;

(c) A fact which could be perceived by any sense or in any other manner, it shall be the evidence of the witness, who says he perceived it by that sense or in that manner; or

(d) An opinion or the grounds on which that opinion is held, it shall be the evidence of the person, who holds that opinion on those grounds provided that the opinions of experts expressed in any treatise commonly offered for sale, and the grounds on which such opinions are held, may be proved by the production of such treatises, if the author is dead**,** cannot be found, has become incapable of giving evidence or cannot be called as a witness without an amount of delay or expense that the Court regards as unreasonable.

ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོའི་ནང་དོན།

༩༥ ལས་གཞི་ཕྱོགས་སྒྲིག་འབད་ཚུལ་གང་ཞིག་རྩིས་པའི་ ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོའི་ནང་དོན་ཚུ་གལ་སྲིད་ངོས་ལེན་ཅན་ཡིན་པ་ཅིན་ འདྲ་བཤུས་ ཡང་ན་ ཡང་དག་གི་ཐོག་ལས་མངོན་རྟགས་འགྲུབ་ཆོག།

ལེའུ་ལྔ་པ། (ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད།)

མཁས་མཆོག་མིན་པའི་དབང་པོ།

༩༦ མཁས་མཆོག་མིན་པའི་དབང་པོ་ལས་ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འདི་ རང་སོའི་ཤེས་བྱ་ལུ་གཞི་བཞག་དགོཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད།

ཀ༡ མཐོང་སྲིད་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ དཔང་པོ་ཅིག་གིས་མཐོང་ཡི་ཟེར་སླབ་པ་ཅིན་ཁོ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་ ཡང་ན།

ཁ༡ གོ་སྲིད་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ དཔང་པོ་ཅིག་གིས་གོ་ཡི་ཟེར་སླབ་པ་ཅིན་ ཁོ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།

ག༡ དཔང་པོ་གིས་ཚོར་བ་ ཡང་ན་རྣམ་གཞག་གཞན་གང་ཞིག་གིས་རྟོགས་སྲིད་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ དཔང་པོ་ཅིག་གིས་ དཔང་པོ་དེ་གིས་ཚོར་བའམ་རྣམ་གཞག་གཞན་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལས་ཤེས་ཅི་ཟེར་སླབ་པ་ཅིན་ ཁོ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།

ང་༡ བསམ་འཆར་ ཡང་ན་ གཞི་གནད་གང་རུང་ཅིག་ལུ་བརྟེན་པའི་བསམ་འཆར་ མི་ཅིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འབད་བརྩི་ནིའི་ཐད་ སུ་ཞིག་གི་བསམ་འཆར་ཡང་ན་ གཞི་གནད་གང་རུང་ཅིག་ལུ་བརྟེན་པ་ཡིན་རུང་ ཆེད་རྩོམ་གང་ཞིག་ནང་ མཁས་མཆོག་བསམ་འཆར་ཆེད་དུ་བརྗོད་མི་དེ་ དུས་རྒྱུན་དུ་བཙོང་བ་དང་ བསམ་འཆར་གྱི་གཞི་གནད་དེ་བཟུམ་མའི་ཆེད་རྩོམ་བཏོན་ཏེ་མངོན་རྟགས་འབད་འགྲུབ་ཆོགཔ་དང་ གལ་སྲིད་རྩོམ་བྲིས་པ་ཚེ་ལས་འདས་པ་ ཡང་ན་ འཚོལ་མ་ཐོབ་པ་ སྒྲུབ་བྱེད་བྱིན་ནིའི་ལྷོགས་གྲུབ་མེདཔ་ཐལ་བ་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་ཡུན་འགྱངས་སམ་ ཟད་དངུལ་མེད་པར་ དཔང་པོ་འབད་འབོ་མ་ཚུགས་པའི་སྐོར་འཆར་བ་ཅིན་ མི་དེ་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན།

47. If oral evidence refers to the existence or consideration of a document or physical thing, the Court may, if it thinks fit, require the production of such document or material thing to the Court for inspection by the Court and the parties.

Expert witnesses

48. If scientific, technical or other specialized knowledge will assist the Court to assess the evidence or a fact in issue, a witness, who is qualified as an expert in skill, knowledge, experience, training or education may testify as an expert witness when required by the Court.

Number of witnesses

49. No particular number of witnesses shall be required to give oral evidence in a legal proceeding.

Competency of witnesses

50. All persons shall be deemed competent to give oral evidence in a legal proceeding unless the Court determines that they are unable to understand the questions put to them or give rational answers to questions.

51. If a witness has difficulty communicating by reason of a physical or mental disability, the Court may order that the witness give oral evidence by any mean that enables the evidence to be intelligible.

52. A witness, who is unable to speak, may give evidence in any other intelligible manner, such as by writing or by signs, but such writing shall be written and the signs shall be made in open Court, unless that part of the legal proceeding is held "in camera". Evidence so given shall be deemed to be oral evidence.

༩༧ གལ་སྲིད་ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་དེའི་ཡིག་ཆའམ་ དངོས་པོའི་ཆ་ཤས་ཡོད་མེད་ ཡང་ན་ ཞིབ་བལྟས་ལུ་འབྲེལ་སྦྱོར་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དགོངས་བཞེད་ལྟར་ཁྲིམས་འདུན་དང་རྩ་ཕན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་དོན་ལུ་དགོས་མཁོ་འཐོན་པ་ཅིན་ ཡིག་ཆའམ་དངོས་པོའི་ཆ་ཤས་བཏོན་བཅུག་ཆོག།

མཁས་མཆོག་དཔང་པོ།

༩༨ གལ་སྲིད་ ཚན་རིག་ ཡང་ན་ཁྱད་རིག་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཤེས་བྱ་གཞན་གྱིས་ཁྲིམས་འདུན་ལུ་སྒྲུབ་བྱེད་དམ་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ཤེས་རྟོགས་ལུ་དཔུང་གྲོགས་འབྱུང་པ་ཅིན་ ལག་རྩལ་ ཡང་ན་ཤེས་བྱ་ གོམས་འདྲིས་ སྦྱོང་བརྡར་ ཤེས་རིག་བཅས་ལུ་ མཁས་ཡོན་ལྡན་པའི་དཔང་པོ་ཅིག་གིས་ མཁས་མཆོག་དཔང་པོ་འབད་བདེན་ཁུངས་བརྗོད་ཆོག།

དཔང་པོའི་གྲངས་ཚད།

༩༩ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱིན་ནི་ལུ་ དཔང་པོའི་གྲངས་ཚད་འཛིན་དགོཔ་མེད།

དཔང་པོའི་ལྷོགས་གྲུབ།

༥༠ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ལུ་ མི་ངོ་ག་ཞིན་རུང་ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བྱིན་ནི་ལྷོགས་གྲུབ་ཡོདཔ་སྦེ་བརྩི་ནི་ཞིན་རུང་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དེ་ཚུ་ལུ་བཀོད་པའི་དྲི་བ་ལུ་ ཤེས་རྟོགས་མེད་པའམ་ དྲི་བ་དེ་ལུ་ ལན་འདེབས་མ་ཚུགས་པའི་གཏན་འཁེལ་གྲུབ་པ་ཅིན་བརྩི་འཇོག་མེད།

༥༡ གལ་སྲིད་ དཔང་པོ་ཞིག་ལུ་ གཟུགས་ ཡང་ན་དྲན་ཤེས་བརྟན་པོ་མེདཔ་ལས་བརྟེན་བརྒྱུད་འབྲེལ་ལུ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ དོན་ལྡན་འགྱུར་ཆེད་དུ་ དཔང་པོ་དེ་གིས་ ཚོགས་མེད་རྟོགས་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལས་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ནིའི་བཀའ་རྒྱ་གནང་ཆོག།

༥༢ ཁ་སླབ་མ་ཚུགས་པའི་དཔང་པོ་ཅིག་གིས་ ཡིག་ཐོག་གམ་ལག་བརྡ་བཅས་ཀྱིས་ཚོགས་མེད་རྟོགས་ཚུགས་པའི་ཐབས་ལམ་གཞན་གང་ཞིག་གི་ཐོག་ལས་ཕུལ་ཆོགཔ་ཞིན་རུང་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ ཀུན་མཐོང་མིན་པའི་སྙན་གསན་མཛད་དགོཔ་འཐོན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་དེ་ལུགས་ཀྱི་འབྲི་དགོཔ་དང་ ལག་བརྡ་ཚུ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀུན་མཐོང་སྙན་གསན་སྐབས་ལུ་འབད་དགོ། དེ་བཟུམ་ཕུལ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་འབད་བརྩི་དགོ།

Child witness

53. At every stage in a legal proceeding, a child shall testify only in the presence of the child's parent or guardian except when:

(a) Court is satisfied that the child is intelligent enough to understand and answer the question; and

(b) The child's parent or guardian is unavailable and there exists good cause for their absence.

Drangpon as witness

54. No Drangpon shall testify in relation to any case adjudicated by him.

Accomplice witness

55. The Court may permit any person, who was connected with the crime at issue in the legal proceeding to give oral evidence but that accomplice has the right to refuse to give oral evidence on the grounds that doing so may implicate him in the crime.

Hostile witness

56. If the witness gives testimony that is adverse to the party questioning the witness or acts in a manner that is adverse to that party, then the party may ask the Court's permission to treat the witness as hostile.

Spouse as witness

57. The husband or wife of any party to the legal proceeding is competent as a witness, except that husband or the wife shall not be required to give evidence about the privileged communications.

དཔང་པོ་བྱིས་པ།

༤༣ གཡག་དོན་གྱི་འཚེལ་གནད་སྐབས་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་གྱི་རིམ་པ་གཅི་ནང་ཙིན་རྟུང་ བྱིས་པ་ཅི་གི་གི་ཚ་མ་ ཡང་ན་ འཚོ་འཛིན་ཡོད་པ་དཀྲུམ་ཅིག་ བདེན་ཁུངས་བརྗོད་དགོས།

ཀ) བྱིས་པ་དེ་གིས་དྲི་བ་ཉ་ཚོ་ཚུགས་པའི་ཁར་ ལན་འདེབས་ཚུགས་པའི་རིགས་པ་རྩལ་བཀྲ་ཡོད་ལུགས་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ གྱི་རིས་ཤེས་འདྲོངས་པ་དང་།

ཁ) བྱིས་པའི་ཚ་མ་ ཡང་ན་འཚོ་འཛིན་གཉེར་མ་ཚུགསཔ་དང་ དེ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡང་དག་ཡོད་པ།

དྲང་དཔོན་དཔང་པོ།

༤༤ དྲང་དཔོན་གཅིས་ཨེན་རྟུང་ རང་གིས་འདུམ་དཔྱད་གྲུབ་པའི་རྩོད་གཞི་གང་ཞེག་དང་འབྲེལ་བདེན་ཁུངས་བརྗོད་ནི་མེད།

ཉེས་འབྲེལ་དཔང་པོ།

༤༥ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་པའི་ཉེས་ལས་ཀྱི་རྩོད་ཉོག་དང་འབྲེལ་བའི་མི་ངོ་གཅིག་གི་སྐྱབ་ཆེད་བྱིན་ཆོག་པའི་གནང་བ་གློག་ཆོག་རྟུང་ ཉེས་ལས་ནང་ཚུན་ནི་ཨ་དེ་གིས་དགེ་ཐོག་ཏུ་བརྩི་ ཉེས་འབྲེལ་པ་དེ་གིས་དགེ་ཐོག་སྐྱབ་ཆེད་ཕུལ་མ་དགོ་པའི་ཐོབ་དབང་ཡོད།

ལོག་སྤྱོར་དཔང་པོ།

༤༦ གལ་སྲིད་ དཔང་པོས་བྱིན་པའི་བདེན་ཁུངས་དེ་གིས་ དཔང་པོ་དེ་ལུ་དྲི་བ་བཀོད་མི་རུ་ཁག་ལུ་ ལྷག་ཆོད་ཡང་ན་ རུ་ཁག་ལུ་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྤྲོན་པ་ཅིན་ རུ་ཁག་དེ་གིས་ དཔང་པོ་དེ་ལོག་སྤྱོར་ཅན་ཞེན་སྤེ་བརྩེ་དགོ་པའི་གནང་བ་ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཞུ་ཆོག།

བཟའ་ཟླ་དཔང་པོ།

༤༧ ཁེ་དབང་གི་བརྒྱུད་འཚེལ་གཅིའི་སྐོར་ལས་ཞེན་རྟུང་ རྒྱལ་ ཡང་ན་ ཞམ་སྒྲའི་སྐྱབ་ཆེད་ཕུལ་ནི་མེད་རྟུང་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་མི་རུ་ཁག་རྒྱ་བཞམ་ཞམ་སྒྲ་གཞེན་རྟུང་ དཔང་པོ་འབད་ཆོག།

Demeanour of a witness

58. When the Court has recorded the evidence of a witness, the Court may also record such remarks about the demeanour of such witness while under examination that the Court may find material.

Refreshing a witness's memory

59. If the memory of a witness is refreshed by a document, then the adverse party may cross-examine the witness upon that document.

Impeachment of a witness

60. A witness shall not be impeached by evidence of bad character except, when the evidence of bad character relates to the person's truthful or untruthful character and such character has been put in issue.

Impeachment of a witness by a prior inconsistent statement

61. Where a party alleges that a witness had made a statement orally, in writing, or recorded on audio tape or video tape that is inconsistent with the witness's present statement, the Court may grant leave to the parties to cross-examine the witness using the prior inconsistent statement.

62. If the witness does not admit that the witness has made the prior inconsistent statement, the cross-examiner is not to adduce evidence of the prior inconsistent statement unless and until the cross-examiner:

(a) Informs the witness of the circumstances surrounding the making of the prior inconsistent statement to enable the witness to identify or remember the prior inconsistent statement;

(b) Shows the witness the prior inconsistent statement or plays the recording of the prior inconsistent statement to the witness; and

དཔང་པོའི་བྱ་སྤྱོད།

༥༨ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ དཔང་པོའི་སྒྲུབ་བྱེད་འཛིན་ཐོ་བཀོད་ཞིནམ་ལས་དབྱེ་བཤེར་འོག་ལུ་ཡོད་པའི་དཔང་པོ་དེའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་གྲུབ་ཆ་འབད་འཆར་བ་ཅིན་ དེ་ལུགས་ཀྱི་དྲན་གསོ་ཡང་དྲན་ཐོའི་ནང་བཀོད་ཆོག།

དཔང་པོའི་དྲན་པ་ཡང་བཤེར།

༥༩ གལ་སྲིད་ དཔང་པོའི་དྲན་པ་དེ་ ཡིག་ཆའི་ཐོག་ལས་དྲན་པ་ཡར་བཤེར་འབད་འབདཔ་ཞིན་པ་ཅིན་ ཡིག་ཆ་དེའི་སྐོར་ལས་ ལྟག་ཆོད་རྩ་ཕན་གྱིས་ དཔང་པོ་དེ་དང་གདོང་བཤེར་འབད་ཆོག།

དཔང་པོ་ཆ་མེད།

༦༠ དཔང་པོའི་སྤྱོད་ལམ་ངན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ལུ་ཆ་མེད་གཏང་ནི་མེདཔ་ཞིན་རུང་ སྤྱོད་ལམ་ངན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ མི་དེའི་སྤྱོད་ལམ་བདེན་རྫུན་གང་ཡིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཁར་ དེ་བཟུམ་མའི་སྤྱོད་ལམ་སྐོར་ རྩོད་ཉོག་ནང་བཙུགས་ཡོད་པ་ཅིན་ ཆ་མེད་གཏང་ཆོག།

སྐབས་འབབ་དང་མ་མཐུན་པའི་ཉེ་མའི་བརྗོད་དོན་ཐོག་ལས་ དཔང་པོ་ཆ་མེད།

༦༡ དུས་སྐབས་གཞན་ཅིག་ནང་ ངག་ཐོག་ ཡང་ན་ཡིག་ཐོག་ སྒྲ་འཛིན་འཁོར་ལོའམ་གློག་བརྙན་ཐོག་ལས་ དཔང་པོ་གིས་བཟོ་བའི་བརྗོད་དོན་ལུ་ རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་སྐབས་བབ་དང་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་སྐོར་ དཔང་པོ་དེ་ལུ་ཉེས་བརྗོད་བཀོད་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཉེ་མ་དང་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་ཐོག་ལུ་ དཔང་པོ་གདོང་བཤེར་རྒྱབ་ནིའི་གནང་བ་ རྩ་ཕན་ལུ་གནང་ཆོག།

༦༢ གལ་སྲིད་དཔང་པོ་དེ་གིས་ ཉེ་མ་དང་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་བཟོ་བ་ཡོད་ལུགས་ངོས་ལེན་མ་འབད་བ་ཅིན་ གདོང་བཤེར་རྒྱབ་མི་ཅིག་གི་ ཉེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་དེ་ སྒྲུབ་བྱེད་འབད་དག་འབུད་མ་ཆོག་རུང་ གདོང་བཤེར་རྒྱབ་མི་དེ་གིས་གཤམ་དོན་གྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་སྟོན་ཆོག་པ།

ཀ༡ དཔང་པོ་དེ་གིས་ ཉེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་སྐོར་ ངོས་འཛིན་ ཡང་ན་དཔྱད་རིག་གཏང་ནི་དོན་ལུ་ ཉེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་དེའི་སྐབས་དོན་སྐོར་ དཔང་པོ་ལུ་བརྡ་དོན་སྤྲོད་པ་དང་།

ཁ༡ དཔང་པོ་དེ་ལུ་ ཉེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་སྟོན་པ་ ཡང་ན་ ཉེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྗོད་དོན་དེའི་སྒྲ་འཛིན་གཏང་བ།

(c) Draws the witness's attention to so much of the prior inconsistent statement as is inconsistent with the witness's present statement.

Impeachment of a witness by evidence of conviction of a crime

63. A witness other than the accused shall not be impeached by the evidence of conviction of a crime except when the crime of which the witness was convicted involved dishonesty or fraud.

Admissibility of evidence showing conviction of a defendant

64. Evidence showing that on another occasion the defendant has been convicted of a crime or committed a wrong or other act is not admissible except as relevant to show motive, opportunity, intent or plan in relation to the crime at issue in the legal proceeding.

Evidence of a victim's sexual behaviour in a sexual misconduct

65. In a sexual offence or any criminal or civil case in which sexual misconduct is at issue, evidence of a victim's past sexual behaviour or alleged sexual predisposition is not relevant except:

(a) If offered to show the victim's consent;

(b) If offered to show that a person other than the accused was the attacker or aggressor; or

(c) The victim puts past sexual behaviour or predisposition in issue.

Evidence of habit or routine

66. Evidence of the habit or routine practice of a person or a corporation is relevant to prove that the conduct of that person or corporation on a particular occasion was in conformity with the habit or routine practice.

གཅིག དཔང་པོའི་སྐབས་བབ་ཀྱི་བརྡོད་དོན་དེ་དང་ ཆེ་མའི་མ་མཐུན་པའི་བརྡོད་དོན་ཀྱི་ཁྲད་པར་ཞུགས་མི་ཚུ་ དཔང་པོ་དེ་ལུ་དྲན་གསལ་འབད་བ།

ཉེས་ལས་ཀྱི་ཁྱིམས་གཅོད་སྐྱབ་སྤྱི་སྐྱབ་ཞྭ་ཐོག་ དཔང་པོ་ཆ་མེད།

༤३ ཚུལ་མིན་སྤྱོད་པ་ ཡང་ན་གཡོ་ཐོལ་ཀྱི་ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་ཁྱིམས་གཅོད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཞྭ་ཐོག་ དཔང་པོ་ཞེག་ཆ་མེད་གཏང་ཆོག་རྐྱང་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་མིན་པའི་དཔང་པོ་དེ་ ཉེས་ལས་འཐབ་སྟེ་ཁྱིམས་གཅོད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཞྭ་ཐོག་ཆ་མེད་གཏང་ཆོག

རྩོད་ཟློར་ཁྱིམས་གཅོད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཞྭ་ངོས་ལེན།

४९ བསམ་གཞིག་ ཡང་ན་གོ་སྐབས་ ཆེད་དམིགས་ ཁྱིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་པའི་ཉེས་ལས་ཀྱི་རྩོད་ཉོག་དང་འབྲེལ་བའི་འཆར་གཞི་བཅས་ལུ་དངོས་འབྲེལ་སྤྱོན་ནི་དོན་ལུ་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཉེས་ཅན་ཀྱི་རྩོད་ཟློ་དེ་ དུས་སྐབས་གཞན་ཅིག་ནང་ ཉེས་ལས་སམ་ ལོག་སྤྱོད་ ཡང་ན་བྱ་བ་གཞན་གཅིག་འཐབ་སྟེ་ཁྱིམས་གཅོད་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་ཞྭ་ཐོག་ངོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

ཀུན་སྤྱོད་ངན་པའི་འཁྲིག་ཆགས་ནང་ ཉམས་རྒུད་པའི་འཁྲིག་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་ཞྭ།

४५ འཁྲིག་ཆགས་ཀྱི་གནོད་འགེལ་ ཡང་ན་ ཉེས་ཅན་ནམ་ ཞེ་རྩོད་གང་རུང་ཅིག་ནང་ ཀུན་སྤྱོད་ངན་པའི་འཁྲིག་སྤྱོད་འདི་ རྩོད་ཉོག་འབད་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉམས་རྒུད་པའི་ཆེ་མ་གི་ འཁྲིག་སྤྱོད་དང་ འཁྲིག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཡོན་འཛིན་པའི་ཉེས་བརྗོད་དེ་ དངོས་འབྲེལ་འབད་བརྩི་ནི་མེད་རུང་ གཤགས་དོན་ཀྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་བརྩི་ཆོག་པ།

གཅིག གལ་སྲིད་ ཉམས་རྒུད་པའི་གནང་བ་སྤྱོན་ནི་དོན་ལུ་ཕིན་པ་ ཡང་ན།

གཉིས་ གལ་སྲིད་ ཉེས་འཛུགས་ཅན་མིན་པའི་མི་གཞན་ཅིག་ ཉེས་འགེལ་པ་ཡང་ན་ ཉམ་འཛུལ་ཅན་འབད་སྤྱོན་ནི་དོན་ལུ་ཕིན་པ།

གསུམ་ ཉམས་རྒུད་པ་དེ་གིས་ ཆེ་མའི་འཁྲིག་སྤྱོད་དང་ འཁྲིག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་འདོད་ཡོན་འཛིན་མི་དེ་ རྩོད་ཉོག་ནང་བརྒྱགས་ཡོད་པ།

ཡང་ཞོར་རམ་ དུས་རྒྱུན་ཀྱི་སྐྱབ་ཞྭ།

४४ མི་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ ལས་འཛིན་ཀྱི་ཡང་ཞོར་རམ་ དུས་རྒྱུན་ལག་ལེན་ཀྱི་སྐྱབ་ཞྭ་འདི་ དུས་སྐབས་ཅིག་ནང་ མི་ངོ་ ཡང་ན་ལས་འཛིན་དེའི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་ རང་སོའི་ཡང་ཞོར་ ཡང་ན་དུས་རྒྱུན་ཀྱི་ལག་ལེན་དང་མཚུངས་པའི་མངོན་རྟགས་སྤྲོན་ནི་ལུ་དངོས་འབྲེལ་ཞིན།

CHAPTER 6 (QUESTIONING OF WITNESSES)

Role of the Court

67. The Court may question witnesses whether called by itself or by a party.

68. The Court shall exercise reasonable control over the mode and order of questioning of witnesses and presenting evidence so as to:
    (a) Make the questioning and presentation effective for the ascertainment of the truth;
    (b) Avoid needless consumption of time; and
    (c) Protect a witness from harassment or undue embarrassment.

69. The Court on its own or at the request of a party may call witnesses and all parties are entitled to cross-examine such witnesses.

Limitation of cross-examination

70. Cross-examination shall be limited to the subject matter of the direct examination and matters affecting the credibility of the witness. The Court may, in the exercise of discretion permit inquiry into additional matters.

Re-examination

71. The party, who has called a witness may question the witness again on re-examination after the cross-examination but the re-examination shall be limited to matters testified to on cross-examination.

Leading questions

72. Leading questions shall not be permitted on direct examination of a witness except as the Court determines is necessary to develop the witness's testimony or the Court has declared the witness hostile.

73. Leading questions are permitted on cross-examination.

ལེའུ་རྣམ་པ། (དཔང་པོ་ཚུ་ལུ་དེ་བཀོད།)

ཁྲིམས་འདུན་གྱི་མཛོད་གཞུག

༤༣ ཁྲིམས་འདུན་ ཡང་ན་རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་འབོ་མི་དཔང་པོ་ཅིག་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་དེ་བ་བཀོད་ཆོག

༤༤ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དཔང་པོ་ཚུ་ལུ་དེ་བ་བཀོད་ནི་དང་ སྐྱབ་རྒྱད་གཟིགས་འབྲལ་གྱི་རིམ་པ་དང་ ཕུལ་ཐངས་ཚུ་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་སྐྱེག་འཛིན་འབད་དགོ་པ་འདི་ཡང།

ཀ) དྲང་བདེན་རྟད་གཅོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ དེ་བ་ ཡང་ན་གཟིགས་འབྲལ་ཚུ་དོན་སྐྱིན་བཟོ་ནི་དང་།

ཁ) དུས་ཚོད་འཛོ་བརྒྱག་ལས་འཛེམ་ནི།

ག) དཔང་པོ་དེ་ སྡུག་ཁྱོང་ ཡང་ན་ འོས་མེད་ཀྱི་ངོ་ཚ་ལས་སྐྱོབ་ནི།

༤༥ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཞེད་དོན་ ཡང་ན་རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་གསལ་ཞུའི་ཐོག་ལས་དཔང་པོ་ཚུ་འབོ་ཆོགཔ་དང་ རྩ་ཕན་ཆ་མཉམ་གྱིས་ དཔང་པོ་དེ་ཚུ་གདོང་བཤེར་རྒྱབ་ནིའི་ཐོབ་རིམ་ཡོད།

གདོང་བཤེར་གྱི་ཚད་འཛིན།

༣༠ ཐད་ཀར་དབྱེ་བཤེར་གྱི་རྩོད་དོན་དང་ དཔང་པོའི་ཆ་བཞག་ལུ་གཏོད་པའི་གནད་དོན་རྒྱབ་ཅིག་ཡོད་ཚུན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་འབབ་ཁྱོས་ཀྱི་བསྟར་སྤྱོད་མཛད་པའི་སྐབས་གནད་དོན་ཁ་སྐོང་ལུ་འདྲི་རྩད་འབད་ཆོག་པའི་གནང་བ་འགྲོལ་ཆོག

ཡང་བསྐྱར་དབྱེ་བཤེར།

༣༡ དཔང་པོ་འབོ་མི་རྩ་ཕན་ཅིག་གིས་གདོང་བཤེར་རྒྱབ་ཞིན་མ་ལས་ ཡང་བསྐྱར་དབྱེ་བཤེར་ཀྱི་སྐབས་ལུ་ ད་རྩད་དཔང་པོ་ལུ་དྲི་བ་བཀོད་ཆོག་རྩད་ ཡང་བསྐྱར་དབྱེ་བཤེར་འདི་ གདོང་བཤེར་སྐབས་ལུ་བདེན་ཁྲངས་གསལ་བའི་གནད་དོན་རྒྱབ་གཅིག་ལུ་འབད་ཆོག

ལམ་འཛིན་གྱི་དྲི་བ།

༣༢ གལ་སྲིད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ དཔང་པོའི་བདེན་ཁྲངས་སྐྱབ་ནི་ལུ་མཁོ་བ་ ཡང་ན་ཁྲིམས་ལས་ དཔང་པོ་ཅིག་ལོག་སྤྱོད་ཅན་འབད་གཏན་འཁེལ་འབད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ དཔང་པོ་ལུ་ དབྱེ་བཤེར་ཐད་ཀར་འབད་ཐུབ་ལ་ ལམ་འཛིན་གྱི་དྲི་བ་བཀོད་མི་ཆོག

༣༣ ལམ་འཛིན་གྱི་དྲི་བ་དེ་ གདོང་བཤེར་སྐབས་ལུ་བཀོད་ཆོག

Improper questions

74. The Court may disallow a question put to a witness in direct examination, cross-examination or re-examination and inform the witness that the witness need not answer the question, if the question is:

(a) Misleading;

(b) Repetitive; or

(c) Unduly annoying, harassing, intimidating, offensive or oppressive

Exclusion of witnesses

75. The Court on its own or at the request of a party may order a witness to be excluded from the courtroom except a party witness.

CHAPTER 7 (HEARSAY)

Hearsay

76. Hearsay is an out of court statement made by a person who is not examined as a witness.

Oral statements that are not hearsay

77. The types of oral statements which are not hearsay, when a prior statement by the witness:

(a) Who is giving oral evidence and the prior statement is inconsistent with the statement made while giving oral evidence or was made in another legal proceeding or was written down in a document that is available for inspection by the Court and the parties;

(b) Giving oral evidence is consistent with a statement given by the witness while giving oral evidence and is offered to rebut an expressed or implied charge against the witness of fabrication or improper influence or motive; or

ཚུལ་མིན་གྱི་དྲི་བ།

༧༩ ཐད་ཀར་གྱི་དཔྱེ་བཤེར་ ཡང་ན་ གདོང་བཤེར་ ཡང་བསྐྱར་དཔྱེ་བཤེར་ནང་ཡོད་པའི་དཔང་པོ་ལུ་དྲི་བ་བཀོད་མི་དེ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་བཀག་ཆོག་པ་དང་ གཤམ་དོན་དང་འཐེལ་བའི་དྲི་བ་ཞིན་པ་ཅིན་ དཔང་པོ་དེ་ལུ་ དྲི་བ་དེའི་ཡན་འདེབས་ཤུལ་མ་དགོ་པའི་བར་དོན་འབད་དགོས།

ཀ) ནོར་འཁྲུལ་ཞོར་བཏུག་པ་ ཡང་ན།

ཁ) བསྐྱར་ཟློས་ཅན།

ག) འོས་ཚེད་ཀྱི་ཡིད་བསུན་བཏུག་པ་ ཡང་ན་ སྤྲུག་ཐོང་བཀལ་བ་ འཛིགས་བསྐུལ་འབད་བ་ འཁོན་ཚོག་ གཅུའ་གནོན་ཅན།

དཔང་པོ་ཕྱིར་བཏོན།

༧༤ རྩ་ཕན་གྱི་དཔང་པོ་ཞེན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་བཞེད་དོན་ ཡང་ན་རྩ་བོའི་ཞུ་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་ དཔང་པོ་ཅིག་ ཁྲིམས་ཁྲི་ནང་ལས་ཕྱིར་བཏོན་གཏང་ཆོག།

ལེའུ་བདུན་པ། (བརྒྱུད་གཏམ།)

བརྒྱུད་གཏམ།

༧༨ དཔང་པོ་འབད་དབྱེ་བཤེར་མ་འབད་བའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ཕྱི་ཁར་སྒེང་བའི་བརྗོད་དོན་འདི་བརྒྱུད་གཏམ་ཞེན།

བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པའི་དག་ཐོག་བརྗོད་དོན།

༧༧ གཤམ་དོན་གྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་ བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པའི་དག་ཐོག་གི་བརྗོད་དོན་འབད་བཙི་དགོས་འདི་ཡང་ རྐ་མར་བརྗོད་དོན་བཀོད་མི་དཔང་པོ་གིས།

ཀ) དག་ཐོག་གི་སྐྱབ་ཁྲིད་ཤུལ་བའི་སྐབས་དང་ རྐ་མའི་བརྗོད་དོན་དེ་ དག་ཐོག་གི་སྐྱབ་ཁྲིད་ཁྱིམ་པའི་སྐབས་ལུ་བཟོ་བའི་བརྗོད་དོན་ ཡང་ན་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་པའེ་གཞན་ཅིན་ཐད་གཙོ་བཅས་ ཁྲིམས་འདུན་དང་རྩ་ཕན་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་དོན་ལུ་བཀོད་པའི་ཡིག་ཚ་ཚུ་དང་མ་མཐུན་པ་ ཡང་ན།

ཁ) དག་ཐོག་གི་སྐྱབ་ཁྲིད་ཤུལ་མི་དེ་དང་ དག་ཐོག་གི་སྐྱབ་ཁྲིད་གཞན་ཤུལ་བའི་སྐབས་ལུ་བཟོ་བའི་བརྗོད་དོན་དེ་ཁར་ དཔང་པོའི་རྗུན་སྒྲིག་གམ་ ཚུལ་མིན་ཤན་ཞུགས་བསམ་གཞིག་བཅས་ལུ་ ཆེད་མངགས་གསལ་སྟོན་ ཡང་ན་ ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཉེས་འཇུགས་སྐོར་བརྡལ་ལན་ཤུལ་མི་དེ་དང་མཐུན་པ།

(c) Giving oral evidence is one of identification of a person made after seeing or perceiving the person.

Written statements that are not hearsay

78. The following types of written statements are not hearsay:

(a) Records of regularly conducted business activity made at or near the time of that activity by a person with knowledge of that activity and kept in the course of the regularly conducted business;

(b) Records maintained by the Government that are generally available to the public for inspection or sale;

(c) Entries in any public or official book, register or record made by a public servant in the regular course of official duties; or

(d) Published maps, charts, and plans offered for public sale and made under the authority of the Government.

Hearsay exceptions

79. Hearsay evidence is not admissible except with leave of the Court in considering whether:

(a) It would have been reasonable and practicable for the party by whom the evidence was introduced to have produced the maker of the original statement as a witness;

(b) The original statement was made contemporaneously with the occurrence or existence of the matters stated;

(c) The statement involves multiple hearsay; and

(d) Any person involved in the statement had any motive to conceal or misrepresent the matters involved in the statement.

ག༽ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་བའི་མི་ངོ་དེ་ མི་ཅིག་གིས་མཐོང་བ་ ཡང་ན་ཚོར་སྣང་བྱུང་ཞིནམ་ལས་ མི་ངོའི་ངོས་འཛིན་ཅིག་གྲུབ་པ།

བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པའི་ཡིག་ཐོག་བརྗོད་དོན།

༧༨ གཤམ་གསལ་གྱི་ཡིག་ཐོག་བརྗོད་དོན་ཚུ་ བརྒྱུད་གཏམ་མིན་པ།

ཀ༽ ལས་སྒོའི་ལས་དོན་ལུ་ཤེས་བྱ་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ལས་དོན་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཡང་ན་ དེའི་མཚམས་ལུ་ རྒྱུན་གྱི་ལས་སྒོ་འཐབ་པའི་འཛིན་ཐོ་བཟོ་བ་དང་ རྒྱུན་གྱི་ལས་སྒོ་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་བཞག་པའི་རིགས་ ཡང་ན།

ཁ༽ སྦྱིར་བཏང་ དམངས་ལུ་བརྟག་ཞིབ་ ཡང་ན་བཙོང་ནི་དོན་ལུ་གཞུང་གིས་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་སྟེ་ཡོད་པའི་འཛིན་ཐོའི་རིགས།

ག༽ མི་དམངས་ ཡང་ན་ གཞུང་འབྲེལ་གང་རུང་ཅིག་གི་དཔེ་དེབ་ ཡང་ན་ ཐོ་དེབ་འཛིན་ཐོའི་ནང་གི་ཐོ་ཡིག་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ ཡང་ན་ མི་དམངས་ལཱ་གཡོགཔ་གིས་དུས་རྒྱུན་ཡིག་ཚང་གི་འགན་ཁུར་འཐབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་འཛིན་ཐོ་བཀོད་པ།

ང་༽ གཞུང་གིས་ དབང་འཛིན་འོག་ལུ་བཟོ་བ་དང་ མི་དམངས་ལུ་བཙོངས་པའི་ཁྱབ་སྤེལ་གྱི་ས་ཁྲ་དང་ རེའུ་མིག་ འཆར་གཞིའི་རིགས།

བརྒྱུད་གཏམ་གྱི་ཐེ་མིན།

༧༩ གཤམ་དོན་ཞིབ་བལྟས་ཀྱི་དོན་ལུ་ཁྲིམས་འདུན་གྱི་གནང་བ་དང་བསྟུན་ཏེ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ བརྒྱུད་གཏམ་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ངོས་ལེན་མེདཔ།

ཀ༽ བརྗོད་དོན་ངོ་མ་བཀོད་མི་དེ་དཔང་པོ་འབད་བཏོན་ནིའི་དོན་ལུ་ རྒྱུ་མཚན་ཅན་དང་ སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་མི་རྩ་ཕན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་བཏུབ་མི་བཏུབ་དང་།

ཁ༽ བརྗོད་དོན་ངོ་མ་དེ་ གསལ་བརྗོད་གྲུབ་པའི་གནད་དོན་བྱུང་བའི་སྐབས་ལུ་ ཡང་ན་ ཡོད་མི་དང་དུས་མཉམ་འབད་བཟོ་བཟོཔ་ཨིན་པ།

ག༽ བརྗོད་དོན་དེ་ནང་ བརྒྱུད་གཏམ་མང་རབས་ཡོད་པ།

ང་༽ བརྗོད་དོན་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་མི་ངོ་ག་གིས་ཨིན་རུང་ བརྗོད་དོན་ནང་འབྲེལ་གཏོགས་ཡོད་པའི་གནད་དོན་སྤ་གསང་བཞག་པ་ ཡང་ན་ལོག་པར་བརྗོད་ནིའི་བསམ་གཞིག་ཡོད་པ།

CHAPTER 8 (ADMISSIONS)

Admissions

80. An admission is a statement, oral or documentary, made by a party, someone authorized by the party to speak on behalf of the party, an agent of the party or a co-conspirator, which suggests any inference as to any fact in issue or relevant fact.

Proof of admissions

81. Admissions are relevant and may be proved as against the person who makes them or the representative-in-interest, but they cannot be proved by or on behalf of the persons, who makes them or by the representative-in-interest, except in the following cases:

(a) When the admission is of such a nature that, if the person making the admission is dead, it would be relevant as between third persons;

(b) When the admission consists of a statement of the existence of any state of mind or body, relevant or in issue made on or about the time such state of mind or body existed, and is accompanied by conduct rendering its falsehood improbable; or

(c) If the admission is relevant otherwise than as an admission.

82. When evidence of an admission is adduced or taken, the Court shall consider that the admission was:

(a) Actually made;

(b) Made voluntarily;

(c) Not made in one's own favour or with ulterior motives;

(d) True and reliable; or

ལེའུ་བརྒྱད་པ། (ངོས་ལེན།)

ངོས་ལེན།

༢༠ ངོས་ལེན་འདི་ རྩ་ཕན་གྱི་ཁོངས་ལས་བཀོད་པའི་དབང་འཛིན་ཅན་ ཡང་ན་ རྩ་ཕན་གྱིས་ བཀོད་པ་ཡང་ན་ རྩ་ཕན་གྱི་ཁོངས་ལས་གླེང་ཆོག་པའི་དབང་འཛིན་ཅན་གྱི་མི་ངོ་གཞན་ རྩ་ཕན་ གྱི་ལས་ཚབ་ ལྷོག་གྲོས་མཉམ་འབྲེལ་པ་བཅས་ཀྱི་ངག་ཐོག་གམ་ཡིག་ཐོག་གི་བརྗོད་དོན་ཅིག་ རྩོད་ཉོག་གི་དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་ དངོས་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཁུངས་ཚུ་ལུ་ རྗེས་དཔག་གང་རུང་ཅིག་ སྟོན་མི་དེ་ངོས་ལེན་ཞིན།

ངོས་ལེན་གྱི་མངོན་རྟགས།

༢༡ ངོས་ལེན་དེ་ ངོས་ལེན་འབད་མི་ ཡང་ན་ ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་ངོ་ཚབ་ལུ་ དངོས་འབྲེལ་ཡོད་པ་མ་ ཚད་ མངོན་རྟགས་འབད་འགྲུབ་ཆོག་ དེ་འབདཔ་ད་ ངོས་ལེན་འབད་མིའམ་ ཁེ་ཕན་ཡོད་མི་ ཚུ་གིས་ རང་སོའམ་ དེ་ཚུའི་ངོ་ཚབ་འབད་ མངོན་རྟགས་གྲུབ་མ་ཆོགཔ་ཞིན་རུང་ གཤམ་ དོན་གྱི་འབྲེལ་གནད་སྐབས་འགྲུབ་ཆོག་པ།

ཀ༽ ངོས་ལེན་འདི་ནང་ ངོས་ལེན་འབད་བའི་མི་ངོ་དེ་ཚེ་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཚེ་ངོས་ལེན་ གྱི་གནས་ལུགས་ལས་བརྟེན་ གཞན་འབྲེལ་བར་ན་བཟུམ་ཅིག་གི་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ པ་ ཡང་ན།

ཁ༽ སེམས་སམ་ གཟུགས་ཀྱི་གནས་འབབ་ཡོད་པའི་བརྗོད་དོན་དེ་ དེ་བཟུམ་སྤེ་སེམས་ ཡང་ན་གཟུགས་ཀྱི་གནས་འབབ་ཡོད་པའི་སྐབས་སམ་ དུས་མཚམས་ལུ་བཟོ་བའི་ དངོས་འབྲེལ་ ཡང་ན་ རྩོད་ཉོག་དང་ འབྱུང་མི་སྲིད་པའི་རྫུན་ཞུགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ སྟོན་པའི་ངོས་ལེན་ཞིན་པ།

ག༽ གལ་སྲིད་ངོས་ལེན་འདི་ ངོས་ལེན་འབད་མིན་པ་དངོས་འབྲེལ་ཞིན་པ་ཅིན་མངོན་ རྟགས་འགྲུབ་ཆོག།

༢༢ ངོས་ལེན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དག་འབུད་འབད་བ་ ཡང་ན་ལེན་པའི་སྐབས་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ངོས་ ལེན་དེ་ལུ་ བརྩི་འཇོག་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༽ མངོན་སུམ་སྤེ་འབད་བ་ ཡང་ན།

ཁ༽ དང་བླངས་ཐོག་ལུ་འབད་བ།

ག༽ རང་སོའི་ཕན་གྲོགས་ ཡང་ན་ཞེ་ཕུགས་ཀྱི་བསམ་གཞིག་ཁོག་ལས་མ་འབད་བ།

ང་༽ ངེས་བདེན་ ཡང་ན་ ཆ་བཞག་ཚུགསཔ།

(e) Relevant to the content of the document.

Admission in civil cases, when relevant

83. No admission shall be relevant in civil cases, if it is made either upon an express condition that evidence of it is not to be given or under circumstances from which the Court can infer that the parties agreed together that evidence of which it should not be given.

CHAPTER 9 (CRIMINAL CONFESSIONS)

Criminal confession

84. Any statement, which is made at any time by a person charged with a crime stating or suggesting that the person committed the crime, shall be the confession of the person.

Validity of a confession

85. The Court shall not consider any confession to be valid unless the confession is proven to be:

(a) Made voluntarily;

(b) Given independently; and

(c) Made without duress, coercion, undue influence or inducement.

86. If the confession is made to the police officer or any other police official, it shall not be valid unless the confession is proven to be made, after the police officer or the police official had:

(a) Warned the person that anything he says can be used against him in a legal proceeding;

(b) Notified that he has a right to a Jabmi; and

(c) Informed that, if he cannot afford a Jabmi, the Government will provide him with a Jabmi.

ཅ༡ ཡིག་ཆའི་ནང་དོན་ལུ་ དངོས་འབྲེལ་ཅན།

ཞི་བའི་རྩོད་གཞི་ནང་ངོས་ལེན་གྱི་དངོས་འབྲེལ།

༢༣ ངོས་ལེན་དེ་ ཞི་བའི་རྩོད་གཞིའི་ནང་དངོས་འབྲེལ་མེདཔ་དེ་ཡང་ དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་མི་ཕུལ་ནི་ལུ་ གསལ་སྟོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཐོག་ལས་བཟོ་བ་ ཡང་ན་ སྒྲུབ་བྱེད་མི་ཕུལ་ནི་ལུ་རྩ་ཕན་ཁ་འཆམ་པའི་ སྐོར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ སྐབས་དོན་ལུ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རིགས།

ལེའུ་དགུ་པ། (ཉེས་ཅན་གྱི་ཁས་ལེན།)

ཉེས་ཅན་གྱི་ཁས་ལེན།

༢༩ ཉེས་ལས་ལུ་བརྟེན་པའི་ཉེས་འཛུགས་ཅན་གྱིས་ ནམ་ཞིག་ཨིན་རུང་ ཉེས་ལས་འཐབ་ལུགས་ གླེང་བ་ ཡང་ན་ བསམ་ཚུལ་བརྗོད་པའི་རྒྱས་བཤད་ག་ཅི་ཨིན་རུང་མི་ངོ་དེའི་ཁས་ལེན་འབད་ བརྩི་དགོ།

ཁས་ལེན་ཆ་གནས་ཡོད་མེད།

༢༥ ཁས་ལེན་གང་ཞིག་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཆ་གནས་ཡོདཔ་འབད་བརྩི་ནི་མེད་རུང་གཤམ་གསལ་ གྱི་མངོན་རྟགས་འགྲུབ་པ་ཅིན་བརྩི་དགོཔ།

ཀ༡ དང་བླངས་ཐོག་ལས་འབད་བ་དང་།

ཁ༡ རང་དབང་ཐོག་ལས་ཕུལ་བ།

ག༡ བཙན་དབང་ ཡང་ན་ བཙན་བསྐུལ་ འོས་མེད་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ རྒྱུད་བསྐུལ་བཅས་ ཀྱི་ཐོག་ལུ་ཕུལ་བ་མིན་པ།

༢༦ གལ་སྲིད་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ འགག་པའི་འགོ་འཛིན་གཞན་ལུ་ ཁས་ལེན་གྲུབ་ པ་ཡིན་ཚེ་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ནམ་ འགག་པའི་འགོ་འཛིན་གཞན་ག་གིས་ཨིན་རུང་ གཤམ་དོན་ལྟར་མ་གྲུབ་ཚེ་ བརྩི་འཇོག་མེདཔ།

ཀ༡ མི་ངོ་དེ་གིས་གང་སླབ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ ཁོ་རའི་རྒྱབ་འགལ་ལུ་ཉེན་བརྡ་ འབད་བ་དང་།

ཁ༡ ཁོ་ལུ་ རྒྱབ་མིའི་ཐོབ་དབང་ཡོད་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་འབད་བ།

ག༡ ཁོ་གིས་ རྒྱབ་མི་བཙུགས་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཁོ་ལུ་ གཞུང་ལས་རྒྱབ་མིའི་གོ་སྐབས་ གནང་ནིའི་བརྡ་འཕྲིན་འབད་བ།

Proceeding when there is a confession

87. A person, who confesses and a person to whom the confession was made, both shall be present at the legal proceeding in which the confession is at issue.

Confession to a police officer

88. A confession made to a police officer or other police official shall not be admissible without corroborating evidence of the validity of the confession.

89. When a person confesses to a police officer, the police officer must follow the procedure set forth in this Act.

Verification of a confession

90. The Court shall verify a confession in the presence of the person who confessed and the person to whom the confession is made.

Irrelevancy of a confession

91. A confession made by any person is irrelevant and inadmissible in a criminal proceeding, if the making of the confession appears to the Court to have been caused by any:

(a) Inducement;

(b) Threat;

(c) Promise;

(d) Intoxication; or

(e) Incompetence or incapability.

Retraction or denial of a confession

92. The Court shall proceed further, if a person:

(a) Had confessed and then denies the confession; or

(b) Has made counter-charges.

93. In instances where a confession is retracted or denied, the person shall be:

(a) Examined in the Court;

(b) Warned of the consequence of giving false information;

ཁས་ལེན་བྱུང་སྐབས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར།

༢༧ རྩོད་ཉོག་ནང་ཡོད་པའི་ཁས་ལེན་བརྗོད་པའི་མི་ངོ་དང་ དེར་འཁོད་མི་ངོ་གཉིས་ཆ་ར་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ཡོད་དགོཔ་ཨིན།

འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ལུ་ཁས་ལེན་འབད་བ།

༢༨ ཁས་ལེན་གྱི་ཆ་གནས་གྲུབ་པའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པར་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ ཡང་ན་ འགག་པའི་འགོ་འཛིན་གཞན་ལུ་བྱིན་པའི་ཁས་ལེན་དེ་ ངོས་ལེན་འབད་ནི་མེད།

༢༩ མི་ངོ་ཞིག་གིས་འགག་པའི་འགོ་དཔོན་ལུ་ཁས་ལེན་འབད་བའི་སྐབས་ འགག་པའི་འགོ་དཔོན་དེ་ གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་བཀོད་པའི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབད་དགོ།

ཁས་ལེན་གྱི་བརྟག་དཔྱད།

༣༠ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ ཁས་ལེན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་འདི་ ཁས་ལེན་འབད་ནི་དང་ དེར་འཁོད་མི་ངོ་ འཛོམས་ཐོག་ལུ་འབད་དགོ།

དངོས་འབྲེལ་མིན་པའི་ཁས་ལེན།

༣༡ ཉེས་ཅན་གྱི་རྩོད་བཤེར་ཅིག་ནང་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་བྱིན་པའི་ཁས་ལེན་འདི་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་ དགོངས་བཞེད་ལུ་ གཤམ་དོན་གྱི་འབྲེལ་གནད་ལས་བརྟེན་བྱུང་བ་ཡིན་ཚེ་ དངོས་འབྲེལ་དང་ ངོས་ལེན་མིན་པར་བརྩི་དགོཔ།

ཀ༡ རྒྱུད་བསྐུལ་ ཡང་ན།

ཁ༡ འཇིགས་བསྐུལ།

ག༡ ཁ་ཚིག།

ང་༡ ར་བཟི་བ།

ཅ༡ ལྟོགས་གྲུབ་དང་ འཇོན་ཐང་མེད་པ།

ཁས་ལེན་ཕྱིར་ལོག་གམ་ འཐད་སྒྲུབ་མེད་པ།

༣༢ ཁྲིམས་འདུན་ལས་འཕྲོ་མཐུད་མཛད་ནི་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ངོ་ཅིག་གིས།

ཀ༡ ཁས་ལེན་འབད་ཞིནམ་ལས་ ཁས་ལེན་འཐད་སྒྲུབ་མེད་པ་ ཡང་ན།

ཁ༡ ཉེས་འཛུགས་ལྟག་ཆོད་བརྗོད་པ།

༣༣ ཁས་ལེན་ཕྱིར་ལོག་ ཡང་ན་ འཐད་སྒྲུབ་རུང་བའི་གནས་འབབ་ནང་ མི་ངོ་འདི།

ཀ༡ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་དབྱེ་བཤེར་དང་།

ཁ༡ རྫུན་ཞུགས་གནས་ཚུལ་བྱིན་པའི་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་ཉེན་བརྡ།

(c) Called upon to remember whether the person has or has not consciously committed the offence;

(d) Liable to be charged of perjury; and

(e) Investigated for the difference between the statement and words given or spoken before and after.

CHAPTER 10 (PROOF AND BURDEN OF PROOF)

"Proved", "disproved" and "not proved"

94. Any fact is said to be proved or disproved, when the Court after considering the matters before it:

(a) Believes that such fact exists or does not exist; or

(b) Considers the existence or non-existence so probable that a reasonable person ought, under the circumstances of the particular case, to act upon the supposition that it does or does not exist.

95. A fact is said, "not to be proved" when it is neither proved nor disproved.

Proof of a document

96. A document must be proved by the production of the document itself except, when the original is:

(a) In the possession of any person out of reach or not subject to the process of the Court;

(b) Lost or destroyed; or

(c) Not easily movable.

97. When a document cannot be proved as set forth in section 96 (a) to (c) of this Act, then oral evidence as to the contents of the document may be given.

Burden of proof

98. A party who substantially asserts the affirmative of the existence of the facts or issues must prove the existence of those facts or issues.

གཉ། གནོད་འགེལ་དེ་ ཤེས་བཞིན་དུ་འབད་དང་མ་འབད་མི་ཅིག་ལུ་ དཔྱད་རིག་གཏང་དགོཔ་སྦེ་སླབ་པ།

ང་། རྫུན་མནའ་གི་ཉེས་འཛུགས་སྨིན་སྲིད་པ།

ཅ། ཁས་ལེན་མ་འབད་བའི་སྔ་རྟིང་གི་བར་ན་ བརྗོད་དོན་དང་ ཚིག་བཀོད་པ་ཡང་ན་ གླེང་བའི་ ཁྱད་པར་གྱི་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།

ལེའུ་བཅུ་པ། (མངོན་རྟགས་དང་ མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན།)

རྟགས་གྲུབ་པ་དང་ རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ རྟགས་ལོག་གྲུབ་པ།

༩༩ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ལུ་བརྩི་འཇོག་འབད་ཞིནམ་ལས་ དོན་ཁུངས་ག་ཅི་ཨིན་རུང་ རྟགས་གྲུབ་པའམ་ རྟགས་ལོག་གྲུབ་པའི་ཐད།

ཀ། དེ་བཟུམ་མའི་དོན་ཁུངས་ཡོད་པའམ་ མེད་པའི་དགོངས་བཞེད་འཆར་བ་ ཡང་ན།

ཁ། འབྲེལ་གནད་གཅིག་གི་སྐབས་དོན་དང་བསྟུན་ རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་འབྱུང་སྲིད་ནི་ཨིན་པའི་བསམ་ཚོད་ལུ་གནས་པའམ་ མ་གནས་པའི་བརྩི་འཇོག་འབད་བ།

༩༥ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ དོན་ཁུངས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་པ་ཡང་མིན་པ་ རྟགས་ལོག་གྲུབ་པ་ཡང་མིན་པ་ ཅིན་ རྟགས་མ་གྲུབ་འབད་བརྩི་ནི།

ཡིག་ཆའི་མངོན་རྟགས།

༩༦ ཡིག་ཆ་འདི་ ཡིག་ཆ་བཏོན་ཞིནམ་ལས་རང་ མངོན་རྟགས་འགྲུབ་དགོཔ་ཨིན་རུང་ངོ་མ་འདི།

ཀ། བདའ་ཟུན་མ་ཚུགས་པའི་མི་ངོ་ཅིག་གི་བདག་དབང་ནང་ཡོད་པའམ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་འོག་ལུ་མ་བསྟུ་བ་ ཡང་ན།

ཁ། བརླག་སྟོར་ཤོར་བ་ ཡང་ན་སྟོར་བཤིག་བཏང་བ།

ག། འཇམ་ཏོང་ཏོ་སྦེ་སྤོ་བཤུད་མ་ཚུགསཔ།

༩༧ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དོན་ཚན་༩༦ ཀ། ལས་ ག། ཚུན་གྱི་ནང་བཀོད་དོན་ལྟར་གྱི་ཡིག་ཆ་ཅིག་ རྟགས་འགྲུབ་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ ཡིག་ཆ་དེའི་ནང་དོན་སྐོར་ ངག་ཐོག་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་ཆོག།

མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན།

༩༨ དོན་ཁུངས་ ཡང་ན་ རྩོད་ཉོག་ཡོད་ཚུལ་ ཧ་ཅང་གིས་འཐད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྩ་ཕན་དེ་གིས་ དོན་ཁུངས་སམ་ རྩོད་ཉོག་ཡོད་ཚུལ་གྱི་མངོན་རྟགས་འགྲུབ་དགོ།

99. When any fact is within the knowledge of the person, the burden of proving that fact falls upon the person.

CHAPTER 11 (PRESUMPTIONS)

Judicial notice

100. The Court may presume the existence of any fact, which is not subject to reasonable dispute because it is:

(a) Generally known in the jurisdiction of the Court; or

(b) Capable of ratification by a source whose accuracy cannot be disputed.

101. Any party may object and give evidence as to why judicial notice should not be taken about a particular fact.

102. Judicial notice may be taken at anytime during a legal proceeding.

Presumption of authenticity of certain documents

103. A Court may presume the authenticity of the following types of documents:

(a) A Government Notification;

(b) A document issued by the Government;

(c) A map or plan made by the Government;

(d) A document printed or published under the authority of the government of any country;

(e) A law of another country;

(f) A report or decision of another country;

(g) A power-of-attorney;

(h) A certified copy of any judicial record of any country; or

(i) A document certified by any representative of the government of another country.

༡༨ དོན་ཁྲངས་གཅིག་ཅིས་ཀྱང་ མི་ཅིག་གི་ཤེས་བྱའི་ནང་ཡོད་པ་ཅིན་ མདོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན་འདི་མི་དེ་ལུ་ཐོག།

ལེའུ་བཅུ་གཅིག་པ། (ཚོད་དཔག)

ཁྲིམས་སྤྲའི་རིམ་གྲོ།

༡༠༠ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་ རྒྱུ་མཚན་ལྟན་པའི་ཉོག་འཛིང་མེད་པའི་དོན་ཁྲངས་གང་རུང་ཅིག་ཡོད་པའི་ ཚོད་དཔག་ཀྱི་ནམ་སྒྲིག་འགྱུར་ནི་ གཅིག་སྟོང་ཟེར་བ་ཅིན།

(ཀ) ཁྲིམས་འདྲུན་གྱི་དབང་ཁྲབ་ནང་ སྤྱིར་བཏང་འབད་ཤེས་པ་ ཡང་ན།

(ཁ) ཉོག་འཛིང་འབད་མ་ཚུགས་པའི་འབྲུང་ཁྲངས་འཁྲུལ་མེད་ཐོག་ རྒྱབ་སྟོན་འབད་ཚུགས་པ།

༡༠༡ རྩ་ཕན་གཏིས་ཀྱང་ དོན་ཁྲངས་གཅིག་གི་སྐོར་ གཅིག་འབད་རུང་ ཁྲིམས་སྤྲའི་རིམ་ཐོ་ལེན་མ་ཚོགས་ཚེན་ནའི་སྐོར་ དཔག་ཚ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཁུལ་ཚོག།

༡༠༢ ཁྲིམས་སྤྲའི་རིམ་ཐོ་ཚུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་སྐབས་ ནམ་རང་ཚེན་རུང་བཀོད་ཚོག།

ཡིག་ཆ་ཨ་ཤས་ཁྲངས་དག་ཅན་གྱི་ཚོད་དཔག།

༡༠༣ ཁྲིམས་འདྲུན་ལས་ གཤམ་གསལ་ཡིག་ཆའི་རིགས་ལུ་ ཁྲངས་དག་ཅན་གྱི་ཚོད་དཔག་འགྱུར་ཚོགས།

(ཀ) གཞུང་གི་བརྡ་འཕྲིན་ ཡང་ན།

(ཁ) གཞུང་ལས་གནང་བའི་ཡིག་ཆ།

(ག) གཞུང་ལས་བཙོ་གནང་བའི་ས་ཁྲ་དང་ འཚར་གཞི།

(ང) རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གི་གཞུང་དབང་འོག་ལུ་དཔར་བསྐྲུན་ནམ་ ཁྲབ་སྤེལ་འབད་བའི་ཡིག་ཆ།

(ཅ) རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་ཁྲིམས།

(ཆ) རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་སྟན་ཞུ་དང་ སྤོས་ཚོད།

(ཇ) ངོ་ཚབ་དབང་ཆ།

(ཉ) རྒྱལ་ཁབ་གང་ཞིག་གིས་ངོས་སྤྱོད་གྱབ་པའི་ཁྲིམས་སྤྲའི་འཛིན་ཐོ་འདྲ་བཤུས།

(ཏ) རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་སྐུ་ཚབ་སུ་ཞིག་གིས་ངོས་སྤྱོད་གྱབ་པའི་ཡིག་ཆ།

Presumption as to thirty years old documents

104. Where a document is proved to be thirty years old or more, the Court may presume that the signature and every other part of such document, which purports to be in the handwriting of any particular person, is in that person's handwriting and, in the case of a document executed or attested, that it was duly executed and attested by the persons by whom it purports to be executed and attested.

Presumption as to persons, who have not been heard of for nine years or more

105. Where a person was proved to have been not heard of for nine years or more by those, who would naturally have heard, if the person had been alive, the Court may presume that the person is dead.

Adverse presumption, when evidence is not produced

106. The Court may presume that evidence, which could be and is not produced, would, if produced, be unfavourable to the person, who withholds it except that no adverse presumption shall apply to a defendant, who refuses to give oral evidence in a legal proceeding.

CHAPTER 12 (PRIVILEGED EVIDENCE)

Official records

107. The Head of the Department concerned of the Government may withhold evidence consisting of unpublished and nonpublic official records relating to affairs of state or communications made to a public officer in official confidence, when public interest would suffer by the disclosure thereof.

108. The Court may in such cases determine whether the claim of privilege is correct by examining such records "in camera" for the limited purpose of deciding whether the evidence should be disclosed or not and if the Court decides that the evidence shall not be disclosed, such evidence shall be regarded as privileged.

ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་པའི་ཡིག་ཆ་ཚོད་དཔག།

༡༠༩ ཡིག་ཆ་ཅིག་ ལོ་ངོ་སུམ་ཅུ་ ཡང་ན་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་མངོན་རྟགས་འགྲུབ་པ་ཅིན་ཡིག་ཆ་དེ་ནང་བཀོད་པའི་མིང་རྟགས་དང་ ཡིག་ཆའི་ཆ་ཤས་གཞན་ཆ་མཉམ་ ཡིག་ཆ་དེ་གུར་མི་ངོ་གཅིག་གི་ལག་བྲིས་ཡིནམ་འབད་བརྩི་མི་འདི་ མི་ངོ་དེའི་ལག་བྲིས་ཡིནམ་དང་ ཡིག་ཆ་ཅིག་བཟོ་བཟོཕ་དང་ངོ་སྦྱོར་གྱི་བདེན་མཆན་བཀོད་བཀོདཔ་ཡིན་པ་ཅིན་ དེ་ལུགས་བཟོ་ནི་དང་ངོ་སྦྱོར་གྱི་བདེན་མཆན་བཀོད་མི་དེ་གིས་རང་ ཚུལ་མཐུན་བཟོ་བཟོཕ་དང་ངོ་སྦྱོར་གྱི་བདེན་མཆན་ཡིནམ་འབད་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ཚོད་དཔག་འགྲུབ་ཆོག།

མི་ངོའི་སྐོར་མ་གོ་བར་ ལོ་དགུའམ་ དེ་ལས་ལྷག་པའི་ཚོད་དཔག།

༡༠༥ མ་ཤི་ངོ་བོ་འབད་ཡོད་མེད་ གོ་སྲིད་པའི་མི་ངོ་ཚུ་གིས་མ་གོ་བར་ ལོ་དགུའམ་ དེ་ལས་ལྷག་སྟེ་སོང་ལུགས་ཀྱི་མངོན་རྟགས་འགྲུབ་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ མི་དེ་ཚེ་ལས་འདས་པ་ཡིནམ་སྤེ་ཚོད་དཔག་འགྲུབ་ཆོག།

སྒྲུབ་བྱེད་བཏོན་མ་ཚུགས་ཚེ་ འགལ་ཟླའི་ཚོད་དཔག།

༡༠༦ ཁྲིམས་ཀྱི་རྩོད་བཤེར་ནང་ ངག་ཐོག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཕུལ་མ་བཏུབ་པའི་རྩོད་ཟླ་ལུ་འགལ་ཟླའི་ཚོད་དཔག་མེདཔ་ཡིན་རུང་ སྒྲུབ་བྱེད་འཆང་བའི་མི་ངོ་ཅིག་གིས་བཏོན་ཚུགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མ་བཏོན་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ མི་དེ་ལུ་ སྒྲུབ་བྱེད་དེ་གིས་གནོད་པ་ཡོདཔ་འབད་ཚོད་དཔག་འགྲུབ་ཆོག།

ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། (ཁེ་དབང་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད།)

ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོ།

༡༠༧ གཞུང་གི་འབྲེལ་ཡོད་ལས་ཁུངས་དེའི་གཙོ་ཅན་གྱིས་ ཁྱབ་སྤེལ་མ་འབད་བ་དང་ མི་དམངས་དོན་ལུ་མིན་པའི་ཡིག་ཚང་གི་འཛིན་ཐོའི་རིགས་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་འབྲེལ་ཡང་ན་དམངས་འབྲེལ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ ཡིག་ཚང་ཐོག་ལུ་བཟོ་བའི་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ལས་བརྟེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སྟོན་མི་དེ་གིས་ མི་དམངས་ཀྱི་མཐའ་དོན་ལུ་གནོད་དོགས་འཆར་ཚེ་ སྒྲུབ་བྱེད་མ་ཕུལ་བར་བཞག་ཆོག།

༡༠༨ སྒྲུབ་བྱེད་གསལ་བསྒྲགས་མཛད་བཞག་གི་ཐག་གཅད་རྒྱངམ་གཅིག་དོན་ལུ་ དེ་བཟུམ་མའི་འབྲེལ་གནད་ནང་ ཁེ་དབང་གི་བདེན་རྫུན་སྐོར་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ འཛིན་ཐོ་དེ་ཀུན་མཐོང་མིན་པའི་དབྱེ་བཤེར་ཐོག་ལུ་གཏན་འཁེལ་མཛད་ཆོགཔ་དང་ ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ གསལ་བསྒྲགས་མེད་ལུགས་ཀྱི་གྲོས་ཐག་བཅད་པ་ཅིན་ སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ ཁེ་དབང་འབད་བརྩི་དགོ།

Professional legal communications

109. The Court shall not compel any Jabmi without the client's express consent to disclose:

(a) Any communication made to the Jabmi by the client in the course and for the purpose of his professional employment as a Jabmi;

(b) The contents or condition of any document of which the Jabmi has become acquainted in the course and for the purpose of professional employment; or

(c) Any advice given by the Jabmi to the client in the course and for the purpose of professional employment.

110. Nothing in this Act shall protect from disclosure any:

(a) Communication made by the client to the Jabmi in furtherance of any illegal purpose; or

(b) Fact observed by the Jabmi in the course of professional employment that he reasonably believes that the client has committed a crime or fraud.

Communications during marriage

111. No person, who is or has been married shall be compelled to disclose any communication made to the person by the person's spouse or ex-spouse during his or her marriage.

Communications to a doctor or medical personnel

112. No doctor or medical personnel shall be compelled to disclose any conversation between the doctor or medical personnel and a patient about the patient's physical or mental health.

Information as to commission of offences

113. No Drangpon or Public Officer shall be compelled to disclose the source of information of the commission of offence.

ཁྱད་རིག་ཁྲིམས་དོན་གྱི་བརྒྱུད་འབྲེལ།

༡༠༩ རྒྱབ་མི་སུ་ཞིག་ལུ་ ཁྲིམས་འདུན་ལས་ རྩ་བོའི་གསལ་སྟོན་གྱི་གནང་བ་མེད་པར་གསལ་བསྒྲགས་འབད་ནིའི་ནན་བསྐུལ་མ་ཆོགཔ་འདི་ཡང་།

ཀ༡ རྒྱབ་མིའི་ཁྱད་རིག་ལྟ་གཡོག་གི་སྐབས་དང་ དེའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྩ་བོ་གིས་རྒྱབ་མི་ལུ་ བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་པའི་སྐོར་ ཡང་ན།

ཁ༡ ཁྱད་རིག་ལྟ་གཡོག་གི་སྐབས་དང་ དེའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱབ་མི་གིས་ ཡིག་ཆ་གང་ཞིག་གི་ནང་དོན་ ཡང་ན་ ཆ་རྐྱེན་ཤེས་པའི་སྐོར།

ག༡ ཁྱད་རིག་ལྟ་གཡོག་གི་སྐབས་དང་ དེའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྒྱབ་མི་གིས་ རྩ་བོ་ལུ་སློབ་སྟོན་གང་ཞིག་བྱིན་པའི་སྐོར།

༡༡༠ བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དགོངས་དོན་གྱིས་ གསལ་བསྒྲགས་འབད་ནི་ལུ་ཉེན་སྐྱོབ་མེད་མི་འདི་ཡང་།

ཀ༡ ཁྲིམས་འགལ་འཐབ་ནིའི་དགོས་དོན་ལུ་ རྩ་བོ་གིས་རྒྱབ་མི་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་འཐབ་པ་ ཡང་ན།

ཁ༡ ཁྱད་རིག་ལྟ་གཡོག་གི་སྐབས་སུ་ རྒྱབ་མི་གིས་ བལྟ་རྟོགས་གྲུབ་པའི་དོན་ཁུངས་དེ་ལུ་ རྩ་བོ་གིས་ ཉེས་ལས་ ཡང་ན་ གཡོ་ཟོལ་འཐབ་པ་ཞིནམ་སྤེ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་བདེན་འཛིན་རེ་བ།

གཉེན་སྦྱོར་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱུད་འབྲེལ།

༡༡༡ གཉེན་སྦྱོར་སྐབས་ལུ་ དེའི་བཟའ་ཟླ་ ཡང་ན་ བཟའ་ཟླ་བགྲེས་པ་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ་གང་རུང་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ གཉེན་སྦྱོར་རམ་ གཉེན་སྦྱོར་ཅན་ཅིག་ལུ་ ཕྱིར་བཤད་འབད་ནི་ལུ་ནན་བསྐུལ་འབད་ནི་མེད།

དྲུང་འཚོ་ ཡང་ན་སྨན་གཡོག་པ་ལུ་བརྒྱུད་འབྲེལ།

༡༡༢ ནད་པའི་གཟུགས་ ཡང་ན་དྲན་ཤེས་འཕྲོད་བསྟེན་སྐོར་ དྲུང་འཚོའམ་སྨན་གཡོག་པ་ག་ལུ་ཞིན་རུང་ ཕྱིར་བཤད་འབད་ནིའི་ནན་བསྐུལ་འབད་ནི་མེད།

གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་བརྡ་དོན།

༡༡༣ གནོད་འགེལ་འཐབ་པའི་གནས་ཚུལ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་སྐོར་ལས་ དྲང་དཔོན་ ཡང་ན་དམངས་འབྲེལ་འགོ་དཔོན་ག་ལུ་ཞིན་རུང་ ནན་བསྐུལ་ཐོག་ཕྱིར་བཤད་འབད་བཅུག་ནི་མེད།

114. No Revenue Officer employed by any branch of public revenue of the Government shall be compelled to say, when the information as to the commission of any offence against the public revenue was obtained.

CHAPTER 13 (AMENDMENT AND AUTHORITATIVE TEXT)

Amendment

115. The addition, variation or repeal of this Act shall be made by the Parliament.

Authoritative text

116. The Dzongkha text shall be the authoritative text, if there exist any difference in meaning between the Dzongkha and the English text.

༡༡༩ གཞུང་འབྲེལ་གྱི་འོང་འབབ་ལུ་གནོད་འགེལ་གང་ཞིག་འཐབ་པའི་བརྡ་དོན་ ནམ་ཞིག་ལེན་པའི་སྐོར་ལས་ གཞུང་གི་ལྟེ་བའི་ཡན་ལག་གང་རུང་ཅིག་གི་འོང་འབབ་ལྷ་གཡོག་འགོ་དཔོན་ལུ་ནན་བསྐུལ་ཐོག་སླབ་བཅུག་ནི་མེད།

ལེའུ་བཅུ་གསུམ་པ། (འཕྲི་སྣོན་དང་ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།)

འཕྲི་སྣོན།

༡༡༥ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལུ་ ཁ་སྐོང་ ཡང་ན་ སྒྱུར་བཅོས་ ཆ་མེད་ཚུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་མཛད་དགོ།

ཚིག་དོན་གྱི་དབང་ཚད།

༡༡༦ རྗོང་ཁག་དང་ཞིན་སྐད་བར་ན་གོ་དོན་མ་འདྲ་བའི་གནད་རེ་འཐོན་པ་ཅིན་ རྗོང་ཁའི་ཚིག་དོན་འདི་ལུ་ཆ་གནས་བཞག་དགོ། ||

སྨོན་ཚིག།

དྲང་པོའི་སྟངས་འཛིན་ཁྲིམས་ཀྱི་སྙིང་པོ་སྟེ། །
གྲགས་ཚད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་འཁྲུལ་རྟོག་གིས། །
གཉིས་སྣང་ཞགས་པའི་འཆིང་ཐག་ལས་འགྲོལ་ནས། །
དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་གནས་ལུགས་མངོན་གྱུར་ཤོག །

དེ་ཡི་མཐུ་ལས་འཛམ་གླིང་མཐའ་གྲུ་ཀུན། །
བསྟན་དང་དེ་འཛིན་ཚོགས་རྣམས་དར་ཞིང་རྒྱས། །
ལྷག་པར་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་པོའི་ཞབས་པད་བརྟན། །
ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཤོག །

ལྗོངས་འདིར་སྐྱེ་འགྲོའི་ཡིད་དབང་ཟླ་བའི་ཞལ། །
ལོག་སྨོན་འཁྱོག་པོའི་འགྲོས་ཅན་མ་ཡིན་པར། །
གཟུ་བོའི་བློ་ལྡན་ཡར་ངོའི་ཆོས་བྱས་ནས། །
སྣང་ཡང་སྣང་བའི་མཐའ་ལ་སྤྱོད་པར་ཤོག །